REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT
VI
SEJA
11

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA
11. SEJA

(4., 5., 6. in 7. marec 2013)

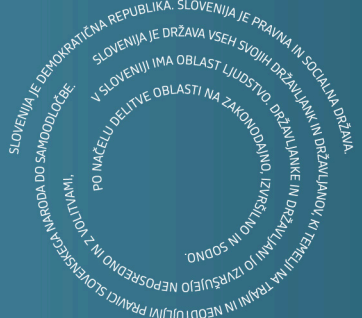

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 11. redna seja (4., 5., 6. in 7. marec 2013)
Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek
Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik
Izdajatelj: Državni zbor
Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana
Telefon: +386 1 478 94 00
Leto izida publikacije: 2013

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 11. REDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU (ZSPJS-R), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 857-VI

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLOVENSKEM DRŽAVNEM HOLDINGU (ZSDH-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 888-VI

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAŠČITI ŽIVALI (ZZZiv-C), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 666-VI

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH OBRTNEGA ZAKONA (ObrZ-E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 711-VI

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH (ZP-1H), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 849-VI

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O FUNKCIONARJIH V DRŽAVNIH ORGANIH (ZFDO-F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 855-VI

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU (ZKP-L), PRVA OBRAVNAVA, EPA 936-VI

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 977 -VI

10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLANCIH (ZPos-F), PRVA OBRAVNAVA, EPA 978-VI

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM SVETU (ZDSve-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 979-VI

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH PREDSEDNIKA REPUBLIKE (ZVPR-A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 980-VI

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH (ZLVJ), PRVA OBRAVNAVA, EPA 981-VI

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI (ZLS-S), PRVA OBRAVNAVA, EPA 982-VI

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN ŠVICARSKIM ZVEZNIM SVETOM O SPREMEMBAH KONVENCIJE MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN ZVEZNIM SVETOM ŠVICARSKE KONFEDERACIJE O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA V ZVEZI Z DAVKI NA DOHODEK IN PREMOŽENJE, PODPISANE V LJUBLJANI 12. JUNIJA 1996 (BCHIDO-A), EPA 1590-V

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI DOPOLNITEV 25. IN 26. ČLENA KONVENCIJE O VARSTVU IN UPORABI ČEZMEJNIH VODOTOKOV IN MEDNARODNIH JEZER, SPREJETIH 28. NOVEMBRA 2003 V ŽENEVI (MKVVJ-A), EPA 969-VI

17. točka dnevnega reda: PREDLOG DEKLARACIJE O USMERITVAH ZA DELOVANJE REPUBLIKE SLOVENIJE V INSTITUCIJAH EVROPSKE UNIJE V OBDOBJU JANUAR 2013–JUNIJ 2014 (DeUDIEU1314), EPA 856-VI, EU U 449

18. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Določitev kandidata, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljal funkcijo poslanca namesto poslanke, ki opravlja funkcijo predsednice Vlade, EPA 1024-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda ... 11

18. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE ... 11

Določitev kandidata, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljal funkcijo poslanca namesto poslanke, ki opravlja funkcijo predsednice Vlade, EPA 1024-VI ... 11

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV ... 11

MAG. MAJDA POTRATA ... 12
JANEZ JANŠA ... 12
MAG. MAJDA POTRATA ... 12
JANEZ JANŠA ... 13
MAG. MATEJ TONIN ... 13
JANEZ JANŠA ... 13
MAG. MATEJ TONIN ... 14
JANEZ JANŠA ... 14
SAMO BEVK ... 14
ZVONKO ČERNAČ ... 15
ALEŠ HOJS ... 15
SAMO BEVK ... 15
ZVONKO ČERNAČ ... 16
ALEŠ HOJS ... 16
MAG. KATARINA HOČEVAR ... 16
FRANC BOGOVIČ ... 16
MAG. KATARINA HOČEVAR ... 17
FRANC BOGOVIČ ... 17
IVA DIMIC ... 18
LJUDMILA NOVAK ... 18
IVA DIMIC ... 19
JANEZ RIBIČ ... 19
JOŽEF HORVAT ... 19
FRANC BOGOVIČ ... 20
JOŽEF HORVAT ... 21
FRANC BOGOVIČ ... 21
BORUT AMBROŽIČ ... 21
MAG. BORUT AMBROŽIČ ... 21
FRANC BOGOVIČ ... 22
MAG. MAJDA POTRATA ... 22
JOŽEF JEROVŠEK ... 23
MAG. MAJDA POTRATA ... 23

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH OBRTNEGA ZAKONA (ObrZ-E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 711-VI ... 23

MAG. RADOVAN ŽERJAV ... 24
MATJAŽ HAN ... 24
RADO LIKAR ... 25
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ ... 26
MAG. KATARINA HOČEVAR ... 26
DANIJEL KRIVEC ... 27
MATJAŽ HAN ... 27
MAG. IVAN VOGRIN ... 28
KRISTINA VALENČIČ ... 29

MAG. RADOVAN ŽERJAV ... **29**
MARIJA PLEVČAK ... **29**
SREČKO MEH ... **30**
JOŽEF HORVAT ... **30**
RENATA BRUNSKOLE ... **31**
BRANKO FICKO ... **31**
RENATA BRUNSKOLE ... **31**
ROMAN ŽVEGLIČ ... **31**
JANJA NAPAST ... **32**
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ ... **32**
MAG. RADOVAN ŽERJAV ... **33**
TOMAŽ LISEC ... **33**
FRANC JURŠA ... **34**
JOŽEF KAVTIČNIK ... **35**
MIRKO BRULC ... **35**
MIHAEL PREVC ... **36**
MARIJAN POJBIČ ... **37**
SREČKO MEH ... **39**
MARIJAN POJBIČ ... **39**
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ ... **40**
IVAN HRŠAK ... **41**
FRANC BREZNIK ... **41**
RENATA BRUNSKOLE ... **43**

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH (ZP-1H), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 849-VI ... **44**

MOJCA KUCLER DOLINAR ... **44**
EVA IRGL ... **45**
IVA DIMIC ... **45**
MAŠA KOCIPER ... **46**
EVA IRGL ... **46**
MIRKO BRULC ... **47**
KRISTINA VALENČIČ ... **47**
JASMINA OPEC ... **47**
MARJANA KOTNIK POROPAT ... **48**

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O FUNKCIONARJIH V DRŽAVNIH ORGANIH (ZFDO-F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 855-VI ... **49**

MITJA BERVAR ... **49**
EVA IRGL ... **49**
MOJCA KUCLER DOLINAR ... **50**
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ ... **50**
SONJA RAMŠAK ... **51**
MATJAŽ HAN ... **51**
MAG. KATARINA HOČEVAR ... **52**
JANEZ RIBIČ ... **52**
MARJANA KOTNIK POROPAT ... **53**
IVA DIMIC ... **53**

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU (ZKP-L), PRVA OBRAVNAVA, EPA 936-VI ... **54**

MOJCA KUCLER DOLINAR 54
EVA IRGL 55
MIRKO BRULC 56
RIHARD BRANISELJ 57
MARJANA KOTNIK POROPAT 58
IVA DIMIC 59
MAŠA KOCIPER 60
MATJAŽ ZANOŠKAR 60
MAG. MAJDA POTRATA 61
JOŽEF JEROVŠEK 61
DR. LJUBICA JELUŠIČ 62
MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK 63
RENATA BRUNSKOLE 65
JOŽE TANKO 65
MOJCA KUCLER DOLINAR 66
FRANC BREZNIK 68
ROMAN JAKIČ 69
MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK 69
SONJA RAMŠAK 70
DR. LJUBICA JELUŠIČ 70

5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 71

FRANC JURŠA 71
MARIJA PLEVČAK 71

6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 72

7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 72

RIHARD BRANISELJ 72
MAG. IVAN VOGRIN 72
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ 73
RIHARD BRANISELJ 73

8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 73

MAŠA KOCIPER 73
RIHARD BRANISELJ 74
MIRKO BRULC 74
MARJANA KOTNIK POROPAT 74

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 977-VI 75

10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLANCIH (ZPos-F), PRVA OBRAVNAVA, EPA 978-VI 75

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM SVETU (ZDSve-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 979-VI 75

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH PREDSEDNIKA REPUBLIKE (ZVPR-A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 980-VI 75

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH (ZLVJ), PRVA OBRAVNAVA, EPA 981-VI ... 75

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI (ZLS-S), PRVA OBRAVNAVA, EPA 982-VI ... 75

RIHARD BRANISELJ ... 75
MOJCA KUCLER DOLINAR ... 78
MAG. MAJDA POTRATA ... 79
KRISTINA VALENČIČ ... 80
JASMINA OPEC ... 81
MARJANA KOTNIK POROPAT ... 82
JOŽEF HORVAT ... 83
MAŠA KOCIPER ... 85
MAG. BRANKO GRIMS ... 86
MAG. BRANKO GRIMS ... 88
MAG. BRANKO GRIMS ... 88
RIHARD BRANISELJ ... 88
MAG. BRANKO GRIMS ... 89
SAMO BEVK ... 89
DR. GREGOR VIRANT ... 90
MARIJANA KOTNIK POROPAT ... 92
FRANC PUKŠIČ ... 92
MAG. MATEJ TONIN ... 93
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ ... 94
MATJAŽ ZANOŠKAR ... 95
SONJA RAMŠAK ... 96
MAG. DEJAN ŽIDAN ... 98
SONJA RAMŠAK ... 98
BRANKO KURNJEK ... 98
ALENKA JERAJ ... 98
RIHARD BRANISELJ ... 100
DR. LJUBICA JELUŠIČ ... 100
JAKOB PRESEČNIK ... 101
JOŽEF KAVTIČNIK ... 102
MIRKO BRULC ... 103
MIRKO BRULC ... 103
EVA IRGL ... 104
IVAN SIMČIČ ... 105
MAG. KATARINA HOČEVAR ... 106
DANIJEL KRIVEC ... 107
ZVONKO LAH ... 108
MAG. MAJDA POTRATA ... 110
MAG. BRANKO GRIMS ... 111
RIHARD BRANISELJ ... 113
SREČKO MEH ... 113
MAG. BRANKO GRIMS ... 114
MAG. MAJDA POTRATA ... 115

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU (ZSPJS-R), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 857-VI ... 115

MAG. KATARINA HOČEVAR ... 115
JANEZ RIBIČ ... 116
MARJANA KOTNIK POROPAT ... 116

JOŽEF HORVAT ... 117
MATJAŽ ZANOŠKAR ... 117
SONJA RAMŠAK ... 117
MIRKO BRULC ... 118

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLOVENSKEM DRŽAVNEM HOLDINGU (ZSDH-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, 888-VI ... 119

ROMAN ŽVEGLIČ ... 119
MARIJA PLEVČAK ... 119
JOŽEF HORVAT ... 120
ALOJZIJ POTOČNIK ... 120
PATRICIJA ŠULIN ... 121
MATEVŽ FRANGEŽ ... 121

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAŠČITI ŽIVALI (ZZZiv-c), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 666-VI ... 122

BRANKO RAVNIK ... 122
MAG. JANA JENKO ... 123
JANEZ VASLE ... 123
TAMARA VONTA ... 123
ROBERT HROVAT ... 124
MAG. DEJAN ŽIDAN ... 125
RIHARD BRANISELJ ... 125
ROMAN ŽVEGLIČ ... 126
JANEZ VASLE ... 127
BRANKO FICKO ... 127
MAG. KATARINA HOČEVAR ... 127
MATEVŽ FRANGEŽ ... 128
DRAGAN BOSNIĆ ... 128
SAMO BEVK ... 128
ZVONKO LAH ... 129
ROMAN ŽVEGLIČ ... 129
TAMARA VONTA ... 130
ROMAN ŽVEGLIČ ... 131
BRANKO RAVNIK ... 131

17. točka dnevnega reda: PREDLOG DEKLARACIJE O USMERITVAH ZA DELOVANJE REPUBLIKE SLOVENIJE V INSTITUCIJAH EVROPSKE UNIJE V OBDOBJU JANUAR 2013–JUNIJ 2014 (DeUDIEU1314), EPA 856-VI, EU U 449 ... 132

JANEZ JANŠA ... 132
ROMAN JAKIČ ... 136
JOŽEF HORVAT ... 137
JOŽEF HORVAT ... 138
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ ... 139
ROMAN JAKIČ ... 139
JOŽEF JEROVŠEK ... 140
MATEVŽ FRANGEŽ ... 141
POLONCA KOMAR ... 142
JANEZ RIBIČ ... 143
JANJA KLASINC ... 144
SAMO BEVK ... 145
JOŽEF HORVAT ... 146
DR. LJUBICA JELUŠIČ ... 146

SREČKO MEH 148
BRANKO FICKO 148
MAG. MAJDA POTRATA 149
FRANC PUKŠIČ 150
MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK 150
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ 151
ANDREJ ČUŠ 152
JOŽEF JEROVŠEK 153
BRANKO RAVNIK 154
DR. BOŽO CERAR 154
DR. ŽIGA TURK 155
TONE KAJZER 156
BARBARA BREZIGAR 157
PATRICIA ČULAR 157
MAG. MAJDA POTRATA 157
TAMARA VONTA 158

4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 158

17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 158

9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 159

10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 159

11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 159

12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 159

13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 159

14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 159

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN ŠVICARSKIM ZVEZNIM SVETOM O SPREMEMBAH KONVENCIJE MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN ZVEZNIM SVETOM ŠVICARSKE KONFEDERACIJE O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA V ZVEZI Z DAVKI NA DOHODEK IN PREMOŽENJE, PODPISANE V LJUBLJANI 12. JUNIJA 1996 (BCHIDO-A), EPA 1590-V 160

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI DOPOLNITEV 25. IN 26. ČLENA KONVENCIJE O VARSTVU IN UPORABI ČEZMEJNIH VODOTOKOV IN MEDNARODNIH JEZER, SPREJETIH 28. NOVEMBRA 2003 V ŽENEVI (MKVVJ-A), EPA 969-VI 160

18. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE 160

Državni zbor
VI. mandat

11. redna seja
4., 5., 6. in 7. marec 2013

Predsedujoči: Janko Veber ..... predsednik Državnega zbora
Renata Brunskole ..... podpredsednica Državnega zbora
Jakob Presečnik ..... podpredsednik Državnega zbora
Romana Tomc ..... podpredsednica Državnega zbora

Seja se je začela 4. marca 2013 ob 12. uri.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 11. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi tretjega odstavka 20. člena in prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje se ne moreta udeležiti naslednja poslanca: gospod Matevž Frangež in gospod Roman Žveglič.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrico in ministre, ki opravljajo tekoče posle, ter generalnega sekretarja Vlade k 1. točki dnevnega reda, predstavnika Državnega sveta k 7. točki dnevnega reda, predsednika Vlade, ki opravlja tekoče posle k 17. točki dnevnega reda, predstavnika Državne volilne komisije in kandidata za poslanca gospoda Braneta Golubovića k 18. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda. Še enkrat vsem prisotnim lep pozdrav.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 11. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 22. februarja 2013, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik posamezne točke z dnevnega reda oziroma predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem. Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 11. seje zbora določen.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Najprej je pod 18.a točko **določitev kandidata, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljal funkcijo poslanca namesto poslanke, ki opravlja funkcijo predsednice vlade.** Ker poslanka mag. Alenka Bratušek, ko opravlja funkcijo predsednice vlade, ne more opravljati funkcije poslanke, je Državna volilna komisija zboru posredovala sklep o ugotovitvi, da pripada pravica za nadomeščanje poslanke mag. Alenke Bratušek, ko ta opravlja funkcijo predsednice vlade, gospodu Branetu Golubovićuu. Sklep Državne volilne komisije je obravnavala Mandatno-volilna komisija, ki je zboru pisno poročala in predložila predlog sklepa. Želi mogoče poročevalec komisije besedo? Ugotavljam, da ne. Želi mogoče kdo v imenu poslanske skupine razpravljati? Ugotavljam, da ne. Želi kdo od poslank in poslancev besedo? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem naslednji predlog sklepa: V času, ko poslanka mag. Alenka Bratušek, ki opravlja funkcijo predsednice Vlade, v skladu s prvim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih ne more opravljati funkcije poslanke, opravlja to funkcijo v skladu z drugim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih od 4. 3. 2013 Brane Golubović, rojen 10. 8. 1969, stanujoč Klavčičeva 5, Kamnik.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Poslanskega kolega gospoda Braneta Golubovića, vabim, da se nam pridruži in zasede svoje poslansko mesto ter mu želim, da bi v poslanskih klopeh uspešno opravljal delo poslanca.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali v četrtek, 7. marca 2013.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO SO VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovniškem roku prejel pisne prijave 9 poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen na podlagi dogovora z vodji poslanskih skupin in v skladu z

244. členom ter drugim odstavkom 245. člena Poslovnika Državnega zbora.

Na poslansko vprašanje poslanke opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade, ki opravlja tekoče posle. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo 3 minute. Predsednik Vlade, ministrica in ministri, ki opravljajo tekoče posle, odgovorijo na vprašanje v največ 5 minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo 5 minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja, zato poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v 2 minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ 3 minute. Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra, ki opravlja tekoče posle. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister, ki opravlja tekoče posle, v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru; v tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

Želim vas obvestiti, da sta se v zvezi s to točko za danes opravičila dr. Vinko Gorenak, minister za notranje zadeve, ki opravlja tekoče posle, ter dr. Žiga Turk, minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki opravlja tekoče posle.

Na klop ste prejeli pregled poslanskih vprašanj in pobud, na katere v poslovniškem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prvi dve vprašanji bo odgovarjal predsednik Vlade, ki opravlja tekoče posle, gospod Ivan Janez Janša. Poslanski vprašanji mu bosta postavila najprej mag. Majda Potrata, Socialni demokrati, in potem še mag. Matej Tonin, Nova Slovenija.

Predsedniku Vlade bo prva postavila vprašanje mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod predsednik Vlade, ministri in drugi člani Vlade, poslanke in poslanci!

V javnih občilih je bilo sredi februarja mogoče prebrati, da je na sestanku pri predsedniku republike dosežen dogovor o ključnih treh projektih za Slovenijo. Ti trije projekti so nadaljevanje postopka za spremembo Ustave Republike Slovenije na področju referendumske zakonodaje, drugič, ratifikacija Pogodbe o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji in tretjič, sprejemanje zakona o delovnih razmerjih in zakona o urejanju trga dela. Tretja točka se bo iztekla, upam da uspešno, jutri na tretji seji Državnega zbora, na nadaljevanju tretje seje.

Jaz bi vas rada vprašala v zvezi z nadaljevanjem postopka za spremembo Ustave Republike Slovenije na področju referendumske zakonodaje. Voditelji parlamentarnih strank so bili tedaj enotni, da je to področje treba urediti, in sicer z ustavnim zakonom, ki bo sledil sklepu in stališču, sprejetemu na 10. seji Državnega zbora. To pomeni, da si bodo glede morebitnih posamičnih razlik pri konkretnih opredelitvah iskreno prizadevali za uskladitev, ki bo omogočala dvotretjinsko podporo poslank in poslancev. Državni zbor je na svoji 10. redni seji 1. februarja 2013 obravnaval in odločal o predlogu ustavnih sprememb, ki se nanašajo na referendumsko ureditev. Z zelo prepričljivo večino poslank in poslancev je izglasoval začetek postopka za spremembo ustave ter podprl stališča za pripravo osnutka ustavnega zakona. Omenjena stališča je podprlo kar 84 poslank in poslancev. Ob tem pa vendarle ne gre prezreti pomembnega in pomenljivega dejstva, in sicer, da se do omenjenega predloga ustavnih sprememb Vlada uradno ni opredelila. Svojega pisnega mnenja k predlogu ustavnih sprememb ni podala, prav tako pa se na omenjeni seji Državnega zbora ni niti priglasila k besedi, kar je zelo neobičajno, še zlasti, če upoštevamo, o kako pomembni stvari govorimo. Naj torej sklenem. V dosedanjem postopku za spremembo Ustave Republike Slovenije na področju referendumske zakonodaje se Vlada do tega vprašanja posebej še ni opredelila. Ker v Državnem zboru zakonodajni postopek že teče, vas sprašujem:

Kakšno je stališče Vlade do spremembe referendumske zakonodaje?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za vprašanje. Besedo dajem predsedniku Vlade.

JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje in hvala tudi za odgovor, ker ste ga že sami podali.

Vlada se do tega vprašanja ni opredelila, zato vam opredelitve tudi ne morem posredovati.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želite postaviti dodatno vprašanje? Besedo ima mag. Majda Potrata.

Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za lakoničen odgovorov, gospod predsednik, ki opravljate tekoče posle.

Ampak v skladu s 115. členom Ustave med tekoče posle, ki jih vlada opravlja do imenovanja nove vlade, sodi tudi opredeljevanje do tistih zakonov, ki so že sredi zakonodajnega postopka. Dejstvo namreč je to, berem iz mnenja, ki je bilo posredovano takrat, ko je bilo v javnosti veliko vprašanj, kaj sodi med tekoče

posle. Zakonski projekti, ki so ob nastanku omejitve opravljanja poslov na tekoče posle že v Državnem zboru, torej je mogoče pričakovati, da se bo Vlada v okviru tekočih poslov vendarle morala opredeliti do zakonskega predloga, ki je v Državnem zboru. Vlada se ni hotela do tega predloga opredeliti in je z molkom odgovarjala tudi takrat, ko ni bila v tem položaju, da opravlja samo tekoče posle. Jaz sem sicer na začetku omenjala sestanek pri predsedniku države, ki ste se ga udeležili kot predsednik stranke. Mi poznamo tudi mnenje poslanske skupine, največje tedaj koalicijske stranke, ampak mnenja Vlade ne.

Torej vas ponovno vprašujem:

Ali se namerava Vlada opredeliti in kako se namerava?

Ali bo spodbujala dogovor ali ga ne bo?

Tega odgovora pa, spoštovani gospod Ivan Janez Janša, ne poznam in ga nisem omenjala, in bom hvaležna zanj. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za ponovno vprašanje in besedo dajem predsedniku Vlade.

Izvolite.

JANEZ JANŠA: Hvala tudi za ponovno vprašanje in ponovni odgovor. Ni obvezno, da se Vlada opredeli do vseh postopkov. Lahko se opredeli, lahko se pa ne opredeli. Če se bo opredelila, vas bomo seznanili.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Obstaja mogoče želja za proceduralni predlog? Ne obstaja.

S tem smo zaključi vprašanje, ki ga je postavila mag. Majda Potrata.

Besedo dajem mag. Mateju Toninu.

Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani predsednik Vlade, spoštovana ministrica, ministri, drage kolegica in kolegi!

Najverjetneje imamo vsi zelo podobne izkušnje, ko hodimo po Sloveniji in ko se pogovarjamo z ljudmi, ki nam govorijo o strašanskem občutku nepravičnosti, da imamo v državi ljudi, ki ga, po domače povedano, kronajo in se jim popolnoma nič ne zgodi. Imate ljudi, ki so dajali kredite na lepe oči, imate ljudi, ki te kredite niso nikoli poplačali in na nek način slovenski bančni sistem spravili v nelagoden položaj. Zdaj je naloga vsakršne politike, naše, vaše, katerekoli, da ta bančni sistem sanira. Ljudem je včasih težko razumeti, zakaj bi morali davkoplačevalci in mi vsi skupaj ta bančni sistem sanirati, če pa te krize nismo povzročili. Ampak če pridete do dejstva, da je delovanje bančnega sistema nujno za to, da se lahko udejanjajo poslovne ideje in da na koncu koncev pridete do novih delovnih mest, veste, zakaj je ena izmed ključnih prioritet vsakršne politike sanacija bančnega sistema. V svetu sta se pokazali dve različni opciji. Ena so dokapitalizacije, druga pa je slaba banka. Naša vlada se je odločila za to slednjo.

Predsednik Vlade, zanima me:

Kako daleč je projekt slabe banke?

Ali bo slaba banka pripomogla k temu, da bodo tisti, ki so odgovorni za nastalo situacijo, tudi odgovarjali?

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vprašanje.

Besedo dajem predsedniku Vlade.

Izvolite.

JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje.

To je vprašanje, ki zadeva bistven problem, ki ga Slovenija v tem času ima. Večmilijardna finančna luknja v slovenskem bančnem sistemu je ključni problem te države in njenih davkoplačevalcev – in se bojim, da tudi nekaj prihodnjih generacij. Ne drži, da za takšno situacijo, kot je v slovenskem bančnem sistemu, obstaja več konceptov. Dokapitalizacija pride v poštev takrat, kadar je banka nekoliko finančno podhranjena, ne pa takrat, ko delnica največje državne banke pade na 1 evro za delnico. V tem primeru je potrebna sanacija. Zakon o tem je bil sprejet in z odločbo Ustavnega sodišča je bil obvarovan tudi pred blokado, ki je grozila konec lanskega leta. In ta zakon se izvaja. Vlada je imenovala štiri neizvršne direktorje, ki morajo naprej speljati postopek ustanovitve te agencije za sanacijo slovenskega bančnega sistema. Od teh štirih neizvršnih direktorjev so trije tuji finančni strokovnjaki, ki niso sodelovali pri nastajanju tega problema, ampak so doslej v različnih državah, predvsem skandinavskih, takšne probleme reševali. Ta imena so tudi usklajena z Evropsko centralno banko in Mednarodnim denarnim skladom, kar je potrebno glede na povsem formalne obveznosti, ki jih ima Slovenija do evrosistema, ker smo pač del skupne evropske monetarne unije. Tudi podzakonski akti se usklajujejo z Evropsko centralno banko. Nekateri so že usklajeni in sprejeti. Nekateri naj bi bili v teh dneh oziroma Vlada jih bo potrdila takoj, ko bo prišlo do uskladitve. Seveda pa je od tega, kakšna bo politika prihodnje vlade, odvisno, kako hitro bodo ti postopki tekli in ali bo ta zakon, ki sedaj rešuje oziroma daje možnost za reševanje tega ključnega ekonomskega in gospodarskega problema, ki ga ima država v tem trenutku, ali bo ta zakon veljal naprej in ali ne bo Slovenija v prihodnjih tednih in mesecih spremljala poskuse, kako se ta problem ponovno spravi pod preprogo. Tudi sicer zavest v slovenski javnosti, da je to ključni problem, ki ga imamo, pravzaprav ne obstaja. Osrednji slovenski mediji, nacionalna televizija, POP TV so desetkrat več poročali o tem, koliko je poslanec Vogrin dolžan svojim dobaviteljem, kot o milijardnem dolgu v slovenskih bankah. Če bi sešteli programski čas ali črnilo, ki je bilo prelito za razpravo in poročanje o enem in drugem problemu, bi videli, da je problem, ki je

nekajmilijonkrat večji za slovenske davkoplačevalce, bil popolnoma izven osrednje pozornosti in praktično popolnoma ignoriran. Takšna obravnava tega problema je tudi omogočila štiriletno zamudo. Mi bi morali slovenski bančni sistem sanirati leta 2009, kot so to naredile ostale evropske države, ki so se soočile s podobnim oziroma manjšim problemom, vendar se je to zanemarjalo, odlagalo in zaradi očitnih interesov, da se stvar še vedno nadaljuje tako, kot je potekala, samo od slovenskih davkoplačevalcev pa od slovenskih državnih podjetij, od dobička slovenskih državnih podjetij se je dajalo, prelivalo stotine milijonov evrov v krahirane banke. S tem se problem ni rešil, ampak se je v bistvu povečal in se je stanje zameglilo. Ključni motiv v ozadju pa je seveda strah pred odgovornostjo. In to je tudi ključni motiv, zaradi katerega se skuša ta zakon blokirati. Ta zakon namreč predvideva štirikratno podaljšanje zastaralnih rokov za kazniva dejanja, ki so v mnogih primerih osnovni vzrok za te slabe kredite.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za odgovor.

Izražena je želja za dopolnitev odgovora.

Gospod Tonin, izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Ko smo v letu 2012 sprejemali zakonodajo, s katero smo uvajali ta koncept slabe banke, je bilo s strani strank, ki bodo morda sestavljale novo vladno koalicijo, slišati ogromno pripomb, nasprotovanj in še kaj bi lahko naštel.

Zanima me:

Kako ocenjujete posledice, če se morebitna nova vlada odloči, da ta koncept slabe banke zavrže?

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Predsednik Vlade, izvolite.

JANEZ JANŠA: Če Slovenija ne bo nadaljevala sanacije bančnega sistema, potem bo do konca tega leta bankrotirala. Tudi predsednik Državnega zbora bo takrat opravljal samo tekoče posle in bomo šli na predčasne volitve. Vendar tudi to ne bo rešilo slovenskega bančnega sistema. Prisiljeni bomo v sprejetje pogojev, ki bodo osnova za zaprosilo za mednarodno finančno pomoč v takšni ali v drugačni obliki. Tukaj kakšnih zelo velikih dilem ni. Ta problem se je ignoriral štiri leta. V tem času je zrasel čez glavo, ne samo tej generaciji slovenskih davkoplačevalcev, ampak tudi prihodnjim. Takšna politika ignorance enostavno ne pride več v poštev. Možno je za nekaj časa sicer še, če bodo evropske institucije to tolerirale, v kar dvomim, poskusiti še z enim krogom dokapitalizacij, kar bi pomenilo, da bo problem čez eno leto še večji in da bo teh nekaj 100 milijonov, pridobljenih s povečanjem davka na dodano vrednost, zgolj začasno ponovno napolnilo nekatere žepe, ki so tu ogroženi.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Ugotavljam, da ni želje po zahtevi o razpravi o podanih odgovorih predsednika Vlade, tako se predsedniku Vlade, ki opravlja tekoče posle, zahvaljujem za podana odgovora.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev. Prvi, ki bo postavil vprašanje je gospod Samo Bevk, in sicer ministru za infrastrukturo in prostor v funkciji ministra za pravosodje in javno upravo, ki opravlja tekoče posle, gospodu Zvonku Černaču, ter ministru za obrambo, ki opravlja tekoče posle, gospodu Alešu Hojsu.

Gospod Bevk, izvolite.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Zaradi obilnega sneženja v zimi 2012,2013 so imele slovenske občine izjemno velike stroške za zimsko službo, ki tudi do dvakrat ali trikrat presegajo stroške v normalnih razmerah. Veliko je tudi stroškov zaradi škode, ki so jo povzročili snežni plazovi, škoda na cestni infrastrukturi pa se bo pokazala šele spomladi.

Razmere v Sloveniji lahko s podatki najbolj primerno ponazorim na primeru občine Idrija. V sprejetem proračunu za leto 2013 je bilo na postavkah zimske službe predvidenih 300 tisoč evrov. V normalnih razmerah se je tudi dejansko porabilo od 200 do 300 tisoč evrov. Letošnji stroški pa bodo znašali med 800 in 900 tisoč evrov. Dodatni stroški v višini 100 tisoč pa so nastali tudi zaradi povzročene škode zaradi plazov na ograjah, stroškov intervencij, gasilskih društev in komunalnega podjetja. Posredne škode na voziščih zaradi številnih pluženj in soljenja ter spomladanske odjuge pa ta trenutek še ni mogoče oceniti. Glede na sprejeti proračun, ki znaša 20 milijonov evrov, predstavljajo povečani stroški zimske službe okrog 700 tisoč evrov, kar znaša 3,5 % celotnega občinskega proračuna. Glede na primerno porabo, ki je za Idrijo 7 milijonov 800 tisoč evrov, pa je to kar 10 % primerne porabe, kar je katastrofa. Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami v 8. členu med te uvršča tudi visok sneg in snežne plazove. Škoda, ki jo povzroča naravna ali druga nesreča, obsega neposredno škodo, stroške intervencij in ukrepov, s katerimi se preprečijo škodljive posledice nesreč. V 10. členu pa je določeno, da se sredstva za odpravo posledic nesreč iz državnega proračuna dodelijo za odpravo posledic naravne nesreče na stvareh v lasti občine, v skladu z določbami zakona, če je občina, na območju katere so nastale posledice naravne nesreče, zagotovila za odpravo posledic tudi sredstva iz svojega proračuna.

Ministra gospoda Zvonka Černača in gospoda Aleša Hojsa sprašujem glede ukrepov za sanacijo nastale škode, ki jo lahko opredelimo tudi kot naravno nesrečo.

Ministroma, gospodu Hojsu in gospodu Černaču, predlagam, da pozoveta slovenske občine, da predstavijo škodo in stroške, ki so nastali zaradi izjemno hude zime. Na podlagi analize teh podatkov pa naj Vlada Republike Slovenije ustrezno ukrepa. Ministroma se že vnaprej zahvaljujem za odgovore. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vprašanje.

Besedo dajem najprej gospodu Zvonku Černaču.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala lepa za vprašanje. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Drži, zaradi razmer, v katerih smo bili to zimo, so se stroški čiščenja, pluženja in ostali stroški, ki so povezani z zimsko službo, povečali ne samo na ravni občin in lokalnih skupnosti, ampak tudi na ravni celotne države. Treba je še povedati, da zaenkrat do današnjega dne kakšnih konkretnih predlogov niti s strani posameznih občin niti s strani njihovih asociacij glede tega ni bilo. Podatki tudi kažejo, da smo bili s podobnimi situacijami že soočeni v preteklosti, v preteklih letih, da so bila določena obdobja, ki so zahtevala bistveno večjo porabo in angažiranje sredstev za opravljanje zimske službe, in so bila obdobja, ko je bilo treba manj teh sredstev glede na planirana. V preteklosti so se te razmere reševale nekako s prerazporeditvami v okviru obstoječih finančnih načrtov občinskih in državnih proračunov. To je bil prvi korak, in verjamem, da bo podobno tudi letos. Če bo po zaključku letošnje zimske sezone ocenjeno, da gre za sredstva, ki jih ni mogoče zagotoviti na ta način, bo treba pristopiti k drugim rešitvam, najti vire za pokrivanje te izjemne situacije tudi na drugih področjih, vendar so potem ti ukrepi povezani s spremembami oziroma rebalansi občinskih in državnega proračuna, glede na okvire, ki jih poznamo v okviru primerne porabe.

Naj ob tej priložnosti povem še to, da smo na ministrstvu, ki ga vodim, za letošnje leto v okviru proračuna za leto 2013 predvideli bistveno več sredstev za modernizacijo državnega cestnega omrežja kot v lanskem letu. Približno tretjino več bo tega denarja, ki bo usmerjeno v kompleksnejšo, ne samo vzdrževanje, ampak tudi modernizacijo cestnega omrežja, približno 25 milijonov evrov na letni ravni več, kot je bilo to v lanskem letu. S temi ukrepi bomo v veliki meri sanirali tudi tisti del poškodb, ki bo nastal zaradi izjemnih zimskih razmer v letošnjem letu. Z novelo zakona, ki je bila sprejeta v lanskem letu, se namreč ta namenska sredstva uporabljajo tako za železnice kot za ceste. Približno 100 milijonov jih je usmerjenih v železnice in 50 v ceste.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želi mogoče dopolniti odgovor gospod Aleš Hojs?

Izvolite.

ALEŠ HOJS: Hvala lepa. Lep pozdrav tudi v mojem imenu! Spoštovani gospod poslanec, skladno z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami se mehanizem ocenjevanja škod lahko začne, če je preliminarna ocena, podana s stani občin, na višini 0,3 promila državnega proračuna, to je cca 2,5 milijona v današnjem stanju. Jaz moram povedati, tako kot je povedal že gospod Černač, nobene pobude s strani nobene od slovenskih občin za enkrat v tej smeri še ni bilo. Jaz bi dal nek dobronameren predlog, da v duhu tega zakona pred naravnimi in drugimi nesrečami, katerega člen ste tudi, spoštovani poslanec, citirali, moram vendarle reči, da je tam naprej, ko govori o visokem snegu, eksplicitno opredeljeno, da se naravna nesreča in visoki sneg nekako kumulativno opredeljujeta, če so ogrožena človeška življenja, živali in podobno. Ne bi rad prišel ali pa kdorkoli bo pač na tem mestu, se mi zdi ne modro, da pride v situacijo, ko bo vsak večji sneg opredeljen kot naravna nesreča, kajti v tem primeru bo Slovenija nezmožna, ne samo ocen te škode, ampak je tudi v naslednjih nekaj desetletjih ne odplačati. Dejstvo je, da imamo na Ministrstvu za obrambo in posledično na resornih ministrstvih na podlagi ocenjevanja škode iz preteklosti že kar precej zaostankov tako na kmetijskih delih ob zadnjih poplavah, tako da dejansko v tem trenutku ne vidim, kje bi lahko iz naslova proračuna, ki ga država ima, in iz naslova tako sprejetega zakona, kot je zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, sploh upravičili ta letošnji sneg kot naravno ali drugo nesrečo.

Če pa bodo prišle s strani občin takšne pobude, ki bodo zahtevale ocenjevanje, bomo na ministrstvu nemudoma sprožili mehanizem za to ocenjevanje.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za odgovore.

Vidim, da želi gospod Samo Bevk dopolnitev k tem odgovorom.

Izvolite, imate besedo.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Obema ministroma se zahvaljujem za njuna odgovora. Pobude za to vprašanje so prišle iz nekaterih slovenskih občin tudi do mene kot poslanca, zato sem izkoristil tudi današnjo zadnjo možnost v okviru te vlade, da postavim poslansko vprašanje v zvezi s sanacijo stroškov za zimsko službo v tej izjemno hudi zimi, ki jo lahko, glede na stroške, ki so nastali za občinske proračune, in verjamem, da bodo tudi za državni, opredelimo kot naravno nesrečo. Tako velikih stroškov ni vsakih nekaj let, mogoče na 10 ali več let, vemo pa, da se s poplavami ali drugimi nesrečami soočamo in srečujemo dosti bolj pogosto kot s tako izjemnim sneženjem, kot je bilo v tem primeru. Zato predlagam, da se pristojno ministrstvo loti zbiranja teh podatkov. Pozivam tudi krovne organizacije občin, da se

obrnejo do vlade in posamezne občine s tem vprašanjem, da se sprožijo postopki, o katerih je govoril minister Hojs. Bi pa povedal tudi to, da Zakon o financiranju občin v 20.a členu, ko govori o znesku primerne porabe za posamezno občino, takih izjemnih stroškov ne predvideva in ne vključuje. Tukaj je zgolj recimo element, da se določi primerna poraba na prebivalca, ki je korigirana z razmerjem površine, dolžine lokalnih cest itd. Ni pa tukaj opredeljeno, recimo če primerjamo, koliko stroškov ima z zimsko službo neka obalna občina ali potnih stroškov s tega vidika gorske občine, občine, ki so višje ležeče v Sloveniji, teh pa ni tako malo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za dopolnitev tega razmišljanja.

Želi kateri od ministrov podati dodaten odgovor?

Gospod Zvonko Černač, izvolite.

ZVONKO ČERNAČ: Čisto na kratko.

Podatki bodo pridobljeni in glede na obseg tudi sprejete ustrezne rešitve oziroma predlogi.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želite še gospod Aleš Hojs dati odgovor?

Izvolite.

ALEŠ HOJS: Samo toliko, da pojasnim. Če bodo te občine oziroma kdorkoli pač s strani lokalne skupnosti tak predlog dal, bomo mi nemudoma začeli s postopkom ocenjevanja škode. Je pa tako ali tako dejstvo, da samo ocenjevanje, priprava gradiva za Vlado in potem sama odločitev Vlade traja kar nekaj časa, več kot mesec dni, tako da bo to prišlo na vrsto. Drugače bomo pa ta postopek nedvoumno začeli, če bodo te pobude prišle in bo že z naše strani ocenjeno, da je izkazana škoda večja kot 0,3 promila.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi gospodu Hojsu.

Ugotavljam, da smo zaključili s tem vprašanjem. Prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga postavlja mag. Katarina Hočevar, in sicer ministru za kmetijstvo in okolje, ki opravlja tekoče posle, gospodu Francu Bogoviču.

Izvolite.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani člani Vlade, kolegice in kolegi, lepo vas pozdravljam.

Moje poslansko vprašanje se nanaša na temo, o kateri sva z ministrom v zadnjem letu velikokrat formalno in neformalno razpravljala, in sicer o kakovosti zunanjega zraka v Zasavju. Za vaš posluh in ne nazadnje tudi zato, da ste obiskali Zasavje in prisluhnili ne samo funkcionarjem, ampak tudi prebivalcem, se vam ob tej priložnosti zahvaljujem. Kljub temu pa lahko ugotoviva, da je zaradi prekomernih preseganj mejnih vrednosti za delce PM 10 Evropska komisija Slovenijo opozorila že februarja 2009, nato novembra 2009, da je bila marca 2010 izdana ugotovitvena sodba, sicer brez izrečenih denarnih sankcij, da je prejšnja vlada pripravljala uredbo o kakovosti zunanjega zraka v Zasavju in da ste se pod vašim ministrovanjem lotili načrta za izboljšanje kakovosti zraka v občinah Zagorje, Trbovlje, Hrastnik.

Sprašujem vas, spoštovani minister:

Kako daleč ste ta postopek pripeljali?

Septembra, kot vem, je bila zaključena javna razprava o tem načrtu in vas sprašujem:

Kje smo danes in ne nazadnje kdaj bomo končno Zasavci, pa ne glede na to, katero vlado bomo imeli, ta podzakonski akt videli tudi v praksi oziroma predvsem njegovo izvajanje?

Če pa govoriva o problematiki onesnaženega zraka v Zasavju, pa ne moreva tudi mimo govoric, informacij, ki se v zadnjem obdobju pojavljajo, da naj bi na vašem ministrstvu pripravljali spremembo uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Zanimajo me strokovne podlage za takšno odločitev.

Kakšen je namen teh sprememb in zakaj se je vaše ministrstvo odločilo za to potezo, če se seveda je?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vprašanje.

Besedo dajem gospodu Francu Bogoviču.

Izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Hvala za ti dve vprašanji.

Če ju razdelim v dva sklopa, bom tako tudi odgovarjal. Najprej kar se tiče uredb, ki se nanašajo na Zasavje in še ostala območja.

Kar se Zasavja tiče, kot ste dejali, smo se lansko leto resno lotili te zadeve. Junija smo imeli odbor Državnega zbora v regiji, odprli potem javno obravnavo 26.7., v medresorsko usklajevanje je bila uredba poslana 9. 10. 2012, potem pa tudi usklajena in 4. 12. 2012 tudi posredovana občinam v sprejetje na občinske svete. 14 dni nazaj je bil sestanek s predstavniki občin, kjer smo na to opozorili. Občine še niso obravnavale teh načrtov upravljanja. Gre za elementarno dilemo, ali bodo najprej opravile to razpravo in tudi na občinskih svetih sprejele te uredbe, s tem pa tudi določene obveznosti zase, ali bi že prej mi morali imeti tudi zagotovljena sredstva v proračunu. Pot je povsem normalna, da se ukrepi, ki so tu navedeni, ki so bili tudi medsebojno usklajeni, sprejmejo, predvidijo v uredbi, uredba se sprejme na občinskem nivoju, potem jo lahko sprejme tudi vlada in od tu naprej potem sledi letni načrt ukrepov, ki mora imeti potem postavke tudi v proračunu. Tako da zasavske občine pozivam, da vse tri občine

sprejmejo to uredbo, da lahko uredba stopi v veljavo in gre potem postopek naprej.

Kar se tiče samih ukrepov, je kar nekaj teh postavk preko eko sklada že predvidenih. Zagotovo bo pa na osnovi uredbe in ukrepov, ki so tam predvideni, možno planirati tudi nove ukrepe in s tem tudi nadgraditi te uredbe. Podobno velja tudi za ostala območja, kajti v lanskem letu smo kar nekaj teh uredb tudi pripravili.

Kar se tiče vprašanja glede sprememb uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaženja. Mi smo se že v lanskem letu tudi na osnovi zahtev iz preteklosti lotili te uredbe. Kar je pri tej uredbi ključno, je to, da gre za uredbo, ki ureja, vprašanje prihaja iz Zasavja, gre pa za generalno uredbo na slovenskem prostoru, na osnovi katere je 26 slovenskih podjetij pridobilo tudi okoljevarstvena dovoljenja. Uredba, ki je bila leta 2007 narejena, ima tudi eno od določil, ki praktično onemogoča tem podjetjem, da bi kakršnekoli posodobitve naredile na svojih napravah, kajti v uredbi je zapisano, da če na nekem območju njihove emisije predstavljajo 3 % vseh emisij v prostoru, se ne more več dobiti okoljevarstveno dovoljenje kot za obstoječo napravo, ampak gre za nov IPPS dovoljenje. Gre za 26 podjetij, mnoga izmed teh so preko Gospodarske zbornice apelirala že nekaj let na to spremembo te uredbe. Mi smo v tej uredbi sledili cilju, prvič, če se te naprave nahajajo znotraj območij, za katere veljajo te uredbe, so tako ali tako obravnavane že v tej uredbi in se morajo tam izvajati meritve, monitoringi in pa tudi ukrepi za zmanjšanje teh emisij. Tudi leta 2007 so bila že dokaj stroga ta določila. Sedaj pa uvajamo takšno rešitev, da bi tista, ki bi dobila na osnovi tako spremenjene uredbe, ki je bila pripravljena in dana tudi v medresorsko usklajevanje ter v javno razpravo, morala v naslednje pol leta zmanjšati emisije za 10 % in potem v nadaljevanju še za 10 %. Gre za zadevo, ki je posredno povezana tudi s postopki, ki se vodijo na Agenciji za okolje z Lafargem, v ničemer ne posegajo v te postopke, zagotovo pa je nihče na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje ni sprejemal zaradi tega, ampak zaradi vseh 26 izdanih okoljevarstvenih dovoljenj, kajti ocenjujemo, da je sedaj ureditev pretoga in je treba v tem primeru narediti korak naprej.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala gospodu Francu Bogoviču. Vidim, da želi mag. Katarina Hočevar zahtevati dopolnitev odgovora.

Izvolite, imate besedo.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo.

Zahvaljujem se vam za ta del odgovora spoštovani minister. Za prvi del pa bi vas še vprašala. Če sem vas prav razumela, dejansko finančnega razreza, kar se tiče načrtov za izboljšanje kakovosti zraka, še ni, je še v megli, če se tako izrazim.

Ali boste sedaj del finančnega bremena preložili tudi na občine?

Najbrž v svojih proračunih za to nimajo zagotovljenih sredstev. Bojim se, da se bo spet ta podzakonski akt, bom rekla, ustavil, ker ne bo dovolj finančnih sredstev.

Za drugi del, kar se tiče pa spremembe uredbe, pa me zanima:

Ali lahko zagotovite, da zaradi spremembe uredbe ne bomo dihali še slabši zrak oziroma da ne bodo spremembe uredbe povzročile ne zboljšanje kakovosti zraka, ampak poslabšanje?

Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo dajem gospodu Francu Bogoviču.

Izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Kar se tiče prvega vprašanja: finančni načrt sledi sprejetju uredbe. Vemo pa vsi, katere so tiste sestavine teh uredb in za kaj je kdo odgovoren. Gre za zrak v okoljih, kjer so tudi lokalne skupnosti – in primarna lokalna skupnost je odgovorna za takšna območja. Z določitvijo teh podzakonskih aktov in določitvijo območij se vzpostavljajo mehanizmi, da lahko država posebej predvidi ukrepe za ta območja. Zagotovo pa je to cela vrsta stvari, vezanih na cestno gradnjo, vezanih na protiprašne prevleke na cestiščih, vezanih na javni promet in na male kurilne naprave. Se pravi na stvari, za katere je treba veliko narediti v samem lokalnem okolju. Bojim se, da je ravno v Zasavju ta kratek stik, če smem temu tako reči, nastal zaradi tega, ker nekdo pričakuje, da bo v Ljubljani to določeno, v Ljubljani določena neka malha in bo Ljubljana prišla v Zasavje reševat to problematiko, kar me spominja še na katero drugo problematiko v Zasavju, pa ne bi zdaj o njej govoril, ampak v tem delu bo potreben proaktiven odnos z obeh strani. Zagotovo pa je osnova takšna uredba, podobno kot imamo vsakoletni program, ne vem, za Mežiško dolino – letos je zagotovljenih milijon sredstev, smo uspeli in tudi lansko leto je bilo izvedeno v manjšem obsegu. Podobno bo potem mogoče na osnovi sprejete uredbe, ne vem, določitvi, da bodo imeli pri malih kurilnih napravah – tisti, ki bivajo v območjih, ki so določena – prednost pri razpisih, večji sofinancerski delež in bo te ukrepe treba generirati iz leta v leto. V tistih stvareh, kjer pa so to osnovne pristojnosti občine, bo zagotovo tudi občina temu področju morala nameniti del svojih tudi finančnih sredstev, veliko pa je treba narediti tudi na osveščanju ljudi, kajti predvsem področje malih kurilnih naprav se je v tem primeru Zasavja pokazalo kot najbolj kritično. Kot veste, tudi na drugem akutnem področju, področju dimnikarstva, je sedaj že zaključen projekt popisa teh naprav kurilnih. Ko povežemo te baze in ko vidimo, kaj je potrebno, kakšno je

obstoječe stanje, mislim, da se bodo lahko šele tisti pravi ukrepi za prihodnost načrtovali.

V tem delu mislim, da je potrebno dobro sodelovanje in proaktiven odnos z obeh strani, še enkrat pa mislim, da je apel občinam, da čim prej sprejmejo te uredbe, na mestu.

Kar se drugih zadev tiče, ja, potrjujem 10 % v pol leta zmanjšanje in še dodatnih 10 % v nadaljevanju.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala ministru za dopolnitev odgovora. Ugotavljam, da smo s tem zaključili tudi to vprašanje in prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga postavila gospa Iva Dimic, in sicer ministric brez resorja, odgovorni za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki opravlja tekoče posle, gospe Ljudmili Novak.

Gospa Iva Dimic, izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane kolegice in kolegi poslanci!

Spoštovana gospa ministrica Ljudmila Novak! Na Poslansko skupino Nove Slovenije in verjetno tudi na vaš urad se je v preteklih dneh obrnilo veliko državljank in državljanov ter predstavnikov slovenskih zamejskih organizacij. Z začudenjem in ogorčenjem se odzivajo na napoved nove predsednice Vlade, da naj bi ukinili samostojni Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu v dosedanji obliki ter ga priključili znova k samostojnemu ministrstvu za kulturo. Izražajo tako vsebinske kot tudi organizacijske pomisleke. Glavni vsebinski pomisleki se lahko strnejo v povzetek, da bi takšna priključitev pomenila izrazito in nesprejemljivo zoženje zaščitne funkcije Republike Slovenije do slovenske manjšine. Ker urad v sedanji obliki deluje na številnih področjih, kot so zelo pomembna gospodarsko, kulturno, mednarodnopravno, in na številnih drugih področjih, bi ga s tem po mojem mnenju popolnoma onemogočili. Zaradi vsega navedenega vas sprašujem sledeče:

Kako komentirate današnjo sejo Odbora za pravosodje in javno upravo, na kateri je bila obravnavana novela Zakona o Vladi in kjer je bil vložen in izglasovan amandma, da Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu ostaja in deluje v nespremenjeni organizacijski obliki?

Kod drugo me zanima:

Kako komentirate, zakaj je treba ohraniti Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu kot samostojen organ s funkcijo ministra za to področje?

Kateri so prihodnji izzivi za urad na tem področju?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vprašanje.

Besedo dajem gospe Ljudmili Novak. Izvolite.

LJUDMILA NOVAK: Spoštovani prisotni, lepo pozdravljeni!

Najprej bom rekla, da moram izraziti svoje zadovoljstvo, da je bil ta amandma izglasovan; torej, da urad ostaja kot samostojen organ in tudi funkcija ministra. Ravno včeraj sem bila na Brežini pri Trstu ob 120. obletnici rojstva Iga Grudna. Prisoten je bil tudi veliki pisatelj Boris Pahor in je izrazil veliko razočaranje nad tem korakom nazaj. Tudi sama sem prepričana, da bi bil to korak nazaj. Leta 2006 smo sprejeli Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, ki določa, da je urad samostojen in ga vodi minister. Vse to so Slovenci v zamejstvu in po svetu sprejeli z velikim zadovoljstvom in večkrat sem prav iz njihovih ust slišala, da s tem čutijo, da jih Slovenija razume, da so še bolj povezani z matično domovino,in da jim aktivno pomagamo pri reševanju njihovih problemov. Torej, glavna funkcija tega urada je vzdrževanje odnosov, stikov z našimi zamejci, Slovenci po svetu, spodbujanje ohranjanja njihove narodne identitete, jezika, kulture, pa seveda tudi pomoč na različnih področjih, še posebej, kadar pride do težav z državo, v kateri živijo, ko ta ne izplačuje sredstev ali se pojavljajo drugi različni problemi. Prav v tem odnosu do Slovencev, pol milijona jih živi po svetu, preko 120 tisoč Slovencev v zamejstvu, smo bili zgled tudi drugim državam. Pogosto so me tuji veleposlaniki spraševali, kako imamo Slovenci to področje urejeno, kaj delamo, kaj so prednosti in tudi sami se želijo zgledovati po nas. Zato bi bila res škoda, če bi tukaj naredili korak nazaj na veliko žalost in razočaranje Slovencev.

Zakaj je potrebna funkcija ministra? Samo zlonamerneži trdijo, da so Slovenci po svetu samo politična emigracija in da je ta minister, zato da potuje po svetu. Lahko vam povem, da sem velikokrat obiskala zamejstvo in iz Ljubljane do vseh naših zamejcev v vseh štirih državah je približno eno uro in pol vožnje z avtomobilom in vsa ta moja potovanja ali obiski so verjetno skupaj manj dragi kot pa eno potovanje ministra v Bruselj, kamor mora iti na določeno zasedanje. Koliko pa vsem tem ljudem pomeni, da jih obišče minister iz Slovenije, vam pa ne morem povedati. Še posebej, ko sem obiskala Slovence v bolj odročnih krajih, recimo v Gorskem Kotarju ali pa v Kanalski dolini, v Benečiji. Pogosto so mi rekli, prvič je nek minister, bodisi iz Slovenije bodisi Italije, pri nas. Neredko sem doživela, da je nekdo s solzami v očeh sprejel priznanje, papirnato priznanje, ki sem mu ga podelila zato, ker je zastonj delal ves čas za slovenstvo, za slovensko društvo, za ohranjanje slovenstva.

Ni vseeno, kdo živi v zamejstvu; ali so to zavedni Slovenci ali pa nekdo, ki mu ni mar, kakšna je njegova narodna pripadnost. Zato si želim, ker nas v prihodnosti čakajo tudi veliki novi izzivi – vsak dan sem se srečevala z novimi izzivi, z novimi idejami. Recimo, v določenih državah je pač problem, ker ne dobijo redno

izplačanih denarnih sredstev s strani tiste države. Zato se bo treba tudi s strani Slovenije ponovno angažirati in pritiskati na deželne oblasti, na državne oblasti, da vendarle izpolnjujejo svoje obveznosti. In če je minister zadolžen za to področje, ima tudi veliko večjo težo, ko se dogovarja s sogovorniki na drugi strani meji, kot če tja pride samo nek uradnik. Prav zato je tudi pomembna ta funkcija ministra.

Izzivi pa so na področju reševanja finančnih problemov, na področju zakonodaje. Bil bi slab znak, če bi mi zmanjšali našo zaščito do manjšine, kajti v nekaterih državah so predlagani novi zakoni, ki prav prizadevajo naše narodnostne skupnosti. Potem so izzivi na področju sodelovanja na področju gospodarstva, povezovanja občin, mladih; skratka, dela je veliko in želim, da bi bila Slovenija še naprej dobra mati Slovencem v zamejstvu in po svetu in da bi minister, ki bo to funkcijo opravljal, to delal res tudi s srcem.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za odgovor.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite, gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala.

Na tem mestu bi se zahvalila za vaše srčno delo na vašem ministrstvu. Predvsem pa bi tudi sama podala, da želim, da prihodnji minister tudi tako srčno deluje na tem ministrstvu.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vaše želje.

S tem ugotavljam, da smo zaključili tudi to vprašanje.

Prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga bo postavil gospod Janez Ribič ministru za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki opravlja tekoče posle, dr. Žigi Turku, je pa danes odsoten.

Gospod Ribič, želite besedo?

Izvolite.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala, spoštovani predsednik Državnega zbora. Ministra, poslanke in poslanci!

Umetnostna galerija Maribor je osrednja muzejsko-galerijska institucija za vizualno umetnost v severovzhodni Sloveniji in druga največja tovrstna ustanova sploh v državi. Kljub temu je položaj umetnostne galerije že preko deset let zelo nezavidljiv, saj je stavba oziroma celotna infrastruktura, v kateri trenutno deluje umetnostna galerija, že precej dotrajana, vlaganj v to infrastrukturo pa v zadnjih letih ni bilo nobenih, saj se že vrsto let načrtuje gradnja nove stavbe Umetnostne galerije Maribor, do česar pa zaradi različnih razlogov še ni prišlo. Kot kaže, tudi še nekaj časa ne bo, saj se je z odločitvijo vašega ministrstva oziroma Vlade, da 10 milijonov evrov, ki jih je Pahorjeva vlada pred dvema letoma, natančneje 20. 1. 2011, namenila za sofinanciranje gradnje umetnostne galerije, preusmeri za gradnjo infrastrukture na območju Parka vojaške zgodovine Pivka.

Odločitev o prerazporeditvi sredstev je še toliko bolj nenavadna, saj je Mestna občina Maribor po mojih podatkih naredila vse, kar je bilo v njeni moči, in zadostila vsem zahtevam vašega ministrstva, da bi se gradnja začela čim prej. Od leta 2010, ko je bila izbrana prva projektna rešitev za novo umetnostno galerijo, preko zapletov z madžarskima arhitektoma, sklenitve sofinancerske pogodbe z investitorjem Zavodom za izgradnjo Maribora, odkupa zemljišč ter številnih sprememb projektne dokumentacije, pa vse do današnjega dne je bilo poleg tega izvedenih še nešteto aktivnosti, ki so šle v smeri iskanja rešitev za čimprejšnji začetek gradnje Umetnostne galerije Maribor.

Skozi celotno leto 2012 je med mariborsko mestno občino in vašim ministrstvom potekala intenzivna korespondenca, med katero je Mestna občina Maribor ves čas sledila navodilom in zahtevam vašega ministrstva ter zgledno podajala vsa pojasnila, kljub temu da je bil že 16. decembra 2011 potrjen način izvedbe projekta s strani bivšega ministrstva za kulturo. Torej so se v preteklem letu stvari očitno bolj peljale v smer ustavitve projekta gradnje umetnostne galerije kot v njegovo realizacijo. Žalostno je predvsem to, da po uspešno izvedenem projektu Evropska prestolnica kulture 2012 v Mariboru ni nobene nove infrastrukture na področju kulture, ki bi jasno začrtala smer nadaljnjega kulturnega razvoja mesta.

Kaj je bil glavni razlog za razveljavitev 4. točke Sklepa?

Zakaj je ministrstvo pogojevalo projekt?

Kdaj bodo sredstva zopet ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za postavljeno vprašanje.

Hkrati vas želim obvestiti, da bo minister dr. Žiga Turk podal pisni odgovor, ker je danes odsoten. Zato zaključujem tudi to vprašanje.

Prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga bo postavil gospod Jožef Horvat, in sicer ministru za kmetijstvo in okolje, ki opravlja tekoče posle, gospodu Francu Bogoviču.

Gospod Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Najlepša hvala, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa ministrica, spoštovani gospod minister Franc Bogovič!

Najprej dovolite mojo čestitko k izvolitvi za predsednika Slovenske ljudske stranke. Očitno se je ta vaša funkcija začela zelo dobro, namreč kar je bilo v petek 1. marca še problem, danes 4. marca ni več – vsaj, kar zadeva odlagališče odpadkov Dobrava Ormož, ki bo danes, najkasneje jutri, dobilo IPPC okoljevarstveno dovoljenje. Dober začetek mojega vprašanja.

Pa greva po vrsti. Gospod minister, pred slabim letom, točneje aprila 2012, sem vas javno vprašal o vaših pogledih in načrtovanih ukrepih za razrešitev zapletene situacije na področju odlagališč odpadkov. Pahorjeva vlada oziroma njeno ministrstvo za okolje in prostor je takrat s pomočjo inšpekcije zaprlo kar 11 regijskih odlagališč, kar je prizadelo več kot tretjino slovenskih občin oziroma njihovih državljanov. Med njimi na primer tudi občino Ormož. Takrat ste mi odgovorili z optimizmom in odločenostjo, da se – tako, kot ste ga poimenovali – ta zelo resen problem reši v najkrajšem času, saj povzroča stroške in težave občinam in njihovim prebivalcem. Odgovor ste zaključili z zagotovilom, da je že kar nekaj odlagališč tik pred rešitvijo problema, tudi Ormož, in da imajo vsi, ki so udeleženi v tem procesu, nalogo, da vzamejo to zadevo takoj v roke in čim prej, po najkrajših postopkih pridobijo tudi okoljevarstvena soglasja. Kot rečeno, 1. marca 2013 sva lahko, žal, oba samo ugotavljala, da se vsaj nekatere zadeve, tudi Ormož, kot smo bili pred kratkim seznanjeni v dopisu skoraj obupanega župana te občine, niso niti premaknile z mrtve točke.

Glede na moje vedenje slutim, da ste vi, gospod minister, res napravili vse, kar ste mogli, vložili veliko napora, da pa ste se srečevali z največjim problemom naše države, s togim birokratskim aparatom služb, ki najbrž še vedno v skladu s preveč togo zakonodajo deluje in na katero, kot kaže, prav nihče v tej državi, niti minister, ne more vplivati.

Zaradi vsega navedenega vas, gospod minister, sprašujem:

Prvič. Kaj je bilo narejeno od aprila 2012 do danes na področju zgoraj navedene problematike?

Drugič. Kako vidite možnost vplivati na normalizacijo postopkov pred državnimi institucijami oziroma na delovanje birokracije v smeri hitrejšega in profesionalnega odločanja, kar si državljani ne nazadnje tudi zaslužimo?

Tretjič. Kdaj bodo rešene težave občin z zaprtimi odlagališči, kar bi preprečilo enormno naraščanje stroškov in s tem bremen državljanov, ki jih plačujejo za ravnanje z odpadki?

Za vaš odgovor, gospod minister, najlepša hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vprašanje.

Besedo dajem gospodu Francu Bogoviču, izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Res sem hvaležen za to vprašanje in kot ste dejali, bo odločba danes podpisana, vendar žal ne gre pri taki stvari, da bi lahko postavili poslansko vprašaje, minister na osnovi poslanskega vprašanja komu zagrozil, pa bo naslednji dan izdana odločba. Izza tega je precej dela in postopkov, ki morajo biti narejeni, zato da je lahko do tega prišlo.

Z veseljem vam povem tudi za ostale aktivnosti, ki so se v tem letu zgodile. Kot vsi v tej državi vemo, smo imeli resnično lansko leto spomladi grožnjo, da bodo slovenski odpadki ostali na cesti. Pa še nekaj; že vrsto let sem predstojnik različnih uprav v javnem sektorju in mislim, da prevečkrat zelo pavšalno govorimo o togi birokratski, neoperativni javni upravi. Kolege, ki so na Agenciji za okolje delali na tem področju, lahko s tega mesta kot kmalu bivše sodelavce pohvalim, kajti mislim, da smo v tem letu naredili velik premik. Bilo je tudi nekaj kadrovskih sprememb, vendar to ni toliko vplivalo. Večina tistih ljudi, ki so bili takrat prisotni, je ostalo istih. Res pa je, da smo sedeli vsi skupaj, tako oba direktorata na ministrstvu, inšpekcija in agencija, ter iskali rešitve, pot za te rešitve. Ker smo videli, kje je osnovni problem, smo povabili tudi lokalne skupnosti k aktivnemu reševanju problemov. Ta način reševanja problemov ni takšen, da ko pride inšpektor in zapre odlagališče, naslednji dan skličeš tiskovno konferenco in poveš, da je problem, da ne bo več kam moč odložiti odpadkov. Žal se na komunalnih odlagališčih mnogokrat tako dogaja, za razliko od industrijskih, kjer imajo vsi, razen enega, zadeve urejene. V tem letu smo šli po tej poti in s številnimi slovenskimi občinami smo pregledali situacijo. Pri teh okoljevarstvenih dovoljenjih so problem predvsem izcedne vode, treba je imeti jasne monitoringe, da stara odlagališča ne vplivajo škodljivo na našo podtalnico. Tehnično-finančni problem pa so bila finančna jamstva v tem delu. V tem času smo izdali sledeča okoljevarstvena dovoljenja: Leskovec, ki je za dolenjski konec, Tuncovec pri Rogaški Slatini, Kovor na Gorenjskem, odlagališče Puconci in ponovno odločanje o RCERO Celje.

Pred sabo imam odgovor, ki sem ga ravno danes podpisoval, ker to je redni odgovor, ki ga dajemo tudi Evropski komisiji: danes imamo 8 odlagališč, ki imajo okoljevarstvena dovoljenja, v postopku jih je še 6, eno od teh šestih je tudi to, za katero je bila danes podpisana odločba, druga pa bodo še v marcu in aprilu in bodo zagotovo pozitivno rešena, ker smo, kot sem že dejal, šli po poti iskanja teh rešitev. Ko bodo ta okoljevarstvena dovoljenja izdana, ima Slovenija do leta 2030 in še naprej dovolj odlagalnega prostora, vključno z dvema tako imenovanima rezervnima lokacijama, da ne bo prišlo v slovenskem prostoru do ponovnega izsiljevanja s strani nosilcev te pravice, da potem drago zaračunavajo odpadke ostalim občinam.

Da ne bom vsega po vrsti bral, vam lahko posredujemo tudi pisni odgovor. Izdanih je bila cela vrsta tudi negativnih odločb, zato da se to zapre, v nasprotnem primeru bo Slovenija začela plačevati dnevne kazni, kar je treba odkrito povedati. Tako ima 10 odlagališč striktno zaporo s strani inšpekcije, v skladu z dogovorom tudi spremljajo in izrekajo kazni, kajti nekateri špekulirajo in raje 10 tisoč evrov plačajo kot pa, da zakonito odlagajo odpadke, zato bodo kolegi

s tem samo nadaljevali. Kot sem že dejal, so pa v pripravi še te rešitve. Predvidevajo se tudi nadaljnje rešitve: odlagališče Globoko, to je pri Trebnjem, ki je tako imenovana rezervna lokacija, potem Stara Gora v Novi Gorici, odlagališče Špaja dolina, CERO Gaj, kjer iščemo rešitve.

Kar se tiče tega področja, imam v rokah tudi operativni program ravnanja s komunalnimi odpadki. To je strategija ravnanja s komunalnimi odpadki, gradivo je v vladni proceduri in je šlo skozi vse postopke javne razgrnitve, skozi usklajevanja, skozi medresorska usklajevanja. Če bo generalni sekretariat Vlade ocenil, da bo to tudi sprejeto, imamo lahko tudi strategijo sprejeto že ta teden na seji Vlade – v nasprotnem primeru pa veliko sreče tistim, ki bodo s to strategijo nadaljevali.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za odgovor.

Gospod Horvat ima željo, da postavi zahtevo za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Povsem razumem, gospod minister, da moje poslansko vprašanje, ki sem ga na vas naslovil v petek 1. marca, ni vplivalo na izdajo tega omenjenega IPPC okoljevarstvenega dovoljenja za imenovano odlagališče v Ormožu, mogoče tisto aprilsko iz leta 2012.

To, kar ste povedali in kar sem spremljal vaše delo, mislim, da tudi vi lahko z nekim osebnim zadovoljstvom na podlagi tega, kar ste opravili v tem enem dobrem letu, predate posle vašemu nasledniku. Verjamem, da bodo tudi vaši sodelavci, ki delujejo na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, še naprej tako marljivo delali. Moj namen ni bil, da njih kritiziram, morda je potreben razmislek, ampak v naši hiši, v Državnem zboru, če v nekaterih segmentih morda še vedno nimamo preveč kompliciranе zakonodaje, srčno pa se zavedam, da imamo samo eno okolje, samo eno Zemljo, samo en naš planet, ki ga moramo varovati in ga tudi v dobri kondiciji predati našim zanamcem.

Ko pa boste, gospod minister, predajali posle, pa prosim, da vašega naslednika opozorite tudi na projekt Pomurski vodovod, ki je vitalnega pomena ne samo za Pomurje, ampak za celotno Slovenijo.

To je bil več ali manj moj komentar, nimam nekega posebnega dodatnega vprašanja. Ministru se še enkrat zahvaljujem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Bogovič, želite še besedo? Izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Hvala lepa.

Dejansko ste postavili še dva pravilna poudarka. Prvi je glede poenostavitve zakonodaje. Že s paketom sredi leta smo z nekaterimi manjšimi ponastavitvami nekatere postopke že ponastavili, tudi bili zelo pozorni, da ne gre na račun okolja, ampak da se dejansko nekaj, za kar je potrebna koncesija, lahko z vodnim dovoljenjem poda, ker so se sicer postopki samo podvajali ali podobno.

Tudi sicer ima Agencija dobrega vodjo, bil tudi imenovan na Vladi in izhaja iz te Agencije – po 12-letih delovanja na Agenciji. Pri obisku, ki sem ga opravil v zadnjem mesecu, je bila zelo jasna opredelitev in usmeritev, da pripravijo skupaj z Direktoratom za okolje – se pravi tisti, ki implementacijo te zakonodaje delajo v naravi – in tudi je pripravljenih cela vrsta malih korakov, ki delajo ključne korake v to smer, da se lahko isti ljudje – kajti število ljudi je enako, ne moremo povečevati števila teh ljudi – osredotočijo na tiste projekte, na tiste probleme, ki so akutni in imajo velik pomen, ne pa, da se v nekem birokratskem ustroju vrtijo.

Kar se tiče samega Pomurskega vodovoda, smo imeli prejšnji ponedeljek še zadnjo koordinacijo – osmo v tem mandatu –, ki sva jo opravila z mag. Žerjavom. Tako sta že v razpisnih postopkih vodovodni sistem A, se pravi lendavski konec, in tudi vodovodni sistem C, se pravi ormoški. Podobno bo v kratkem ugotovitev tudi za Goričko – se pravi Murska plus severni del, proti Goričkem –, ali bo v zmanjšanem obsegu šel ta projekt že v tem obdobju v razpis ali pa v naslednjem. Tudi sicer mislim, da je ta napredek, da smo z 12 aktivnih projektov na začetku mandata prišli do konca lanskega leta na 23 aktivnih projektov in da je sedaj v samem razpisu 15 do 20 – videli bomo, koliko bodo kolegi uspeli dokončno pripraviti na terenu teh razpisnih dokumentacij – daje osnovo, da imamo junija, julija v državi namesto – to kar smo imeli lani – 12 aktivnih projektov, po moji oceni, 35 aktivnih projektov.

To pa pomeni, da bomo lahko počrpali tistih 130 do 150 milijonov na leto evropskih sredstev, kolikor jih je na razpolago v letošnjem in v naslednjih dveh letih, za razliko od tega, da je bilo prej v 5 letih 60 milijonov in da smo v lanskem letu uspeli počrpati 50 milijonov.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za dodatna pojasnila.

S tem ugotavljam, da smo zaključili tudi to vprašanje in prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga bo postavil mag. Borut Ambrožič, in sicer ministru za kmetijstvo in okolje, ki opravlja tekoče posle, gospodu Francu Bogoviču.

Gospod Borut Ambrožič, izvolite, imate besedo.

MAG. BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav prisotni ministrici, ministru, ostalim v Državnem zboru!

Slovenski ris je od leta 1993 zavarovan pred odstrelom, za razliko od medveda in volka, ki prebivata na območju Slovenije. Poleg

bolezni, ki predstavlja izredno veliko smrtnost pri tej živalski vrsti, je problem te vrste, izumrtje, iskati zlasti v sorodstveni navezi. Trenutni sorodstveni nivo populacije, ki se giba na slovenskih tleh, je na nivoju brat-sestra. To ima posledice na novonaseljeno populacijo iz leta 1973. Lahko rečemo, da v letošnjem letu mineva 40 let, odkar so bili na novo naseljeni trije samci in tri samice, takrat iz Slovaške, ki so mogoče še pet let ali deset let nazaj veljavi za uspešno novo naselitveno populacijo. Kljub temu pa v preteklih mesecih ali pa letu najdene poginule živali opozarjajo na velik problem, ki trenutno kaže celo na absolutno ugotovljeno situacijo nevarnosti izumrtja te vrste na slovenskih tleh, ki se ga sicer ministrstvo in ostali partnerji, tudi Biotehniška fakulteta in ostali, zavedajo. Sprožili so projekt, v katerem bi želeli na novo naseliti rise v Sloveniji s pomočjo lovcev iz Švice. Kljub vsemu povedanemu, pa po pridobljenih informacijah projekt, ki je ovrednoten na 200 tisoč evrov, predstavlja velik zalogaj do zdaj še nedorečeno shemo financiranja.

Zato resornemu ministru postavljam vprašanje:

Kako misli ministrstvo zagotoviti ustrezna sredstva z ostalimi partnerji za predlagani projekt?

V kateri fazi je trenutno projekt?

Hvala lepa za odgovor.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vprašanje.

Besedo dajem gospodu Francu Bogoviču.

Izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Hvala za to vprašanje, za katerega mislim, da tudi javno osvetljuje ta problem, s katerim se, kot ste dejali, tudi ministrstvo ukvarja. Tudi so pravilne vse te vaše ugotovitve, da je tako mala populacija resnično zašla v ta problem, ki v veliki meri izvira tudi iz sorodstvenega parjenja in na koncu bolezni, ki prihajajo zaradi tega. Zato je, tako kot ste že dejali, bila že 2. 10. komisija, ki je bila imenovana, in se je začela priprava akcijskega načrta za rešitev tega problema – reševanje risa. V tem delu so šle aktivnosti tudi v tej smeri, kot ste dejali, da se sprejme pobuda, ki je prišla iz Švice, da se 2 do 4 risi, drugi osebki, donirajo, na ta način pridejo v ta prostor risi, ki niso v sorodstveni povezavi z našimi.

Kar se tiče tega, je 11. 10. 2012 tudi bil sestanek na Mašunu, se pravi na Ilirsko-Bistriškem, kjer se je spregovorilo o tem v krogu Ministrstva za kmetijstvo, Biotehniške fakultete, Zavoda za gozdove, skupaj s švicarskim strokovnjakom, in se je ta ponudba obravnavala. Dogovor je, da se gre v to smer, da se v letošnjem letu tudi vsi skupaj pripravimo na to zadevo. Gre za to doselitev in je prav, da se tudi temu primerno komunikacijsko zadevo izvede, poišče tudi kakšnega sponzorja. Veseli nas to, da so se v to akcijo, če smem temu tako reči, vključili tudi drugi slovenski risi – tisti, ki so se mesec ali štirinajst dni nazaj na Danskem uvrstili na olimpijske igre v Sočiju, se pravi, Hokejska zveza Slovenije, in tudi z njihovo pomočjo ta problem osvetlimo javnosti tudi širše. Potekajo tudi pogovori s kolegi s hrvaške strani, kajti mi si delimo isto populacijo risov, tako da v tem delu je tudi z njihove strani sodelovanje zaželeno oziroma nujno. Skupina lovske organizacije in strokovnjakov je na tem strateškim dokumentom že začela delati. Dokumenti bodo pripravljeni v prvi polovici tega leta, sicer pa je predvideno, da bi se ta doselitev naredila v naslednjem letu. V okviru ministrskih postavk smo tudi zagotovili 30 tisoč evrov v letošnjem letu za te aktivnosti, ki so potrebne v tem letošnjem letu. Vi ste že omenili dimenzijo tega projekta in glede na to, da gre za klasičen okoljski projekt, ki sodi tudi v sklop habitatnih direktiv, se pripravlja, da bi bil to eden izmed takšnih zahtevnejših "live" projektov v naslednji finančni perspektivi in da bi na ta način imeli tudi zagotovljena sredstva.

Vse aktivnosti, ki sem jih prej omenil, potekajo in tudi za letošnje leto potrebna sredstva za pripravo na to so zagotovljena.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za odgovor.

Želite zahtevo po dopolnitvi odgovora? Ne, torej je bil odgovor ustrezen. S tem zaključujem tudi to vprašanje.

Prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga bo postavila mag. Majda Potrata, in sicer ministru za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki opravlja tekoče posle, dr. Žigi Turku, ki je sicer danes odsoten.

Želite besedo? Mag. Majda Potrata, imate besedo.

Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Še enkrat zastavljam vprašanje dr. Žigi Turku. V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo 19. februarja vložili interpelacijo o delu ministra in o njegovi odgovornosti. Zainteresirana in širša javnost je sprejela to dejstvo z odobravanjem. Prejeti odzivi samo utrjujejo utemeljenost naše poteze in čeprav je minister v besedah interpelacijo zavrnil kot neutemeljeno, s svojimi ravnanji po vložitvi interpelacije samo utrjuje naše stališče, da je bila interpelacija utemeljena.

Eno izmed takšnih dejanj je neustrezen odziv na opozorila zainteresirane javnosti o posegih v delovanje Viba filma. Sprememba ustanovitvenega akta brez predhodne javne objave, imenovanje direktorja; to dvoje samo nadaljuje tisto, kar se je že začelo z ZUJF in označujemo kot ogrožanje slovenske filmske produkcije.

Javnost tudi vznemirjajo predstavitve predlogov zakonskih rešitev na področju osnovnega, srednjega in višješolskega

izobraževanja, ki so pogosto predstavljene kot utemeljene, pa to ni res.

Kot tretje dejstvo bi omenila še razpis za dodelitev koncesij, ki je bil v petek objavljen v Uradnem listu, na eni strani in z enotedenskim rokom prijave. Kot Vlada in kot minister, ki bi moral opravljati le še tekoče posle, nima, po mojem mnenju, nikakršne legitimnosti za vnašanje novih razmerij v visokošolski prostor. Podelitev koncesij za programe na študijskih področjih vede o živi naravi, družbene vede in tehnike ni prvi primer izdatne proračunske podpore zasebnemu visokemu šolstvu. V letu načrtne slabitve javnih univerz, ko je med drugim z uredbo o sofinanciranju doktorskega študija zasebnim fakultetam dal nekajmilijonsko javnofinančno dotacijo, se samo nadaljuje tisto, kar je že bilo storjenega. O smotrnosti in gospodarnosti porabe javnih sredstev za zasebno šolstvo pa je navsezadnje razpravljalo tudi Računsko sodišče.

Zato ministra sprašujem:

Kaj namerava Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport izvesti v času opravljanja tekočih poslov?

Pričakujem, da bo minister napisal pisni odgovor. Glede na to, kako hitro je uspel napisati odgovor na interpelacijo, s tem odgovorom na pisno poslansko vprašanje ne bi smel imeti pretiranih težav. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za postavljeno vprašanje. Hkrati vas želim obvestiti, da bo minister dr. Žiga Turk zaradi odsotnosti predložil pisno odgovor na vaše vprašanje. Nekdo je želel proceduralno.

Gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Pričakoval sem, da boste reagirali, kajti to ni bilo poslansko vprašanje niti ni bila pobuda. Kolegica Majda Potrata je zlorabila poslovnik za komentarje in nadaljevala pamfletarski stil, ki ga je uporabila v interpelaciji. Mislim, da tudi ni nič vprašala glede na aktivnosti ministra, ampak je dala neko hipotetično vprašanje za bodoče delovanje gospoda ministra.

Res bi pričakoval, da jo boste opozorili, da se s takšnimi pamfleti v okviru instituta poslanskih vprašanj prekine, kajti je protiposlovniško in nedostojno za poslance Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za to opozorilo.

S tem smo izčrpali... Prosim?

Proceduralno želi mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala, gospod predsednik.

Pričakovala bi, da me boste zaščitili. Moje poslansko vprašanje ste sprejeli, moje poslansko vprašanje je bilo tudi eksplicitno izraženo. Ne gre za nobeno zlorabo. Gospod Jerovšek, vi se lahko smehljate levo in desno, kolikor se hočete, ampak moje poslansko vprašanje je bilo jasno: Kaj namerava Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport izvesti v času opravljanja tekočih poslov? Tekoči posli so s 115. členom Ustave ministrom in Vladi naloženi. In tisto, kar mene zanima, je v okviru tega in ne gre za nobeno poslovniško zlorabo, kaj namerava minister v zvezi s tem storiti glede na to, da je bil razpis objavljen že po izteku rednega mandata te vlade, kajti, 1. marca se je začela tista faza, ko ima minister samo tekoče posle, ki jih lahko opravlja. Razpis ne sodi v okvir tekočih poslov. To je vprašanje, ki je zelo eksplicitno, in ni mogoče govoriti o poslovniški zlorabi. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za to dodatno razlago.

Še enkrat želim nesporno ugotoviti: poslansko vprašanje je bilo postavljeno na tej seji in v skladu s poslovnikom mora dr. Žiga Turk pisno odgovoriti na zastavljeno poslansko vprašanje, tako da tega dejstva ne more nihče spremeniti.

S tem ugotavljam, da smo zaključili s poslanskimi vprašanji. Izčrpali smo vsa vprašanja in predsedniku Vlade, ministrici ter ministrom, ki opravljajo tekoče posle, se zahvaljujem še enkrat za podane odgovore.

Ker ni bilo podanih predlogov poslancev za razpravo o odgovoru tako predsednika Vlade, ministrice in ministrov, ki opravljajo tekoče posle, hkrati s to ugotovitvijo tudi zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 11. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri, 15 minut po zaključeni 29. izredni seji Državnega zbora.

Hvala in lep dan še naprej.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 4. MARCA 2013 OB 13.27 IN SE JE NADALJEVALA 5. MARCA 2013 OB 10.30.)

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjamo z nadaljevanjem 11. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne more udeležiti naslednji poslanec, in sicer mag. Dejan Židan. Še enkrat vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH OBRTNEGA ZAKONA V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, če želi besedo. Želi.

Besedo dajem mag. Radovanu Žerjavu, ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki opravlja tekoče posle.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je kot rečeno Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Obrtnega zakona, katerega bistvena sprememba je odprava obveznega članskega prispevka v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. Podlaga za takšno spremembo predstavlja zadeva dosedanjih koalicijskih partnerjev, da bodo sprejeli rešitve, s katerimi bo članstvo v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije prostovoljno, razen v primeru, da se ti člani zbornice z referendumom na ravni povezovanja v zbornico odločijo za obvezno članstvo. Kot veste, je bil opravljen posvetovalni referendum v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, kjer se je 69,3 % volilnih udeležencev odločilo za prostovoljno obliko članstva. Takšen rezultat je eden od vodilnih razlogov za pristop k spremembam obrtnega zakona z namenom odpraviti določbe, ki se nanašajo na obvezno članstvo v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije.

Poglavitne rešitve predloga zakona so, ko sem dejal, odprava obveznega članstva v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, pri čemer je izstop članov mogoč v roku šestih mesecev po uveljavitvi zakona. Torej obstaja eno prehodno obdobje. Obrtna zbornica ostaja pravna oseba javnega prava, reprezentativni predstavnik obrti ter nadaljuje z izvajanjem določenih javnih pooblastil, sprememba pristopa obrtne dejavnosti, ki ločuje obrtne dejavnosti za opravljanje katerih je potrebna ustrezna poklicna usposobljenost ter druge obrtne dejavnosti, ki jih bo obrtna zbornica v soglasju z ministrom, pristojnim za obrt, objavila na svoji spletni strani s tako imenovano indikativno listo dejavnosti, ki se običajno opravljajo na obrtni način.

Naslednja rešitev. Dodatni pogoji za opredelitev opravljanja dejavnosti na obrtni način. Prvič, da je osebni angažma v proizvodnji, izvajanju storitev ali pri vodenju podjetja prevladujoč. Drugič, subjekt nima organiziranih posameznih poslovnih funkcij kot zaokrožene faze poslovnega procesa. In tretjič, je ne opravlja gospodarski subjekt, ki se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razvršča med srednje in velike družbe. Obrtna zbornica dobi tudi dodatna javna pooblastila, kot so uvedba prijave fizičnih in pravnih oseb, ki čezmejno opravljajo regulirane in neregulirane obrtne dejavnosti, kot denimo uvedbo izdaje dovoljenja za čezmejno opravljanje obrtnih dejavnosti, ki lahko pomenijo resno tveganje za javno varnost ali javno zdravje, kot je na primer ureditev postopka priznavanja poklicnih kvalifikacij za nosilce obrtnih dejavnosti in izdaja tako imenovanih EU-potrdil.

Nadaljnja rešitev. Določena javna pooblastila lahko minister, pristojen za obrt, na podlagi javnega razpisa podeli tudi reprezentativni gospodarski zbornici za njene člane. In tako naprej, lahko bi še našteval. Naj povem, da je ministrstvo omenjeni obrtni zakon v vladno medresorsko usklajevanje poslalo 22. avgusta, torej lani poleti. Predlog zakona je bil posredovan v obravnavo na Vlado 17. septembra lanskega leta ki je ta zakon obravnavala 11. oktobra in da je 17. oktobra zakon prišel v Državni zbor. Vse od 17. oktobra je zakon s takšnimi ali drugačnimi proceduralnimi zapleti tukaj v Državnem zboru, tako da človek preprosto dobi občutek, da ni posebne politične volje, da se ta namera, ki je bila izražena, tudi uveljavi.

Na ministrstvu zakon, kot smo ga pripravili, podpiramo. Upam, da bo danes dobil tudi ustrezno podporo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za uvodno predstavitev.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Matjažu Hanu.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani minister z ekipo, kolegice in kolegi!

Odbor za gospodarstvo je na 7. seji 13. februarja kot matično delovno telo obravnaval omenjeni predlog zakona. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe, v katerem je služba podala nekatere splošne pripombe glede sistemske umestitve Obrtno-podjetniške zbornice med osebe javnega prava. Podala je tudi konkretne pripombe k posameznim členom. Odbor je bil seznanjen tudi s predlogi amandmajev Trgovinske zbornice Slovenije, z mnenjem Državnega sveta in s predlogi amandmajev Obrtno-podjetniške zbornice. Amandmaje k predlogu zakona so vložile poslanske skupine SDS, SLS, DeSUS in Nova Slovenija, in sicer k 2., 4., 6., 11., 12., 13., 14., 16., 19., 22., 26., 27., 29., 32. členu ter novemu 32a. členu. Na seji je predstavnica Zakonodajno-pravne službe izpostavila pripombe iz pisnega mnenja službe glede sistemske umestitve Obrtno-podjetniške zbornice med osebe javnega prava. Kot sem že dejal, glede konkretnih pripomb k posameznim členom pa je pojasnila, da so z vloženimi amandmaji v večji meri tudi upoštevane. V razpravi je sodelovala tudi predsednica Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je pojasnila, da komisija predlog zakona sicer podpira, vendar svojo podporo pogojuje z vključitvijo določenih pripomb v njegovo besedilo. Na seji pa sta sodelovala tudi predsednik upravnega odbora in predsednik Obrtno-podjetniške zbornice, ki sta izrazila nasprotovanje predlaganemu zakonu zlasti z vidika ukinitve obveznega članstva v Obrtno-podjetniški zbornici. V razpravi je bilo več pozornosti namenjeno 2. členu, in sicer je bilo s strani Gospodarske zbornice Slovenije izraženo mnenje, da vloženi amandma SDS, SLS, DeSUS in Nove Slovenije k temu členu ni skladen z evropskim pravnim redom. Glede tega je predstavnica Zakonodajno-pravne službe

pojasnila, da je pristojnost službe presoja o predlaganih zakonih z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in zakonodajnotehničnega vidika, ne pa presoja skladnosti z evropskim pravnim redom. Ta je namreč na strani predlagatelja. Predstavnica službe je pojasnila, da se z vloženim amandmajem širi uporaba spremenjene ureditve tudi na neregulirane dejavnosti in da je zato predlog za amandmaje odbora, ki jih je predložila Gospodarska zbornica Slovenije, ustreznejši.

V nadaljevanju je odbor glasoval o vloženem amandmaju poslanskih skupin bivše koalicije in ga tudi sprejel, zato je predlog za amandma odbora Gospodarske zbornice Slovenije postal brezpredmeten. V okviru razprave k 23. členu pa sta bila na seji k temu členu podana predlog amandmaja bivše koalicije ter predlog za amandma odbora poslanca Branka Ficka. Glede slednjega je predlagatelj poudaril, da bi morali o premoženju Obrtne-podjetniške zbornice odločati obrtniki sami. Državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvu pa je pojasnil, da so Obrtno-podjetniška zbornica in območne obrtno-podjetniške zbornice osebe javnega prava, zato je tudi njihovo premoženje javno in z njim ni možno prosto razpolagati. Pojasnil je, da ministrstvo podpira predlog amandmaja odbora, sedaj se opravičujem še enkrat, bivše koalicije, ki opredeljuje, da se v primeru prenehanja delovanja območne obrtno-podjetniške zbornice premoženje lahko prenese na druge območne obrtno-podjetniško zbornico, na Obrtno-podjetniško zbornico ali na lokalno skupnost, pri tem pa se premoženje lahko uporabi zgolj za namen podpore obrti in podjetništva.

Odbor je glasoval o predlogu za amandma odbora poslanca Branka Ficka in ga ni sprejel. Glasoval je še o predlogu za amandma odbora bivše koalicije in jih je sprejel. Odbor je obravnaval amandmaje poslanskih skupin bivše koalicije k 2., 4., 6., 11., 12., 13., 14., 16., 19., 22., 26., 27., 29. in 32. členu in tudi vse te amandmaje sprejel. Odbor je glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih je tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je tudi sestavni del poročila odbora. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za predstavitev poročila odbora.

Ker je zbor na 8. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna. Tako prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 4. 3. 2013. Prehajamo na obravnavo k 14., 19., in 34.a členu ter amandmajev Poslanske skupine Socialnih demokratov k tem členom. Glede na to, da so amandmaji vsebinsko povezani, bomo o njih razpravljali skupaj. Dajem v razpravo 14., 19., in 34a. člen ter amandmaje Poslanske skupine Socialnih demokratov k tem členom.

Odpiram možnost prijave za razpravo. Hvala. Besedo dajem gospodu Radu Likarju.

RADO LIKAR (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani vsi prisotni, lep pozdrav!

Amandmaja k 14. členu kakor tudi k ostalih amandmajev, ki jih predlaga SD in so vsebinsko med seboj povezani, ne bom podprl, ker so v popolnem nasprotju z rešitvami oziroma ciliji, ki jih je zasledoval predlog obrtnega zakona, predvsem pa v nasprotju z referendumsko odločitvijo večine podjetnikov, ki so lansko leto na referendumu izkazali voljo za prostovoljno članstvo. Eden od ciljev in namenom novele obrtnega zakona je bila torej ukinitev dosedanjega obveznega članstva in uvedba prostovoljnega članstva. Tudi vodilo Vladi Republike Slovenije, da pristopi k spremembam obrtnega zakona, je bila prav zahteva in referendumska odločitev obrtnikov, ki so se odločili za prostovoljno članstvo. Prav nobenega vzroka ne vidim, da bi politika pa tudi poslanci Državnega zbora in tudi vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice ignorirali to referendumsko voljo obrtnikov, saj mislim, da je načelo prostovoljnega združevanja eno od načel, ki jih je politika dolžna spoštovati. Res je tudi, da je na matičnem delovnem telesu s strani vodstva bilo podano stališče, da je prostovoljno članstvo v Obrtno-podjetniški zbornici škodljivo za slovensko obrt in za gospodarstvo na sploh v Sloveniji, vendar sam tega ne vidim v takšni luči, saj se sam osebno pa tudi tudi stališče naše stranke je, da se je treba zavzemati za oblike prostovoljnega članstva v vseh podobnih asociacijah. Jaz sem prepričan, da je obvezno članstvo v zbornicah in podobnih asociacijah neke vrste potuha za tiste, ki pridobivajo sredstva, predpisana z zakonom, tisti, ki jih prispeva, pa večinoma ali velikokrat na to nima kakšnega posebnega vpliva. Kot primer lahko navedem tudi obvezno članstvo recimo v Kmetijsko-gozdarski zbornici. Nekdo ima v lasti hektar, dva hektarja travnikov in avtomatsko postane član, se pravi obvezen član zbornice, čeprav se v bistvu s kmetijsko dejavnostjo sploh ne ukvarja in se tudi ne poslužuje njenih storitev. Plačana članarina zbornici tako pomeni neke vrste davek, ker od tega, kot rečeno, nima nobenih koristi. Se pa strinjam na drugi strani, da so zbornice, tako Obrtno-podjetniška kot tudi ostale, potrebne in prepričan sem, da so tisti, ki se dejansko ukvarjajo z dejavnostjo, še kako zainteresirani, da so njeni člani. Morajo pa v teh zbornicah, v teh povezavah čutiti neko varnost oziroma neko lažjo pot, da bodo lahko uresničili te svoje interese v poslovnem okolju.

Predlagatelj navaja o amandmaju k 14. členu, da je Obrtno-podjetniška zbornica oseba javnega prava, ki ima po zakonu podeljena javna pooblastila zaradi izvrševanja določenih nalog v javnem interesu in da je zato nujno, da

ima polno reprezentativnost preko obveznega članstva in tako tudi stabilen vir financiranja z zakonsko določenim članskim prispevkom. Sam sem prepričan, če bo zbornica delala v korist članov, ne bo imela prav nobenih problemov niti s številom članstva in posledično tudi ne s financiranjem. Če bodo obrtniki v Obrtno-podjetniški zbornici videli možnost, da v okviru te asociacije lahko bolj uspešno uveljavljajo svoje interese in potrebe, sem prepričan, da bodo z veseljem pristopili v članstvo zbornice, seveda prostovoljno, in na drugi strani bo tudi zbornica veliko bolj motivirana, da bodo pri nudenju teh svojih storitev veliko bolj učinkoviti.

Zato iz naštetih razlogov ne podpiram amandmajev s strani SD. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji razpravljavec bo gospod Gašpar Gašpar Mišič.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Predsednik, hvala. Spoštovane kolegice in kolegi.

Osnovni namen obrtnega zakona, ki je bil v parlamentarno proceduro vložen 17. oktobra 2012, se pravi lani, je bil, da bi odpravili oziroma da bi upoštevali referendumsko voljo obrtnikov, se pravi, da bi odpravili obvezno članstvo in da bi prišli v prostovoljno članstvo. Kaj pa se je zgodilo? Zgodilo se je to, da smo ta zakon razvlekli in vlekli, tako da je človek dobil občutek, da res nekaj ni v redu. Vmes se je tudi zamenjalo vodstvo obrtne zbornice in je prišlo kar nekaj različnih signalov s terena, zato sem jaz danes zelo deljenega mnenja, kako dejansko ukrepati. In mislim, da ne bi bil predolg, lahko dejansko ugotovili, da bi bilo najbolj smotrno in smiselno, če ta zakon ne bi šel skozi, da bi zakon dejansko zavrnili in da bi Ministrstvo za gospodarstvo v sodelovanju z zbornico in ostalimi zainteresiranimi pripravilo nov zakon, takšen, ki bo dejansko po meri vseh obrtnic in obrtnikov v Republiki Sloveniji. Osnovni namen obrtne zbornice je bil, da ščiti ugled in poklic obrtnika. To se je na začetku dejansko tudi dogajalo in se je prijelo – dokler ni denar pokvaril vse. Denar, ki je bil nabran iz članarin, namesto da bi šel nazaj po sistemu vzajemnosti in samopomoči, da bi se refundirale obrestne mere in pokrivale pri najemanju kreditov, so si v vodstvih obrtne zbornice izplačevali enormno visoke zneske na račun plačila članarin. Ko je prišlo to v javnost že leta nazaj, je bilo veliko dima, potem se je vse nekako pomirilo, dokler se spet ni ugotovilo, da je tudi novo vodstvo, ki je bilo takrat zamenjano, sledilo prejšnjemu in si je ravno tako izplačevalo visoke osebne dohodke, dokler se spet ni zakuhalo in se je zgodil referendum, na katerem so se uprle obrtnice in obrtniki. In so rekli: "Mi ne bomo več obvezni člani te zbornice, ker ta zbornica dejansko ne dela tako, kot je bilo njeno poslanstvo na začetku – da ščiti in brani ugled in poklic obrtnice/obrtnika." "Vsekakor je najkvalitetnejša prostovoljna odločitev za vključitev v neko organizacijo," so zapisali v eni izmed območnih obrtnih zbornic. "Vendar je v danih političnih razmerah v državi malo možnosti za vzpostavitev kvalitetnega sistema prostovoljnega vključevanja, ki bi ščitil ugled in poklic obrtnika. Obstaja velika možnost manipulacij za zadovoljevanje interesov majhne skupine ljudi. Bati se je, da bomo za nekaj pomembnih let dobili množico malih zbornic, ki ne bodo imele reprezentativne vloge v družbi, bodo pa zadovoljile apetite posameznikov," so zapisali. "Predlog zakona, ki je v obravnavi, je produkt ozkih interesov in hitrih popravkov veljavnega," hitrih so napisali, zakon pa že od lani čaka, da ga potrdimo, "ki pa izhaja iz zborničnega sistema z obveznim članstvom in je kot tak že v osnovi neprimeren za določanje organizacijske oblike zborničnega sistema s prostovoljnim članstvom. Za uvedbo zbornice s prostovoljnim članstvom je potrebno spisati nov zakon." In ker so tako zapisali in ker dejansko tudi jaz delim mnenje, da se morajo vsi obrtnice in obrtniki iz vseh območnih obrtnih zbornic poenotiti in da se tudi novo vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice uskladi z bazo – baza je pa tam, kjer je 62 območnih obrtnih zbornic – in ker prihajajo različni signali do nas v Državni zbor, sem sklenil, da takšnega zakona, ker ni dober, ne govorim, da je slab v celoti, lahko bi ga kot takega tudi podprli in bi ga kasneje popravljali, tudi to je ena od izbir, vendar sem že velikokrat ugotovil, da moramo biti previdni pri sprejemanju zakonov, kajti obrtnice in obrtniki premoremo – lahko rečem premoremo, ker sem tudi sam obrtnik – ustvarjalni potencial za pripravo in izvedbo vsebinsko drugačnih, inovativnih družbenorazvojnih zamisli, zato je treba razširiti krog tistih, ki jih presojajo. Očitno pri sprejemanju tega zakona ni bilo tako in ker je na terenu veliko preplaha in bojazni, da se bo stvar nekako obrnila narobe in ne v prid obrtnic in obrtnikov.

Osebno tega zakona, govorim v svojem imenu, ne morem podpreti. Želim pa si, da bi napisali nov zakon in da gre v parlamentarno proceduro usklajen zakon in bi takrat glasovali o zakonu, ki bi zadovoljil potrebe vseh obrtnic in obrtnikov, kajti to je baza in osnova gospodarskega razvoja vsake države, ne le Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem mag. Katarini Hočevar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

V Državljanski listi podpiramo odpravo obveznega članstva v vseh zbornicah, se pravi tudi v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. Strinjam se s tistimi, ki pravite, da je bil namen in cilj zakona odprava obveznega članstva. S sprejetjem amandmajev, ki jih predlagajo Socialni demokrati, menim, da bi namen zakona

izničili. Spomnimo, da učinkovita, transparentna in k obrtnikom usmerjena zbornica ne bo imela nobene težave s članstvom. Ko sem obiskala nekaj območnih obrtnih zbornic, sem bila presenečena, da nimajo vse območne obrtne zbornice težave z odpravo obveznega članstva. Je pa res, da je velik del obrtnikov mnenja, da je zbornica postala sama sebi namen. Mislim, da z odpravo obveznega članstva dajemo nekaterim območnim enotam in predvsem vodstvu Obrtno-podjetniške zbornice priložnost in izziv, da postanejo obrtnikom prijazna zbornica, ki bo s svojo ponudbo nudila takšne usluge, da bodo obrtniki sami od sebe zainteresirani za plačevanje članarine. Tako mislim, da tu sploh ni veliko prostora za filozofijo – obrtniki so svoje povedali in pošteno je, da njihovo referendumsko voljo upoštevamo tudi mi, predstavniki ljudstva. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji razpravljavec je gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, minister z ekipo!

Pred nami je ponovno zakon, o katerem je bilo v zadnjem letu opravljenih veliko razprav. Skozi te razprave smo prišli tudi do dobrih rešitev, ki jih imamo v tem zakonu zapisane. Nekateri v razpravi govorijo o tem, da je bila ta razprava predolga. Sam trdim, da je bila razprava korektna in potrebna in je skozi vsa ta usklajevanja prišlo do zakona, ki je pred nami v tem trenutku, ki je dober in usklajen z vsemi deležniki do tiste mere, kot je vsaka zakonodaja, ki se zaradi različnih vplivnih skupin lahko do neke mere uskladi. Nikoli pa ni idealna in nikoli ni dobra za vse. To vsi vemo in enako je bilo tudi pri prejšnjih dveh zakonih, ki smo jih tudi potrdili. V koalicijski pogodbi smo se partnerji jasno obvezali, da bomo pripravili zakonodajo, ki bo omogočila prostovoljno članstvo v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, glede na pobude, ki so prihajale s strani obrtnikov s terena, seveda pa to na podlagi tega, kakšna bo odločitev, ki jo bo obrtna zbornica skozi članstvo izvedla v smislu preverjanja na referendumu. Glede na to, da je dal referendum jasno usmeritev, da je večina članstva za prostovoljno obliko, tukaj ni dileme o tem, kako zakon tudi pripraviti. Glede na problematiko, ki je zahtevna, je bila v Državnem zboru tudi opravljena splošna razprava. Se pravi, da so imeli vsi možnost, da se podrobno s to tematiko seznanijo in tudi slišijo nasprotna mnenja. Poleg tega je bila opravljena tudi javna predstavitev mnenj, na osnovi katere je bilo kasneje veliko usklajevanj in zato je bila tudi seja odbora prestavljena in tudi ta druga obravnava zakona prestavljena s februarske oziroma januarske seje na to sejo. Se pravi, da je bila možnost, da se vsi deležniki v tem pogajanju uskladijo in da imamo pred seboj zakon, ki ustreza na nek način vsem. Zato me na nek način čudi, ko berem amandmaje, ki so v paketu, ki pa dejansko gredo v negacijo tega zakona in v bistvu cel zakon obračajo na glavo. Poleg tega v 31. členu uvajajo nek nov termin "obrtne zadruge", ki omogoča na nek način po ovinkih tudi privatizacijo obrtno-podjetniških zbornic. Teh obrtnih zadrug prej v zakonu ni bilo. Tudi v amandmaju zahtevajo obvezno včlanjevanje v obrtno-podjetniške zbornice in druge institucije, kar obstoječi zakon ne zahteva, eksplicitno pa govori o tem, da se fizične in pravne osebe lahko združujejo, se pravi, da daje možnost vsem subjektom, da se sami odločajo. Se pravi, da uvaja neko veliko obveznost, ki jo z naslednjim amandmajem v 19. členu tudi nadgrajuje z obvezno članarino, o kateri je bilo pa veliko govora in veliko usklajevanja že v preteklosti. Tudi sam imam veliko razgovorov z obrtniki in moram reči, da še zdaleč ne drži dejstvo, da je večina obrtnikov za to, da ohranimo obvezno članstvo. Nasprotno, večina obrtnikov na terenu želi, da se ta sprememba uveljavi in da se zbornica začne obnašati kot nek konkreten suport, ki je odvisen od tega, ali opravlja storitve kvalitetno in na osnovi tega tudi pridobiva članstvo. Tudi zadnji amandma, ki govori o tem, da se črta 23. člen, je ravno v nasprotju s tistim, kar v nekaterih poslanskih skupinah zagovarjate, se pravi, da ne bi prišlo do privatizacije tega premoženja, ki je v obrtno-podjetniških zbornicah. Zakon v obstoječem členu jasno opredeljuje, kako se v primeru ukinitve posamezne območne obrtne zbornice lahko prenaša premoženje. In dodali smo tudi glede na daljše usklajevanje možnost prenosa na lokalne skupnosti. V tem primeru pa mora to premoženje ostati v funkciji suporta obrtnikov. Če to črtamo, spet omogočimo, da se zadeva preko te uvedene obrtne zadruge na nek način sprivatizira, in to na način, da so deležni delitve te pogače samo tisti obrtniki, ki so trenutno aktivni v obrtni zbornici, ne pa vsi obrtniki, ki so v preteklosti plačevali članarino.

Zato jaz teh amandmajev absolutno ne morem podpreti, ker rušijo zakon in omogočijo na nek način tudi privatizacijo mimo vseh pravil igre. Teh amandmajev ne podpiram, podpiram pa zakon, kot je bil pripravljen.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa še enkrat. Lep pozdrav!

Akceptiram, spoštovane kolegice in kolegi, vse vaše pomisleke, razmišljanja, ki jih imate do tega zakona, vendar morate tudi razumeti, da Socialni demokrati že vrsto let, od leta 2006, zagovarjamo, da imajo zbornice obvezno članstvo v svojem statutu. Zakaj? Ker nas na nek način tudi praksa uči, ko smo na takšen način organizirali gospodarsko zbornico, vidimo danes, kje je ta gospodarska zbornica. Še do danes se nekatere zadeve premoženjske

niso razdelile. In ravno toliko sem v tem državnem zboru, da vem, da gre poleg vsebinskih vprašanj, tudi za politična vprašanja. Ko je bil gospod Vizjak minister za gospodarstvo, se je glede na svoje dobro usposobljene pogajalske sisteme znal izpogajati, da je gospodarsko zbornico organiziral tako, kot je danes organizirana, takratno obrtno zbornico pa pač ne. Kljub temu da je bila želja takratne koalicije, da se tudi obrtna zbornica organizira, tako kot jo je želela organizirati ta vlada. Socialni demokrati zato nasprotujemo temu zakonu. Seveda ne bomo nasprotovali zakonu, če bodo sprejeti naši štirje amandmaji, za katere je prav predsednik ugotovil, da so povezani. Zasledujemo samo naše cilje in naša načela. Še pred 15 minutami, ko smo razpravljali o delovnopravni zakonodaji, je bilo jasno povedano, da obrtna zbornica temu nasprotuje. Kolegice in kolegi! Ko obrtna zbornica ne bo več tako organizirana, kot je danes organizirana, ko ne bo imela na koncu koncev tudi finančnih resursov, da bi bila lahko tako organizirana, tudi ne bo imela več takšnih pogajalskih moči in takrat bomo vprašali vse te ike – jaz spoštujem referendum – zakaj jih nobena inštitucija ne zastopa. Obrtna zbornica je vrsto let kvalitetno in dobro zastopala interese malih obrtnikov, ki nimajo časa ali pa tudi znanja, da bi se znali izpogajati ali pa se boriti za svoje pravice. Zato smo imeli Obrtno-podjetniško zbornico. Zanimivo je, da vsa vodstva do sedaj zagovarjajo to, kljub temu da vemo, da so si nekatera vodstva izplačevala enormne zneske, pa vendarle bi to lahko obrtniki znotraj hiše na nek način uredili, ne pa, da zaradi tega ubijemo inštitucijo, ki je desetletje bila nek steber obrtništva. In z obrtniki se ne gre igrati. Preveč jih potrebujemo in preveč jih bomo še potrebovali. Zato Socialni demokrati podpiramo te štiri amandmaje. Mislimo, da je potrebno, da se obvezno članstvo obdrži, zato je tudi naš drugi amandma usklajen z obrtno zbornico, z vodstvom obrtne zbornice, kjer se članarina na nek način znižuje za 30 %. In verjamem, da to tudi če bo ostalo to obvezno članstvo, ne bo vplivalo na konkurenčnost obrti.

Seveda pa demokracija je zato, parlament je zato, da se izglasuje. Jaz iz tega ne bom delal ne vem kakšnih političnih zgodb in tudi ne pričakujem od vas, da boste zaradi tega novi koaliciji, ki bo nastala in verjamem, da bo na nek način dobro vladala v naslednjem letu, znala težje naloge spraviti skozi parlament. Smo pač na tej strani razdeljeni in jaz ne bi dajal tako velikih političnih not, kot jih nekateri želite dajati, zaradi tega zakona.

Socialni zakoni bomo podprli amandma. Če amandmaji ne bodo podprti, ne bomo podprli zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Besedo ima mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospa predsedujoča. Spoštovane kolegice in kolegi!

Menim, da je prav, da se spomnimo pravzaprav, zakaj je sploh prišlo do postopka spremembe zakona. Iz dveh razlogov. Prvič zato, ker so obrtniki trdili ali pa ugotovili, da so članarine previsoke in predvsem nepravično razporejene. Drugi pomemben razlog je bil pa ta, da so si vodstva obrtnih zbornic izplačevala nesramno visoke nagrade, tudi 100 tisoč evrov. Sedaj pridemo do osnovnega problema, ki ne obstaja samo v Sloveniji. Če ste vi sledili dogajanjem v Evropski uniji oziroma v Švici, Švica je celo sprejela zakonodajo, ki jo bo najbrž prevzela Evropska unija, da bo upravam podjetij omejila zakonsko pravico do visokih nagrad in tako dalje. To pomeni, da je tudi Švica kot svetilnik Evrope spoznala, da vse, kar je zakonito, še ni pravično. Mi imamo veliko stvari urejenih zakonito, eno svetlobno leto pa za pravičnostjo. Kako si razlagamo pravično ureditev? Da imamo v javnem sektorju 600, 700 evrov neto plačo, drugi imajo pa v deset tisočih. Kako si to razlagamo? Nekateri ljudje so lačni. Jaz sem že predlagal in upam, da bo nova koalicija to naredila, sprejetje zakona, kjer bo razlika med največjo in najmanjšo plačo 1:5. In tudi na tem področju zakonske ureditve Obrtno-podjetniške zbornice je parlament zatajil. Pravočasno bi moral sprejeti ukrepe, ki bi onemogočali takšno zlorabo. To je osnovni problem in seveda se bo treba te zadeve lotiti malce drugače. Osebno pa menim, da so nekatere rešitve v obstoječem zakonu izrazito slabe. Bom natančno navedel, kaj menim. Gledati moram na uro, ker jaz sem vedno omejen – s časom mislim. Prekomerna deregulacija poklicev. Švica je nedavno sprejela tako imenovane vstopne pregrade. To ima vsaka država. Mi pa spuščamo na ta mali slovenski trg brez vsakih vstopnih pregrad vse počez. To ni pravilno. To seveda ne pomeni, da moramo mi omejevati konkurenco. Poglejmo Avstrijo. Tudi Avstrija je to naredila. Mi pa v Slovenijo spuščamo vse, kar pomeni, da škodujemo slovenskemu gospodarstvu in slovenski državi. To bi moralo biti urejeno po vzoru Švice, Avstrije, Nemčije, Luksemburga, Nizozemske, Francije in tako dalje. Vse te države imajo to narejeno drugače. Ampak Slovenci smo vedno bolj papeški od papeža. Ker trenutno papeža ni, bi bilo dobro, da bi začeli namesto bistroumnih nesmislov sprejemati smiselno dobro zakonodajo, ki bo na dolgi rok omogočala preživetje vsem nam: obrtnikom, da bodo lahko delali in da bodo imeli enake pogoje kot v Avstriji in Švici, ne da so sedaj v slabšem položaju, državi, ki bo imela obrtnike, ki bodo plačevali davke, in nam državljanom, da bomo v takšni državi lahko živeli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Kristina Valenčič, potem bo imel besedo gospod minister, potem pa odpremo naslednji krog prijav.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Hvala za besedo. Lep pozdrav tudi z moje strani!

Že kolegica Katarina je v svoji predstavitvi stališč oziroma razpravi omenila, da se je Državljanska lista že v svojem volilnem programu zavzela za ukinitev obveznega članstva, in to v vseh zbornicah in vseh združenjih. Tudi sama zagovarjam zasebnopravni torej prostovoljni model zbornic, saj sem prepričana, da na ta način onemogočimo monopolno zastopanje posameznih interesnih skupin v razmerju do države. Iz tega razloga predlaganih amandmajev danes ne morem podpreti. Razumem pomisleke Obrtno-podjetniške zbornice, ki so bili predstavljeni med obravnavo te novele. Vendar vsi ti pomisleki izhajajo iz dejstva, da država na področju nadzora in poslovnega okolja ni naredila dovolj oziroma ni vzpostavila potrebnih mehanizmov, ki bi obrtnikom omogočili konkurenčno sodelovanje na trgu. Težava torej ni v obveznem članstvu. Nekako logično je, da pri sprejemanju zakonodaje prisluhnemo predvsem tistim, katerim so zakoni namenjeni. Toda kdo so v tem primeru to? Članstvo ali vodstvo zbornice? Obrtniki so na referendumu izrazili svoje stališče, so za prostovoljni model. Očitno je vodstvo podcenilo sam institut referenduma, članstvo pa ocenilo, da je zbornica delovala premalo z korist obrtnikom. Vodstvo je svoje račune že položilo in prepričana sem, da novo vodstvo te napake ne bo ponovilo in bo uspelo z ustreznimi notranjimi ukrepi prepričati svoje članstvo, da so tukaj zato, da v prvi vrsti služijo obrtnikom. Kot rečeno, glede na to, da so bili na drugi obravnavi na matičnem delovnem telesu sprejeti ustrezni amandmaji, ki so bili usklajeni z obrtno zbornico, naj samo spomnim na odprta vprašanja v zvezi s statusno obliko in s prenosom premoženja iz območnih obrtnih zbornic, samo definicijo obrti, regulacijo poklicev in dejavnosti. V vseh teh segmentih smo šli naproti obrtni zbornici, zato me današnji amandmaji presenečajo, ker gredo ravno v nasprotno smer od osnovnega cilja te novele. Sama sem prepričana, da slovenski obrtniki potrebujejo čvrsto in močno organizacijo, ki pa mora temeljiti na prostovoljnem članstvu in bo zasledovala cilje in varovala interese obrtnikov. Obrtniki so povedali zadnjo besedo in prav je, da jo spoštujemo. Organiziranost in reprezentativnost naj bo sedaj v njihovih rokah in ne v naših političnih. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Radovan Žerjav.

Minister, izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa.

Nekaj je zagotovo k temu vsemu treba še dodati. Zakaj sprememba tega zakona? Treba se je spomniti, da je bivše vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice po tistem, ko so prebrali dikcijo v koalicijski pogodbi, želelo na nek način skrivaj, zelo skrito članom te zbornice, speljati referendum in priti do ugodnega rezultata, da bi članstvo v Obrtno-podjetniški zbornici ostalo obvezno. Referendum se je zgodil, ne da bi kdorkoli v ta referendum silil. Niti minister niti ministrstvo niti kdorkoli iz Vlade ni vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice silil v to, da so opravili ta referendum. Tudi meni osebno ta zgodba ni bila prioritetna. Praktično so jo izsilili v Obrtno-podjetniški zbornici sami, ki so se odločili za referendum. Torej izvirni greh tokrat ni na politiki, ni na vladi, ampak je izvirni greh v obrtni zbornici sami, znotraj, predvsem pa na bivšem vodstvu Obrtno-podjetniške zbornice. To je vendarle danes treba tukaj zelo jasno povedati. Ampak kljub temu smo vložili ogromno napora, ogromno časa je bilo vloženega v to, da se na vseh segmentih tega zakona, v vseh spremembah, ki so znotraj tega zakona, uskladimo z Obrtno-podjetniško zbornico, ker nikomur ni bil namen, da se ta zbornica razgradi, razformira ali kakorkoli ukine. Vsem je interes, da zbornica ostane, da ohrani pristojnosti, ki jih ima, ob detajlu, ki pa je zelo pomemben, torej neobveznega članstva. Seveda je vodstvo znotraj teh pogajanj, in prejšnje in sedanje, poskušalo vedno znova z lobiranjem doseči to, da do spremembe obveznega članstva v neobvezno članstvo ne bi prišlo. Jaz mislim, da smo tokrat res storili veliko za to, da smo se uskladili, da smo našli prave rešitve, tudi kar se tiče regulacije ali pa, če hočete, deregulacije poklicev, kjer smo, mimogrede, v Sloveniji na nivoju Avstrije, Nemčije in daleč stran od Nizozemske, da je tokrat priložnost, da to politika stori. Če tega ne bo storila, potem bo ostalo tako, kot je. In prepričan sem, da bistveno boljšo rešitev, bistveno bolj naklonjeno rešitev za Obrtno-podjetniško zbornico, ob upoštevanju neobveznega članstva, preprosto težko najdemo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Vidim še željo po razpravi, zato odpiram prijavo za razpravo. Razpravljamo o vloženih amandmajih k 14., 19. in 34.a členu. Prijavljenih je 9 razpravljavcev, prva ima besedo gospa Marija Plevčak.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Hvala za besedo. Vsem prav prisrčen pozdrav!

Moram povedati, da sem se že oglašala v razpravah ob sprejemanju Obrtnega zakona in na podlagi tega, da sem bila tudi sama samostojna podjetnica, vem, kako te stvari delujejo. Mislim, da je največ škode obrtnikom napravilo vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice na nivoju države oziroma Republike Slovenije, kajti območne obrtne zbornice delujejo zelo dobro. Nastale so na pobudo obrtnikov, ni bila ustanoviteljica država. In po določenih letih se je nekako sforsiralo, da se na nivoju države

ustanovi obrtna zbornica, ki naj bi vodila nižje zbornice po naši državi.

Referendum, ki je bil izveden, je bil nedodelan, s tem se strinjam, ker so šli na referendum samo tisti obrtniki, ki se niso strinjali s članarino. Zato je tudi odstotek obrtnikov, ki so se udeležili tega referenduma, minimalen. Iz lastnih izkušenj lahko povem, da zbornice dobro delujejo, da so obrtnikom na terenu v pomoč, da pa od vodstva, se pravi, od vrha zbornice te zbornice nimajo veliko pomoči. In se ne morem strinjati s tem, da zbornice na nivoju območnih obrtnih zbornic ne bi dobivale nikakršnih sredstev, da bi se morale same vzdrževati, saj moramo vedeti, da so tudi nepremičnine, ki jih zbornice imajo, bile zgrajene s sredstvi obrtnikov, tistih, ki so na tem področju delali. In to je velika krivica do vseh obrtnikov, ki so vlagali v te poslovne objekte, zda paj bi se to nekako verjetno razdelilo, vprašanje, komu v roke. Verjamem pa, da nekatere zbornice ne bodo mogle obstati in se bodo razformirale, še posebej, če ne bodo pravočasno sprejele ukrepov, da bodo svoje usluge začele zaračunavati. Sedaj so bile usluge brezplačne. Zbornica je delala program "Vem-več" brezplačno, in to v enem dnevu, zato ni treba vsega kritizirati. In mislim, da bi obrti morali dati večji poudarek. To je moj prispevek k temu.

Pri glasovanju o tem predlogu zakona se bom vzdržala ali pa bom glasovala proti, ker ga ne morem podpreti. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Srečko Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Gospe in gospodje!

Se pravi, da danes govorimo o tem, da so bile nagrade prevelike, in je to nek naš argument. To je deviacija, ki jo morajo odpraviti znotraj samega sistema. In so jo odpravili. Ne sme to pretehtati vsega ostalega, kar se, recimo, dobro opravlja znotraj obrtnih zbornic. Prav tako se mi zdi, da je to, o čemer je govoril gospod Vogrin, izjemno pomembno. Ali smo dovolj zaščitili naše obrtnike, ali smo s to zakonodajo naredili vse tisto, kar je bilo prav, da bodo naši obrtniki imeli znotraj državnega prostora takšno konkurenco, kot jo imajo druge države in ali so v enakem položaju? Če tega nismo naredili, bomo imeli težave, bodo imeli težave obrtniki. Poglejte, obrtniki so eden od socialnih partnerjev. Kdo pa bo zagovarjal stališča obrtnikov, če ne obrtna zbornica, če ji ne bomo zagotovili primernega pogoja, da lahko dela – to pa je tudi obvezno članstvo. In zaradi tega je izjemno pomembno, da danes ne govorimo kar tako, da vse zbornice morajo imeti neobvezno članstvo. Če bi danes vprašali, to sem enkrat tukaj že povedal, ljudi, prebivalke in prebivalce države Slovenije, ali želijo plačevati davke na referendumu, povem vam, kakšen bi bil rezultat. To smo vprašali obrtnike. Strinjam pa se, da je bilo to nepotrebno. Pravzaprav bi morali zagotoviti, da lahko organi obrtne zbornice delajo tisto, za kar so bili ustanovljeni: da zagovarjajo obrtnike, da jim zagotavljajo tisto pomoč, ki jo potrebujejo.Tudi sam se pridružujem mnenju gospe Plevčakove, da obrtna zbornica, na področju, kjer sem sam dolga leta aktivno deloval, je odlično opravljala svoje naloge. Zaradi tega se mi zdi, da je obvezno članstvo eden od pogojev. Ko bomo rekli, da zdravstvena zbornica ne more imeti obveznega članstva, moramo zagotoviti tistega, kdo bo opravljal njeno delo. Potem kmetijska zbornica, se pravi, da nismo vse zbornice postavili v enak položaj. Nas pa so predstavniki Gospodarske zbornice opozarjali, da neobvezno članstvo pomeni veliko več težav pri normalnem delovanju za članstvo v Gospodarski zbornici in s tem tudi v Obrtno-podjetniški zbornici. Pa naj še to rečem. Poglejte, danes imamo domačo dejavnost umetne in domače obrti zelo dobro urejeno. Se pravi, imamo vrhunsko domačo in umetno obrt tudi zato, ker jo Obrtno-podjetniška zbornica zelo intenzivno dobro ureja. In to bi bilo prav, da urejamo tudi naprej in tudi pomeni, da se ta članarina zmanjša. Jaz mislim, da se večina obrtnikov zaveda, kaj potrebuje od obrtne zbornice in da lahko to tudi dobi. Naše pa je, da zagotavljamo prave pogoje, prave temelje na katerih bodo obrtniki lahko tudi naprej uspešno delali. Če tega ne bomo naredili, bomo imeli zato slabši položaj oziroma slabše rezultate, kot bi jih sicer imeli. Jaz mislim, da je amandma k 14. členu primeren in prav tako tudi k 19. členu, zato predlagam, da te amandmaje podpremo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat ima besedo.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Najlepša hvala, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister s sodelavci!

Mi smo v naš politični program Nove Slovenije zapisali, da si prizadevamo za prostovoljno članstvo v Gospodarski zbornici, v Obrtno-podjetniški zbornici, Kmetijsko-gozdarski zbornici in tako naprej. V tem smislu smo pristopili h koalicijski pogodbi, ki ta trenutek ne velja več, velja le takrat, ko se je ta zakon začel obravnavati. Jaz spoštujem različna politična načela različnih političnih grupacij v tej državi in verjamem, da so kolegi Socialni demokrati vložili veliko napora, da so sestavili te amandmaje, najbrž pa bodo tudi razumeli, da jih Poslanska skupina Nove Slovenije ne more podpreti. Mi seveda vsak dan ne moremo spreminjati in ne spreminjamo svojih stališč, zato ostajamo zvesti svojim načelom, ki smo jih imeli ves čas parlamentarne procedure tega obrtnega zakona. Seveda je treba obrtnike poslušati, obrt v Sloveniji ni politična, čeprav je sprejemanje zakonov eminentni politični akt. Ampak ko poslušamo obrtnike, mislim, da ne smemo poslušati samo vrha piramide v njihovi strukturi,

ampak da je predvsem pomembno prisluhniti temelju te piramide, se pravi fundamentu. To so obrtniki, člani zbornice, obrtniki na terenu. Žal je tako, da je obrtnik v Lendavi recimo zelo daleč do vrha piramide Obrtno-podjetniške zbornice, ki je v Ljubljani. In ta vrh piramide, ki je v Ljubljani, je tudi zelo daleč od tistega lendavskega obrtnika.

Tudi mi v naši poslanski skupini smo z rešpektom obravnavali interni referendum znotraj Obrtno-podjetniške zbornice in smo ga jemali kot regularnega. Ko govorimo o obrtništvu, se zavedamo dejstva, da sta obrtništvo in malo podjetništvo pravzaprav nosilca gospodarskega razvoja in sta ključnega pomena za povečanje števila delovnih mest. Mislim, da je to dejstvo in da tega ne smemo zanemariti. Če zdaj pogledam presečno množico izjav slovenskih obrtnikov ob res relativno dolgem času sprejemanja obrtnega zakona, potem ugotovim, da obrtniki jasno artikulirajo svojo namero, da se bodo borili za spodbujevalne ukrepe, ki bodo zagotavljali nadaljnji razvoj obrtništva in podjetništva in bolj konkurenčnega gospodarstva tudi v prihodnje, saj si slovenski obrtniki zaslužijo dobre pogoje za normalno delovanje. Mi smo v tem letu veliko teh ukrepov, veliko teh spodbujevalnih paketov sprejeli, ki imajo, če seveda želimo realno gledati, svoje učinke in jih bodo tudi v prihodnje, sem prepričan, imeli. Mi si prizadevamo in želimo ustvariti okolje, da bi mladi svojo prvo zaposlitev našli tudi v obrti. Si predstavljate, kolegice in kolegi, da mladega obrtnika na začetku njegove podjetniške poti obremenite ali finančno udarite, pa tudi če gre samo za 8 ali 15 ali 20 evrov mesečno, ob tem pa da to niso edini stroški, je še veliko drugih. Tisti, ki ste začeli kdaj svojo podjetniško pot, veste, koliko položnic prihaja na samem začetku, ko še niti enega evra niste ustvarili. In to gotovo ni dobra spodbuda za razvoj podjetništva in neka motivacija, da bi se tudi mladi odločili za samostojno podjetniško pot. Mi se tudi, žal, ne moremo primerjati, kar zadeva sfero obrti s sosedi Avstrijci ali z Nemci. Mi vemo, kakšen družbeni in politični razvoj smo imeli mi v zadnjih nekaj desetletjih, kakšnega so imeli oni. Tam je ta obrtniška in podjetniška kultura bistveno drugačna. Lahko pa se marsičesa pri njih naučimo, tistega, kar je dobrega. In če vprašate obrtnika, ali je v daljšem opazovanem časovnem obdobju dobil v obliki kakršnihkoli storitev od Obrtno-podjetniške zbornice povrnjeno svojo obvezno plačano članarino, je odgovor ne. Gre torej za nepravičen sistem, obrtniki nekaj plačujejo, za to pa ne dobijo nič. Verjamem in spoštujem reprezentativno vlogo vsake zbornice, tudi Obrtno-podjetniške zbornice, in skozi to reprezentativno funkcijo praktično vsak obrtnik nekaj ima. Če pa bo želel kakšno posebno storitev, bo pa gotovo obrtnik to tudi naročil, bo pogodba, bo faktura in bo tudi plačilo.

Ves čas, ko smo sprejemali in obravnavali obrtni zakon v parlamentu, torej na odboru in tudi v fazi koalicijskega usklajevanja, sem večkrat bil pozoren na to, da se morda ni kaj poslabšal položaj domače in umetnostne obrti. Dobil sem zagotovilo, da se ta položaj domače in umetnostne obrti ni poslabšal, zato zakonu, ki smo ga pripeljali do te faze, seveda brez amandmajev Socialnih demokratov, najavljam podporo v svojem imenu in seveda tudi v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Besedo ima gospod Branko Ficko.

BRANKO FICKO (PS PS): Lep pozdrav vsem skupaj.

Osnovni namen za spremembo zakona je bilo uveljaviti voljo oziroma pravico obrtnikov glede prostovoljnega članstva. Vprašanje je, če so vsi obrtniki res izrazili svojo voljo ali pa je to bila samo volja ali pa celo bi rekel izsilitev vodstva. Lahko je tudi to izvorni greh. Seveda je to voljo treba spoštovati ali pa obrtnike še enkrat vprašati – seveda na pravilen, transparenten način. Mogoče so si premislili. Občutek imam, da je tudi predlog amandmajev interes ozkih interesov, zopet smo pri vodstvu, pa ne območnih obrtnih zbornic, ampak nekaterega drugega vodstva, okoli obveznega članstva, nižjih članarin, definicije obrti in tako naprej. In zopet imamo probleme vodstva. Sprašujem se, ali je komunikacija vodstva z območnimi zbornicami, ki so jih tudi ustanovile. pravilna, transparentna in seveda v interesu samih obrtnikov. Še enkrat ponavljam, mogoče ponovno organizirajmo posvete z obrtniki, vprašajmo jih po njihovih željah, interesih. Enkrat smo že imeli slabo izkušnjo, seveda do takrat bi bilo treba zakon umakniti iz razprave.

V Pozitivni Sloveniji smo sicer v prejšnjih obravnavah glasovali proti. Zakaj? Zato, ker zakon ni bil usklajen ne z obrtniki, predvsem z obrtniki na terenu, tudi ne z interesi države in ne bi želeli, da dobimo dejansko ene vrste hibrid med javnim in zasebnim. Zato predlagam ponovno premislek. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Gospod Roman Žveglič ima besedo.

ROMAN ŽVEGLIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Minister z ekipo, cenjene kolegice, spoštovani kolegi, dober dan vsem skupaj!

Predlog amandmajev, ki jih je vložila Poslanska skupina Socialnih demokratov, v bistvu zakon postavlja na glavo. Seveda to ni zakon o tem ali onem vodstvu obrtne zbornice, ampak to je seveda obrtni zakon, ki sledi tistemu cilju, to je izidu na posvetovalnem obrtniškem referendumu. Obrtniki so se sicer z vodstvom, prejšnjim vodstvom Obrtne zbornice, uskladili na posvetovalnem referendumu, kjer se je vodstvo Obrtne zbornice samo sebe ustrelilo v koleno.

Jaz kot poslanec bom in moram spoštovati inštitucije pravne države, to pomeni tudi voljo obrtnikov, izrečeno na obrtnem referendumu. Ugled obrtnikov ne bo odvisen od tega ali onega zakona, pa niti ne od vodstva obrtne zbornice, ampak predvsem od njihove kakovostne storitve in tudi cenovno odvisne storitve, ki jo bodo upravljali. Danes poslušamo, da je večina obrtnikov za obvezno članstvo, potem se mi tukaj pogovarjamo in prepiramo o predlanskem snegu. Če je večina obrtnikov za obvezno članstvo, potem seveda ne bo izstopila, tako kot je zakon omogočil tega pol leta, ostala bo organizirana v obrtni zbornici, na skupščini bodo vsako leto določili višino članarine, plačali to članarino in se aktivno udejanjilo v delovanje zbornice. Čisto enostavno. Če pa ne bo tako, bo pa novo vodstvo moralo prilagoditi svoje delovanje temu, da bo pritegnilo obrtnike v članstvo in plačevanju članarine ali določenih drugih storitev, ki jih ima obrtna zbornica od javnih pooblastil. V teh amandmajih je določena tudi višina članarine obrtne zbornice, ki pa ni tako majhna, kakor nas predlagatelj amandmajev, Poslanska skupina Socialnih demokratov, poskuša prepričati, da so to minorni zneski. Ni res. Za 20, 25 evrov na mesec, ko damo leto skozi, je to eno ali dvomesečno plačilo prispevkov za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje za zaposlenega, ki ga ima obrtnik. In to ni nizka članarina, kajti te članarine, ki so tukaj napisane, so mesečne članarine. Samo zaradi primerjave o eni drugi zbornici, ki ima tudi obvezno članarino, pa je po mojem mnenju ne bi smela imeti, je najnižja letna članarina 8 evrov in povprečna letna članarina malo več kot 15 evrov.

Jaz sam osebno teh amandmajev ne bom podprl, ker skozi zadnja vrata postavljajo zakon na glavo. Res je, da smo ta zakon, po domače povedano, pacali od avgusta in se je vmes zamenjalo vodstvo, pa bo sedaj to problem in to problem. Zadeva je jasna. Če bo obrtna zbornica ščitila interese obrtnikov, se bodo obrtniki tudi včlanili, bodo aktivno sodelovali pri programu in delu obrtne zbornice in plačevali članarino. Verjetno za take deviacije, kot smo prej slišali, o več 100 tisoč evrih nagrad, pa po vseh verjetnosti ne. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Janja Napast, ima besedo.

JANJA NAPAST (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni vsi skupaj!

Jaz sem prebrala pred kratkim eden rek: " Država umre, ko ni več kmetov in obrtnikov." Upam, da mi nimamo takšnega črnega scenarija, ampak v tej situaciji lahko vidimo, kako sloni odgovornost na vsakem posamezniku.

Amandmaj ne bom podprla, ker je Slovenska demokratska stranka napovedala, da bo sledila strokovni odločitvi Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, pa naj gre to vodstvu ali pa njenim članom. Ampak če je razlog, da so sami člani izglasovali prostovoljno članstvo, ob dejstvu, da se je referenduma udeležilo le petino članov, naslavljam tukaj odgovornost izključno na obrtnike same oziroma njihove člane in zato bom sledila njihovi odločitvi in amandmaja ne bom podprla. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala.

Gospod Gašpar Gašpar Mišič ima besedo.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Spoštovani!

Paradoks je ravno v tem, da je bil zakon vložen zaradi referendumske volje obrtnic in obrtnikov o odpravi obveznega članstva. In danes, ko je zakon v drugi obravnavi, z amandmajem vračamo dejansko stanje nazaj oziroma se približujemo obstoječemu zakonu, kar se mi zdi nekako po šestih mesecih usklajevanja in dogovarjanja malo, da ne rečem čudno, da ne uporabim kakšnega drugega izraza. Sprejetje zakona bo omogočilo, tudi tega zakona, ki je predlagan, bojim se, razpad obrtnozborničnega sistema na več majhnih zbornic, ker ni tako domišljen, kot bi moral biti. Dobili smo toliko različnih mnenj iz različnih območnih obrtnih zbornic tudi na to končno različico tega zakona brez amandmajev, ki so danes vloženi. Obrtnice in obrtniki nam predlagajo, da naj zavrnemo ta zakon in pripravimo nov zakon, ki bo dejansko omogočil, da se pripravimo bolje. Četudi bomo šli na prostovoljno članstvo, tako kot se meni tudi zdi normalno, je prav, da smo bolje pripravljeni. Zaščita obrtnic in obrtnikov mora obstati, ne glede na to, da se je zaradi pohlepa posameznih vodstev v preteklosti pokazalo, da nekaj ni v redu. Izplačevanje, ne nagrade, kot nekateri pravite, izplačevanje osebnih dohodkov visokega vodstva obrtne zbornice v preteklosti je bilo nesprejemljivo in nedopustno. Nihče se za to danes se ne počuti osramočenega, celo več, ponosno nas gledajo, vzeli so si denar, namesto da bi se dejansko ta denar vračal nazaj v obliki vzajemnosti obrtnicam in obrtnikom. Iz ene druge območne obrtne zbornice so zapisali sledeče: "Javna podoba obrtništva je zelo slaba. Z anomalijami, ki jih ne znamo, nočemo, si zatiskamo oči pred njimi, si le-to samo poslabšujemo. Obrtnik posameznik je v sistemu družbenega odločanja zelo pasiven, kar se je tudi pokazalo na referendumu, se drži po strani, in dostikrat je kot sogovornik nezaželen." Zakaj le? Zakaj za obrtnike pripravljajo in pišejo zakone tisti, ki na terenu ne poznajo dejanskih, da ne rečem, problemov ali pa celo obrtnic in obrtnikov. Jaz imam praktičen primer, ko se je zaradi plačila minimalne članarine neki čistilki zgodil dopis z davčne uprave, izterjava, in gospodična čistilka je seveda vrnila obrt, ker ni mogla plačevati. Nekaj evrov tukaj, nekaj evrov

tam, nekaj evrov nekje drugje in se nabere, da za tisto, kar prisluži, 500, 600, 700 evrov na mesec, mora dati polovico za razne prispevke. Morda se nekomu ne zdi visoka članarina 8 evrov na mesec, ampak 8 evrov tam, 5 evrov tam in tako naprej, pa pridemo na nekaj 100 evrov. Jaz bi podprl takšen sistem, kjer bi članarina bila za tiste, ki imajo minimalne prejemke, nikakršna, se pravi so brez članarine, takrat bi lahko dejansko enakovredno zastopali vse. Tu piše v enem dopisu, ki sem ga tudi dobil, nekaj o enakovrednosti pri koristih in bremenih. Načeli reprezentativnosti in enakopravnosti tudi pomenita, da so vsi člani enakopravno udeleženi pri koristih in bremenih delovanja zbornice. Ne bi bilo sprejemljivo, da bi bili tudi nečlani deležni koristi, ki jih nudi zbornica posredno tudi njim, s tem da razvija storitve v interesu gospodarstva kot celote. Tudi v Ustavi Republike Slovenije je zapisano, da smo dolžni zagotoviti normalne pogoje, da imajo ljudje delo in posledično se lahko razume tudi pravično in pošteno plačilo za opravljeno delo. Obrtna zbornica mora, hoče ali noče, delati za dobro vseh svojih obrtnic in obrtnikov, članstva, vendar to članstvo je bilo v preteklosti razočarano. In ker je bilo razočarano, ga ne razočarajmo tudi danes, ko bomo sprejeli nek zakon, ki spet ni usklajen z njihovo voljo in z njihovimi potrebami na terenu. Dosegli bomo točno to, da bo obrtna zbornica razpadla. Včeraj sem dobil informacijo, da po nekaterih območnih obrtnih zbornicah že prenašajo premoženje na ne vem kakšna društva in podobno. Nekatere celo najbolj skrbi, kaj se bo zgodilo s premoženjem, z objekti in ostalim. Enega navadnega obrtnika, obrtnika, strojnika, čistilko, kogarkoli že, peka, ne zanima, kaj bo s tistimi objekti. Zanima ga, kaj bo jutri imel in kaj mu danes zagotavlja ta država in kaj mu zagotavlja ta zbornični sistem. Ne zagotavlja mu tistega, kar bi mu moral zagotavljati. Če bi mu zagotavljal in če ne bi bilo pohlepa v tej državi, bi bilo vse drugače. Očitno je tako, da nadzor je bil vedno preslab, sedaj, ko pa nekomu gori pod nogami, hoče na vsak način preprečiti in obdržati obstoječe stanje. Zagotovo obstoječe stanje ni dobro, zagotovo potrebujemo spremembe. Ampak te spremembe morajo biti usklajene z bazo. Baza pa ni vodstvo – niti sedanje niti preteklo – obrtne zbornice. Ampak treba je zbrati nakup vseh 62 mnenj območnih obrtnih zbornic in vseh 62 mnenj upoštevati in takrat presejati in dobiti čistopis zakona.

Zato jaz osebno ne bom podprl ne amandmajev in ne bom podprl ne zakona in ne bom se ne vzdržal, ampak bom glasoval dejansko proti, ker si želim, da bi izpisali nov zakon, ki bi dejansko zadovoljil vse potrebe obrtnic in obrtnikov Republike Slovenije. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Za besedo je prosil mag. Radovan Žerjav.

Izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Moram intervenirati ravno na to, kar je bilo rečeno, da zakon ni usklajen. To ni res. Zakon je bil usklajen s predsednikom Obrtno-podjetniške zbornice na dan obravnave zakona na Vladi. Eno uro pred obravnavo zakona na Vladi sem ga poklical in takrat je bilo govora o prehodnem obdobju. Zakonu je bil predlagano 3-mesečno prehodno obdobje, dogovorila sva se za 6-mesečno prehodno obdobje in predsednik Obrtno-podjetniške zbornice je obljubil v telefonskem pogovoru, da bo Obrtno-podjetniška zbornica zakon v javnosti podprla. To se seveda ni zgodilo. Dobili so 6-mesečno prehodno obdobje. Po tisti obravnavi zakona na Vladi, vi veste, kaj se je dogajalo v Državnem zboru. Še marsikaj se je spremenilo na bolje, v prid Obrtno-podjetniške zbornice. In če kdo misli, da se lahko ministrstvo ali katerikoli minister pogaja za spisanje enega zakona z 61 območnimi zbornicami, jaz mu želim vso srečo. Jaz sem se pogovarjal z dvema, tremi, štirimi in vsaka je imela svoj pogled na zgodbo. Vsaka je imela svoje interese, imela svoje predloge. Vam povem, da to ni mogoče. Potrebuje pa ta Obrtno- podjetniška zbornica eno resno in kredibilno vodstvo, ker tudi zato je ustanovljena, da se lahko Vlada z njimi sploh pogovarja. In jaz sem razumel, če se pogovarjamo z vodstvom Obrtno-podjetniške zbornice, da ima to vodstvo znotraj svojega članstva neko podporo in da komunikacija znotraj te velike zbornice poteka na način, da so člani in vsi, ki to piramido sestavljajo, seznanjeni s tem, kaj se pogajamo. Na koncu sem seveda ugotovil, da ni tako. Ampak zato ni krivo ministrstvo, ni kriv minister, bili ste pa itak sami tudi priča v državnozborski proceduri, kaj se je dogajalo. Zdaj sami potrjujete, da ste dobivali pisma takšna in drugačna. Seveda, koliko območnih zbornic toliko interesov. Če pa želimo zadevo urediti, da bo to po nekih pravilih za vse enako, pa je nekaj treba napisati na papir. Jaz verjamem, da kateri od območnih zbornic, ki ima drugačen interes, to ne paše. Razumel pa sem, ponavljam še enkrat, glede na to, da smo se dogovorili z vodstvom Obrtno-podjetniške zbornice, da je zadeva usklajena. Zato smo tudi prišli na Vlado, zato smo prišli v Državni zbor. Saj sicer ne bi prišli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovana podpredsednica. Minister z ekipo, kolegi, kolegice!

Glede na zadnje izvajanje ministra bom skušal biti čim bolj kratek, ker se mi zdi, da je minister zajel vso bistvo. Bili so usklajeni z vodstvom Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, a si je to vodstvo premislilo, tako kot je marsikatera zgodba v Sloveniji. Ko sem prebiral koalicijsko pogodbo in sem se seznanil

s tem, da se v koalicijsko pogodbo zapiše, da tam, kjer se bodo zbornice odločile za prostovoljno članstvo, se jim bo tudi prisluhnilo, sem rekel, prav, pa naj bo, čeprav sam bi bil bolj liberalen, si bom upal tako reči, in sam bi podprl vsepovsod prostovoljno članstvo, ne glede na to, o kateri zbornici govorimo. Ko bo enkrat resnično ena liberalna vlada, bo verjetno imela kar dovolj dela, da bo tudi v vseh zbornicah naredila red. Ampak sam mislim, da si je obrtna zbornica sama zabila avtogol, ko je kmalu po sprejetju nove koalicijske pogodbe hitela z referendumom. Verjetno je bil njen namen, da se čim manj obrtnikov sploh seznani s tem referendumom, da bodo prišli na referendum tisti člani, ki podpirajo obvezno članstvo, kajti verjetno tisti, ki podpirajo obvezno članstvo, marsikdo izmed njih ima verjetno neke, ne bom rekel privilegije, ampak neke ugodnosti, ki jih to članstvo prinaša. Ampak kot sem že rekel, zabili so si avtogol. Tudi do mene je prišlo kar nekaj obrtnikov, ki so bili zgroženi, kakšna pisma dobivajo tako s strani vodstva Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije kot tudi od vodstev posameznih območnih obrtnih zbornic, kjer je bila v bistvu ta vsebina teh letakov bolj podobna nekemu političnemu pamfletu kot pa neki resni vsebinski razpravi, zakaj ohraniti obvezno članstvo oziroma kakšne so možnosti oziroma nadaljnji poteki razvoja obrtne zbornice, če pristanemo na prostovoljno članstvo. Jaz moram reči, da so znani rezultati referenduma, jaz se ne bom spuščal v referendumsko udeležbo, pri marsikaterem referendumu v državi je bila zelo nizka, ampak zakoni so takšni, da večina obvlada. Tukaj je bila dvotretjinska večina in še več proti obveznemu članstvu, tako da vsi tisti, ki debatirajo o tem, kako so kar na enkrat vsi obrtniki za obvezno članstvo, referendum je bil, rezultati so znani. Poleg tega pa danes govorimo o ukinitvi obveznega članstva, ne pa o ukinitvi obrtne zbornice, kot bi imel morda kdo občutek ob tem, ko posluša te naše razprave. Sam mislim, da zbornica, v tem primeru obrtna, pa verjetno velja tudi za druge zbornice, če bo delala dobro, če bo delala v prid svojih članov, bodo imeli vsi tisti, ki se jih to zborništvo dotika, interes, da se tej zbornici pridružijo. Piše se leto 2013, mi pa še vedno govorimo o nekih obveznih članstvih. Ampak če nek posameznik ali pa neka združba ne vidi interesa, da sodeluje v neki zbornici, zakaj jo potem siliti. In tudi amandmaji Poslanske skupine SD, ko pavšalno določajo znesek obrtnika, ali je samozaposlen ali je pripadnik domače oziroma umetnostne obrti ali ima več zaposlenih, kar naj bi vplivalo na mesečni znesek. Kaj če nek obrtnik nima nič od tega? Še slabše. Kaj če nek obrtnik nima niti toliko, da zagotovi mesečne plače sebi ali svojim zaposlenim, potem pa bo plačeval obrtni zbornici mesečno članarino, od tega pa ne bo dobil nič. Če bo pa na drugi strani obrtna zbornica proaktivno delovala, bo delovala za svoje člane, bo verjetno imela tudi v nadaljevanju možnost, da vsi tisti, ki se bodo morda nekoč odločil za izstop iz te zbornice, da se ponovno včlanijo v to zbornico. Jaz sem se pogovarjal kar z nekimi gostinci in vsi so rekli, zakaj plačujemo obrtni zbornici nek mesečni pavšal, potem pa surovine, predvsem pijačo nabavljamo v diskontih, kjer so nižje cene, ko bi se lahko obrtna zbornica izpogajala z različnimi dobavitelji oziroma bi zmanjšala marže. Prav tako so mnoge frizerke rekle, zakaj se vodstvo obrtne zbornice ne dogovori s Sazasom, da bi zmanjšali prispevke za avtorske in sorodne pravice. Ampak ne, mi smo prepuščeni sami sebi, delamo od 8, 10, 12 ur na dan, potem pa na koncu pride neka obrtna zbornica in ti pošlje položnico, ker si član nečesa, kar ti sploh ne paše. Danes, ko je bilo vprašanje, ali obrtna zbornica obstane ali ne, za mene to sploh ni vprašanje. Meni je važno, da bodo obstali obrtniki in da bosta obstali domača in umetnostna obrt, zato teh predlaganih amandmajev ne bom podprl.

Za zaključek. Strinjam se z ministrom, eno leto je, kar mencamo s tem obrtnim zakonom. Sam sem, potem ko smo opravili splošno razpravo, celo upal, da bo začel zakon veljati s 1. 1. 2013. Glede na to, kaj se je Obrtno-podjetniška zbornica izpogajala, 6-mesečni odloženi rok, ampak po drugi strani pa poslušamo vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice, kako hitri so, kako fleksibilni so, bi lahko eden mesec po tistem, ko so vedeli, kakšni so rezultati referenduma, se že pripravili na to prostovoljno članstvo in tudi tako delovali. Sam osebno se zahvaljujem ministru, da je imel vseeno to modro roko, da je prisluhnil obrtni zbornici. Saj pravim, jaz sem upal, da bomo s 1. 1. 2013 začeli uporabljati ta zakon in ne verjetno s 1. 1. 2014 oziroma sejemo šest mesecev, potem pa še trije meseci in tukaj bo leto 2014.

Amandmajev ne morem podpreti, z veseljem pa bom podprl nov obrtni zakon v obliki, kot je tudi predlagan. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala. Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Lep pozdrav ministru, sodelavcema ter kolegicam in kolegom.

Na samem začetku naj povem, pa bom poskušal biti v razpravi zelo kratek. Želim povedati čisto osebno mnenje in svoje razmisleke. Na lokalni kot na regionalni ravni so me v preteklosti obrtniki večkrat povabili na pogovor okoli tega zakona. Seveda vedno in povsod je prišlo ključno vprašanje o obveznem oziroma neobveznem članstvu. Ravno tako sem sodeloval v razpravi v tej dvorani in prišel do zaključka, da se znotraj Obrtno-podjetniške Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije bije bitka za članstvo. To je bilo vidno in tudi možno izraženo, kdo bo kje in v kateri zbornici član ter s tem prinesel k večjemu proračunu. Nekateri ste uporabili različne izraze "avtogol", "strel v

koleno", tudi sam bi si enega od teh izbral, ampak pustimo, podobno razmišljam kot tisti, ki ste to rekli, Obrtno-podjetniška zbornica je z nekim manevrom hotela izglasovati obvezno članstvo. Ni bilo govora o neobveznem članstvu. Seveda so se pa močno ušteli, ker na tem poizvedovalnem referendumu ali pa, če želite, anketi so mislili, da bodo prišli ljudje, ki bodo podprli obvezno članstvo. Zgodilo pa se je ravno obratno. Na to glasovanje so prišli tisti, ki so nasprotovali temu. Imamo okolja, tudi iz mojega lokalnega okolja, kjer so se v dveh obrtno-podjetniških zbornicah, tako v Ljutomeru kot v Ormožu, odločili, da podpirajo obvezno članstvo v Obrtno-podjetniški zbornici. Sedaj bom povedal svoje osebno mnenje, ampak to ne pomeni tudi, kako bom glasoval. Glede na to, da interese zbornice, pa bom sedaj nekaj povedal o Kmetijsko-gozdarski zbornici in Obrtniško-podjetniški zbornici, koristijo vsi tisti, ki so v njej člani oziroma ki niso. V tem primeru, ko sta obe zbornici imeli obvezno članstvo, so bili deležni dosežkov zbornice vsi. Ko pa enkrat ne bo več obveznega članstva znotraj Obrtno-podjetniške zbornice in tudi Kmetijsko-gozdarske zbornice, pa bodo eni financirali z redno članarino dejavnost zbornice, vsi skupaj pa bodo koristili dosežke te zbornice. Obrtno-podjetniška zbornica nima naloge, da bi izvajala neke skupne nakupe, če se obrtniki tako ne dogovorijo, ima pa neke posebne specifične naloge, ki jih izvaja. Pa tudi to je treba danes izpostaviti, da Obrtno-podjetniška zbornica ne dobiva od države sredstev, dobiva jih pa Kmetijsko-gozdarska zbornica, ampak zopet za specifične programe. Močno me je motila tista zadeva, ki je bila povezana z velikimi plačili odpravnin oziroma plačami, ki so jih imeli na Obrtno-podjetniški zbornici. Tu moram javno povedati, da sem spremljal tudi te zadeve, in moram reči, da so nekateri v Obrtno-podjetniški zbornici, tako imenovani sekretarji, tajniki obrtno-podjetniških zbornic imeli bistveno večje plače kot župani v tistih občinah. To so problemi, s katerimi so se obrtniki srečevali in zaradi tega velikokrat tudi pomislili, da to ni v redu. In ni bilo v redu. Če bi pristopi na tem področju bili drugačni, verjetno danes mi v Državnem zboru tega zakona ne bi obravnavali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Ali morebiti želi še kdo razpravljati? Želi. Odpiram prijavo za razpravo. Še vedno smo pri amandmajih k 14., 19. in 34.a členu zakona. Ugotavljam, da so trije prijavljeni razpravljavci. Se opravičujem, vidim, da je prišlo do pomote. Še enkrat odpiram prijavo za razpravo. Vljudno prosim, če lahko še enkrat.

Imamo štiri prijavljene razpravljavce. Prvi ima besedo gospod Jožef Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa, predsedujoča.

Morda se bo kdo začudil, da se pri tem zakonu oglašam, pa naj mi bo dovoljeno. Prvi predsednik Obrtniške zbornice Slovenije je bil moj oče, tako da sem živel v družini, ki se je ukvarjala z obrtjo. Bil sem nekako nepoklicni vajenec, tako da vem, kaj je obrt in kako si obrtniki služijo in morajo služiti denar.

Pred mnogimi leti, ko je obrt v takratni državi bila skoraj nekako "bogokletna" in so bili obrtniki proglašeni za kapitaliste, je bilo še kako pomembno – posamezniki so želeli, da bi obrt dobila mesto, kot ji gre – da je bilo članstvo nekako obvezno. Obrtniki so se takrat morali spopadati z zakonodajo, ki jim ni bila naklonjena. Ko so ustvarjali pogoje za to, da so lahko ljudje delali tisto, kar so želeli in kar so znali, so si ustvarili tudi določene objekte in ustvarjali takšno strukturo članstva, da jim je bilo po godu in da so lahko potem na koncu tudi ustvarjali pogoje za delo. Danes živimo v državi, ki je naklonjena delu in je naklonjena tudi obrti. Vendar je vrh tega članstva zgubil stik z ljudmi, z obrtjo, z ljudmi, ki ustvarjajo. Zato sem prepričan, da če gremo v smer, da je članstvo neobvezno, da ni obvezne članarine, da se bo ta vrh začel spet ukvarjati z ljudmi, z boljšimi pogoji za ustvarjanje in življenje obrti.

Zato osebno nisem najbolj naklonjen obveznemu članstvu, sem pa naklonjen temu, da gre zakon v smeri, da imajo obrtniki in ljudje, ki se z obrtjo ukvarjajo, čim boljše pogoje za to, da lahko delajo. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC (PS SD): Hvala lepa.

Kot vedno, hudič je v ljudeh. Se spomnite, ko smo v prejšnjem mandatu ustanovili novo občino, ker občani niso bili zadovoljni z županom. Zdaj vemo, kakšna je situacija v Zdravniški zbornici, kakšne zlorabe so in podobno. Enako je bilo tudi na področju tega, o čemer danes govorimo. Sam imam dobre stike z območno obrtno zbornico v Novi Gorici in na severnem Primorskem in moram reči, da delajo odlično. Ne predstavljam si, da ne bi v takem obsegu, kot so, še vedno nudili servis obrtnikom. Tu mislim tudi na čezmejno sodelovanje. Pravkar se je zaključil sejem v sosednji Gorici, imenovan Expomego, kjer je prav ta območna zbornica organizirala možnost mnogim obrtnikom, da nastopijo. Da ne govorim o celjskem sejmu in še čem.

Kdo bo zastopal obrtnike? Danes sem večkrat slišal, pravijo, da plačajo nekaj, pa za to ne dobijo nič. Če se Obrtno-podjetniška zbornica dogovarja z Vlado, z ministrstvi, z ljudmi v parlamentu in doseže nek ugoden rezultat teh dogovorov, kdo je potem tega deležen? Samo tisti, ki plača članarino, ali vsi? Ali vsi frizerji ali vsi dimnikarji ali vsi avtoprevozniki ali samo tisti, ki plačajo članarino? Jaz vem, da je članarina pri nekaterih problem. Kot je Gašpar Mišič govoril,

tudi v Novi Gorici poznam čistilni servis, ko ne morejo plačati članarine. Tako nizek je ta zaslužek, da je tistih 12 evrov ali kolikor je znsek že preveč. Ampak to je stvar obrtne zbornice, da potem ima tudi ta socialni faktor vkalkuliran v plačevanje članarine, da rečejo: "Ne boš plačal, deležen pa boš naših rezultatov."

10. januarja je bila tukaj javna predstavitev mnenj. Kresala so se mnenja, zelo malo današnjih diskutantov je bilo takrat v tej dvorani. Tisti, ki smo bili, smo slišali, kakšna je situacija. Bila so vprašanja in iskanje odgovorov. Ali odprava obveznega članstva prispeva k večji konkurenčnosti? Ali so učinki odprave obveznega članstva sploh izmerjeni? Ne. Kako je bilo z referendumom, niti ne bom govoril, ker vemo, da so bile neverjetne igrice. In o plačah. 7.tisoč evrov neto posamezniku v Obrtno-podjetniški zbornici je kriminal, ob tem da je nekdo res član, pa ne more plačati niti članarine! Kako je z obvezno pridobitvijo obrtnega dovoljenja in tako dalje? Društvo upokojenih obrtnikov in podjetnikov Slovenije v dopisu posebej opozarja - zdaj pa to zopet bolj velja za nas, ki živimo ob meji – kako bo z varovanjem uporabnikov obrtne storitve, ki jim jo nudi nekdo iz tujine. Ali ima ta fizična oseba neke dokazljive dokumente, da lahko to dela v Sloveniji? Ali je področje dogovarjanja s slovenskim kupcem dogovorjeno? Ali je področje kakovosti zagotovljeno? Kako je z zaščito slovenskega potrošnika? Recimo problem garancij za dobro izvedeno delo in tako dalje. Kdo bo to delal za potrošnike, če ne Obrtno-podjetniška zbornica? Kdo? Veste, da prihajajo k nam obrtniki iz sosednjih držav, z Madžarske, Poljske, ne vem, od kod vse, tudi iz Italije, tam so propadli, pridejo sem ponudit nizko ceno, opravijo delo in gredo. Potem pa, ali teče voda ali ne, ali pušča streha ali ne, je drug problem. To zaščito nam ta zbornica, tudi meni kot uporabniku, lahko nudi. Zato bodimo previdni. Pričakovanja obrtnikov so bila, da bomo prišli do enega res kvalitetnega široko obsegajočega zakona, ki bo ščitil vse tiste najmanjše. Spomnim se, ko sem bil župan in smo dajali nepovratna sredstva obrtnikom. Nekdo je rabil 2 tisoč evrov. Rekel si, kaj bo z 2 tisoč evri. Občina mu je to dodelila. Za frizerja je to recimo dovolj, zelo na pamet govorim, ali pa nekega kmeta, ki je rabil električnega pastirja in podobno. To je sicer drugo področje. Niso vsi takšni, da potrebujejo ogromno sredstev, ampak rabijo neko zaščito, ki jo lahko nudi Obrtno-podjetniška zbornica, če ni, kot sem rekel na začetku, hudič v ljudeh. Tu pa se morajo sami očistiti. Ne more tega parlament, ne minister, nihče drug tega opraviti namesto njih. Saj imajo nadzorne organe in podobno. In če je ta skorumpiranost tako izjemno velika, kot je bila v nekaterih teh zbornicah, ne samo v Obrtno-podjetniški, potem je nekaj narobe z nami, z ljudmi. Tega se z zakonom ne da odpraviti.

Jaz bom te amandmaje podprl, ker mislim, da bi veliko prispevali k temu, da bi tistega obrtnika, ki danes res živi nekje na periferiji, nima časa hoditi v Ljubljano na pogovore, ne obvlada tematike zakonodaje in tako dalje, da bo to za njega nekdo opravil. Te dobre pogače bo deležen tudi tisti, ki ni član. To pa ni pošteno. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Gospod Mihael Prevc, izvolite.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala lepa, za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani minister s sodelavci, spoštovane kolegice in kolegi!

Tudi sam moram povedati, da teh amandmajev, ki jih je vložila Poslanska skupina Socialnih demokratov, ne morem podpreti preprosto zaradi tega, ker ti amandmaji povsem spremenijo koncept samega zakona, ki je nastajal kar nekaj časa, celo predolgo časa. Ne samo, da ta zakon ti amandmaji, če bi bili sprejeti, postavljajo na glavo, se pravi spreminjajo povsem koncept tega zakona, zaradi katerega se je ministrstvo sploh lotilo priprave tega zakona. Dejstvo je, da je spremembe tega obrtnega zakona sproduciralo, tako kot je bilo danes že nekajkrat povedano, samo vodstvo, sicer prejšnje vodstvo Obrtne zbornice, ko je na terenu med obrtniki preverilo, kakšno je njihovo mnenje glede prostovoljnega članstva. Verjetno je res, da je vodstvo zbornice pričakovalo drugačen rezultat, kot pa se je na tem referendumu tudi zgodil.

Nekateri ste rekli, da ta referendum je bil izveden tako, ker pravzaprav so se referenduma udeležili samo tisti obrtniki, ki so glasovali proti obveznemu članstvu. Ja, poglejte, tako kot se vedno pri nas dogaja, vsi obrtniki so imeli možnost, da so povedali svoje mnenje na tem referendumu. Znano pa je, da tisti, ki smo se v preteklosti, kot prej je bilo tudi že omenjeno, tudi sam sem bil župan in sem se veliko srečeval z obrtniki, z njihovimi problemi in velikokrat je bila izpostavljena ta dilema prostovoljno članstvo ali obvezno članstvo. Marsikateri obrtnik je rekel, leta in leta plačujem članarino v Obrtno-podjetniško zbornico, pa od tega praktično nimam nič. Res je, verjetno je bil tudi sam kriv, da ni znal koristiti usluge, ki bi jih lahko koristil od same Obrtno-podjetniško zbornice, pa vendarle marsikdo je potem tudi nadaljeval. Če bi resnično začutil, da mi Obrtno-podjetniška zbornica lahko nudi neko pomoč, neke storitve, sem dejansko za to storitev, za to pomoč pripravljen Obrtno-podjetniški zbornici tudi nekaj plačati. In tako kot je minister že sam prej povedal, sprememba tega zakona ni bila prioriteta v njegovem ministrskem mandatu, ampak dejstvo je, da je spremembo tega obrtnega zakona narekoval ta referendum. In še dobro se spomnim, ko je minister prišel s teh pogajanj s predsednikom Obrtno-podjetniške zbornice, preden je ta zakon šel na Vlado, je jasno povedal, da je ta predlog zakona povsem usklajen z vodstvom Obrtno-podjetniške

zbornice. Tako da govorice danes, ki jih tukaj poslušam, da ta zakon ni usklajen z Obrtno-podjetniško zbornico, so neresnične, in mislim, da to ni prav. Jaz bi vendarle predlagal, da danes ta zakon sprejmemo, seveda brez teh amandmajev, ki jih imamo na mizi, ker potem bo seveda koncept tega zakona povsem napačen, da vendarle ta zakon danes sprejmemo in nova koalicija bo imela potem v nadaljevanju možnosti, da zadeve spremeni. Vendarle mislim, da je naša dolžnost da je bila tudi dolžnost ministra za gospodarstvo, da glede na referendum, ki se je zgodil med obrtniki in podjetniki v Sloveniji, je bila tudi dolžnost, da ta zakon pripravi in imamo možnost, da danes ta zakon tudi podpremo. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Gospod Marijan Pojbič ima besedo.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala, spoštovana podpredsednica.

Še enkrat zelo jasno za slovensko javnost. S tem zakonom ne ukinjamo zbornice, ampak obvezno članstvo. Bilo je velikokrat slišano, velikokrat povedano, da ukinjamo Obrtno-podjetniško zbornico, ampak to ni res. Ukinja se obvezno plačevanje obveznega članstva v Podjetno-obrtniški zbornici. Jaz sam teh amandmajev, ki so jih vložili Socialni demokrati, ne bom podprl, ker sem absolutno proti temu, da se plačuje obvezna članarina. To pa iz več razlogov, ki jih bom zdajle naštel. Prvič, jaz veliko časa, ker sem pač že tretji mandat poslanec, prebijem z obrtniki in podjetniki iz okolja, iz katerega prihajam. In velika večina podjetnikov in obrtnikov je istega mnenja. Za to, kar plačujejo, ne dobijo tistega "feedbacka" ki bi bil potreben za to, da bi Obrtno-podjetniška zbornica bila upravičena do plačevanja te obvezne članarine. Velika večina podjetnikov in obrtnikov se zavzema za to, da bi bilo plačevanje članarine neobvezno. In še nekaj, ko ste danes toliko govorili, da nimamo dovolj kvalitetnih podlag za to, da politika sprejme takšno rešitev, kot je danes v zakonu predlagana, moram povedati naslednje. Obrtniki in podjetniki so seveda imeli posvetovalni referendum in za Dnevnik je gospa Katja Svenšek je zapisala naslednje: "Vodilni v Obrtno- podjetniški zbornici Slovenije so pričakovali, da se bodo referenduma o ukinitvi obveznega članstva v zbornici udeležili predvsem podporniki zborničnega sistema. Te so nameravali na referendum vabiti posebej. Lobiranje v prid pozitivnemu rezultatu pa bi prepustili območnim zbornicam. Načrt jim, kot je znano, ni uspel, saj so obveščanje obrtnikov o referendumu prevzeli mediji, člani Obrtno-podjetniške zbornice pa so 25. aprila s skoraj 70-odstotno večino glasovali proti obveznemu članstvu. In če to ni dovolj kvalitetna podlaga za to, da mi danes sprejmemo to odločitev, da z zakonom ukinemo obvezno članstvo, potem ne vem, kaj smo politiki. Ali slišimo ali je z nami kaj narobe?! Podjetniki in obrtniki so povedali zelo jasno, z več kot dvotretjinsko večino. V Žurnalu so postavili vprašanje: "Kaj mislite o obveznih članstvih v posameznih zbornicah?" Poglejte, kaj so o tem povedali v DeSUSu: "Načeloma smo proti obveznemu članstvu v zbornicah, je pa nekaj stanovskih zbornic, kjer je obvezno članstvo primerno." Državljanska lista Gregorja Viranta je povedala naslednje: "Zavzemamo se za prostovoljno članstvo v vseh zbornicah. Zainteresirani naj se včlanjujejo v zbornice na podlagi kakovosti storitev in ne zaradi zakonske prisile." Kaj je povedala Lista Zorana Jankovića: "Zbornice morajo predvsem delovati učinkovito v korist svojih članov. Praviloma samo prisila ni dober recept za članstvo v katerikoli zbornici." Jasno je, kaj je vsebina tega, kar so povedali. In kaj so povedali Socialni demokrati? Tu pa zdaj pridemo do paradoksa. Povedali so naslednje: "Socialni demokrati se zavzemamo za to, da bi se člani v zbornica sami odločali o obveznem ali neobveznem članstvu". To so za Žurnal povedali Socialni demokrati. Dragi gospodje in gospe! Zdaj smo pa priča enemu nenormalnemu sprenevedanju. In prav Socialni demokrati, ki so to povedali, kar sem tukaj prebral, na drugi strani vlagajo amandma, s katerim želijo, da bi v ta zakon ponovno vnesli tisto, da bi obvezno članstvo ostalo obvezno. Govorili so nekaj, tu pa počenjajo nekaj popolnoma drugega. Zdaj pa se sprašujem in vse tiste, ki zagovarjate obvezno članstvo, kako je mogoče, da se v takšnem kratkem času spremeni mnenje tako pomembnih strank, ki naj bi tvorile novo koalicije. Kako je mogoče? Enkrat govorite eno, takoj za tem pa delate popolnoma nekaj drugega. Ali je v ozadju spet kakšen lobi, ozka skupina posameznikov, ki bi želela oziroma želi na račun tistih, ki v tej državi pridno delajo, se trudijo, in to so podjetniki in obrtniki, ki se s težavo prebijajo iz meseca v mesec, da bi plačevali eno ozko skupino privilegirancev, ki živi fantastično. In ravno temu smo priča. Poglejte si stvari za nazaj, s kakšnimi plačami so živeli vodilni v Obrtno-podjetniški zbornici. In če to ni dovolj močan signal slovenski politiki, da to preseka. In na drugi strani 70-odstotna večina podjetnikov in obrtnikov, ki se je udeležila posvetovalnega referenduma, se je odločila proti obveznemu članstvu. In kdo izmed teh politikov, ki tukaj sedimo, si upa delati v nasprotju z interesom večine tistih, ki se jih ta problem dotika? Kdo, povejte?! Obstajata samo dva odgovora: ali so v ozadju neki drugi interesi ali pa tisti, ki sedimo tukaj, nekih stvari ne razumemo na pravi način. Drugega odgovora na to vprašanje ne more biti. Jaz in tudi Slovenska demokratska stranka teh amandmajev nikoli ne bo podprla. Vsaj mislim, da smo politiki, ki moramo pred slovensko javnostjo pokazati pravi, pošten in odgovoren obraz. Ne moremo zagovarjati neke ozke skupine posameznikov. Tega je v Sloveniji vse preveč. In ta sprenevedanja! Danes sem poslušal gospoda Mišiča. Glejte, resnično ne vem, v katerem svetu gospod Mišič živi. Pa ne

želim govoriti o posameznikih, ampak to, kar je govoril – škoda, da nimam tu njegovega magnetograma, da bi še enkrat prebral, kaj je govoril. Tega ne razumem. In res tega ne razumem, da lahko govorimo nekaj, delamo pa čisto nekaj drugega. In ponovno zagovarjamo neko ozko skupino, ki bi želela na račun obvezne članarine super živeti. In če tega zakona danes ne bomo sprejeli, verjemite, da delamo proti tistim podjetnikom in obrtnikom, ki so 70-odstotno glasovali proti članstvu, delamo proti njihovim interesom. Kako si lahko politika to dovoli? Predvsem tiste stranke, ki bi naj bile nosilne v naslednji vladi, že preden sploh imajo vlado v svojih rokah, delajo proti interesom tistih, ki jih ta problem tangira! Naloga politike je in mora biti, da skrbimo in delamo za njihov interes, za interes vsakega posameznika v tej državi. Ni pa zakona, ki bi zadovoljil vsakega posameznika, ko gre za neka določena področja. Naloga politike pa je, da najde najboljše, najbolj kompetentne rešitve, ki bodo zadovoljile večino na določenem področju oziroma okolju. In danes govorimo o Obrtno-podjetniški zbornici.

Spoštovane kolegice in kolegi, glejte, prepričan sem, da tudi vi hodite med svoje ljudi, hodite med podjetnike in obrtnike in se z njimi pogovarjate. In tisti, ki to počenjate, danes ne morete glasovati za te amandmaje, ki so jih vložili Socialni demokrati. Ne morete! Ker potem niste načelni ali pa delate nekaj, česar ne razumete. In tega si poslanke in poslanci, ki sedimo v parlamentu, ne bi smeli dovoliti. Zato vas prosim in pričakujem, da če že pripravljate novo vlado, tisti, ki jo pripravljate, dajte, no, ne pasti na izpitu, še preden imate vlado, in dokazati, da delate proti večini tistih, ki so se drugače odločili. Pa saj to Slovenke in Slovenci razumejo! Pojdite vprašat podjetnike in obrtnike danes! Cel kup klicev je bilo. Pravijo: "Lepo vas prosimo, dajte vsaj enkrat spoštovati voljo ljudi!" Ja, zakaj pa mi sedimo tu, v Državnem zboru? Za koga? Zato, da spoštujemo ljudi in jim pomagamo! In res iskreno tako mislim. Upam, da bomo v Državnem zboru enkrat zbrali dovolj moči in začeli razmišljati o večini. In začeli preprečevati posamezne ozke skupine, ki na račun manjšine super živijo! Poglejte po teh zbornicah! Da ne govorim o Zdravniški zbornici in tako naprej, da ne razširjam te zgodbe. In vse, kar se je v zadnjem času dogajalo, vsi ste seznanjeni s temi zadevami. In to zato, ker imajo vnaprej zagotovljena sredstva in lahko živijo, lahko delajo, kar hočejo. Če bi se pa morali na trgu boriti in s svojim delom dokazati, da so vredni določenih sredstev, bi se pa to zagotovo ne dogajalo in ne bi bilo nobenega problema. Obrtno-podjetniška zbornica, takšna kot je sedaj, definitivno ni kos nalogam, ciljem in interesom podjetnikov in obrtnikov. Ni! Zato je nujno treba tu nekaj spremeniti. In če bo Obrtno-podjetniška zbornica, tudi če ukinemo obvezno članstvo, delala tako, kot si želijo podjetniki in obrtniki, nobenega problema ne bo, verjemite mi. Ampak pod enim pogojem: če jaz plačam 20 evrov neko storitev, moram to storitev dobiti. Ne pa plačati 20 evrov za to, da nekdo na moj račun super živi in prejema plačo 7, 8, 9 ali ne vem koliko tisoč evrov! In odpravnine po ne vem koliko, 50, 80 ali ne vem koliko tisoč evrov! Pa, ali smo normalni v tej naši domovini, da to dopuščamo, da to spregledamo! Ne morem več tega spregledati, dragi moji prijatelji, ne moremo! Dajmo si enkrat naliti čistega vina in nehajmo nasedati lobijem! Poglejte, kam so ti lobiji pripeljali našo, slovensko državo! Poglejte si, dragi moji prijatelji! Pa ni važno, katere stranke in kdo. Ni važno, ali smo desni, rumeni, rdeči, kakršnikoli že. Dragi moji, prepričan sem, da bi morali imeti vsi podoben cilj in interes. In podoben cilj in interes je to, da poskušamo storiti vse v korist vseh oziroma večine državljank in državljanov. To bi morala biti primarna naloga vsakega od nas. Vedno bomo pa imeli lobije, ki bodo poskušali zdaj enega "fehtat", drugega "fehtat", dajte vložit tisti amandma, dajte poskušat tisto narediti in tako naprej – zato, da zaščiti svojo rit pa svojo debelo plačo na račun tistih, ki garajo noč in dan. In jaz poznam okoli, ko hodim okoli mojih prijateljev, podjetnikov in obrtnikov, to so avtoličarji, avtomehaniki, gostinci in tako naprej. In poglejte, tisti ljudje, ko v tem mrazu delajo po 10, 12, 15 ur na dan in na koncu na njihov račun tisto, kar so tam pridelali, dajo nekomu, tisti pa s tistim denarjem, za kar praktično nič ni naredil, super živi. Ali je to pošteno? Ali je to korektno? Nehajmo se sprenevedati in vsaj politika na državni ravni bi morala to razumeti. In tokrat imamo prvič izpit, da pokažemo, ali smo pripravljeni stopiti v bran tistim, ki so na posvetovalnem referendumu odločili z več kot dvotretjinsko večino, da se z nekimi stvarmi ne strinjajo. In če mi nismo tega sposobni razumeti in mi potem govorimo o ne vem čem, kar sem danes vse tukaj poslušal in da nimamo pravih temeljev, da bi lahko to rešitev danes sprejeli, potem res ne vem, na kakšnem svetu živimo. Morda pa res jaz ne pašem sem, bi moral nekje na Antarktiki živeti, po mojem bi bilo drugače, da bi razumel vse te stvari.

Zato še enkrat, jaz sam in Slovenska demokratska stranka teh amandmajev absolutno ne bo podprla in absolutno podpira neobvezno članstvo. Jaz sem prepričan, da bo večina v tem parlamentu nam sledila, ker sem prepričan, da ste vsi poslanke in poslanci dovolj kredibilni in dovolj razumevajoči, da znate razumeti tisti, kar je za naše državljanke in državljane ključno in pomembno. Prepričan sem, da bomo potem na koncu tudi ta zakon danes brez teh amandmajev tudi potrdili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Vidim željo po repliki s strani gospoda Gašparja Gašparja Mišiča, tudi s strani gospoda Srečka Meha. Vendar obema predlagam, pa tudi vam ostalim, spoštovane kolegice in kolegi, da

odprem še enkrat možnost za razpravo, da potem niste omejeni samo s tremi minutami, lahko imate tudi kakšno minutoveč. Bi pa istočasno vse opozorila v skladu s poslovnikom Državnega zbora, da v svojih razpravah se držite amandmajev, točke in zakona, torej obrtnega zakona, ki ga obravnavamo, brez osebnih diskreditacij in žalitev, in to tako osebno kot tudi posameznih političnih strank. Odpiram prijavo na razpravo. Izvolite.

Prijavljenih je pet razpravljavcev. Prvi ima besedo gospod Srečko Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Takole bi rekel. Preprosto amandmaji poskušajo opredeliti, vseeno gospod Pojbič, bodite toliko korektni, pa poslušajte. To ni sicer, gospa podpredsednica, moja pravica, ampak v tem državnem zboru sem sedel od začetka do konca razprave, ko smo imeli predstavitev zakona in sem od začetka do konca sedel in poslušal. Od tukaj je to, kar zdaj tukaj predlagamo. Tukaj so ljudje predlagali v tem zboru in tam bi lahko poslušali, da tisto, kar je bilo, je bilo mnenje in zato smo to naredili, če kdo to sprašuje. Gospod minister je povedal, da je imel telefonsko stališče predsednika, da je zakon usklajen. Stališče aktualnega predsednika je, da zakon ni usklajen z njihovim stališčem. Oni nasprotujejo neobveznemu članstvu. In če sprašujete, od kod naše stališče, tukaj črpamo potem ta predlog in naša gotovost, da lahko naredimo škodo, če bomo črtali obvezno članstvo in bomo s tem postavili obrtnike, ki so morda nekateri v slabem položaju zaradi poslovnih rezultatov, obrtnike kot celoto v slabši položaj. Govorite o ozkih skupinah, vedno so ozke skupine, ali je to parlament ali je to vlada ali je to politična stranka. Mi zdaj govorimo o obrtnem zakonu in o obrtnikih, ne levih, ne desnih, o tistih, ki si služijo svoj kruh, in o tem, da bi bilo prav, da je asociacija, to pa je Obrtno-podjetniška zbornica, ki bo njihova stališča zagovarjala in bo delala v njihovo dobro. Zato sem jaz prepričan, da delamo v korist obrtnikom, z morda še kakšno potrebno spremembo. Poglejte, volje ljudi, gospe in gospodje, mi nismo spoštovali. Spoštovali je nismo, ko so nam jo tam na trgu zunaj sporočali, kaj naj naredimo, pa na drugih trgih po slovenskih mestih. Tudi slovenska vlada ni spoštovala volje ljudi, tudi mi tukaj ne, ljudje so nam sporočali odstopite, začnite delati drugače. Bilo je treba sprožiti konstruktivno nezaupnico, ko govorimo o volji ljudi. In zato trdim, da imamo legitimno pravico, da smo v dobri veri in v dobri nameri vložili te amandmaje, ki bi obrtnike postavili v položaj, da bi lahko tudi kot organizirana skupina ljudi, ki delajo v tej državi, lahko tudi na organiziran dober način zagovarjali stališče pomembne skupine. Vse anomalije, ki pa so, ozkih posameznikov, seveda to ni prav, ampak zaradi tega ne bomo uničili celote. Treba je odpraviti anomalijo in celoto organizirati, da bo dobro delala. Poglejte, tudi v Državnem zboru, ki je legitimen in dobro dela, pa vendarle je med nami nekaj posameznikov ali smo posamezniki, ki ne sodimo sem zaradi različnih stvari, ki jih imamo zadaj. Med politiki imamo ljudi, ki so dobri ljudje, pa jim je protikorupcijska komisija povedala, da ne sodijo med tiste politike, ki si zaslužijo naše spoštovanje, pa zato ne bomo likvidirali ne slovenske vlade, pa ne tega parlamenta, pa ne koga drugega, pa ne strank. Ostale bodo. Očistiti moramo ta slovenski prostor, da bomo ljudje, ki tukaj delamo, spoštovani, da bomo spoštovali in da bom z vsakim o vsakem govorili s spoštovanjem in s to pravico, da ima pravico kaj predlagati. Če pa ne bo sprejeto, saj to pa je najboljši inštrument demokracije, glasujemo in ugotovili smo, kaj je prav. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Za repliko je prosil gospod Marijan Pojbič.

Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala, spoštovana podpredsednica.

Res ne bom dolg, ampak vendarle. Kolega, ki je govoril zdaj za menoj, je povedal, da je treba poslušati. Ampak jaz trdim naslednje. Eno je poslušati, drugo je slišati. Še enkrat ponavljam, drugo je slišati. In veste, kaj je treba slišati? Da je 70 % vseh, ki so se referenduma udeležili, glasovalo proti obveznemu članstvu. In lepo vas prosim, ali res ne slišite ali samo poslušate. Jaz ne bom več samo poslušal, ne bom, nisem v Državnem zboru zato, da bom poslušal, ampak zato, da slišim interese naših ljudi in delam v njihovem interesu. In to je bistvo. In še to ste rekli, pomembno je, kdo je tukaj govoril, da naj ostane obvezna članarina. Ali so to podjetniki in obrtniki govorili? Gospod Meh, oprostite, jaz vem, kdo, predvidevam, kdo so bili tisti, o katerih vi govorite. Tisti, ki jim je na račun teh podjetnikov in obrtnikov šlo super. Vem, saj znam brati. Lepo vas prosim, za nekaj dni nazaj si preberite časopise, kaj je pisalo, kakšne odpravnine si delijo, kakšne plače imajo. Ne govorim o Srečku Mehu, oprostite, ne motite me, ker nisem govoril o Srečku Mehu. Bom pa še to povedal. Veliko je bilo povedanega, da je treba očistiti slovenski politični prostor tistih, ki na tak ali drugačen način barantajo ne vem s kakšnimi zadevami. Res je, seveda je treba. Ampak še nekaj, to je treba storiti tudi v Velenju in Šoštanju. Tudi tam je to treba storiti, drage kolegice in kolegi! Imamo veliko razloga za to. Tudi znamo poslušati, jaz znam slišati. To, kar pišejo mediji, ne pišejo kar tako brez zveze, že vedo, kaj pišejo, se pravi, tudi tam je treba narediti red. Sem pa za to absolutno, da se ta red naredi vsepovsod, na vsakem mestu, za vsakega v tej državi velja enako. Moralo bi, na žalost v tem trenutku še ni tako, ampak upam, da bo enkrat ta demokracija zmagala in zmagala na tak način, da bomo pred zakonom vsi enaki. Ko se bo to zgodilo, bo marsikatera dilema in elita v tej državi odpravljena. Hvala večnemu

bogu, da v ta državni zbor prihaja taki, ki delamo s srcem, dušo in odgovornostjo za lastni narod. Ko bo ta državni zbor ima vse take poslanke in poslance, bo tudi Slovenija na drugačni poti in ne na taki poti, verjemite mi.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Gospod Srečko Meh, replike na repliko ni, boste se pa lahko še enkrat prijavili na razpravo.

Besedo ima sedaj gospod Gašpar Gašpar Mišič.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Spoštovani, kolegice in kolegi!

Jaz ne dvomim, da danes v tej dvorani vsi želimo obrtnicam in obrtnikov dobro, da eni in drugi in tretji zagovarjate in zagovarjamo, kar je najbolje za našega obrtnika in obrtnico. Vendar nekaj se moramo zavedati, da v vsej tej svoji evforiji želimo narediti dobro in najbolje, pa spregledamo in vedno se delimo na neke vaše, naše in takšne. Mislim, da v tej državi, kar zadeva obrtnic in obrtnikov, ni vaših in naših, ampak so pridni ljudje, ki želijo samo delati in za svoje delo prejeti tudi korektno, pravično plačilo, zato prosim vse za nekoliko razumevanja, da ne bi današnja razprava izgubila kompasa.

Spoštovani in dragi kolega Pojbič, če bi mene poslušali takrat, ko smo govorili na odborih in v prvem branju in danes v drugem branju, bi ugotovili, da vi v bistvu ste poslušali, vendar niste slišali. Niste me slišali, ker dejansko sem obrazložil stališče, zakaj sem proti vloženim amandmajem, ki zagovarjajo obvezno članstvo, in zakaj nisem gotov, da bi podprl tak zakon, čeprav tak zakon, tudi če bi ga podprli, bi ga eventualno morali spremeniti, ker sedanje stanje je res nekoliko kaotično. Zakaj? Naj vam pojasnim. Iz Obrtno-podjetniške zbornice so me poklicali in tudi iz nekaterih območnih obrtnih zbornic in so rekli, da že ustanavljajo neka društva, prenašajo premoženje itd. Jaz se bojim, da če ne bomo dovolj previdni, bomo s tem zakonom omogočili razpad obrtnozborničnega sistema, zato nas svarijo in predlagajo iz zelo velikih območnih obrtnih zbornic, da naj vendarle počakamo. Če se spomnite, gospodje, nas je novi predsednik obrtne zbornice na odboru na matičnem delovnem telesu prosil, da naj umaknemo zakon, da morajo imeti več časa za pripravo novega. Ne smete spregledati, da se je od referenduma in izražene volje, ki jo moramo spoštovati, moje osebno mnenje je takšno, zato podpiram, da obveznega članstva ni več, naj bo prostovoljno, vendar vodstvo obrtne zbornice pa se mora potruditi, da bo delalo v korist, v interesu obrtnika in ne za interese ozke skupine, kot je bilo danes slišati. V eni tretji obrtni zbornici pa so zapisali, da je tudi vodstvo skupaj s skupščino dostikrat vzajemno podleglo interesom najmočnejših. Tukaj mi je dalo misliti, da v bistvu je bila obrtna zbornica ustanovljena, da zaščiti ugled in poklic obrtnika, se pravi majhnih obrtnikov in podjetnikov. Na drugi strani pa imamo Gospodarsko zbornico Slovenijo, kjer dejansko naj bi bila po neki logiki včlanjena tudi večja, srednje velika podjetja itd. Ampak vse lepo in prav, vendar zanimiva je ugotovitev in spoznanje, da so majhnih obrtniki, se pravi tisti, ki so espeji, ki so samozaposleni, pa ne zaslužijo nič več kot plačo delavca, ki je zaposlen začasno ali pa za nedoločen čas v nekem podjetju. Teh je dejansko največ. Največ je takšnih majhnih, ki celo s svojim delom, pa ne sedem ali osemurnim delom mesečno ne zaslužijo niti 500 do 600 evrov. In tem je najhujše. Zato bi jaz dejansko posvaril vse nas tukaj, mi zagovarjamo boljše življenje obrtnic in obrtnikov. In ne se sedaj na tej točki sporeči, da smo si nasprotni, eni zagovarjamo eno, drugi zagovarjajo drugo. Zato je moj predlog kompromisen, ker imamo toliko različnih mnenj in ker smo nepripravljeni in ker nam grozi razpad celo obrtnozborničnega sistema na več manjših zbornic. Potem pa veste, kako je, tam, kjer je vse razsejano, nekomu rečejo "skregaj in vladaj". Očitno je nekomu v interesu, da skrega obrtnice in obrtnike in da potem prevzame, nekdo ima interes, da "pohopsa" premoženje, ki je bilo dejansko skozi vsa ta lega ustvarjeno s članarinami, se pravi z denarjem obrtnic in obrtnikov. Verjemite mi, če bi bil denar, ki je bil nabran, denar iz članarin obrtnic in obrtnikov, refundiran nazaj po sistemu vzajemnosti, da bi obrtna zbornica plačevala oziroma subvencionirala visoke obresti v bankah za nakup osnovnih sredstev, da temu ne bi bilo tako. Če bi bil sistem transparenten in nadzorovan, da si ne bi najvišji vrh in vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice izplačevalo od 10 do 18 tisoč evrov mesečne plače plus nagrade, da ne govorim o odpravninah, ko so odhajali sekretarji, bi bilo vse v redu. Vendar očitno človeški pohlep nima meja in tam, kjer dejansko naleti na priložnost, to priložnost zagrabi. Zato človek kjerkoli že, ko upravlja z nekim skupnim premoženjem, skupno lastnino, mora biti nadzorovan, pa naj bo še tako pošten. Ne sme priti v skušnjavo. Ker se je pokazalo, ko prideš v skušnjavo, narediš dejansko tudi napako. Veliko ljudi je to naredilo. Moramo preprečiti, da ljudje pridejo v takšne skušnjave, da jih premaga njihov lasten pohlep. Preveč pohlepa je bilo v tej državi, zato smo tudi na taki točki, zato nam tudi razpadajo vlade, zato se nam dogaja to, kar se nam dogaja.

Spoštovani kolegice in kolegi, želim si, da bi bilo obrtnikom bolje in da bi si vzeli čas, da bi novo vodstvo skupaj z 62 območnimi obrtno-podjetniškimi zbornicami pripravilo nov koncept zakona. Nekaj teh smernic so nam kar poslali in teh je kar veliko in bi Ministrstvo za gospodarstvo moralo prevzeti to pobudo, da pripravi nov koncept, nov predlog zakona, kajti potem, ko bo enkrat razpad sistema, bo prepozno skupaj dajati. Ko enkrat nekaj uničimo, ne morete več sestaviti, pa četudi zalepite s super attackom, ne drži več tako dobro, poči. Razpoka je vedno razpoka. Zgodili se bodo tektonski premiki v obrtno-podjetniškem sistemu,

kar zadeva njihove zbornice oziroma naše Obrtno-podjetniške zbornice. Razpadla bo in je ne bomo več sestavili nikoli in nikdar. Pa zagovarjam prostovoljno članstvo, da ne bo pomote, da me ne bo spet nekdo poslušal in ne slišal. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovani minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Kar se tiče obrtnega zakona moram reči, da se z nobenim zakonom v tem mandatu nismo ukvarjali toliko kot s tem. To traja že približno eno leto. Moram povedati, da se je ministrstvo izredno trudilo na teh usklajevanjih, pogajanjih s starim vodstvom in tudi z novim vodstvom Obrtno-podjetniške zbornice. In jim je prisluhnilo v največji možni meri. Jaz sem bil celo presenečen, ko se je sprejemal ta zakon, da na takšen način poteka. To se pravi, več kot polna pripravljenost ministrstva s sodelavci, da so njihove želje, potrebe sprejeli in jih umestili v ta predlog zakona. Moramo se tudi zavedati, da je prejšnje vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice razpisalo ta poizvedovalni referendum in da se je članstvo v veliki večini odločilo za prostovoljno članstvo. To seveda moramo upoštevati in jaz bom tudi pri svojem glasovanju to dejstvo upošteval, ker prvo, kar je, je želja članstva ne vodstva zbornice. Seveda pa vodstvo zbornice bi moralo upoštevati želje svojega članstva, saj zato tudi tam je. Menim tudi, ker je gospodarska zbornica, ki ima neobvezno članstvo, v tem primeru tudi obrtna zbornica, da bi na isti način tudi ostale zbornice morale delovati. Seveda je pomislek vodstva glede prostovoljnega članstva v tem, da se bo treba potruditi pri svojih članih, da bodo ta sredstva za kakršnokoli pomoč, ki jo bodo potrebovali, da jim bo to nudila in tudi zaračunala. Če sredstva dobiš kar tako, tvoj trud sigurno ni takšen, kakršen bo v tem primeru. Želja po obveznem članstvu in članarini je s strani vodstva obrtne zbornice, kar se mi pa ne zdi v redu, da zagovarjajo takšno načelo oziroma takšno rešitev glede na rezultat njihovega referenduma. Marsikdo se sklicuje na to, da se je referenduma udeležilo premalo članov, da so se udeležili tega referenduma tisti, ki so bili proti obveznemu članstvu. To pomeni, da je prejšnje vodstvo obrtne zbornice očitno slabo pristopilo k organizaciji tega referenduma, vendar to je njihov problem. To se pravi, da so potem tudi slabo delali in posledica tega je verjetno tudi, da je sedaj novo vodstvo obrtne zbornice, ki to zbornico vodi. Moram reči, da tudi v tem, ko smo se usklajevali, je bilo marsikdaj stališče novega vodstva kontradiktorno željam, potrebam prejšnjega vodstva, kar me je čudilo, če vodstvo zbornice zagotavlja interese, izpolnjuje interese članstva. Prej je bilo tudi rečeno, ne vem, razpad zbornice glede prenosa tega lastništva. Tudi to glede tega lastništva bi prejšnje vodstvo drugače zagovarjalo, kot je novo, in smo seveda tudi sprejeli želje novega vodstva, da potem lahko tudi to premoženje gre na lokalno skupnost, kar pa prejšnje vodstvo med drugim ni želelo.

Če zaključim, ker so že moji predhodniki v bistvu povedali vse, da bom podprl ta zakon brez amandmajev SD. Mislim, da se tudi stališče v Poslanski skupini DeSUS glede tega ni spremenilo in da bomo ta zakon podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah ima besedo. Ga ni tukaj. Potem naslednji ima besedo gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Mislim, da je danes razprava šla v več smeri. Spoštujem mnenje ljudi, ki je različno glede obveznega, neobveznega članstva v obrtnem zakonu, ampak vseeno sem postal pozoren nekako na neznanje, kar se tiče številk, in pa predvsem neznanje, kar se tiče osnovnega inputa demokracije, to so pa tako imenovane volitve. Ali so to volitve v zbornice, ali so to parlamentarne volitve ali za predsednika države. Tukaj pa se mi zdi, je prišlo do čisto skrajnih nekih tolmačenj tega obrtnega zakona, ki v bistvu z resnično realnostjo ali pa s številkami v bistvu nimajo nobenega pravega pomena. Sam moram priznati, da sem imel glede obrtnega zakona kar nekaj pomislekov. Bil sem na razgovoru v svojem kraju na obrtni zbornici v Lenartu, kjer smo se pogovarjali o nekih pozitivnih in negativnih straneh tega zakona, kaj bi se lahko zgodilo, če bi se zgodilo. Obrtniki vseeno mislim, da je to skupno načelo, da potrebujejo neko krovno organizacijo, ki jih zastopa. Nekatere dvome o tem ste danes tudi nekateri izrazili, ki ste govorili pred menoj. Po drugi strani pa me zanima, kaj ima prednost. Ima prednost ta zadeva ali ima prednost neka legaliteta ali pa svobodna volja v okviru obrtne zbornice. Obrtna zbornica je interesno združenje, interesno združenje članov. Mi sedaj posegamo v neke demokratične temelje v obrtni zbornici in bi jih radi presegli s tem, da se odločimo kot predstavniki ljudstva, torej negiramo voljo članov obrtne zbornice in se odločamo drugače. To vi danes nekateri tu zahtevate. Sam nisem na strani teh. Moram priznati, da podpiram svobodno voljo in se moram odločiti v smeri, da je obrtna zbornica doživela ravno s tem referendumom nezaupnico, kar smo danes že govorili, v svojih razpravah smo šli tudi na državni nivo ali pa v politiko. To je nezaupnica. Predvsem je nezaupnica v sferi tistih nekih incestnih dejanj, ki so se dogajala, da je imel predstavnik Obrtno-podjetniške zbornice na najvišjem nivoju nekajkratno plačo predsednika države ali pa

predsednika vlade. Po drugi strani se vedno, ko neka stvar ni zabetonirana, kot bi rekli v obrtniškem žargonu, ljudje bolj trudijo. Ljudje se trudijo, mi s tem zakonom ne bomo uničili obrtne zbornice, ampak v tem primeru bomo prisilili predvsem vodstvo ali pa uradnike obrtne zbornice, da bodo z novimi ukrepi nekako poskušali to članstvo zadržati. Imel sem sestanke tudi z najmanjšimi obrtniki, ki ste jih danes nekateri omenili, predvsem gospod Mišič, od tistih najmanjših, čevljarjev, mizarjev in vseh tistih, ki se borijo za svojo plačo. Veste, nekomu, ki komaj spravi skupaj lasten dohodek v okviru svojega espeja, kakršnegakoli že ima, 30 evrov, 20 evrov ni malo, ko je cela zadeva na nekem nivoju. Moramo priznati, da je bila notranja demokracija v okviru obrtne zbornice majava. Po drugi strani v razpravah, ki so bile zelo zanimive, sem slišal, naj počakamo. Ne vem, na kaj naj čakamo. Lahko čakamo naslednjih 5, 10 let – na kaj naj čakamo? Čakamo na to, da se bodo ljudje sami spremenili? Toliko let se ni kaj dosti spreminjalo, zdaj naj pa še čakamo. Ko smo malo nekaterim podžgali pod nogami, zdaj bi pa mogoče začeli nekaj delati.

Seveda bi bilo krivično, da bi se zdaj orientiral na neke območne zbornice, ker bi delal veliko krivico. Mislim, da nekatere delajo izredno dobro. Tudi tam so dohodki nekaterih funkcionarjev izredno majhni. Predvsem pa gre kritika kompletnemu sistemu obrtne zbornice. Po drugi strani je bila tudi ena zanimiva misel, da se obrtna zbornica trudi za ugled obrtnikov in malih podjetnikov, ker so obrtniki tudi mali podjetniki v naši družbi. Jaz bi to negiral – ni se trudila. Poglejte, samo v tem državnem zboru, ko poslušam razprave, na kakšnem nivoju se ljudje pogovarjajo. Nekateri poslanci sploh nimajo stika z realnim svetom. Sploh ne vedo, od kod prihaja večina zasluženega denarja ali večina denarja, ki pride v proračun. Večina prihaja, približno enako kot čez mejo v Avstriji, od malih družinskih podjetij in obrtnikov. Mi imamo zelo malo velikih podjetij. In ravno Avstrija dokazuje, da z malimi obrtniškimi poklici vzdržujejo – prvič, izredno hitro se prilagajajo tržišču, imajo tudi dokaj zahtevne izdelke. In to je tisto, kar v naslednjih letih mora biti strategija Slovenije – vrhunski manufakturni izdelki z visoko dodano vrednostjo. Mi se bomo vračali, vračal se bo del tehnologije s Kitajske, kjer se izkorišča delovna sila, kjer gre za potratne ekološke projekte, in to se bo vračalo v Slovenijo. Naša prihodnost bo na obrtnikih, na vrhunskih obrtniških poklicih. Danes sem poslušal vaše razprave, ki to zagovarjate, kot so razprave, prihodnost bo v družboslovju. Pa, ljudje božji, ali imate stik z realnostjo?! Saj ne, da bi podcenjeval družboslovno stroko, ampak ali se zavedate, 18 % imamo tehničnega kadra na fakultetah! V Avstriji je bila napravljena študija, ki pravi, da 80 % populacije, ki je delovno zmožna, ne potrebuje akademske izobrazbe. Pa imajo izdelke z visoko dodano vrednostjo. Ampak tistih 20 %, ki jim država da to možnost, je pa vrhunskih. Mi pa smo ljudi, ki imajo manualne prednosti, danes poslali v gimnazije. In tudi tu obrtna zbornica v okviru kritike šolskega sistema, ki je za mene tisti osnovni generator strukturne brezposelnosti in osnovni generator vseh problemov naše družbe, se nikoli ni oglasila, premalo se je oglasila. Tukaj se šolski minister bori, da ljudi z dvojkami dajo iz osnovne šole v gimnazije, potem pa te gimnazije ne izdelajo ali pa izdelajo, ker jim gledajo skozi prste, na fakulteti pa pogorijo. Ljudje smo različni. In tudi tukaj obrtna zbornica ni naredila svojega dela. Danes smo govorili, recimo gospod Meh je imel nekaj solidnih misli, ampak poglejte, tukaj je del poslancev potrdil njegov zakon o poroštvu TEŠ 6. Glejte, koliko obrtniških familij dela v projektu TEŠ 6. Ravno pred kratkim smo dobili podatke, da so lahko neki naši podjetniki tretji podizvajalci poljskih in pa hrvaških podjetij, ki delajo na projektu TEŠ 6. Imamo milijardno investicijo, naši ljudje so pa na borzi. Ali je to normalno, ljudje božji? Ali je to normalno? To je razprava v okviru obrtnega zakona. Nadaljevanje te zgodbe, ki sledi, to nezaupnico, ki so jo dali tisti člani vodstvu ali pa celi instituciji obrtne zbornice, moramo spoštovati, ni druge manire, kakorkoli se obrnemo. To je interesno združenje tudi v pravnem pomenu, v legaliteti, ki jo imamo mi zmanjšano. Ker smo danes tudi v razpravah poslušali o legalitetah, glejte, gospod Meh pravi, da je treba voljo ljudstva na ulici poslušati. Pa te številke niso normalne. Imamo več kot milijonov volilnih upravičencev, 20 tisoč ljudi na ulicah, pa recimo, da jih 30 tisoč stavka. Ali je ta številka 30 tisoč velika večina? Te številke ne držijo. Take primerjave ne držijo v razpravah in nekako apeliram na ostale, da to niso razprave, ki bi šle v neko produktivno misel ali pa neke produktivne zaključke. Glede legalitete, gospod Meh je omenil protikorupcijsko komisijo, nekako je pokazal na predsednika vlade s prstom. Poglejte, v ta državni zbor smo vsi mi prišli na podlagi neke volje ljudstva. Po vsej verjetnosti. Jaz s 3 tisoč in nekaj glasovi, kolegi z 800, nekateri s 5 tisoč glasovi, kakorkoli smo v nekem volilnem sistemu, smo prišli tukaj notri. Po eni strani nekateri zdaj trdite, neko načelo demokracije kršite, pravite 20 tisoč ljudi bi moralo zamenjati volilno vlogo milijon ljudi. Po drugi strani razlagate o legaliteti, čeprav se vsi zavedamo, da ima največjo legaliteto, žal, na podlagi zakona varuh človekovih pravic, z dvotretjinsko večino ga tu sprejemamo. Članov protikorupcijske komisije pa nihče ni sprejel. Od nas, ki imamo največjo legaliteto, direktno oblast od ljudstva, ki jo izvajamo tukaj v državnem zboru, ni nihče nikoli potrdil članov protikorupcijske komisije, o kateri danes razlagate. Bivši predsednik države se jih je spomnil, ena, dva, tri, super ste, eden je potem odstopil, je rekel, s tema dvema jaz ne morem igrati, in so kar nastopili svojo funkcijo. In danes prosim ne razlagajte, ker to ne zdrži neke realne razlage ali pa neke višje razlage, ki bi jo moral

Državni zbor imeti. To mene moti, mene ne moti, če ste nekateri, pravite, levo usmerjeni. Mi pa smo tudi desno usmerjeni. Samo jaz ne vem, zakaj sem jaz desno usmerjen, pa zakaj mi podpiramo šolske malice, vi jih ukinjate. V bistvu smo mi levičarji, v bistvu sem v stranki levičar. Jaz moram prestopiti na vašo stran. In izgleda, da sem se zmotil. Lahko zaključim nekako to svojo misel. Glejte, moramo danes podpreti voljo članov obrtne zbornice, kakorkoli gledate, kakorkoli se bojite, ker bodo oni na koncu tudi odločali, ali bo obrtna zbornica kot taka ostala ali ne. To je bistvo. Mi se ne rabimo bati glede tega. Volja članov bo tista, ki bo odločala. Vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice in funkcionarji se bodo s svojim dobrim in odličnim delom v prihodnosti dokazali, da zmorejo več, da bodo dali večjo podporo tem najmanjšim obrtnikom in da bodo ti ostali v obrtni zbornici. To so čista demokratična načela in trenutno jih pač moramo izvajati. Zaradi tega je ta zakon v bistvu napisan zelo logično in ni nekih nejasnosti.

S tem bi jaz nekako zaključil. morda sem še dal komu kakšno misel, ki jo bo lahko nadaljeval, morda sem se zmotil pri kakšni razpravi okoli katerega kolega. Ampak nekako velik zaključek tega obrtnega zakona je moral potekati v sferi vseh teh zadev glede demokratičnosti postopkov v državi ali pa tudi v obrtni zbornici. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Renata Brunskole, boste razpravljali še k tem členom? Se prijavljate. Še kdo za prijavo k tem členom? Ne.

Izvolite, gospa Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa.

Tudi sama zagotovo menim, da je treba obrtni zakon uskladiti oziroma dopolniti in spremeniti tako, da bo ščitil ugled in interes obrtnika. Današnja razprava je bila tudi zame osebno zelo zanimiva, ker sem se, tako kot so nekateri od naših kolegov danes večkrat poudarili, tudi sama v zadnjih 15 letih udeležila zelo veliko srečanj in občnih zborov obrtnikov na območju Bele krajine in Dolenjske. In vedno znova so obrtniki in samostojni podjetniki, torej člani zbornic, poudarjali, kako se velikokrat soočajo z neusklajenostjo oziroma z nedorečeno zakonodajo in kako oni sami kot delodajalci sebi ali nekaj zaposlenim težko iz meseca v mesec zagotavljajo potrebna sredstva za normalno delovanje in opravljanje svoje dejavnosti. Ko pa je prišlo do vprašanja v zvezi s pomenom območne obrtno-podjetniške zbornice, je po navadi bilo mnenje v smeri, da podpirajo delovanje zbornice. Res je, da je izglasovani referendum pripeljal obrtnike in samostojne podjetnike, člane zbornice in tudi mala podjetja na drugo pot, na drugo odločitev, ko so verjetno tudi zaradi gospodarske in finančne krize začeli gledati na delovanje te zbornice drugače. Nekaj so pripeljale tudi določene ugotovitve in težave v povezavi s samim delovanjem zbornice. Naj preberem kar eno od razmišljanj, ki smo ga prejeli poslanci, sama sem ga tudi prejela s strani območne Obrtno-podjetniške zbornice Metlika: "Obrtna zbornica je bila ustanovljena, da bi ščitila ugled in poklic obrtnika. To sta sedaj zelo meglena pojma. Naši pravilniki nič ne pišejo o nevestnih, neetičnih, nepoštenih in kako ravnati z njimi. Najbrž je zelo preprosto – kaj pa praksa? V sedanjem sistemu in sedanjem načinu dela, organizacijskem in vsebinskem, ni možno ponuditi boljše rešitve, ker vedno prizadenemo interes neke interesne skupine, ki ima v danem trenutku od takšnega načina dela največ koristi. Višina zbranih denarnih sredstev, članarine je še vedno tako velika, da omogoča v sedanji organizacijski obliki zelo netransparenten in potraten način delovanja sistema posameznikov in skupin. Velika večina obrtnikov, ki redno plačujejo svoje obveznosti, ni nikoli iskala povratnih uslug, ker jih v ponujeni obliki tudi dejansko ne potrebuje. Isto ali skoraj enako storitev je v današnji dobri informacijske tehnologije možnost dobiti kjerkoli tudi ceneje. Javna podoba obrtništva je zelo slaba. Z anomalijami, ki jih ne znamo, nočemo, si zatiskamo oči pred njimi, si le-to samo poslabšujemo. Obrtnik posameznik je v sistemu družbenega odločanja zelo pasiven, se drži po strani. Dostikrat je kot sogovornik obrtnik nezaželen, javna pooblastila megla, da nekaj opravičimo..." Če bi še nadaljevala in brala dalje, to je pogled ene od manjših zbornic. Res je, da se območje Pokolpja, torej tudi Bele krajine, kot demografsko ogroženo območje sooča z zelo visoko stopnjo brezposelnosti in tudi s težavami. In zato je tudi sklep in predlog obrtnikov s tega območja v tej smeri, da tukaj daje nekaj tudi črnogledih razmišljanj, ki gredo v drugačno smer, kot so v predlogu amandmajev in tudi v samem zakonu. Sama osebno menim, da je ta zakon tudi s strani vseh članic in članov Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, torej tako matere kot 62 hčera, to je območnih obrtno-podjetniških zbornic, treba še doreči. Skupaj lahko ugotovimo, da na nek način obrtniki oziroma tako kot je tudi kolega Gašpar Gašpar Mišič poudaril, gre za specifiko pri financiranju Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Nima financiranja, kot ga imajo nekatere druge od zbornic, ki imajo financiranje s strani države, s strani državnega proračuna. In v tem je težava in tukaj je v povezavi s tem resnično v danem trenutku breme na članicah in članih, na obrtnikih, samostojnih podjetnikih, malih podjetjih. Tudi sama zato menim, da bi bilo prav, da to zadevo še dopolnimo, dorečemo in da sama Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije skupaj s članicami in člani da predloge, da se skupaj tudi v okviru pristojnih ministrstev oziroma ministrstva zadeva še doreče in vidi. Ali bo šlo v sistem, kot ga ima danes Gospodarska zbornica Slovenije, ko gre za financiranje tudi s strani države, ali kot ga ima, recimo, prej je nekdo omenil Zdravniško zbornico, jaz pa bi

rekla tudi Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, ki ima tudi še financiranje s strani države. Tukaj je več vprašanj, ki se nam porajajo. Zato je tudi ta razprava med nami na momente delovala tudi žaljiva eden do drugega, vendar vsak je imel na nek način prav, odvisno od tega, s katerega območja prihajamo. Če prihajamo iz centra, kjer je območna obrtno-podjetniška zbornica velika, z veliko uspešnimi obrtniki, je slika popolnoma drugačna, je več sredstev, je delovanje lažje. Če prihajamo z območja, ki je manj razvito, so težave večje in je to delovanje drugačno. V povezavi z lastništvi obrtnih domov, tudi sama se spomnim, če pogledam moževo družino, ki je obrtniška družina, da so v zgodovini obrtniki sami s svojimi sredstvi gradili obrtne domove. In danes naprej nasledniki teh obrtniških družin se tudi v povezavi s tem sprašujejo in menim, da v predlogu zakona je primerno urejeno, da bi se potem to lastništvo v primeru, če bi ugasnila posamezna območna obrtno- podjetniška zbornica v nekem kraju, da bi se potem to lastništvo preneslo na lokalne skupnosti, vendar za uporabo strogo z namenom za potrebe obrti in podjetništva, kar menim, da je primeren in ustrezen predlog. s katerim se tudi člani obrtno-podjetniških zbornic strinjajo. Torej ne moremo reči, da zakon ni dobro pripravljen, ne moremo pa reči, da je v takšni meri, da je v celoti, kot pravimo, b. p. in da bi se s tem lahko strinjali. Menim, da tukaj obrtno-podjetniška zbornica in članice in člani še niso rekli zadnje besede, morebiti pa tudi na nivoju države posluh za obrt in podjetništvo v tej smeri kar se tiče financiranja te zbornice ni najbolj posrečen in bi tukaj bilo še vredno razmisliti in še kaj dopolniti. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati k tem trem členom? Če ne, prehajamo k 23. členu in k amandmaju Poslanske skupine SD. Želi morda tukaj kdo razpravljati? Ne vidim nobenih prijav, zato zaključujemo razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, in sicer pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ki pa trenutno očitno še ni z nami oziroma je ravnokar vstopil v dvorano.

Gospe Mojci Kucler Dolinar bomo dali pol minute časa, da pride do govornice in predstavi dopolnilno obrazložitev.

Izvolite.

MOJCA KUCLER DOLINAR: Spoštovani poslanci, lep pozdrav!

Vlada Republike Slovenije s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, ki je pred vami, zasleduje dva bistvena cilja. Po eni strani želi s predlogom poenostaviti postopke v prekrškovnih zadevah, predvsem pa tudi uvesti bolj izrazito načelo ekonomičnosti. Po drugi strani pa v sam predlog vnesti prenos pravnega reda Evropske unije v našo zakonodajo. Ob tem bi rada poudarila, da je predlog zakona, ki je pred vami, rezultat dela medresorske delovne skupine, ki obstoječi sistem prekrškovnega prava dograjuje, izpopolnjuje in tudi nekatere obstoječe rešitve preoblikuje oziroma jih prilagaja novim spoznanjem ter jih tudi bolj natančno definira.

Kako bodo navedeni zakonodajni cilji doseženi? Predvsem s spremembami in dopolnitvami, ki se po eni strani nanašajo na delo prekrškovnih organov. S tem v zvezi bi rada poudarila, da jasneje določa prekrške neznatnega pomena. To bo olajšalo odločanje pri izreku opozorilnih sankcij. Uvaja tudi enotni plačilni nalog, ki omogoča hitrejše odločanje, pri čemer pa, kar bi rada poudarila, pravice kršitelja do izjave ostajajo na sedanji ravni. Dopolnjujejo se tudi določbe glede obvestila o prekršku s področja ustavljanja in parkiranja vozil, tako da se omogoča takojšnje plačilo globe brez naknadne izdaje plačilnega naloga, in uvajajo se širše možnosti enotnega postopka o prekršku pred sodiščem za prekrške. Ravno tako spremembe omogočajo sodišču, da iz utemeljenih razlogov ne določi uklonilnega zapora ali pa da ustavi njegovo izvrševanje. Poleg tega bomo dobili tudi novo poglavje, to je 7.a poglavje zakona, ki ureja postopek v primeru prekrškov, ki jih storijo storilci z registriranim motornim vozilom v drugi državi članici Evropske unije.

Kaj pa predlagane spremembe in dopolnitve zakona o prekrških prinašajo za državljane? Seveda nihče ne skače od veselja, če je v postopku za prekrške, tudi kadar dobi globo ne. Je pa treba zato toliko bolj, da olajšamo različne stvari v zvezi s tem z drugimi ukrepi. Ta sprememba in dopolnitev uvaja možnost plačila stroškov postopka na obroke. Olajšano je plačevanje globe in stroškov postopka na ustrezne račune v okviru tehničnih možnosti tudi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi. Poleg tega se izključuje postopek za izrek uklonilnega zapora, če gre za neplačano globo, ki ne presega 120 evrov, torej v primeru manjših prekrškov. Skrajšuje se tudi čas, po katerem se kršiteljem brišejo kazenske točke, izrečene za prekrške v cestnem prometu, iz treh let na dve leti in predvideva predvsem hitrejše obravnavanje prekrškov, ugotovljenih s tehničnimi sredstvi.

Glasovanje na pristojnem odboru je pokazalo, da je zakon dobro pripravljen, zato ga priporočam v sprejetje tudi temu spoštovanemu zboru. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo.

Gospa Eva Irgl kot predsednica, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Odbor za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo je kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prekrških. Predstavnica predlagatelja državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje in javno upravo gospa Mojca Kucler Dolinar je v dopolnilni obrazložitvi članov povedala, da se s predlaganim zakonom želijo prekrškovni postopki skrajšati, poenotiti in poenostaviti.

Izpostavila je predvsem naslednje poglavitne rešitve, ki jih predlog zakona prinaša. Jasnejše določbe o prekršku neznatnega pomena bodo olajšale odločanje prekrškovnih organov pri izreku opozorila namesto represivnega ukrepa. Možnost plačila stroškov na obroke, če je dovoljeno plačilo globe v obrokih. Skrajšuje pa se tudi čas, po katerem se kršiteljem brišejo kazenske točke, izrečene za prekrške v cestnem prometu, s treh na dve leti. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe gospa Špela Maček Guštin je povedala, da je večina pripomb iz pisnega mnenja Zakonodajno-pravne službe upoštevanih v vloženih amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. Ponovno pa je izpostavila pripombo k 29. členu, ki določa prehodno ureditev odmere sodne takse do ustrezne spremembe določb zakona o sodnih taksah. Po mnenju Zakonodajno-pravne službe gre za sklicevanje na bodoče negotovo dejstvo, kar z vidika jasnosti predpisov ni sprejemljivo. Predstavnik Državnega sveta gospod Rajko Fajt je v predstavitvi pisnega mnenja povedal, da Državni svet predlagani zakon podpira, hkrati pa daje pobudo za sprejetje dveh amandmajev, in sicer naj bi se v 20. členu med stroške postopka uvrstili tudi potni stroški in stroški za prehrano storilcev pri opravljanju določenih nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti. Glede prekrškov s področja ustavljanja in parkiranja vozila iz 14. člena, pa Državni svet meni, da bi bilo tovrstne prekrške kljub pravočasnemu plačilu globe treba vpisati v evidenco o prekrških. Predstavnik Sodnega sveta okrajni sodnik gospod Milan Petek je nato v razpravi povedal, da Sodni svet cilje in načela predlagane novele načeloma podpira. Opozarja pa, da prepogosto noveliranje in uvajanje zgolj parcialnih rešitev ne prispeva k jasnosti, preglednosti, sistematičnosti in kohekerentnostni zakonskega besedila in s tem postopka o prekrških. Prekrški so najbolj množična kazniva ravnanja, zato bi moral postopek biti jasen in razumljiv vsakomur k nadaljnjim spremembam in dopolnitvam zakona bi bilo treba pristopiti celovito na podlagi poglobljene analize.

V razpravi so potem v nadaljevanju poslanci predlagane rešitve pozdravili, saj so v korist tako prekrškovnim organom kot vsem udeležencem v postopku o prekršku. Izrazili pa so zaskrbljenost nad prepogostim noveliranjem tega zakona, kar lahko ogrozi načelo pravne varnosti. V nadaljevanju je potem odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin, zdaj že težko rečemo koalicije, ampak SDS, SLS, DeSUS in Nove Slovenije. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so sprejeti amandmaji vključeni. Dopolnjeni predlog zakona pa je sestavni del tega poročila. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Iva Dimic v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije, izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovana predsedujoča. Predstavniki Vlade, kolegi poslanci in poslanke!

Za danes obravnavano novelo Zakona o prekrških bi lahko rekli, da je tehnične narave. Rešitve, ki jih prinaša pomenijo poenostavitev postopkov, večjo ekonomičnost poslovanja prekrškovnih organov, hitrejše postopke, dodelavo nekaterih postopkovnih rešitev in odpravo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri dosedanjem izvajanju zakona. V naš pravni red se prenaša tudi direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 10. 2011. Novela tega zakona zmanjšuje represivnost v tistih primerih, kjer represivni ukrepi niso nujni za zagotovitev varnosti, predvsem v cestnem prometu.

Te rešitve v Novi Sloveniji pozdravljamo in jih bom v stališču tudi na kratko predstavila. Pomembna novost, ki jo prinaša obravnavana novela, je namreč večja možnost izrekanja opozorila namesto glob in drugih kazenskih sankcij pri tistih prekrških neznatnega pomena in tistih prekrških, kjer ni pomembnih posledic. To določilo pomeni pomembno razbremenitev prekrškovnih organov, obenem pa tudi pomembno sporočilo državljanom in občanom, da prekrškovni organi niso le izvajalci represivnih ukrepov, namenjenih k polnjenju proračunov. Tak vtis je bil pogosto dosežen s tem, da je bil po dosedanjih predpisih obvezno uveden postopek o prekršku oziroma izdan plačilni nalog storilcu že za minimalne kršitve zlasti pravil cestnega prometa, kjer ni prišlo praktično do nobenih škodljivih posledic. Druga pomembna novost je skrajševanje časa za brisanje kazenskih točk v cestnem prometu, in to z dosedanjih treh na dve leti. S tem se bo pomembno zmanjšalo število kršiteljev, ki bodo

zbrali skupno število 18 kazenskih točk ali več, zaradi česar steče postopek odvzema vozniškega dovoljenja. Sprememba bo pomenila pomembno razbremenitev sodišč obenem pa je še vedno zagotovilo, da bodo nevarni kršitelji cestnoprometnih predpisov izločeni iz prometa. Predlog zakona ureja tudi drugačen način izvajanja odložene izvršitve odvzema vozniškega dovoljenja in daje sodišču širša pooblastila za odločanje o tem, kdaj bo dejansko prišlo do izvršitve odvzema vozniškega dovoljena kršitelju, ki mu je bil ukrep izrečen, ne pa še tudi izvršen. Ob tem bo sodišče ponovno pretehtalo vse okoliščine in postavilo prognozo glede nadaljevanja udeležbe kršiteljev v cestnem prometu, potem bo preklicalo odločitev izvršitve ukrepa ali pa tudi ne. Novela zakona prinaša tudi možnost obročnega plačila stroškov postopka. Dosedanja določila zakona so omogočala le obročno odplačilo globe ne pa tudi stroškov samega postopka. Ti pa so pogosto dosegli ali celo presegli višino izrečene globe. Zaradi nizkih dohodkov kršitelji pogosto niso mogli v enkratnem znesku poravnati dolžnih stroškov postopka, čeprav se sicer plačilu niso izmikali. Obročno plačilo globe in stroškov postopka pa bo sedaj omogočilo kršiteljem lažjo, prostovoljno izpolnitev obveznosti in bo pomembno zmanjšalo število prisilnih izterjav.

Naj na koncu poudarim, da delim mnenje s Sodnim svetom, da se Zakon o prekrških prevečkrat spreminja in je tudi to ovira za učinkovito delo prekrškovnih organov. Res pa je tudi, da se spremembam zakonodaje zaradi hitrih družbenih, ekonomskih in tudi tehnoloških sprememb skoraj ni mogoče izogniti. Vendar pa se zavzemamo za to, da se zakonodaja na tem in drugih področjih spreminja le tedaj, ko za take spremembe obstajajo pomembni vsebinski razlogi.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije bomo tokratno novelo Zakona o prekrških podprli.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija in gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovana predsedujoča. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ker je predsednica odbora že tako detajlno povzela dogajanje v zvezi s tem zakonom, bi samo na kratko predstavila stališče Pozitivne Slovenije. V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija se prav tako strinjamo z namenom in cilji predlaganega zakona, ki so predvsem skrajšanje prekrškovnega postopka ter poenotenje in poenostavitev v vsebinskem organizacijskem in administrativnem smislu. Tudi mi podpiramo možnosti plačila stroškov na obroke v primeru, ko je dovoljeno plačilo globe na obroke, podpiramo postavitev 30-dnevnega roka za začetek postopka ob prekršku, krajši čas, po katerem se kršiteljem brišejo kazenske točke, izrečene za prekrške v cestnoprometnem režimu, uvedbo enotnega plačilnega naloga ter lažjo čezmejno izmenjavo informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu. Tudi z naše strani opozorilo, ki ga večkrat ponavljamo, da prepogoste spremembe zlasti procesnih in sistemskih zakonov zelo slabo vplivajo na pravno varnost, kajti prekrškovni organi se zelo težko soočajo s temi spremembami zlasti glede na to, da imajo pred seboj tako zelo obsežen in nepregleden zakon, zato se tudi mi pridružujemo opozorilu Sodnega sveta v tej zadevi.

Kot rečeno, predlog zakona bomo, glede na to, da so nameni in cilji smiselni, podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke in gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Še enkrat hvala za besedo in lepo pozdravljeni.

Glede na to, da sta moji predgovornici, pa tudi sama že v začetku, ko sem predstavljala stališče odbora, pojasnili skorajda vse natančno, kaj zakon prinaša, bom kratka in bom izpostavila le tiste točke, ki so največjega pomena za državljanke in državljane.

Pred seboj imamo torej Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških. Z omenjenim zakonom želimo olajšati nekatere postopke državljankam in državljanom, skušamo jih skrajšati, poenotiti pa tudi poenostaviti, in sicer v vsebinskem, organizacijskem in administrativnem smislu, predvsem pri izdajanju plačilnih nalogov in določanju višine sodnih taks. Zakon med drugim deloma prenaša v slovenski pravni red direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu. Tisto, kar pa je bistveno, je naslednje. Zakon uvaja možnost plačila stroškov na obroke za storjeni prekršek. To bo nedvomno olajšalo plačilo posameznikom, sploh v teh težkih časih, ko se soočamo in spopadamo z veliko gospodarsko in finančno krizo. Druga ključna zadeva, ki je bistvenega pomena za državljanke in državljane, pa je, da se skrajšuje čas, po katerem se kršiteljem brišejo kazenske točke, izrečene za prekrške v cestnem prometu, s treh na dve leti. Predlagana sprememba je prijaznejša za kršitelje, obenem pa zmanjšuje tudi pripad zadev na sodiščih.

V Slovenski demokratski stranki bomo, kot rečeno, zakon o prekrških podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Socialnih demokratov in gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC (PS SD): Spoštovani!

Leta 2003 je bil sprejet Zakon o prekrških, ki se je začel uporabljati 1. januarja leta 2005. Od takrat je bil že 7-krat noveliran, največkrat, to se pravi 4-krat, v letih 2004–2008. Danes obravnavamo že osmo novelo zakona, predlagatelj pa že predlaga nove novele, verjetno v množini, ker ta novela ne posega v sistemsko ureditev zastaralnih rokov ter načina izrekanja in odmerjanja sankcij. Za te spremembe pa ugotavljajo, da bo potrebna poglobljena ocena stanja in širša strokovna razprava, s čimer se seveda strinjamo. Glede na to, da so prekrški množična kazniva dejanja, kot se je izrazil predstavnik Sodnega sveta, pogosto spreminjanje zakonskih določil pa ne prispeva k jasnosti in preglednosti zakonskega besedila. Prav tako je predstavnik Sodnega sveta poudaril, da se je s številnimi novelami izrodil cilj tega zakona, da bi bil uspešen, da bi bile izvedene reforme iz leta 2005, ko se je zakon začel uveljavljati. Mi moramo vedeti, da nenehno spreminjanje zakona otežuje delo tistih, ki delajo s tem, z uporabo tega zakona. To so policisti, pa ne nazadnje tudi državljani in državljanke, ki bi ta del zakona, danes je bilo govorjeno o prometnih predpisih in tako dalje, morali dobro poznati in v primeru konfliktov v nekih situacijah znati tudi reagirati. Tudi policisti so v velikih težavah, saj bi morali imeti pravo pravno znanje, da bi obvladali vso to materijo teh zakonov.

Socialni demokrati bomo novelo zakona podprli, ker je opaziti nekatere res dobre izboljšave, vendar opozarjamo predlagatelja, da v bodoče v spreminjanje tega zakona ne hiti, naj se posvetuje tudi s stroko in skuša ponovno ujeti cilje prekrškovne reforme iz leta 2005. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Državljanske liste in gospa Kristina Valenčič.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Spoštovana podpredsednica, kolegice in kolegi!

Državljanke in državljani se dnevno srečujemo s prekrškovnim pravom. V okoljih, kjer prebivamo in delamo, želimo imeti dnevni in nočni mir, kot udeleženci v prometu želimo varno priti do želenega cilja. Na splošno se želimo počutiti varne, zato pričakujemo, da pristojne institucije dosledno izvajajo prekrškovno pravo. Vpliv prekrškovne politike na življenje ljudi je običajno pogostejši in neposrednejši kot na katera druga področja prava, zato se pravna kultura države odraža prav na uspešnosti izvajanja prekrškovnega prava. Praksa kaže, da je kazen za prekrške dostikrat učinkovitejša kot kazen za storjeno kaznivo dejanje. Razvoj prava v prekrških v Sloveniji je precej živahen že vse od leta 1945. Zadnja reforma prekrškovnega prava je bila izvedena leta 2005, ko se je začel uporabljati nov zakon o prekrških, ki je zadeve tudi na novo celovito uredil. Cilj je bil razbremeniti sodišča, doseči hitrejše obravnavanje zadev in zmanjšati število zastaranj, boljšo izterjavo, preglednejšo organizacijo, prihranke pri sredstvih in kadrih, v končnih učinkih doseči višjo stopnjo družbene discipline in upoštevanje pravnega reda. Izvajanje Zakona o prekrških pa je hitro pokazalo, da vse rešitve niso bile dovolj premišljene, saj so se sodni zaostanki prenesli z okrajnih sodišč na upravne prekrškovne organe. Od leta 2005 pa vse do danes je zakon doživel že več noveliranj v smeri večje poenostavitve postopka in boljše učinkovitosti prekrškovnih organov. Statistika kaže, da je bil cilj razbremenitve sodišč dosežen, vendar za visoko ceno obremenitve upravnih prekrškovnih organov, inšpektorjev, policistov, mestnih redarjev. Z zapletenimi pravnimi postopki in obsežnimi administrativnimi opravili so prekrškovni organi pri svojem delu postali bistveno manj učinkoviti. Današnja novela prinaša ravno to. Razbremenjuje tudi prekrškovne organe, poenostavlja in skrajšuje prekrškovni postopek v vsebinskem, organizacijskem in administrativnem vidiku.

Zato v Državljanski listi pozdravljamo predlagane spremembe in bomo novelo tudi podprli. Obžalujemo pa, da predlagatelju ni uspelo skupaj s prekrškovnimi organi in sodišči poiskati zadovoljive rešitve 65.a člena, ki se nanaša na vročitev sodnih odločb v primeru sodnega varstva. Prekrškovni organi namreč ugotavljajo, da so po nepotrebnem obremenjeni z administrativnimi opravili pri vročanju sodnih odločb, zato so predlagali, da če sodišče spremeni odločitev prekrškovnega organa, samo poskrbi za izvršitev spremenjene sodbe, samo izreka sodne takse in odloči o stroških postopka.

Tako kot ostale poslanske skupine naj na koncu tudi v Poslanski skupini Državljanske liste opozorimo na nezdravo prakso nenehnega spreminjanja zakonodaje, ki ustvarja nepreglednost in zmanjšuje tako zakonitost kot zaupanje ljudi. Učinkovitosti pravosodja ni mogoče izboljšati le z nenehnim popravljanjem zakonodaje.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke in gospa Jasmina Opec.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala lepa za besedo.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke zagovarjamo stališče, da morajo biti vsi postopki, v katerih se odloča o pravicah in dolžnostih državljank in državljanov, jasni, pregledni, enostavni in morajo potekati kar se da hitro, brez nepotrebnega zavlačevanja in odlašanja. Postopki morajo biti poenostavljeni tako za tiste, o katerih pravicah in dolžnostih se odloča, kot za tiste, ki o tem odločajo.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških vsebuje

nekatere pomembne spremembe na področju hitrejšega zaključevanja postopkov o prekrških, poenostavitve nekaterih postopkov in večje operativnosti prekrškovnih organov. Naj v nadaljevanju izpostavim po našem mnenju nekaj pomembnih sprememb. Vsi predobro poznamo primere, ko potuje obvestilo o prekršku do tistega, ki naj bi ta prekršek povzročil, včasih tudi več mesecev, kar ni najbolj v skladu s pravno varnostjo. Zato pozdravljamo spremembo na tem področju, ki določa, da postopka o prekršku, ki je bil ugotovljen s tehničnimi sredstvi, in kršitelj s kršitvijo ni bil seznanjen, ni dopustno začeti, če od dneva storitve prekrška preteče več kot 30 dni. Druga pozitivna sprememba je določba, kjer se skrajšuje čas, po katerem se kršiteljem brišejo kazenske točke, izrečene za prekrške v cestnem prometu, s treh na dve leti. Ta sprememba ni pomembna samo zaradi zmanjšanja pripada zadev na sodiščih, ampak sledi strokovnim analizam o tem, da pretirana represivnost ukrepov in zaostrovanje kaznovalnega prava ne vodita nujno k izboljšanju stanja na določenem področju, ampak da je včasih ravno obratno. Kot tretje pa bi radi izpostavili področje uklonilnega zapora. Uklonilni zapor je institut v slovenskem pravnem redu, ki že od svoje uveljavitve naprej odpira razprave o svoji ustavni dopustnosti oziroma skladnosti s testom sorazmernosti. O tem, ali je primeren, nujen in sorazmeren ukrep, ali je njegov cilj pomembnejši od človekovih pravic, v katere posega. Zato nas veseli, da novela zakona o prekrških prinaša novosti, ki gredo v smer mehčanja pogojev za njegovo odreditev, saj bo po novem sodišče lahko ugotovilo, da so podane take okoliščine, zaradi katerih določitev uklonilnega zapora ne bi bila primerna oziroma smotrna. Tudi sprememba, da se lahko uklonilni zapor določi z neplačano globo nad 120 evrov, je korak v pravo, pravično in humano smer.

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke bo torej Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških v duhu krajših in bolj učinkovitih postopkov o prekrških ter zaradi pozitivnih sprememb, ki smo jih izpostavili in so bile danes že naštete, podprla. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije in gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Lepo pozdravljam spoštovano državno sekretarko s sodelavko, poslanke in poslance!

Z novelo Zakona o prekrških želi predlagatelj prekrškovne postopke skrajšati, poenotiti in poenostaviti v vsebinskem, organizacijskem in administrativnem smislu, in to predvsem na področju izdajanja plačilnih nalogov in določanja višine sodnih taks. Predlog novele prinaša jasnejše določbe o prekršku neznatnega pomena, ki bodo olajšale odločanje prekrškovnih organov pri izreku opozorila namesto represivnega ukrepa. Eno od določil, ki ga v Poslanski skupini DeSUS še posebej pozdravljamo in menimo, da je državljanom prijazen, je možnost plačila stroškov na obroke, torej je dovoljeno plačilo globe v obrokih. Z novelo se tudi skrajšuje čas, po katerem se kršiteljem brišejo kazenske točke, izrečene za prekrške v cestnem prometu, s treh na dve leti. Prekrškovne organe se z novelo zavezuje, da postopek o tistih prekrških, kjer je bila kršitev ugotovljena s tehničnimi sredstvi, pa kršitelj s kršitvijo ni bil seznanjen, začnejo najkasneje v 30 dneh po ugotovljenem prekršku. S tem se bomo izognili čudnim situacijam iz preteklosti, ko se je dogajalo, da so bila obvestila o prekršku in plačilni nalogi ob prekršku izdani šele po pol leta ali celo več. Znani so tudi primeri, da se je zaradi prihajajočih lokalnih volitev taktiziralo z izdajo plačilnih nalogov, saj so se pristojni organi odločili, da bodo naloge izdali šele po končanih volitvah, da se ne bi zamerili potencialnim volivcem. To pa je po naši oceni popolnoma nedopustno. Prav tako pozdravljamo določila, ki prinašajo spremembo opredelitve hujšega prekrška, s tem pa se omogoča izrek daljšega trajanja prepovedi vožnje motornega vozila oziroma preklic odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja storilcu, ki v preizkusni dobi stori hujši prekršek.

V Poslanski skupini DeSUS menimo, da predlog novele prinaša poenostavitev poslovanja prekrškovnih organov, večjo ekonomičnost postopkov in posledično zmanjšanje finančnih obremenitev državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti, hitrejše zaključevanje postopkov o prekršku in posledično zmanjšanje zaostankov.

Na koncu želim še opozoriti na dejstvo, da se spremembe prekrškovne zakonodaje dogajajo prepogosto. Praktično skoraj vsako leto. To je po oceni Poslanske skupine DeSUS neprimerno, saj ne zmanjšuje število prekrškov, temveč prej povečuje zmedo pri delu prekrškovnih organov pa tudi pri potencialnih kršiteljih.

V Poslanski skupini DeSUS bomo Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o prekrških podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu bomo v skladu s časovnim potekom seje opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam tudi to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O FUNKCIONARJIH V DRŽAVNIH ORGANIH.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil Državni svet. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predsedniku Državnega sveta, gospodu Mitji Bervarju.

Izvolite, gospod Bervar.

MITJA BERVAR: Spoštovana podpredsednica Državnega zbora, gospa Romana Tomc! Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Predlagana sprememba zakona ureja plačilo za opravljanje funkcije podpredsednika in člane Državnega sveta. Državni svet se je urejanja plačil podpredsednika in članov Državnega sveta lotil v Zakonu o funkcionarjih v državnih organih in bi bila za spremembo Zakona o Državnem svetu potrebna absolutna 2/3 večina. Treba je poudariti, da je Državni svet v preteklosti v zadnjih desetih letih že 4 krat neuspešno poskušal spremeniti Zakon o Državnem svetu. Predlagani dopolnjeni predlog zakona, ki je pred vami in ga je pripravil Odbor za pravosodje, javno uporabo in lokalno samoupravo, predstavlja kompromisno rešitev in odpravlja vse pomisleke, ki sta jih v svojih mnenjih izrazili Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in Vlada Republike Slovenije. Poleg tega je predlagana rešitev tudi skladna z revizijskim poročilom Računskega sodišča in z odločbo Ustavnega sodišča, saj se zakonska ureditev spreminja.

Sprejem tega zakona naj podkrepim še z nekaj trditvami, ki jih je v svojem ustavno-pravnem mnenju navedel profesor dr. Franc Grad. Državni svet je ustavni organ, zato zagotovljanje ustreznega plačila njegovim članom ne bi smelo biti odvisno od finančnega položaja in poklicnega delovanja posameznega člana, ker je zagotovitev ustreznega plačila v javnem interesu. Več kot jasno je, da bo slej ko prej odmrl vsak državni organ, ki mu je odtegnilo ustrezno financiranje. Plačilo članom je pomembno, ker delovanje predstavniškega telesa v celoti temelji na delovanju njegovih članov. Državni svet lahko svoje pristojnosti izvaja samo preko svojih članov, torej državnih svetnikov, zato je treba državnim svetnikom zagotoviti ustrezno plačilo, ki jim omogoča svobodo in neovirano opravljanje svoje funkcije. Član Državnega sveta je upravičen do plačila za svoje delo in to ne glede na to, da je funkcija častna in nepoklicna.

Pri analizi odločb Ustavnega sodišča je treba gledati ustavno presojo kot celoto in zato upoštevati tudi druge ustrezne odločbe Ustavnega sodišča, zlasti odločbo, v kateri je Ustavno sodišče določilo, da potrebuje Državni svet poklicnega predsednika in stalno razpoložljivost predsednika. Iz teh odločb izhaja, da je treba zagotoviti pogoje za učinkovito delo Državnega sveta kot ustavnega organa. Če je predsednik Državnega sveta nujno profesionalen, je nujno tudi, da imajo tudi člani zagotovljeno vsaj redno plačilo za svoje delo.

Spoštovana podpredsednica Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci! Verjamem, da je po 20 letih obstoja Državnega sveta in po petih poskusih nastopil čas, da Državnemu svetu omogočite zakonsko podlago za plačilo državnim svetnikom za njihovo opravljeno delo. V imenu Državnega sveta in tudi v svojem imenu se vam zahvaljujem za razumevanje in podporo. Hvala lepa za besedo.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Predsednik Državnega sveta gospod Bervar, za dopolnilno obrazložitev, izvolite.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo.

Gospa Eva Irgl kot predsednica.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovani predsednik Državnega sveta, poslanke in poslanci!

Odbor za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo je kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o funkcionarjih v državnih organih. Predstavnik predlagatelja, predsednik Državnega sveta gospod Mitja Bervar je v dopolnilni obrazložitvi članov povedal, da se želi s predlaganim zakonom urediti pravico do plačila za upravljanje funkcije ter do povračila stroškov, ki jih imajo v zvezi z upravljanjem funkcije za tiste funkcionarje, ki svojo funkcijo opravljajo nepoklicno, predvsem za državne svetnike.

Računsko sodišče je Državnemu svetu že leta 2002 naložilo, naj sproži postopke za ureditev izplačila nadomestil za plače oziroma sejnin svojim članom. Državni svet je v naslednjih letih večkrat neuspešno podal zakonsko iniciativo za spremembo Zakona o Državnem svetu, saj je za sprejem tega zakona potrebna dvotretjinska večina glasov vseh poslancev. V letu 2012 je Računsko sodišče ponovno pozvalo Državni svet k zakonski ureditvi tega področja, zato so se odločili predlagati novelo Zakona o funkcionarjih v državnih organih. Na ta način se bo Državnemu svetu omogočilo opravljati njegove pristojnosti, kljub temu pa se predlagatelj zaveda, da bi bilo treba Zakon o funkcionarjih v državnih organih sistemsko urediti.

V nadaljevanju je svoje stališče na odboru podala predstavnica Zakonodajno-pravne službe gospa Nataša Voršič. Povedala je, da je Zakonodajno-pravna služba že pri prejšnji noveli Zakona o funkcionarjih v državnih organih opozorila, da bi bilo treba celoten zakon uskladiti z veljavnim pravnim redom, zato je odbor s svojim sklepom dal Vladi pobudo, naj

čim prej pripravi ustrezne in celovite zakonske spremembe.

Predstavnica Vlade, državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo gospa Mojca Kucler Dolinar, je povedala, da Vlada predlaganega zakona ne podpira, saj ureja pravice in obveznosti funkcionarjev v zvezi z opravljanjem funkcije samo v enem segmentu. Opozorila je, da je Računsko sodišče v revizijskem poročilu zapisalo, da bi moral Državni svet način obračunavanja in dokazovanja izgubljenega zaslužka, kot ga določa Zakon o Državnem svetu, urediti z internim aktom, ki bi bil podlaga za izplačilo, v njem pa določiti merila in kriterije za izplačilo nadomestila.

V razpravi so koalicijski poslanci, do takrat še koalicijski, predlaganemu zakonu nasprotovali, saj so menili, da prinaša parcialno rešitev, ki sodi v Zakon o Državnem svetu, hkrati pa pomeni neenako ureditev plačila glede na ostale nepoklicne funkcionarje. Opozicijski poslanci pa so menili, da bi bilo predlagani zakon mogoče z amandmajem odbora dodelati v smeri pripomb Zakonodajno-pravne službe ter lokalnih skupnosti, in sicer tako, da bi se s to novelo uredila le plačila državnim svetnikom za čas do sprejema sistemskega zakona, ki ga napoveduje Vlada.

Nato smo imeli nekaj amandmajev oziroma dva amandmaja Poslanske skupine Pozitivne Slovenije k 4. členu, ta je bil sprejet, amandma Pozitivne Slovenije k 1. členu pa je zaradi sprejetega amandmaja odbora postal brezpredmeten. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so sprejeti amandmaji vključeni. Dopolnjeni predlog zakona pa je sestavni del tega poročila. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja Vlade dajem besedo gospe Mojci Kucler Dolinar, državni sekretarki.

Izvolite.

MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala, podpredsednica. Spoštovani poslanci, še enkrat lep pozdrav!

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo tudi na matičnem odboru spremenjenega predloga Zakona o funkcionarjih v državnih organih ne podpira. Nekaj teh razlogov je bilo v dosedanjih mnenjih že navedenih, vendar pa bi jih rada ponovno poudarila. Predlog zakona namreč le deloma ureja pravice in obveznosti funkcionarjev v zvezi z opravljanjem funkcije in tudi po prenehanju opravljanja funkcije.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi že omenjenega sklepa Odbora za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo dala v pripravo zakon, ki bo celovito uredil položaj funkcionarjev, ter ga tudi uvrstila v program Vlade za letošnje leto. Nadalje bi rada poudarila, da predlog zakona le deloma ureja pravice nepoklicnih funkcionarjev ter se pri tem sklicuje le na državne svetnike in nepoklicne funkcionarje lokalne samouprave. Vendar pa v predlogu zakona ni predviden poseg v zakon, ki ureja lokalno samoupravo. Namreč, Zakon o lokalni samoupravi v 34.a členu že ureja plačilo za opravljanje funkcije nepoklicnih funkcionarjev, tako nepoklicnih županov kot tudi občinskih svetnikov.

Poudariti želim tudi, da način ureditve plačila za opravljanje funkcije člana Državnega sveta ne sledi revizijskemu poročilu Računskega sodišča s koncem lanskega leta, 3. 12. 2012 je datirano to revizijsko poročilo, v katerem je Računsko sodišče zapisalo, da bi moral Državni svet način obračunavanja in dokazovanja izgubljenega zaslužka, kot ga določa Zakon o Državnem svetu, urediti z internim aktom, ki bi bil podlaga za izplačilo, v njem pa tudi določi, kar je pomembno, merila in kriterije za izplačilo nadomestil. Prav tako po našem mnenju predlog zakona, ki ga imate pred seboj, spoštovani poslanci, ne sledi odločbi Ustavnega sodišča z dne 10. 11. 2011, ki je med drugim zapisalo, da pravica do nadomestila izgubljenega zaslužka ne pomeni plačila za opravljeno delo, kar izhaja tako iz prvega odstavka 62. člena Zakona o Državnem svetu in tudi iz izpodbijane določbe. Že po naravi stvari je namreč ta pravica omejena le na nadomestitev zaslužka tistim članom Državnega sveta, ki bi bili do njega sicer upravičeni na podlagi samostojnega opravljanja dejavnosti z osebnim delom, če ne bi opravljali te funkcije.

In kot tretje tudi ocenjujemo glede retroaktivne uporabe določb zakona, da pogoji iz 155. člena Ustave Republike Slovenije niso izpolnjeni oziroma ne obstaja javna korist za tako ureditev. Predvsem zaradi ravnokar navedenega vlada predloga ne podpira.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija, mag. Barbara Žgajner Tavš.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Hvala lepa, podpredsednica, za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi! Spoštovani predsednik Državnega sveta s sodelavcem!

Računsko sodišče je v poročilu za leto 2010 navedlo, da v Zakonu o Državnem svetu ni zakonskih osnov za izplačevanje sejnin in zaradi tega so posledično svetniki do ustrezne ureditve področne zakonodaje izplačilo sejnin s sklepom tudi prekinili. Kot je razvidno iz samega predloga zakona, ki ga danes obravnavamo in ki je šel pozitivno skozi proceduro na matičnem delovnem telesu, je cilj tega zakona sistemsko

urediti pravico do plačila za opravljanje funkcij ter do povračila stroškov, ki jih imajo v zvezi z opravljanjem funkcije funkcionarji, ki svojo funkcijo opravljajo nepoklicno. Taka ureditev je v prvi vrsti potrebna za državne svetnike, saj je njihova trenutna ureditev neprimerna in, ne nazadnje, omenila sem tudi negativno mnenje Računskega sodišča za leto 2010. Ob obravnavi prvotnega predloga zakona smo imeli v Poslanski skupini Pozitivne Slovenije več vprašanj in pomislekov, v osnovni predlagana sistemska ureditev je bila sporna glede vprašanja, na katere funkcionarje se nanaša novela, kajti predlagatelj je v osnutku zakona navajal, da se je osredotočil na ureditev plačila za nepoklicno opravljanje funkcije in primeroma navaja tudi funkcionarje, za katere naj bi predlagana novela veljala, in sicer občinski funkcionarji in člani Državnega sveta, sporen je bil tudi retroaktiven učinek zakona. Prvotni predlog je namreč v 4. členu določal, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu, uporabljati pa se začne z dnem konstituiranja petega mandata Državnega sveta, to pa je za nazaj, 12. 12. 2012. Torej gre za tako imenovano pravo retroaktivnost, ko zakon učinkuje za nazaj in velja za obdobje, ko še ni bil sprejet niti uveljavljen ta predlog zakona. V 155. členu Ustave so določeni pogoji za dopustno retroaktivnost, ti pogoji morajo biti izpolnjeni kumulativno, predlagatelj pa mora izkazati tudi njihov obstoj, vendar v tem primeru predlagatelj tega ni storil, skratka, ni podal tehtne utemeljitve za takšno določbo. Reči moram, da sta bila oba pomisleka, ki sem ju sedaj tudi izpostavila, tekom obravnave na matičnem delovnem telesu odpravljene, sprejeli smo amandmaje k 1. in 2. členu, s čimer smo specificirali, da se predlog zakona nanaša zgolj na državne svetnike oziroma funkcionarje Državnega sveta, na odboru pa je bil sprejet tudi naš amandma, ki odpravlja retroaktivni učinek zakona.

Če strnem, preden podam, kako bo glasovala Pozitivna Slovenija. Obstoječa določba 62. člena Zakona o Državnem svetu, ki določa, da ima član Državnega sveta pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka za čas opravljanja funkcije in pravico do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije, so dokaj nejasna. Pa ne le to, v praksi so ta določila tudi problematična, kajti povzročajo, če temu tako rečem, neenakopravnost glede na delo. Ker je plačilo vezano na izpad dohodka svetnika in višina ni odvisna od dela, ki ga državni svetnik v Državnem svetu opravlja. V praksi to pomeni, da lahko svetnik, ki ima 3 tisoč 600 evrov katastrskega dohodka, gre za kmeta, za izgubljeni dan prejme za sejo zgolj 10 evrov, medtem ko za enako delo svetnik, ki ima 750 tisoč evrov prihodka, za plačilo na dan prejme 2 tisoč evrov. Ker je bila taka ureditev tudi po mnenju Pozitivne Slovenije neustrezna, predlagamo, da se tudi na današnji seji oziroma na Državnem zboru potrdi rešitev, s katero odpravljamo to anomalijo in ne nazadnje, s katero rešujemo tudi tisto, na kar je opozorilo Računsko sodišče.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Pozitivne Slovenije bomo predlog novele v tej popravljeni obliki potrdili.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, gospa Sonja Ramšak.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, predsednik Državnega sveta, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predloga zakona ne podpiramo. Zavedamo se, da je treba urediti pravico do plačila za opravljanje funkcije ter do povračila stroškov, ki jih imajo v zvezi z opravljanjem funkcije predvsem tisti funkcionarji, ki svoje funkcije opravljajo nepoklicno, kamor sodijo vsekakor tudi državni svetniki. Ne bom ponavljala tega, kar so pred mano že moje kolegice predstavile, navodila Računskega sodišča in tudi ustavne odločbe, vendar menimo in sledimo mnenju Vlade, ki pravi, da je treba Zakon o funkcionarjih, ki je bil sprejet leta 1990 in nazadnje noveliran leta 2012, urediti v celoti in ne le tako, parcialno, kot zdaj s to predlagano spremembo. Predlagana sprememba zakona namreč le delno odpravlja pomanjkljivosti, ki se nanašajo na vsebino, ki jo drugače ureja Zakon o Državnem svetu in pomeni dejansko neenako ureditev plačila glede na ostale nepoklicne funkcionarje.

Zaradi tega navedenega v Slovenski demokratski stranki predlagane rešitve ne bomo podprli.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Han v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Spoštovana podpredsednica, spoštovani predsednik Državnega sveta, še enkrat kolegice in kolegi!

Novelo Zakona o funkcionarjih v državni upravi je v zakonodajni postopek vložil Državni svet s ciljem, da se vendarle sistemsko uredi pravica do plačila za opravljanje funkcije ter do povračila stroškov, ki nastanejo z opravljanjem te funkcije. V uvodu zakona predlagatelj navaja, da se s tem zakonom želi vzpostaviti ustrezno podlago za zakonito, nedvoumno, enako in nediskriminatorno in pregledno rešitev. Vse lepo in prav. Ob pregledu predlagane novele zakona smo Socialni demokrati ugotovili, da na nek način predlagane spremembe niso sistemske, so na nek način nedosledne in je povzročeno neskladje znotraj zakona kot tudi med zakoni o lokalni samoupravi in državnem svetu. Na nek način je to ugotovila in zapisala tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Vendar, zadeva se da rešiti;

če je želja in potem se na koncu tudi najde pot. Do obravnave predloga novele zakona je vodstvo Državnega sveta s predsednikom na čelu predstavilo v Poslanski skupini Socialnih demokratov in dodatno obrazložili razloge za pripravo tega zakona, kot tudi njihovo prizadevanje, da se pripravi ustrezen amandma, ki bi odpravil tudi vse naše pomisleke in pomisleke Zakonodajno-pravne službe. S takšnim predlaganim amandmajem odbora, katerega je poslanski kolega Brulc posredoval in tudi obrazložil članicam in članom Odbora za pravosodje, smo želeli, da se zakonsko besedilo čim bolj približa na nek način pripombam Zakonodajno-pravne službe.

Menimo, da je s sprejetimi amandmaji na matičnem delovnem telesu predlog zakona ustrezno pripravljen in da so odpravljeni sistemski pomisleki, ki jih je navajala Zakonodajno.-pravna služba. Ureja se torej plačilo, sejnina za opravljeno delo državnim svetnikom, in naj spomnim, da dosedanje ureditev ni bila ustrezna in večkratni poskusi več let Državnega sveta za ureditev tega vprašanja pa so bili, žal, neuspešni. Neuspešni pa so bili tudi zaradi tega, ker je za to potrebna dvotretjinska večina vseh poslank in poslancev v Državnem zboru.

Vseeno pa bi opozoril na pobudo Odbora za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo z dne 7. 12. 2012 Vladi, da čim prej pripravi spremembe in dopolnitve Zakona o funkcionarjih v državnih organih, s katero bi se ta zakon uskladil z veljavnim pravnim redom.

Ampak, gospe in gospodje, Socialni demokrati bomo novelo zakona podprli in s tem stopili na prvo stopnico do tega zakona. Državnemu svetu pa želimo vso srečo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Državljanske liste, mag. Katarina Hočevar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Lepo pozdravljam predsednika Državnega sveta!

Namen sprememb in dopolnitev Zakona o funkcionarjih v državnih organih je po mnenju predlagatelja Državnega sveta sistemsko urediti pravico do plačila za opravljanje funkcije in do povračila stroškov, ki jih imajo v zvezi z opravljanjem funkcije državni svetniki. V Državljanski listi ugotavljamo, da je po veljavni ureditvi funkcija državnega svetnika častna, da Zakon o Državnem svetu, ki se sprejema z dvotretjinsko večino vseh poslancev, sistemsko ureja to področje in da je v 62. členu tega zakona tudi urejeno izplačilo nadomestila izgubljenega zaslužka, ker državni svetniki svojo funkcijo opravljajo nepoklicno. V Državljanski listi menimo, da bi morale administrativne službe Državnega sveta le vpeljati oziroma operativno izvesti ustrezen sistem izplačila svetnikom, kot je to že določeno v zakonodaji. Že leta 2001 je namreč Računsko sodišče ugotovilo, da je nadomestilo izgubljenega zaslužka svetnikom obračunano in izplačano na nepravilen način, ponovno je identične ugotovitve Računsko sodišče podalo v revizijskem poročilu, izdanem decembra 2012. V poglavju ocena finančnih posledic predloga zakona so predlagatelji zapisali, da predlagane spremembe ne bodo dodatno obremenile državnega proračuna in drugih javnih finančnih sredstev. Slednje nakazuje na to, da je namen predlagatelja uzakoniti prakso in način obračunavanja sejnin, ki se izvaja v praksi, nepravilno že celih 10 let.

Glede napovedano v Državljanski listi menimo, da Državni svet želi obiti Zakon o Državnem svetu in zadeve urediti v zakonu, ki se sprejemajo z navadno večino. Na to v Državljanski listi ne moremo pristati, seveda pa to ne pomeni, da nismo pripravljeni podpreti kakšne druge rešitve, ki bi bila ustrezna, poštena, predvsem pa sistemska.

Poslanci in poslanke Državljanske liste ne bomo podprli sedaj obravnavanih sprememb in dopolnitev Zakona o funkcionarjih v državnih organih. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke, gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Spoštovana podpredsednica Državnega zbora, gospod predsednik Državnega sveta!

Danes imamo po komaj dobrih dveh mesecih ponovno na poslanskih klopeh Zakon o funkcionarjih v državnih organih. Tokratna novela se nanaša na ureditev plačila članom Državnega sveta. Zakon, sprejet še v času Jugoslavije, sicer določa pravice različnim funkcionarjem, po novem tudi članom Državnega sveta. Podlaga za plačila članom Državnega sveta bi sicer bolj sodila v Zakon o Državnem svetu, vendar ta zahteva dvotretjinsko podporo in na žalost zato kar v štirih dosedanjih poskusih ni bil spremenjen. Računsko sodišče je v decembru lanskega lega izdalo poročilo, pri katerem izpostavlja problem nezakonitih izplačil članom Državnega sveta. Veljavni zakon o Državnem svetu predvideva v 62. členu nadomestilo izgubljenega zaslužka za čas opravljanja funkcije članom Državnega sveta, kar pa po mnenju Slovenske ljudske stranke ni ustrezna rešitev. Pri obračunu po veljavnem zakonu pride namreč, kot nam je bilo predstavljeno na odboru, do enormnih in nerazumnih razlik med svetniki; eden bi dobil 10 evrov, drugi pa celo več kot 2 tisoč evrov za sejo.

Amandmaji, ki so bili sprejeti na matičnem odboru onemogočajo veljavnost nove ureditve za nazaj in bo tako novela zakona, v kolikor bo sprejeta, z novim 13. a členom urejala vse potrebno v zvezi s plačili nepoklicnim

funkcionarjem, vendar samo za člane Državnega sveta. Takšni spremembi Zakona o funkcionarjih v državnih organih smo naklonjeni tudi v Slovenski ljudski stranki, vendar samo v smislu začasne rešitve tega problema.

Ob tem želim izpostaviti, da od nove vlade pričakujemo, da bo najkasneje v roku šestih mesecev predložila Državnemu zboru v sprejetje novelo Zakona o Državnem svetu, ki bo upoštevala tako priporočila Računskega sodišča kot tudi konstruktivne predloge Državnega sveta. Prav tako od Vlade pričakujemo, kot smo v Državnem zboru že samo v tem mandatu ne vem kolikokrat izpostavili, da se vsa plačila državnim funkcionarjem uredijo z enim zakonom in na enem mestu, ne glede na to, ali gre za lokalne ali državne organe, in ne glede na to, ali gre za poklicne ali nepoklicne funkcionarje. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina DeSUS, gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (DeSUS): Hvala za besedo. Lepo pozdravljam predsednika Državnega sveta gospoda Bervarja, ponovno lep pozdrav državni sekretarki s sodelavko, lep pozdrav poslankam in poslancem!

Problematika plačila sejnin državnim svetnikom se vleče že nekaj let. Računsko sodišče je jasno in odločno izreklo negativno mnenje na poslovanje Državnega sveta, ker slednji ni posloval v skladu s predpisi. Negativno mnenje je bilo izrečeno tudi zaradi izplačevanja sejnin državnim svetnikom, ne da bi imeli za to podlago v ustreznih predpisih. Računsko sodišče je povedalo, da bi moral Državni svet način obračunavanja in dokazovanja izgubljenega zaslužka svetnika urediti z internim aktom, ki bi dajal podlago za izplačilo, v njem pa določiti merila in kriterije za izplačilo takega nadomestila.

Stališče o plačilu državnim svetnikom je sprejelo tudi Ustavno sodišče v svoji odločbi. Med drugim je zapisalo tudi, da člani Državnega sveta, razen profesionalnega predsednika, opravljajo svojo funkcijo častno, torej neodplačno; da je pravica do nadomestila izgubljenega zaslužka že po naravi stvari omejena le na nadomestitev zaslužka tistim članom, ki bi bili do njega sicer upravičeni na podlagi samostojnega opravljanja dejavnosti z osebnim delom, če ne bi opravljali funkcije državnega svetnika; da v okviru sistema, ki temelji na nepoklicnosti oziroma na častnem opravljanju dela ni mogoče govoriti o neupravičenem razlikovanju med njimi. Tudi dejstvo, da je konkretna višina nadomestil pri posameznih članih Državnega sveta različna, ne pomeni razlikovanja med njimi, saj je prav zaradi teh dejanskih razlik pri izplačilih vzpostavljena njihova pravna enakost v sistemu, ker funkcijo opravljajo neodplačno. Vse enako varuje pred tem, da bi bili zaradi opravljanja funkcije premoženjsko prikrajšani.

V Poslanski skupini DeSUS sledimo stališču Ustavnega sodišča. Glede predloga zakona, ki se nanaša na izplačilo sejnin državnim svetnikom, bomo glasovali vsaj po svoji vesti. Naj dodam še glede nesistemskosti obravnavanega zakona, saj se je Državni svet z vložitvijo tega zakona elegantno izognil vložitvi zakona, ki sicer ureja pravice in obveznosti državnih svetnikov, to je Zakon o Državnem svetu, za katerega sprejem pa je potrebna kvalificirana večina. Državni svet je, kot kaže, ocenil, da kvalificirane večine ne bo dobil, zato je to problematiko vključil v zakon, ki se sprejema z navadno večino.

Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora je opozorila na vrsto pomanjkljivosti in nepravilnosti. Tem ugotovitvam v Poslanski skupini DeSUS ne moremo nasprotovati. Tudi Vlada je v svojem stališču argumentirano negirala vsebino zakona, Poslanska skupina DeSUS pa te argumente ocenjuje za tehtne in obrazložene. Negativno mnenje je podala tudi Skupnost občin.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine DeSUS bomo glasovali za podporo temu zakonu vsak po svoji vesti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

In še Poslanska skupina Nove Slovenije, gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovani predstavniki predlagateljev, kolegi, poslanci in poslanke!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o funkcionarjih v državnih organih je v parlamentarno proceduro vložil Državni svet. Prvotni namen tega zakona je bil ureditev plačila za funkcioniranje v državnih organih, ki opravljajo funkcijo neprofesionalno. Po vloženih in sprejetih amandmajih na matičnem delovnem telesu pa navedeni predlog zakona ureja le plačilo državnim svetnikom za njihovo neprofesionalno opravljanje funkcije. Navedeni zakon ne ureja plačil drugih funkcionarjev v državnih organih.

V Novi Sloveniji predlogu tega zakona nasprotujemo. Plačilo državnih svetnikov je tematika, ki sodi v drug materialni predpis, to je v Zakon o Državnem svetu, ki ureja tudi status državnih svetnikov in se ga sprejema z dvotretjinsko večino. Zakon o Državnem svet v prvem odstavku 62. člena določa, da je funkcija državnega svetnika častna in nepoklicna. Člani Državnega sveta torej opravljajo svojo funkcijo neodplačno. V drugem odstavku 62. člena je urejena pravica državnih svetnikov do povračila izgubljenega zaslužka in do povračila stroškov. Namen nadomestila za izgubljeni zaslužek je zagotovo, da se članom Državnega sveta, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim

delom, zaradi opravljanja funkcije ne poslabša premoženjsko stanje. Seveda so statusi državnih svetnikov različni od zaposlenih upokojencev, zasebnikov, brezposelnih, vendar pa so različne tudi njihove izobrazbe, izkušnje, sposobnost pa ne nazadnje tudi količina in kakovost svetniškega dela. Zato morajo biti tudi plačila za izgubljeni dohodek različna. Z obstoječo zakonsko ureditvijo so vsi enako varovani pred tem, da zaradi opravljanja funkcije državnega svetnika niso premoženjsko prikrajšani. Status državnih svetnikov je po mnenju Nove Slovenije ustrezno urejen.

Naj opozorimo tudi na dejstvo, da je bil drugi odstavek 62. člena Zakona o Državnem svetu že predmet presoje pred Ustavnim sodiščem. Ustavno sodišče je v sodbi z dne 10. 11. 2011 opredelilo, da določba drugega odstavka 62. člena Zakona o Državnem svetu ni v neskladju z ustavo. Navedena določba ne posega v načelo enakosti pred zakonom. V obrazložitvi navedene sodbe Ustavno sodišče ni navajalo nobenega neskladja, ki bi ga bilo treba odpraviti. Naj ob tem izpostavim tudi mnenje ustavnopravnega strokovnjaka, profesorja dr. Franca Grada, ki vsebinsko ponuja drugačne rešitve in argumente za plačila za opravljanje funkcije državnega svetnika, vendar v svojem mnenju tudi opozarja, da vsebinsko in nomotehnično urejanje plačila za delo državnih svetnikov sodi v Zakon o Državnem svetu.

Noveliranje Zakona o funkcionarjih v državnih organih pomeni, da se obide matični zakon, za katerega sprejetje je predpisana kvalificirana večina, in takega načina sprejemanja zakonodajnih rešitev v Novi Sloveniji ne podpiramo. Predloga navedenega zakona ne podpiramo tudi iz razloga, ker bi prišlo do neusklajenosti tega zakona z Zakonom o Državnem svetu, in sicer s prvim odstavkom 62. člena, ki ostaja v veljavi. Kot že rečeno, poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije novele Zakona o funkcionarjih v državnih organih ne bomo podprli.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujemo drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jankom Vebrom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo državni sekretarki gospe Mojci Kucler Dolinar.

MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala za besedo. Lep pozdrav, spoštovane poslanke in poslanci!

Vlada si je s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku zadala dva cilja: prvič, krepitev učinkovitosti kazenskega postopka preko administrativne razbremenitve policije, državnega tožilstva in sodišč, in drugič, predvsem, kar je pomembno, krepitev pravne varnosti s popravo tehničnih ali redakcijskih pomanjkljivosti v zakonskem besedilu, odpravo nedorečenosti pri posameznih procesnopravnih institutih in tudi z manj vsebinskimi izboljšavami, ki pomembno vplivajo na postopek.

Predlog novele Zakona o kazenskem postopku sicer ne vsebuje nekih obsežnih sistemskih sprememb – namreč, te spremembe so predvidene v okviru priprave novega Zakona o kazenskem postopku –, s to spremembo predvsem dograjujemo, izpopolnjujemo in preoblikujemo obstoječe rešitve oziroma jih prilagajamo obstoječim spoznanjem prakse, tudi stroke, in nekatera izhodišča določb bolj natančno definiramo. Dejansko gre za nabor večjega števila različnih sprememb, ki pa so po naši oceni potrebne in pomembne.

S predlogom zakona se določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo, ob upoštevanju teh dejanj, po zgledu ureditve, ki velja v pripornih zadevah. Nadalje se predvideva poenostavitev ravnanj policije in državnega tožilstva, kadar bo oškodovanec na policiji podal ovadbo za predlagalni delikt in ob tem izjavil, da ne želi kazenskega pregona. V lažjih zadevah policija ne bo dolžna takoj poslati ovadbe državnemu tožilstvu, vendar pa bo morala to narediti v roku 30 dni z navedbo predvidenega roka za predložitev poročila v dopolnitev ovadbe. Nadaljnja rešitev je tudi, da mora oškodovanec v skladu s predlaganimi rešitvami kriti stroške kazenskega postopka, kadar se je ta začel na njegov predlog, če bo po začetku glavne obravnave svoj predlog umaknil. Na ta način se bo namreč uveljavila odgovornost oškodovanca za njegovo sodelovanje v postopku. Neprimerno bi namreč bilo, da bi te stroške krila še naprej Republika Slovenija.

Nadalje se črta potrdilo o zasegu predmetov, ki ga policija izda osebam, pri katerih v okviru posameznih preiskovalnih dejanj zaseže predmete. Namreč, te stvari so navedene že v zapisniku. Poleg tega bodo med stroške kazenskega postopka uvrščeni tudi stroški zasega, odvzema, hrambe, prodaje in uničenja zaseženih oziroma odvzetih predmetov, saj po svoji naravi oziroma vsebini

predstavljajo izdatke, ki nastanejo zaradi kazenskega postopka, in ni razloga, da bi jih v vsakem primeru krili iz proračuna. Nadalje se določa tudi poseben rok za vložitev obtožnice, če bo ta vsebovala tudi predlog za podaljšanje pripora in pripora pred vložitvijo obtožnice ne bo več mogoče podaljševati.

Rada bi poudarila, da se v okviru sprememb predlagajo tudi tri različne možnosti glede slikovnega in zvočnega snemanja glavnih obravnav in prenosa slednjih, in sicer neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev, slikovno in zvočno snemanje brez neposrednega prenosa in tudi slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom.

Glede na polemike, ki so se pojavile, bi tukaj rada poudarila, da ta predlog vsebuje tudi določene omejitve. Torej, neposredni prenos ne sme motiti postopka, predvsem pa ne sme vplivati na poštenost in potek postopka, zaradi prenosa tudi ne smejo biti kršene pravice udeležencev postopkov.

Rada bi še poudarila, da o prepovedi neposrednega prenosa informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev kakor tudi zvočnega in slikovnega snemanja odloči predsednik senata. Poleg tega pa se predlaga, da se klasični zapisnik nadomesti z zvočno-slikovnim snemanjem, predvsem pa naj bi to skrajšalo postopke in razbremenilo sodnike.

Predlagamo, da predlog zakona podprete in sprejmete. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, spoštovana predsedujoča. Poslanke in poslanci!

Zakon o kazenskem postopku je bil nazadnje spremenjen novembra leta 2011. Predlog zakona o dopolnitvah in spremembah Zakona o kazenskem postopku, ki ga danes obravnavamo, ni celovita reforma, kot bi si jo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke želeli, vendar pa uvaja nekatere bistvene pozitivne spremembe, s katerimi bo v večji meri mogoče pričakovati krepitev kazenskega postopka ter krepitev pravne varnosti s popravo pomanjkljivosti v zakonskem besedilu in odpravo nekaterih administrativnih ovir pri delu policistov in tožilcev.

Iz predloga zakona, ki ga imamo pred seboj, je razvidno, da so bile pripombe znanstvenih in strokovnih institucij upoštevane do te mere, da se ne bi ogrozil temeljni namen zakona in doseganje ciljev, ki si jih je predlagatelj zastavil. Vsekakor pa je še vedno mogoče besedilo zakona z vidika sistemske in nomotehnične usklajenosti izboljšati v nadaljnjem zakonodajnem postopku, zato menimo, da bi bila zavrnitev zakona neodgovorna z vidika nasprotovanja vsebinskim rešitvam, ki jih predlaga zakon.

Predlog zakona določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarski kriminal, čemur ni mogoče racionalno nasprotovati, sploh glede na situacijo, v kateri se Slovenija danes nahaja. Pri tem upamo, da ne bo ostalo samo zapisano v zakonu in se bo realiziralo tudi s strani sodišč oziroma organov pregona. Imamo primere gospodarskega kriminala, ki se vlečejo več let. Leta in leta! Tudi v Državnem zboru na to opozarjamo, na primer, Čista lopata, Orion, Zbiljski gaj, nekateri pa na koncu celo zastarajo, tako kot primer Sateks.

Zakon, kot je že povedala državna sekretarka, uvaja možnost zvočnega in slikovnega snemanja ter prenosa glavnih obravnava, in sicer na naslednji način: neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev, slikovno in zvočno snemanje brez neposrednega prenosa ter slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom. Sodišča so državni organi in ni razloga, da njihovo delovanje ne bi bilo neposredno izpostavljeno javnosti, sploh v tistih zadevah, ki so odprte za javnost ali pa so za javnost zanimive. Predlog zakona ukinja klasični zapisnik o glavni obravnavi, nadomešča ga slikovno snemanje, strankam bo omogočeno predvajanje in pridobitev kopije posnetka iz informacijskega sistema sodišča. Takšna sprememba je nujno potrebna za pospešitev delovanja sodnih postopkov ob hkratnem zagotovilu, da se jamstvo pravic strank pred sodišči ne bo zmanjšalo.

Sodne obravnave bodo na podlagi tega sprejetja tako potekale hitreje, brez nepotrebnih premorov zaradi sodnikovega narekovanja vsebine zapisnika. Zvočni in slikovni zapisi pa bodo avtentični in natančni dokaz za dogajanje med sodnimi obravnavami, kar je tako v interesu obdolžencev kot tudi tožilcev, sodnikov in javnosti nasploh.

Podpiramo seveda tudi rešitev, da naj bi oškodovanec v skladu s predlogom sam kril stroške kazenskega postopka, ki se je začel na njegov predlog, vendar samo, če je po začetku glavne obravnave umaknil predlog. V praksi namreč vse prepogosto prihaja do primerov, ki oškodovanec na policiji jasno izpove, da dejanje naznanja le zaradi lažjega uveljavljanja odškodninskih zahtevkov. Oškodovanec v takšnih primerih največkrat sploh nima interesa za nadaljnji pregon kaznivega dejanja ter kasneje umakne predlog za pregon pri državnem tožilcu. Posledično pa mora policija pred tem opraviti vsa dejanja v zvezi s prijavljenim kaznivim dejanjem. Tako policijske kot tožilske izkušnje kažejo na zelo veliko število umikov predlogov oškodovancev v kasnejših fazah postopkov. Torej obravnavanje tovrstnih zadev po nepotrebnem obremenjuje državne organe in s tem posledično tudi proračun.

Predlog zakona olajšuje pridobivanje potrdila preko diplomatsko-konzularnih predstavništev o tem, da katera koli fizična ali pravna oseba ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. To je mogoče izjemoma, če je to nujno zaradi učinkovitega ali takojšnjega zavarovanja pravic ali uveljavljanja obveznosti posameznikov.

Predlagana je tudi rešitev, da se za potrebe vabljenja prek sredstev elektronskih komunikacij določi omejen krog osebnih podatkov udeležencev kazenskega postopka, ki se lahko obdelujejo. Govorim o kontaktnih telefonskih podatkih oziroma naslovih elektronske pošte.

Zakon seveda prinaša tudi številne druge rešitve. Finančni učinek predlaganega zakona pa bo pozitiven glede na to, da se z njim uvajajo novi stroški kazenskega postopka. Med stroške kazenskega postopka se s predlogom uvrščajo tudi stroški zasega, odvzema hrambe, prodaje in uničenja zaseženih oziroma odvzetih predmetov.

Glede na vse navedeno, kar sem pravkar povedala, bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Socialnih demokratov, gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC (PS SD): Spoštovani!

Vlada je v zakonodajni postopek vložila novelo Zakona o kazenskem postopku, katero naj bi poslanke in poslanci obravnavali po skrajšanem postopku. Po predhodnem pregledu zakonske materije smo v Poslanski skupini Socialnih demokratov ocenili, da se mora ta novela obravnavati po rednem postopku. Predlog za redni postopek je Kolegij predsednika Državnega zbora na pobudo vodje Poslanske skupine Socialnih demokratov podprl. Zakaj je treba predlog zakona obravnavati po rednem postopku? Odgovor je tu. Prvič, ker je Vlada v zakonodajni postopek vložila s strokovno javnostjo neusklajeno besedilo zakona oziroma ker se je ponovno prav na Ministrstvu za pravosodje in javno upravo zgodilo, da so se nekateri člani prilepili ali dodali na poti med Vlado in Državnim zborom. In tudi zato, ker gre po našem prepričanju za zahtevne spremembe in dopolnitve.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da bi se strokovna javnost pred vložitvijo predloga zakona v zakonodajni postopek morala opredeliti tudi do vsebine tistih členov, ki so bili v novelo Zakona o kazenskem postopku prilepljeni po obravnavi s strokovno javnostjo. Iz primerjave zakonskih besedil med danes obravnavamo in tistimi 7. 1. 2013 je razvidno, da gre za bistvene spremembe. Ena od teh je zapisana v 2. členu novele. Po predlogu bo imel minister za notranje zadeve pristojnost odločanja o izločitvi generalnega državnega tožilca. Menimo, da to ni dobro, saj že na simbolni ravni dopušča dvom v objektivnost odločanja, po drugi strani pa tudi daje vtis o podrejenosti generalnega državnega tožilca in s tem tudi celotne tožilske organizacije.

Pomembne novosti, o katerih se strokovna javnost ni opredeljevala, jih pa Vlada uvršča med manj zahtevne spremembe – recimo, besedilo teh pa so menda pripravili na eni od primorskih odvetniških pisarn –, te so pa naslednje: s predlogom se določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo; predlagane so tri možnosti glede slikovnega in zvočnega snemanja in prenosa glavnih obravnav, in sicer neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev, kjer je mišljeno tvitanje ali sms sporočila; drugič, slikovno in zvočno snemanje brez neposrednega prenosa in tretjič, slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom; ukinja se klasični zapisnik o glavni obravnavi, nadomešča pa ga zvočno ali slikovno snemanje.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da so ti predlogi škodljivi iz več razlogov. Predlagana rešitev omogoča dogovarjanje med udeleženci postopka, ki so v sodni dvorani, in tistimi, ki še čakajo na zaslišanje, in s tem je pod vprašajem vidik poštenega sojenja. Enako velja za neposredni prenos obravnave, glede katerega obstaja še dodatna nevarnost, da bo postalo sredstvo za izkoriščanje kazenskega postopka v komercialne zadeve. Slikovno in zvočno snemanje obravnave pa je lahko primerno le kot dopolnitev zapisnika o izpovedbah pred sodiščem. Postavlja se tudi vprašanje, če so sodišča tehnično že opremljena tako, da lahko izvedejo neposredne prenose javnih obravnav, če tega ne morejo zagotoviti, bo pa treba opremo nabaviti. O stroških nabave pa nič oziroma predlagatelj pravi, da za izvajanje tega zakona dodatnih sredstev v državnem proračunu ni treba zagotoviti. Ali ni to čudno?

Naj spomnim, da je ta odhajajoča vlada zaradi javnofinančnega stanja v državi ukinila delovna mesta prav tistih javnih uslužbencev, ki so razbremenjevali sodnika administrativnih opravil v pripravi in v vodenju obravnav in so pomembno prispevali k zmanjševanju sodnih zaostankov. Ali bodo sedaj sodniki morali tudi hoditi na hodnike, vabiti stranke v sodno dvorano? Glede zapisnika je treba povedati, da sodnik že med samim postopkom skrbi za ekonomičnost postopka tudi tako, da se sproti v zapisnik zapišejo glavni poudarki. Predlagana ureditev pa bi obremenila sodišča s prepisovanjem in prebiranjem obsežnih vsebin, ki z vidika končne odločitve nimajo nobenega pomena. Pa še nekaj. Veliko posnetkov bi bilo nerazumljivih, govorijo ljudje v dialektu in še kaj, nerazločno. Kako bi si tam sodnik pomagal? Prav zato je pravosodje takšne rešitve zavrnilo.

Med ostalimi spremembami sta posebej sporni še dve. Predvidena poenostavitev, ki – zaradi varčevanja seveda – predvideva vložitev kazenske ovadbe in takojšen umik predloga za pregon, bo omogočila neposredno zavajanje drugih pristojnih organov in organizacij s predložitvijo listine o tem, da je oškodovanec prijavil kaznivo dejanje, ob hkratnem zamolčanju, da je takoj za tem pregon preprečil z umikom predloga za njegovo izvedbo. In, nova ureditev pridobivanja, obdelave in hrambe DNK podatkov ne zagotavlja niti celovite seznanitve oseb o pravicah v zvezi z njihovim odvzemom niti ne preprečuje dovolj učinkovito nepreglednost ali celo zlorabo podatkov v primerih, ko ti niso več ali sploh niso potrebni v postopku.

Ob tako pomanjkljivih rešitvah, ki so v velikem delu pripravljene mimo pravosodne stroke, in zaradi odsotnosti jasne usmeritve o zakonskih ciljih, pa tudi zaradi nenehnega odlaganja celovite reforme kazenskega postopka, o kateri že dolgo govorimo, bomo Socialni demokrati glasovali proti sklepu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Državljanske liste, gospod Rihard Braniselj.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala podpredsednica, kolegice, kolegi!

Zakon o kazenskem postopku je tista garancija – ne zato, da bodo tisti, ki so krivi, spoznani za krive, pač pa da ne bodo spoznani za krive tisti, ki so nedolžni. Prvotna verzija, ki smo jo usklajevali in se z njo seznanili še v času bivše koalicije, je bila korektna in je prinašala le nekaj zelo pomembnih sprememb v smeri racionalizacije in ekonomičnosti postopka. V prvotno verzijo sprememb pa so bili po našem odhodu iz koalicije vrinjeni predlogi sprememb, s katerimi se Državljanska lista ne more strinjati, nasprotuje pa jim tudi celotna strokovna javnost. Prvotni predlog namreč ni vseboval ukinitve klasičnega zapisnika, prav tako ne predlaganih možnosti glede slikovnega in zvočnega snemanja ter prenosa glavnih obravnav.

Seznanjeni smo z mnenjem Sodnega sveta, ki je takšnim predlogom izrecno nenaklonjen in opozarja na škodljive posledice, zato tega ne bom povzemal. Sodni svet predlaga, da se sporni 29. člen novele ter 33. člen novela črtata. Takšni nepremišljeni posegi v Zakon o kazenskem postopku pa pomenijo še naslednje težave v praksi. Iz prakse je znano, da agresiven pristop medijev k poročanju z glavnih obravnav ne prispeva k učinkovitosti sodišča pri raziskovanju dejanskega stanja, ampak ga kvečjemu ovira. Dejstvo je namreč, da ima sodišče že tako ali tako težave pri zagotavljanju navzočnosti prič in obdolžencev na glavnih obravnavah. V primeru javnih prenosov glavnih obravnav se bo ta težava le še potencirala, zlasti kar zadeva priče, ki nerade pridejo na sodišče, še posebej če gre za medijsko odmevne zadeve. Nelagodje prič je očitno že na običajni javni glavni obravnavi, v primeru televizijskih prenosov glavnih obravnav pa se bojimo, da priče ne bodo povedale niti toliko, kolikor so bile pripravljene povedati do tedaj. Hkrati se bo po naši oceni bistveno spremenil pristop strank k sojenju, in sicer v tej smeri, da bodo stranke nastopale za medije, namesto da bi se ukvarjale z bistvenimi in relativnimi vprašanji postopka. Sojenje bo tako dejansko postalo reality show in piarovski spopad za javnost, namesto resnega ukvarjanja s problemi, ki jih prinaša posamezni primer.

Menimo tudi, da bo pravosodje z javnimi prenosi izgubilo še tisto nekaj dostojanstva, ki ga je nasproti državljanom še uspelo ohraniti do sedaj, saj javnost že tako ne razume posameznih tehničnih pravnih zapletov, ki bodo sedaj na televiziji zgolj še potencirani in imeli potencirano negativen odmev v laični javnosti, ki si stvari pogosto povsem napačno razlaga.

Hkrati menimo, da je ustavno jamstvo do javnega sojenja po 24. členu Ustave Republike Slovenije ustrezno zagotovljeno že z obstoječo ureditvijo po Zakonu o kazenskem postopku. S strokovnega oziroma dokaznega stališča pa je v situaciji, ko bo mogoče glavne obravnave spremljati z vsemi mogočimi tehničnimi sredstvi in celo v neposrednem TV prenosu, predvsem problematična uveljavitev določbe 270. člena Zakona o kazenskem postopku, po kateri se priče zaslišujejo vsaka zase in brez navzočnosti drugih prič. Predmetna določba zakona bo v primeru javnih prenosov glavnih obravnav povsem nesmiselna oziroma je sploh ne bo mogoče uveljaviti. Če bo priča, ki je povabljena na sodišče, lahko celo na poti na sodišče, na primer preko iPada, spremljala potek glavne obravnave, bo natančno vedela, kaj je povedala priča pred njo, kakšna so bila vprašanja sodišča in strank in kaj na splošno lahko pričakuje na svojem zaslišanju na sodišču, kar je procesnopravno in dokaznopravno nedopustno.

Način, ki predvideva, da stranke razpolagajo zgolj s kopijami zvočnega in video posnetka iz informacijskega sistema sodišča, pa celo popolnoma onemogoča kakršno koli učinkovito delo tako obrambe kot tudi tožilstva oziroma njune priprave na glavno obravnavo. Ne poznamo ureditve, kjer potek sojenja ne bi bil zabeležen na papirju na način pisnega zapisnika.

Pisni zapisnik je namreč nujen zato, da lahko stranke tudi med samo obravnavo učinkovito spremljajo njen potek, zlasti zaslišanja prič na glavni obravnavi, tako v smislu tega, kar je priča morebiti povedala že v prejšnjem postopku, kakor tudi v primerjavi z izpovedbami ostalih prič. Česa takšnega si ni mogoče predstavljati, če imaš na voljo le zvočni oziroma slikovni posnetek prejšnje razprave, ki

si ga med razpravo ne moreš predvajati, ne da bi s tem motil ostale udeležence v postopku. Sodišča tudi v primeru, če bi odvetnik ali tožilec imela na razpolago ustrezno tehnično sredstvo, na primer računalnik, s katerega bi si lahko predvajala posnetek prejšnje obravnave za potrebe trenutne situacije na razpravi. Ni si mogoče predstavljati, kako bi, na primer, pet različnih odvetnikov, ki zagovarjajo pet različnih obdolžencev, glede katerih je lahko izpoved priče, ki v tistem trenutku izpoveduje, relevantna v popolnoma različnih segmentih, zato da bi, na primer, primerjali izpoved te priče s katero od prej zaslišanih prič, ali izvedencev, ali obdolžencev, hkrati pregledovalo zvočne posnetke zaslišanj prejšnjih razprav, ne da bi pri tem izdatno motili eden drugega, vsi skupaj pa še tožilca, pričo, sodni senat. Da ne govorim o tem, da v sodnih dvoranah pogosto ni prostora za normalno delo niti treh odvetnikov. Popolnoma nemogoče pa bo tudi pregledovanje spisa in priprave na razpravo, ki bodo neprimerno daljše in bolj zapletene zgolj iz razloga, ker bo treba preposlušati celoten posnetek razprave, zato da boš morebiti našel en relevanten podatek, ki ga potrebuješ za naslednjo razpravo. Iz tega razloga zapisnik v obliki zvočnega ali video posnetka nikoli ne more nadomestiti zapisnika na papirju, ki omogoča hiter in učinkovit pregled preteklega dogajanja.

Prav tako si v takšni situaciji ne znamo predstavljati dela višjih in Vrhovnega sodišča oziroma z gotovostjo lahko napovemo, da se bo čas odločanja vseh teh sodišč v posledici zapisnikov, ki bi obstajali zgolj kot zvočni ali slikovni posnetki, bistveno podaljšal, saj bodo morali sodniki, ki niso bili prisotni in niso spremljali poteka postopka na prvi stopnji, če bodo želeli delovati skrbno, preposlušati vse posnetke zaslišanj in obravnav, kar jim bo vzelo enormno količino časa, ob upoštevanju, da, na primer, v bolj zapletenih kazenskih zadevah obravnave pogosto trajajo po več ur – več kot 8 ur, pa tudi 15, 20, kar pomeni skupaj tudi do 160 ur posnetkov, kar pomeni, da bodo več kot 6 polnih delovnih dni višji in vrhovni sodniki porabili samo za poslušanje posnetkov glavnih obravnav. Zvočni in slikovni posnetek sta lahko pomagalo, ne moreta pa biti edina zapisa, s katerima lahko razpolagajo stranke.

Iz vsega povedanega je razvidno, da Poslanska skupina Državljanske liste noveli sicer ni povsem nenaklonjena, podprla bo celo vrsto dobrih sprememb, ne bo pa podprla izpostavljenih rešitev, ki jih prinašata 29. in 33. člen predlagane novele ZKP-L. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina DeSUS, gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Lepo pozdravljeni vsi, ponovno.

Danes bomo opravili splošno razpravo o besedilu Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku. Na prvi pogled sicer vsebinsko nezahtevne spremembe, vendar če se podrobno seznaniš s spremembami, ugotoviš, da le ni tako. Po besedah predlagatelja je večina predlaganih rešitev redakcijske narave in ne predstavlja bistvenih vsebinskih posegov v sedanji zakon. Namen predlaganih sprememb je v povečani učinkovitosti kazenskega postopka z administrativno razbremenitvijo policije, državnega tožilstva in sodišč. Prav tako naj bi se krepila pravna varnost z odpravo nedorečenosti pri posameznih procesnih institutih.

V pretežnem delu to, kar je predlagano v tej noveli, v Poslanski skupini DeSUS podpiramo in pozdravljamo. To so vsekakor spremembe, ki omogočajo hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo, prevalitev stroškov postopka na oškodovanca, če le-ta umakne predlog za pregon, ki ga je predlagal sam, odpravo administrativnih ovir, ki v bistvu pomenijo podvajanje dela, nepotrebno obremenitev policistov in podaljševanje postopkov, olajšano pridobivanje potrdil o tem, da oseba ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti preko diplomatsko konzularnih predstavništev, možnost predloga postopka kaznovalnega naloga v primeru pričakovanega premoženjskopravnega zahtevka, omejitev odvzema brisa ustne sluznice na tiste primere, ko je neizogibno potrebno, da se izsledi storilec kaznivega dejanja, da se storilec ne skrije ali pobegne, da se odkrijejo in zavarujejo sledi kaznivega dejanja in tako dalje, kot pač navaja 148. člen zakona.

V Poslanski skupini DeSUS menimo, da je učinkovit kazenski postopek eden od temeljev za to, da postulat v pravni državi tudi drži. Da bi bil kazenski postopek v tej luči učinkovit, je treba v oblikovanje področne zakonodaje vključiti vse akterje, ki sodelujejo v kazenskem pregonu in sojenju ter skozi konstruktivno sodelovanje strokovnjakov najti rešitve, ki bodo pomenile nevtralnost, pravičnost, varstvo človekove dostojanstvenosti, hitrost, temeljitost in transparentnost vseh faz v postopkih obravnave kaznivih dejanj. Glede na to, kako je tekel postopek oblikovanja vsebine te novele, zagotovo ne moremo trditi, da je celotna vsebina te novele bila oblikovana vsaj z vednostjo, če ne že usklajeno s stroko. Po naši oceni bi o tako pomembni zadevi, kot je ukinitev klasičnega pisnega zapisnika in uvedba možnosti snemanja in neposrednega prenosa glavnih obravnav, morala svoje povedati tudi stroka. Tukaj zdaj ne bi razglabljala o tej zadevi, mislim pa, da je gospod Braniselj pred mano v imenu stališča Poslanske skupine Državljanske liste o tej zadevi temeljito razpravljal in predstavil

probleme, ki bodo s tem v zvezi nastali. Vsekakor se njegovim stališčem glede tega pridružujem.

Na Vladi je obravnavana novela, ki je sicer predhodno bila že usklajena s stroko, bila naknadno na sami seji dopolnjena s prej omenjenimi določili. Seveda stroka, vsaj Sodni svet in Vrhovno sodišče, nasprotujeta tema dvema naknadno vnesenima zadevama.

V Poslanski skupini DeSUS se z njihovo argumentacijo, zakaj ni dobro ukinjati klasičnega zapisnika in zakaj je slabo oziroma nevarno neposredno javnosti predvajati postopek pred sodiščem, strinjamo.

Ker gre za splošno razpravo o zakonu, ki se zaključuje z glasovanjem o tem, ali je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, v Poslanski skupini DeSUS menimo, da je prav, da postopka obravnave zakona ne zaključimo danes, pač pa, da skozi modifikacijo besedila v naslednjih fazah zakonodajnega postopka to, kar utegne biti sporno, neustrezno in tvegano z vidika dela sodnikov in drugega sodnega osebja ter varstva vseh udeležencev v postopku bodisi dodelamo, če bi bilo to mogoče , sicer pa iz predloga sprememb in dopolnitev Zakona o kazenskem postopku umaknemo.

V Poslanski skupini DeSUS se torej strinjamo, da gre zakon v nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije, prosim.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoči. Še enkrat lep pozdrav vsem prisotnim!

Novela Zakona o kazenskem postopku, ki jo imamo danes pred seboj, uvaja le nekatere tehnične rešitve, po predlogu predlagatelja, z namenom doseganja večje učinkovitosti kazenskih postopkov in odpravljanje redakcijskih pomanjkljivosti v nedorečenosti v sedanjem zakonu. Te kozmetični popravki sicer lahko zagotavljajo notranjo konsistentnost obstoječe zakonodaje.

V Novi Sloveniji nismo naklonjeni nenehnemu spreminjanju zakonodaje, zlasti ne zaradi manjših popravkov zakonov. Tak način še bolj ovira izvrševanje zakonov kot pa odstranjuje ovire. Po mnenju Nove Slovenije vsi kazalniki dela in učinkovitosti sodišč zahtevajo povsem nove temelje procesne zakonodaje na kazenskem področju. Zavzemamo se za uvedbo prenosa sodne preiskave s sodišč na državno tožilstvo. S tem bomo dosegli ne le razbremenitve sodišč, pač pa tudi odpravo nepotrebnega podvajanja izvajanja dokazov v samem sodnem postopku – enkrat v preiskavi in drugič na glavni obravnavi – in posledično hitrejše in cenejše sojenje. Aktualno medijski odmevni procesi, kot na primer Balkanski bojevnik, zahtevajo konkretne zakonodajne rešitve glede priznavanja dokazov, zbranih v tujih državah, sicer se bo sklicevanje naših sodišč na visoke dokazane standarde zaradi varstva pravic obdolžencev, ki je – mimogrede – višje kot v državah razvite demokracije, sprevrglo v svoje nasprotovanje in bomo postali zatočišče za kriminalce in kriminalne združbe.

Nove zakonodajne rešitve bodo potrebne tudi na področju ukrepov za zagotavljanje navzočnosti obdolžencev v kazenskem postopku. Predvsem terjajo nove rešitve razlogi za pripor, zlasti za hujša kazniva dejanja. Poleg tega bodo potrebne tudi številne druge zakonodajne rešitve, ki bodo pospešile kazenske postopke, tako da se ne bodo vlekli leta in leta in se na koncu zaključili z ustavitvijo postopka zaradi zastaranja. Pričakovali smo, da bo tovrstna nova kazensko procesna zakonodaja vložena v parlamentarno proceduro v prvem letu vlade, vendar se je priprava nove zakonodaje na tem področju, kolikor smo seznanjeni, komaj dobro začela. Medtem je prišlo do politične krize in z njo, po vsej verjetnosti, tudi do zastoja reforme na področju pravosodja. Očitno je, da bo obstoječa kazensko procesna zakonodaja ostala v veljavi še kar nekaj časa. Glede na to ocenjujemo, da je smiselno, da se sprejmejo nekatere rešitve, ki odpravljajo nedoslednosti znotraj samega zakona.

Predlog zakona pa vsebuje tudi nekatere rešitve za večjo ekonomičnost in hitrost postopkov, uvaja namreč zvočno in slikovno snemanje glavnih obravnav. To idejo pozdravljamo, saj bo zagotovo doprinesla k skrajšanju glavnih obravnav v kazenskih zadevah. Sedanje sprotno sestavljanje zapisnika na glavni obravnavi, ki mora vsebovati bistvene povzetke zagovorov, izpovedi prič in podajanja mnenja izvedencev, pomeni predvsem v obsežnejših kazenskih zadevah precejšnjo izgubo časa. Posebej še zaradi pogostosti pripomb na zapis izjav udeležencev, ki niso bile prav razumljene oziroma ne prav zapisane. Preučili smo stališče Vrhovnega sodišča in tudi Državnega sveta, ki sta izrazila na katere pomisleke v zvezi z ukinitvijo klasičnega zapisnika. Tudi sama menim, da je treba zagotoviti neko daljše prehodno obdobje za uvajanje te novosti. Zagotoviti je namreč treba ustrezno tehnično opremljenost na vseh sodiščih.

Razen tega pa v Novi Sloveniji menimo, da popolna ukinitev klasičnega zapisnika ni smiselna. Menimo, da bi bilo poleg zvočnega in slikovnega snemanja še vedno treba ohraniti tudi zapisnik v klasični obliki, kamor bi se vpisovale sprejete odločitve v obliki sklepov, odredb in izrečene sodbe. Na ta način bo mogoče zagotoviti vpogled v sprejete odločitve in ne nazadnje tudi vpogled udeležencev v kazenski spis na način, kot je to potekalo do sedaj. V določenem prehodnem obdobju bi bilo treba urediti zvočno in slikovno

snemanje kot opcijo, ki jo bodo realizirala tista sodišča, ki imajo za to tehnične in druge pogoje.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije bomo v prvem branju Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku podprli. Seveda pa pričakujemo, da bo v nadaljnjem postopku predlog zakona ustrezno amandmiran tako, da bodo vključene nekatere spremembe in dopolnitve v smeri daljšega prehodnega obdobja za uvajanje novosti, predvsem pa tudi v smeri ohranitve klasičnega zapisnika, kamor se bodo vpisovale bistvene odločitve v postopku.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Zanoškar... Oprostite, Maša Kociper v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija. Dobil sem napačno informacijo.

Prosim.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala lepa, predsedujoči.

Predstavila bi torej stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija, ki bi ga začela s tem, da smo žal bili tudi v tem primeru znova priča vlaganja predloga v zakonodajni postopek na način, ki nikakor ni ustrezen.

Predlagatelj je namreč na spletnih straneh Ministrstva za pravosodje najprej objavil predlog zakona, ki je bil dan v strokovno usklajevanje in pri katerem je šlo za spremembe, ki niso bistveno vplivale na potek kazenskega postopka in so bile pred tem, tako kot je to ustrezno, usklajene z vsemi relevantnimi znanstvenimi in strokovnimi javnostmi.

Po vložitvi tega predloga v zakonodajni postopek, tako rekoč v zadnjem trenutku mimo usklajevanj, pa so dodali še edini dve relevantni in pomembni določbi, ki vplivata – in to bistveno vplivata – na kazenski postopek, to sta pa ti dve določbi, ki določata možnost zvočno-slikovnega snemanja in prenosa glavnih obravnav. Gre za tako velike posege v obstoječi kazenski postopek, ki ga poznamo v naši državi, da bi taka ureditev vsekakor terjala celovito in široko strokovno obravnavo, ki pa v tem primeru ni bila opravljena niti v minimalnem obsegu.

Naj opozorim, da praktično nobena država po svetu več ne prakticira slikovno-zvočnega snemanja glavnih obravnav na način, kot je zastavljen v tem predlogu. Celo nekatere zvezne države v Združenih državah Amerike, ki so tak način imele uveden, so ga zaradi številnih problemov, ki so se pojavljali v praksi, moožnih zlorab in težav, ki so jih imeli sodniki in ostali pravosodni delavci pri tem, tak način ukinile in ga večinoma ne uporabljajo več. Ne gre namreč samo za to, da se postavijo kamere v sodno dvorano in da se začne snemanje, ampak to za seboj potegne številna procesna vprašanja, vezana na procesno vodenje sodne obravnave, na zapisnik, na obliko tega zapisnika, na možnosti in pravice strank ter seveda na možne zlorabe, na možne tudi medijske zlorabe, jemanje stvari iz konteksta in tako naprej. Če kdo misli, da sodne obravnave potekajo na način, kot je to videti iz ameriških filmov, se pač zelo moti. Realnost je zelo drugačna in zlasti veliko manj atraktivna. Tako že sedaj, za tiste, ki ne vedo, so večinoma vse glavne obravnave na sodiščih javne in se jih lahko udeleži kdor koli, polnoleten državljan Republike Slovenije, ki pač pride v sodno zgradbo, si vzame čas in prisostvuje obravnavi. Tako ima s tega stališča javnost že sedaj vse možnosti spremljanja javnih obravnav. Če bi se v tej državi odločili za zvočno-slikovno snemanje in za prenose glavnih obravnav, je treba resnično preučiti vse prej omenjene zadeve in si tudi postaviti vprašanje finančnih posledic. Na način, kot je zdaj to predvideno v tem predlogu zakona, in celo na način, kot predlagajo nekateri predstavniki drugih poslanskih skupin, da bi se ohranil klasični zapisnik, bi to pomenilo znatno povečanje potrebnih sredstev za delovanje sodstva, kar je pa, kot vemo, že zdaj velik problem.

Tako smo v Poslanski skupini Pozitivna Slovenija osnovni predlog zakona s tistimi majhnimi prilagoditvami sicer podpirali, vendar pa glede na te nove določbe, ki so prišle naknadno v ta zakon, mislimo, da nikakor niso primerne za nadaljnjo obravnavo in potrebujejo več usklajevanj. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima – proceduralno? Kaj pa želite? Aha, v redu.

Besedo ima – gledam po mojem vrstnem redu, ker imam nekatere kolegice in kolege odjavljene – gospod Matjaž Zanoškar, pripravi naj se mag. Majda Potrata.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovana državna sekretarka!

Slišali smo predstavitve posameznih poslanskih skupin, vidimo in skupaj ugotavljamo, da je Zakon o kazenskem postopku tisti, ki bi ga bilo treba modificirati. Nekatere stvari v tem predlogu, novele so vsekakor dobrodošle in so prave in bodo naredile celoten kazenski postopek učinkovitejši in jasnejši. S temi pripombami in modifikacijami se tudi v Pozitivni Sloveniji strinjamo in nimamo pripomb, ker bo na tak način lažje in jasnejše in hitrejše vodenje postopkov, tudi glede obravnavanja gospodarskih kaznivih dejanj in tako dalje. Vendar vse atake so pa šle na tiste spremembe, ki so bile vnesene v novelo po javni obravnavi, to so spremembe oziroma modifikacije, s katerimi strokovna in kvalificirana javnost ni bila seznanjena, in prav na te spremembe, ki se nanašajo na glasovno in slikovno snemanje in vodenje postopkov oziroma spremljanje

postopkov, ima tudi Pozitivna Slovenija velike pripombe.

Če te spremembe ne bi bile vnesene po celotni javni obravnavi in razpravi v strokovnih krogih, potem bi nekako sprejemali to modifikacijo celotnega zakona, ker smatramo, da je to pač etapni cilj pri tem, da bomo šli v celotno spremembo in novelacijo Zakona o kazenskem postopku. Vendar tu imamo veliko pripombo in ta pripomba je, – seveda jo lahko jemljete, gospa državna sekretarka, kot da zahtevamo v nadaljevanju, do naslednje obravnave ustrezno amandmiranje te točke ali pa morda celotno brisanje tega, verjetno je pa za javno obravnavo in predstavitev kvalificirani javnosti ta problem že nekoliko zamujen in ga verjetno ne bo mogoče na tak način obravnavati. Torej, naša podpora Zakonu o kazenskem postopku v Pozitivni Sloveniji bi absolutno bila zelo jasna in zelo čista, če ne bi po javni obravnavi bilo vneseno to, o čemer sem govoril. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata, pripravi se gospod Jožef Jerovšek.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Zahteva po pravni državi je ena izmed glavnih zahtev, ne samo javnosti, ki je nezadovoljna z delovanjem države Slovenije, ampak smo si kot nalogo tudi Socialni demokrati postavili utrjevanje institucij pravne države. Zato je temeljno vprašanje, ki se mi zastavlja, to, ali je s predvideno novelo mogoče zagotavljati izboljševanje tistega, kar naj bi po mnenju javnosti oteževalo dostop do enake obravnave pred sodno vejo oblasti. Ob tem predlogu novele zakona se pa še enkrat kaže konflikt med ustavno ločenimi vejami oblastmi, to je izvršno vejo in sodno vejo oblasti, kajti izvršna veja oblasti je v predlog novele vključila pripombe, spremembe zakona, ki z zainteresirano in strokovno javnostjo niso bile usklajene. Vprašanje je, čemu so te naknadno vnesene pripombe ali spremembe namenjene. Če gledam laično, je zahteva po snemanju kazenskega postopka prej predmet dramatičnosti in teatralnosti pa manj postopku, ki bi vplival na kakovost sojenja. Že zdaj je bilo mogoče ugotavljati, da veljavna zakonodaja ne preprečuje posameznikom, različnim deležnikom postopka, da ne bi spretno uporabili manevrov za zavlačevanje postopka. Če bi bila takšna praksa snemanja vpeljana, dvomim, da bi to vplivalo na skrajševanje postopkov. Spomnimo se, kaj mislimo poslanke in poslanci o razliki med zaprtimi in javnimi sejami Državnega zbora, pa to ni na isti ravni. Kako to vpliva na čas obravnave posamezne točke dnevnega reda.

Tisto, kar me pri tem predlogu še posebej skrbi, je, ali bomo z vsako novelo zahtevali pospešitev postopkov za posamezne tipe pregona kazenskih ali kaznivih dejanja. Če se spomnite, pravimo, da bi morala družinska sodišča hitreje izpolnjevati postopke po prednostnem sistemu. Kateri postopki? Praktično vedno, kadar je posameznikov občutek za pravično in pravno ogrožen, vedno takrat pričakuje, da bi prišel čim hitreje na vrsto. Pri številu obravnavanih primerov pa je to lahko zelo oteženo zaradi tega, ker se grmadijo na vsaki takšni specialni točki pri meri.

Še eno stvar bi rada omenila. Varčevanje, ki je poseglo tudi v sodno vejo oblasti, nikakor ni premosorazmerno s tistim, kar nalaga novela zakona. Obveznosti, pristojnosti, obseg, tudi materialne zahteve se povečujejo, mi pa v proračunu namenjamo za sodno vejo oblasti manj denarja. Odpuščeni so bili tisti, ki niso v sam akt sojenja vključeni, ampak tisti, ki sodijo v podporne službe, ki olajšujejo sodniku delovanje. Mislim, da bi moralo biti naše prizadevanje bolj usmerjeno v zagotavljanje dobrih okoliščin za zagotavljanje kakovostnega in hitrega sojenja kot pa iskanje nepremišljenih, neusklajenih in na hitro roko vstavljenih sprememb v zakone, ki prihajajo v našo proceduro. S tem seveda samo ponavljam že večkrat izraženo nezadovoljstvo, da kršimo osnovne postulate varovanja pravne varnosti, če se ukvarjamo s takimi postopki, ki spreminjajo zakonodajo na neustrezen način, ki je, mimogrede, tudi v nasprotju z Resolucijo o normativni dejavnosti. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Jerovšek, pripravi se gospa Marjana Kotnik Poropat.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovane kolegice in kolegi!

Zavedamo se, težav našega sodstva, njegove prislovične neučinkovitosti in posledica takšnega javnega mnenja in dejanskega stanja je tudi pričujoči predlog novele Zakona o kazenskem postopku. Zakon je pripravljal minister Pličanič in tukaj imam datum, da je prispel v Državni zbor 21. januarja, zato nekako ne morem razumeti, da se govori, da je tudi Državljanska lista tukaj govorila, da je bilo nekaj vnesenega po njihovem odhodu iz koalicije. To verjetno enostavno ne bo držalo.

Do nekaterih rešitev te spremembe zakona imam seveda pozitivno stališče, pri nekaterih pa tudi mene nekatere stvari navdajajo z določenim dvomom, ali so čisto vse rešitve v redu, še posebej zaradi tega, ker nisem nikoli bil in ne bom za kakšne revolucionarne rešitve – kjer koli. Namreč, zelo se strinjam s tem, da se odloča za posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo, upoštevajoč naravo in pomen tovrstnih kaznivih dejanj in ob vzgledu ureditve, ki velja v pripornih zadevah – piše v 203. členu Zakona o kazenskem postopku.

Temu pa sledijo še tri določbe o zvočnem in slikovnem snemanju prenosu

glavnih obravnav. V teh naknadnih določbah je gotovo nekaj pozitivnega, tudi javna glavna obravnava lahko gotovo nekaj pospeši, kajti postopek je gotovo podvržen večji javnosti, kajti res je, da so vse obravnave načeloma javne, če ni nekih posebnih razlogov, mladoletnosti ali pa kake druge stvari, ki so po drugih zakonih in drugih členih tega zakona določene, da se obravnavajo na zaprtih sojenjih. Gotovo je predlagatelj imel te pozitivne namene.

Predvidevam, da bo nadaljnja obravnava in postopek tega zakona, za katerega vemo, da se ne bo zaključil tudi na naslednji seji, prinesel to, da se bo izkristaliziralo, kaj je v resnici plus, kaj je lahko tudi nevarno, neuspešno. Mislim, da imamo dovolj časa, zato se tu malo čudim tem varovalkam, ki si jih v tej fazi postopka zadajajo ene poslanske skupine. Nisem prepričan, da bomo sprejeli sklep, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, kar omogoči nadaljnjo razpravo in izboljševanje zakonskega osnutka. Bolj se bojim, da so tu razlogi drugje, pa se to jasno ne pove. Da katere stranke bodoče koalicije moti ta predlog za hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo – to se pravi, gospodarski kriminal. Tu bi lahko bilo, da so nekatere stranke bodoče koalicije zainteresirane za zaviranje sodnih postopkov, za zastaranje kaznivih dejanj, ne pa za pospeševanje. Zdi se mi, da bo to verjetno glavni razlog, kjer si jemljete to rezervo, da boste lahko proti spremembam in da iz vsega skupaj ne bo nič, da boste kazali goloba na strehi: mi smo, ampak v tem primeru. Zopet bomo tam, ko se bo v javnosti veliko govorilo, kako je treba učinkovitost sodišč povečati, ko pa se sprejemajo zakonske osnove, ki bi to omogočile, pa eni pritisnejo na bremzo, zablokirajo. Ne se izgovarjati samo na to, da je to že kot fiksirano, da bo to zvočno-slikovno snemanje in prenos glavnih obravnav kot pribito. Imamo dovolj časa, da to izkristaliziramo v nadaljnjih fazah. Če bo danes zakon padel iz nadaljnje obravnave, potem sem trdno prepričan, da vas žuli to, da bi se gospodarski kriminal lahko obravnaval hitrejše, pa da ne bi nekateri pomembni ljudje iz bodoče koalicije prišli pred roko pravice ob pravem času in bili tudi obsojeni.

Prenos glavnih obravnav – v tem trenutku ne vem točno, na kakšen način bo mogoč dostop do tega, in se na nek način tudi sam zavedam, da ima lahko negativne posledice. Še posebej, ker smo soočeni ali pa vsaj tisti, ki smo več brali o tem, vemo, da so povojne oblasti uporabljale za ožigosanje nedolžnih žrtev na montiranih procesih javne prenose na trge, na ulice. Kolikor vem, so bili dachavski procesi prenašani preko zvočnikov in tožilec je tam vpil o zločincih, nisem čisto siguren, če ni bil tudi Pučnikov proces javno prenašan in da je bivši komunistični režim nahujskal ljudi, da so v tistem znanem stilu Kristusovega sojenja – dobesedno: križajte ga!

Sodne postopke je vsekakor mogoče zlorabljati in na tem teritoriju so bili bogato izrabljani v okviru prejšnjega totalitarnega sistema. Zaradi tega smo dolžni in moramo vsakršno rešitev izjemno premisliti. Se mi pa zdijo današnji izgovori zelo lahki; kot sem že rekel, celo za lase privlečeni, ker napačno slikate javnosti, kot da se je že zdaj treba odločiti dokončno. Imamo dovolj časa! Sprašujem pa se, kaj bo, če bo tudi v novi vladi sedel na pravosodnem ministrstvu isti minister, gospod Pličanič. Pa bo že startal s tem, da ste njegove rešitve v kali zatrli. Tam se smejijo, mogoče, gospod Jakič sedi poleg nove pravosodne ministrice, ne vem, morda... / oglašanje iz dvorane/... Saj se ne sekiram, ampak vidim grimase in opazke, tako da... Bomo videli na koncu, mogoče niti niste vi glavni akterji, ker so zadaj centri moči, ki določajo vaši stranki marsikaj.

Jaz sem za to, da danes sprejmemo sklep, da gre zakon v nadaljnjo proceduro, da pa o vseh rešitvah res kvalitetno razmišljamo, s pomočjo stroke, vendar plediram tudi na stroko, zato da naj se izkoplje iz tega, da je pod vplivom ali pod pritiskom teh centrov moči finančne oligarhije, ki ima ogromno denarja in že pri zakonodaji prepreči, da bi bili tisti, ki so oropali to državo v bankah, v podjetjih in drugje, kaznovani in pripeljani pred roko pravice. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

K besedi vabim dr. Ljubico Jelušič, pripravi naj se mag. Damjana Petavar Dobovšek.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Ob zakonih, kot je predlagani, se človek vedno sprašuje, ali je smiselno spreminjanje, če je bila prejšnja sprememba narejena leta 2011 in če predlagatelj pravi, da ima že pripravljeno celovito spremembo celotnega ZKP, kar pa mu je bilo, torej Vladi je bilo to naloženo že pred časom z odločitvijo Državnega zbora. Ampak kljub vsemu se da iz gradiva, kot je pripravljeno, sklepati, da je bil tudi predlagatelj v težavah z nekimi naknadnimi predlogi, ki so se očitno pojavili kasneje, po tistem, ko je bil predlog sprememb in dopolnitev zakona že v tako imenovani javni obravnavi. Namreč, večina tistega, kar je vsebina 29. in 32. ter 33. člena v nekaterih delih teh spremnih besedil k zakonu ni obdelana pretirano podrobno oziroma bi človek rekel, da je v obrazložitvi učinkov in posledic tega zakona celo napisanih nekaj takih trditev, ki postavljajo pod vprašaj rešitve, ki so zapisane potem v teh treh členih. Zlasti je zanimivo opazovati tisto, kar ste navedli v mednarodnih primerjavah, kjer ste za primerjavo vzeli francoski, nemški, italijanski in hrvaški primer. Kolegici Kociper se zahvaljujem,

ker je dodala tudi ameriško prakso, ki je vi sicer niste tukaj zapisali; ampak v nobenem od teh primerov, ki ste jih predstavili se ne da poiskati nečesa, kar bi bilo lahko podlaga tistemu, kar predlagate sedaj s temi členi.

Če gremo najprej pogledat 29. člen, ki govori o neposrednem prenosu obravnav. Najprej se postavi vprašanje, kaj je utemeljitev, zakaj je treba sploh imeti neposredne prenose. Pravite, da zaradi poštenosti, zaradi javnosti sojenja. Prej je bilo že povedano, da so obravnave že sedaj javne. Torej, v čem je potreba po tem, da bi morala javnost biti še bolj vključena v nadzor poštenosti delovanja sodišč? V primerjavah francoskega, nemškega, italijanskega in hrvaškega modela ni govora o neposrednih prenosih, pač pa je o neposrednem prenosu govora tam, kjer obrazložite ta člen, in sicer 29. člen, in pri tem navajate britanski primer, pa še pri britanskem primeru navedete samo vrhovno tožilstvo, s katerega je mogoče tvitanje. Skratka, utemeljitve tega neposrednega prenosa glavnih obravnav v iskanju primerjav z drugimi državami tukaj nisem našla. Mogoče so kakšne druge države to uvedle, pa tega niste navedli v gradivu.

Kar pa se tiče zamenjave klasičnega zapisnika glavne obravnave z digitalnim zapisnikom, je pa zanimivo tisto, kar ste napisali v gradivu, in sicer italijanski primer, kjer očitno z digitalnim zapisom ne pridejo k večjemu varčevanju, ampak imajo zaradi digitalnega zapisa tam prisotnega tudi tako imenovanega sodniškega pomočnika, ki pa je po vsej verjetnosti človek s sodno izobrazbo oziroma sodni pripravnik. Se pravi, da Italijani z digitalnim zapisom očitno niso nameravali varčevati. Še več! Z digitalnim zapisom oni poskrbijo za to, da je še en zapis poleg pisnega zapisa za preverjanje natančnosti oziroma pravilnosti tistega, kar je v klasičnem zapisu in poleg tega morajo v treh dneh po končani obravnavi napisati magnetogram oziroma zapis tistega, kar je digitalno posneto. Se pravi, da v vsakem primeru pridejo do klasičnega zapisa, in to po obvezni poti. V tem, kar vi predlagate, pa naj bi do prepisa digitalnega zapisa prišlo samo na podlagi nekaterih posebnih zahtev.

V gradivu je tudi zanimivo pogledati tisto, kar trdite v povezavi s finančnimi posledicami. Že nekateri kolegi so opozarjali na to, da po vsej verjetnosti te spremembe, zlasti seveda iz 29., 32. in 33. člena, vodijo k večjim stroškom. Navedli ste sicer, da so sodišča že opremljena za zvočno snemanje, ali so opremljena za slikovno spremljanje oziroma snemanje, tega ne vem, najbrž še ne, in to bi po vsej verjetnosti imelo neke finančne posledice. Ampak pri tistem, ko govorite o finančnih posledicah teh dveh problemov neposrednega prenosa in digitalnega zapisnika, v bistvu finančno sploh ne ovrednotite, kar me čudi. Kot je bila praksa v času moje vlade, smo morali v gradivih vedno natančno finančno ovrednotiti posledice vsakega zakona, pa četudi je bilo ovrednotenje v plus, minus ali nič, je bilo treba vseeno to zelo natančno finančno ovrednotiti, tako da sem presenečena, ker tega v teh vaših zakonih ni več.

Najbolj problematično se pa meni osebno zdi to, da en del teh predlogov ni bil usklajen s strokovno javnostjo. Ponavljam tisto, kar so že kolegi in kolegice rekli pred mano, in sicer, čudi me, da predlog spremembe zakona ni bil usklajen s Kazenskem oddelkom Vrhovnega sodišča, ni bil usklajen s Sodinim svetom, ni bil usklajen s Slovenskim sodniškim združenjem, in kar je mogoče še najbolj čudno, če ljudje, ki delajo na prvostopenjskih in višjih sodiščih ugotavljajo, da bi izvedba tega, kar predlagate, bila zelo problematična in da bi to zelo težko opravili, predvsem pa, da to ne pomeni, da bi jih razbremenili nesodniških opravil, potem me čudi, kako da ste s take vrste predlogi sploh šli naprej.

Skratka, dvomim, da je mogoče sedaj, ko je zakon že tako izdelan, pridobiti neko novo mnenje teh strokovnih in znanstvenih institucij, ki bi se s tem, kar predlagate, strinjale. Mislim, da bi bilo modro narediti tisto, kar je Ministrstvo za pravosodje dolžno narediti že nekaj časa in sicer celovito spremeniti Zakon o kazenskem postopku, če pa je bil namen pri tej spremembi zakona narediti nekaj urgentnega, nekaj, kar je bilo nujno potrebno, redakcijske narave, potem pa predlagam, da to se tudi pošteno pove, ne pa, da se najprej v ta predlog zakona napiše, da ta sprememba predstavlja manjše spremembe, potem pa tisti, ki zagovarjate zakon tukaj govorite o bistvenih spremembah.

Zelo se zavedamo, da gre tukaj za bistvene spremembe, zlasti v teh dveh delih, ki zadevajo neposredni prenos obravnav in digitalni zapis glavne obravnave, ampak kot pripravljavci oziroma kot zagovorniki se pa morate uskladiti, ali gre za manjše spremembe, ali gre za bistvene spremembe. Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Damjana Petavar Dobovšek, pripravi se gospa Renata Brunskole.

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim, kolegicam poslankam in poslancem!

Sama bi se pri tej predlagani noveli Zakona o kazenskem postopku bolj osredotočila na vsebinske spremembe, ki se mi zdijo pomembne, predvsem pri skrajšanju rokov pri sami obravnavi, zmanjšanju administrativnih ovir in na splošno pri zmanjšanju stroškov v kazenskem postopku. In seveda, zelo je pomembno, da ta novela vsebuje tudi predloge za izboljšanje sodelovanja med policijo in državnim tožilstvom in tudi zmanjšanje administriranja med tema dvema organoma in podvajanja opravil pri obravnavanju deliktov v predkazenskem postopku. Zato bi se bolj

osredotočila na dodani 4. in 5. odstavek 147. člena Zakona o kazenskem postopku oziroma na predloge k 15. členu novele, ki je pred nami, in sicer, novela predvideva in določa, kdaj je treba državnega tožilca o kaznivem dejanju obvezno obvestiti in o kakšnih drugih posebnih rokih in kdaj šele s kazensko ovadbo oziroma sporočilom. V primerih, ki so izključeni od obveščanja pred podajo kazenske ovadbe oziroma poročila, če ne gre za pomembnejše zadeve, in glede na izkušnje tudi ni računati, da bi policija usmerjala s strani pristojnega državnega tožilstva nek kazenski pregon. V teh primerih gre torej očitno za tako imenovano potencialno manjše kaznivo dejanje, zaradi česar ni treba nujno in takojšnje pošiljanje ovadbe državnemu tožilstvu. To je novo, to je ta dodani četrti odstavek.

Hkrati je tudi predlagana ureditev fleksibilna in zelo operativna, saj omogoča morebitno sprotno uravnoteženje preko določb uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih organov, institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj in tudi pri delovanju v sodelovanju s specializiranimi in skupnimi preiskovalnimi skupinami.

Določena je tudi sistemska varovalka, namreč vgrajen je rok 30 dni, ko mora policija obvestiti državnega tožilca, ne glede na uspeh svojega policijskega preiskovanja, nato pa nadaljuje z delom po zakonu in obveščanjem po uredbi. Če namreč policija v 30 dneh ne more zbrati vseh potrebnih podatkov, pošlje državnemu tožilstvu ovadbo oškodovanca. Ko policija zbere vsa potrebna obvestila o kaznivem dejanju in storilcu, državnemu tožilcu posreduje poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe. To tudi močno skrajša sam postopek, kar se mi zdi zelo v redu. To je bil četrti odstavek.

Namen dodanega petega odstavka k temu 147. členu Zakona o kazenskem postopku pa je izboljšanje, kot sem že omenila, sodelovanja med policijo in državnim tožilstvom in tudi zmanjšanje administriranja med tema dvema organoma oziroma podvajanja opravil pri obravnavanju predlaganih deliktov v predkazanskem postopku. Posledično bosta lahko tako policija kot tudi državno tožilstvo več pozornosti namenila preiskovanju hujše kriminalitete. V praksi namreč pogosto prihaja do primerov, ko oškodovanec na policiji jasno pove, da dejanje naznanja le zaradi uveljavljanja odškodninskih zahtevkov. Oškodovanec v takšnih primerih največkrat sploh nima interesa za nadaljnji pregon kaznivega dejanja ter kasneje tudi umakne predlog za pregon pri državnem tožilcu, posledično pa mora policija kljub temu pred tem opraviti vsa dejanja v zvezi s prijavljenim kaznivim dejanjem.

Namreč, v tem primeru lahko policija kot tako imenovani nepristojni organ samo sprejme izjavo o umiku predloga za pregon in jo takoj pošlje pristojnemu državnemu tožilstvu. Istočasno pa sestavi in posreduje še kazensko ovadbo oziroma poročilo s povzetkom opravljenih dejanj in ugotovitev. Kot sem omenila, tako policijske kot tožilske izkušnje kažejo na zelo veliko število umikov predlogov oškodovancev v kasnejših fazah postopkov. Obravnavanje tovrstnih zadev torej po nepotrebnem obremenjuje državne organe in posledično proračun, zato je to zelo pomembno pri odpravljanju administrativnih ovir in je ta člen tudi zelo koristen pri zmanjševanju stroškov za proračun.

Tudi v primeru ustne ovadbe za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, za katerega bo oškodovanec ob tem izjavil, da ne želi kazenskega pregona, bo policist sestavil zapisnik o prejemu ovadbe, s katerim bo oškodovanec tudi obveščen, da mu ne gredo pravice iz drugega odstavka in četrtega odstavka 60. člena Zakona o kazenskem postopku, v zapisniku, v katerem bo zaznamovan, bo pa tudi podan pouk, ki je zdaj po novem nujen.

V zvezi s podukom bi rada omenila tudi dopolnilo k 24. členu. Ker ta dopolnitev izhaja iz cilja, da upoštevanje načela pravne države v smislu predvidljivosti postopka in pravočasnega seznanjanja udeležencev s posledicami postopkovnih dejanja zahteva tudi strožja pravila glede plačila stroškov kazenskega postopka, je zato tudi ta nujna dopolnitev poduka oškodovancu glede na to novo rešitev, v skladu s katero mora oškodovanec, ki je umaknil predlog za pregon po začetku glavne obravnave, tudi sam nositi stroške kazenskega postopka. To se mi zdi izredno pomembno.

Rada bi poudarila, da je enak postopek tudi v primeru, ko oškodovanec poda ovadbo za kaznivo dejanje, ki jo predloži po telefonu, in kasneje na policiji tudi osebno izjavi, da za podano kaznivo dejanje ne želi kazenskega pregona, bo imel policist v tem primeru možnost, da na predhodno sestavljenem uradnem zaznamku o sprejemu ovadbe zabeleži izjavo oškodovanca, da ne želi kazenskega pregona, ter zaznamuje poduk o pravicah, ki mu ne gredo iz drugega in četrtega odstavka 60. člena, ki sem ga pravkar tudi citirala – v zvezi s podukom, da sam nosi stroške v primeru, da umakne predlog za pregon po začetku glavne obravnave.

Omenila bi tudi spremembe k 19. členu te novele oziroma spremenjeni 162. člen, ki ureja vprašanje stroškov odloženega pregona, torej zdaj imamo institut odloženega pregona. V praksi so se pojavile različne interpretacije določbe, pri čemer pa je glede na namen tega instituta odloženega pregona, ki je bil do sedaj v prid osumljencu, smiselno, da slednji sam nosi svoje stroške odloženega pregona. Ker pa je soglasje oškodovanca predpogoj za odložitev kazenskega pregona, je pa dopuščena s to novelo tudi možnost, da osumljenec povrne stroške oškodovancu.

Novela v 21. členu tudi predvideva, da se ukinja potrdilo o zasegu predmetov, ki ga

policija izdaja osebam, pri katerih v okviru posameznih preiskovalnih dejanj zaseže predmete. Navedeni dokument namreč identično podvaja zapisnik v delu, ki povzema dokumentiranje zaseženih predmetov. Torej je tudi tukaj doseženo zmanjšanje administrativnih bremen, ker se ta zadeva ne podvaja. Izpolnjevanje potrdila v takšni obliki tako dodatno obremenjuje policiste, če bi bilo tako s ponovnim zapisovanjem istovrstnih podatkov. Z namenom odpravljanja administrativnih obremenitev se bo zaseg predmetov dokumentiral samo z enim dokumentom. Zapisnik se bo tako izdal tistemu, pri katerem se opravi preiskava ali ki se preišče oziroma njegovemu zastopniku. Če je slednji odvetnik, je lahko prisoten pri preiskavi že na podlagi drugega odstavka člena Zakona o kazenskem postopku. Če pa je to na primer odrasel član gospodinjstva, je kot zastopnik lahko navzoč, če ni prisoten tisti, čigar stanovanje ali prostor se preiskuje.

Osebno menim, da res ne gre za ne vem kakšne velike vsebinske spremembe, nekatere so redakcijske narave, vendar pa menim, da so spremembe takšne, ki bodo bistveno odpravile administrativna bremena, skrajšale roke in tudi razbremenile proračun. Zato menim, da je novela koristna in tudi jo v temu prvemu branju podpiram. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

K besedi vabim gospo Renato Brunskole. Pripravi naj se gospod Jože Tanko.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa. Lepo pozdravljeni!

Predlog zakona o kazenskem postopku bom v prvi obravnavi pogojno podprla, kar pomeni, da bomo v nadaljnjem postopku zakon podprli, če bodo umaknjene sporne določbe. Gre za določbi 29. in 33. člena predloga zakona, za kateri pričakujemo, da se bosta v drugi obravnavi z amandmaji črtali. Vlada je predlog zakona ob vložitvi v Državni zbor dodatno spremenila. Predlog je bil namreč objavljen na spletnih straneh Ministrstva za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo in je bil dan v strokovno usklajevanje naslednjim znanstvenim in strokovnim institucijam: Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije, Vrhovnemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije, Varuhu človekovih pravic Republike Slovenije, Informacijskemu pooblaščencu, Odvetniški zbornici Slovenije, Slovenskemu sodniškemu društvu, Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, Pravni fakulteti Univerze v Mariboru in Evropski pravni fakulteti v Novi Gorici. Zanimivo je, da po strokovnem usklajevanju v gradivu, ki je prispelo v Državni zbor, piše: "Pripombe navedenih institucij so bile delno upoštevane."

Za kaj gre v določbah 29. in 33. člena, kar se nam zdi sporno? Ni bilo določb o neposrednem prenosu sodnih obravnav niti ne o ukinitvi pisnih zapisnikov po zaključku strokovnega usklajevanja, kljub temu da prvotni predlog ni bil problematičen, saj, kot so nekateri že poudarjali, gre za skrajšanje roka odprave administrativnih ovir. Vse to je v redu, vendar ko gre za zahtevne spremembe, in cilj, ki ga predlog zakona zasleduje, je utemeljen, pa je način ravnanja Vlade in pristojnega ministrstva v danem primeru resnično nedopusten ter vreden kritik in pripomb. Nedopustno je, da se s strokovno javnostjo uskladi en predlog, nato pa se v usklajeno verzijo vnašajo dodatne določbe, o katerih strokovna javnost sploh ni bila obveščena – 29. in 33. člen!

Poleg uvedbe neposrednega prenosa sodnih obravnav in ukinitve pisnih zapisnikov se pojavlja tudi dvom o dejanskem finančnem učinku predlaganega zakona, kjer je navedeno, da bo pri tej zadevi učinek pozitiven. Pozitiven učinek pomeni, da bi privarčevali. Res je, da je večina sodnih dvoran že opremljenih z opremo za snemanje obravnav, a predlagatelj verjetno niti pomislil ni na to, da so za tehnično obdelavo in izvedbo potrebni tudi tehniki za snemanje, prepisovalci in drugo podporno strokovno osebje. To pomeni različne možnosti slikovnega in zvočnega snemanja glavnih obravnav in prenosa slednjih. Torej gre za spremembo možnosti nadzora javnosti nad delom sodišč, neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabi telekomunikacijskih sredstev, kjer je mišljeno twitanje ali sms sporočila, slikovno in zvočno snemanje brez neposrednega prenosa ter tudi slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom. Ukinja se klasični zapisnik o glavni obravnavi, saj se bo slednja snemala z ustreznimi tehničnimi sredstvi za zvočno ali zvočno-slikovno snemanje. Strankam bo omogočeno predvajanje in pridobitev kopije posnetka iz informacijskega sistema sodišča, po plačilu stroškov pa se jim bo lahko izdal tudi zapis na zgoščenki. Posnetki glavnih obravnav se bodo v celoti ali deloma prepisali na utemeljeno zahtevo strank ali če bo predsednik senata sam tako odredil.

V zvezi z navedenim lahko rečemo, da je naš dvom v finančni učinek teh dodatnih predlogov upravičen, saj bo pozitiven v toliko, da bo treba dodati sredstva. Zatorej tudi sama menim, da je to popoln nesmisel, če že ne rečem absurd, če pomislimo, da je ob novem letu v pravosodju na sodiščih izgubilo službo 250 zaposlenih preko projekta Lukenda. Torej, podpiram ta predlog zakona, vendar če bodo v drugi obravnavi potem umaknjene sporne obrazložene določbe. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko in na koncu še predstavnica predlagatelja.

Prosim.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Morda je za nekatere preveč, da bi poleg reforme trga dela, ki ima dva zakona, obravnavali in sprejeli danes še kakšno drugo stvar, ki bi bila potrebna. Moram reči, da smo pri gospodu Pličaniču oziroma s področja pravosodja pričakovali bistveno več; pričakovali smo tudi tem področju reformo pravosodja. Žal se kakšen tak korenit projekt ali pa sprememba kot na področju Ministrstva za delo tu ni zgodil. Tu moram reči, da je veliko oviro ministru predstavljala predvsem njegova poslanska skupina in nekaj primerov je, ko so se zakoni, ki jih je predlagal minister Pličanič, ustavili v postopku, še preden so prišli sploh v Državni zbor.

Kar zadeva zakon, ki je pred nami, prinaša zagotovo pozitivne spremembe. Zagotovo. Ali so te spremembe dovolj velike, dovolj v skladu s pričakovanji bivše koalicije in tudi novonastajajoče koalicije, je drugo vprašanje. Vendar, pozitivne spremembe prinaša ta zakon in če je temu tako, potem bi pričakoval, da v tej fazi obravnave zakona, ko govorimo o splošnih usmeritvah, o primernosti zakona, da se ta zakon podpre in se ga potem dodela v tistih točkah, za katere večina meni, da so potrebne posebne dodelave. Kar tako, da bi zakon a priori zavrnili, pa se mi ne zdi smiselno, sploh ne po nekaterih razpravah tistih, ki se na to področje pravosodja precej bolje razumete kot drugi. Po mojem mnenju zakon prinaša določene racionalizacije, prinaša spremembe. Vsaka sprememba, ki je, je dobrodošla, pa naj gre za čas trajanja obravnave, naj gre za obremenitev sodnikov ali tistih, ki so tako ali drugače udeleženi v sodnem postopku, še posebej se mi zdi primerno, da se vsaj s temi neposrednimi administrativnimi opravili razbremeni sodnike. Oni so namreč tisti, ki določajo tempo pri sodnih postopkih, oni so tisti, ki razpisujejo, in oni so tisti, na katerih se več ali manj meri učinkovitost sodstva. To niso administratorji, to so sodniki. Če se sodnik ukvarja z zapisnikom, če se sodnik ukvarja s tem, da narekuje, da zapisnikar piše tisto, kar je povzetek obravnave, potem je pač to določena izguba časa. Glede na število obravnav, število postopkov je ta izguba časa enormna. Če bi vse to sešteli, koliko sodniki porabijo za te zadeve, bi morda ugotovili, da če bi to preračunali v učinek, pomeni lahko to, ne vem, da se približno 20 % sodnikovega dela izgubi na obravnavi za te zadeve. Če to preračunate v ure, to pomeni, recimo, 7 %, 8 % sodnikov se v tem neto efektu ukvarja samo s tem – če to zbereš v neko količino. Mislim, da to zagotovo ni tisto, kar bi bilo v tem delu produktivno.

Zdi se mi smiselno, da se vseh teh opravil, ki niso nujna, v pravosodju očisti, da se vseh teh administrativnih opravil očisti tudi šolstvo, ne samo pravosodje, tudi tam opravljajo učitelji mnogo nepotrebnih opravil, ki ne sodijo v pedagoški proces in tako naprej. Sodniki bi se morali ukvarjati s tistim, kar sodi neposredno v sodni postopek, kar izboljšuje učinkovitost njihovega dela, kar na koncu privede tudi v zmanjšanje sodnih zaostankov, kajti če se ukvarja z zapisnikom, ne preučuje novih sodnih predlogov, ne razpisuje sodb, ampak se ukvarja z neko administrativno zadevo.

Moram reči, da si na nekaterih drugih področjih želijo digitalizacij. Mislim, da pravosodje ni edina veja v tej državi, edina panoga, ki bi ji digitalizacija predstavljala oviro, kot sem to razbral iz nekaterih razprav. Tudi digitalizirani zapisi pač predstavljajo neko arhivsko gradivo, tako ali drugačno, in vse sodobne stvari vsepovsod težijo k temu, da imajo čim več gradiva in stvari digitaliziranih. Ne vem, zakaj bi v tem primeru bilo sodstvo tisto, ki bi mu to predstavljajo breme, vsaj tako sem zaznal iz tega zapisa, ki ga je poslal v Državni zbor Sodni svet. Mislim, da je ta strah povsem odveč.

Pa še enega področja se bom dotaknil, ki se mi zdi v tem delu vitalno, to pa je področje dejanj zoper gospodarstvo. Tu so primeri, ki prinašajo državljanom, gospodarskim subjektom, državi najhujše posledice. Zaradi dolgotrajnih postopkov pri sojenju, recimo zadev iz gospodarskega kriminala, je na tej osnovi nastala najmanj tretjina brezposelnih, ker so ti postopki tako počasi tekli, ni prišlo v razumnem roku do razsodb, ni prišlo do odškodnin in mnogi povsem nedolžni gospodarski subjekti so zaradi tega tudi propadli. Mislim, da bi morali tudi v nadaljevanju, ko se bomo s tem ukvarjali, temu področju posvetiti dodatno pozornost, kajti od hitrosti, od učinkovitosti razsodb na tem področju je odvisno marsikaj, morda mnogo več, kot si kdorkoli v tej državi predstavlja.

Sam bom ta predlog zakona oziroma nadaljevanje postopka podprl. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo dajem gospe državni sekretarki Mojci Kucler Dolinar, predstavnici predlagateljice Vlade.

Prosim.

MOJCA KUCLER DOLINAR: Hvala, predsedujoči, za besedo.

Hvala lepa, poslanke in poslanci, ki ste sodelovali v tej vsebinsko zelo bogati razpravi, in vesela sem, da lahko ugotovim, da bo ta predlog zakona prešel to prvo obravnavo in šel v nadaljevanje postopka. Namreč, tako sem lahko zasledila iz vaših stališč.

Povsem razumljivo je in vesela sem, da na splošno oziroma po večini ocenjujemo, da predlog vsebuje mnoge dobre rešitve, ki bodo razbremenile pristojne organe in ki jasneje določajo posamezne pravice in obveznosti vseh udeleženih v kazenskem postopku.

Seveda pa je razumljivo, da imamo do nekaterih rešitev različna stališča, ampak če nekoliko analitično pogledamo, od 54 predlaganih členov zakona so se vprašanja pojavila okoli štirih, petih povezanih členov in na

pomisleke bom v nadaljevanju tudi sama odgovorila, vam pojasnila, zakaj take rešitve, kot smo jih pripravili v predlogu zakona.

Najprej bi začela na koncu razprave. Gospa poslanka Brunskole je izpostavila projekt Lukenda in zaposlitve v zvezi s tem. Mislim, da je tako kot s tem predlogom zakona, ki je danes pred vami na mizi, bilo tudi s projektom Lukenda eden ključnih ciljev na področju pravosodja odprava sodnih zaostankov na način, da bodo učinkovitost delovanja sodstva občutili uporabniki storitev, torej državljanke, državljani, ki se v samih postopkih znajdejo. Dejansko bodo, bomo lahko o pravni državi govorili šele, ko bodo tudi udeleženci sodnih postopkov imeli občutek pravne varnosti.

Za projekt Lukenda moramo pogledati nekaj let nazaj, pa vse do danes in lahko ocenimo, da je imel odločilno vlogo pri odpravi sodnih zaostankov. Leta 2005 ga je pripravil tedanji minister za pravosodje, profesor dr. Lovro Šturm. Projekt Lukenda je za odpravo sodnih zaostankov poleg zagotovitve prostorskih pogojev za delovanje sodišč predvidel tudi zagotovitev in organiziranje dodatnih sodnikov in strokovnega osebja za čas do konca leta 2010. Leta 2010 je bilo ugotovljeno, da je projekt uspešen, zato je bil ta projekt podaljšan do lanskega leta, torej do konca leta 2012. Kar se pa tiče zaposlene, je pomembno in potrebno, da se navajajo pravilni podatki, namreč, čeprav se je projekt zaključil, je 67 odstotkov zaposlenih s projekta Lukende ohranilo svoje zaposlitve. Namreč, Ministrstvo za finance je ob usklajevanju proračuna za leti 2013 in 2014 sodiščem zagotovilo 5 milijonov evrov za vsako leto posebej, od tega 3,4 milijona evrov za plače in milijon in pol, celo nekaj več, za stroške sodnih postopkov. Torej, skupna sredstva za plače so tako zadostovala za nadaljevanje zaposlitev 440 zaposlenih od 660 zaposlenih s projekta Lukenda in ni primerno tukaj kakršno koli zavajanje, koliko je izgubilo zaposlitev tistih, ki so sodelovali na projektu Lukenda. Drži, da jih 200 več ne sodeluje v tem projektu, vendar pa 440 se podaljšuje zaposlitev, nekaterim celo ugodnejše, njihova zaposlitev je prešla iz razmerja za določen čas v razmerje za nedoločen čas po mnogih sodiščih.

Prehajam na izpostavljena vprašanja in pomisleke, največ jih je bilo glede snemanja glavnih obravnav in pa prenosov. Za lažje razumevanje, tudi javnosti, ki nas spremlja, je treba poudariti, da po eni strani govorimo tukaj o snemanju s strani medijev, po drugi strani pa o snemanju glavnih obravnav in prenosu s strani sodišč. Eno je gotovo, da morebitno snemanje pod določenimi pogoji s strani medijev ni v pristojnosti zagotavljanja pogojev s strani sodišč – tu že nadaljujem predvsem v zvezi s finančnimi učinki,. Vendar bi rada poudarila, da z možnostjo neposrednih prenosov sojenj in glavnih obravnav se po eni strani širijo možnosti nadzora javnosti nad delovanjem sodišč – ne samo nadzor nad sodniki, ampak tudi malo vpogleda v delo tožilcev, pa v delo odvetnikov, pa v delo izvedencev in ostalih sodelujočih v postopku.

Vsi lahko beremo v elektronskih ali tiskanih medijih neke vrste poročilo z obravnav, kjer je dovoljena javnost, torej, tisti novinarji, ki spremljajo obravnave s strani tiskanih medijev, že danes lahko navajajo, kako in kaj je navedla priča in ostali udeleženci v postopku. Vemo pa, da prihaja do tehnološkega napredka, in zato smo ocenili, da bi to možnost tudi razširili.

Predlog novele pa – kar je pa pomembno poudariti in to bi rada podčrtala – vsebuje tudi omejitve neposrednih prenosov. Namreč, neposredni prenos, kot sem poudarila že v uvodni predstavitvi tega zakona, ne sme motiti poteka postopka, ne sme vplivati na poštenost postopka, zaradi prenosa tudi ne smejo biti kršene pravice udeležencev v postopku. In še dodatni dve varovalki; po eni strani snemanje obravnave ali posameznih delov obravnave nikoli ni dopustno, če obdolženec, ali njegov zagovornik, ali priča, ali izvedenci temu izredno nasprotujejo. Drugič pa je to tudi v rokah predsednika senata, tako o prepovedi neposrednega prenosa informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev kakor tudi zvočnega in slikovnega snemanja ter o dovoljenju za neposredni prenos odloči predsednik senata, če obstajajo razlogi za izključitev javnosti ali če je moten red. Torej, to je glede tistih pomislekov, ki ste jih izrazili v zvezi s to vsebinsko zadevo.

Izraženo je bilo tudi vprašanje stroškov pa tehnične opremljenosti, tehnične podpore. Rada bi poudarila, da so v Sloveniji vsa, skupaj petinšestdeset sodišč, torej okrajna, okrožna, delovna sodišča, višja, upravno sodišče, opremljeno za zvočno snemanje obravnav. Skupaj je to tristo triinpetdeset razpravnih dvoran oziroma razpravnih dvoran od tristo enainosemdeset po vsej Slovenji. Kako je bilo z namestitvijo tega sistema? Namestitev sistema je bila zaključena v septembru leta 2010, izvedena so bila tudi usposabljanja vseh uporabnikov sistema. Sistem za zvočno snemanje narokov in glavnih obravnav na sodiščih je v bistvu v najemu do sredine leta 2015, sredstva pa so zagotovljena iz evropskih strukturnih skladov.

Še nekaj drugih vprašanj je bilo v zvezi s finančnimi učinki tega zakona oziroma o "pozitivnih učinkih" tega zakona. Nekaj sem jih že uvodoma omenila, ampak dovolite mi, da jih tudi še ponovim. Tukaj gre predvsem za določbe, ki pomenijo poenostavitev postopkov in razbremenitev pristojnih organov. To bo prineslo prihranke predvsem pri policiji, tudi pri državnem tožilstvu. Že izpostavljena je določba, da če bo oškodovanec umaknil predlog za pregon na glavni obravnavi, bo moral on nositi stroške dotedanjega postopka – torej gre tukaj za razbremenitev proračuna sodišč. In kot že rečeno, e-zapisnik, digitalni zapisnik, sodišča so opremljena z ustreznimi napravami. Osebje in

sodniki so že večinoma usposobljeni za to in zato dodatna sredstva ali pa velika dodatna sredstva za ta namen ne bodo potrebna.Kot rečeno, prenosi pa potrebne naprave niso strošek države ali sodišča, ampak medijskih hiš, ki jim bo to snemanje potencialno dovoljeno, seveda če bo ta določba ostala znotraj predloga zakona.

Spraševali ste se o vplivu prenosa glavne obravnave na priče, ki še niso bile zaslišane. Ena od okoliščin, kot je že omenjeno, na podlagi katerih predsednik senata ne bo dovolil prenosa glavne obravnave, je tudi ta, da bi snemanje in prenos lahko motil potek postopka ali pa vplival na potek postopka oziroma njegovo poštenost. Če bo torej predsednik senata ocenil, da bi potek postopka lahko vplival na priče, katerih zaslišanje šele načrtuje v okviru naslednjih narokov, potem gotovo v skladu s predlagano spremembo tretjega odstavka 301. člena ZKP tega prenosa ne bo dovolil.

Sicer pa še dva stavka v zvezi z zvočnim zapisnikom namesto papirnatega zapisnika, kot smo to danes poimenovali. Tukaj ne gre za neko veliko sistemsko spremembo, namreč, že do zdaj je v zakonu podlaga, po kateri predsednik senata lahko odloči, da se bo narok snemal, in to sodniki sedaj tudi že počnejo. V noveli pa je to postavljeno nekoliko drugače ali pa, če rečemo obrnjeno: narok se snema, če predsednik senata ne oceni drugače oziroma če na predlog strank ne odloči, da se bo napravil tudi prepis zapisnika oziroma zaslišanja. Za zaključek bi pa še poudarila, da vsa tehnična podpora na sodiščih že obstaja.

Še enkrat vas prosim, spoštovane poslanke, poslanci, da ta predlog v tej prvi obravnavi podprete. V nadaljevanju pa imate predvsem vi, spoštovani poslanci, poslanke, tisto možnost, da sam predlog tudi amandmirate. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

S tem ugotavljam, da ste vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, tudi dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ja, zato odpiram prijavo. Prosim, da se prijavite. Vsak razpravljavec ima na voljo pet minut.

Prvi je na vrsti gospod Franc Breznik, prosim.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod podpredsednik!

Sam bom novelo Zakona o kazenskem postopku podprl. Podprl jo bom, ker menim, da pripadam neki opciji, ki se je zavzemala že pred volitvami in je dala v volilni program enega izmed ključnih odnosov ali pa ključnih reform, ki bi morale priti v slovenski red, to je predvsem tudi pregon težkih gospodarskih kaznivih dejanj. Poglejte, Zakon o kazenskem postopku, ki ga imamo v Sloveniji in je pred nami, gre v bistvu za mešani kazenski postopek. Iz zgodovine kazenskega postopka, če govorim o zadnjih več kot 1000 let, govorimo v prvi fazi o tako imenovanem akuzatornem kazenskem postopku, kjer je predvsem v rimskem pravu, če govorimo v prvem delu rimskega prava, v zakoniku XII plošč preko Justinjanove kodifikacije, preko glosatorjev in postglosatorje vedno veljalo, da javnost nekako pride pred pretorja in so vsa ta kazniva dejanja, ki so se tudi v rimskem pravu dogajala, prenesena javnosti. Glejte, tudi ta noviteta, ki se dokazuje z razvojem neke družbe zadnjih 1000 let, kot so razvoj nekih telekomunikacijskih ali elektronskih medijev, je v bistvu ponujena v tem tej noveli kazenskega zakonika. Drugi del z razvojem kazenskega prava ali pa našega kazenskega postopka je tako imenovani inkvizicijski del kazenskega postopka. Inkvizicijski kazenski del je v našem mešanem postopku prenesel predvsem pismenost kazenskega postopka ali pa opismenjevanje v vsakem delu primera. V tem primeru ta novela ponovno predvideva hitrejše postopke, ki ga je prinesel razvoj telekomunikacijskih medijev tako imenovanih tonskih snemanj. Predvsem pa je pomembno, da ta novela ne posega v osnovne procesne pravice udeležencev kazenskega postopka v fazi tožilca, v fazi obtoženca. To je tista stvar, ki je pomembna zato, da ta zakon, to novelo zakona podpremo.

Glejte, Slovenija se mora osamosvajati v več vidikih. Leta 1991 smo osamosvojili in prenesli neko jugoslovansko republiko v državo. Sedaj se še morata zgoditi dve osamosvojitveni težnji; osamosvojiti se mora sodstvo in osamosvojiti se mora novinarski ceh. Imamo še dve osamosvojitveni relaciji, po teh dveh osamosvojitvah bo Slovenija lahko nekako prišla ob bok najvišje razvitim državam, tistim, o katerih smo govorili leta 1991; videli smo Švico, Avstrijo, Nemčijo, skandinavske države.

Novela Zakona o kazenskem postopku predvideva neke hitrejše postopke. Državna sekretarka je danes omenila tudi zelo pomembno zadevo, ki se imenuje projekt Lukenda. Uvedel jo je spoštovani profesor dr. Lovro Šturm po tisti znameniti sodbi na sodišču človekovih pravic v tako imenovanem primeru Lukenda, ki je nekako pospešil sodne postopke, ki so v Sloveniji nenormalno dolgi. Mislim, da je slovenski sistem ugotovil to pomanjkljivost predvsem v gospodarskih sodnih postopkih, da so nenormalno dolgi. Lahko rečem, da so v tem trenutku tista perspektiva, v kateri bi Slovenija mogla postati pravna država. Predvsem pri hitrejšem reševanju gospodarskih postopkov je ta novela Zakona o kazenskem postopku dobrodošla: poceni zadeve, javnost je bolje obveščena o kazenskih postopkih, predvsem z gospodarskega prava ali pa o gospodarskih deliktih, ki jih vsi spremljamo. To je tisto, za kar mislim, da je dobrodošlo; mislim, da tu obstaja

nek konsenz v Državnem zboru, da boste to podprli. To je tisto, kar je normalno, in tisto, kar sem v prvem delu svoje razprave povedal, kar v tem mešanem kazenskem postopku, ki je mešan zaradi tega akuzatornega ali obtožnega postopka s pozicijskim nekako pelje v alternativo. Mi ga noveliramo na podlagi novih novitet, ki jih je prinesla moderna slovenska ali pa svetovna družba v okviru telekomunikacijskih inovacij, in mislim, da je to dobrodošlo. Z minimalnimi sredstvi pospešimo kazenski postopek, s tem da ne posegamo v procesne pravice udeležencev kazenskega postopka. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Roman Jakič, prosim.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Hvala za besedo.

Če je kolega Jerovšek rekel oziroma sem ga tako razumel, da je konformist, sem kolega Breznika razumel, da je revolucionar v tej zgodbi. Ampak naj mu povem, da je osamosvojitev prišla za vse veje oblasti isti čas in da se je tudi tretja veja oblasti, se pravi sodstvo, takrat ustanovilo, če govorimo o četrti veji oblasti, novinarstvo, pa sploh in ni primerno s strani politike, da komentiramo, ali je novinarstvo, ali so mediji osamosvojeni ali ne.

Ampak, naj gremo nazaj. Danes sem na spletni strani Sta prebral, da je v Italiji stekla obsežna akcija zoper mafijske združbe, aretiranih je bilo 20 oseb, med njimi tudi sicer Španec in Britanec, ampak kar je najbolj pomembno, da so mafiji danes zasegli premoženje, vredno 450 milijonov evrov. Seveda to ni stvar Zakona o kazenskem postopku, ampak Zakona o zaplembi nezakonito pridobljenega premoženja in o tem bi najbrž tako politika kot javnost želela več slišati. Danes je vlada Janeza Janše prišla pred nas problematično z dveh perspektiv; prva je to, da gre zopet za skrajšani postopek. Ne vem, zakaj je pri Zakonu o kazenskem postopku – če je kakšna vojna kje, ali je ogrožena kakšna varnost – skrajšani postopek in zakaj ni redni postopek – ne glede na to, da gre za manjše popravke, to pa niso tako pomembni, manjši popravki so isto pomembni kot veliki popravki. Najbolj problematična pa je seveda ta naknadna dopolnitev tega zakonskega predloga, zakonskega akta, ki je bila obravnavana s strani vseh strokovnjakov, javnosti – sicer ne razumem, ali ste to naknadno dali, ker ste mislili, da ne bomo pozorni in bo po tisti znani APP – "ako prođe, prođe" –, da boste prišli skozi to, ali pa v bistvu tega niste želeli dati v javnost, ker ste vedeli, da javnost, predvsem strokovna javnost, nasprotuje možnosti slikovnega in zvočnega snemanja glede glavnih obravnav in prenosa slednjega.

Sam nasprotujem neposrednim prenosom javnih obravnav, zdi se mi, da ta javni teater iz sodnih dvoran ni primerna oblika tako imenovanega javnega dela samega sodstva. Tudi moram reči, da argument, ki ga je imela državna sekretarka o tem, da sprememba daje možnost tako obdolžencu kot tudi zagovornikom, pričam in izvedencem, da izrecno nasprotujejo snemanju, ta zakonska določba te pravice ali pa te možnosti ne daje sodnikom in tožilcem. To je na nek način nesprejemljivo in se mi zdi tudi tisto, kar je bilo danes že rečeno glede perspektive navzočnosti prič, da je v bistvu procesno pravno nedopustno in na nek način zdravo logično se mi zdi nelogično, kar se dogaja.

Naj zaključim z besedam, da kot državljan ali pa, če hočete, kot politik, ampak kot državljan Republike Slovenije – zato sem omenil na začetku ta svetel italijanski primer, ki se je danes zgodil –, da si kot državljan želim pravično hitro in efiktnoo sojenje v kazenskem postopku ne pa reality showa, ki ga bo moč gledati neposredno po televiziji. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Ni replike v temu delu razprave. Besedo pa ima mag. Damjana Petavar Dobovšek, prosim.

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, še enkrat za besedo. Naj se popravim od prej, prav lep pozdrav tudi državni sekretarki z Ministrstva za pravosodje in javno upravo in kolegici! Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj.

Navezala bi se na svojo razpravo v zvezi s stroški in v zvezi z odpravljanjem administrativnih ovir, predvsem pa v zvezi z okrepitvijo odgovornosti za uporabo pravic v postopkih. Govorim o predlaganem novem institutu preprečevanja neprimernega obremenjevanja javnofinančnih sredstev s stroški pregona, to je novela k 7. členu. Neprimerno obremenjevanje javnofinančnih sredstev, ki ni v rokah države, ker je pravno vezan na predhodni predlog oškodovanca kaznivega dejanja. Cilj te predlagane spremembe kot novega instituta je okrepitev odgovornosti za uporabo pravic v postopkih, saj morajo oškodovanci, ki zahtevajo pregon, tudi biti odgovorni subjekti, glede na dejstvo, da je rezultat kazenskega pregona lahko tudi kazen zapora. To se mi zdi izredno pomembno poudariti.

Predvideno je, da oškodovanec nosi stroške kazenskega postopka, če predlog umakne po začetku glavne obravnave. To smo sicer že slišali, vendar pa je to nov institut, kot sem že omenila, preprečevanje neprimernega obremenjevanja javnofinančnih sredstev s stroški pregona. Zakon o kazenskem postopku namreč jasno definira, da se glavna obravnava začne s predstavitvijo obtožnice ali obtožnega predloga. Na ta način ima oškodovanec zadosti časa za tehten razmislek o smiselnosti vztrajanja pri predlogu. Hkrati se tako tudi preprečuje, da oškodovanec ne bi vložil predloga, ker bi se bal

tega, da bo kasnejši umik avtomatično pomenil, da mora sam nositi vse stroške. Ne nazadnje je zaradi jasne določitve trenutka, ko umik predloga pomeni tudi stroškovno breme za oškodovanca, tudi lažje pravočasno podučiti oškodovanca o navedenem.

Za to novelo v temu 7. členu je upoštevana tudi možnost, da oškodovanec umakne predlog, ker se na primer dogovori z obdolžencem za povrnitev škode, vključno s stroški. Predvidena je tudi določba, ta določba na primer tudi pokriva primer, za katerega Zakona o kazenskem postopku predpisuje ovrgljivo domnevo umika po začetku glavne obravnave, to je neopravičen izostanek na glavni obravnavi. Tudi v temu primeru bo oškodovanec nosil stroške kazenskega postopka. Ta predlog k 7. členu natančno opredeljuje in tudi želi doseči zmanjšanje stroškov, torej javnofinančna bremena in mislim, da tudi ta člen prispeva k znižanju administrativnih bremen in k znižanju stroškov samega postopka, pa tudi k skrajšanju postopka, zato ne morem mimo tega, da je zadeva v predlagani obliki nujna.

Zato še enkrat podpiram predlagane spremembe, čeprav nekateri pravite, da gre za redakcijske, vendar pa mislim, da gre tudi za vsebinske spremembe, smo šele v prvi obravnavi in jo je vredno podpreti. V naslednjih obravnavah imamo možnost še dopolnjevati predlagano novelo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Na vrsti je gospa Sonja Ramšak, prosim.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi!

Sicer nisem imela namena razpravljati, vendar sem se glede na delitev časa odločila, da tudi sama dodam nekaj vsebinskih besed k predlaganim spremembam Zakona o kazenskem postopku.

Kot iz gradiva izhaja, gre pri večini predlaganih sprememb bolj ko ne za redakcijske popravke, nekaj je tudi vsebinskih. Bi se pa dotaknila reševanja zaostankov v sodnih postopkih oziroma procesih in bi državno sekretarko malo dopolnila. Moram reči, da se res nagibam k temu, da bi lahko ohranili več zaposlenih v tej skupini, ki je odpravljala zaostanke v sodstvu. Namreč, imam tudi nekaj informacij s terena, tudi pri meni v poslanski pisarni se je oglasilo kar nekaj ljudi, ki niso dobili podaljšanja pogodbe, ker so jo imeli za določen čas. Med njimi je tudi nekaj takšnih, ki so imeli že dvakrat, trikrat podaljšano pogodbo za določen čas, kar pomeni, da bi po veljavni zakonodaji morali te pogodbe spremeniti v pogodbe za nedoločen čas. med njimi so tudi tisti – ko so bili objavljeni novi razpisi, predvsem za te administrativne delavce, so se dogajale tudi čudne stvari, da so bili tudi nekateri postopki kršeni, tisti, ki pa potem niso bili izbrani na tem natečajnem postopku, čeprav so v tem projektu sodelovali že pet ali pa celo več let, pa so dobili odpovedi brez možnosti pritožbe na prvostopenjskem organu, kar pomeni, da jim je pripadalo samo še potem tista res zadnja možnost. Tukaj bi rada opozorila na to, da je prav, da tudi take stvari pridejo v javnost, ko sodstvo samo krši ustrezno oziroma veljavno zakonodajo.

Če pa se dotaknem vsebine tega zakona, kjer govorimo o slikovnem in zvočnem snemanju razprav, pa moram reči, da se osebno podpiram takšen način spremljanja razprav. Seveda ne v tistih primerih, ko mora biti javnost izključena, ampak v večini primerov pa mislim, da bi bil takšen način pravilen, kajti tudi na ta način bi naše državljanke in državljani dobili vpogled v delo sodstva. Marsikateri sodnik, ki ga mogoče danes ne obravnavajo na korekten način, bi s tem dobil tudi na veljavi in spoštljivosti in tudi zaupanje v samo sodstvo in pravni sistem bi se lahko na ta način izboljšal.

Zakaj to govorim? Zato ker kar dosti spremljam nekatere države, ki imajo neposreden prenos ali pa je mogoč ogled razprav preko Youtube. Reči moram, da tudi na ta način se lahko državljani in državljanke dodatno izobrazijo na področju prava in pravne države.

Kar se pa tiče ukinjanja klasičnega zapisnika, pa osebno menim, da bi bilo morda prav, če bi tudi ta klasičen način obdržali. Nekateri argumenti so že bili podani, tako da predlagatelju postopka nadalje predlagam, da mogoče razmisli o tej možnosti. Seveda bo z moje strani predlagana sprememba zakona dobila podporo. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima še dr. Ljubica Jelušič, prosim.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala za besedo, spoštovani podpredsednik!

Tukaj je bilo kar nekaj evforičnih besed izrečenih na račun tega, kako bo 29. člen oziroma neposrednih prenos informacij z obravnav pomagal k temu, da bomo bolje spoznali delovanje sodišč, sodnike in predvsem, da bomo lahko spremljali tiste postopke, ki javnost posebej zanimajo. Prej ste
nekatere omenjali gospodarske postopke in podobne stvari.

Ampak, državna sekretarka je že prej zelo dobro opozorila še na nadaljevanje vsebine tega člena, ki pravi, da snemanje nikoli ne bo dopustno, če obdolženec in njegov zagovornik, priče ali izvedenci temu izrecno nasprotujejo. Če danes spremljamo, recimo, privedbe na sodišče nekaterih tovrstnih osumljencev tudi iz gospodarskega ali pa drugega, mafijskega kriminala, se običajno že pri prihodu na sodišče pokrivajo s kakimi kapucami ali pa puloverji čez glavo, da se jim ne vidi obraza. Se pravi, da po

vsej verjetnosti bodo točno tisti, za katera nas najbolj zanima, kaj so počeli, poskrbeli za to, da ne bo neposrednega prenosa in predvsem za tiste, ki nas bo res zanimalo, tisti bodo ušli, bomo rekli, nadzoru javnosti. Bodo pa verjetno za neposreden prenos kakšni taki, ki bodo poskušali s pomočjo javnosti izvajati pritiske na sodišča, potem ko bodo seveda izvajali nek šov na takšnem neposrednem prenosu.

Drugi zanimiv problem, s katerim se tukaj srečujemo, je povezan s tem digitalnim zapisnikom. Ne vem, zakaj Vlada ni želela bodisi slišati bodisi upoštevati mnenja sodnikov, ki že sedaj pravijo, da se vse manj zatekajo k zvočnemu snemanju glavnih obravnav, in sicer zato, ker prepis zvočnega posnetka ne vsebuje le relevantne vsebine izpovedb oseb, zaslišanih na glavni obravnavi, pač pa ta dobesedni prepis celotne izpovedbe vsebuje vse, tudi postavljena vprašanja, in to večkrat postavljena vprašanja, ker pravijo, da se zaslišanju oziroma se ljudje na glavnih obravnavah izogibanju pravemu odgovoru na postavljeno vprašanje, kar vse povzroča izrazito nepreglednost prepisa.

V zvezi s tem problemom vključitve strokovnih mnenj ljudi, pravzaprav sodnikov, na prvostopenjskih in višjih sodiščih, ki bodo morali ta zakon izvajati, me zanima, kako to, da vlada ni želela slišati njihovih mnenj in jih tudi ni želela upoštevati.

Ker imamo ravno priložnosti, spoštovani podpredsednik, če dovolite, bi vprašala predstavnice Vlade tukaj, ali nameravajo umakniti sporne člene, torej 29., 32. in 33., o katerih so nekatere poslanske skupine govorile, da bi glasovale za ta predlog zakona, če bi ne bilo teh členov v njem.

Mi bomo namreč danes glasovali, ne vem, kakšne garancije nam lahko Vlada da glede umika teh spornih členov. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Moj odgovor je, da v tem trenutku predstavnica Vlade ne more več dati odgovora, tako da v primeru, da bo izglasovan postopek za nadaljevanje obravnave, bodo ti odgovori v naslednjih fazah obravnave.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda in tudi 11. sejo zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 17.10. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 16.40 in se je nadaljevala ob 17.10.)

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je druga obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Obrtnega zakona v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 4. 3. 2013, in sicer odločamo o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k 14. členu. Tukaj moram opomniti, da je amandma vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 19. in 34.a členu, če ta amandma ne bo sprejet, postaneta amandmaja k 19. in 34.a členu brezpredmetna.

Želi kdo obrazložiti glas? V imenu poslanske skupine želi kdo obrazložiti glas? (Da.) Samo trenutek, bom odprl prijavo za obrazložitev glasu v osebnem imenu.

Gospod Franc Jurša, izvolite, imate besedo.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Najprej hvala za besedo, gospod predsednik, kolegicam in kolegom še enkrat pozdrav.

Glede na izid glasovanja v moji volilni enoti, ko so se obrtniki odločili, da bodo ostali pri dikciji, da članstvo ostane obvezno, sem se tudi sam odločil, da bom ta njihov predlog pri glasovanju upošteval, zato bom tudi amandmaje SD podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za obrazložitev vašega glasu.

Ugotavljam, da smo izčrpali vse, ki ste se želeli priglasiti k obrazložitvi glasu.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju k 14. členu.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 11, proti 60.

(Za je glasovalo 11.) (Proti 60.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. S tem sta postala amandmaja k 19. in 34.a členu brezpredmetna.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k 23. členu. Želi kdo obrazložiti glas? Odpiram prijavo. Najprej v imenu poslanske skupine. (Ne.) V svojem imenu? (Da.)

Besedo dajem gospe Mariji Plevčak za obrazložitev glasu v svojem imenu.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Že prejšnji amandma sem podprla, ker menim, da je prav, da naša Obrtna zbornica deluje še naprej tako, kot je doslej. Na vsak način podpiram delovanje Obrtne zbornice, tudi naša dobro deluje, in mislim, da je treba te zadeve peljati naprej, kajti obrtništvo je velik spodbujevalec dejavnosti, tudi zaposlovanja in daje kruh številnim posameznikom, ki opravljajo obrt, pa tudi tistim, ki so pri njih zaposleni. Zato bom podprla tudi ta amandma. To je moje osebno stališče.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za obrazložitev glasu.

Ugotavljam, da smo zaključili z obrazložitvami glasu.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k 23. členu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 13, proti 51.

(Za je glasovalo 13.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da amandma k 23. členu ni sprejet.

Ugotavljam, da amandmaja v drugi obravnavi nista bila sprejeta, zato prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaja k dopolnjenemu predlogu zakona nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na glasovanje. Želi kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine ali svojem imenu? (Ne želi.)

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 24.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-poravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 78, proti 1 poslanec oziroma poslanka.

(Za je glasovalo 78.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o funkcionarjih v državnih organih v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-poravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje... Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? Odpiram možnost prijave za obrazložitev glasu v imenu poslanskih skupin. Besedo dajem najprej gospodu Branetu Golubovićuu... Ne, se odpovedujete? Hvala.

Besedo dajem gospodu Rihardu Branislju v imenu Poslanske skupine Državljanske liste.

Izvolite.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Spoštovane kolegice, kolegi!

Revizijsko poročilo o opravljeni pravilnosti poslovanja Državnega sveta – negativno. Glavnina izhaja iz tega, da so si, ne leto nazaj, pač pa leta in leta nazaj, neupravičeno izplačevali sejnine. Sejnine izven predpisanih določil. Ko je nekdo oziroma ne nekdo, očetje ustave leta 1991 Državni svet umeščali v naš pravni sistem, so bile zadeve jasne. V 62. členu Zakona o Državnemu svetu je predvideno, da je funkcije člana Državnega sveta častna in se opravlja nepoklicno. Član Državnega sveta ima pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka za čas opravljanja funkcije in pravico do povračila stroškov v zvezi z upravljanjem funkcije – isti sistem kot pri sodnikih porotnikih.

V čem je problem? Problem je v tem, da je pravna podlaga za to izvajanje ves čas obstajala, vendar je kolegi v Državnem svetu niso izvajali. Nikakršne potrebe ni, da se skozi zadnja vrata, z nekim nomotehničnem obvodom ta trenutek uzakonja sejnine, ki jih njihov matični zakon sploh ne predvideva. Druga stvar, temu zakonu, tej spremembi nasprotuje tako Vlada, Mestna občina Ljubljana, Skupnost občin, Združenje občin in tako dalje. Ureditev vsega v zvezi z Državnim svetom je v ustavi, v Zakonu o Državnem svetu in v poslovniku. V zakonu o državnih funkcionarjih ni niti besedice o državnih svetnikih. Želel bi vas opozoriti na to, da če sprejmemo ta zakon, bomo kršili zakon, legalizirali tisto, kar je Državni svet neupravičeno in nezakonito delal leta in leta, kar izhaja iz revizijskega poročila.

Predlagam, da ta zakon zavrnemo in Državljanska lista bo tudi ta zakon zavrnila.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala vam.

Ugotavljam, da smo izčrpali v imenu poslanske skupine. V lastnem imenu? Odpiram možnost prijave za obrazložitev glasu v lastnem imenu. Prosim za prijavo.

Besedo dajem gospodu Ivanu Vogrinu.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospod predsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

Ponovno se sprašujem, v kakšni državi živimo, če je predsednik Državnega sveta prišel in povedal naslednje, da je Državni svet od

2002. leta do 2012. leta štirikrat dal v proceduro zakon o Državnem svetu in štirikrat zakon ni prišel dlje kot do predsednika Državnega zbora oziroma matičnega delovnega telesa, vse institucije sistema pa ugotavljajo, da je stanje nezakonito. To je nezakonito. Torej 10 let Državni zbor ni bil sposoben odpraviti nezakonitega stanja, kar se mi zdi hudo nedopustno. Vmes smo celo poskušali sprejeti zakon in ukiniti Državni svet, kar je tudi nepravilno. Menim, da Državni svet mora obstajati, da pa tako kot Državni zbor, ki bi ga bilo glede na primerljive sosednje države treba z 90 zmanjšati na 50 poslancev, bi tudi Državni svet moral zmanjšati s 40 na približno 22, seveda pa jim zagotoviti zakonito podlago za delo. To, kar mi delamo, je pa to, da delamo po domače, kljub temu da so nas polna usta zakonitosti, etičnosti, moralnosti, visokih načel, ki so samo mrtva črka na papirju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem mag. Barbari Žgajner Tavš.

Izvolite.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Poslanska skupina Pozitivna Slovenija je že na matičnem delovnem telesu podprla zakon, podprli smo ga zato, ker smo z amandmaji tekom razprave in ob glasovanju popravili oziroma odpravili anomalije, na katere je opozarjal kolega Braniselj.

Skupnost občin Slovenije je nasprotovala zato, ker v osnovnem predlogu zakona ni bilo jasno definirano, na koga se nanaša novela zakona. Ko smo z amandmajem jasno definirali, da gre samo za državne svetnike, je ta dilema odpravljena. Zakon je v osnovnem predlogu vseboval retroaktivnost, kar pomeni, da naj bi začel veljati za nazaj – tudi to smo poslanci Pozitivne Slovenije z amandmajem odpravili. Kar se tiče anomalije, ki je bila, na katero je opozorilo tudi Računsko sodišče, pri izplačevanju sejnin – ja, to anomalijo s tem zakonom odpravljamo, državni svetniki pa imajo, kot je kolega Braniselj povedal, pravico do nadomestila za opravljanje funkcij. Če si boste zdaj pogledali popravljeni predlog zakona, to plačilo oziroma nadomestilo ostaja; ostaja tako, da ne povzroča več neenakosti, ki so bile, bom rekla, po prejšnji ureditvi in do katerih je prihajalo, kar pomeni, da sta lahko dva državna svetnika za enako opravljeno delo dobila neenakomerno izplačilo – nekdo 10 evrov, nekdo pa 2 tisoč evrov. To anomalijo s tem zakonom odpravljajo državni svetniki in zato ta predlog rešitve podpiramo tudi v Poslanski skupini Pozitivna Slovenija.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo obrazložitev.

Ugotavljam, da smo izčrpali vse prijavljene za obrazložitev glasu. Še gospod Braniselj želi v lastnem imenu oziroma odpiram možnost prijave za obrazložitev glasu v lastnem imenu.

Besedo ima gospod Rihard Braniselj.

Izvolite.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala lepa.

Nikakršne nezakonitosti ne odpravljamo, nikakršne anomalije ne odpravljamo! Državni svet ima v svojih aktih popolnoma jasno določeno podlago za izplačilo, vendar ne zaslužka, ne plačila za svoj del, ampak nadomestilo izgubljenega zaslužka, nadomestilo izgubljenega zaslužka se pa odmerja od vsake konkretne osebe posebej, za vsak dan posebej in se refundira delodajalcu. Če želi Državni svet urediti zadevo tako, kot je treba, naj pride s predlogom sprememb Zakona o Državnem svetu in bomo o tem potem razpravljali.

Še enkrat pravim, za to ni nikakršne potrebe. Posebej ne na ta način, kot je predviden.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Ugotavljam, da ni več prijavljenih k obrazložitvi glasu.

Prehajamo na odločanje. Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 39.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Delo nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Želi kdo obrazložiti glas? Odpiram možnost prijave za obrazložitev glasu. V imenu poslanske skupine? Najprej v imenu poslanske skupine. Besedo dajem najprej gospe Kotnik Poropat, izvolite.

V imenu poslanske skupine mogoče želi Maša Kociper? Ja, želi, v imenu Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

Izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani!

V Pozitivni Sloveniji nismo imeli nikakršnih težav podpreti ta zakon v osnovnem besedilu, kot je bil prvotno objavljen. Šlo je za neke manjše spremembe, ki ne vplivajo bistveno na kazenski postopek in ki so bile pred tem ustrezno usklajene z vsemi relevantnimi strokovnimi javnostmi. Žal pa, kot se je danes tudi večkrat poudarilo, je bilo kasneje ob vložitvi v proceduro Državnega zbora dodano nekaj določil, ki pa bistveno vplivajo na potek kazenskega postopka in na delo sodišč in se

nanašajo na ukinitev klasičnega zapisnika glavnih obravnav in določbe, ki se nanašajo na zvočno in slikovno snemanje.

V Pozitivni Sloveniji nasprotujemo takšnemu načinu dela, sploh glede na to, da pripombe kažejo, da strokovna javnost v večini nasprotuje temu ukrepu, vendar smo se po posvetovanju v poslanski skupini odločili, da bomo drugačni od kolegov v preteklosti, v tej fazi bomo potrdili ta zakon in poskušali potem v drugem branju videti, če je mogoče te pripombe uskladiti oziroma – kar je verjetneje – se bodo ti predlogi umaknili in potem bomo dokončno odločili v drugem branju.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo obrazložitev.

Naslednji bo v imenu Poslanske skupine Državljanske liste obrazložil stališče gospod Rihard Braniselj.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala lepa.

Osnovna verzija je bila usklajena tudi z Državljansko listo. Ti členi so za nas dobrodošli, sprejemljivi in bi jih z veseljem podprli in jih bomo podprli tudi v bodoče. Seveda pa je prišlo tik pred zdajci do spremembe, in sicer sta bila v predlog zakona vnesena 29. in 33. člen, ki govorita o snemanjih, zapisnikih in tako dalje. Mi bomo sicer trenutno glasovali za to, da dobi ta zakon priložnost, v nadaljevanju pa bomo zahtevali, da te sporne zadeve gredo ven in brez tega mi tega zakona kasneje ne bomo podprli.

Vse tiste dodatne stvari, ki so za nas sporne in katere pravzaprav obsoja tudi strokovna javnost, bi pomenile korak nazaj pri sojenju, bi pomenile zastoje pri sojenju in bi pomenilo tudi to, da sodišče izgubi dostojanstvo, katerega ta trenutek nujno potrebuje.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil stališče gospod Mirko Brulc, izvolite.

MIRKO BRULC (PS SD): Hvala lepa.

Nekje na poti z ministrstva do parlamenta je ta zakon doživel takšno skrpucalo, da ga mi ne moremo podpreti. Stroka je proti! Kateri birokrat si dovoli vpisati takšne zadeve v zakon? Mislim na področje, ki govori o snemanju, tvitanju, pošiljanju sms sporočil ... Sodnik postaja dobesedno hlapec v tej sodni dvorani; sam bo hodil po stranke na hodnik, jih vabil v dvorano; sam bo kontroliral, kdo snema in na kakšen način; sam bo kontroliral, kakšen bo potem zapis. Sedaj, ko sestavlja zapisnik, porabi glavne poudarke, ki so uporabni tudi v nadaljevanju sojenja. Torej, ta zadeva ne more priti v obravnavo, če se popolnoma ne umakne, v celem kompletu.

Ob tem pa še ministrstvo pravi, da ta zakon ne zahteva nobenih dodatnih proračunskih sredstev. Ljudje dragi! Kje pa imamo snemalne naprave, video naprave in ne vem kaj vse v razpravnih dvoranah? To je treba kupiti, je treba ljudi izobraziti. Kdo bo urejal video naprave, da bodo snemale tisto, kar je treba? Kaj boste naredili s tistimi, ki imajo govorne napake, ki govorijo v dialektu? Posnemite Prekmurca, pa boste videli, če boste sestavili zapisnik; ali pa nekega avtohtonega Goričana, ki govori v dialektu. Neuporabni bodo ti zapisi, ta snemanja!

Zato nasprotujemo in ne bomo podprli tega predloga zakona v temu drugemu branju. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za stališče poslanske skupine.

Že prej se je v lastnem imenu prijavila k besedi Marjana Kotnik Poropat in imate besedo.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Želela bi obrazložiti svoj glas v zvezi s tem. Namreč, tudi jaz se ne strinjam z 29. in 33. členom in pričakujem, da bo Vlada ustrezno korigirala besedilo tega zakona. Danes sicer bom glasovala za, da ne bi izgledalo, kot da ne podpiramo starih zadev ,in tudi zato, ker smo v tej dvorani danes govorili, da pričakujemo popravek – ne bi zdaj ponavljala, teh zapisov, ki so tukaj, katere stvari niso v redu, vsekakor to snemanje in zapisnik samo v digitalni obliki in nič v pisni. Seveda se s tem ne strinjam.

Glasovala bom za, pod pogojem, da bo Vlada spremenila in da bo tudi zainteresirano javnost seznanila, da bo lahko tudi dala svoje mnenje in da bodo ta mnenja tudi upoštevana. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Ugotavljam, da smo izčrpali obrazložitve glasu. Zato prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslanec, za jih je glasovalo 70, proti 10

(Za je glasovalo 70.) (Proti 10.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 11. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Obveščam pa vas, da bomo čez 15 minut, torej ob 17.55, začeli 30. izredno sejo zbora. Hvala.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 5. MARCA 2013 OB 17.38 IN SE JE NADALJEVALA 6. MARCA 2013 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 11. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanec, in sicer mag. Barbara Žgajner Tavš do 15. ure, gospa Janja Klasinc, mag. Melita Župevc in Jože Velikonja do 15. ure. Še enkrat vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **9., 10., 11., 12., 13. IN 14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVE OBRAVNAVE PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR, PREDLOGA ZAKONA O POSLANCIH, PREDLOGA ZAKONA O DRŽAVNEM SVETU, PREDLOGA ZAKONA O VOLITVAH PREDSEDNIKA REPUBLIKE, PREDLOGA ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH IN PREDLOGA ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI.**

Pri vseh teh zakonih gre za spremembe in dopolnitve. Predloge zakonov je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Rihardom Branisljem. V zvezi s temi predlogi zakonov je skupina desetih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Rihardom Branisljem, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Na Kolegiju predsednika Državnega zbora je bilo glede razprave o teh predlogih zakonov dogovorjeno, da se uvodne obrazložitve predstavitve stališč poslanskih skupin in razprave poslank in poslancev o vseh predlogih zakonov opravijo skupaj. Za dopolnilno obrazložitev predlogov zakonov dajem besedo predstavniku predlagateljev Rihardu Branislju.

Gospod Braniselj, imate besedo, izvolite.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, spoštovana sekretarka!

Jaz bom poskušal zgoščeno in pravzaprav jedrnato povedati vse bistvene stvari, ki so potrebne, da bomo lahko odločali, ali so vsi ti predlagani zakoni primerni za nadaljnjo obravnavo ali ne. Jaz bi si želel, da te zakone podpremo, bom pa govoril v enem sklopu o petih zakonih, ki se nanašajo na funkcionarje, in potem posebej tudi o Zakonu o lokalni samoupravi, ki se nanaša na odpoklic župana.

Namen sprememb teh zakonov je zaostriti pogoje za kandidiranje na volitvah v državni zbor in skupaj s predlaganimi spremembami tudi drugih zakonov te pogoje izenačiti tudi za nastop funkcij predsednika republike, poslancev, državnih svetnikov, predsednika vlade, ministrov, državnih sekretarjev ter županov in občinskih svetnikov. Za vse naštete funkcionarje predlogi sprememb posameznih zakonov za to določijo iste vstopne pogoje, in sicer polnoletnost, poslovno sposobnost in pa nove štiri pogoje, ki pa so: neobstoj pravnomočne obsodbe na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot treh mesecev, neobstoj pravnomočne obsodbe na pogojno kazen zapora v trajanju več kot tri mesece zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnost, neobstoj pravnomočne obsodbe zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva iz 26. poglavja Kazenskega zakonika in neobstoj pravnomočne obtožnice zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Poleg omenjenega so predlagane tudi spremembe zakonov o volitvah predsednika republike, o volitvah v državni zbor, o poslancih, o državnem svetu, o lokalnih volitvah in o vladi. O vladi sicer ta trenutek še ni vložen, ker je bil vložen pravzaprav zakon, ki smo ga včeraj obravnavali, in bo prišel ta zakon o vladi kasneje. V vseh se predlaga zaostritev pogojev za vstop in obstanek v politiki. V sedaj veljavni ureditvi namreč pogojev za vstop v politiko – razen polnoletnosti praktično ni. V politiko lahko vstopajo in kandidirajo ali so imenovani na različne javne funkcije tudi ljudje, ki so obsojeni ali pa so v kazenskih postopkih. Razlog za prenehanje mandata pa je, in še to ne v vseh omenjenih zakonih, samo pravnomočna obsodba na najmanj šest mesecev nepogojne zaporne kazni. To imamo sedaj v Zakonu o poslancih. S predlaganimi spremembami bi se uvedli dodatni pogoji za vložitev kandidature, hkrati bi se uvedli enaki razlogi tudi za prenehanje funkcije. Kandidat oziroma funkcionar poleg polnoletnosti in poslovne sposobnosti tako ne bi smel biti pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot treh mesecev oziroma za uradno pregonljiva naklepna kazniva dejanja tudi na pogojno kazen zapora več kot tri mesece. Prav tako ne bi smel biti pravnomočno obsojen ne glede na višino kazni zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva. Kazniva dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva, ki med drugim vključujejo kazniva dejanja, kot so dajanje in jemanje podkupnine, zloraba položaja, ponarejanje uradnih listin in oškodovanje javnih sredstev, so za funkcionarje v javnih službah tako izjemnega pomena, da pravnomočna obsodba ne glede na višino izrečene kazni vrže nedopusten madež na integriteto takega posameznika, zaradi česar mora biti nemudoma izključen iz kandidiranja na funkcionarski položaj. Funkcionarji, ki bi jim mandat prenehal zaradi navedenih meril, ne bi bili upravičeni do nadomestila za predčasno prenehanje funkcije, tisti, ki pa bi v kazenskem postopku dokazali, da je bila pravnomočna obtožnica neutemeljena, bi imeli pravico do odškodnine. Prepoved zaradi pravnomočne obtožnice preneha veljati po preteku treh let od njene pravnomočnosti, bodisi da se v

kazenskem postopku nič ne zgodi bodisi pride do oprostilne sodbe oziroma se kazenski postopek ne nadaljuje.

43. člen Ustave določa splošno volilno pravico, ki je ena temeljnih človekovih političnih pravic, je pravica posamezne osebe, da voli, aktivna volilna pravica, in pa pravica osebe, da je izvoljena, to je pasivna volilna pravica. Z ustavnega vidika je poseg v aktivno in pasivno volilno pravico dopusten le v primeru, če na to napotuje ustava s splošnim pooblastilom zakonodajalcu, kot je to v primeru omejitve za poslanca v 82. členu Ustave oziroma če je poseg potreben zaradi varstva človekovih pravic drugih ali varstva javnega interesa, če se z njim varujejo pravice drugih, 15. člen, tretji odstavek Ustave. Predlagatelj je seznanjen z odločbo Ustavnega sodišča, Ul 346/02 z dne 10.7.2003, kjer Ustavno sodišče ne glede na to, da je odločalo o primeru, ko je ustavno presojo nekdo zahteval zaradi tega, ker je bila problematična omejitev zaradi odvzete poslovne sposobnosti, pa govori tudi v tem delu o ustavni dopustnosti omejitve aktivne volilne in pasivne volilne pravice tudi na sploh. Mnenje predlagatelja je, da predlagani zakoni niso v nasprotju z ustavo.

V skladu z načelom volilne pravice je, če je volilna pravica posamezne osebe odvisna od izpolnjevanja pogojev, kot so starost, državljanstvo, duševna, umska sposobnost oziroma razsodnost, nekaznovanost in stalno prebivališče. To je v 5. točki obrazložitve Ustavnega sodišča ravno tiste odločbe, ki sem jo prej citiral. Ustava določa, da so človekove pravice omejene s pravicami drugih – v 15. členu, govorimo o omejitvi pasivne volilne pravice posameznikov na račun pravice vseh državljank in državljanov Republike Slovenije, da je Slovenija njihova država in da ima v Sloveniji oblast ljudstvo in ljudstvo v Republiki Sloveniji ima neodtujljivo pravico, da z državo upravljajo pošteni ljudje na pošten način. To nam državljani in državljanke sporočajo, mimogrede, tudi na zborovanjih, ki jih bomo ponovno poslušali z istimi zahtevami tudi 8. marca, čez nekaj dni. Poslušajmo jih in slišimo jih.

Tudi svoboda do dela je ustavna pravica, opredeljena v 49. členu Ustave. Ustava ne navaja, da se jo lahko kadarkoli omeji, pa imamo v raznoraznih zakonih ali celo nižjih pravnih aktih nešteto omejitev te svobode. Omejitve imamo pri veliko poklicih tudi iz zelo podobnih in celo blažjih razlogov, kot so razlogi, ki jih želimo kot omejitev vpeljati za voljene funkcionarje, na primer odvetniki, odvetniški kandidati, notarji, policisti, sodniki, tožilci, javni uslužbenci, po Zakonu o gospodarskih družbah ustanovitelji družbe, družbeniki, izvajalci zasebnega varovanja, častniki, podčastniki Slovenske vojske, vojaške osebe, ostali zaposleni v Slovenski vojski, stečajni upravitelji. Iz primerjalne študije, ki jo je opravil Državni zbor, izhaja, da je cela vrsta poklicev, ki so pogojeni z neobstojem pravnomočne sodne obsodbe v kazenskem postopku. In tukaj ne gre za tiste ljudi, ki so voljeni na neke funkcije, gre za ljudi, ki opravljajo svoje poklice, gre za ljudi, ki so eksistenčno odvisni od svojih služb in ustava dopušča in dopušča tudi naš pravni red, da so ti pogoji za opravljanje poklicev omejeni. Zakon o delovnih razmerjih dopušča možnost prekinitve, izgube službe za nekoga, ki je obsojen v kazenskem postopku za 6 mesecev zapora. Ljudje izgubljajo službo zaradi kazenskih sodb, s tem izgubijo delo, s tem izgubijo svojo eksistenco in povsem nesmiselno, nepošteno in neracionalno je, da kaj takšnega ne bi mogli uvesti za voljene funkcionarje, ki neke funkcije opravljajo tudi nepoklicno. To so občinski svetniki, podžupani, državni svetniki in tako dalje, ki z izgubo svoje funkcije niti ne izgubijo svoje službe. In to je nekaj, kar je pravzaprav v tej družbi tudi nepošteno. Zakon o javnih uslužbencih, nepogojna kazen več kot 6 mesecev zapora prenehanje službe – ne mandata, službe. Zakon o gospodarskih družbah, cela vrsta primerov je, ko so neke omejitve. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti, prisilnem prenehanju, pravnomočna obsodba – odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja, da ne naštevam naprej. Zakon o zasebnem varovanju – prenehanje licence, prenehanje službe, nepogojna kazen treh mesecev zapora za varnostnika. Zakon o policiji, pogoj za sklenitev delovnega razmerja je nekaznovanost. In seveda prenehanje zaposlitve treh mesecev zapora. Zakon o obrambi, odvzem čina, prenehanje službe, tri mesece zapora. Zakon o službi v Slovenski vojski, nečastni odpust iz Slovenske vojske zaradi kaznivih dejanj, ki se jim reče tudi kriminal, če smo lahko bolj direktni. Zakon o odvetništvu, odvzem licence, izbris iz registra odvetnikov, odvzem pravice opravljati odvetniški poklic. Zakon o notariatu, razrešitev notarja, tak notar ni vreden opravljati notarskega poklica. Zakon o državnem tožilstvu, 6 mesecev zapora, brez funkcije brez službe. Zakon o sodniški službi, ista zadeva. Zakon o ustavnem sodišču, zaradi kakršnekoli obsodbe v kaznivem dejanje prenehanje funkcije. Zakon o lokalni samoupravi, županu, podžupanu, kazen daljša od 6 mesecev. Zakon o poslancih, 6 mesecev zapora, nepogojno – prenehanje mandata. In to so ti primeri, ki kažejo na to, da je nujno, da takšne pogoje oziroma strožje pogoje uvedemo tudi za vse funkcionarje, voljene funkcionarje v tej državi.

Če se vrnem nazaj. Začasno omejitev pasivne volilne pravice vežemo na kazenske postopke. V kazenskem postopku se znajde oseba vedno in izključno zaradi tega, ker je kršila pravice drugega ali drugih. Kršila je norme v tej državi in kršitev Kazenskega zakonika pomeni storitev kaznivega dejanja. Kazniva dejanja so nekaj najbolj zavržnega v tej državi. Niso to prekrški, niso to neki gospodarski prestopki, kot smo jih včasih poznali, niso to disciplinske sankcije. To so kazniva dejanja,

kriminal, temu lahko tudi rečemo. In te kršitve so bile storjene naklepno, ker jih je nekdo hotel in je dopustil, da so posledice tudi nastale. Sprašujem, ali je takšna oseba vredna zaupanja državljank in državljanov ali če hočete volivk ali volivcev. Pasivno volilno pravico omejujemo zaradi izvršitve ali suma izvršitev kaznivega dejanja. To pa so izmed vseh kaznivih ravnanj ravno tiste najhujše pravne kršitve. Kazniva dejanja so posegi v temeljne družbene vrednote. So dejanja oziroma ravnanja, ki so sprevržena ali zavržna. Ali si oseba, ki izvrši kaznivo dejanje, res zasluži zaupanje volivcev? Ali si oseba zasluži zaupanje v času, ko nad njo visi sum, da je storila kaznivo dejanje? Izhajamo iz analiz, kakšna je verjetnost, da se nekomu zgodi, da bo obsojen za kaznivo dejanje oziroma da bo deležen pravnomočne obtožnice pred sodiščem.

V zadnjih petih letih je bilo podanih okoli 170 tisoč kazenskih ovadb na tožilstvo. Od tega je bilo zgolj 13 % zrelih za to, da je tožilstvo predlagalo preiskavo. Vse ostale stvari so bile rešene na drug način. Od tistih, kjer je bila vložena preiskava, je zgolj pri 66 prišlo do obtožnega akta. Ponovno precejšno znižanje. To pomeni, da pravzaprav od vseh kaznivih dejanj pridemo do številke, da je le 14,5 % tistih primerov, ki bi zapadli pod prenehanje funkcije v teh novelah zakonov, ki jih predlagamo. Zgolj 14 %. To se pravi, velika velika cenzura je oziroma cela vrsta inštrumentov je, preden pridemo mi do pravnomočne obtožnice ali pa do obsodbe za kaznivo dejanje. In cela vrsta varnostnih mehanizmov je tukaj, ki prepreči, da so nedolžni bodisi s kazenskim postopkom maltretirani in da se ne more zgoditi, da bo nedolžen obsojen.

Omejitev pasivne volilne pravice zaradi storitve kaznivega dejanja ali utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja je dopustna in celo nujna, ker je potrebna zaradi varstva pravic drugih, vseh državljank in državljanov, ki izvoljenim podelijo mandat za upravljanje s to državo oziroma z občino, in pa zaradi varstva javnega interesa. Javni interes pa je zaupanje v vlado, v javno upravo, v parlament, v predsednika države, v vse izvoljene funkcionarje, je zaupanje v sodno vejo oblasti, je zaupanje v vse inštitucije pravne države. In to je javni interes. V javnem interesu je povrnitev zaupanja v pravno državo, saj tega zaupanja na strani državljank in državljanov danes ni v dovolj veliki večini in v tem obsegu, kot si to država in te inštitucije zaslužijo. To nam sporočajo na zborovanjih, to govorijo javnomnenjske raziskave in ankete in temu se reče test sorazmernosti. Gre za omejitev in ne za odvzem volilne pravice. Gre za začasno omejitev, njeno trajanje pa je odvisno od teže kaznivega dejanja, ki ga je oseba izvršila. Omejitev velja, dokler traja razlog zanjo. Za storilca kaznivega dejanja traja do izbrisa obsodbe. Izbris obsodbe pa je pri pogojnih kaznih eno leto od izteka pogojne kazni oziroma tam do nekih treh let, če ne pride do izredne amnestije, pomilostitve, akta državnega organa. Torej tudi te dobe v tem primeru niso tako dolge.

Prenehanje ali izguba posameznih pravic se lahko veže le na pravnomočno obsodbo ali pravnomočno obtožnico. Seveda zavestno s tem predlogom nismo šli v tej smeri, da višamo te standarde do te mere, da bi zajeli tudi obtožni predlog, čeprav je v civilni družbi cela vrsta teženj tudi v to smer. Zdelo se nam je, da obtožni predlog, neposredna obtožnica brez sodne preverbe ne more biti razlog za to, da se v tem primeru kaj zgodi. Pri pravnomočni obtožnici vendarle imamo presojo sodišča, ki pove, ali je obtožba utemeljena ali ne, pri navadnem obtožnem predlogu seveda tega ni in je to akt, ki ga tožilec sam pošlje na sodišče, ne da bi kdorkoli, katerakoli druga institucija to preverila, ali je ta akt pravzaprav utemeljen ali ni. Zato se tukaj z obtožnim predlogom ne ukvarjamo. Sicer obstaja trenutno neka pomanjkljivost v teh naših zakonskih rešitvah, ki so pred vami, in to bomo potem v nadaljevanju z lahkoto opravili. Nismo namreč vkalkulirali v te zakonske rešitev sodnega varstva zoper odločitev upravnih organov, ki odločajo o začasni omejitvi pasivne volilne pravice. Vsekakor bo to upravni spor, ampak glede tega se nam zdi smiselno, da to tudi jasno zapišemo. Seveda pa je, kar se tiče odškodninske odgovornosti, odškodninske odgovornosti za ravnanje tistih državnih uslužbencev, ki odločajo v kazenskih postopkih, in pa z odškodninsko odgovornost države, če mu je v tem primeru nekomu neopravičeno onemogočila kandidiranje ali opravljanje funkcije, pa so seveda to odškodnine po splošnih odškodninskih predpisih.

In končno, komu bomo stopili v bran, če predlaganih sprememb ne bomo podprli? Pošten državljan, politik, funkcionar se nima zaradi tega nič bati, da mu bo volilna pravica na kakršenkoli način omejena. Omejena bo lahko le kriminalcu, in še to le v primeru, če bo kot tak želel kandidirati na zaupanje vredne funkcije. In ne pristajamo na vnaprejšnjo diskvalifikacijo sodišč, policistov, tožilcev, odvetnikov, ne pristajamo na teorijo zarote, pristajamo na to, da se pravna država spoštuje in zgolj v primeru, da naletimo na konkretne primere, potem jih brezobzirno preganjamo. A priori izražati bojazen, da bodo sodišča, tožilstva, kdorkoli v tej verigi deloval nepristransko, deloval sprevrženo, mislim, da ni pošteno do teh institucij. In pa, do pravnomočne obsodbe ali obtožnice je pravzaprav svetlobna leta daleč vseh tistih institucij, ki se s tem ukvarjajo, in posebej do izrečenih kazni. Kot sem že povedal, cela vrsta mehanizmov je, ki morajo preprečiti v tej državi, da nedolžni ne bodo obsojeni. Mislim, da tak zakon o kazenskem postopku imamo in tukaj se nam ni bati.

Jaz bi predstavil še na hitro Zakon o lokalni samoupravi. Spreminja se 48.a člen. Odpoklic, "recall referendum ali representivity recall", je primerjalno pravno postopek, s katerim

volivci odstranijo izvoljenega funkcionarja z ljudskim glasovanjem pred iztekom mandata. To je neka definicija. Občani lahko župana odpokličejo z referendumom, ki se lahko izvede najprej po preteku enega mandata po zadnjih lokalnih volitvah za župana. Prej kot v enem letu ne. Referendum o odpoklicu župana se razpiše na zahtevo najmanj 30 % volivcev v občini do 5 tisoč prebivalcev, 25 % v občini do 20 tisoč, 20 % v občini do 50 tisoč, 15 % v občini do 100 tisoč in pa seveda 10 % v občini nad 100 tisoč prebivalcev - ne volivcev, prebivalcev. Pobudo volivcev za vložitev zahteve za razpis referenduma o odpoklicu župana lahko pri občinskem svetu vloži vsak volivec, mora pa biti podprta z overjenimi podpisi, najmanj 2 % volivcev v občini, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih volitvah za župana, vendar ne manj kot 15 volivcev in ne več kot 2 tisoč 500 volivcev. Seznam mora ob vsakem osebnem podpisu vsebovati tudi ime, priimek, datum rojstva in naslov stalnega prebivališča podpisnika. Postopek s pobudo izvede v skladu z določbami tega zakona o naknadnem referendumu v občinskem splošnem aktu na zahtevo volivcev komisija občinskega sveta za mandatno vprašanje, volitve in imenovanja – KMVI. KMVI s sklepom določi obrazec za podporo zahtevi za razpis referenduma o odpoklicu župana in datum, s katerim začne teči 35- dnevni rok za zbiranje podpisov, podpora zahtevi pred državnim organom, pristojnim za vodenje evidence volilne pravice. Če KMVI v osmih dneh po prejemu pobude ne pozove pobudnika k dopolnitvi pobude oziroma ne sprejme sklepa iz prejšnjega odstavka tega člena, izvede postopek s pobudo načelnik krajevno pristojne upravne enote. Zahteva je vložena dan po preteku zadnjega dne roka iz četrtega odstavka tega člena, če jo je s podpisi podprlo zadostno število volivcev. Referendum o odpoklicu župana razpiše občinska volilna komisija v skladu z določbami tega zakona, ki urejajo razpis referenduma in glasovanje na referendumu o občinskem splošnem aktu v 15 dneh po vložitvi zahteve, opravi pa se najpozneje v 40 dneh od dneva razpisa. Odločitev volivcev za odpoklic župana je veljavna, če je za njo glasovala večina volivcev, ki so glasovali. To je isti kvorum, ista večina, ki je bila potrebna, da je bil župan tudi izvoljen. Če je župan odpoklican, mu z dnem prejema poročila občinske volilne komisije predčasno preneha mandat in ne more kandidirati na nadomestnih volitvah za župana. Z dnem predčasnega prenehanja mandata župana preneha funkcija podžupanu oziroma podžupanom, Občinski svet imenuje člana občinskega sveta, ki bo do nastopa mandata novoizvoljenega župana začasno opravljal funkcijo župana. Če občinski svet imenovanja ne opravi, začasno opravlja funkcijo župana najstarejši član občinskega sveta.

Jaz bi s tem končal. V razpravi pričakujem kakšno vprašanje. Stvari se lahko še pojasnijo. Stvari oziroma ti zakonski predlogi so v nadaljevanju lahko tudi izboljšani, pripravljeni smo na vložitev amandmajev, če bo to treba, vendar pa bi prosil, da bi ta komplet podprli, da dobi neko priložnost in bi potem na odboru stvar še uredili, kjer bo to treba. Jaz bi za enkrat toliko, več pa bi potem še v razpravi. Hvala lepa, ker ste me poslušali.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za uvodno predstavitev.

Hkrati v nadaljevanju za uvodno obrazložitev mnenj dajem besedo predstavnici Vlade gospe Mojci Kucler Dolinar, državni sekretarki na Ministrstvu za pravosodje in javno upravo.

Izvolite.

MOJCA KUCLER DOLINAR: Spoštovani predsednik, spoštovani prvopodpisani pod predloge zakonov, spoštovane poslanke in poslanci, dober dan!

Predlagatelji kot je bilo uvodoma pojasnjeno predlagajo zakonsko zaostritev pogojev za nastop funkcije poslancev in da se skupaj s predlaganimi spremembami tudi drugih zakonov ti pogoji izenačijo za nastop funkcij predsednika republike, predsednika vlade, ministrov, državnih sekretarjev, državnih svetnikov, županov in občinskih svetnikov. Za vse naštete funkcionarje predlogi sprememb posameznih zakonov zato določajo nove vstopne pogoje, ki so bili ob uvodni predstavitvi zelo natančno našteti in opisani, zato jih v tem uvodu sama ne bi ponavljala. Četudi razumemo cilje, ki jih želijo predlagatelji zasledovati s predlogi sprememb in dopolnitev zakonov, pa Vlada meni, da obstajajo pravni argumenti, zaradi katerih predlaganih sprememb Vlada ne more podpreti.

Predlog zakona s konkretnimi rešitvami posega v volilno pravico, poleg tega razveljavlja ustavno načelo domneve nedolžnosti, s tem tudi krši načelo sorazmernosti. Po mnenju Vlade je predlagana ureditev neustavna. Zakoni tudi posegajo v pridobljene pravice, v načelo zaupanja v pravo, saj v prehodnih in končnih določbah ali v posameznih členih poslancem in drugim omenjenim funkcionarjem, ki na dan uveljavitve zakona ne izpolnjujejo navedenih pogojev, preneha mandat. Naj nekoliko natančneje razčlenim. S predlogi, ki jih kot razlog za prenehanje mandata funkcionarja določajo s pravnomočno obtožnico, je po mnenju Vlade predlagatelj posegel v 27. člen Ustave Republike Slovenije in s tem razvrednotil ustavno določeno domnevo nedolžnosti. Prepoved kandidiranja in prenehanje funkcije zaradi pravnomočne obtožnice je tudi v nasprotju s kazensko zakonodajo, saj se skladno s Kazenskim zakonikom prenehanje in izguba posameznih pravic lahko veže samo na pravnomočno obsodbo. Nadalje opozarjamo na neprimerno ureditev za osebe, ki so v kazenskem postopku, vendar pa jim krivda še ni

dokazana s pravnomočno sodbo. Na podlagi predloga ne le, da bi še nedolžni osebi prenehal mandat, pač pa bi ji bila odvzeta tudi pravica do socialne varnosti, če iz objektivnih razlogov ne more nadaljevati prejšnjega dela ali dobiti druge ustrezne zaposlitve ali pa še ne izpolnjuje pogojev za upokojitev po splošnih predpisih. Razen tega bi pri Zakonu o poslancih rada opozorila na dve notranji nekonsistentnosti, ki bi nastali ob sprejemu predloga zakona. Predlog se namreč nanaša na poslanca, ki mu je mandat prenehal, ker je pravnomočno obtožen, ničesar pa ne govori o poslancu, ki mu je mandat prenehal zaradi pravnomočne sodbe, kar pa bi bilo treba, glede na dejstvo, da drugi odstavek 38.c člena ne zajema vseh primerov prenehanja mandata, kot bi bili urejeni s predlagano oziroma novo sprejeto ureditvijo. Določba z ničemer ne posega v obstoječo določbo 38.c člena, ki določa, da v primeru, če se prestajanje kazni izreče pred potekom roka, ki je določen za nadomestilo, ima poslanec pravico do nadomestila za preostalo obdobje.

Glede Zakona o lokalnih volitvah. Predvsem opozarjamo na verjetno pomoto, na nomotehnično napako predlagatelja, ki je za podlago sprememb in dopolnitev vzel besedilo 5. člena Zakona o lokalnih volitvah, pri tem pa ni upošteval, da je bila določba spremenjena z novelo Zakona o lokalnih volitvah v letu 2012. Predlog sprememb in dopolnitev, ki so bistveni del zakonske novele Zakona o lokalnih volitvah, se torej nanaša na besedilo, ki ne velja več. Novela v letu 2012 je bila pripravljena in sprejeta predvsem zaradi ugotovitve Evropske komisije, da v Republiki Sloveniji določbe nekaterih členov direktive, sprejete v letu 1994, in direktive, sprejete maja 1996, in direktive iz leta 2006 niso bile pravilno prenesene v slovenski pravni red.

Glede dodatnega pogoja poslovne sposobnosti bi tudi sama rada poudarila, da je Ustavno sodišče Republike Slovenije glede takšne ureditve že izdalo odločbo leta 2003, na podlagi katere je bila takšna zakonska določba razveljavljena in zato ni sprejemljivo po oceni Vlade, da se ponovno vzpostavlja neustavna ureditev v predmetne zakone.

Zaradi navedenih razlogov in zaradi vseh tistih razlogov, ki jih je Vlada navedla v pisnem stališču in so vam poslanci, poslanke znani, ne moremo podpreti predlaganih sprememb zakonov in predlogom zakonov nasprotujemo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Majda Potrata bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, poslanke in poslanci!

Cilj in želja šestih zakonov Državljanske liste sta dvigniti standard politične kulture in utrditi integriteto nosilcev političnih funkcij. Predlagane dopolnitve in spremembe zakonov lahko razumemo kot odgovor na opazno padanje zaupanja v politiko in pravno varnost zlasti v zadnjem letu. in to na državni in tudi lokalni ravni. Predlogi zakonov se nanašajo na določitev vstopnih pogojev za nosilce političnih funkcij ob vstopu v politiko in obstanek na politični funkciji ter na možnost volivk in volivcev na lokalni ravnik, da odpokličejo župana. In kdo ne bo mogel kandidirati za javno funkcijo? Oseba, proti kateri je vložena pravnomočna obtožnica za naklepno kaznivo dejanje, oseba, ki je pravnomočno obsojena na katerokoli kaznivo dejanje zoper javno dolžnost, ne glede na višino kazni, ki jo je sodišče izreklo, oseba, ki je pravnomočno obsojena na več kot trimesečno nepogojno ali pogojno zaporno kazen.

Na lokalni ravni je bilo v zadnjih mesecih največ razprave o možnosti odpoklica župana. V noveli Zakona o lokalni samoupravi je predviden postopek za odpoklic župana z referendumom, je pa predviden tudi odpoklic, ki bi ga začel volivec, ki bi pa moral predložiti občinskemu svetu to pobudo skupaj s podpisi 2 % volilnih upravičencev v občini, ki so se udeležili zadnjih županskih volitev v prvem krogu, ne bi pa smelo biti to število podpisov nižje od 15 in ne višje od 2 tisoč 500. Tega tudi ne bi mogel storiti posameznik prej kot v letu po županskih volitvah. Zakonska besedila teh predlogov je treba po našem prepričanju podrobno pretehtati in se nujno posvetovati s pravno stroko, da se ne bi po sprejetju zakonskega paketa zaradi prehitrih resda všečnih in morda tudi nedomišljenih rešitev breme spet nosile javne finance in s tem davkoplačevalci. Med predlaganimi novelami zakonov sta tudi dve, in sicer novela Zakona o volitvah v Državni zbor in novela Zakona o Državnem svetu, ki se sprejemata z dvotretjinsko večino vseh poslancev. Vprašanje je, kaj storiti, če ti dve noveli ne bosta dobili potrebnega števila glasov. Glede na obširno vladno mnenje k predlaganemu zakonskemu paketu lahko sklepamo, da potrebne podpore ne bo, in bomo na koncu urejali samo tiste stvari, ki zadevajo lokalno raven ne pa tudi državne. Zanimive so tudi pripombe župana občine Trzin oziroma vprašanja, ki jih je zastavil v zvezi z novelo Zakona o lokalnih volitvah. In če sem se že dotaknila lokalne skupnosti. bi vas opozorila, da se pripravlja kodeks ravnanja izvoljenih predstavnikov na lokalni ravni. Dobro bi bilo pregledati tudi to besedilo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov se zavedamo, da je vsako ravnanje politikov pod drobnogledom javnosti in da se od nas zahteva, da ravnamo moralno in etično zgledno ter da spoštujemo načela integritete. Strinjamo se s predlagateljem, da za javne uslužbence ne smejo veljati strožji vstopni pogoji

za zasedbo delovnega mesta kot za kandidate za politične funkcije. Tudi predlagatelj v obrazložitvah zakonov opozarja na določbe zakona o javnih uslužbencih, po katerih mora posameznik ob prijavi na razpis za zasedbo delovnega mesta izkazati vsaj tri stvari: da ni pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, drugič, da ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev, ter tretjič, da zoper njega ni bila vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Po Zakonu o javnih uslužbencih uslužbencu preneha delovno razmerje, in sicer če je s pravnomočno sodbo obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, z nepogojno kaznijo več kot šest mesecev. Kaj pa funkcionarji? Kandidira lahko vsak, ki je dopolnil 18 let, če zakon ne predvideva še kakšnih drugih pogojev. In nikomur ni treba nič dokazovati. S tem sicer ni nič narobe, lahko pa to naredi politična stranka, ki pripravlja kandidatne liste ali predlaga kandidate za imenovanje na pomembne politične funkcije, pa tudi druge visoke položaje. Socialni demokrati menimo, da lahko politične stranke same veliko pripomoremo k temu, da tudi brez zakonskih določb v prihodnosti preprečimo, da na naše liste ne pridejo posamezniki in posameznice, ki bi ravnali v nasprotju z načeli integritete in v nasprotju z etičnimi normami in veljavnim pravom. Če bo strankarsko sito dovolj gosto, bomo preprečili kandidiranje etično in moralno spornim osebam. Socialni demokrati imamo po novem v statutu stranke določbo, po kateri članice oziroma član stranke,ki ga pristojni organ stranke evidentira oziroma predlaga za izvoljeno ali imenovano funkcijo v Evropski uniji, državnem organu ali organu lokalne skupnosti, mora samoiniciativno ali na zahtevo pristojnega organa stranke dati na razpolago vse potrebne podatke in informacije, na podlagi katerih je mogoče oceniti, ali je kandidat v preteklosti s svojim ravnanjem kršil načela etičnega ravnanja ali načela integritete, zaradi česar ne bi bil primeren za opravljanje funkcije. Če tega ni pripravljen storiti, ugotovi morebitno politično odgovornost takega funkcionarja pristojni organ stranke.

Socialni demokrati menimo, da se samo s sprejetjem tega zakonskega paketa politična kultura ne bo dvignila. Politično kulturo bomo dvignili tako, da bomo sami ravnali etično in moralno ter da bomo spoštovali pravni red. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Nadaljujemo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Gospa Kristina Valenčič bo predstavila stališče Poslanske skupine Državljanske liste.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Spoštovani predsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V Sloveniji imamo več kot 3 tisoč 700 javnih funkcionarjev. V mislih imam vse od predsednika republike, Vlade, ministrov, državnih sekretarjev, poslancev, državnih svetnikov, županov, občinskih svetnikov. In večina teh dela odgovorno. Državljani zaupajo v njihovo verodostojnost, strokovnost, pokončnost in etičnost. Žal pa je v zadnjih letih izpostavljenih vedno več primerov politikov oziroma javnih funkcionarjev, ki so se znašli v različnih fazah kazenskih postopkov in kljub pritiskom javnosti še vedno vztrajajo na svojih funkcijah. S takšnim ravnanjem spodkopavajo temeljno zaupanje državljank in državljanov v institucije te države, njihove zaposlene in ustvarjajo občutek o umazanosti in o pokvarjenosti vseh politikov. Svoje nestrinjanje jasno kažejo tudi na javnih shodih in prepričana sem, da smo sporočilo slovenske javnosti razumeli prav vsi, ki danes sedimo tu v tej dvorani. Politiki in funkcionarji za uspešno opravljanje svojih funkcij nujno potrebujemo zaupanje naših državljanov. Tega pa nam ne more dati ne funkcija, ne politična moč ali pripadnost neki stranki, temveč le poštenost in pravičnost v nas samih. V sodobnih demokratičnih družbah je samoumevno in povsem normalno, da politiki spoštujemo minimalna etična in profesionalna pravila, čeprav ne napisana. Povsem spodobno in samoumevno je, da oseba, ki zlorabi svoj položaj, sodeluje pri dajanju ali jemanju podkupnine, ponareja uradne listine, oškoduje javna sredstva, ni primerna za opravljanje javne funkcije. In to bi moral spoznati vsak posameznik sam in se iz javnih funkcij umakniti, brez pritiska javnosti oziroma medijev, kar se je v nekaj primerih tudi že zgodilo. Žal je pri nas nivo politične kulture na izredno nizkem nivoju, zato smo v Državljanski listi ocenili, da so potrebne tudi zakonske spremembe, in to v smeri zaostritve pogojev za kandidiranje oziroma imenovanje na javne funkcije kot tudi pogojev za prenehanje mandata in to enako za vse javne funkcionarje.

Glede na jasna in javno izražena opozorila naših državljanov o nezaupanju v politiko, sem prepričana, da so prav v vseh poslanskih skupinah potekale razprave in razmišljanja o potrebnih spremembah oziroma ukrepih. V Državljanski listi smo tako pripravili paket sprememb sedmih zakonov, ki sledijo istemu cilju, dvigu politične kulture. V vseh se predlaga zaostritev pogojev za vstop in obstanek v politiki. V sedaj veljavni ureditvi namreč pogojev za vstop v politiko, razen polnoletnosti, praktično ni. Torej lahko v politiko vstopajo in kandidirajo ali so imenovani na razne javne funkcije ljudje, ki so bili obsojeni ali pa so v kazenskih postopkih. Razlog za prenehanje mandata pa je, in to še ne v vseh omenjenih zakonih, samo pravnomočna obsodba na najmanj šest mesecev nepogojne zaporne

kazni. Trenutna zakonodaja določa bistveno strožje pogoje za zasedbo delovnega mesta za javnega uslužbenca, na primer referenta na upravni enoti, kot za javne funkcionarje. S predlaganimi spremembami bi se uvedli dodatni pogoji za vložitev kandidature, hkrati pa bi se uvedli tudi enaki razlogi za prenehanje funkcije. Kandidat oziroma funkcionar poleg polnoletnosti in poslovne sposobnosti tako ne bi smel biti pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot tri mesece oziroma za uradno pregonljiva naklepna kazniva dejanja tudi na pogojno kazen zapora več kot tri mesece. Prav tako ne bi smel biti pravnomočno obsojen ne glede na višino kazni zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva. Predlagan je tudi pogoj, da zoper posameznika ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Funkcionarji, ki bi jim mandat prenehal zaradi navedenih meril, ne bi bili upravičeni tudi do nadomestila za predčasno prenehanje funkcije. Tisti, ki bi pa v kazenskem postopku dokazali, da je bila pravnomočna obtožnica neutemeljena, bi imeli pravico do odškodnine. Prepoved zaradi pravnomočno obtožnice preneha po preteku treh let od pravnomočnosti. Predlagamo tudi nov institut, ki bi bil na voljo državljanom, in sicer odpoklic župana. Postopek za odpoklic župana se bo, če bodo predlagane rešitve sprejete, lahko začel s pobudo volivca za odpoklic, ki bi jo ta predložil občinskemu svetu, skupaj s podpisi 2 % volilnih opravičencev v občini. Tega sicer ne bi mogel storiti prej kot leto dni po županskih volitvah. Pobudnik bi moral v 35-dnevnem roku zbrati podpise ustreznega števila občanov, odvisno od velikosti občine, za razpis referenduma. Odločitev volivcev bi bila veljavna, če bi zanjo glasovala večina udeleženih volivcev. Tako odpoklicani župan ne more kandidirati na nadomestnih volitvah za župana, sočasno s prenehanjem njegovega mandata pa preneha tudi funkcija podžupanom.

V Državljanski listi si želimo, da bi med zakonodajnim postopkom s predlogi strokovne javnosti in tudi poslanskih skupin te novele nadgradili in tako skupaj oblikovali spremembe, ki bodo vsem javnim funkcionarjem – tudi nam poslancem dober temelj za našo verodostojnost, pokončno in etično podobo. Zato vas danes prosim za podporo omenjenim predlogom. Podporo poslank in poslancev Državljanske liste seveda imajo.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za predstavitev.

Gospa Jasmina Opec bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Izvolite.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Danes imamo pred seboj paket zakonov, ki so jih predlagatelji poimenovali zakonodaja "Mister Musculo", ki naj bi po njihovem prepričanju očistila politiko, povrnila zaupanje javnosti v pravosodni sistem in zaupanje javnosti v politiko. Dnevne novice v Sloveniji leta 2013 so postale prepredene z zgodbami o plagiatorstvih, korupciji, kazenskih postopkih in domnevno moralnospornimi dejanji posameznikov iz političnega in družbenega življenja. Zdi se, kakor da noben dan več ne prinaša dobrih novic, ki bi govorile o odprtju novih podjetij, novih delovnih mestih, novih znanstvenih odkritjih. Stanje duha, ki se je vzpostavilo, je mučno, neproduktivno in žalostno. Medsebojno zaupanje, spoštovanje in sodelovanje kakor da več ne obstajajo v besednjaku slovenskega knjižnega jezika. Ustvarila se je klima, da je vsak v tej družbi koruptiven, da noben ne more ničesar več preseči, doseči na pošten način, da je vse samo neka igra stricev iz ozadja. To državo smo pripeljali do te mere, da ljudje nočejo več razvijati svojega potenciala, svojih talentov, saj bi njihov uspeh takoj spodbudil dvome o njihovem poštenju.

V Slovenski ljudski stranki se pridružujemo težnjam in dobrim namenom predlagateljev teh zakonov, ki skušajo odpraviti to negativno ozračje slovenske družbe. Po njihovem prepričanju smo bili v zadnjem času priča številnim primerom posameznikov na pomembnih političnih funkcijah, ki so pri državljankah in državljani vzbudili prepričanje, da ljudje na pomembnih funkcijah ne rabijo spoštovati nobenih pravil, kaj šele etičnih standardov. Tako želijo predlagatelji preko zaostrenih pogojev za nastop funkcije predsednika republike, predsednika vlade, ministrov, državnih sekretarjev, poslancev, državnih svetnikov, županov in občinskih svetnikov v prenesenem pomenu počistiti s slabimi zgledi.

V Slovenski ljudski stranki smo vedno zagovarjali stališče, da vsi tisti, ki na kakršenkoli način predstavljajo ljudstvo, ki o pravicah in dolžnostih tega ljudstva odločajo in ga vodijo, morajo biti s svojim poklicnim in zasebnim življenjem visok moralni vzgled. Odpirajo pa se nam vprašanja, na kakšen način doseči, da bo temu dejansko tako. Kakršenkoli zakon že sprejmemo, je to lahko le najbolj osnovna podlaga. Etična in moralna načela posameznikov bo treba implementirati v družbo in takšna družba bo morala sama po sebi izločiti etično sporne posameznike brez uporabe zakonskih določil. Prav tako se popolnoma strinjamo s predlagatelji, da je treba povrniti zaupanje javnosti v pravno državo in pravosodni sistem. Delovanje pravosodnega sistema je dejansko boleča rana naše države. Nerazumno dolgi sodni postopki, zastaranje za državljane pomembnih zadev, večletno čakanje na svojo pravico. Takšno stanje zahteva ukrepanje takoj in sedaj. Vendar se nam zdi, da bi pri tej nalogi,

nalogi zaupanja v pravno državo, lahko ubrali nekoliko drugačno pot, kot jo danes s predlaganimi zakoni predlagajo predlagatelji. Sprejeti reformo pravosodja, ki jo čakamo že skoraj 20 let in je edina, ki lahko s svojimi zakonskimi in dejanskimi premiki povrne zaupanje ljudi v delovanje pravne države. Z zadovoljstvom in navdušenjem smo pričakovali spremembe na tem področju, ki jih je pripravil bivši minister za pravosodje Senko Pličanič in so vlivale upanje, da bomo končno zagrizli v kislo jabolko in začeli spreminjati stvari na bolje. Upamo, da se bo z njegovim delom tudi nadaljevalo. Pa vendar. Danes smo tukaj, da poskušamo skozi razpravo tudi na podlagi predlaganih zakonov poiskati prave in pravilne rešitve na te najbolj občutljive izzive današnjega časa. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo vse predlagane zakone, ki sicer nosijo v sebi isto težnjo, proučili z vsebinskega, moralnega in seveda, kot je zakonodajalčeva naloga in dolžnost, s pravnega vidika. Namen zakonodaje povrniti zaupanje ljudi v politiko podpiramo, vendar pa se nam ob tej zakonodaji porajajo številne pravne dileme in nejasnosti, vse preveč dvomov, skladno z ustavo in njenimi pravicami, ki so najvišji standard ne samo naše države, ampak sodobne demokracije nasploh. Zaradi občutljivosti in pomembnosti varovanja ustavnih pravic bomo v primeru nadaljevanja postopka še posebej skrbno prisluhnili mnenju Zakonodajno-pravne službe, ustavnih in drugih pravnih strokovnjakov, s pomočjo katerih bodo naši dvomi dobili ustrezne odgovore. Dileme se nam odpirajo tudi pri neenakosti aktivne in pasivne volilne pravice, pri pravnih posledicah na podlagi pravnomočne obtožnice, kjer posegamo v domnevo nedolžnosti. Odprto nam ostaja tudi vprašanje, kdo in na kakšni podlagi bo politiku, ko mu je prenehala funkcija zaradi pravnomočne obtožnice in zoper katerega se sojenje še sploh ni začelo, plačeval finančne odškodnine, če se bo v postopku sojenja iz takšnih ali drugačnih razlogov izkazalo, da mu krivda ni dokazana. Vrzel v predlaganih rešitvah se kaže tudi v institutu odpoklica župana, kjer ni navedenih razlogov, na podlagi katerih se postopek odpoklica sploh lahko začne. Ta pomanjkljivost skupaj z drugimi določbami lahko v praksi postane ravno obratno sredstvo, kot se v predlogu zakona zasleduje. Namesto da bi, tako predlagatelji, očistila lokalno politiko, lahko postane zelo močno sredstvo političnega izigravanja, izsiljevanja in podtikanja. V Slovenski ljudski stranki si nikoli nismo zatikali oči pred težavami naše družbe in ne ušesa pred kriki in klici državljank in državljanov. Tako tudi danes slišimo vzklike po bolj pravični in pošteni družbi, po spremembah, ki so nujne, če želimo graditi državo prihodnosti. Pozdravljamo dobre namene predlagateljev, povrnitve zaupanja ljudi v pravosodni sistem in politiko in ne želimo, da se ti nameni zaključijo že na samem začetku postopka. Opozarjamo pa, da se bodo morali predlogi konkretno dodelati in dopolniti, tako da ne bo nobenih dilem o neustavnosti in neskladnosti predlagane zakonodaje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Nadaljujemo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovana državna sekretarka!

Poslanska skupina Državljanske liste je samostojno vložila paket zakonov, ki se nanašajo na zakonsko zaostritev pogojev za kandidiranje in samo opravljanje funkcij predsednika republike Slovenije, poslancev, državnih svetnikov, županov in občinskih svetnikov. Sprva je bil vložen vsebinsko identičen zakon, ki se je nanašal tudi na funkcijo predsednika vlade in na ministre, vendar je bila sprejeta odločitev o umiku tega zakona, sicer zgolj iz postopkovnega vidika, a vendarle bi se po našem mnenju lahko vsebina glede omejevanja funkcionarjev vključila tudi v včeraj obravnavo novelo Zakona o vladi., Ti novi pogoji, ki jih vsebujejo ti zakoni, se nanašajo na neobstoj pravnomočne obsodbe na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot tri mesece oziroma zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na pogojno kazen zapora v istem trajanju, neobstoj pravnomočne obsodbe zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva, na neobstoj pravnomočne obtožnice zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

V Poslanski skupini DeSUS predlagane rešitve podpiramo in bi, če bi bili k temu povabljeni, predlagane zakone tudi sopodpisali. Držijo zatrjevanja, da je zaupanje javnosti v kvalitetno, odgovorno in strokovno opravljanje funkcij na zelo nizki ravni. To so govorili tudi protestniki na vseh protestih. Prav je bilo, da smo njihove zahteve poslušali, prav je bilo, da smo o njih razmišljali in spremembe zakonov, ki jih danes obravnavamo, razumemo kot odgovor na zahteve, ki smo jih slišali. Z vidika pogojev, ki jih morajo izpolnjevati osebe, ki kandidirajo na mesto javnega uslužbenca, so pogoji za kandidiranje na funkcionarska mesta nesorazmerno blažji. Praktično lahko za funkcionarja kandidira tudi obsojenec, medtem ko delavnemu mestu nekega uradnika ne bo prišel niti blizu. Tako v Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da bi morali biti pogoji za kandidiranje na ta odgovorna funkcionarska mesta strožji, pa niso, in v tem smislu zakone podpiramo. Pa tudi sicer se od najvišjih državnih funkcionarjev pričakuje poštenost, odgovornost,

etičnost in moralnost najvišjega nivoja. Vsi ti naj bi bili vzgled državljankam in državljanom, za katere v končni fazi tudi delajo in zaradi katerih so na teh funkcijah. Danes ugotavljamo, da je vse prej kot to. Vse preveč je nepoštenja, neodgovornega dela, neetičnega in nemoralnega delovanja. Vsak funkcionar, za katerega je na primer v predkazenski fazi postopka ugotovljen sum kaznivega dejanja in je na podlagi tega tudi vložena obtožnica, da pa ta postane še pravnomočna, bi moral že po svoji vesti odstopiti. V tujini odstopajo funkcionarji za mnogo lažje stvari. Pri nas pa se nekateri kljub očitanim dejanjem, izrečenih s strani organov pregona, obnašajo, kot da se očitki ne nanašajo nanje. Obstaja tudi občutek, kot da ne znajo presoditi, kateri so tisti postopki, ki jih storijo, ki so neprimerni za tako funkcijo in bi morali zato potegniti konsekvence. V politiki je preveč izpostavljenih primerov, ko so funkcionarji v vlogi preiskovancev, obtožencev, v posameznih primerih tudi obsojencev. In skoraj vedno gre po njihovih zatrjevanjih za politični konstrukt, ki se vodi zoper njih zgolj zato, da bi bili odstavljeni. Ta izraz političnega konstrukta se je pri nekaterih že tako ustalil, da slednjega uporabljajo tudi v primerih, ko sodišča s pravnomočnimi akti obrazloženo ugotovijo njihovo krivdo oziroma odgovornost. Izgovarjanje na slednje je preprosto neresno. Po drugi strani pa se vedno v večji meri ustvarja vtis pristranskosti pravosodja oziroma različnega obravnavanja državljanov pred pravosodnimi organi.

Za sprejetje tega paketa zakonov je potrebna kvalificirana večina. Novela Zakona o volitvah v državni zbor, kot novela Zakona o državnem svetu za sprejetje potrebujeta 60 glasov in več, medtem ko za ostale zakone velja navadna večina. Zna se zgoditi, da vsi ne bodo sprejeti. In kaj potem? Za nekatere funkcionarje bi veljale strožje omejitve, za drugi pa ne. Zato se sprašujemo, ali bi morebiti kazalo, da se poslužimo postopka, ki ga je ubral Državni svet v zvezi s pravicami sejnin, in oblikujemo nov zakon, katerega sprejetje ni pogojeno z večino, višjo od navadne. V Poslanski skupini DeSUS menimo, da je treba vzeti v obzir tudi slednje.

Kljub temu, kot že rečeno, bomo poslanke in poslanca Poslanske skupine DeSUS prispevali svoje glasove za nadaljevanje postopka celotnega paketa predlaganih zakonov. Z oziroma na to, da je strokovna javnost, mislim tu na eminentne pravnike, podala pripombe na samo vsebino, pa ob morebitnem izglasovanju o primernosti teh zakonov za nadaljnjo obravnavo pričakujemo obširnejšo in konstruktivno razpravo.Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji, ki bo predstavil stališče poslanske skupine, je gospod Jožef Horvat, in sicer predstavil bo stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana državna sekretarka gospa Mojca Kucler Dolinar!

Za uvod naj najprej povem, da v Novi Sloveniji obžalujemo, da reforma sodstva, ki nam jo je konec prejšnjega leta predstavil minister Senko Pličanič, je pravzaprav propadla. Mi bomo seveda nekoliko pomirjeni, če bo on imel to priložnost, da bo s to reformo v okviru nove vlade, ki nastaja, nadaljeval. Ta reforma je nujno potrebna, čeprav, kot je sam pri predstavitvi koncepta te reforme povedal, na strani tistih, ki jih ta reforma najbolj tangira, ni neke pripravljenosti in da so dejansko praktično bili vsi na nogah. Gospe in gospodje, sprašujem se, kaj se nam je pravzaprav v teh 20 letih samostojne države Slovenije zgodilo, da smo tako hudo poteptali tradicionalne slovenske vrednote ali, če hočete, obče človeške vrednote, da dejansko poštenje in pravičnost nekako izgubljata domovinsko pravico v Sloveniji. Da se nam zgodi to, da po definiciji najvišja moralna vrednota v državi daje tistemu, ki je dokazano kradel, še eno priložnost. Najbrž moramo začeti z vzgojo otrok v družinah, vrtcih, osnovni šoli, da bomo vzgojili generacijo poštenih, etičnih državljanov, da se ne bomo ukvarjali s problemi, kot se danes pojavljajo na naslovnicah slovenskih časopisov in tudi v ostalih medijih.

Pa konkretno k predlogom zakonov. Ustava Republike Slovenije v 43. členu ureja volilno pravico. V prvem odstavku tega člena navaja, da ima aktivno in pasivno volilno pravico vsak polnoleten državljan brez omejitev. Predlagane spremembe in dopolnitve tako imenovanih funkcionarskih zakonov posegajo v pasivno volilno pravico za volitve poslancev, državnih svetnikov, predsednika republike, županov in občinskih svetnikov. To pravico omejujejo na način, da ima pravico biti voljen za te funkcije tisti kandidat, ki poleg ustavno zagotovljene pravice izpolnjuje še pogoj o nekaznovanosti na nepogojno zaporno kazen tri mesece zapora ali več oziroma pogojno kazen zapora najmanj tri mesece, če gre za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Poleg tega ne more biti voljen na te funkcije tisti, ki je bil pravnomočno obsojen za kazniva dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva ter tudi če je nekdo pravnomočno obtožen. Mi razumemo željo in namen predlagateljev, ki želijo očistiti politični prostor in onemogočiti dostopanje do najvišjih javnih funkcij osebam s kriminalno preteklostjo, vendar pa je to treba storiti na način, ki bo skladen s slovensko ustavo in z ustavno zagotovljenimi pravicami. Sprašujemo se, ali so predlagane omejitve pasivne volilne pravice sploh skladne z našo ustavno ureditvijo. Ustava namreč o dopustnosti zakonskih omejitev volilne pravice, aktivne in pasivne, ne govori in jih vsaj po našem mnenju ne dovoljuje. Po drugi strani pa imamo pomisleke tudi glede izvedbe takšnih omejitev v kandidacijskih postopkih. Če bi moral

vsak posamezni kandidat za potrditev kandidature prilagati potrdilo pristojnega ministrstva o nekaznovanosti in ustrezna potrdila sodišča o tem, da zoper kandidata ni vložena pravnomočna obtožnica, se bojimo, da bo zaradi relativno kratkih rokov pri volitvah prihajalo do nepotrditve kandidatur zgolj iz formalnih razlogov. Tako sodišče kot tudi ministrstvo imata namreč za izdajo potrdila v zakonu sicer določen instrukcijski rok, vendar pa niso redki primeri, da izdaja takšnega potrdila lahko traja tudi daljši čas. V času volitev bi zaradi velikega števila zaprosil izdaja takšnih potrdil trajal mesec ali več. Na ta način bi bili lahko zaradi čisto formalnih razlogov iz volilne tekme izločeni določeni kandidati. Takšna rešitev, kot je bila predlagana s strani predlagateljev, bi terjala bistveno bolj dodelan sistem preverjanja pogoja nekaznovanosti, kot je zapisana v predlogih sprememb.

Tudi sicer imamo v Novi Sloveniji tehtne vsebinske zadržke do predloga, da se pasivna volilna pravica omejuje zoper pravnomočno obtožene kandidate. Za obtožbo zadošča le utemeljen sum, da je nekdo storil kaznivo dejanje. Tako nizek standard bi omogočal tudi zlorabo za zgolj politične namene in za izločanje političnih tekmecev. Seveda pa nastopi tudi vprašanje ustavnosti in nezakonitosti omejitve, saj prenehanje ali izguba določenih pravic po naši zakonodaji lahko nastopi šele s pravnomočnostjo sodbe. Pomanjkljive in nedodelane so predlagane zakonske rešitve, da funkcionarju preneha mandat, če mu je izrečena nepogojna kazen zapora, daljša od treh mesecev, ali pogojna zaporna kazen treh mesecev, če gre za uradno pregonljiva kazniva dejanja ali če je bil funkcionar pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva. Funkcionarju naj bi v tem primeru prenehal mandat ipso lege, in sicer z dnem, ko organ prejme obvestilo sodišča o pravnomočnosti obsodbe. Predpostavljamo, da so predlagatelji imeli v mislih, da bo o pravnomočni obsodbi funkcionarja organ obvestilo Ministrstvo za pravosodje in javno upravo oziroma po novem Ministrstvo za pravosodje, ki je po veljavni zakonodaji edino pristojno za vodenje kazenske evidence. Hkrati bi izpostavili problem vodenja evidenc funkcionarjev, poslancev, državnih svetnikov, županov, podžupanov, občinskih svetnikov. Vzpostaviti bi bilo treba novo zbirko podatkov, kamor bi se vpisovale vse funkcije, imena funkcionarjev ter datum nastopa funkcije. Potem pa bi bilo treba zagotoviti povezovanje te zbirke podatkov s kazensko evidenco. Seveda je treba zagotoviti ažurnost obveščanja organov, v katerih funkcionar opravlja funkcijo, saj bi sicer ob opustitvi te dolžnosti lahko prišlo do situacije, ko nekdo kljub pravnomočni obsodbi še vedno opravlja funkcijo oziroma jo opravlja še določen čas po pravnomočni obsodbi vse do prejema potrdila. Poleg tega mora imeti vsaka pravna posledica pravnomočne obsodbe nek omejen čas trajanja. Predlogi teh funkcionarskih zakonov take omejitve ne uvajajo. To torej pomeni, da na primer nekdo, ki je povzročil neko nenaklepno kaznivo dejanje, na primer prometno nezgodo, in bo obsojen na pogojno kazen tri mesece zapora, nikoli več v življenju ne bo mogel biti udeležen pri nobeni javni funkciji. Poudarjamo tudi, da že sedaj veljavna zakonodaja ureja prenehanje mandata funkcionarju, ki je obsojen na nepogojno zaporno kazen v trajanju šest mesecev ali več.

V Novi Sloveniji že v prvem branju predlogov petih funkcionarskih zakonov ne bomo podprli: to so Zakon o volitvah v državni zbor, Zakon o poslancih, Zakon o državnem svetu, Zakon o volitvah predsednika republike in Zakon o lokalnih volitvah iz razlogov, ki sem jih prej predstavil. Poudariti pa moram tudi, da je pri omejevanju do dostopanja in opravljanja javnih funkcij, ki jih urejajo ti zakoni, treba izhajati tudi iz primerjalno pravnih ureditev v drugih državah Evropske unije. Nobena od držav tako ostrih restrikcij na tem področju nima, pa gre pri večini od njih za zrele demokratične države. Gotovo imajo za to tehten argument. Eden od njih je tudi ta, da mora biti teža odgovornosti za predlaganje poštenih in zaupanja vrednih kandidatov na samih političnih strankah.

Posebej pa se želim opredeliti do predloga sprememb zakona o lokalni samoupravi, ki ureja med drugim tudi področje odpoklica župana z referendumom. Podpiramo idejo o tem, da je treba vzpostaviti vzvode za razrešitev tistih županov, ki s svojim delom dokazujejo, da opravljanja take funkcije niso vredni. Vendar pa je treba sprejeti take zakonodajne rešitve, ki bodo hkrati onemogočale rabo ali, bolje rečeno, zlorabo tega instituta za neutemeljeno politično obračunavanje in destabilizacijo. V Novi Sloveniji menimo, da je treba že za vložitev pobude za razpis zakonodajnega referenduma predpisati dovolj visok prag. Na ta način bomo preprečili neutemeljeno vlaganje referendumskih pobud. Zavedati se moramo, da bo v času referendumskega postopka delo župana v lokalni skupnosti zastalo. Župan se bo v tem času ukvarjal namesto s tekočimi nalogami z odgovarjanjem na očitke o njegovem preteklem delu. Pomisleke imamo tudi glede izdatkov za izvedbo referenduma, ki sicer obremenjujejo proračun lokalne skupnosti. Menimo, da je treba v sistem vgraditi tudi ustrezne varovalke v tej smeri. Morebitna večkratna izvedba referenduma bi pomembno vplivala na proračunske izdatke lokalne skupnosti. Ena izmed možnih rešitev bi bila tudi, da nosi stroške neuspešnega referenduma predlagatelj sam.

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo v prvem branju zakon o lokalni samoupravi podprli. V nadaljevanju parlamentarne obravnave zakona pa se bomo zavzemali za sprejetje zakonodajnih rešitev, kot

sem jih predstavil v stališču. Hvala za vašo pozornost.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Maša Kociper bo predstavila stališča Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

Izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala lepa. Spoštovani!

Seveda tudi v Pozitivni Sloveniji podpiramo intenco predlagane zakonodaje po dvigu politične kulture pa tudi po povrnitvi zaupanja tako v politiko kot tudi v vse politične in druge funkcionarje, ki opravljajo pomembne funkcije v naši državi. Trenutno je ugled veh teh oseb v naši državi res na najnižji možni ravni, in to predvsem zaradi nekaj ekscesnih primerov, pa tudi zaradi prepočasnega delovanja pravosodnih organov. Veliko krivdo kot vedno pa nosijo tudi nekateri politiki sami. Politika, ki ne priznava sodišča, po eni strani neposredno spodjeda nujno avtoriteto pravosodja, po drugi strani pa želi posredno ustvariti občutek, da je pravosodje pristransko, nestrokovno in vodeno s strani drugega dela politike, kar se pogosto interpretira, kot da obstajata dve pravni državi: ena za navadne državljane in druga za privilegirane. Zaupanje ljudi v pravo in pravno državo je tudi zaradi tovrstnega neodgovornega ravnanja politikov načeto. Stopnja zaupanja v javnosti in pravosodni sistem pa je ključna za njegovo učinkovito funkcioniranje. Enako seveda velja tudi za zaupanje javnosti v politiko. Vse skupaj vodi do škodljivih občutkov, da smo vsi politiki enaki in da je edina alternativa zavrnitev politike v celoti. Ravnanje politikov v kazenskem postopku, ki vztrajajo na svojih funkcijah ali kljub kazenskim postopkom in pravnomočnim obsodbam nadaljujejo vztrajanje na funkciji, je zato škodljivo in ustvarja občutek, ki sem ga prej že omenila. Veljavna zakonodaja resnično ne obvezuje funkcionarjev, ki so v kazenskem postopku, da bi odstopili oziroma jim ne omogoča, da bi jim funkcija prenehala po zakonu. Ne le stanje, temveč nazadovanje politične kulture, razkrajanje temeljnega zaupanja in sprejemanje ključnih veziv družbene pogodbe vse skupaj vpliva na delež ljudi, ki so nezadovoljni z razmerami in zahtevajo odločne a premišljene in načelne ukrepe.

In v tem smislu gredo tudi prizadevanja Pozitivne Slovenije. Že od nastopa tega mandata si v Pozitivni Sloveniji tudi sami prizadevamo poiskati rešitve, ki bi odgovorile na nekatera odprta vprašanja, ki se postavljajo v naši družbi. Eno od njih je na primer: Ali je mogoče tudi v našem sistemu uporabiti institut odpoklica poslanca? Žal podroben vpogled v primerjalne ureditve kaže, da institut odpoklica poslanca nikakor ni primeren za tip ureditve, tip volilnega sistema, kot ga imamo v naši državi – za proporcionalni sistem, in se v takem sistemu ne uporablja tudi nikjer po svetu. Takšna ureditev, na primer, bi omogočala številne zlorabe in celo večala moč političnih strank, ki bi lahko še trdneje vezale poslance in jih disciplinirale, sicer pa proti njim izvajale določene tako imenovane disciplinske ukrepe. Tudi na področju, ki jo naslavlja danes pred nami predstavljena zakonodaja, smo si v Pozitivni Sloveniji prizadevali in iskali rešitve, in to še prej, preden je prišla do nas osnovna pobuda, ki jo je dala izvenparlamentarna stranka Zares. V nastajanju bodoče koalicije smo upali in pričakovali, da bi lahko novo zakonodajo vložili skupaj, a žal je pač prišlo do tega, da je pobudo prevzela Državljanska lista, kar seveda v principu ni narobe in je mogoče kasneje v postopku še marsikaj spremeniti. V naši poslanski skupini si konsistentno prizadevamo in zastopamo stališče, da je že sam zakonodajalec dolžan opraviti predhodno presojo ustavnosti predloga zakona tudi z vidika testa sorazmernosti, zakonitosti ter varstva človekovih pravic in svoboščin. To je osnovna naloga zakonodajalca. Šele v kasnejši fazi, če zakonodajalec ne uspe, je naloga Ustavnega sodišča, da morebitne protiustavnosti odkrije in tudi, če je potrebno, odpravi. Zato si v Pozitivni Sloveniji ne želimo, da bi sprejemali zakonodajo, ki bi bila kakorkoli ustavnopravno sporna in sporna tudi z vidika človekovih pravic. V tem smislu naslavljam na naše koalicijske partnerje tudi razmislek o tem, da bi se o tej zakonodaji opravila javna predstavitev mnenj, v kateri bi se o odprtih vprašanjih posvetovali z največjimi pravnimi strokovnjaki. Dileme, ki se pojavljajo pri tej zakonodaji, samih rešitev ne bom ponavljala, ker so bile že tolikokrat povedane, so jasne. Kar zadeva ustavnih pravic, se nanašajo zlasti na pravico do splošne volilne pravice in na ustavno pravico domneve nedolžnosti.

Kar zadeva splošno volilno pravico, ki jo določa 43. člen Ustave, je ta pravica zelo jasno definirana v ustavi, podkrepljena pa je tudi z določbami Ustavnega sodišča, ki je v preteklosti jasno povedalo, da v to pravico ni mogoče posegati kar tako in da ustava ne daje nobenih dodatnih določb, ki bi lahko predpisovale postavljanje dodatnih pogojev glede splošne volilne pravice, razen tistih, ki so določeni v ustavi. Poleg tega je po mnenju Ustavnega sodišča poseg v aktivno volilno pravico, pa tudi v pasivno dopusten le, če je potreben, zaradi varstva pravic drugih ali varstva javnega interesa, če se z njim varujejo pravice drugih in če je temu naklonjen test sorazmernosti. Predpisan mora biti tudi postopek za odvzem volilne pravice, v katerem mora biti zagotovljeno ustavnosodno varstvo. To je glede prvega načela, načela splošne in enake volilne pravice, ki se uporablja tako za aktivno kot za pasivno volilno pravico. Kar zadeva domnevo nedolžnosti, tudi tukaj naša ustava jasno določa, da je vsakdo nedolžen, dokler proti njemu njegove krivde ne ugotovi zakonito in nepristransko sodišče. Pri omejevanju te ustavne pravice je prav tako treba biti zelo previden in najti rešitve, ki bi bile v soglasju s to

določbo, pa tudi z ureditvijo po evropski konvenciji o človekovih pravicah, ki meni, da vsaka pravica, ki je vezana na manj kot na pravnomočno kazensko obsodbo, pomeni kršitev določb navedenega člena Evropske konvencije o človekovih pravicah, to je pa je 3. člen Protokola številka 1 k Evropski konvenciji. V tem smislu torej želimo, da se opravi obsežna strokovna razprava in da se poiščejo možne rešitve, ki odgovarjajo na te probleme. V tem smislu bi želeli tudi, da se odgovori na vprašanja, ki smo jih predlagali v Pozitivni Sloveniji v našem paketu zakonodaje: ali pri omejitvi takih pravic, tako pomembnih osebnostnih pravic posameznih državljanov obstajajo tudi neke zaveze za pravosodne organe. Se pravi, ali so pravosodni organi v teh primerih zavezani postopati še posebej hitro in da se jim, kar bi po našem mnenju bilo primerno, določijo tudi neki roki, v katerem bi bila odločitev sprejeta. Resnično je nesprejemljivo, da pri tako globokem posegu v pravice, kot je zlasti poseg v pravico kandidiranja na neko politično funkcijo, pravosodni organi ne bi bili omejeni v tej svoji dolžnosti in bi se kar tako sprijaznili z dosedaj uveljavljeno prakso, da se 3, 4, 5 let odloča o neki pravici. Kaj je v tem času z neko osebo, ki ji je kršena tako pomembna ustavna pravica? Na to so seveda vezana naslednja vprašanja. Prvič, kakšen je rok, ki velja za omejitev kandidiranja recimo za neko osebo. Ali to potem velja kar za celo življenje in ali je to skladno s testom sorazmernosti? Kakšna je rehabilitacija osebe, če se naknadno po nekaj let trajajočem postopku pokaže, da je oseba bila spoznana za nedolžno? Kakšne so lahko odškodninske posledice za državo? Gre lahko za zelo velike zneske. Ne pozabimo, po naši zakonodaji in po vsesplošno sprejetih standardih so recimo ljudje, kriminalci, če jim tako rečemo, ki so bili v priporu ali v zaporu daljše obdobje, če so spoznani za nedolžne, recimo zaradi pomanjkanja dokazov, upravičeni za odškodnino za ves čas prestajanja zapora, za vsak posamezen dan. Ali je tudi nekdo, ki je kraten v svoji pravici in ne more izvrševati svojih pravic, lahko kasneje deležen neke odškodnine? To so vsa vprašanja, ki bi jih bilo treba načeti. Kot rečeno na začetku, pa pozdravljamo tudi glede na splošno stanje v družbi ta razmislek, da se ta debata opravi, da se enkrat o tem pogovorimo in da vidimo, če rešitve obstajajo. Pri tem nam bo v pomoč tudi primerjalna zakonodaja, kjer pa naj povem, to izhaja že iz predlagateljevega uvoda, da imajo v primerjalnih državah rešitve, vezane na odstop s funkcije, običajno narejene tako, da je odstop začasen, se pravi za čas trajanja postopka, pravica ni odvzeta, ampak je suspendirana. To velja recimo za Latvijo, Portugalsko, Španijo. V Kanadi je na primer članu senata, ki je obtožen kaznivega dejanja, mandat zamrznjen. Gre za rešitve, ki so začasne, nekoga začasno odstranijo s funkcije, dokler mu potem nedolžnost ali krivda ni dokazana in v tem primeru so seveda lahko tudi odškodninske posledice manj hude. Tudi v Pozitivni Sloveniji bomo naredili vse potrebne korake in se potrudili, da najdemo rešitve in da odgovorimo na zahteve tistih in tudi nas, ki mislijo, da je to potrebno, da izenačimo funkcionarje tudi z državnimi uslužbenci, pri čemer pa moram povedati, da je legitimiteta funkcionarjev precej drugačna od državnih uslužbencev, funkcionar je le izvoljen, državni uslužbenec pa v delovnem razmerju, ker so pač pogoji po zakonu seveda lažje določljivi.

Še ena misel za konec. Strinjam se s tistimi, eden od takih je priznani strokovnjak dr. Kerševan, ki pravi, da vsa problematična razmerja v službi ni mogoče reševati skozi pravo in zakonodajo, je pa to mogoče en poskus v pravo smer, da nekaj vendarle spremenimo na bolje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Branko Grims.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo. Vsem tudi v imenu Slovenske demokratske stranke prav lep pozdrav.

Sedaj je bilo postavljeno tisto pravo vprašanje, ali obstaja pot, način za to, da bi izboljšali raven politične kulture, povečali stopnjo odgovornosti izvoljenih funkcionarjev do tistih, ki so jih izvolili in pripomogli k več splošne kulture, politične kulture in k hitrejšemu razvoju države Slovenije. Odgovor je preprost. Je. In imenuje se dvokrožni večinski volilni sistem. Žal danes ne govorimo o tem, danes govorimo o predlogih zakonov, ki so pred nami, s tem da ti zakoni imajo eno skupno šibko točko. Če bi predlagatelji resno menili s cilji, ki so jih sami postavili, bi se morali danes pogovarjati o spremembah slovenske ustave, kajti tovrstne omejitve, tovrstne rešitve je mogoče pravno nesporno urediti smo na nivoju ustave. Predlagani pa so zakoni, ki so tako očitno protiustavni, da recimo za predsednika države predlagajo razrešitev oziroma prekinitev funkcije, če se mu samo vloži obtožnica, trenutno pa imamo ustavo, ki govori o ustavni obtožbi predsednika države, ko samo in samo izključno za kršitve ustave same ali hude kršitve zakona lahko Državni zbor, in to s kvalificirano večino, sproži obtožbo pred Ustavnim sodiščem in tudi Ustavno sodišče odloča z dvotretjinsko večino in šele v tem primeru pride do razrešitve. Najbrž je vsakemu, tudi pravnemu laiku jasno, da gre za popolnoma nezdružljive stvari, da so ti zakoni v več kot očitnem nasprotju s slovensko ustavo in da očitno tisti, ki jih je predlagal, ni imel resnega namena, da se te stvari uredijo. Žal, kajti treba bi jih bilo urediti, ampak način, za katerega ste se odločili, je žal napačen, je pravno sporen in dejansko ne vodi k cilju, ki ga sami deklarirate. Ti zakoni niso nič drugega kot dim za prikrivanje nastajajočega nemira koalicije. Tudi to, kar ste

sami rekli, da bi sedaj sprožili še ne vem kakšne nadaljnje razprave, mislim, da je samo odraz tega. Kar se tiče ustavnopravnih strokovnjakov pa tudi drugih, ki so spregovorili o tej temi, so vsi zelo jasno povedali točno to, kar vam govorim sam in kar je povedala zelo jasno tudi slovenska vlada. Rešitve, ki ste jih predlagali v teh zakonih, so očitno v nasprotju z ustavo. Tudi če bi take zakone sprejeli, bi velika večina njih, vsaj velika večina teh spornih določb bi zagotovo takoj doživela precej neslaven konec na Ustavnem sodišču. To pa zagotovo ne more biti cilj. Cilj mora biti, da se to dejansko uredi.

Ena od poslank, ki je predstavljala stališče poslanske skupine, konkretno SD, je dejala, da je cilj dvigniti raven politične kulture. To se absolutno strinjamo, ampak politična kultura zahteva tudi to, da predlagamo tisti pravni akt, ki je izvedljiv, ki je skladen z ustavo, ali pa predlagamo spremembo ustave. Tudi to je politična kultura, da stroko toliko obvladamo, da vemo, kako se lotiti problema, da pridemo do dejanskega cilja. Potem je bilo že zdajle rečeno, največ lahko storimo stranke same in naj odide vsakdo, ki je ravnal v nasprotju z etiko. Tudi to se, moram reči, več kot strinjam. In verjemite, da se strinjamo tudi vsi v Poslanski skupini SDS. Torej naj odstopi tisti predsednik stranke, ki je celo tukaj med predlagatelji, ki je vlekel nadomestilo in hkrati mastno služil, kajti tudi to je v nasprotju z etiko. Če želite z dejanji podpreti to, kar sami predlagate. Če pa ne, potem pa pač povejte, za kaj v resnici gre. Tisto, kar je pravno problematično v tem, je vse, kar se nanaša na vprašanje pasivne volilne pravice. Pasivne volilne pravice ustava ne omejuje. Ustavno sodišče pa je načela, kdaj je to dopustno, se pravi, ko gre za sorazmernost ukrepa in ko se dejansko sledi nek javen interes, ki ga drugače ni mogoče uresničiti, dopustno urejati z zakonom. Se pravi, že tukaj bi veljalo poseči v ustavo, če želimo te stvari v resnici urediti. Tisto, kar je najbolj sporno in kar seveda se vsi predlagatelji tudi sami zadevajo in je bilo dodano iz očitno čiste demagogije, je, da se negira s temi predlaganimi zakoni celo načelo predpostavke nedolžnosti. To je od začetkov rimskega prava do današnjega dne temelj vsake pravne ureditve, ki jo priznavamo kot pravnost z vidika modernega demokratičnega prava. Da je predpostavka nedolžnosti za vsakogar, dokler ta ni pravnomočno s sodbo sodišča obsojen. V tem primeru pa imate predloge tudi pri predsedniku države pa tudi pri vseh ostalih: če se vloži pravnomočna obtožnica, adijo. Ja, počakajte no, kje pa je tukaj spoštovanje nekih temeljnih pravnih načel? Tako enostavno teh stvari ni mogoče urejati, lahko pa se seveda na ta način uporabi veliko demagogije, ampak s tako demagogijo nikamor ne bomo prišli. Tudi to je vprašanje politične kulture, da se pogovarjamo o stvareh, ki so resne, in o načinih, kako to doseči. Zaradi tega opozarjam, da če kaj, bi bilo treba spregovoriti o drugih načinih, ki so možni in bi dajali ljudem dejansko priložnost, da sami odločijo in sami uredijo stvari, tako kot čutijo in vedo, da je potrebno. In dokler imamo proporcionalni volilni sistem, oprostite, ne bomo prišli nikamor. Lahko to poliramo, lahko sprejemamo neke omejitve, lahko jih potem Ustavno sodišče razveljavi, lahko sedanji sistem dopolnjujemo pa obračamo na glavo, ampak še vedno bo ostal temeljni problem. Šele takrat, ko so dejansko izvoljeni funkcionarji v celoti neposredno odgovorni volivcem in so primarno zavezani volivcem in šele sekundarno političnim strankam, ima politična kultura sploh možnost, da v celoti zaživi, posebej v razmerah, ki so sicer značilne za državo Slovenijo. Predlagali ste razrešitev županov z referendumom za odpoklic. To je metoda, ki jo poznajo tudi Združene države Amerike pa še nekatere druge države. Sam osebno moram reči, da sem zelo za to, da se neka taka metoda uveljavi. Ampak oprostite, ne samo za župane. Če želimo biti verodostojni, je to treba najprej uveljaviti pri poslancih samih in za vse ostale neposredno voljene funkcionarje šele po tem. Seveda je pa res, ker ste tudi sami ugotovili, da je to praktično v proporcionalnem volilnem sistemu neizvedljivo. In zaradi tega vračam stvar na začetek, danes je prva obravnava teh zakonov, ko lahko pogledamo vse, tudi načine, cilje, poti, ki vodijo do deklariranega cilja. In seveda se izkaže, da je potem možnost samo ena. Če želimo biti dosledni – in trdim, da moramo biti, če hočemo dejansko uveljavljati te cilje, potem je edina možnost, da se začnemo resno pogovarjati o rešitvi, za katero, sem trdno prepričan, je v tem trenutku velikanska večina vseh državljank in državljanov. To pa je dvokrožni večinski volilni sistem. Za predsednika države ga že itak imamo, uvedimo ga še za poslanke in poslance, pa še za vse druge neposredno voljene funkcionarje. Pa se bo zelo hitro izkazalo, kdo je kdo in zelo hitro bodo odšli tisti, za katere bodo ljudje ocenili, da ne izpolnjujejo kriterijev, bodisi etičnih bodisi vseh drugih. Pa ni treba zaradi tega nobenih ne vem kakšnih radikalnih zakonskih omejitev. Dosegli bi pa še veliko več. Veliko več od tistega, kar je danes deklarirani cilj. Dosegli bi znova nekaj, brez česar demokracija na dolgi rok ne more delovati. To je večje zaupanje v institucije sistema. Z nobeno zakonsko omejitvijo, kdo sme kandidirati, kdo ne sme, pa ne vem kaj, ker se bo to tako ali drugače razreševalo preko različnih institucij, ne bomo dosegli tistega preprostega zaupanja, kot ga ljudje imajo. In v tem trenutku, ne boste verjeli, ga imajo predvsem v izvoljene župane. Ravno zato, ker jih volijo direktno, neposredno. Ker vedo, da gre glas, ki ga dajo, dejansko temu človeku, ne pa stranki in se potem deli po ne vem kakšnih ključih, ki jih lahko obrnemo tako ali drugače, pa nikoli ne pridemo do tistega cilja, ki ga sledimo.

Kaj se potem dogaja, je krasen prikaz, če imaš proporcionalni sistem, sedanje stanje. Vsa zgodba – od zadnjih volitev ali pa še nekaj volitev nazaj, če bi šli gledat. Na nek način je

tudi to argument, da je treba nekaj spremeniti. Ljudje morajo imeti več zaupanja v demokratične institucije, ker drugače na dolgi rok država ne more uspešno delovati. To ni moja ugotovitev, to piše v vsakem učbeniku politologije. To je izkušnja mnogih držav marsikje na svetu, da so se potem, ko tega niso spoštovale, niso hotele pravi čas opaziti, soočale s hudimi krizami, dolgotrajnimi krizami, ki so pustile brazgotine v tkivu družbe. In nobenega razloga ni, da bi Slovenija stopala po taki poti. Ni prava pot zdaj spreminjati in ne vem kakšne omejitve sprejemati z zakonom. Prava pot bi morala biti ta, da iščemo sistem, ki bi povečal zaupanje ljudi v institucije države in hkrati omogočil večjo gospodarsko uspešnost. Da sedanji temu ne zadošča, imamo krasna dva primera iz zadnjih nekaj dni, če želite. Ravno včeraj je bilo objavljeno, da se je nastajajoča "garmin" koalicija preračunala in prerazdelila, resorje. Zdaj se bo pa začela pogovarjati o programu. Program je za ljudi. To se pravi, tukaj se krasno vidi, da je proporcionalni volilni sistem izključno v interesu političnih elit, da se porazdelijo stolčki, potem pa se začnejo pogovarjati, kaj bodo sploh delali. Normalno v vsaki državi bi bilo, da imaš najprej jasno postavljen program, potem pa se na osnovi tega odločiš, kateri so najboljši ljudje, da bodo ta program izvedli. Tukaj pa je vse obrnjeno na glavo zaradi napačnega sistema. O tem bi se morali pogovarjati. In zato pada potem zaupanje ljudi v ta sistem. In zato je tudi izraz "garmin" koalicija, ki ga uporabljam, več kot očitno upravičen. Mimogrede, še zgodba sploh z izvolitvijo sedanje mandatarke oziroma to nezaupnico. Na zadnjih volitvah so ljudje vrgli iz parlamenta Zares, če lahko spomnim. To je bil eden od največjih ...

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Gospod Grims, oprostite, ker posegam v razpravo, ampak predlagam, da se v predstavitvi stališča poslanske skupine vendarle osredotočite na paket zakonodaje, ki jo danes obravnavamo, razprava o vladi in o vseh postopkih, ki so vezani na to, je bila že deloma opravljena. Bo pa seveda tudi še sledila, ker je tako in tako predvideno zaslišanje ministrov in imenovanje vlade. Tako da vas prosim, da ostanete pri vsebini zakonov, ki jih danes obravnavamo. Hvala.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Seveda, gospod predsednik, smo pri prvi obravnavi predlogov zakonov in v poslovniku piše, da je ta namenjen temu, da se osvetli, ali se sledi ciljem ali je mogoče te cilje pač doseči tudi kako drugače. In točno to je bistvo moje razprave. Verjamem pa, da vam ni všeč, to pa razumem, ampak to je pač demokracija.

Hotel sem še povedati to. Na zadnjih volitvah je letel ven Zares. Ljudje so pač glasovali za Pozitivno Slovenijo, ker so videli tam nekoga, ki je bil na čelu kot, recimo, z njihovega vidika sposobnega mandatarja. Sedaj bodo dobili točno gospo Bratuškovo, ki je bila pri Zaresu. To je nekaj, kar sigurno ne pomaga k povečevanju zaupanja v institucije sistema ... / oglašanje iz dvorane/ Tudi o tem bi se bilo treba zamisliti. To vse vpliva na eno vzdušje v družbi. Tudi recimo vaše vpitje sedaj ...

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Še ena intervencija, ampak tokrat se vam še enkrat opravičujem, gospod Grims. Gospod Jakič, nimate besede in prosim, da ne motite govornika. Edini, ki lahko poseže v to razpravo, sem jaz. Gospod Jakič, lepo prosim, če se umirite. Izvolite, gospod Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Zaradi tega je v tem sklopu zakonov mogoče videti dvoje. Po eni strani nekatere rešitve, ki bi bile zagotovo ustrezne, če bi bile predlagane na ustavnopravni ravni. Po drugi strani so nekatere rešitve, ki bi jih verjetno lahko tudi uzakonili brez spremembe ustave, vendar bi bilo treba zapisati nekoliko drugače, da ne bi eventualno prišlo do vprašanja o skladnosti z ustavo. In postavlja se tisto temeljno vprašanje, koliko smo pripravljeni poslanke in poslanci ali pa politične stranke v celoti same poseči v svoje interese in pogledati to, kaj je dejanski interes ljudi. Dejanski interes ljudi, pa sem trdno prepričan, je, da se vzpostavi nek splošen nivo politične kulture, da imajo ljudje prvo in zadnjo besedo in da to tudi čutijo na volitvah in tudi na referendumih ter da se vzpostavi okolje, ki bo gospodarsko učinkovito, ki bo stabilno za razvoj podjetništva. Gospe in gospodje, pa smo spet pri dvokrožnem večinskem volilnem sistemu. Ko se bomo pogovarjali o njem, takrat pa bom verjel v iskrenost vseh predlagateljev.

Kot rečeno, o posameznih rešitvah smo se pripravljeni pogovarjati, o celotnem paketu v taki obliki, kot je sedaj, pa lahko ugotovimo žal le to, da ni skladen s slovensko ustavo.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

S tem smo končali s predstavijo stališč poslanskih skupin in sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogih zakonov.

Najprej dajem besedo gospodu Samu Bevku, pripravi pa se gospa Marjana Kotnik Poropat. Vidim pa dvignjeno roko gospoda Branislja. Želite kot predlagatelj? Da.

Gospod Rihard Braniselj, imate besedo.

BRIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala lepa.

Kot predlagatelj bi glede na slišan krog stališč poslanskih skupin podal nekaj izraženih pomislekov, dilem, nekaj odgovorov. Domneva nedolžnosti v tem trenutku s to rešitvijo ni v ničemer ogrožena. Tisti, ki kandidira, seveda še vedno velja za nedolžnega, čeprav je zoper njega vložena pravnomočna obtožnica. In mi ne rečemo, da je že obsojen, da je kriminalec, da je karkoli, rečemo samo to, da ga ta kazenski postopek, ki je potrjen s pravnomočno

obtožnico, dela neprimernega za nadaljnje opravljanje funkcije. Samo to. S tem da seveda velja še vedno za nedolžnega. Druga stvar. En kup enih nomotehničnih težav je bilo očitano temu zakonskemu paketu. Ja, strinjamo se, verjetno ta zakon ni idealen, vse te rešitve niso idealne, kar se tiče nomotehnike. Vendarle Državljanska lista razpolaga zgolj s skromnimi kapacitetami, kar se tiče ustavnega in drugačnega pravnega znanja. Vendar pa to niso razlogi za to, da se to ne bi moglo odpraviti kasneje v postopku, ko bomo dobili tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe in še verjetno kakšnega pravnika. Če je pot pravilna, se bo zmoglo tudi to, da se bodo ti zakoni popravili tako nomotehnično kot vsebinsko, če se bomo tam dogovorili in če bomo našli boljše rešitve. Kar se tiče protiustavnosti. Jaz imam občutek, da če nekaj želimo, da ne bo sprejeto ali da ne bo šlo skozi, potem zlahka rečemo, da je nekaj protiustavno. Jaz mislim, da sem že v stališču predlagatelja povedal, da smo vložili kar nekaj napora, da vas prepričamo v nasprotno, da so rešitve ustavne, tudi povedali smo, zakaj so ustavne, kaj ta zakon upošteva, in mislim, da ni korektno, da tako zlahka opravimo s temi zakonskimi predlogi z navadno floskulo, da je zadeva protiustavna. Če pa se bo ugotovilo, da je zadeva dejansko ustavnosporna v nadaljevanju postopka, pa ne bomo imeli nikakršnega razloga, na tem ne bomo vztrajali, vendar pa mislimo, da je pot pravilna in da se vse te dileme lahko odpravijo takrat, ko bo za to še čas.

Vse te novele zakona so, ste videli, napisane zelo enostavno. Pravzaprav sledimo temu, da glede na to, da so napisane enostavno, so tudi učinkovite. Kolega Horvat je izpostavil, da bomo pravzaprav zasuli Ministrstvo za pravosodje in pa sodišča z vsemi temi prošnjami za izdajo nekih potrdil. Za vse kandidate se to da dobiti v enem dnevu. S takimi resursi te službe razpolagajo in z ničemer jih ne bomo preobremenili. To ne pomeni dodatno administrativno oviro, če bo treba ta potrdila dobiti.

Mislim, da sem pri kolegu Grimsu, ko je izpostavil stališče Poslanske skupine SDS, pravzaprav ugotovil oziroma zasledil, da se mu zdi pot pravilna, da osnovni problem se mu zdi protiustavnost, vendar te stvari lahko še stestiramo v nadaljevanju postopka, mislim pa, da je tudi omenil, da je pot pravilna. Jaz se pravzaprav zahvaljujem za tako stališča in v nadaljevanju bom odgovoril še na kakšno vprašanje in dilemo.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

K repliki se je prijavil mag. Branko Grims.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Jaz moram kar v treh delih povedati. Prvo. Nisem rekel, da je pot pravilna. Rekel sem, da so cilji taki, da jih podpiramo. Pot pa je ravno napačna. Ko ste dajali, da ni problem vprašanje obtožnice. Predsedniku republike preneha mandat, če je pravnomočno obtožen itd. To piše v vašem predlogu zakona in tudi pri ostalih je enako. To se pravi je točno to, in to je očitno protiustavno, glede na več členov slovenske ustave, ki sem jih citiral, in o tem je dejansko že prav škoda izgubljati besed. Ko pa govorimo o ciljih, trdno sem prepričan, še enkrat povem, da bi moral biti cilj sistem, ki bi omogočal, da bi bil glas ljudstva prvi in zadnji, da bi dobili gospodarsko stabilno okolje in da bi prenehala politika biti eno samo neprenehno tudi znotraj mandata v neskončnost se porajajoče trgovanje z vsem, od načel do etike, morale do glasov, do ne vem česa. Edina pot, ki jo v SDS ponujamo že 15 let, ki to dejansko odpravlja, je dvokrožni večinski volilni sistem. Ko imaš pred volitvami volilno koalicijo, imaš ekipo s programom, ki se postavi pred ljudi, ljudje izberejo in naslednji dan se ve, kdo je za tisti mandat postavljen in kateri program izvede. Podjetniki imajo stabilno okolje, ljudje pa pridobijo zaupanje v sistem. Brez tega na dolgi rok Slovenije ne bo uspešna. To je to.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev oziroma smo na začetku liste.

Gospod Samo Bevk ima besedo. Pripravi naj se gospa Marjana Kotnik Poropat.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Kot je povedal nekdanji predsednik Državnega zbora dr. Pavel Gantar, je ideja za paket zakonov Državljanske liste nastala v intelektualnih delavnicah stranke Zares. Na novinarski konferenci pa je predsednik Državljanske liste in prav tako nekdanji predsednik Državnega zbora dr. Gregor Virant ta paket naslovil z reklamnim junakom Mister Musculo. Ko sem besedi Mister Musculo vtipkal v spletni brskalnik, se mi je najprej pojavil izpis, da gre za čistilo za odtoke. Torej gre v tem paketu za nekakšno čistilo za Državni zbor, za Državni svet in županske pisarne. Veste, ko je treba uporabiti čistilo, je običajno že prepozno. Mister Musculo žal ne pomaga, za ustreznost in čistost je treba poskrbeti bistveno prej. V javnosti in tudi danes je bilo slišati, da naj bi paket Mister Musculo pomagal k dvigu politične kulture in prispeval k politični higieni v Sloveniji. Moje osebno mnenje je, da noben zakon ne more bistveno prispevati k dvigu politične kulture oziroma k dvigu politične higiene v državi. Največ lahko k temu prispeva vsak sam in se najprej sam vpraša, ali ustreza splošno veljavnim kriterijem za opravljanje politične funkcije. Potem so na vrsti politične stranke, ki imajo največjo odgovornost, ko se odločajo, koga predlagati za kandidatke in kandidate na volitvah oziroma za funkcije v različnih organih tako na lokalni kot tudi na državni ravni. Tu je

kar nekaj strank padlo na izpitu. Zato je zelo pomembno, da se bodo načel integritete, etike in morale držali vsi, ki se pripravljajo na prihajajoče državne ali lokalne volitve, tako obstoječe parlamentarne in izvenparlamentarne stranke, razne strankarske liste, ki so zelo popularne na lokalni ravni, ter še posebej nova gibanja in nova politične stranke, ki se šele oblikujejo, pa tudi tisti, ki bodo predlagali ali zasedali pomembna mesta v državnih bankah, podjetjih in nadzornih svetih, povsod tam, kjer ima država pomemben lastniški delež. Sam paket zakonov, ki je danes na dnevnem redu, ne bo prispeval k dvigu politične kulture v Sloveniji. Sami moramo najprej spoštovati ustavni in pravni red ter ravnati etično in moralno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Ena sprememba od prejšnje napovedi. Na vrsti je dr. Gregor Virant. Pripravi se gospa Marjana Kotnik Poropat.

DR. GREGOR VIRANT (PS DL): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Ključne besede tega zakonodajnega paketa, o katerem se danes pogovarjamo, so politična higiena in zaupanje. Zaupanje je ena pomembna vrlina. Že pred več kot 2500 leti je Konfucij, ko so ga vprašali, kaj je najbolj pomembno za to, da neka družba lahko normalno živi in sobiva, odgovoril, da so to tri stvari: vojska, hrana za ljudi in zaupanje. Ko so ga vprašali, kaj od tega je pa tisto, kar se najtežje pogreša in brez česa družba ne more funkcionirati, je rekel, da je to zaupanje, predvsem zaupanje v oblast. Pred kratkim sem bral knjigo z naslovom Sreča, kjer so prikazovali izsledke raziskav, ki so jih delali v tistih državah, kjer je po mednarodnih meritvah standard, tako imenovani standard človekove sreče najvišji, se pravi, kjer so ljudje v povprečju najsrečnejši. Med te države se vedno znova uvrstijo skandinavske države. In ko so šli raziskovat, kaj je tisto, kar je najbolj pomemben dejavnik za to, da so ljudje v skandinavskih državah bolj srečni v povprečju kot kje drugje, so ugotovili, da to ni denar, da to ni visok materialni standard, ampak da je to preprosto dejstvo, da ljudje drug drugemu zaupajo, da zaupajo, da ne bodo kradli, da oblast ne bo kradla, da zaupajo drug drugemu, zaupajo sosedu, policistu, ministru, zaupajo politikom. Torej gre za zaupanje.

Ta paket zakonov, o katerem danes govorimo, pravzaprav prinaša nek skupni imenovalec, o katerem bi se morali vsi strinjati verjetno, da ljudje na javnih funkcijah ne smejo biti kršitelji zakonov. Za to gre. V tem zakonu prinašamo standard, po katerem ni prostora v politiki za tistega, ki je prekršil kazenski zakon ali pa je globoko v kazenskem postopku. Ko rečem globoko v kazenskem postopku, mislim s tem na pravnomočno obtožnico. Pravnomočna obtožnica ni samo akt tožilca, ampak je to akt, ki je že preizkušen na dveh stopnjah na sodišču. Se pravi, imamo obtožnico tožilca in odločitev na dveh sodnih instancah, da ta obtožnica stoji. Gre za to po naši oceni, in mislim, da to oceno deli večina v tej dvorani, v državnem zboru, da za take ljudi mesta v politiki ni.

Sporočila, ki jih poslušamo, slišimo s slovenskih trgov in ulic v zadnjih mesecih, so zelo jasna, da ljudje hočejo več spodobnosti v politiki, neko prečiščenje v politiki. Seveda si vsakdo po svoje predstavlja, koga je treba vreči iz politike. Eni bi nagnali Janšo, drugi bi nagnali Jankovića, tretji oba, četrti bi nas nagnali vse. Od kar imamo demokracijo, so za prečiščenje politike najboljša pot volitve in v Sloveniji bomo imeli zelo verjetno letošnjo ali prihodnjo pomlad te volitve. Priložnost za to, da ljudje podelijo pooblastilo za upravljanje države tistim, ki jim ne zaupajo, torej bo na predčasnih volitvah. Seveda je pa iluzorno mislite, da bomo po katerih koli volitvah dobili oblast, nad katero bodo ljudje navdušeni. Še nobeden predsednik, še nobena vlada ni v celoti opravičila pričakovanj in tudi nikoli ne bo. Neka doza skepse in nezadovoljstva do oblasti vedno obstaja in je tudi prav, da je tako, je zdrava.

Ugled politike v Sloveniji je na kritično nizki točki – v veliki meri upravičeno, saj je zelo veliko odklonskih pojavov, afer, nespodobne komunikacije z javnostjo, s posameznimi družbenimi skupinami. Imamo predsednika doslej navečje koalicijske stranke in za enkrat še zamrznjenega in skoraj odstopljenega predsednika trenutno največje opozicijske stranke, za katere je Komisija za preprečevanje korupcije ugotovila težke kršitve protikorupcijske zakonodaje, torej pristojni organ je to ugotovil. Prehajamo do takih absurdov, da se moramo v parlamentu, z vsem dolžnim spoštovanjem do vseh ostalih, ukvarjati s poslankami in poslanci, ki morajo ponarediti srednješolsko spričevalo za oceno dobro tri. Tako nizko smo padli, tako nizko je padla politična kultura v tej državi, da imamo opravka v politiki z ljudmi, pri katerih je vsak naslednji dokument, ki ga napišejo, takoj razkrinkan kot ponaredek. Seveda stranke marsikaj od tega počistimo same, tudi v SDS ste to v dveh primerih elegantno storili. In je tudi prav, da ste tako storili. Tisto, o čemer pa se danes pogovarjamo, pa je sistemska zakonska rešitev. Predlagani paket zakona ne govori o etičnih ali moralnih standardih, torej ne gre za neko moraliziranje, gre za čiste, pravno dodelane pogoje, standarde za vstop v politiko in za obstoj v politiki. Osnovna ideja je zelo preprosta. Na politični sceni ne sme biti prostora za ljudi, ki se znajdejo globoko v kazenskih postopkih ali so celo pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja. Taki ljudje v politiko ne smejo vstopiti, če pa v njej so in se jim to zgodi, morajo iz nje izstopiti. Stvar diskusije je, ali je to začasno, ali je to neka zamrznitev funkcije, ali je to preprosto prenehanje mandata, o tem se lahko v drugem branju še pogovorimo, ampak bistveno je, da nekdo, ki se tako globoko znajde v kazenskem postopku. naj se brani in dokazuje

svojo nedolžnost kot civilist, da tako rečem, ne s pozicije oblasti, ne s pozicije oblastnika. To je minimalni higienski standard, na katerega bi morali po mojem mnenju vsi pristati, čeprav imamo različna mnenja, se o marsičem ne strinjamo, imamo različne politične poglede. To ni greh. Nič ni narobe, če imamo različne politične poglede. Ne vem, kako lahko stališče nekoga kdo ocenjuje za zavržno ali nemoralno ali neetično ali kakorkoli. Gre za neke minimalne standarde, okoli katerih pa, mislim, lahko dosežemo skupni imenovalec. Mi ne želimo diskvalificirati ljudi, ki se znajdejo v kazenskih postopkih ali pa so obsojeni, za njihovo privatno življenje ali za njihovo poklicno življenje nasploh. Vsak se lahko ukvarja s svojim poklicem. V posameznih poklicih je jasno definirano, kdaj nekdo izgubi licenco, kdaj ne more več opravljati poklica, kdaj mu odpovejo delovno razmerje. Mislimo pa, da bi morali biti politiki, torej ljudje, ki so na javnih funkcijah, ljudje, ki uživajo javno zaupanje, ljudje, ki niso v kazenskih postopkih in ki niso bili pravnomočno obsojeni. Jaz mislim, da je to tako elementarna zadeva, da ne vem, kako je sploh lahko kdo proti temu standardu. Gre za nek osnovni standard, ki bi ga morali podpreti vsi. V Državljanski listi ga odločno podpiramo, zavedajoč se, da bo veljal tudi za naše kandidate in naše izvoljene funkcionarje. Zahvaljujemo se tudi za podporo vsem tistim, ki ste jo najavili – ali že dokončno ali pa pogojno in seveda najavljamo, da smo v drugi obravnavi odprti za amandmaje, za vse rešitve, ki bi te zakone izboljšali, ki bi eventualno odpravili kakšen morebiten dvom o protiustavnosti. Strokovna pomoč, ki jo imamo v poslanski skupini, je dobra, je zelo kvalitetna, ampak je to nekaj čisto drugega, kot so kapacitete, ki jih ima na voljo Vlada, kadar predlaga svoje zakone.

Del tega paketa je tudi možnost odpoklica župana. Jaz mislim, da ni človeka v Sloveniji, ki se ne bi strinjal, da je župan eden najbolj zaščitenih funkcionarjev. Župan je zaščiten kot "kočevski medved". Praktično nemogoče je doseči prenehanje njegove funkcije. In tisto, kar hočemo mi z zakonom doseči, je samo to, da tako kot so županu zaupanje poverili ljudje, torej mandat poverili ljudje, da mu lahko ljudje to zaupanje tudi umaknejo na pravno dodelan način. Tako da se zbere določeno število overjenih podpisov, da se na tej podlagi gre na glasovanje in da, če ljudje z večino izglasujejo odpoklic župana, potem županu funkcija preneha. Čista rešitev. Če ljudje z županom niso več zadovoljni, če vidijo, da se je znašel v nekih korupcijskih zgodbah, če ni več vreden njihovega zaupanja, bodo šli na volišča, najprej zbrali podpise, bodo šli na volišča in ga bodo odpoklicali. Tako zelo preprosto. In res je. Sijajno bi bilo, če bi imeli tako možnost tudi za odpoklic poslanca in v Državljanski listi smo o tem pripravljeni iskati skupaj z drugimi rešitve, ker bi bilo enako korektno in enako nujno, da tudi to zagotovimo.

Seveda ta zakonodaja ni neka čarobna paličica, ki bo sedaj čez noč očistila vso politiko, rešila vse probleme v politiki, dvignila nivo zaupanja ljudi, da bodo, ko bomo to sprejeli, pa naslednji dan ljudje rekli, da je v slovenski politiki vse v redu. Seveda ne! Je pa korak v to smer. In v teh časih je vsak korak, ki ga naredimo v to smer, da bi okrepili zaupanje ljudi, zelo pomemben.

Seveda je zelo pomembno tudi vprašanje volilnega sistema. Tukaj se s kolegom Grimsom strinjam, da je volilni sistem še kako pomemben, ko gre za vprašanje zaupanja ljudi izvoljenim poslancem. In zelo se strinjamo v Državljanski listi, da je treba volilni sistem spremeniti tako, da bo usklajen s slovensko ustavo. Ne smemo pozabiti, da volilni sistem, po katerem smo volili na zadnjih volitvah, ni skladen z osnovnim tekstom ustave. Še. Mi imamo v ustavi zapisano, da v Sloveniji volimo Državni zbor po proporcionalnem volilnem sistemu. O. K. To je zagotovljeno. Vendar imamo v ustavi tudi zapisano, da imajo volivci odločilen vpliv na to, kateri kandidat bo izvoljen. In tega nismo realizirali. Imamo Ustavni zakon, ki v prehodni določbi uveljavlja začasno rešitev. Tukaj se je izkazalo to, kar se dostikrat v življenju, da so začasne rešitve najbolj trajne. Imamo začasno rešitev že od leta 2000, pa nismo sposobni narediti tega koraka, da bi uskladili volilni sistem z ustavo in hkrati dali ljudem tisto, kar absolutno pričakujejo: da bodo lahko odločali tudi o tem, kateri kandidat bo izvoljen. Ne samo katera stranka, bo dobila glasove v parlamentu. In zato seveda ni treba uvesti večinskega volilnega sistema, da se razumemo, to je čisto druga zgodba in druga debata. Večinski volilni sistem prinese za seboj totalno polarizacijo. To je tisto, kar najmanj rabimo v tej državi, najmanj želimo, dokončno razdelitev politike, bom rekel pogojno, na partizane in domobrance, kar je pa res najmanj, kar si želimo. Zlasti mlajše generacije si tega ne želijo. Nočemo odločati med črnimi in rdečimi, med levimi in desnimi. Želimo si malo več manevrskega prostora za izbiro. Seveda pa si želimo tudi, da lahko izbiramo človeka, ne samo stranko. Pot do tega je zelo preprosta. Mislim, da je zakon že vložen, Pozitivna Slovenija je predlog zakona vložila. Gre za uveljavitev preferenčnega glasu in mi ti absolutno podpiramo.. Če boste tudi drugi podprli, bomo dobili točno to, kar tudi Grims zagovarja, se pravi odločilen vpliv ljudi na to, kateri kandidat bo izvoljen.

Ustavnopravni pomisleki. Vedno sem občutljiv na kakršnekoli pravne pomisleke. Jaz mislim, da moramo v drugi obravnavi pogledati, kaj se v teh zakonih da izboljšati. Prepričan sem, da so posegi v pasivno volilno pravico utemeljeni z javnim interesom in do so sorazmerni – da je teža posega sorazmerna s tistim posegom v pravico, ki ga ti zakoni prinašajo. V čem je ta javni interes? Ja, pa saj je čisto enostavno. Poglejte, v naši ustavi piše, da je Slovenija demokratična država, demokratična

republika. In ta pojem demokratičnosti subsumira tudi to, da moramo narediti vse, kar je v naših močeh, da zagotovimo, da bo v politiki čim več ljudi, ki jim bo ljudstvo zaupalo. Se pravi, če določimo, da v politiki ne smejo biti ljudje, ki so bili obsojeni, ali ki jim nad glavo visi pravnomočna obtožnica, je to del te zgodbe. To je v prid demokratičnosti, to je v prid dvigu zaupanja ljudi v politiko. To ni zadosten korak, da se razumemo. S tem ne bomo rešili še vseh problemov, še enkrat rečem. Ampak, naredili bomo en korak v smer, v katero želimo iti.

Predlagam, da vsi skupaj razmišljamo o tem, kako rešiti ta problem, kako te zakone spraviti do konca, jih mogoče še malo polikati in malo izboljšati, ne pa da že v izhodišču razmišljamo o tem, zakaj ne bi, kako ne bi nečesa naredili oziroma kakšni so razlogi proti tem rešitvam. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marijana Kotnik Poropat. Pripravi se gospod Franc Pukšič.

MARIJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo gospod podpredsednik.

Sedaj bi bom izposodila besede mojega predgovornika, gospoda Viranta, ki je rekel: "Politična higiena in zaupanje sta ključna za to razpravo danes v tem Državnem zboru." Tudi sama se s tem zelo strinjam. V svoji razpravi se bom omejila na ta mandat, v katerem je bilo ugotovljenih več primerov političnih funkcionarjev, ki so v različnih fazah kazenskih postopkov, ki pa kljub pritisku javnosti niso ravnali v skladu s pričakovanji javnosti, niso se odrekli svojih položajev, niso odstopili s funkcije, ki jo zasedajo. V mnogih primerih smo samo slišali njihova stališča, da gre za politično motivacijo organov pregona. Stališče teh posameznikov postavlja pod vprašaj zaupanje državljanov v pravno državo, saj daje takšno stališče vtis, da je pravosodje pristransko, daje vtis, da velja za državljane različna interpretacija zakonodaje oziroma tudi uporaba, da to, kar velja za kaznivo in temelj za pregon za navadne državljane, ne velja za privilegirano elito. To pa je zelo zaskrbljujoče.

Menim, da je za to, da spremenimo politično kulturo v državi, najprej treba ugotoviti, da so predlagani zakoni poskus, da to udejanjimo v praksi. Menim, da je treba te zakone nomotehnično dodelati, seveda preveriti tudi ustavne določbe, ki se tičejo omejevanja ustavnih pravic državljanov, pri tem pa bi želela posebej citirati 3. člen naše ustave, ki v drugem odstavku določa, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo. In spoštovani, poslanke in poslanci, ljudstvo nam je na ulicah povedalo, kaj si misli o nas, ljudstvo je na ulicah zahtevalo spremembe. In to, spoštovani, ponavljam, je njihova legitimna pravica. Če se vrnem k samim zakonom, pa bi opozorila na to, da pri nadaljnji razpravi upoštevamo tudi pravno stroko, mnenje eminentnih pravnikov v Sloveniji in da to vključimo v naše razprave in pri končnem besedilu zakonov tudi upoštevamo.

Cilj obravnave in sprejemanja teh zakonov je izboljšanje politične kulture in uveljavljanje pravne države v Sloveniji, zato menim, da je treba zakonodajni postopek vseh predloženih zakonov nadaljevati in upam, da bomo danes izglasovali, da so zakoni primerni za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Francu Pukšiču, pripravi naj se mag. Matej Tonin.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Prav lep pozdrav, kolegice in kolegi, podpredsednik!

Najprej v treh točkah. Politična higiena in zaupanje, morala in etika in tretjič moj predlog, kaj narediti, da iz tega stanja pridemo ven. Politična higiena in zaupanje. To je govoril moj bivši predsednik Državnega zbora. Ali je bilo politično in higiensko, da je vzel denar tudi iz Makedonije, ko je dobival denar kot nadomestilo ministra. Ali je to povrnil zaradi tega, ker je čutil toliko politične higiene v nekem trenutku, ali zato, ker je postal predsednik ene od političnih strank, ki je kandidirala za Državni zbor. Ker so ga dobili z roko v marmeladi, je to naredil. Zadnji je, ki bo govoril tistim državljankam in državljanom, ki delajo, ki imajo popolno zaupanje v katerem koli podjetju, nekdo, ki takšen ni. To je eno. Drugo. Predlogi, ki jih torej postavljate v te zakone, so seveda lahko všečni za javnost – ampak nekoristni. Naredili bi bistveno več škode. Če bi sedaj sodstvo naredilo svojo nalogo, potem seveda marsičesa tega ne bi bilo. Ali se sploh zaveda moj bivši predsednik Državnega zbora, da je bil na prvi stopnji obsojen? Če bi ta zakon veljal, in očitno po krivem, ker je bila na drugi stopnji ta sodba razveljavljena, ne bi mogel niti kandidirati za Državni zbor. Torej to očitno, na konkretnem primeru, ni prava pot. Zakoni, ki ste jih pripravili, so nastajali v okviru ljudi, ki se spoznajo na pravo, ki so doktorji prava in tako dalje. Vsaj tako se deklarirajo. Ampak zakoni so tako slabi in sami priznavate, da so celo v nasprotju z ustavo. To je približno tako, kot če bi tisti, ki se spoznamo v nekaj drugega, povedali, da Pitagorov izrek ni $c^2 = a^{2+} b^2$ ali kvadrat nad hipotenuzo pravokotnega trikotnika je površinsko enak vsoti kvadratov v obeh katetah, ali v trigonometrični obliki, kosinus kvadrat alfa, plus sinus kvadrat alfa je enako 1, ali Ohmov zakon in tako dalje. Če bi jaz govoril tukaj neumnosti, ker je to pač moje področje, bi se seveda vsi smejali. Zato se takšnim predlogom zakonov žal smeje tudi slovenska javnost. Ampak žalostno, da s takšnimi sploh pridete. Ali drugače, res je, kot je bilo rečeno, zakone ste pripravljali v okviru Mister Muscula. Torej ni resno. Kolegice in kolegi, v tej državi niso vsi

župani, bili smo tudi nekateri drugi, in poslanci kriminalci. Če je kdo vodil razvoj te države, ga je vodil in ga vodijo še vedno občine. V glavnem. Če bi imeli regije, bi danes bili bistveno na boljši stopnji. Moj predlog, kaj narediti – skupaj, ne Državljanska lista z zakoni Mister Muscula, ampak skupaj, poslanke in poslanci tega državnega zbora sprejmimo dva ključna dokumenta. Eden je, da se sprejme zakon, da se zapleni premoženje vsem tistim, ne glede na čas in barvo, da se razumemo, vsem tistim, ki ne morejo dokazati izvora premoženja in niso plačali dajatev – v tej državi ali v Evropski uniji, zraven pa še zakon, da sodišča zaprejo vse tiste, ki so torej to naredili, ki ne morejo dokazati izvora premoženja, in vse tiste, ki so jim to omogočili. Razne bankirje in tako dalje, ki so prišli do kreditov brez pravega pokritja, ki so storili kriminalno dejanje. To je prva zadeva. In druga zadeva. Po sprejetem tem zakonu pa gremo na volitve. Gremo letos junija na predčasne volitve. To je lahko skupno. Jaz sem prepričan, da v tem državnem zboru verjetno ni poslanca, ki bi bil proti temu. Gremo na volitve. In ko se volitve zgodijo, se to tudi operacionalizira. Resno operacionalizira. In tretjič, torej moralno etično. Gospe in gospodje, mogoče je ta moralna etika v nekaterih primerih tudi na nerazumnih visokih nivojih. Primer, ko sem se pogovarjal s kolegi poslanci, mi je eden iz moje poslanske skupine povedal, sam nisem tega vedel, da je nek minister za promet na Japonskem bil popoldan imenovan, ponoči se je zgodila ena hujša prometna nesreča in je zjutraj odstopil. Naslednji primer, minister za promet na Madžarskem je sedel v avto, šofer je povozil človeka, on je sedel zraven, jasno, in je odstopil. Sam sem že govoril o primerih, ko je pobegnil zapornik na poti na sodišče, pa so odstopili trije ministri. Ali dva tri mesece nazaj v Turčiji, odstopita dva ministra, ker se je zgodila neka prometna nesreča. To so moralno-etične lastnosti. In tega, žal, drage kolegice in kolegi, nimamo. Kako!? Če pa nekdo predlaga zakonodajo, nekdo, ki nima niti politične higiene in nobenega zaupanja, da bi lahko to naredil. Meni on to predlaga, ko nisem nikoli delal kaj takšnega, da bi imel dvojna plačila. In bi vrnil šele takrat, ko bi želel zasesti nek velik prestol. Zasedel je najvišjega v državi – je predsednik državnega zbora. Koliko politične higiene, moj dragi bivši predsednik Državnega zbora z generalno sekretarko pa je imel, ko se je ugotovilo, in takrat je kolega Jakič skoraj ponorel, in imel je prav, mimogrede, ko se je ugotovilo, da so izginili neki podpisi. Kje je danes ta rešitev? Še sedaj mi nihče ni povedal. Torej, kje je? Kolegice in kolegi, pod preprogo. Ne mi govoriti, da se ene par listov ne da ugotoviti! Kako bomo pa potem ugotovili karkoli drugega? Ne se delati nedolžnega, če pa smo – ne bom povedal kaj. Kdo lahko to vse naredi? Pošteni ljudje ne! S takimi zakoni ne morete prihajati. Umaknite vse skupaj, ker je skrpucalo Mister Muscula, z doktorji prava na čelu, in pripravite vsaj ta dva predloga, kot sem rekel, skupaj jih pripravimo, dajmo državnemu zboru, pojdimo na volitve in bomo končno enkrat pokazali državljankam in državljanom to, kar si zaslužijo. Kaj so krivi, kaj je krivih tistih 130, 140 tisoč brezposelnih? Zaradi te zakonodaje ne bo nič boljše, samo cirkus bomo zganjali in nabirali politične točke.

Biti danes proti tej zakonodaji, bo prišla Državljanska lista na novinarsko konference: Ali veste, mi smo hoteli vse dobro,poglejte, kakšni so, niso hoteli, niso želeli." "Ja, kdo ni želel?" "Tisti, ki so že dolgo poslanci, ki so bili župani ..." Tako se, dragi moji, ne dela. Streznimo se, nimamo več tako rekoč nobenega zaupanja v tej državi, nivo zaupanja je padel pod minimum. Ljudje zahtevajo nove volitve. Ampak, ali veste, da ne samo novih obrazov, ker novi obrazi ne pomagajo, ljudje zahtevajo poštene obraze. In samo to in nič več. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Na vrsti je mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, hvala lepa za besedo. Drage kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Strinjam se s tistimi, ki pravijo, da bi bilo mogoče namesto teh zakonov veliko bolj produktivno se pogovarjati o zakonih, ki bi odvzeli nezakonito pridobljeno premoženje. Saj veste, nek zakon imamo, ampak je neučinkovit, zaradi tega je prav, da razmišljamo v smeri, kako narediti ta zakon bolj učinkovit. Da grem na stvari, ki so danes na dnevnem redu. Jaz bi vendarle opozoril, da že po sedaj veljavni zakonodaji poslancu preneha mandat, če je obsojen na več kot 6 mesecev. Celo v zgodovini imamo en tak primer. Srečku Prijatelju je prenehal mandat, ker je bil obsojen na več kot šestmesečno zaporno kazen. Jaz kljub vsemu mislim, da mora biti osnova pravnomočna obsodba. Vse, kar je pred tem, saj veste, v kakšno stvar se lahko izrodi in v kakšna medsebojna obračunavanja lahko to pripelje.

Dotaknil se bom zakona, ki govori o odpoklicu župana. Po predlogu, ki ga je dala Državljanska lista, bi župana lahko odpoklicali, če bi pobudo za to dala 2% volivcem, potem bi pa bilo predpisano neko število podpisov, ki je potrebno, potem bi imeli referendum in če bi na referendumu ljudje večinsko rekli, da si tega župana ne želijo več, bi imeli ponovne volitve. 2 % – to v nekaterih občinah pomeni že 16 volivcev, ker so postavili mejo, da ne manj kot 15, ampak v nekaterih občinah to pomeni 16 volivcev. 16 volivcev v neki občini je lahko zelo hitro dobiti, da je nezadovoljnih z nekim županom. In zdaj teh 16 volivcev predlaga zbiranje podpisov. Število podpisov je različno glede na velikost občine. In s tem jaz nimam na primer problemov, ko pišejo, da v občini, kjer je 5 tisoč prebivalcev, je treba zbrati 30 % volivcev, v občini, ki ima več kot 20 tisoč prebivalcev je

treba zbrati 25 % volivcev in tako naprej. Večja, kot je občinam manj odstotkov je treba zbrati. Problematičen je vstopni prag. Jaz in tudi v Novi Sloveniji ocenjujemo, da 2 % je definitivno prenizek prag za začetek postopka za odpoklic župana. Pojdite pogledat širom po Sloveniji in boste videli, da imate občine, kjer so občinski sveti in župan na smrt med seboj skregani. Tudi župan si lahko zelo hitro dobi potencialne nasprotnike in brez kakršnihkoli večjih težav se bo zbralo 16 volivcev in sprožilo ta postopek, še posebej v manjših občinah, ko se ljudje poznajo dobro med sabo, bo ta zadeva zelo problematična. In ker je danes splošna obravnava in ker govorimo o ciljih in načelih, bi si jaz želel, da bi predlagatelji do druge obravnave ta prag povišali, da bi ga povišali vsaj na 10 %. S tem bi dosegli predvsem to, da bi zaostrili vstopne pogoje in da kdorkoli misli odpoklicati župana mora pokazati neko resnost. 10 % je že neka resnost. Če tega ne bomo zastavili vsaj približno na tej ravni, potem se bo vsak župan lahko vsak dan ukvarjal z zbiranjem podpisov za njegov odpoklic. Ko pride do referenduma ,je za nas problematično tudi to, da ni postavljen nek kvorum za veljavnost tega referenduma. Bom dal zdaj konkreten primer. Nek župan je bil izvoljen na volitvah, kjer je bila volilna udeležba 60 %. Po tem zakonu je lahko župan razrešen na referendumu kjer je volilna udeležba zgolj 10 %. Lahko se celo zgodi primer, da bo število podpisov, ki so zahtevali referendum, večje kot pa samoudeležba na referendumu. To so možni scenariji, do katerih lahko pride. Zato je pomembno, da pri tej stvari postavimo tudi nek kvorum in ga vežemo, da mora biti udeležba na referendumu za razrešitev župana približno ista, kot je udeležba na volitvah, ki je tega župana izvolila, da je tukaj neka sorazmernost. To je drugi popravek, ki si ga v Novi Sloveniji želimo, da bi ga predlagatelji popravili. Torej vstopni prag povišali in druga stvar, določili nek kvorum, ki je potreben, da je referendum za razrešitev župana veljaven.

Če rečem zgolj načelno glede naše lokalne samouprave in stabilnosti. Tisti, ki ste nekoliko starejši, veste, da smo imeli do leta 1995 poseben sistem, kjer je predsednik izvršnega sveta imel isto funkcijo, kot jo ima danes župan, skupščina je bila isto, kot je danes občinski svet. Če o današnjih imenih govorim, bi rekel, da pred letom 1995 je župana izvolila večina v občinskem svetu. Nekateri so to ugotavljali, da je problematična ureditev, čeprav je ista kot je ureditev na državni ravn. Kot večina v tem parlamentu izvoli predsednika vlade, je tudi večina izvolila župana na lokalni ravni. Ampak koalicije na lokalni ravni so se zelo hitro spreminjale, ljudje so bili nezadovoljni in župani oziroma takratni predsedniki izvršnega sveta so padali, so se postavljali in sistemu ni bila zagotovljena stabilnost. Zaradi tega je šlo v reformo lokalne samouprave in od leta 1995 naprej, na volitvah 1994 se je to prvič zgodilo, so bili župani neposredno izvoljeni na volitvah. Ampak tudi po teh volitvah v funkciji župana ni bila združena vodstvena funkcija izvršne in zakonodajne veje oblasti, ker ste imeli župana in ste imeli še vedno predsednika občinskega sveta. Tudi tega se boste spomnili. Pa so nekateri ponovno ugotovili, da je to problem, ker predsednik občinskega sveta ni želel sodelovati z županom, je sejo občinskega sveta vodil drugače, kot si je želel župan, in se je tudi ta stvar popravila. Danes je narejena tako, da je župan hkrati predsednik občinskega sveta, torej vodi seje občinskega sveta, in glavni predpostavljeni nosilec izvršne veje oblasti v občini. V funkcijo župana smo skoncentrirali ogromno oblasti in tudi ogromno pristojnosti. In danes se kažejo določene pomanjkljivosti in anomalije tega sistema. Strinjam se s tistimi, ki trdijo, da je treba nekaj narediti, če ga župan krona, da se lahko tudi razreši. Po zdaj veljavni zakonodaji je razrešitev praktično nemogoča. Ampak zaradi nekaj ekscesnih primerov nas ne sme ta vnema siliti k temu, da bi sprejemali odločitve, ki pa bodo ta sistem še drastično poslabšali. Če smo prej cela 90. leta gradili sistem, ki bo stabilen, ki bo zagotavljal neko stabilnost na nivoju lokalne samouprave, zaradi zadnjih primerov ne smemo s hitrimi odločitvami doseči to, da bomo ta sistem naredili popolnoma nestabilen, nepredvidljiv in še kaj bi lahko naštel.

Če zaključim. Zdi se mi prav, da najdemo neko pametno in trezno možnost za odpoklic župana, ampak naj nas pa ta želja ne vodi k temu, da bomo odprli prostor za stalno in neposredno obračunavanje na lokalni ravni, da bo vsaka majhna skupina, 2 % volilnih upravičencev, v občini lahko stalno obračunavala z županom in da bo lahko tudi zelo majhna večina razrešila tega župana. Dajmo tukaj postaviti neka načela sorazmernosti in upam in si želim, da bomo do druge obravnave te rešitve našli. Jaz bom ta zakon, ki govori o odpoklicu župana, zdaj v prvi obravnavi podprl, mu dal možnost in priložnost, da gre naprej in da najdemo boljše rešitve. Za razliko od tistih, ki včasih že vse zakone v prvi obravnavi zavračate. Jaz mu bom dovolil, da se ta diskusija nadaljuje v drugi obravnavi.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima dr. László Göncz, pripravi se gospod Matjaž Zanoškar.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Danes je bilo slišati do zdaj sorazmerno raznoliko razpravo, kar je po svoje razumljivo, saj je tudi materija, ki je pred nami, zelo raznolika in večplastna. In z marsičem bi se strinjal, kar je bilo že povedano do zdaj. Tudi s temi vsebinskimi opazkami, ki jih je na koncu navedel gospod Matej Tonin, kar se tiče rešitev na področju lokalne samouprave. Vendar bi jaz začel s tem, da kljub različnim mnenjem, ki so

bila danes izpostavljena, verjamem, da je namera predlagatelja zakonov dobra in tudi poštena. Sprašujem pa se, če je izbran primeren trenutek, če pogledam datume vlaganja predlogov zakonov; in to iz več razlogov. Sprašujem predvsem zaradi res aktualnosti političnega trenutka. Namreč, odločati o tako pomembnih vsebinah v situaciji, ko nastaja neka nova koalicija, je za moje pojme zelo velik zalogaj in težko se je v celoti skoncentrirati na sicer izredno pomembno vsebino, ki je v predlaganih zakonih zajeta. Zato sem tudi razbral iz uvodnih stališč poslanskih skupin, da tudi pri drugih povzroča to, bom rekel, določeno zmedo ali pa vsaj postavlja vprašanje pravilnosti trenutka pod vprašaj. Kakor koli, ne gre pa oporekati temu, kar je bilo rečeno v zvezi s samo namero. Namreč, stanje v naši družbi je tako, da nedvomno terja odločitve, tudi take, ki so pogojevane s predlaganimi zakoni.

Spet drugo vprašanje pa je, če primerjamo šest predlogov zakona, ali je do dovoljšne mere postavljena tista transparentnost, o kateri ste danes že nekateri govorili. Namreč, brez tega da bi se spuščal v konkretnosti, sem tudi sam opazil kar nekaj mogočih kontradiktornosti in takih vprašanj, ki odpirajo posledično veliko drugih vsebin. Menim, da bi kazalo tudi razmisliti o tem, da bi določene skupne vsebine ali elemente, ki so predlagani v določbah zakonov, morda tudi združili v neko skupno materijo in bi morda lažje prišli do nekih pravičnejših in pravno utemeljenih zaključkov.

Poudaril bi tudi to: v tem trenutku bi zelo težko rekel, da nedvoumno podpiram vse predloge. Hkrati pa je predvsem zaradi danes navedenega, da se vsaj za korak premakne zaupanje v politiko, v nosilce javnih funkcij, tudi težko zavreči predlagane zakone, da jih ne bi naprej peljali ali pa vsaj poskušali nadgraditi in v nekoliko bolj celovitem kontekstu obravnavati. Res smo postavljeni, vsaj jaz sem postavljen, pred veliko dilemo, kako v tem trenutku postopati. Verjetno bom pri različnih zakonih odločal drugače; proti sicer ne bom, ampak kar se podpore ali kvoruma tiče, se pa še odločam tudi na osnovi razprav pa tudi nekaterih drugih argumentov.

Morda bi omenil še dve stvari. Ko prebiram vsebine šestih zakonov, se nedvomno v meni odpira tudi aktualnost trenutka. Ena zadeva je, o kateri je že gospod Tonin na koncu tudi omenjal, ali se ne da na osnovi odločitev, na primer pri odpoklicu župana, tudi to zlorabljati, če ne pridemo do bolj vsebinsko in pravno-formalno dorečenih rešitev, kot je v tem trenutku predlagano v zakonu oziroma v predlogu zakona. Je pa tudi veliko drugih dilem, na primer na splošno, kako preprečiti diskreditacijo in zlorabo pri takih vprašanjih, kot smo jim tudi priča danes. Veliko vas je danes poudarjalo, da sicer v tej naši družbi, kakor tudi med nami je veliko konkretnih, subjektivnih težav, tudi problemov in s tega vidika je upravičeno nestrinjanje javnosti, vendar pa zadeve le ne moremo posploševati. Danes se, žal, marsikdaj zadeve posplošujejo in so ali pa smo vrženi vsi v isti koš. V teh zakonih, ki so predlagani, da se ne oddaljim preveč o same vsebine ali materije, ne vidim mehanizmov, s katerimi bi preprečili tovrstne zlorabe. Menim pa, če se naredi ta prvi korak, torej da se omeji in se točno doreče možnost vstopa v javne funkcije, da se tudi začne omejevati in nadgrajevati sistem izključevanja morebitnih zlorab na tem področju, ker sicer smo naredili zgolj korak enostransko.

Čeprav imam časa veliko, ampak nočem biti predolg, zato bi še enkrat poudaril, da nedvoumno lahko ocenimo to namero Državljanske liste za pozitivno. Žal mi je, da v tem trenutku ne vidim tiste volje, verjetno tudi zaradi že omenjenega "političnega trenutka", ki bi nedvoumno dal podporo, predvsem ker govorimo tudi o zakonih z dvotretjinsko podporo in vemo, da je danes verjetno zelo težko pričakovati, da bi glede na razprave zadeve šle naprej. Kljub temu jaz to namero cenim in upam, da se bo v naslednjih mesecih izoblikovalo tudi vzdušje in politična struktura, ko se bomo lahko o danih vsebinah še bolj dorečeno, tudi bolj konkretno, kar pa se samih zakonov tiče, tudi bolj transparentno pogovarjali. Odločal pa se bom, kot sem že povedal, različno, ker je tudi materija zelo heterogena, ki je pred nami. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Matjažu Zanoškarju. Pripravi se gospa Sonja Ramšak.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala za besedo, predsedujoči. Kolegice in kolegi!

Ne zamerite mi, ko razmišljamo v teh 12 urah razprave o omenjeni tematiki o spremembi vseh šestih členov. Zdi se mi, da je z obžalovanjem treba sprejeti dejstvo, da politične stranke in tudi posamezni nosilci javnih funkcij, funkcionarji, nismo zmožni samokritike in samodiscipline do take mere, da bi v tej državi združevali neki normalni nivo in standard moralnih, etičnih, političnih, kulturnih in vseh drugih vrlin in vrednot. Verjetno je naša država ena od redkih držav, ki želi tudi to samodisciplino uzakoniti, dati na papir, dati v zakon, ko imamo že toliko zakonov, da se nam bo preprosto zmešalo od njih, pa še to, da bomo to dali na papir, da bomo točno vedeli, kje so naši kurzi, naše smeri, naše poti, kako naj se obnašamo. To je verjetno fenomen v svetu, verjetno fenomen med razvitimi državami. Povsod tam, kjer so razvite države, kjer imajo visoko postavljene norme in standarde, tam imajo tudi moralno samozavest, tisti, ki opravljajo javne funkcije, do take mere, da odstopijo sami, ne na podlagi zakonov, ne na podlagi določil, pravnih določil, pač pa na podlagi svojega lastnega prepričanja. Verjetno tudi s spremembo vseh teh šestih zakonov ne bomo doživeli renesanse v neki politični,

moralni, etični drži nas, posameznikov in političnih strank. Verjetno je to naloga, ki bi bila potrebna za razpravo v posameznih političnih strankah. Posamezne politične stranke imajo vpliv na začetno, vstopno točko, takrat, ko določijo kandidate za volitve. To je tista vstopna točka, kjer bi se lahko vse stvari razčistile do potankosti in se potem ne bi prenašalo naprej – ne v Državni zbor, pa ne bi bili tu priča kupu anomalij in stvarem, ki so enostavno zmanjšale in znižale ugled političnega dela in ne nazadnje tudi ugled Državnega zbora.

Ampak, če ne gre drugače, potem je treba ljudi disciplinirati tudi na tak način, da jim pokažemo in potegnemo črto in naredimo zakone, po katerih se morajo ravnati. Popolnoma se strinjam, da Slovenija na tako majhnem zaupanju v pravno državo, v pravni sistem, v tako majhno zaupanje v nas, politike in funkcionarje nikoli ni dosegala večjega kot zdaj. Popolnoma se tudi strinjam s predlagateljem, da je treba nekaj narediti. Še več, dajem priznanje za to tenkočutnost, ki jo je predlagatelj spremljal od tistih zborovanj, protestov na ulici do sem. Ne rečem, da ste edina stranka, ki ste bili tankočutni v teh dogajanjih, da ste slišali glas ljudstva in ste slišali njihove zahteve in njihove želje. Tudi druge stranke so verjetno to slišale, pač vi ste bili tisti, ki ste takoj vložili predloge za spremembo zakonodaje. Seveda, če ne gre drugače, potem bomo to renesanso, če jo bomo dosegali pač na tak, malo bolj represiven način, malo bolj na prisiljen način, da se bomo po tem ravnali in da bomo nekako prišli in povrnili to celotno zaupanje ljudi v naš pravni sistem, pravno državo in obnašanje in delo nas funkcionarjev.

O tehničnih stvareh predlaganih sprememb šestih zakonov je govorila že pri predstavitvi kolegica Kociper, tako da o njih ne bi veliko razpravljal. Vem pa to, da je veliko dobrih stvari, od same vstopne točke do standarda ob poteku neke funkcije, in ne nazadnje do tiste točke, ko se zavzemate in smo se zavzemali za odstop župana oziroma odpoklic županov. O tem je govoril nekoliko več kolega Tonin. Popolnoma se strinjam tudi s tem, da je županu dana velika odgovornost izvršne in zakonodajnega dela oblasti in da ima župan veliko pooblastil, vendar je pa tako, da če je župan izvoljen z neko kvalificirano večino, potem bi bilo prav, da bi ti kriteriji za odpoklic ali pa za zahtevo o referendumu in njegovem odpoklicu bili tudi vsaj približno sorazmerno podobni tem, s katerim je bil postavljen oziroma izvoljen.

Torej, konec koncev, vse to, kar sem povedal, pa tudi če rečem, da ne vem, kdaj smo porabili 12 ur za razpravo o gospodarstvu, o gospodarski rasti, o delovnih mestih in tako naprej, ampak najbrž je tudi potrebno, da je tudi danes treba spregovoriti o teh stvareh, videti možnosti za spremembe vseh teh zakonov, ker če se drugače ne moremo samodisciplinirati, nas mora neka zakonodaja in postavitev nekih normativov, ki jih bomo vtkali in vgradili v te zakone. Ne morem se strinjati in pričakujem – tako kot je tudi državna sekretarka opozorila na neke stvari, dubioze in diskrepance med predlagano zakonodajo in obstoječo zakonodajo, in ne nazadnje tudi kazensko zakonodajo, ne nazadnje tudi z ustavo, da se to mora popraviti. V primeru, da se to ne bi popravilo, potem smo naredili neko večjo in drugo vrzel, ki bo spet zijala tam, ko gre za kršitev človekovih pravic, svoboščin in ostalega.

Prepričan sem, da z nekim dialogom naprej in konstruktivnim oblikovanjem bomo tudi teh 6 zakonov spravili v red, v takšno obliko, takšno formo, da bodo zadostovali obstoječi zakonodaji in da bodo dali tudi nek rezultat, česar pa si tudi vsi želimo. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Sonja Ramšak, pripravi se mag. Dejan Židan.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci! Hvala za besedo. Predstavnikov Vlade seveda trenutno v dvorani ni, velja pa pozdrav tudi njim. Verjamem, da nas spremljajo preko ekranov.

Če lahko začnem z razpravo, bi najprej opozorila, da bi bilo zelo dobro, ko govorimo o politični kulturi in higieni, najprej to, kar sem že večkrat v tej dvorani izpostavila, začeli predvsem pri kulturi dialoga. Že v samem uvodu so nekateri uvodničarji bili deležni kar nekaj verbalne agresije. Mislim, da je to tudi tisto, kar vpliva na dvig politične kulture in zaupanja volivk in volivcev v nas, poslanke in poslance.

Če pa se dotaknem same tematike današnjega dne, naše javne razprave, vseh teh paketov zakonov, pa bi rekla tako. Osebno ne dajem podpore, tudi ne za nadaljevanje obravnave, kajti mislim, da smo se lotili na napačni strani. V lanskem in letošnjem letu se nam je zgodila ulica. Ljudje nas pozivajo, da jim prisluhnemo, da jih ne samo poslušamo, ampak da jih tudi slišimo. Reči moram, da sem jim prisluhnila v tistem delu takrat, ko so mirno zborovali in izražali svoje proteste tudi o tem, da si želijo več neposredne demokracije. Ko se danes pogovarjamo o volitvah, o funkcionarjih in kakšne pogoje bi moral kdo izpolnjevati, mislim, da bi se morali lotili najprej samega sistema volitev. Osebno se, tako kot je tudi že naš predstavnik gospod Grims povedal, nagibam k večinskemu sistemu, dejansko pa imamo v naši ustavi proporcionalni sistem, in treba bilo bi uveljaviti, da bi lahko imeli ljudje večjo možnost direktno voliti posameznega poslanca ali poslanko v Državni zbor.

Če pogledam rezultate predčasnih volitev v Državni zbor leta 2011, ugotavljam, da ravno tisti, ki so dobili najmanj glasov oziroma zaupanje volivk in volivcev, pa niso za to sami krivi, dejansko danes moralizirajo in izpostavljajo tiste stvari, ki jih bi bilo treba reševati kje drugje. O čem govorim? Govorim o tem, da imamo

volilni sistem, kjer lahko nekdo kandidira v okviru volilnih enot in volilnih okrajev. Ampak, ali res imajo ljudje tisto možnost, da izvolijo tistega, ki mu najbolj zaupajo? Mislim, da ne in da je tukaj tudi tisti izvorni greh. Nekdo, ki je dobil morda skoraj 6 tisoč glasov, pride komaj v Državni zbor, nekdo, ki pa ni dosegel niti tisoč glasov, pa je takoj izvoljen v Državni zbor. Tudi to je problem volitev in volilnega sistema in tudi Ustave Republike Slovenije.

Za poslansko skupino, ki je vložila te pakete predlaganih zakonov, verjamem, da je imela v osnovi res dober namen in tudi to pozdravljam. Menim pa, da bi bilo treba, ne v tej dvorani, opraviti javno razpravo, v to razpravo bi bilo treba vključiti tudi tako laično kot strokovno javnost in na podlagi tega priti skupaj s konsenzom do tiste potrebne večine, ne mogoče 20, 30, ampak absolutne večine, ko bi dejansko vsi podpirali nek sistem – tudi odpoklica ali volitev posameznih funkcionarjev ali samega kandidiranja na volilnih listah. Morda je tukaj problem še širši. Problem vidim tudi v tem, da recimo, ko je nekdo postavljen za mandatarja in naj bi sestavil vlado, ni pri tem samostojen, ker si ne more postaviti ekipe, ki si jo sam želi, za katero ve, da bi lahko z njo delal in da bi lahko dosegel tudi določene premike tako na gospodarskem, finančnem, socialnem ali še katerem drugem področju.

Če pa se direktno obrnem na te zakone, pa lahko rečem, da jih ne morem podpirati, ker osebno menim, pa sicer nisem ustavna pravnica, da je v kar nekaj členih Ustava Republike Slovenije s predlaganimi rešitvami kršena, predvsem v tistem delu, ko kršimo načelo domnevne nedolžnosti in načelo sorazmernosti. Tiste spremembe bi tudi podprla, če bi uredili način izvolitve in odpoklica funkcionarjev v enem zakonu. To pa je malo težji zalogaj kot pa samo parcialne rešitve in v državi smo pod maso posameznih zakonov in predpisov v bistvu potem tam, ko dejansko tudi tiste institucije, ki bi morale nadzirati sam sistem, več ne morejo opravljati svoje funkcije zaradi poplave vseh teh predpisov. Danes imamo na klopi zopet šest oziroma nekaj več predpisov, kjer spreminjamo določeno ureditev.

Ko pa govorimo o dvigu politične kulture in higiene, se pa moram dotakniti tudi samega predsednika Državljanske liste, za katerega smo v letu in še nekaj dni ali mesecev vsak dan deležni kritik in moraliziranja. Ampak, kdo daje temu poslancu oziroma poslanki to pravico, da moralizira? Tako bom rekla: vsak naj najprej pomete pred svojim pragom. Morda gospod Virant skriva v ozadju tudi kaj, kar danes v Državnem zboru še ni bilo izpostavljeno – tudi sama ne bom. Kdor pa si želi, pa tukaj predvsem apeliram tudi na raziskovalno novinarstvo, da marsikatera zadeva, ki bi tudi po teh načelih odpovedovala oziroma odpoklicala takšnega poslanca, pa se odvija morda tudi izpred nekaj let na samih obravnavah na občinskem oziroma Mestnem svetu Občina Domžale, pa verjamem, da gospod Virant ve, na kaj pri tem mislim.

Tudi to, kar je že bilo izpostavljeno, da nekdo prejema nadomestilo za čas po končani funkciji, pa poleg tega opravlja še neko dodatno delo in zato mastno zasluži, pri tem pa ne vrne celotnega zneska, ki ga je prejel kot funkcionar kot nadomestilo, je za mene tudi stvar politične kulture in higiene. Stvar politične kulture in higiene je tudi to, da očitno v Državnem zboru ni volje, da se posluša ljudi. Namreč, če je prišlo do tega, da se je rušila sedanja koalicija na podlagi nekega mnenja organa, za katerega lahko – seveda se strinjam, da mora biti Komisija za preprečevanje korupcije, se pa z mnenjem, kjer tisti, ki je v mnenju izpostavljen kot negativna osebnost, nima možnost pritožbe, s čimer je zopet kršeno ustavno načelo, da ima vsak pravico do pritožbe, in da je potem še lahko politično in osebnostno diskvalificiran, pa za mene to ni neka politična kultura, higiena. Predvsem mislim, da gre tukaj za rušenje pravne in pravične države. O teh stvareh bi se morali pogovarjati preden se lotimo urejanja posameznih problemov parcialno, ne pa pogledati najprej tisto, kar je največji problem, to pa je, da danes pravična in pravna država ne deluje.

Tudi ko govorimo o odpoklicu ali kaznovanju oziroma pogojih, ki jih lahko nekdo izpolnjuje, se sprašujem, ali se mogoče ne vračamo v tiste čase, ko bo lahko samo nekdo pri frizerju, v gostilni ali kje drugje izrekel neko vrednostno sodbo o nekom in bo podana kazenska ovadba in mu bo kršena aktivna in pasivna volilna pravica ali pa bo celo odpoklican. Tako kot deluje naš sodni sistem, ko se nekateri procesi vlečejo 10, 15 ali celo še več let in je kršeno načelo, da je treba zagotoviti pravično in v razumnem roku sojenje, se tudi s predlaganimi rešitvami ne morem strinjati.

Prav tako se ne moremo strinjati s predlaganimi rešitvami, zato ker nikjer nisem zasledila določbe, da bi moralo sodišče – mislim, da je o tem govorila poslanka Kociper – v primeru, ko gre za tako osebo, ali za poslanca, ali kandidata za posamezne funkcije, ali druge funkcionarje, sodišče prioritetno obravnavati te zadeve. Če se boste spomnili programa 10 plus 100, ki ga je Slovenska demokratska stranka zagovarjala na predčasnih volitvah 2011 in ki ga velikokrat nekateri v negativnem smislu navajate, bi rekla tako: postopki na prvi stopnji ne bi smeli trajati več kot tri mesece, ne samo za nas, funkcionarje, ampak za vse državljanke in državljane; na drugi stopnji zopet ne več kot tri mesece in če to skupaj seštejemo, je to šest mesecev. Šest mesecev je mogoče tisti razumni rok, ko bi se morali postopki na sodiščih ali v predkazenskih postopkih že zaključiti. Danes pa imamo veliko montiranih političnih procesov, kjer nekoga obtoži nekdo, zato ker je na nedoločen dan, na nedoločen način komunikacije baje sprejel neko podkupnino. To je za mene nedopustno! Na tak način so lahko obravnavani

vsi občinski svetniki, državni svetniki, poslanci, poslanke, pa tudi državljani in državljanke. Za mene je tudi tukaj odpovedala pravična in pravna država.

Zato se pridružujem mnenju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Verjamem, da je treba dvigniti nivo politične kulture, da lahko v teh klopeh sedijo tisti, ki niso bili obsojeni kaznivih dejanj. Tukaj se držimo ustave in tega okvira, ki je za mene tudi največji moralni postulat oziroma tisti, v katere zaupam, to je ustava. Seveda je pa treba tiste zakone, ki so protiustavni, tudi spremeniti. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Dejan Židan, pripravi naj se gospod Branko Kurnjek.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Hvala, predsedujoči. Spoštovani poslanke in poslanci, lep pozdrav!

Nerad igram advokata, sedaj pa ga bom. Spoštovana, kako je to mogoče, kako je to znak politične kulture, da ko je nekdo z vami, je angel z zlatimi krili, ko pa ni več z vami, postane živi hudič s štirimi rogovi in z repom? Kje je tu politična kultura? Ali se je človek spremenil ali se je kaj drugega spremenilo?

Zato imamo v tej državi problem. Ta problem je, da imamo prenizko stopnjo politične kulture. Če smo dobronamerni, celo lahko rečemo, da imamo še premalo zgodovinskih izkušenj in bo čez nekaj desetletij bolje. Ne poznamo čisto dobro, kaj je etika delovanja v politiki. Želeli bi si, da bi etiko delovanja v politiki, razumevanje, kaj je politična kultura, politični funkcionarji in politične stranke osvojili čez noč. Če bi se to zgodilo, potem verjetno ne bi imeli težav, da obravnavamo zakone, ki so do neke mere netipični za neke stare, razvite, dobro delujoče demokracije. Vendar dejstvo je, da mi težave imamo. Kaj potem storiti? Osebno moram reči, da razumem paket zakonov, ki jih je vložila stranka Gregorja Viranta oziroma Državljanska lista. Nisem pravnik, nisem ustavni pravnik, tako da ne znam oceniti, ali je vse usklajeno z drugo zakonodajo in ali je usklajeno z ustavnim redom te države. Ampak verjetno bomo to ugotavljali in delali izboljšave tudi v bodoče.

Mi je pa osebno nesprejemljivo, verjemite, res mi je nesprejemljivo, da so kriteriji za državne uradnike v tej državi bistveno strožji kot za ključne politike. To tako enostavno ne more biti. To je, po mojem osebnem mnenju, napaka v sistemu in mislim, da je pravi čas, da to uredimo. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Replika, gospa Sonja Ramšak.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala za besedo.

Gospod Židan, globoko spoštujem vas kot poslanskega kolega in tudi kot bivšega ministra. Ko ste povzeli, da sem označila nekoga za hudiča – ne, ni res. Bi pa rekla tako: če ti ne ustreza neka koalicija, potem bodi vsaj načelen, ker razlogi, ki so vodili gospoda Viranta in Državljansko listo za izstop iz te koalicije, so v bistvo bili tukaj kot moraliziranje, na drugi strani pa se sestavlja koalicija, kjer imamo tudi eno osebo – ne bom govorila o imenih, ker ni moj namen diskreditacija.

Rekla bi tako, če smo prišli tako daleč, potem tudi predčasne volitve niso problem za nas.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Branku Kurnjeku, pripravi naj se gospa Alenka Jeraj.

BRANKO KURNJEK (PS DL): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanci, spoštovane poslanke!

Včeraj smo bili tukaj priča enemu zelo čustvenemu nagovoru, zakaj tukaj sedimo. Zraven sta bili uporabljeni besedi, da ne sedimo tukaj, zato da bi poslušali, ampak, da bi predvsem slišali, kaj nam želijo povedati ljudje. Nekaj metrov od tod, izven hrama demokracije, se tudi do 20 tisočglava množica zbira in hrepeni po tem, da jih vsaj slišimo! In ko bi jih slišali, da nam želijo nekaj povedati, da bi jih tudi potem kasneje poslušali, kaj nam želijo povedati. In kaj nam želijo povedati? Želijo nam povedati, da tako kot je v tej državi, pač ne gre več, da so izgubili zaupanje v državo, v pravno državo, zaupanje v funkcionarje, v tiste ljudi, ki jih zastopajo; in zastopamo jih tudi mi. Če jih bomo slišali, bomo skušali razumeti, da ker po naravnem zakonu, recimo, funkcionarji ne želijo, nočejo, ne morejo oditi s svojih funkcij, je treba napisati zapisani zakon.

Predlogi sprememb zakona, ki smo jih dali v Državljanski listi, gredo v to smer. Če bi v tem spoštovanem zboru danes želeli slišati našega predstavnika gospoda Branislja, ki je zelo jasno povedal, da so mogoči popravki teh predlogov, če je kakor koli v nasprotju z ustavo ali z drugimi zakoni – seveda smo na to pripravljeni. Vendar, če boste vi slišali, kar je povedal gospod Braniselj, in skušali slišati, kar želijo povedati ljudje, boste skupaj z nami, upam da, podprli naše predloge za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Alenka Jeraj, pripravi naj se dr. Ljubica Jelušič.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala za besedo.

Predlogov zakonov, ki jih obravnavamo pod to točko, ne bom podprla. Razlogov za to je več. Nekaj jih bom v nadaljevanju naštela.

Nekdanji predsednik Državnega zbora in današnji predsednik Državljanske liste je govoril o zaupanju in zato prinesel tudi paket zakonov. Žal mu ne morem zaupati zaradi veliko stvari, ki jih je naredil v preteklosti, in po mojem mnenju tudi mnoge državljanke in državljani. Danes je že bilo omenjeno, da je v času po koncu ministrskega mandata prejemal nadomestilo, zraven pa pogodbeno zelo dobro služil. Vemo, da vsi tisti državljani, ki so danes brezposelni, dobivajo nadomestilo na zavodu za zaposlovanje pod zelo strogimi pogoji. Če bi kar koli delali, bi bili ob to nadomestilo, kar se pa v tem primeru ni zgodilo, ne glede na to, ali je to zakonsko mogoče, če tukaj moraliziramo in govorimo o tem, o etiki in o morali in o ne vem čemu vse, je to najprej treba urediti pri sebi.

Druga stvar, zaradi katerega mu ne morem zaupati, je to, da je prejel poročilo Komisije za preprečevanje korupcije en dan prej, pa se sam do tega ni opredelil oziroma označil to kot nepravilno s strani Komisije za preprečevanje korupcije, ker je bil tudi eden od zavezancev, ki so ga pregledovali. Huje od tega je zame to, da v poročilu ni nič o tem honorarju in nadomestilih in pogodbenem delu gospoda Viranta. Niti ni protikorupcijska komisija opazila potovanj v Makedonijo, kako jih je plačal itn., kar so ugotavljali pri nekaterih drugih zavezancih. Gospod Virant bi komisijo lahko na to opozoril, če je tako načelen, pravičen itn. In če bi komisija to opazila in seštela nadomestilo, plus pogodbeno delo in odštela stroške potovanj, bi morda tudi prišla do kakšne razlike, ki jo je našla pri nekaterih drugih zavezancih.

O pravnomočno obsojenih vemo, da velja že sedaj – spomnimo se Srečka Prijatelja – , če pa to razširimo na pravnomočno obtožnico, bi zame bil pravi korak to, da če se na sodišču ali kjer koli obravnava katerega od funkcionarjev, da se zadeva obravnava prednostno in da imajo nek rok, da v mesecu ali največ dveh morajo o stvari odločiti. Sicer smo priča nekim zgodbam, ki trajajo štiri leta in več. Gospod Virant je rekel, da so globoke in ne vem kaj. Če je tako zelo globoko, bi bili že zdavnaj obsojeni, ne pa, da tedensko spremljamo razprave, ki se vlečejo kot jara kača, epiloga pa nikjer. Kaj šele, če se ne bi dogajalo vsak ponedeljek, ampak enkrat na dva meseca, kot se sicer dogajajo naroki pri drugih zadevah, bi najbrž pa 50 let čakali, da do kakšnega zaključka pridemo.

Glede zaupanja imam težave tudi v zvezi z Državnim svetom. Nekdanji predsednik Državnega zbora in predsednik Državljanske liste gospod Virant je bil največji zagovornik ukinitve Državnega sveta. Danes imamo zakon, kjer se predlaga spremembo Zakona o Državnem svetu. Od kdaj se je zgodila ta ne vem kaj, skratka ideja, da Državni svet je zdaj čisto v redu, če ga imamo, medtem ko je prej ves čas zagovarjal, da se ga ukine. Predvidevala bi, da bi predlagal tak predlog, ne pa spremembe zakona. Včeraj smo imeli na dnevnem redu Zakon o Državnem svetu, ker vemo, da si je Državni svet brez podlage izplačal 655 tisoč 747 evrov sejnin, kar je ugotovilo Računsko sodišče, da so si svetniki sejnine izplačevali brez podlage celo desetletje, po Zakonu o Državnem svetu in o povračilih stroškov jim pripada povračilo za izgubljeni zaslužek zaradi dodatnega dela. To pomeni, če bi bili svetniki javni uslužbenci, kot so, denimo, zaposleni na RTV in še kje drugje, bi morali vrniti nezakonito dobljeni denar – podobne zneske so si izplačevali. In kako je gospod Virant o tem zakonu včeraj glasoval glede taga, da bodo imeli državni svetniki sejnine? Člani Državljanske liste so glasovali proti, gospod Virant pa se je pri glasovanju vzdržal. Zato mu težko zaupam, ker ne vem, kaj misli o Državnem svetu, ali misli ali ne misli sploh kaj; da ga še rabimo ali da ga ne rabimo... Skratka, tukaj se začne zaupanje in spet načelnost, da ne bom rekla še kaj drugega.

O zaupanju lahko govorimo najbrž tudi v teh dneh, ko se pogovarjamo o tem, ali je mandatarka kandidatka za predsednico vlade gospa Bratušek prepisala magistrsko nalogo. FDV ne želi sprožiti postopka oziroma ga bo, ko se jim bo to zdelo. Nekateri so že ugotovili, pa tudi sami, če ste si kakšno stvar prebrali od objavljenih na spletu, lahko najbrž sami ugotovite, da gre za plagiat, da ni navajala virov, da tudi če je pri vladnih gradivih sodelovala, bi to morala kljub temu napisati. Tukaj spet o zaupanju, o načelnosti gospoda Viranta, ki je od gospoda Ambrožiča zahteval nekaj, tukaj ne zahteva nič. Ampak, očitno to on da v zadevo, ki ji reče zaupanje. Očitno tako zelo zaupa.

V obrazložitvi praktično vseh zakonov ste napisali, da imajo ljudje težave oziroma ocenjujejo, da imamo dve pravni državi: eno za funkcionarje, eno za vse ostale, ker se pač neki postopki ne zgodijo, se ne zaključijo. Ni samo vtis tak, ampak se stvari dejansko tako dogajajo, zato bi morali, kot sem omenila, v zakonu zapisati, če že to delamo in če že imamo iskren namen, da očistimo politiko problematičnih politikov, bom rekla, da se zapiše, da se morajo prednostno obravnavati takšne zadeve in v enem mesecu izreči kar koli že: ali oprostitev ali obdolžitev oziroma izdati sodbo na to temo. Poleg tega praktično v vseh zakonih v prehodnih in končnih določbah določate članom Državnega sveta, ki na dan uveljavitve zakona ne izpolnjujejo pogojev iz tega zakona, mandat preneha z dnem njegove uveljavitve – to je Zakona o Državnem svetu. Enako je o volitvah v Državni zbor in podobno. Opozarjajo – tisti, ki jih pač stvar zadeva –, tudi svetniki, župani, da bi to veljajo tudi za nazaj, ker s tistim dnem, ko se zakon uveljavi, bi morali vsi ti odstopiti. Najmanj, kar bi pričakovali glede na to, da ste se očitno zelo lotili pregleda, torej primerjave z drugimi državami in podobno, verjetno tudi ocenili situacijo, kakšna je v državi, bi morali – verjetno tam, kjer zapišete, kakšne posledice bo imelo sprejetje zakona, kjer govorimo o finančnih posledicah, potem pa govorimo tudi "druge

posledice, ki jih bo imel sprejem zakona". Mislim, da bi tukaj morali zapisati, da glede na nove pogoje, ki jih uveljavljate, da bi to pomenilo, da mora odstopiti 250 svetnikov v lokalnih skupnostih, 18 županov, 30 poslancev, ki so v nekih postopkih, ker se mi zdi, da bi imeli vsi ti zakoni kar hude posledice. Pod točko 5, druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona, zapišete, da sprejetje zakona ne bo imel drugih posledic. To seveda ni res! Imel bo posledice! Vsi po vrsti bodo imeli posledice in zato bi bilo to korektno tudi napisati. Na podlagi tega bi se verjetno tudi lažje odločali, ker to pomeni tudi toliko ponovitev volitev v lokalnih skupnostih in tako naprej.

Zato, kot rečeno, ostaja preveč stvari odprtih in zato tega paketa zakonov ne bom podprla. Mislim, da se je treba stvari lotiti malo bolj resno.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Kot predlagatelj, gospod Braniselj?

Izvolite, imate besedo.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala lepa.

Ponovno se oglašam kot predlagatelj, ker mislim, da se je nabralo kar nekaj dilem. Prvopodpisani predlagatelj je Rihard Braniselj in ne Gregor Virant.

Kar se tiče očitka, da naj bi ta komplet novel nastal v nekih intelektualnih delavnicah Zaresa. To si mogoče oni lahko tako tolmačijo. Kdor koli bo pa šel gledat intelektualni izdelek Zaresa in izdelek Državljanske liste, bo pa videl velike razlike; velike razlike v vsebini in tudi v sami nomotehniki, s tem, da je teh zakonov tudi več. Tako je neke vzporednice iskati neutemeljeno. In še nekaj, verjetno je pa res, da smo eni in drugi slišali, kaj je ta trenutek treba v tej državi narediti, da se povrne neko zaupanje; in sicer zaupanje, da dvignemo raven politične kulture. O tem govorimo danes vsi in smo enotni, z eno razliko: mi pravimo, da je to treba narediti, vi, ki pa ne priznavate teh zadev, pa pravite nekako tako: lahko naredimo to, vendar ne zdaj; ne tako, ker je protiustavno; ne tako, ker se bo dogajalo nekaj, kar se nam dogaja; ne zato, ker je kolega Virant dobival neko nadomestilo, tudi to je razlog, da ne bi, in pa tudi o tem smo slišali, zakaj ne bi tega podprli: zato ker predlagateljem ne zaupate. Ta razlog mi je pa nekako še najmanj. Kaj pa je treba predlagatelju zaupati? Kakšno ozadje pa tukaj lahko je? Jaz ga ne vidim. Kakšno ozadje je lahko pri vsem tem? Članov je zelo malo – trije, štirje, pet. zajemamo celoten spekter. Kar se tiče Državnega sveta – ja, seveda smo za ukinitev in naredili smo vse, da bi se ukinil. Žal se ni ukinil, ampak pravila igre morajo biti za vse enaka, Državni svet trenutno imamo in tudi za njih je treba te iste standarde implementirati.

Kar se tiče pravnomočne obtožnice. Ja, lahko je predmet diskusije in lahko ta kriterij, če je to cena za to, da gre ta zadeva naprej, lahko tudi umaknem in ostanemo samo na pravnomočnih sodbah. Lahko. Mi smo pripravljeni ta kompromis sprejeti, če je to cena, da gre zadeva naprej.

Še nekaj. Če bo ta zadeva padla na tistih zakonih, ki rabijo dvotretjinsko večino, potem vam že zdaj povem, mi bomo celoten komplet zakonov umaknili. Če nismo sposobni implementirati to raven politične kulture oziroma te kriterije v tej hiši, potem nimamo nikakršnih moralnih pravic, da jih urejamo zunaj te hiše. In mislim, da...

Aha, kolegica Jerajeva je očitala, da tam med posledicami, ki bi jih ti zakoni povzročili, ni navedeno, koliko funkcionarjev bo odstopilo oziroma jim bo prenehal mandat, če se ta paket novel implementira. Ljudje božji, gre za osebne podatke! Ali bomo šli zdaj iskati v poslanski skupini podatke o tem, kdo ima kakšno pravnomočno sodno odločbo v občinskih svetih, na vladi, pri predsedniku države? Mislim, da je to nekorektno, da se o tem sploh pogovarjamo. Tega ne moremo narediti in to je protizakonito, ker gre za osebne podatke. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Dr. Ljubica Jelušič ima besedo, pripravi se gospod Jakob Presečnik.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Kolegice in kolegi!

Obravnavamo paket zakonov, za katere predlagatelj pravi, da z njimi želijo pravno dodelati standarde za vstop v politiko in izstop. Več razpravljavcev tudi pravi, da so ti zakoni namenjeni dvigu ravni politične kulture. V prid tej potrebi po pravno dodelanih standardih glede vstopa in izstopa iz politike bi opozorila še na en zakon, ki zadeva vse nosilce javnih funkcij, in sicer Zakon o tajnih podatkih. Ta namreč govori o tem, kako preverjati oziroma kako ugotoviti, kdo ima pravico do dostopa oziroma vpogleda v tajne podatke različnih vrst, začenši s stopnjo "interno". In 3. člen tega zakona, ki je nastal leta 2001, pravi, kdo vse je izvzet iz varnostnega preverjanja. Našteti so predsednik republike, predsednik vlade, poslanci, državni svetniki, župani in občinski svetniki, potem ministri, predstojniki vladnih služb, varuh človekovih pravic, guverner, član Računskega sodišča, sodniki, državni tožilci, generalni državni pravobranilci, informacijski pooblaščenci in še marsikdo. Če bi ta 3. člen Zakon o tajnih podatkih spremenili, in sicer tako da ne bi nikogar izvzeli iz varnostnega preverjanja, bi rešili velik del problemov, s katerimi se danes ukvarjamo. Kajti varnostno preverjanje poteka tako, da se ugotovi, kdo je bil predkaznovan oziroma pravnomočno obsojen.

Leta 2001 je prišlo do izvzetja cele vrste ljudi iz varnostnega preverjanja, po vsej verjetnosti zaradi predpostavke, da v politiko

vstopajo ljudje, ki tovrstnih obtožb nimajo na grbi. Se prvi, da se je predpostavljalo nek že takrat visok nivo politične higiene, če uporabim še jaz ta izraz, ki ste ga nekateri danes uporabili. Žal se je izkazalo po tem letu, ko je bil ZTP sprejet, da te politične higiene pri zelo velikem številu ljudi, ki danes vstopajo v politiko, vendarle še ni videti. Opozorila bi predlagatelje tudi na to – seveda če ne bo res to, kar ste rekli kolega predlagatelj, kolega Braniselj, da bi lahko odstopili od alineje, ki govori o pravnomočno obtoženih, da obstajajo pravnomočne obtožnice in pravnomočni obtožni predlogi. Eno in drugo se glede pravne moči precej razlikuje, zato bi bilo dobro biti precizen, ko se piše to alinejo, še prav posebej zato, ker ta reč, to razlikovanje zadeva tudi nekoga, ki je trenutno v politiki.

Če govorimo o dvigu ravni politične kulture s pomočjo teh zakonov, bi rada opozorila, da gre v bistvu za eden zelo majhen del politične kulture, kajti pravne norme so samo ena od sestavin politične kulture, spremeniti oziroma izboljšati, dvigniti je treba način obnašanja, naše motive za delovanje v politiki, našo etiko, stil obnašanja in še marsikaj.

Nekateri ste tudi omenjali, da javnost oziroma ljudje na ulici od nas zahtevajo drugačno obnašanje. Moram reči, da se ti predlogi teh zakonov samo deloma dotikajo njihovih zahtev, namreč tako imenovana ulica oziroma protestniki zahtevajo, da se iz politike umaknejo tudi tisti, ki so obremenjeni z ugotovitvami Komisije za preprečevanje korupcije. Te ugotovitve v pravnomočno obtožene in obsojene ne sodijo. Ljudje tudi zahtevajo, da se iz politike umaknejo ljudje, ki ne spoštujejo profesionalnih standardov, na primer navajanja, citiranja, pisanja raznih diplomskih, magistrskih, doktorskih del itd. Tega ravno tako s temi zakoni ne bomo mogli zaobseči, torej bodo ljudje, protestniki še zelo nezadovoljni, čeravno bodo in bomo morebiti kdaj sprejeli teh šest zakonov.

Tisto, kar jaz pogrešam pri teh šestih zakonih, pa so nekateri v bistvu že poskušali razmišljati tudi v to smer danes v razpravi – mislim, da je bil kolega Horvat, ko je govoril o vzpostaviti evidenc in podobnih stvari, in tudi vi, kolega Braniselj, ste na to opozarjali –; torej, kako bomo lahko zelo hitro ugotovili, kdo je sporen in kdo ni sporen. Namreč, predpostavljam, da če bi hoteli ta člen narediti operativen v vseh šestih zakonih, bi morali tudi zelo jasno napisati, kdo je tisti, ki bo zahteval preverjanje obsojenosti oziroma obloženosti, kdo na občinski ravni in kdo na državni ravni. Ali so to politične stranke, so to liste, gibanja? Kdo je pravzaprav pravna oseba, ki ima pravico zahtevati od sodišč ali drugih organov, da mu dostavijo tovrstne podatke? Ali je to tako, kot imamo predvideno pri Socialnih demokratih, da mora vsak posameznik prinesti v stranko tozadevne osebne podatke, ki so sicer varovani kot osebni podatki?

Čisto za konec bi pa rekla, da danes govorimo o šestih zakonih in sestavni del te naše etike razprave o šestih zakonih bi moralo biti tudi to, da govorimo o zakonih in ne o ljudeh, ki so jih predlagali. Zdi se mi neprimerno oziroma zelo nenavadno, da diskvalificiramo ljudi, ki so pripravili zakone, kdor koli že to so. Ne nazadnje, če bodo zakoni sprejeti, bo ta purga potrebna za vse in vsi, ki so sporni po teh zakonih, bi bili lahko izločeni iz politike. Zato ni treba, da z njimi obračunavamo sedaj, s posamezniki. Če nimamo argumentov za razpravo o zakonih, potem tudi ljudi, ki so jih napisali ali pripravili, pustimo na miru. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jakob Presečnik. Pripravi se mag. Ivan Vogrin, za njim se namesto gospoda Čehovina pripravi gospod Jožef Kavtičnik.

JAKOB PRESEČNIK (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi!

Dejstvo je, da problemi obstajajo in da je zagotovo treba nekaj storiti, še posebej pa to od nas zagotovo ljudje pričakujejo; pričakujejo, da se bomo predvsem začeli drugače obnašati tako v tistem obdobju, ko kandidiramo za posamezne funkcije, kot pri opravljanju posameznih funkcij. Strinjam se z dr. Gönczem, ko je prej dejal, da je sicer popolnoma nepravi trenutek za obravnavo teh točk zaradi politične situacije, ki je v tem trenutku, ko gre za nastajanje neke nove koalicije, ko ne vemo niti, katera koalicija oziroma kdo trenutno spada v kakšno koalicijo. Tudi zaradi tega imamo danes ogromno, z nekaj svetlimi izjemami, kot je bila moja predhodnica, predvsem medsebojnih obračunavanj, namesto da bi konstruktivno razpravljali o perečem problemu.

Pred leti smo tudi sprejeli, pa zopet ne spada točno v te zakone, en zakon o nezdružljivosti poslanske in županske funkcije. Pokazalo se je, da je popolnoma enak problem: v praksi se je pokazal problem pri združljivosti poslanske in svetniške funkcije. Ampak tega tudi v tem delu ne obravnavamo in zagotovo je treba tudi to zadevo v prihodnje razrešiti.

Od predlagateljev bi seveda tudi pričakoval, da boste omenili, tako je bilo v javnosti prikazano, kdo so dejansko avtorji teh predlogov. Kolega Bevk je prej o tem razpravljal, tako da če so te predloge pripravili v stranki Zares, potem bi bilo od predlagateljev korektno, da to v svojem poročilu tudi omeni. Jaz tega nisem slišal. Če pa ste to omenjali kjer koli, se pa opravičujem.

Ne razumem tudi predstavnice Vlade oziroma Vlado, spoštovano državno sekretarko, ampak to ni njen problem, problem Vlade, zakaj že kar vnaprej gladko zavrača podporo predlaganim zakonom. Mislim, da za nadaljnjo razpravo vseh teh predlogov, da se da iztržiti

tudi korektne rešitve, vsaj na nekaterih področjih. Moje jasno mnenje je, da če bomo predvsem z zgledi in ne nazadnje tudi z napisanimi pravili, tudi etičnimi kodeksi – še enkrat pa poudarjam, da predvsem pa z lastnimi zgledi – dosegli, da bo zaupanje v funkcionarje na vseh nivojih med ljudmi večje, bo tudi več možnosti, da bodo – predvsem to se mi zdi pomembno – skrbno pripravljeni ukrepi za zagotavljanje uspešnejše in pravičnejše družbe sprejeti z razumevanjem. Samo tako bo uspeh zagotovljen. Gre preprosto za zaupanje ljudi v institucije države in najprej je treba zaupati v posamezne nosilce institucij države, šele potem je mogoče tudi zaupanje v institucije.

Verjamem, da so marsikatere rešitve v teh predlogih zakonov s pravnega stališča vprašljive, ampak v primeru, da jih sprejmemo v prvi obravnavi, da jih potrdimo v prvi obravnavi, bo mogoče vse te dileme v naslednjih fazah obravnave tudi razčistiti.

Ena od težav je bila omenjena in se z njo strinjam, da bo nastal takoj problem, če bodo sprejeti nekateri zakoni, za katere je potreben manjši kvorum, ker obstaja velika nevarnost, da pa tisti, za katere je potrebna 2/3 večina ob sprejemanju, ne bodo sprejeti. Pri tem bo takoj nastal velik problem.

Ob koncu naj rečem še enkrat to, da sem prepričan, da bomo zagotovo največ dosegli, če bomo predvsem, postopkom kandidiranja posvetili maksimalno pozornost – v primeru volitev v Državni zbor morajo seveda tem postopkom največjo pozornost posvetiti posamezne politične stranke – in seveda, če se bomo po izvolitvi ravnali po napisanih ali nenapisanih etičnih pravilih in moralnih, človeških vrednotah. Zagotovo to od nas ljudje tudi pričakujejo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Ivan Vogrin. Vidim, da ga ni tukaj.

Torej ima besedo gospod Jožef Kavtičnik, za njim se naj namesto gospoda Matevža Frangeža pripravi gospod Mirko Brulc.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Veliko je bilo danes slišanih dobrih idej od bolj in tudi manj izkušenih politikov, od ljudi, od kolegov in kolegic, ki so slišali danes predstavitev, nekateri so razumeli, nekaj pa je tudi takšnih, ki niso razumeli. Zato sem prepričan, da se v tej dvorani zelo dobro slišimo, samo velikokrat posamezniki tega nočejo razumeti. V Državnem zboru vidim ljudi, ki želijo nekaj, kar slišijo, potem tudi udejanjati in vidim tudi takšne ljudi, ki v vsaki stvari vidijo ovire, zakaj nečesa ne bi naredili. In to ni dobro. Predlogi šestih zakonov, ki so danes pred nami, samo sledijo logičnim posledicam zbiranja in klicev množic, ki so opozorili, da se ne strinjajo z načinom dela politike v naši državi. Zato je nujno, da se v tej smeri stori korak naprej; in to je dobro. To je dobro, da smo sledili oziroma da so predlagatelji sledili temu. Dobro je tudi to, da želijo narediti na zakonit način nekaj, kar bi dvignilo zaupanje ljudi v tej državi in dvignilo neko političnokulturno raven. Vendar sem sam prepričan, da s samimi zakoni politične kulture ne moremo dvigovati. Mi lahko z zakoni omejimo število kaznivih dejanj, politične kulture ali kulture sploh pa ne moremo dvigovati. Če se ozrem malo nazaj in pobrskam po zgodovinskem spominu, lahko ugotovim ali ugotovimo, da mi vodimo našo državo 21 let, pred tem pa smo bili deležni diktatov drugih, zato ne moremo govoriti o nekem dolgotrajnem demokratičnem sistemu, ki je pri nas in v nas prisoten. Vsi smo šli skozi obdobje, da so nam tako v šolah kot v sistemu in tako naprej dajali nek avtoritativen način vodenja. To je prisotno tudi v naših družinah in zato bomo le z vzgojo, z izobraževanjem lahko sledili, da se bomo uprli temu ali zoperstavili temu načinu in da bodo ljudje začeli sprejemati odgovornost brez strahu. To je pomembno. Veste, če ima človek vedno nek strah, kaj se bo zgodilo, potem se otepa in brani odgovornosti. To je slabo za samopodobo, to je slabo za samospoštovanje in tudi za samozavest. Brez tega bomo zelo težko pri ljudeh dočakali, da bodo odgovorno šli na volitve in volili tiste ljudi – in od njih tudi zahtevali, da izpolnjujejo tisto, kar so obljubili –, torej volili tiste ljudi, ki jim bodo potem lahko zaupali. To je ta problem.

Te zakone bom podprl, vsaj ta predlog, da v prvi obravnavi, kar je dobro, na kar smo stalno opozarjali, da je to pravi način dela v našem državnem zboru, da gremo skozi neko splošno razpravo, da lahko vsak da svoje pripombe, da se te pripombe in ta mnenja lahko – in potem tudi – implementirajo v zakon in se potem v drugi obravnavi vidi, kakšen je zakon: ali je tak, ki pije vodo, ki je všeč večini in zadovoljuje temo, za kar je zakon nastal.

Drugi korak je decentralizacija in debirokratizacija našega sistema, kajti mi smo s temi zakoni in vsemi temi ukrepi, prepovedmi in tako naprej, zavrli ustvarjalnost pri ljudeh in spet smo pripeljali posameznike v situacijo, ko se prepustijo in rečejo, da naj drugi odločajo namesto nas. Ne! Ljudje imajo vso pravico in odgovornost, da odločajo o svoji usodi, zato izvolijo in morajo voliti takšne ljudi, ki jih zaupajo, ki so dokazano pošteni, delovni in ki so v življenju že nekaj naredili.

Tretji korak je ta, kot sem že dejal, da moramo mnogo več vložiti v izobraževanje, v vzgojo ljudi in jim dati možnost in priložnost, da dvignejo svojo samozavest, svojo samopodobo in kot takšni bodo potem tudi lahko odločali. Kot sem že dejal, ta zakon bom podprl, podpiram tudi tista opozorila, ki opozarjajo na možnost protiustavnosti in na vse to, na kar je tudi že Vlada opozorila; ni mi pa všeč, da je Vlada že v tej obravnavi dejala, da zakonov ne podpira.

Opozoril bi tudi rad, da morajo pri kazenskih postopkih, ki lahko imajo posledico prenehanje mandata funkcionarja, organi to možnost, da posebej hitro odločajo in da pridejo tudi do ustreznega hitrega zaključka. Zakaj? Zaradi tega, ker bi v nasprotnem primeru lahko posamezni politični nasprotniki vložili kazenske ovadbe z namenom, da eliminirajo svojega protikandidata. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Eva Irgl.

Se opravičujem, gospod Mirko Brulc. Oprostite.

MIRKO BRULC (PS SD): Hvala.

Potem pa vi.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Pripravi se gospa Eva Irgl.

MIRKO BRULC (PS SD): Spoštovani!

Poslanci smo dnevno bombardirani, da smo nesposobni, koruptivni, brez kakršnih koli znanj, da nam je samo za stolčke, da imamo vrsto privilegij. Sprašujem, kakšen privilegij imam, razen kartice za parkiranje. Če smo vsi nesposobni, da nimamo nobenih znanj – samo koliko bivših županov sedi v tem parlamentu, ki so vodili takšne in drugačne občine uspešno in tako dalje. To nam očitajo protestniki, to nam očitajo na javnih tribunah, to nam naštevamo kolumnisti, to nam razlagajo bivši politiki kvazi Zaresa in tako dalje, ki so po volitvah nesli porcijo in tako dalje. Z vsem tem se ne morem strinjati. Meni je žal, da danes prevečkrat slišimo ime Gregorja Viranta, da gremo na neke osebne žalitve in obračunavanja, ker potem se lahko vržemo na Janšo, na Jankovića in tako dalje in smo vrgli 12 ur v zrak.

Paket zakonodaje je zelo všečen, to je zagotovo. Vsi tisti, ki bomo kar koli podvomili o vsebinah, o pripravi in tako dalje, bodo takoj ulica in vsi tisti, ki sem jih prej naštel, začeli, češ da pa nekoga ščitijo, nekaj imajo za sabo, nimajo čiste vesti in tako dalje – in se začne krog vrteti. Zato mislim, da način ni pravi. Najprej bi se morali usesti ne na seji Državnega zbora, ampak na neki okrogli mizi, tudi povabiti te mojstre, ki so na ulicah, in kolumniste in tako dalje, pa da si tu med sabo razložimo, kje so problemi; ne na račun te seje Državnega zbora, ko 12 ur razpravljamo o nečem – žal dvomim v rezultat –, obenem nam pa gre gospodarstvo v franže, ne znamo pobrati davkov, ne znamo preprečiti sive ekonomije, da bi polnili proračun, da bi dobili sredstva v proračunu za nova delovna mesta in tako dalje. Se pravi, najprej bi morali imeti javno razpravo, potem bi iz tega počasi stroka, ki je tukaj ne čutim, sestavila neke predloge zakona in potem bi razpravljali o tem tukaj v parlamentu. Veste, zelo lahko je reči: odpoklic župana. Zelo odgovorno vam povem, če se lotim dobrega župana odžagati, pa bomo iz stranke, zberem še ostale stranke, ki so nasprotne obstoječemu županu – zberemo podpise! Kajti nekomu se je zameril, ker mu ni asfaltiral pločnika, onemu, ker pobira previsok prispevek za nezazidano stavbno zemljišče in tako dalje. Zberemo in ga nesemo, ni problema! Tudi dobrega župana! Veste, kaj je naš problem? Ker imamo župane, ki jih volivci ocenjujejo, da so slabi, potem pa ustanovijo novo občino, ker niso zadovoljni z županom, pa imamo 210 občin – to je biznis za državo! Se pravi, vedno se lotimo tega procesa nekje zadaj. Poznam župana, ne bom ga imenoval, majhne občine – na vsakem pogrebu svojega občana ima govor. On je rekel, da ne rabi predvolilne kampanje. Normalno! Gre v družino, ki je v stiski, o mrtvem vse dobro, sorodniki – imaš takoj toliko glasov, da si brez problema izvoljen! Pa ga ne briga ne razvoj občine in tako dalje, ker je v majhni občini in ta paket fura. Zelo zelo odgovorno vam govorim.

Tu je ogromno razlik med nami in mislim, da tudi v Državnem zboru. Resnica je v nas: tisti, ki kandidiramo, tisti, ki smo izvoljeni, ti smo politiki. Dvig standarda – mi ga lahko dvignemo, ne nekdo za nas ali pa zakonodaja za nas. Mi! Če je v neki stranki v prejšnjem mandatu nekdo sedel in so vsi mediji, pravosodje in vsi govorili, da je naredil napako in zopet kandidira v isti stranki in je zopet izvoljen in v tem mandatu šele vzame torbo po dolgih časih in gre domov – kdo je kriv? Stranka je kriva! Stranka je kriva, ker je vedela, ga je ščitila in ga je ohranjala pri življenju! Nisem za to, da se ga linča, ampak na fino mu je treba v nekem krogu reči: "Tovariš, gospod, vzemi torbo, daj nam mir, bodi pošten, delaj. Pojdi delat privat , karkoli, pa pusti stranko pri miru." To moramo mi narediti, zato imamo Socialni demokrati v statutu jasno zapisano, kdo lahko kandidira. Pa še vedno se nam lahko zgodi kakšna nesreča, ampak doslej na srečo še ne. Veste, zgodi se. Nikomur ne zamerim, da bi ga zato zasovražil ali kar koli: si naredil napako, kot rečejo, mea culpa, daj mir in umakni se. Te moči nimajo ljudje. To je slabo. Prej je v uvodu je bilo govorjeno o kriminalcih in tako dalje. To so težke besede, upam, da ni nobenega kriminalca tukaj med nami. Bog ne daj, da bi bil!

Rad bi še omenil tudi pomen stroke. Izjemno pomembno je, kaj zapišemo v zakonodajo, ker vsak člen se lahko potem tako ali drugače obrne in se ga zlorabi. Vi veste, v kolikih primerih nekdo razžali politika, ga očrni, ga opljuva – grdo rečeno. Ne opereš se več! Ker ljudje rečejo, če pa je tako, kjer je dim, je ogenj in zopet nesemo porcijo. Zato je treba paziti, kaj zapišemo v zakonodajo, zato mora biti maksimalno tukaj tudi stroka prisotna. Predlagal bi tudi, da bi nekje rekli danes, da tudi tisti, ki povzročajo to vretje na ulicah, da bo tudi za tiste veljala ta etična in vse te druge norme. Kot med nami nismo vsi pokvarjeni, vsi neumni, vsi zanič – upam, da ni nihče tak –, tudi med njimi niso vsi zlati, vsi pošteni, vsi najboljši, izjemnih

inteligenčnih kvocientov in tako dalje. Porazdelimo to malo! Tudi med njimi se bo lahko kdo vrinil v neko novonastajajočo stranko, ki ima neko maslo zadaj. Kaj pa potem? Se pravi, življenje ni črno-belo, to moramo vedeti.

Zato je priprava take zakonodaje izjemnega pomena. Po drugi strani bi pa človek rekel, saj ne rabimo. Ali kje piše? V kakšen dokumentu, v ustavi? Tam pa je lahko lump, pa nesposoben? Saj ne piše nikjer! Povsod piše, kaj naj bi bilo, da bi funkcioniralo normalno in če spoštujem ustavo in zakone, potem ne rabim v tem parlamentu nobenih dodatnih zakonov. Meni treba reči, da ko grem v trgovino, da ne smem krasti. Ni mi treba tega napisati! Jaz vem, da ne smem. In da ne smem – kolega Krivec sedi vizavi mene, bila sva sožupana, meni ni treba napisati, da ga ne smem žaliti. Tega mi ni treba napisati! Mogoče je komu treba.

Bodimo pametni! Žal mi je, da bomo danes porabili 12 ur za to razpravo na seji Državnega zbora, namesto da bi se pogovarjali, kako pobrati davke, kako naj tisti, ki so na neke tople otoke nesli milijone, ta denar vrnejo v državo, kako preprečiti sivo ekonomijo, da napolnimo proračun, da dobimo nova delovna mesta. To ljudje pričakujejo! Veste, bog ne daj, da nas gleda kdo, ki je danes nezaposlen, sedi doma pri televiziji, ker nima denarja, da bi šel v bife na kavo, in si misli, da bomo cel dan to vrteli, on pa nima službe. Mi pa si ne prizadevamo, res si ne prizadevamo dobiti nova delovna mesta, odpirati investicije. Mar bi razpravljali o velikih investicijah, ne vem, proga, Luka in tako dalje. Kje so problemi? Zakaj ni gradbenih dovoljenj? Da se o tem pogovarjamo, bi hotel. Ne pa, da meljemo slamo in jo bomo mleli še devet ur. Škoda časa! Če bi startali drugače, kot sem rekel, v prostem času. Včeraj smo obravnavali obrtni zakon. Odbor za gospodarstvo je organiziral javno tribuno, pa ni bilo poslancev. Prepričan sem, če bi imeli neko javno tribuno, bi tu sedelo pet, šest poslancev, ostali pa – nimamo časa. Takrat bi morali biti tu in se s tistimi, ki se ne strinjajo z našimi pogledi, ki nas dobesedno žalijo in tako dalje, soočili v tem prostoru in rekli,da naj sedaj pa povedo: vsi ste slabi. Povej za Mirka Brulca, Srečka Meha, Ljubico Jelušič, v čem so slabi? Da ne omenjam vaših imen, ker smo tukaj vsi enaki. Naj povedo za vsakega posebej, ne pa: vsi ste barabe. Jaz tega ne sprejemam! Se opravičujem, ker sem šel malo s tira.

Za konec bi rekel še nekaj. Nehajmo obračunavati med seboj, vsaj v teh primerih. Mi sprejemamo predloge nekih zakonov, ki očitno so potrebni in jih bo treba temeljito pripraviti. Ampak, kot sem rekel, sedaj niso pomembna imena. To spada v drugo razpravo ali v predvolilno kampanjo, pa se tam recite, da je ta lump, da je naredil to in to. Sedaj pa, dragi volivci, če ga izvolite, potem ne kričati na ulicah, da so vsi enaki! Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Eva Irgl, pripravi naj se gospod Ivan Simčič.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Dr. Virant se je odločil, da bo z vložitvijo paketa sedmih zakonov dvignil raven politične kulture. Pa je dejansko to mogoče storiti z zakonodajo? Najbrž ne. Nedvomno pa gre za javnosti izjemno všečen paket, ki pa je, prvič, mestoma protiustaven, kar so povedali tudi že moji predgovorniki, in seveda bi od doktorja prava pričakovali, da bi to tudi doumel. Vložen pa je s strani stranke, ki je prav na področju politične higiene, čeprav sama nimam ravno rada te besedne zveze, kamor sodi tudi vprašanje načelnosti, doslednosti in vprašanje zaupanja, o katerem je govoril prej dr. Virant, bila že večkrat pod vprašajem. Ko se odločiš za vstop v politiko, se pravi na funkcijo, kjer uravnaš na nek način življenja ljudi, ko sprejemaš zakonodajo, ko se odločaš o kvaliteti življenja posameznikov, potem moraš že v začetku imeti čiste namene, moraš biti načelen in moraš biti pošten. Vendar, kdo je tisti, ki lahko o tem sodi, presoja in razsoja? Ali kdo je tisti, ki lahko o tem daje vrednostne sodbe? Kultura, etika ali pa etičnost in politična higiena – uporabljam pojem, ki ga rad uporablja dr. Gregor Virant – se ne začnejo z zakonodajo, ampak pri vsakem posamezniku posebej. Kdo je tisti, ki si lahko jemlje pravico, da razsoja in sodi o tem, da je nekdo amoralen, da je neetičen ali še kaj drugega? Morda dr. Gregor Virant? Je on tista moralna avtoriteta, ki lahko o tem presoja? Ne sodi, da ne boš sojen, pravi sveto pismo. In: Varujte se lažnivih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih preoblekah. Verjetno ni treba analizirati tega stavka, sem prepričana, da ga vsi dobro razumemo.

Gospod Virant, ki je danes vložil v Državni zbor paket 7 zakonov, je poleg prejemanja nadomestila, ko ni bil več minister, služil honorarno oziroma na projektih v Makedoniji. Ta dr. Virant je takrat, mislim, da prejel približno dodatnih 100 tisoč evrov. Je bilo takrat to etično ali je bilo etično sporno? Verjetno si bo znal sam odgovoriti na to vprašanje. Če se odločiš, da boš presojal in sodil druge, potem moraš biti sam moralno-etično neoporečen ter prvi zgled in vzor, sploh, če eno leto zasedaš drugo najvišjo funkcijo v tej državi, to je predsednika Državnega zbora. Govorimo o načelnih, etičnih, zaupanja vrednih in poštenih dejanjih v politiki in o politikih samih. Običajno v svojih razpravah ne razpravljam "ad personam", se pravi, osebno, na osebo, vendar pa v primeru dr. Viranta pač moram tako ravnati, saj se je on sam postavil na čelo moralnega razsodnika o vsem in vsakomur, tudi o vsakem izmed nas v Državnem zboru, obenem pa sam večkrat ravnal vsaj nenačelno. Tudi v zadnjem primeru, ko ni

pozval k odstopu, recimo, gospe Bratušek, ki jo bremenijo sumi, da je prepisala magistrsko nalogo oziroma da je v nekaterih delih magistrska naloga plagiat. O tem ne bom sodila, presojala in razsojala, ker to ni moja dolžnost, lahko pa opozorim na to. Institucije so tiste, ki bodo raziskale, ali je v resnici kaj na tem ali ne. Ampak želim samo pokazati na dvoličnost nekaterih posameznikov, ki krojijo politično življenje, ko v enem primeru ravnajo na način, da ko se sproži sum o plagiatorstvu, recimo, vašega poslanca, gospoda Ambrožiča, potem predsednik Državljanske liste nemudoma odide na tiskovno konferenco in zahteva njegov odstop, v tem primeru pa ne. Samo o tem govorim, ne razsojam pa o tem, ali je magistrska naloga gospe Bratušek resnično plagiat. Zato tudi trdim, da visoko etičnih in načelnih ljudi ne moreš narediti z zakoni. Ne moreš! Tudi kolega Brulc – tu se strinjam z njim, s celotno njegovo razpravo, morda bomo kdaj v koaliciji ... / smeh/ Moram reči, da imate prav: zakonodaja ni tista, ki bo rešila te probleme. Ni zakonodaja tista, ampak mi vsi, vsak sam lahko stori to, da je dosleden pri svojih ravnanjih. Se pravi, mi sami smo poklicani, da napravimo to raven etične kulture višji. Ne preko zakonodaje. Zakonodaja ne bo rešila ničesar. Ničesar! In to je moja razprava. In moraliziranje o zadevah tudi ne bo spremenilo ničesar. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala.

Gospod Ivan Simčič. Za njim Katarina Hočevar.

IVAN SIMČIČ (NeP): Hvala lepa. Spoštovana gospa podpredsednica, spoštovani kolegi, spoštovane državljanke in državljani!

Pred seboj imamo pet zakonov, ki jih nekateri imenujemo politični higienski minimum oziroma kar preprosto Mister Musculo. Sam osebno sicer ne bi tako poimenoval zakonodaje. Naslovil bi nekoliko drugače, saj konec koncev aplicira na to, da se mi vsi skupaj v tem trenutku nahajamo, lepo rečeno, v totalno nemogočih kuhinjskih prostorih, vsekakor pa nekje blizu odtokov in splakovalnikov. Skratka, gre za predlog šestih zakonov, katerih intenca je zaostritev pogojev; prvič, tako za samo kandidiranje za funkcionarska mesta, torej še pred morebitnim nastopom funkcije kot za samo opravljanje funkcije, s ciljem krepitve integritete v javnem sektorju; in drugič, določitve primerljivih pogojev med javnimi uslužbenci in funkcionarji. Res je, da je Slovenija država, ki zagotavlja visoke standarde varovanja človekovih pravic in svoboščin, ne nazadnje se to odraža tudi pri pogojih za zaposlitev javnih uslužbencev. Praktično nemogoče je dobiti službo v katerem koli deli javnega sektorja brez potrdila o nekaznovanosti oziroma o nesprožen kazenskem postopku zoper osebo. Za del javnih uslužbencev veljajo celo višji standardi, res pa je tudi, da lahko na funkcionarska mesta kandidira obsojenec, ki prestaja zaporno kazen. Ali je to pravično, moralno in etično? Odločno odgovarjam: ni! V tem smislu so predlagani pogoji za vstop in obstanek na funkcionarskih mestih popolnoma na mestu. Tudi z vidika krepitve integritete, ne samo v javnem, temveč posledično tudi v zasebnem sektorju, so predlogi več kot sprejemljivi.

Zaskrbljujoče in žalostno je, kakšno stopnjo zaupanja javnosti uživa politika, ki naj bi še posebej v teh časih presegla vsakršne delitve in dela na stran kakršnih koli podtikanj in metanja polen pod noge ter se popolnoma posvetila zgolj in samo ne samo blažitvi posledic, temveč izničenju posledic krize, ki se nas še vedno drži kot klop. Končno nas k temu poziva tudi sama ulica. Vendar, če se vrnem na uzakonitev etičnih norm in medsebojnega sodelovanja, ljudje danes nimajo več zaupanja v pravno državo oziroma je le-ta na izjemno nizki ravni. Na sliki, ki jo imajo pred seboj v tem trenutku družbene krize, še intenzivneje prednjačijo skorumpiranost, lažnost, nemoralnost, neetičnost na vseh ravneh delovanja države. Vprašam vas: Kaj pa v zvezi s tem, da ljudje ne bi imeli takšne predstave, naredimo mi sami? Nič! S svojim neargumentiranim in neutemeljenimi kritikami to še podžigamo.

Naj kratko na opišem samo svoj primer. Skoraj leto dni je minilo, odkar se je v medijih pričela in začela tako imenovana afera poneverjeno spričevalo gospoda Ivana Simčiča, poslanca. Ni šlo zgolj za muho enodnevnico, temveč za večmesečno preganjanje, ne da bi bilo ljudem prepuščeno, da na podlagi dejstev in dokazov sami presodijo, kaj sploh je na tem. Ljudem je bilo mnenje oziroma ocena o meni tako rekoč vsiljena. V enem mesecu je bilo objavljeno preko 400 članov, na prst ene same roke pa bi prešteli tiste, ki so vsaj malo kritično, objektivno in nepristransko obravnavali zadevo. Dejstvo je, da je leta 2003 kadrovska služba Ministrstva za obrambo name naslovila pisno zahtevo po preveritvi okoliščin mojega srednješolskega spričevala. Istega leta me je OVS povabil na razgovor, kjer sem jim v celoti pojasnil okoliščine v zvezi s spričevalom. OVS je nato na podlagi zbranih podatkov, obvestil in pregledov dokumentacije zapisal sledeče. Citiram: "..., da ni znakov kaznivega dejanja ter da je spričevalo Simčič Ivana o izobrazbi pete stopnje veljavno in pridobljeno na zakonit način." To dejstvo so mediji namerno ali nenamerno pozabili povedati. Leta 2007 sem bil ponovno povabljen na razgovor v zvezi s spričevalom. OVS je sicer svoje ugotovitve podal že leta prej, zato je presojanje in odločitev o tem prepustil državnemu tožilstvu. MORS je seznanil, se pravi, o poročilu o domnevnem obstoju suma kaznivega dejanja poneverjanja listin in lažnega predstavljanja. Odgovor tožilstva je že znan. Sam sem sicer pridobil ta dokument šele pred mesecem dni, medtem ko so mediji s tem operirali pred letom dni. In tožilstvo je ovadbo zavrglo. Zoper mene ni bila vložena

pravnomočna obtožnica, niti nisem bil obsojen za kakršno koli kaznivo dejanje, prav tako Ministrstvo za obrambo zoper mene ni sprožilo nobenega postopka v roku, ki mu ga je določilo državno tožilstvo. S tem naj bi bila zgodba zaključena. Naj bi bila – vsaj upoštevaje temeljno načelo kazenskega prava, da vsakdo velja za nedolžnega, dokler ni spoznan za krivega. In kdo odloča o krivdi? Še vedno mislim, da so zgolj in samo sodišča poklicana k temu, ne pa mediji in samooklicani razsodniki. Zgodba bi tako morala biti zaključena tudi za vse tiste, ki so začeli in vodili celotno medijsko moraliziranje in diskreditacijo.

Seveda je svoboda mišljenja in javnega izražanja ena izmed najpomembnejših človekovih pravic in svoboščin. Tega nikakor ne gre zanikati in tej pravici ne oporekam nikomur. Vendar, ali gre lahko ta ustavna pravica preko vseh ostalih ustavnih človekovih pravic? Ne. Ne gre, in če naj nadaljujem, kot prava pravna država ne sme iti. Ravno tega se mnogi ne zavedajo, še posebej, ko gre za javno komentiranje političnih veljakov. Tudi sam sem bil deležen izrazito pristranskih, neobjektivnih in popolnoma nekritičnih, na trenutke tudi skrajno žaljivih diskreditacij, tudi s strani svojih poslanskih kolegov, eminentnih pravnikov in drugih, ki so medije uporabljali zgolj kot sredstvo za razširjanje dezinformacij in s tem prikrivali lastne grehe. Te osebe sprašujem: Ali je to pravično, moralno, etično, pravno? Menim, da ne. Seveda lahko vsakdo obrača besede, iz celotnega konteksta izlušči samo tisto, kar mu pride prav, kar bo slišano in kar bo berljivo. Tudi dejstvo, da je tožilstvo ovadbo zoper mene zavrglo, je lahko predmet špekulacij, ki se je ne samo enkrat, ampak večkrat obrnilo meni v škodo. Drži pa tudi, da se tožilstvo zadeve ni niti vsebinsko lotilo. Moj takratni delodajalec, Ministrstvo za obrambo, je imel namreč možnost nadaljevati kazenski postopek, vendar ga ni. Tudi s tem se da špekulirati tako v mojo škodo kot mojo korist, kakor to delajo samooklicani razsodniki in moralneži. Dejstvo pa je, da je ministrstvo na podlagi vseh zbranih obvestil, dokazil, informacij in dokumentov sklenilo, da postopka ne bo nadaljevalo. Očitno je ugotovilo, da ne obstajajo razlogi za nadaljevanje postopkov.

Ravno to medijsko aferaštvo je bilo povod, da sem tudi sam začel brskati po dokumentih, s katerimi so razpolagali mnogi oziroma s katerimi sam nisem bil seznanjen. Tako sem pridobil več dokumentov, ki se nanašajo na afero, o kateri se mi niti sanjalo ni. Od letošnjega februarja pa imam v rokah tudi potrdilo o nekaznovanosti in potrdilo, da nisem zabeležen v kazenski evidenci. Upam, močno upam, da so vsaj ta potrdila, ki so mi jih pred kratkim izdali slovenski državni organi, verodostojni.

Da se vrnem k zakonodaji, ki je pred nami. Sam bom glasoval za podporo vsem zakonom. Pavšalisti, ki so že prej ocenjevali mene in druge kar vse povprek, ne da bi se vsaj malo pozanimali, o čem in na podlagi kakšnih dokazov sklepajo, in tako očrnili tudi moje ime, so morda nad mojim stališčem, da novosti brez kakršnih koli zadržkov podpiram, začuden. Ja, podpiram! Zakaj? Ker se tudi sam pridružujem vsem pozivom za dosedanje čim večjih standardov moralnega delovanja v družbi, politiki, ker sem prepričan, da je tovrstna higiena, o kateri razpravljamo, nujna. Tudi če bi ta higienski minimum veljal že v času moje kandidature za poslanca, s tem ne bi imel nikakršnih problemov. Nisem bil in tudi danes nisem niti pravnomočno obtožen, kaj šele pravnomočno obsojen za katero koli kaznivo dejanje v tej državi in izven nje. Vsakdo, ki kandidira na funkcije, mora najprej razčistiti sam pri sebi in jaz osebno sem pristopil h kandidaturi brez kančka slabe vesti in tudi zdaj brez slabe vesti opravljam funkcijo, ki so mi jo zaupale volivke in volivci mojega volilnega okraja iz Ilirske Bistrice.

Torej, absolutno podpiram sprejem zakonov, ki se nanašajo na doseganje višjih standardov za kandidiranje posameznikov na javne funkcije. Vendar bi rad hkrati opozoril na to, da bi se morali javni funkcionarji odreči tudi metodam diskreditacij, javnega linča, podtikanj, špekulacij, etiketiranja in kazanja s prstom na druge, tudi potem ko zasedejo odgovorne položaje. Omenjeni moralni razsodniki naj najprej pometejo pred svojim pragom. Primer mojega srednješolskega spričevala je v tem pogledu zelo poučen. Jaz, čeprav dokazano nedolžen, sem bil označen kot primer nemoralnega in neetičnega početja. Tisti, ki so brez resnih argumentov in dokazov površno in tendenciozno moralizirali, pa verjetno kot vzor etičnega ravnanja. Ločiti je namreč treba med resnim zavzemanjem za doseganje višjih ciljev in standardov in zlorabo teh kategorij za pritlehne politikantske namene. Če sem bil pred enim letom za koga moteč, bi mi moral to povedati v obraz, ne pa zlorabljati morale in etike v ta namen.

Zakon podpiram. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Katarina Hočevar, potem naj se pripravi Danijel Krivec.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V Državljanski listi se zavedamo, da za paket teh zakonov potrebujemo širše politično soglasje. Prav s tem namenom smo predlagali to prvo obravnavo, da se v tej dvorani izpostavijo dileme, dajejo boljši predlogi in rešitve in da skupaj pridemo do ustreznega soglasja. Koalicija vseh bi morala biti skrb za dvig politične kulture. Danes je bilo večkrat omenjeno, da ni primeren čas. Vedno mora biti za te zadeve primeren čas. Poglejte, resnično razumite naš

predlog kot dobronameren, kot korak k temu, seveda ne bo čez noč rešil vsega, ampak kot en pripomoček, kot korak, da bom vsaj na sistemski ravni mogoče nekoč prišli do dovolj visoke stopnje politične kulture tudi v naši državi, ker smo ne nazadnje vendarle mlada demokracija. V operativnem smislu naš predlog ni nič drugega kot to, da predlagamo dodatne pogoje za vložitev kandidature; na drugi strani pa, da uvajamo enake razloge za prenehanje funkcije. To je praktično vse.

Strinjam se s tistimi, ki govorite, da bo to mogoče mrtva črka na papirju, ampak ne gre nam prav dobro, nam, javnim funkcionarjem, da bi ta nivo politične kulture izboljšali. Očitno, dokler ne pridemo do te visoke stopnje, si moramo za pripomoček izbrati tudi papir in tudi uzakoniti nekatere vatle za kandidaturo. Tukaj gre tudi za simbolno sporočilo, za enakopravnost. Referent, ki se želi zaposliti v državni upravi in voditi najenostavnejše upravne postopke, mora, preden se z njim sklene pogodba o zaposlitvi, dostaviti delodajalcu dve potrdili. In sicer, da ni zabeležen v kadrovski evidenci, to mu izda Sektor za izvrševanje kazenskih sankcij, in da zoper njega ni v teku kazenski postopek. To si pridobi na pristojnem okrajnem sodišču. Njegovemu vodji, ministru pa tega ni treba priložiti. Tu gre tudi za enakovreden dostop do tistih – več deset tisoč javnih uslužbencev in uradnikov ima določene vatle za to, da se z njimi lahko sklene pogodba o zaposlitvi, 3 tisoč 700 javnih funkcionarjev pa v bistvu tega nimamo. Poglejte, če se sleherna pogodba o zaposlitvi v Republiki Sloveniji lahko odpove, če se jo lahko razdre, potem mislim, da je prav oziroma da moramo vsaj dati možnost, da lahko volivci odpovedo pogodbo o zaposlitvi tudi županu oziroma da ga lahko odpokličejo, pa čeprav je izvoljen z absolutno večino. In to možnost pač dajemo s tem referendumom o odpoklicu.

Ne trdim, da so vse rešitve, ki smo jih mi zapisali v ta paket, najboljše. Ampak ravno zato sprejemamo to v rednem postopku in smo, tako kot smo bili v vaši koaliciji, tako kot bomo v kakšni drugi koaliciji ali pa opoziciji, v Državljanski listi vedno pripravljeni na kompromise, tako smo tudi tokrat. In to je v bistvu vse, kar smo želeli ponuditi s tem paketom. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Danijel Krivec, za njim Mihael Prevc in Zvonko Lah.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim.

Moram reči, da sem pozorno poslušal razprave, ki so bile na nek način usmerjene vse v to, da se najde neka rešitev glede te problematike, ki jo zadevajo ti zakoni, in tu ne dvomim v dobronamernost, vsaj večine tistih, ki so podpisani pod to pobudo. Ne morem pa reči, da so vsi na tem seznamu lahko v tej smeri z moje strani tudi, bi rekel, pravilno ocenjeni. Zelo zanimive so bile nekatere razprave, s katerimi se strinjam, najprej kolega Bevka, kasneje kolegice Jelušič, pa tudi kolega Brulca, s katerim se dostikrat tudi ne strinjava, vendar današnja razprava je šla v pravi smeri. Pa še nekatere druge, tudi mojih kolegov in kolegic, kjer je bilo jasno izpostavljeno, da zaupanja glede načelnosti, etičnosti z zakonom ne bomo dosegli, in mislim, da je to tisto pravo sporočilo, ki ga lahko vidimo. Tudi s tem, da trenutek ni pravi, bi se verjetno večina strinjala glede tega paketa, ki ga imamo pred seboj.

Sklicevati se na to, da to ulica zahteva, bi bilo to na nek način malo sprenevedavo, poslanci in tudi drugi funkcionarji so izvoljeni za to, da neke stvari peljejo. Dostikrat se pojavi neko javno mnenje, ki ni naklonjeno, vendar če bi se ravnali po tem, v tem primeru ne rabimo niti županov, niti svetnikov, niti Državnega zbora, ker bo o vsem odločala neke skupine, ki se organizirane in povedo svoje mnenje. Verjetno ste dobili tudi vi določene dokumente, ki prihajajo po e-mailih glede te zakonodaje, "Civilne iniciative samouprave občanov Slovenije", kjer bom citiral, kako si nekateri neke stvari predstavljajo in vidijo. Že tu je velika težava. Pravijo," župani so namreč tisti, ki v občinah vzpostavljajo način delovanja, ki je bolj ali manj podrejen njihovi samovolji in interesom." Očitno nihče od teh ni nikoli prebral Zakona o lokalni samoupravi, kjer se ve, kdo je določevalec v neki lokalni skupnosti, in to je občinski svet. Pravijo tudi, da se župani ob prevzemu funkcij navdajo nasvetov svojih prijateljev županov iz sosednjih občin in naprej, citiram, "in župan najprej poskrbi, da ima v občinskem svetu zagotovljeno enoumno večinsko podporo." Če to piše neka iniciativa, očitno ne ve, kako zakonodaja v tej državi stoji. Župan si ne more zagotoviti enoumja v občinskem svetu in enako ne v Državnem zboru predsednik vlade ali parlamenta, ker so to določili volivci. Se pravi, tu mešajo velika izhodišča in govorijo neumnosti, ampak to se objavlja in na tem se gradi neki pritisk na svetnike, na župane, pritisk na poslance, da sprejemamo zakonodajo, ki bo to rešila. Nič ne bo rešila! V tem je problem!

Zgodba, ki jo imamo sedaj na mizi, je zgodba prejšnjega sklica parlamenta in skupine Zares, ki je to zakonodajo imela pripravljeno. Takrat smo jo tudi že na nek način videli, dobili seznanitev, da se to bo vložilo. Prvi korak pa je bil izgnati župane iz parlamenta, ker so to največji škodljivci v parlamentu. Tako je bilo splošno javno mnenje, tako je bilo mnenje določenih poslanskih skupin. Ob tem, da so podatki jasno kazali, da je županov poslancev iz vsakega mandata v mandata vedno manj. V prejšnjem sklicu mislim, da jih je bilo 11, v prejšnjih mandatih pa je bila to precej močna skupina. Za javnost se je operiralo, da so župani tisti, ki se znotraj parlamenta združujejo in so neka tiha opozicija čemur koli – oni lahko vse

izglasujejo. To so govorili nekateri, ki se na zadeve absolutno ne spoznajo in so s tem deplasirali in omadeževali tudi župane kot take. Mislim, da je to napačni pristop. Govorilo se je, da lahko župani vplivajo na kakršno koli odločitev v parlamentu, na drugi strani pa je ta nezdružljivost, ki so jo tako veselo zagovarjali, za njih neproblematična v primeru zdravnikov, profesorjev in raznih drugih vplivnih skupin, ki ravno tako lahko v nekem koraku na zakonodajo vplivajo in so lahko ravno tako pod vprašajem, ampak o koruptivnosti se je govorilo samo za župane. Osebno moram povedati, da nobenega takega primera ne poznam in tudi oni ga niso navajali. Ob tem da so navajali, da župan ima neko absolutno moč in je zakonodajalec v dveh primerih – to so govorili pravniki. Župan na lokalnem nivoju ne sprejema odlokov, sprejema jih občinski svet. V tem primeru so problematični občinski svetniki in poslanci, ker dvakrat sprejemajo zakonodajo, na državni in lokalni ravni, ampak to za eminentne pravnike ni bilo nobeno stališče. Hočem povedati, da ko sprejemamo to zakonodajo, ki je tudi sedaj vložena, je pa treba neka dejstva malo bolj previdno pogledati in prebrati ter dokazati.

V samem zakonu je govora v predhodnih odločbah tudi o tem, da bo veljal retroaktivno. Upam, da se zavedajo – ti, ki to predlagajo –, kaj pomeni tudi za vse občinske svetnike, župane in vse ostale, ki jih bo mogoče ta zakonodaja tretirala. Govori tudi o tem, da nimajo pravice do nadomestila. To je skregano tudi z ustavnimi členi, ki jih imamo v naši ustavi. Ko prebiramo to zakonodajo, ki je bila, kot sem rekel, predstavljena že s strani Zaresa v prejšnjem mandatu in je to samo nadaljevale, sem kar malo razočaran. Navaja se, običajno se vedno operira s tem, da to imajo vse sosednje države, ki so znotraj Evropske unije in vedno se zgledujemo po nekom. V tem primeru, če ste pozorno pogledali, se navaja Estonija, navaja Latvija, Portugalska in Španija – kot primere. V nobenem od teh primerov, ki jih navajajo, ni že zadosten razlog, da je nekdo pravnomočno v postopku, ampak vedno tudi v teh primerih govorijo o tem, da je dokončnost vedno pravnomočna obsodba, ne pa sum ali pa nek drug postopek.

Tako to zakonodajo zelo težko podprem, tako kot je predstavljena, tudi iz razloga, ker vem, na kakšen način je bila pripravljena in kako se je tudi na nek način procesira in na nek način se poskuša skozi ta pritisk in govora o tem, da to ulica zahteva in da to neka javnost zahteva, ustvariti vtis, da smo vsi poslanci, župani, pa vsi funkcionarji na nek način že a priori koruptivni in zato moramo sprejeti neko zakonodajo, ki nas bo omejevala. Ves čas se poudarja ta primerjava, da funkcionarji ne smejo oziroma niso dolžni izpolnjevati nobenih kriterijev, uradniki pa. Nihče pa se ne sprašuje o tem, da uradniki gredo v neko službo za nedoločen čas in so na nek način tudi na dolgi rok nekako zaščiteni in so tudi skozi druge normative varni. Funkcionarji – naslednji dan so lahko volitve, naslednji mesec so lahko volitve. In jasno, da vsak, ki gre v politiko, ali v županisko funkcijo, ali v funkcijo poslanca, se zaveda, da je na prepihu in da mora biti kredibilen, ker v naslednjem koraku ne bo mogel nastopiti, če pride do predčasnih volitev ali česar koli. In a priori dajati vse te funkcionarje v isti koš! Moja izkušnja iz zadnjega tedna je tudi takšna, da se na osnovi neke dezinformacije lahko naredi velika zgodba, vrže neko slabo luč na nekoga, brez da se sploh upoštevajo kakršna koli dejstva, kar je bilo lepo razvidno tudi iz ostalih razprav.

Treba se je vprašati, kaj o etičnosti in morali in zaupanju tudi v druge institucije, v medije, pa še koga. Če gremo čisto na banalno zadevo, ki je tudi lahko za nekoga vprašanje, pa se noben o tem ne vpraša. Za našega predsednika je verjetno protikorupcijska komisija dobivala poročila, in to tudi v poročilu navede, vsa ta leta: 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011. Vsa ta leta je bil on dolžan poročati in je tudi komisija priznala, da je poročal, sicer z majhnim zaostankom. Potem se pa nekdo vpraša, kako da šele zdaj odkrijejo, da je pa nekaj narobe leta 2004, 2005, 2006, 2007 in to v poročilu leta 2012, 2013 navajajo. Ali se potem kdo vpraša tudi o zaupanju v te institucije? Mislim, da se je to treba vprašati. Če je za nekoga to katastrofa, je to njegov problem. O etičnosti in zaupanju in moralnosti in načelnosti pa se lahko vprašamo tudi, tako kot je že bilo prej rečeno pri nekaterih glasovanjih, ravno tistih, ki vlagajo določeno zakonodajo zdaj v proceduro. Najbolj sporno pa je, in to je tudi kolega Simčič prej lepo obrazložil v svojem daljšem govoru, kaj je z etičnostjo predvsem medijev in javnih glasil, ki v določenih primerih tudi kreirajo politiko, ne pa, da jo kreirajo poslanci in župani, pa še kdo drug. Zakonov ne bom podprl.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Prevca ni. Gospod Lah, za njim Jani Möderndorfer in potem Jožef Jerovšek in Janez Ribič.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospa predsedujoča. Tudi jaz ne podpiram te zakonodaje. Mislim pa, da je že od predlagatelja bilo neumestno ali nespametno, da za tiste zakone, ki rabijo podporo 60 poslancev, zdaj govori, da če ne bodo šli ti skozi, da bodo vse umaknili. Da se prej ne pozanimajo pri drugih strankah, ali vsaj malo podpirajo to zakonodajo, če rabijo 60 glasov v parlamentu, in kar vlagajo in pričakujejo, da bomo v 12-urnem tratenju časa v Državnem zboru prišli do takšnih dopolnitev, da bomo prišli do dvotretjinskega soglasja in to zakonodajo potem dali v naslednje branje!

Dotaknil bi se načela nedolžnosti in načela sorazmernosti. Tukaj predlagatelj

predlaga, da bi že s pravnomočno obtožnico prenehala funkcija tako župana kot poslanca v Državnem zboru in v nadaljevanju, če bi bil pravnomočno v postopku oproščen, ima pravico do odškodnine po splošnih pravilih obligacijskega prava. Tudi iz primerjav, ki so bile navedene za nekatere druge države – poslanec ali župan se začasno umakne s funkcije za tisti čas, ko se opravi sojenje, in na koncu, če je oproščen, se funkcija nadaljuje. Pri nas tega ni. Pri nas verjetno ne izbiramo sredstev, kako odstraniti nekoga in s pravnomočno obtožnico se rešiš župana, poslanca za vse večne čase! Potem lahko on na sodišču zahteva neko odškodnino za to, da mu je praktično uničena kariera, da je lahko uničeno tudi življenje v tem času – to nikogar ne briga. Se pravi, da s tem zakonom hočemo doseči samo nek osnovni prag za medijske linče, ki smo jim priča toliko tudi med našimi kolegi. Bojim se, da če bomo tako nadaljevali, da bo ta zadnja vrsta hitro polna in verjetno bo ta zakon namenjen temu, da ne bo nikogar več v zadnji vrsti, ampak bodo tisti, ki pač ne sodijo v parlament zaradi takšnih in drugačnih neetičnih načel in tako naprej.

Potem načelo sorazmernosti. Če pogledamo župane, malo sem preveril, kaj bi pomenilo sprejetje takšnega zakona v primeru, ko župan oziroma nek uradnik na občini ne izpelje pravočasno javnega naročila, in je za to kriv župan. Nekaterim županom, ki so bili že obsojeni na tri mesece pogojne kazni, bi jim zdaj prenehal mandat samo zaradi tega, ker nek uradnik ni izpeljal javnega naročila, ki jih ima srednje velika občina verjetno tudi nekaj 10 ali celo 100 na leto, ker je župan odgovoren. Če bi bila kaznovana oba, tako župan kot uradnik, s tremi meseci zaporne kazni, bi uradnik ostal, župan pa bi odšel. Ne vem, če je to pravi način. Samo nekaj primerov bi povedal. Recimo, za evropske projekte, kohezijske projekte smo imeli pripravo projektov po rumeni in rdeči knjigi. Tisti, ki ste bili župani ali ste, to poznate. Kar naenkrat je ministrstvo zahtevalo gradbeno dovoljenje, ki ga je treba imeti po rdeči knjigi, po rumeni knjigi pa je to upravičen strošek. Se pravi, vsem, ki so postopek peljali po rumeni knjigi, so vsi projekti izpadli in naenkrat je občina morala še določene naročila izvesti v kratkem času, če je hotela še ujeti vse roke za izvedbo tega projekta. Treba je bilo spremeniti občinski proračun, javna naročila izpeljati. Vemo, da je treba izpeljati javno naročilo že za vsa naročila nad 20 tisoč evrov, za investicije pa nad 40 tisoč evri. In župan za projekt, za katerega se je porabllo že milijon ali več evrov in ki bo sedaj propadel, mora nekaj storiti. V tem primeru se odreče svoje funkcije, zato da bo rešil projekt, ker teoretično drugače ni mogoče. Lahko, ampak za to ni on kriv! Če govorimo pa o gospodarnosti, bi se verjetno raje odločil, da občina dobi par milijonov, kot pa da mu ostane funkcija.

Če pa govorimo o sorazmernosti, ali je tak prekršek sorazmeren s kaznijo, ki po tem zakonu doleti tega župana – mislim, da ni. Se pa strinjam s tem, da če so ljudje izvolili nekega župana in da so se zmotili, da damo možnosti odpoklica tega župana, vendar je prag 2 %, to smo slišali že od gospoda Tonina, očitno prenizek. Ampak ta prag 2 %, ko se začnejo postopki, je osnova za medijski linč, ki sledi. To, če ne bodo zbrani podpisi 30 % vseh volivcev, kar v večini primerov verjetno ne bodo, to ni pomembno, ker on bo kaznovan že s tem, ko se je nekdo spomnil, da odstavi župana, naprej pa delajo mediji, tako kot imamo priliko videti.

Potem se sprašujemo, glede na to, da je v prejšnjem mandatu predsednik Državnega zbora gospod Gantar izjavil konec mandata, da je največji uspeh njegovega mandata ta, da smo spravili župane iz parlamenta. To ste lahko videli na začetku tega mandata po televiziji in njegovo izjavo, čeprav je to redek primer. Zakaj? Če bi bilo več županov v tem parlamentu, ki so tisti, ki so že več mandatov, bi verjetno marsikaj že postorili. Župan, ki je bil izvoljen dvakrat ali trikrat – verjemite mi, da sodi v parlament! Trikrat se je moral preizkusiti in nekaj narediti, da je prišel v parlament. Mi smo jih enostavno izbrisali, da jih ni več. Tukaj je kolega sedel takrat, verjetno se nekateri spomnite, z rdečo majico z napisom: "Če sem jaz župan poslanec največji problem v tej državi, potem ta država res nima velikih problemov." Tu se strinjam z vso razpravo gospoda Brulca, ki je tudi bil bivši župan, da ni sedaj trenutek, da se ukvarjamo cel dan s temi problemi, ko jih imamo toliko bolj pomembnih glede koriščenja evropskih sredstev, glede zagotavljanja novih delovnih mest in ne vem kaj še vse bi lahko našteli. V lanskem letu naj bi od vseh investicij bilo 67 % investiciji, ki so jih vodile občine. To je statistika. Verjetno tudi za letos imamo bistveno drugače, ker investicije so padle in do sedaj še nisem slišal ocene, da so občine slabo gospodarile z denarjem, ki jim je bil namenjen. To priznavajo vsi strokovnjaki in vse stranke. Zakaj se potem spravljamo na občinske svetnike, na župane s takimi zakoni? Črpanje evropskih sredstev, kohezijskih projektov – poglejte, kakšen odstotek teh investicij je na plečih občin! Pa se vsi bojimo, da ta sredstva ne bodo počrpana. Po drugi strani jih pa z vso zakonodajo, tako Zakonom o javnih naročilih kot s takimi zakoni, omejujemo do onemoglosti. Zakaj? Ali se bojimo uspešno izpeljanih projektov? Ali se bojimo popularnosti teh županov, ki po moje niso politiki, ampak so prej menedžerji?

Kolegica, ki je zdaj ni v dvorani, mi je pred nekaj dnevi rekla, da ni preveč dobro zajahati val populizma in da je to vodilo določenih strank ali politikov. Mislim, da je ta zakonodaja čisti dokaz za jahanje na valu populizma tistih, ki se zbirajo na ulicah zaradi tega, da bomo popularni še naprej, pa če kaj dosežemo ali ne. Mislim, da je nespametno in bolje, da bi to prej umaknili, kot pa da cel dan porabimo za tako zakonodajo, ki vsem nam še dodatno škodi, tudi nam, ki sedimo tu, in ne

bomo pridobili na ugledu parlamenta s takimi predlogi in tako zakonodajo. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Lah.

No, zdaj imamo za nadaljnjo razpravo prijavljene: Janeza Ribiča, ki ga ni, Jožefa Jerovška, ki ga ni, Jožefa Horvata, Jasmino Opec, Franca Juršo, ki jih ni, in prva, ki je med nami, je mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Zdi se mi, da je bila pametna odločitev Kolegija predsednika oziroma takrat podpredsednika Državnega zbora, da je obravnavo 6 predlogov novel zakonov združil v eno točko, dal skupen uvod in tudi omogočil, da razprava teče o vseh predlaganih zakonih. Zakaj – splošna obravnava je namenjena ravno temu, da se opredelimo do namenov in ciljev in so to izrazito politične odločitve v zvezi s predlogi zakonodaje. Zato bi se zaustavila ob tistih stvareh, ki so bile zdaj nekajkrat rečene in kar so tudi predlagatelji posebej poudarjali.

Omenjali so pričakovanje ali zahtevo, da se dvigne politična kultura. Če si kdo predstavlja politično kulturo samo kot kakovost in kultiviranost politične razprave, je zame bistvena sestavina politične kulture tudi to, da razumemo, kako je takrat, ko razpravljamo o vlogi poslank in poslancev, o njihovih stališčih, sestavina te politične kulture tudi priznavanje pluralnosti stališč, različnosti pogledov in spoštljivega obravnavanja do različnih pogledov na iste stvari. Zato je popolnoma razumljivo, da so moji pogledi na ustreznost trenutka, v katerem razpravljamo o tako občutljivi temi, kot so vstopni pogoji za nastop politične funkcije ali pogoji za odpoklic s politične funkcije, drugačni, kot so pogledi koga drugega. Sama namreč menim, da je treba na Državni zbor kot na najvišjo zakonodajno vejo oblasti gledati, da ima poleg razdeljevanja evropskih sredstev, gospodarskih tem, finančnih tem opraviti tudi s temami, ki zadevajo javni sektor v najširšem pomenu besede in tudi družbo kot celoto, kamor pa politična kultura in razprava o pomembnih družbenih temah tudi sodi. Če temu dodam še, da smo v času, v katerem je veliko govora o predčasnih volitvah, je razprava o tem, kaj pravzaprav ljudje pričakujejo od tega, kakšen naj bi bil politik oziroma nosilec javne funkcije, v primernem času zaradi tega, ker je veliko pozivov k predčasnim volitvam. Take teme smo že odpirali v takem času.

Zdi se mi prav, da tisti, ki zdaj v demonstracijah, javno v medijih ali po spletu zahtevajo ali predlagajo različne vstopne pogoje, večjo vlogo civilne družbe, do tega, da bi poslance in poslanke žrebali, da bi vedeli, kaj pomeni biti nosilec politične funkcije, da hočejo ljudje brati kot odprto dlan. Bom brez navajanja imen povedala, da boste videli, o čem razmišljam: o nadomestnih volitvah in več kandidatih. Kdo je imel najmanj težav z razkrivanjem materialnega položaja? Tisti, ki je že v politiki. In največ težav je imel s tem tisti, ki politične izkušnje še nima. To je tisto! Ali bo kdo hotel pokazati svoje premoženje tako, kot to veleva zakon? Tista druga stvar, ki bi jo rada omenila v zvezi s tem, je, da se zakonodaja precej spreminja in da se zahteve po dostopnosti podatkov javnosti vedno širijo, vedno več je tega. Tudi Zakon o preprečevanju korupcije se je spreminjal in je treba vedeti, kaj je bilo funkcionarjem treba prijavljati nekoč in kaj jim je treba prijavljati zdaj. Tako da stvari se spreminjajo, tudi načini preverjanja premoženja so različni.

Tu bi še na tretji vidik politične kulture rada opozorila, ta je danes prihajal v zelo očitni obliki do izraza: zakoni, ki jih obravnavamo, naj bi bilo univerzalni. Tako kot so se jih lotevali nekateri v razpravi, pa niso kazali te podobe zaradi tega, ker če je kaj za koalicijskega poslanca nujno, je to tudi za opozicijskega in obratno. Tu ne gre za delitev na koalicijo in opozicijo. Zakonske norme so za vse ljudi enake. Pri tem se mi zdi pomembno opozoriti, da je tako kot pri sovražnem govoru marsikdaj položaj ali sobesedilo tisto, ki odloča o tem, kako na določen problem zremo. Za nekoga je, če se na njegovega somišljenika nanaša, tudi politično drugače oblikovano stališče že kar sovražni govor, za drugega v obrnjeni situaciji.

Poglejte, nekateri so zapisali, da smo nekateri po miselnosti v prejšnjem stoletju. Jaz sem v prejšnjem stoletju kar rada. Prejšnje stoletje je ženskam prineslo aktivno in pasivno volilno pravico. Vse je odvisno od tega, s katere točke presojamo zadeve. Kot predstavnica zakonodajne veje oblasti pa nikakor ne moremo pristati na to, da bi prevzela stališče tistih, ki menijo, da so zakoni postavljeni zato, da se jih krši. Zato se mi zdi, da je spoštovanje zakonodaje, spoštovanje ustave za nosilca politične funkcije absolutna zahteva, ki ne more biti v nobenem trenutku postavljena pod dvom ali postavljena v kontekst, češ, zdaj pa ni ustrezen čas, da bi o tej odgovornosti razpravljali. Tudi nobene minule zasluge o tem ne morejo odločati. Bila sem – tisti, ki me od prej poznajo – vneta zagovornica ločitve ali nezdružljivosti županske in poslanske funkcije. Ne bom v podrobnosti zahajala zakaj, ampak kar nekaj zakonov smo sprejeli ali nekaj določil v zakonih, ki so bili rezultat lokalnega lobiranja in se nam še utegne kaj zgoditi. Ne glede na to, da bi morali kot poslanke in poslanci videti celoto, potem podležemo nekemu lokalnemu interesu, ki se lahko kasneje izkaže za slab interes, ki ima lahko tudi negativne učinke. Tisto, kar sodi tudi v polje politične kulture – je pa zvezano ne več z vstopanjem v politiko, ampak z možnostjo odpoklica –, je pa problem sprejemanja objektivne in subjektivne odgovornosti. Tam, kjer se mi zdi, da smo – pa za to niso potrebne stoletne izkušnje parlamentarne ali ne vem kakšne, to je stvar posameznikove drže – tam,

kjer smo najslabši, je sposobnost sprejemanja objektivne odgovornosti. Za subjektivno se ve, da mora biti direktno dokazana. Tisto, kar pa je treba sprejeti nase, če si nosilec javne funkcije, je pa tudi objektivna odgovornost.

Primerov, ko so posamezniki sposobni sprejeti nase objektivno odgovornost in z vsemi pravnimi sredstvi uveljavljati dokazovanje svojega položaja z odbiro ustreznih pravnih poti in se potem vračati k tistemu vprašanju na izvor, takih primerov pri nas ni veliko. Tisto, kar je zame velik problem pri politični kulturi, je, da je politična kultura zvezana vedno tudi s sistemom vrednot. So vrednote, ki so univerzalne, in so vrednote, ki se spreminjajo. Ko so vključene tiste vrednote, ki so različne od vrednot posameznikov, je to marsikdaj za posameznike zelo nezdružljivo s pojmom politična kultura.

Tisto, s čimer bi rada še končala, je pa to. Govora je bilo o tem, kako je za nosilce političnih funkcij potrebno, zato da uveljavljajo volilno pravico, izpolnjevati pravzaprav en sam pogoj, to je polnoletnost. No, zakoni določajo lahko potem tudi še kaj drugega. Mislim, da se nekateri zelo radi ukvarjajo s tem vprašanje na, po moje, nedopusten način. Spomnim se posameznikov, uglednih posameznikov, ki so trdili, da bi smel biti poslanec samo nekdo, ki je po svoji strokovni izobrazbi pravnik. Če bi to veljalo, potem nam Državni zbor res ne bi bil potreben. Državni zbor je pač sestavljen po drugačnih principih in meni se zdi, da mora biti to zakonodajno telo prerez družbe. Zato tudi toliko zagovarjam paritetno demokracijo in zato smo v preteklosti že sprejeli kakšne določbe, ki omogočajo večjo zastopanost žensk, zato so tudi vedno pozivi, da smo starostno razpršeni, in tudi prav je, da smo po svoji strokovni usmerjenosti različni. Tisto, kar pa je pomembno za nosilca politične funkcije, je, da posameznik na neki politični funkciji ne rešuje svojega eksistenčnega problema, ker to omejuje svobodo in kakovost njegovega odločanja.

Ko se moram odločati o teh šestih zakonih, imam še vedno največjo zadrego s tem, da sta dva zakona taka, ki terjata dvotretjinsko večino in potem ta paket ne bo uravnotežen. Zvezano s tem je tudi, ali bomo delali – ne razumite me napak, ni cinično – red samo na lokalni ravni in zaradi te opustitve dvotretjinskih zakonov izpustili urejanje zadev na državni ravni. Moj temeljni pomislek pa je, ali so stvari zastavljene tako, da ne bomo zaradi premajhne domišljenosti določb v tem zakonu kasneje plačevali ceno, ki bo bremenila javne finance. Drugače je pa urediti stvari zagotovo treba, pa ne glede na to, ali je koalicija že sestavljena ali koalicija še ni sestavljena. 90 nas v parlamentu še vedno sedi. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims. Potem Vlada in predlagatelj, gospod Braniselj.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo, še enkrat.

Moram povedati, da sem besed predgovornice bil zelo vesel, ker v tistem delu, ko govori o univerzalnosti vrednot, ki bi jih morali prepoznavati vsi in o njih tudi soglašati, se z njo v celoti strinjam. Vsaka politika bi morala temeljiti na vrednotah in politika, ki ne temelji na univerzalnih vrednotah, ni moderna politika, sodi v drug prostor in čas. Vendar, če želimo, da nas ljudje prepoznajo kot politike, ki zastopamo univerzalne vrednote, bi morali biti za začetek dosledni sami pri sebi.

V teh zakonih, ki so danes pred nami, je na primer predviden odpoklic župana s posebnim referendumom za odpoklic, to je zagotovo rešitev, ki je vredna premisleka, ampak vredno podpore pa bi bilo, če bi najprej taka merila uveljavili sami pri sebi in sprejeli pravne akte tako, da bi omogočili tudi odpoklic poslanca. Strinjam se s tistimi, ki ste rekli, da je to v proporcionalnem volilnem sistemu težko narediti, ker vedno se tukaj lahko skriješ za politično stranko. Zaradi tega bi bilo dobro, če govorimo o univerzalnih vrednotah, da se poenotimo vsaj v tistih, o katerih obstaja načelno soglasje v praktično vseh demokratičnih držav. To pa je, da za razvoj države, ki mora biti temeljni cilj, potrebujemo demokratično pluralno okolje, potrebujemo stabilno gospodarsko okolje in potrebujemo spoštovanje demokratičnih vrednot, tako da je glas ljudstva, ki je edini dejanski nosilec oblasti v demokraciji, tisti, ki ima prvo in zadnjo besedo. V Sloveniji naš sedanji sistem, žal to se prav v teh dneh zelo jasno kaže, ne izpolnjuje nobenega od teh kriterijev.

Ko govorite o univerzalnosti vrednost, potem je ena od njih tudi to, da bi morala veljati enaka merila za vse; če se predlaga odpoklic županu, bi vsaj v tistem paketu morali predlagati odpoklic poslanca. Če bi se strinjali o teh univerzalnih vrednotah, da potrebujemo v mandatu stabilen gospodarski prostor za podjetništvo, da ljudje vedo, v kakšnem okolju se gibljejo, da ljudje presojajo o osebah, ko gredo na volitve, in ne gledajo samo političnih strank ali njihovih predsednikov, potem je seveda treba poseči po drugem orodju, kot je danes pred nami; treba bo poseči v ustavo in se odločiti za dvokrožni večinski volilni sistem. Ta edini omogoča vse to, o čemer smo danes govorili. Dokler pa imamo proporcionalni volilni sistem, pa lahko vse te omejitve, ki so tukaj, tudi kdo zapiše v zakon, pa učinek ne bo tak, kot si morda kdo želi; ker še vedno bodo vse tiste stranpoti prisotne, stalna pogajanja, preobrati, nestabilni gospodarski prostor in, če želite, tudi nestabilen demokratični prostor, v katerem veljajo danes takšni principi, jutri pa takšni, odvisno od položaja, v katerem se kdo nahaja.

Sam lahko rečem, da sem vesel, da pripadam stranki, ki je bila dosledna, in tudi sam sem v tem dosleden, neodvisno od tega, ali komu dobro kaže, neodvisno od tega, ali smo v takšni ali drugačni poziciji, vedno sem zagovarjal

dvokrožni večinski volilni sistem – ker to je bilo za Slovenijo nujno! To, kar imamo mi zdaj, oprostite, ne vodi nikamor. To se najboljše videlo v teh dneh, ko se je najprej v nastajajoči garmin koaliciji preračunalo, razdelilo stolčke, resorje, zdaj se pa šele pogovarjajo o programu. Mi bi rabili prostor, v katerem imaš najprej program, potem za tem stojijo ustrezni ljudje in o tem odločijo volivci in njihova beseda je dokončna in veljati mora cel mandat. Če pa se kaj zgodi – kajti že Churchill je rekel: "Zaupanje je dobro, kontrola pa je še boljša," – bi pa morali za vsemi, brez izjeme, tudi za poslanci, za njimi še najprej, stati možnost odpoklica, se pravi referenduma, na katerem bi odločali, ali nekdo lahko še naprej opravlja funkcijo ali ne. Pa bi bila situacija v Sloveniji, trdno sem prepričan, ko gre za spoštovanje demokratičnih vrednot, ko gre za spoštovanje etike, ko gre za doslednost v svojih besedah in dejanjih, bistveno drugačna, kot je danes. Potem se ne bi zgodilo, da imamo tistega, ki največ govori o etiki v tem parlamentu, pa je vlekel nadomestilo in hkrati mastno služil zelo dolgo časovno obdobje. Ker o tem bi se ljudje lahko odločili neposredno, tudi o vsem drugem, o katerem ste ali morda še boste spregovorili danes in v naslednjih dneh. Ampak, odločiti bi morala volja volivcev in njihova beseda bi morala biti zadnja: brez omejitev, brez vnaprejšnjih ne vem kakšnih rezov in predpisov, bi to povsem zadoščalo.

Če pa ostane sedanji sistem, v katerem smo vedno znova priče takšnemu in drugačnemu trgovanju, večno novim koalicijam, ki so znotraj blokirane, ker nekdo drugega izsiljuje, ker itak nastanejo "ad hoc", potem pa to ne vodi v nek dolgoročen razvoj. Ne v dolgoročen razvoj politične kulture, ne v dolgoročen razvoj gospodarskega sistema, ne v dolgoročen razvoj uspešnega podjetništva, ki bi se uveljavljalo na svetovnem trgu. To je slovenski problem in zaradi tega ves čas hodimo kot maček okoli vrele kaše, ne govorimo pa o bistvu, ki ste ga sicer nekateri priznali, ampak že v naslednjem stavku negirali sami sebe, to pa je, da bi morali enkrat odkrito spregovoriti o celotnem sistemu in predvsem o volilnem sistemu. Kajti vedno je tako, da se morajo ljudje do nečesa opredeliti pozitivno, se v tem prepoznati, prepoznati svoj interes, svoje vrednote, potem bo to njihovo, bodo to iskreno sprejeli, bodo s tem živeli in potem bo demokracija živela kot takšna. Ljudje morajo imeti temeljno zaupanje v sistem in institucije sistema, sicer na dolgi rok nobena demokracija ne more biti uspešna, celo vprašanje je, kako se izrodi; in se lahko izrodi. Če se ne bomo sposobni pogovarjati, se bo o tem verjetno čez čas pogovarjal nekdo drug, ampak takrat bodo gospodarske in družbene razmere še slabše, kot so danes. Zaradi tega apriornega zavračanja spregovoriti o bistvu problema – pač ne morem razumeti! Zaradi tega tudi osebno ne ocenjujem kot pozitivno te predloge, ki so pred nami, ne morem jih oceniti niti v imenu SDS kot pozitivne. Takšni, kot so, so v očitnem nasprotju s slovensko ustavo. O tem, upam, da se zdaj že vendarle vsi strinjamo. In takšni kot so, v tem trenutku ne služijo ničemer drugemu kot dimu za prikrivanje nastajajoče garmin koalicije, ki si najprej razdeli stolčke, potem pa se začne pogovarjati o programu. To je, oprostite, nekaj, kar ni v interesu ne ciljev, ki ste jih sami danes opredelili, o višanju politične kulture – ki, mimogrede, zahteva, da se o stvareh spregovori odkrito in brez sprenevedanja –, niti ni v razvojnem interesu države Slovenije. Je pa zagotovo v interesu tistih, ki želite čim dlje na ta način vztrajati na oblasti.

Vendar prej ali slej, kot rečeno, se bo o teh stvareh treba zelo jasno pomeniti. Takrat najbrž ne bo treba sprejemati takih zakonov; če pa bi se odločili za katero od teh omejitev, pa je jasno, da je treba tako omejitev zapisati v ustavo, predvsem pa ne zavajati javnosti z res popolnoma demagoškimi predlogi, kot je tisti, ko v ustavi za predsednika države zelo jasno piše, pod kakšnimi izjemno zahtevnimi pogoji se lahko proti njemu sproži ustavna tožba pred Ustavnim sodiščem, tukaj je pa predlagano, da v trenutku, ko bi bila proti njemu vložena pravnomočna obtožnica, bi mu pa prenehala funkcija. Če je kdo prepričan, da je to skladno z ustavnim načelom, naj dvigne roko, ampak kolikor vidim, zdaj ni nobene dvignjene roke v tej dvorani. To je pravzaprav tisto, kar na nek način razgalja te zakone. Taki zakoni, kot so, niso skladni niti s tistim temeljnim načelom, ki ste ga sami opredelili, da želite pripomoček k višanju ravni politične kulture. Ta na konec koncev zahteva tudi toliko strokovnosti in zavesti, da ne vlagaš nečesa, za kar je vnaprej jasno, da je popolnoma neuresničljivo in celo protipravno.

Za konec lahko samo še enkrat ponovim. Tisto, kar Slovenija potrebuje, je, da bi se uskladili, dosegli soglasje – in trdim, da nekoč smo ga že – o tem, kaj Slovenija potrebuje; da so temeljne vrednote vse demokratične vrednote, ki jih priznava tudi združena Evropa; da potrebujemo učinkovito stabilno gospodarsko okolje in ko se bomo strinjali o teh vrednotah, da bomo v okviru teh vrednot iskali tiste rešitve, ki bodo za Slovenijo najboljše. V SDS vam za to še enkrat predlagamo dvokrožni večinski volilni sistem in ob tem možnost, da bi ljudje dejansko odločali o tem, kdo jih zastopa v parlamentu, in da bi bila ta vez med njimi, med ljudmi torej, med volivci in izvoljenimi poslanci, neposredna in ves čas še kako močna. In še nekaj bi to povzročilo: spremenilo bi odnos katere koli izvršilne oblasti do parlamenta. V večinskem volilnem sistemu je popolnoma normalno, da ministri pridejo za vsakega poslanca posebej vprašati, kako bo glasoval in še kako upoštevajo njihovo mnenje. Kar poglejte, kako deluje ameriški kongres ali pa kakšen drug primerljiv parlament demokratične države s takšno dolgoletno tradicijo. Pri nas, kot veste, je velikokrat vse drugače. Zaradi tega, dokler si teh temeljnih stvari ne postavimo tako, da bodo dejansko funkcionirale, da bodo

dejansko omogočene uresničitve tistih vrednot, ki jih želimo, do takrat pač bomo izgubljali čas s tovrstnimi predlogi, ki so, žal, očitno protiustavni.

V SDS predlagamo, da gremo k bistvu, da spregovorimo o vrednotah, o razvoju in poiščemo čim prej ustrezne rešitve.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Braniselj, v imenu predlagateljev želite besedo. Izvolite.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala lepa.

Rečeno je bilo, da ni primeren trenutek, da se lotevamo takšne zakonodaje, kot je ta trenutek pred nami. Ravno ta trenutek je pravi trenutek, da se tega lotevamo. Nimamo nekih koalicij, nimamo nekih zavez in nimamo neke vlade, ki bi jo morali poslušati, kako naj Državni zbor glasuje. Sami bomo odločali o tem, kakšne zakone bomo tukaj sprejemali; o nas sprejemamo zakone in verjetno še o ostalih funkcionarjih v politiki. Če kdaj, potem je zdaj trenutek, da se te zadeve lotimo.

Res je, tudi sam sem mnenja, da ima nekaj pomanjkljivosti ves ta sveženj, ki je pred nami. Z zanimanjem sem spremljal vse tiste, ki ste konstruktivno in dobronamerno opozorili na te pomanjkljivosti. Če bo šla ta zadeva naprej, bomo seveda to odpravili, z iskreno željo, da pridemo do dobrih rešitev, ki bodo dejansko pomenile v tem delu dvig političnih standardov, ki jih ta trenutek pogrešamo.

Vse prevečkrat govorimo o protiustavnosti na pamet, žal je temu tako. Moram reči, zgolj s floskulo protiustavnosti ne moremo odpraviti, ne moremo vsebinsko o zadevi razpravljati. Že uvodoma sem se tega dotaknil in sem temu namenil kar precej časa, da sem pojasnil, zakaj takšne predlagane rešitve niso protiustavne. Seveda pa bomo to lahko videli šele v nadaljevanju postopka, ko bo o tem dala mnenje tudi Zakonodajno-pravna služba in mogoče še kakšna druga institucija. Vendar, poseg v aktivno in pasivno volilno pravico je po ustavi mogoč. Mogoč je, če na to napotuje ustava sama, in to imamo v 82. členu, ki govori o poslancih. Tam ustava sama govori o tem, da se lahko glede kandidiranja poslancev in mandata poslancev v zakonu posebej določijo kriteriji, to imamo zdaj na 6 mesecev zaporne kazni, takrat preneha funkcija. V čem je protiustavnost, če ta prag določimo na 3 mesece zaporne kazni? Če ne drugega, je ta zadeva izrecno ustavna. In drugi pogoj, kjer ustava dopušča poseg v te človekove pravice, pa je, če je poseg potreben zaradi varstva človekovih pravic, drugih, ali varstva javnega interesa, če se z njim varuje pravice drugih – 15. člen, tretji odstavek te iste ustave. Kaj pa je večji javni interes kot zaupanje v politiko, v pravno državo in v institucije te pravne države?

Kaj pomeni podpora tem novelam, ki so ta trenutek pred nami? Podpora pomeni, da smo za dvig standardov v politiki, to je ta gesta – smo za dvig standardov v politiki, o katerih tako ali tako vsi govorimo in smo vsi za. To je pot, da do tega pridemo. To je tudi znak, da povemo, da zaupamo pravni državi. Zaupamo pravni državi, zaupamo institucijam, če bodo privedle do sodb na način, kot je to potrebno, in ki jih bomo potem tudi vsi spoštovali. In ja – kolega Brulc je prej rekel, da je mogoče malo huda beseda, če obsojene ljudi oziroma storilce kaznivih dejanj, tiste, ki so bili spoznani s pravnomočno sodno odločbo za kaznivo dejanje, imenujem kriminalce. Kako pa se sicer še te ljudi imenuje v tej državi? Zakaj se pa sprenevedamo? Seveda so to kriminalci in za kriminalce ni prostora v tej dvorani in mislim, da nikjer drugje, kjer se izvaja kakršna koli oblast: naj bo to na lokalnem nivoju ali državnem nivoju. Tudi to povejmo ljudem, da se teh sprememb ne bojimo.

Pomislek – dvotretjinska večina je potrebna za dva od teh zakonov, za tista dva, ki sta mogoče tudi najbolj pomembna, Zakon o poslancih in Zakon o Državnem svetu. Državni svet ta trenutek imamo in moramo poskrbeti tudi za to, da se bo tudi tam uveljavil. V primeru, da ta dva zakona ne bosta dobila zahtevane dvotretjinske večine, ta trenutek najavljam, da ostalega svežnja ne bomo naprej forsirali, ker je nemoralno in neodgovorno, da zavrnemo spremembe v Državnem zboru, po isti logiki pa bomo delali spremembe na nižjih ravneh oblasti.

Še enkrat se zahvaljujem za današnjo razpravo, ki sem jo z zanimanjem spremljal, pobral ogromno dobrih predlogov. Vesel sem tudi tega, da ni bila ta razprava predolga in seveda – priporočamo se za podporo, ko bo prišlo do glasovanja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

S tem smo izčrpali celotno listo razpravljavcev, imamo pa na voljo še nekaj časa za razpravo. Zato vas sprašujem, ali bi želel še kdo razpravljati. Vidim, da je več želja po razpravi, zato vas prosim, da se k razpravi prijavite. Prijavljene imamo tri razpravljavce.

Gospod Srečko Meh, izvolite.

SREČKO MEH (PS SD): Gospe in gospodje, tema je zagotovo prava. Tudi trenutek je pravi, da razpravljamo o nosilcih javnih funkcij, ker nam to na nek način govorijo ljudje, pa mi to razumeli ali ne, pa to sprejeli ali ne. Nekateri ste rekli, da je to govorila ulica. Gospe in gospodje, to so govorili ljudje, naše volivke in volivci! Povedali so, da je z nosilci javnih funkcij nekaj narobe in da je treba nekaj narediti in zato je prav, da o tem danes tukaj govorimo. Gre seveda za politično kulturo nas, vsakega posameznika, parlamenta kot celote in ljudi, naroda, če hočete. Ko hodite, gospe in gospodje, čez prehod za pešce tukaj pred Državnim zborom, ali se takrat zavedate, da ste poslanci? Ne, hodite! Veliko vas gledam, ko hodite kar tako čez cesto. Pa je to odziv nas, poslank in poslancev, da spoštujemo zakone, da

smo tisti, ki dajemo zgled; dober in sveta vzgled. Pri vsakem našem dejanju, pri govoru tukaj, pri obnašanju, pri čemer koli, kar pač delamo, ko se slabšalno ali omalovažujoče obračamo na nekoga, dajemo tisto, kar ne bi smeli dajati, in zato je prav, da o tem govorimo.

Mislim, da je načelnost pravzaprav prava. Govorili smo danes o objektivni in subjektivni odgovornosti. Dolga leta sem bil župan v občini in ko sem poslušal zgodbo Ivana Vogrina, ko je obsojen oziroma ko je bil v postopku zaradi nekaj, kar je naredil kot župan leta 2007, potem se zavedam, da se to lahko zgodi tudi meni, za katero koli leto mojega dela v občini. Ampak moja objektivna odgovornost je in takšen standard je bil nekako vpeljan v občini, v kateri sem delal, da bi v takem primeru, kjer bi bil pravnomočno obtožen, pravzaprav moral odstopiti. Tu gre za načelno držo, pa vem, da je to bila objektivna odgovornost, ampak se tudi zavedam, da sem kot župan nosil objektivno odgovornost. Ljudje pa so mi povedali na volitvah, dali so mi zaupanje, ampak to je drža, ki bi jo moral narediti in to sem bil pripravljen tisti trenutek, ko sem kandidiral in bi seveda tudi izvoljen v Državni zbor. To ni dim; ta predlog ni dim, ni zamegljevanje ničesar. Ta predlog jemljem kot tistega, da začnemo govoriti o resničnem problemu. Morda niti ne bo treba sprejeti te zakonodaje ali podobne zakonodaje, o tem pa zagotovo moramo govoriti. Danes je bilo mnogo dobrih predlogov in vse bi kazalo spoštovati, obravnavati tudi zato, da bi bila zakonodaja tista, ki bi jo ljudje spoštovali. Seveda pa se strinjam, da je zakonodaja zato, da jo spoštujemo. Zato bi nekako rekel, da bi bilo prav, da podpremo.

Naj še na nekaj spomnim. Franca Kanglerja bom imenoval, zato ker sva vrsto projektov vodila skupaj, tudi Evropsko kulturno prestolnico. Odstopil je, gospe in gospodje, naredil je po moje prav. Zato, ker so ljudje, njegove občanke in občani, zahtevali in ker ni našel drugega odgovora na to, kako umiriti tisto situacijo. Zato je prav, da mi odgovorno tukaj govorimo o situaciji, v kateri na nek način nosilci javnih funkcij moramo razumeti trenutek in v pravem trenutku narediti tisto, kar ljudje od nas pričakujejo. Lahko je to tudi odpoklic. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Branko .

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani! Vsaj o eni stvari se danes strinjamo, kar sam vidim pozitivno. To, da je treba krepiti zaupanje ljudi v institucije sistema. Tisto, o čemer se ne strinjamo, je pot, ki to omogoča. Namreč, lahko bi te prepovedi, ki so tukaj v predlagani obliki zakonov, kar je napačna pot, zapisali v ustavo. Sam osebno in, trdno sem prepričan, tudi SDS kot celota, bi se bila o tem zagotovo pripravljena pogovarjati. Vendar vas opozarjamo, da to zanesljivo ne bo dovolj. Če želimo zares okrepiti zaupanje ljudi v institucije sistema, da bo demokracija polno zaživela in bomo tudi gospodarsko uspešnejši, potem potrebujemo sistem, v katerem bodo ljudje prepoznali vrednote, ki jim sledijo politiki, kot svoje vrednote, da bodo trdno prepričani, da veljajo enaka merila za vse, da gre za univerzalnost teh vrednot in pravnih rešitev ter dejanj. Potrebujemo sistem, ki bo gospodarsko uspešen in bo omogočal podjetnikom stabilen prostor, v katerem bodo oni svobodno odločali o svojem ravnanju in s tem uspešno tekmovali znotraj meja države Slovenije, Evropske unije in na svetovnem trgu. To je tisto, kar bo potem dejansko okrepilo zaupanje v sitem.

Še nekaj je potrebno. Ljudje kot volivke in volivci morajo iskreno verjeti, da njihov glas odloča in da imajo oni in samo oni vsaj enkrat na volitvah ali pa na referendumu resnično prvo in zadnjo besedo. To pomeni, da ne smejo biti več priče prizorom, ko vedno znova prihaja do trgovanja znotraj politike, do kupovanja raznoraznih glasov, do sprememb in obračanja celotnega političnega stanja na glavo, ko je danes eden tu, jutri je tam, vse je plod trgovanja ali pa če že enkrat neka koalicija nastane, je potem znotraj blokirana, ker jo eden od njenih članov izsiljuje ali po možnosti vsi. To pa pomeni, da potrebujejo ljudje, da bi v to iskreno verjeli, jasno sliko na volitvah, pred volitvami in po njih, kar pomeni, da potrebujejo sliko, ko bodo vnaprej vedeli, kdo je s kom pripravljen sodelovati, kakšen program je skupen program teh, o katerem odločajo, in kateri ljudje stojijo za tem programom, da bodo znali realno oceniti, ali je to pravi program, v katerem oni prepoznavajo svoje vrednote, in ali vidijo v teh ljudeh ljudi, ki so kompetentni, da te njihove vrednote skozi ta program tudi udejanjijo. Takrat bodo ljudje zaupali v sistem.

Odgovor, ki ga ponujamo SDS in ki je edini, ki ga sam poznam, ki izpolnjuje prav vse naštete kriterije, je dvokrožni večinski volilni sistem. Predlagam, da se začnemo resno pogovarjati o teh rešitvah. Slovenija to življenjsko potrebuje. Če bomo še naprej priče stalnim preturbacijam, stalnim trgovanjem, stalnim notranjem blokadam, stalnim spremembam, ki naredijo prostor nestabilen, dražijo denar, ustvarjajo pogoje, ki so podjetnikom neprijazni, in s tem trajno krnijo naš razvoj, ki je pa osnova za blaginjo za vse, tudi za socialno državo, potem bo Slovenija drsela samo še navzdol in samo vprašanje naše politične zrelosti, ali smo iskreni do sebe in do svojih volivcev in to smo to pripravljeni prisegati. Če spremenimo volilni sistem ali nam gre samo za stolčke in vztrajamo pri obstoječim ali pri modifikacijah proporcionalnega, ki je v interesu političnih elit, ali pa smo pripravljeni realno tvegati in stopiti pred ljudmi z imeni in priimki na dvokrožnem večinskem volilnem sistemu. Jaz to storim z veseljem kadar koli. Bomo videli, koliko pripravnosti je za tisto, kar je

v slovenskem interesu, tudi pri vseh ostalih.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Saj če ne bi vzniknila ideja o nujnosti uveljavitve večinskega volilnega sistema, se zdaj k besedi ne bi priglasila. Me pa zelo moti, da je ponudba večinskega volilnega sistema stalna mantra SDS, ki naj bi bila tudi čudežna paličica za rešitev vseh problemov, s katerimi se Slovenija srečuje.

Če smo bili kritični do tega, kakšna je strokovna raven predlaganih zakonov, marsikaj je bilo na račun tega slišati, potem bi bilo dobro pričakovati od največje zdajšnje vladne stranke tudi to, da bi slišala mnenja strokovnjakov, ki opozarjajo, da za države z majhnim številom prebivalstva večinski volilni sistem ni najboljša rešitev. Mene nič ne moti, če imajo možnost na volitvah tudi majhne stranke, bi pa opozorila še na nekaj. Ko se sklicujemo na to, kakšno stabilnost, kakšno spoštovanje vrednot bi večinski volilni sistem prinesel. Poglejmo okrog po Evropi in se vprašajmo: Ali so države z večinskim volilnim sistemom imune na korupcijo? Ali so imune na to, da njihovi parlamentarci niso bili predmet različnih preiskav? Ali pri tistih parlamentarcih niso bile ugotovljene zlorabe? Gre preprosto za to, da ko jaz govorim o vrednotah, govorim z drugačnega zornega kota, kot govori o vrednotah spoštovani gospod Grims. Tu je tista razlika med nami, ki bo vedno obstajala, in tu je temeljni problem: večinski volilni sistem je, to smo že povedali, ko je predsednik, ki zdaj opravlja samo tekoče posle, ponujal rešitev za izhod iz krize in je med naborom ukrepov bil tudi večinski volilni sistem.

Socialni demokrati smo povedali, da za nas večinski volilni sistem ni sprejemljiv. V zvezi s tem ne vidimo potrebe po spremembi ustave na tej točki. In ponavljam: ni rešitev vseh dilem! Če pa je to pot do tega, da se utrjuje neka politična stranka na oblasti, potem pa zlasti nasprotujem.

Rekla bi pa samo še to za konec. Ko govorimo o utrjevanju zaupanja v institucije pravne države, potem mislim, da bi tisti, ki ga kar dobršen del slovenskega prebivalstva šteje za voditelja, ki mu zaupa, bi ta voditelj lahko napravil največ, če bi sam spoštoval institucije pravne države. Pa jih žal ne. In to kaže vedno znova. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Razpravljavcev ni več. Imamo samo en krog v nadaljevanju, zato zaključujemo razpravo.

O predlogih sklepov, da so predlogi zakonov primerni za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali jutri, 7. 3., v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 9., 10., 11., 12., 13. in 14. točko dnevnega reda in s tem tudi 11. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

Imam pa še obvestilo oziroma predsednik odbora ima obvestilo za člane Odbora za zunanje zadeve. Imajo nujno sejo, in sicer ob 15. uri in 15 minut v sejni sobi v kleti na Šubičevi ulici. Hvala lepa.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 6. MARCA 2013 OB 14.36 IN SE JE NADALJEVALA 7. MARCA 2013 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjamo z nadaljevanjem 11. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne moreta udeležiti naslednja poslanka in poslanec, dr. Ljubica Jelušič od 17. ure dalje in gospod Jožef Kavtičnik od 15.30 dalje.

Še enkrat vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog zakona je na 9. seji 12. februarja 2013 obravnaval Odbor za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor članov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Najprej dajem besedo mag. Katarini Hočevar za predstavitev stališča Poslanske skupine Državljanske liste.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo vas vse pozdravljam!

V Državljanski listi obžalujemo, da sprememba Zakona o sistemu plač v javnem sektorju na matičnem delovnem telesu ni dobila zadostne podpore. S predlogom sprememb zakona bi se ukinili dodatki za specializacijo, magisterij in doktorat skoraj 7 tisočim javnim uslužbencem. Do dodatka so danes upravičeni javni uslužbenci pod pogojem, da so si pridobili ustrezen znanstveni naziv iz smeri strokovne izobrazbe, ki je povezana z vsebino dela in ta ni pogoj za zasedbo delovnega mesta. Sama pravica do dodatka tako ni povezana ne z rezultati delati javnega uslužbenca, ne z njegovo delovno učinkovitostjo in ne s pogoji za zasedbo delovnega mesta. Gre nekako izključno za osebno okoliščino zaposlenega. Če v Sloveniji

želimo nadaljevati z modernizacijo javne uprave in priti do cilja, da bo ta dober servis državljanom, potem moramo nagrajevati učinkovito delo in ne zgolj formalne izobrazbe, ki je sicer tudi dobrodošla, vendar so pomembne tudi ostale kompetence in znanje javnih uslužbencev, ki velikokrat v večji meri pripomorejo k uspešnejšemu delu javnih uslužbencev, pa so v javni upravi žal prezrta. Obstoječa ureditev bi lahko rekli, da je na nek način tudi diskriminatorna, in sicer do vseh tistih javnih uslužbencev, ki zasedajo delovna mesta z zahtevano nižjo stopnjo izobrazbe, kot jo imajo, pa ta izobrazba ni specializacija, magisterij ali doktorat. Ti javni uslužbenci za svojo nadstandardno izobrazbo ne prejemajo nobenega dodatka.

Če bo v prihodnje podoben predlog vložen v parlamentarno proceduro, smo mu poslanke in poslanci Državljanske liste naklonjeni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Janez Ribič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora. Spoštovane poslanke in poslanci!

Predlagano novelo Zakona o spremembah plač v javnem sektorju, katere glavni namen je ukinitev pravice do dodatka za specializacijo, magisterij in doktorat na tistih delovnih mestih v javnem sektorju, ki tovrstnih stopenj izobrazbe ne zahtevajo, smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke načeloma podprli. Ocenili smo namreč, da je tovrsten poseg v pravice javnih uslužbencev še dopusten in sledi cilju zmanjšanja javnih izdatkov. Ocenjeni prihranek na letni ravni v primeru uveljavitve tega zakona bi namreč znašal približno 5,5 milijona evrov. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ocenjujemo, da lahko pri obstoječi ureditvi, ki bo očitno ostala še naprej, prihaja do neenakopravnega položaja med javnimi uslužbenci, ki nimajo znanstvenega naziva, ter tistimi, ki le-tega imajo, oboji pa opravljajo popolnoma enake delovne naloge na delovnih mestih, za katere zadostuje, na primer, visokošolska stopnja izobrazbe. Je pa po drugi strani tudi res, da je v javnem sektorju delovnih mest, za katera se zahteva naziv magistra ali doktorja znanosti, sorazmerno malo, medtem ko je vseh javnih uslužbencev, ki posedujejo znanstvene nazive in so upravičeni do dodatka, skoraj 7 tisoč. Morda bi res bilo nekoliko nenavadno, da bi se vsem, ki so vložili svojo energijo, čas in bržkone tudi finančna sredstva popolnoma odvzela pravica do omenjenega dodatka, saj bi se s tem posredno tudi izničili njihov trud, ki so ga vložili v pripravo znanstvenega dela. To bi najbrž vplivalo tudi na njihovo motivacijo za delo.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ne čutimo pretiranega obžalovanja, da se je zakonodajni postopek glede obravnave novele Zakona o sistemu plač v javnem sektorju končal že na matičnem delovnem telesu. Kljub temu pa bodočo koalicijo opozarjamo, da resno pristopi k racionalizaciji javnega sektorja in na tem področju nadaljuje delo Vlade, ki opravlja tekoče posle. Odstop od že sprejetih in predlaganih sistemskih sprememb v javnem sektorju namreč lahko zelo ogrozi proces konsolidacije javnih financ, brez katere pa ni realno pričakovati gospodarskega okrevanja. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo in dobro jutro vsem, spoštovane poslanke in poslanci!

Stališče DeSUSa je naslednje. Postopek obravnavanega zakona, ki ni uspešno prestal obravnave na seji matičnega odbora, je končan. Zato v tem delu obravnave slednje zgolj ugotavljamo in ne odločamo o samem zakonu niti o njegovi vsebini. Res, da je predlagateljev namen z vložitvijo tega zakona bil zgolj in samo racionalnost, smotrnost in legitimnost porabe javnih sredstev, torej varčevanje. Kljub temu pa, četudi gre za varčevalni namen, kar je danes zagotovo nujno, je treba upoštevati pravila postopanja pri sprejemanju zakonodaje. Tu je vlada ignorantsko zaobšla osnovna pravila pripravljanja zakonodajnih predlogov. Predstavniki sindikatov so to jasno izrazili že na seji delovnega telesa. Povedali so, da nikoli do sedaj ni bil popolnoma ignoriran postopek usklajevanja, da se je to zgodilo prvič po desetih letih veljavnosti tega zakona, ki je temeljil z vsemi dogovori na principu usklajevanja z zaposlenimi v javnem sektorju, in da je tovrstno ravnanje vlade precedens. Ne zaradi vsebine predlaganega zakona, marveč zaradi načina priprave njegovega besedila in zaradi ignorantskega odnosa do socialnega dialoga, tudi sama na seji delovnega telesa predloga nisem podprla. Prepričana sem, da se je treba še toliko bolj v času krize in sprejemanja varčevalnih ukrepov pogovarjati, dogovarjati, četudi se v končni fazi ne pride do vsem sprejemljivih zaključkov. Treba je sodelovati. Časi so pač takšni.

Zato dajemo predlog vladi, ne samo v zvezi s tem zakonom, temveč na sploh pri pripravi zakonodaje, naj se dogovarja in se poskuša tudi dogovoriti, naj torej upošteva osnovna pravila ravnanja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Obravnavana sprememba Zakona o sistemu plač v javnem sektorju ukinja dodatek za specializacijo, magisterij in doktorat, do katerega so na podlagi sedanjih določil tega zakona upravičeni javni uslužbenci, pri katerih specializacija ali akademski naziv ni pogoj za opravljanje dela. Do tega dodatka je torej upravičen javni uslužbenec na podlagi pridobljenega akademskega naziva iz smeri strokovne izobrazbe, ki se zahteva za opravljanje dela oziroma je povezana z vsebino dela. V Novi Sloveniji smo na matičnem odboru za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo podprli predlog sprememb navedenega zakona iz enega samega razloga. Ta razlog je znižanje javnofinančnih odhodkov. Z ukinitvijo tega dodatka bi se namreč izdatki državnega in občinskih proračunov zmanjšali letno za približno 5,5 milijonov evrov. Glede na to, da smo zaradi zniževanja javnofinančnih izdatkov z drugimi zakonskimi podlagami, kot sta Zakon za uravnoteženje javnih financ in zlasti Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, zmanjšali plače in druge prejemke javnih uslužbencev, porodniška nadomestila in številne socialne transferje, ocenjujemo, da je cilj, ki ga zasleduje navedeni zakon, sorazmeren s tem posegom v plačni sistem. Sicer pa poudarjam, da se v Novi Sloveniji zavzemamo za dostopnost študija vsem študentom na vseh stopnjah, torej tudi na podiplomskem študiju. Posameznik namreč na ta način pridobiva ustrezne kompetence in osebne potenciale pri učinkovitem in konstruktivnem sodelovanju ne le na delovnem, pač pa tudi v svojem širšem družbenem okolju. Še posebej v naraščajočih raznolikih družbah. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Matjaž Zanoškar bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi, eno lepo dobro jutro vam želim v imenu Poslanske skupine Pozitivne Slovenije in v svojem imenu.

Kljub temu da je bila novela zakon o sistemu plač v javnem sektorju na matičnem odboru zavrnjena, je prav, da povemo tudi mnenje, ki smo ga oblikovali v Pozitivni Sloveniji glede zakona, ki je bil predlagan in je tako danes obsojen na neuspeh. Nam se zdi, da je bila novela zakona zelo krivično naravnana do vseh tistih, ki se izobražujejo, ki so pridobili neke znanstvene, strokovne nazive in jim s to novelo jemljemo te prispevke oziroma ta dodatke k plači. Preprosto gre za nekaj zelo argumentiranih vzrokov, zaradi katerih je Pozitivna Slovenija zavrnila in je pravzaprav vesela, smo zadovoljni, da zakon ni doživel nadaljnje pozitivne usode. Prvi razlog je ta, da je bila novela grob poseg v kršitev kolektivne pogodbe v javnem sektorju. Vemo, da je ta novela nastala na podlagi sklepa Vlade na 41. redni seji Vlade 12. 12. 2012, da se Vlada in nihče ni posvetoval prej niti z zaposlenimi niti s sindikati v javnem sektorju. Tako je bil to enostranski poseg, ki bi enostavno črtal vse te dodatke, ki jih imajo zaposleni, tisti, ki so si pridobili naziv v javnem sektorju. Zakon o sistemu plač v javnem sektorju je do danes doživel že veliko sprememb in vse spremembe so šle po taki poti, da je bilo najprej usklajevanje s socialnimi partnerji, torej z zaposlenimi in sindikati v javnem sektorju, potem pa je zagledal luč sveta. A na koncu koncev, če pogledamo to, da je enostavno bila želja rezati vse te prispevke k plačam, plačam teh, ki so si pridobili strokovni naziv, potem se lahko vprašamo, ali smo mi za to, da smo učeča družba. Ali smo mi za to, da smo družba znanja? Ali s tem mogoče ne bi posegli tudi v negiranje celotnega izobraževalnega sistema in ne nazadnje užalili vse tiste, ki so tako ali drugače prišli do svoje izobrazbe, bodisi ob delu bodisi iz dela. Na koncu koncev, tako kot je bilo že ugotovljeno, nekdo, ki si pridobi strokovni naziv, verjetno tudi na delu, ki ne zahteva strokovnega naziva, lahko naredi več, bolj strokovno in bolj kvalitetno.

V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija nič ne obžalujemo propada te novele, pričakujemo pa, da bodo v naslednjem poizkusu, da bodo popravljene te anomalije kot so bile do sedaj narejene. Torej, če bo že pripravljena novela sprejeta, potem ne bi bilo usklajeno, ne bo usklajeno s socialnimi partnerji, s sindikati in zaposlenimi v javnem sektorju zato, da ne bi naredili naprej kakšne večje krivice vsem tem, ki jim bi sicer vzeli ta dodatek k plači. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Sonja Ramšak bo predstavila stališče Poslanske skupine SDS.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovana generalna sekretarka, kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratski stranki obžalujemo, da Predlog zakona o spremembi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki ga je v Državni zbor vložila Vlada Republike Slovenije, na matičnem delovnem telesu ni prejel zadostne podpore, saj so predlagane rešitve odziv na zaostreno javnofinančno situacijo, ki terja določene sorazmerne in utemeljene posege v veljavne pravice. Predlagana sprememba zakona je namreč usmerjena v zmanjšanje obsega dodatkov, ki niso neposredno vezani na delovne pogoje in potrebe delovnega procesa, z namenom zagotovitve racionalne, smotrne in legitimne porabe javnih sredstev. S predlagano novelo je Vlada namreč predlagala ukinitev, tako kot je bilo že povedano, dodatka za specializacijo v višini 46,54 evra, magisterij v višini 72,41 evrov ali doktorata v višini 118,94 evrov oziroma

preračunano na višino privarčevanih sredstev na letni ravni v višini 5 milijonov 501 tisoč 199 evrov bruto. Naj ponovno poudarim, da gre za ukinitev dodatkov, ki niso vezani na delovne pogoje in potrebe delovnega procesa, zato nam že na matičnem delovnem telesu ni bilo razumljivo nasprotovanje tej noveli s strani predstavnikov opozicijskih strank kot tudi ne s strani predstavnikov reprezentativnih sindikatov javnega sektorja. Nekateri očitno ne razumejo, da tako kot v gospodarstvu so potrebni posegi tudi v javnem sektorju.

V Slovenski demokratski stranki menimo, da bi se na račun tako privarčevanih sredstev lahko izognili ukinjanju delovnih mest, kar bi bilo vsekakor bolje, saj bi po grobi oceni lahko ohranili od 100 do 150 delovnih mest. Upam, da bo prišlo kmalu tudi do reforme oziroma sprememb plačnega sistema v javni upravi, kjer bo večji poudarek dan nagrajevanju zaposlenih, ki so pri svojem delu ustvarjalni, inovativni, ker bo del plače odvisen od rezultatov dela. Zanimivo pa bi bilo opraviti tudi analizo ocen, ki so jih prejeli javni uslužbenci v zadnjih letih, ko so prejemali dodatek na specializacijo, magisterij oziroma doktorat in videti, ali gre za nadpovprečno sposobne javne uslužbence oziroma tiste, ki so bili tudi s strani nadrejenih ocenjeni z najvišjimi ocenami. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Mirko Brulc bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MIRKO BRULC (PS SD): Spoštovani!

Socialni demokrati smo temu predloga zakona na matičnem delovnem telesu ostro nasprotovali. V stališču Poslanske skupine Socialnih demokratov pa bi poudaril rad naslednje. O ravnanju odhajajoče vlade o predlogih zakonov, ki so prihajali iz pravosodnega ministrstva, smo tudi že na tej seji ob obravnavi novele zakona o kazenskem postopku povedali nekaj kritičnih besed. Predlogi zakonskih besedil, namenjeni za usklajevanje s strokovno in drugo zainteresirano javnostjo, so se razlikovali od zakonskega besedila, ki smo ga potem obravnavali tukaj v Državnem zboru. Prikazano pa je bilo, kot da so besedila v celoti usklajena. V tem predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju pa je predlagatelj za spremembo že v uvodu sam navedel, da predlog zakona ni bil posredovan v usklajevanje in je bil pripravljen neposredno na podlagi dogovora na 41. seji Vlade z dne 12. 12. 2012. Namen te novele je ukinitev dodatka za specializacijo, magisterij in doktorat, če to ni pogoj za zasedbo delovnega mesta. Razlog je zaostrena javnofinančna situacija. Po sprejetju ZUJF se je število zaposlenih zmanjšalo ali z upokojitvijo ali z odpuščanjem. Na nekaterih področjih delovanja državne oziroma javne uprave pa je zmanjševanje zaposlenih lahko pomenilo tudi nevarnost za zaposlene, predvsem pa uporabnike storitev. vlado, ki odhaja v tem trenutku, stanje javnih financ in državnega proračuna očitno ne zanima. Naj poudarim – ne zanima. To se kaže predvsem v teh zadnjih, dveh, treh tednih pri zaposlovanju preko prirejenih razpisov za svoje zveste podpornike. Na eni strani se zaposluje preko vseh meja dobrega okusa, na drugi strani pa se istočasno javnim uslužbencem, ki niso le uradniki po ministrstvih, ampak so tudi zaposleni v zdravstvu, vzgoji, šolstvu in v domovih starejših in drugih zavodih, tudi kulturi in še kje, nenehno grozi, da bodo ob službo ali ob manjšo plačo. Kot se spomnim, je bilo ob sprejemanju zakona o javnih uslužbencih in zakona o sistemu plač v javnem sektorju večkrat poudarjeno, da je v interesu države, da se javni uslužbenci dodatno izobražujejo in na ta način prispevajo k zagotavljanju kvalitetnejšega javnega servisa. Ob tem, da ni napredovanj, ni delovne uspešnosti in da se plače v javnem sektorju nenehno znižujejo, menim, da bi morali vsaj ti dodatki ostati. Vsaj do takrat, ko se skupaj s sindikatom in ostalimi relevantnimi sogovorniki Vlada ne dogovori drugače.

In za lažje razumevanje, zakaj tako ostro nasprotujemo. Nadstandardno izobrazbo, pazite, gre za znanstvene nazive, so si mnogi pridobili ob delu na lastne stroške ob velikem odpovedovanju in velikem vlaganju svojega znanja. Brez znanstvenega naziva ni možna udeležba na mnogih simpozijih, srečanjih strokovnjakov širom po Evropi in svetu. Kako bodo pridobivali nova znanja? Spet smo priča temu pravilu obstoječe vlade, čim manj izobražen narod, tem boljše. In kakšen je ta dodatek, ljudje dragi, poglejte! Znanstvenik s specializacijo dobi mesečno 46,54 centov bruto dodatka. To je 30 evrov. Koliko je to kavic? Koliko strokovne literature si lahko za to kupi in kam lahko gre na strokovno izpopolnjevanje? Če pa mene v neki dejavnosti, v zdravstvu ali kjerkoli, namesto običajnega zdravnika sprejme specialist, ki ima za to 30 evrov višjo plačo in me zato boljše obravnava, sem deležen boljšega servisa, je za to za mene izjemno poceni storitev. Magisterij 72,61 evrov bruto in znanstveni doktorat 119 evrov bruto. Dajmo pripeljimo vojsko iz Afganistana in še od kod, prodajmo eno patrio, pa rešimo vse te znanstvene nazive z levo roko. Jaz upam, da bodo nova vlada in sindikati imeli v bodoče več pameti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Ugotavljam, da smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLOVENSKEM DRŽAVNEM HOLDINGU, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Janijem Möderndorferjem. Predlog zakona je na 12. seji 20. februarja 2013 obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor članov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Najprej dajem besedo gospodu Romanu Žvegliču, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Izvolite, gospod Žveglič.

ROMAN ŽVEGLIČ (PS SLS): Spoštovani predsednik, cenjeni kolegi, spoštovane kolegice dober dan!

Današnja ugotovitev, da predlog novele o Slovenskem državnem holdingu na delovnem telesu ni dobil podpore za nadaljnjo obravnavo, bi v Slovenski ljudski stranki želeli izkoristiti za komentar trenutnega dogajanja okoli osnovne različice zakona. Na Odboru za finance in monetarno politiko smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke glasovali proti popravkom Zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki ga je predlagala Poslanska skupina Pozitivne Slovenije. Verjamem, da danes, ko je politična situacija drugačna kot ob vložitvi zakonskega predloga, ni več takšne goreče želje po menjavi sestave nadzornega sveta holdinga, še posebno, da bi v njem več moči dajali opoziciji ali še več, da bi zahtevali, da se mora za nekatere odločitve doseči popolno soglasje nadzornikov, kar je resnično utopično pričakovati. Večkrat smo pojasnjevali tudi razloge zakaj družba, kot je državni holding, ne more biti klasičen zavezanec za zagotavljanje informacij javnega značaja, ker bi to preprosto zelo otežilo njegovo delo. Ostane le še točka, ki zadeva pooblastila Računskega sodišča. Naj bom na tej točki povsem jasen. V Slovenski ljudski stranki podpiramo določilo, da lahko Računsko sodišče pregleduje poslovanje holdinga in njegovih odvisnih družb oziroma tistih, kjer ima država večinski lastniški delež. Takrat smo imeli v Slovenski ljudski stranki na mizi tudi predlog Vlade Republike Slovenije, kjer je bila ta stvar urejena skupaj z nekaterimi redakcijskimi popravki zakona. Predlog navkljub obljubam še danes ni prispel v Državni zbor, in to obžalujemo, kajti to določbo bi bilo prav vključiti v obstoječi zakon.

Sedaj pa dovolite še nekaj besed o trenutnem stanju okoli te zakonodaje. Zakon o Slovenskem državnem holdingu je začel veljati že konec decembra 2012. Zakonski roki tečejo, pa nimamo ne nadzornega sveta ne klasifikacije naložb, kaj šele, da bi imeli upravo, ki bi lahko začela z delom. Poslanci Slovenske ljudske stranke ne vemo, kakšna prihodnost čaka Slovenski državni holding, kajti v novo vlado želita vstopiti dve stranki – ena, ki ga je pripravila, in druga, ki mu je ves čas zelo nasprotovala. Trenutno poteka tudi burna razprav znotraj nove nastajajoče koalicije. Moramo pa vedeti, da v Slovenski ljudski stranki ne sprejemamo nobenih izgovorov, zakaj naj bi se slovensko premoženje moralo upravljati še naprej, kot se je do sedaj. Vsi vemo, kaj se je dogajalo v preteklosti, vidimo, kam nas je pripeljala dosedanja praksa, videli smo, kaj pomeni, ko politični funkcionarji naročajo državnim podjetjem, da kupujejo delnice, dokapitalizirajo banke in tako naprej. Zato danes apeliram, da čim prej sprejmete odločitev, sprožite zakonske postopke in naj holding začne delovati ter prvič v zgodovini Republike Slovenije upravljati z njenim premoženjem po mednarodnih standardih in merilih. Holding ni bil pripravljen ne za razprodajo ne za veleizdajo, kot so nekateri vpili. Bil je narejen zato, da bodo državljanke in državljani sploh vedeli, kaj je njihovo premoženje, da bodo videli na enem mestu, ali znamo s tem premoženjem upravljati in iz njega na koncu koncev tudi kaj pridobiti. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Marija Plevčak bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Vsem prav prisrčen pozdrav! Hvala za besedo.

Ker je postopek obravnavanega zakona zaradi nesprejetja članov in zakona v celoti bil končan že na seji matičnega delovnega telesa, poslanci o njem niti ne bomo glasovali. Kljub temu pa naj ob tej priložnosti na kratko pokomentiram vsebino predlaganega zakona.

Z Zakonom o Slovenskem državnem holdingu se v upravljanje premoženja, ki je neposredno ali posredno v lasti države, uvajajo novosti. Ko smo v Demokratični stranki upokojencev kot koalicijski partner lahko sooblikovali vsebino zakona in se pozneje odločili za njegovo potrditev, smo bili prepričani, in še vedno menimo in smo prepričani, da je možno s tem novim konceptom uresničiti cilj dobrega in gospodarnega upravljanja naložb države, predvsem pa preglednega upravljanja v korist države in korist državljanov. Da bi bilo tako, smo vedno pripravljeni na izboljšave, in to po naši oceni predlagana novela zakona tudi prinaša. Popravke osnovnega zakona, ki so vključeni v novelo zakona Pozitivne Slovenije, je bila pripravljena narediti tudi Vlada v odhajanju. Že pred časom smo takratni koalicijski partnerji vladni osnutek sprememb in dopolnitev Zakona o Slovenskem državnem holdingu obravnavali skupaj s predlogom Pozitivne Slovenije in se

dogovorili, da z vložitvijo vladnega predloga lahko na matičnem delovnem telesu pridemo do skupnih rešitev. Žal pa se to ni zgodilo. V naši poslanski skupini stremimo k temu, da bi bilo upravljanje s kapitalskimi naložbami države popolnoma transparentno in v duhu uresničevanja javnega interesa. Zato podpiramo, da je holding podvržen nadzoru Računskega sodišča, da mora biti poslovanje holdinga v skladu s predpisi javnega naročanja in zagotavljati dostop do informacij javnega značaja. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Zakon o Slovenskem državnem holdingu smo komaj dobro spravili skozi zakonodajni postopek, ni še niti zaživel in že je vložen predlog sprememb in dopolnitev. Spomnimo se, kateri vse možni pravni instituti, pravni in politični manevri so bili uporabljeni, da bi se preprečilo sprejetje tega zakona, pa čeprav smo si v politiki najbrž le enotni, da dosedanji način upravljanja s kapitalskimi naložbami ni bil ustrezen, predvsem pa je bil neučinkovit. Kapitalske naložbe v preteklih letih niso prinašale ustreznih donosov. Spomnimo se tudi glasovanj na posameznih skupščinah družb v državni lasti, ko so različni upravljavci državnih naložb, KAD, SOD, DSU in tudi AUKN, delovali in glasovali nasprotujoče, saj so zasledovali različne cilje. Ali je to prav? Tako stanje je bilo treba preseči. Preko SDH se zagotavlja lažje, transparentnejše in bolj učinkovito upravljanje državnega premoženja. Očitno pa to ni skupni cilj vseh političnih strank. Kljub vsem blokadam je bil torej zakon sprejet in tudi začet postopek ustanovitve Slovenskega državnega holdinga, ki pa žal ni dokončan. Potrebno bi bilo sprejetje akta klasifikacija naložb SDH, strategije upravljanja naložb in tako naprej. Vlada Republike Slovenije je akt klasifikacija naložb SDH sprejela in ga posredovala v parlamentarno proceduro. Poslanci novonastajajoče koalicije so izglasovali umik klasifikacije naložb z dnevnega reda matičnega delovnega telesa. Ker torej klasifikacija naložb SDH ni sprejeta, SDH ne more začeti z upravljanjem kapitalskih naložb. Vloženega predloga sprememb zakona o SDH na seji matičnega delovnega telesa nismo podprli. Večina predlaganih rešitev celo nasprotuje temeljnim načelom tega zakona. Naj to pojasnim na enem primeru. Predlagateljica zakonskih sprememb, to je Pozitivna Slovenija, je predlagala rešitev, po kateri naj bi bila zagotovljena zavezanost SDH in njihovih odvisnih družb za dostopanje do informacij javnega značaja. Na ta način bi se po njihovem mnenju zagotovila transparentnosti pri poslovanju SDH. Veljavni zakon o dostopu do informacij javnega značaja zagotavlja uporabo informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava, nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb. Ta zakon torej ne zavezuje k posredovanju podatkov gospodarske družbe. V skladu z veljavnim zakonom o Slovenskem državnem holdingu je SDH javna delniška družba in posluje po Zakonu o gospodarskih družbah. Mislim, da je tukaj ravno problem razumevanja tega zakona. Prav tako morajo biti pri SDH informacije te gospodarske družbe, vsaj nekatere informacije, varovane kot poslovna skrivnost. V postopkih pogajanj bi razkrivanje informacij javnosti pomenilo nevarnost za uspešno dokončanje opravljene naložbe, zato take vsebine zakonskega predloga ni mogoče podpreti. Poudarili pa bi, da bo o poslovanju SDH, tako kot to velja za vse javne delniške družbe, javnost seznanjena z njegovim poslovanjem prek javnega informacijskega portala Ljubljanske borze. Te informacije zajemajo javno objavo o vseh poslovnih dogodkih, kot so sklic skupščine družbe, informacije o izdanih vrednostnih papirjih, sklenitve pomembnih pogodb, pravnih postopkih in podobno. Dosedanje opozicijske stranke so se ves čas sprejemanja zakona o SDH prizadevale prepričati javnost o tem, da pomeni ustanovitev SDH prodajo ali celo več – razprodajo državnega premoženja. Enak cilj zasledujejo tudi pri predlogu sprememb in dopolnitev tega zakona. Seveda gre za demagogijo. Upravljanje s kapitalsko naložbo namreč ni mišljeno samo prodaja, temveč tudi dokapitalizacije s strani holdinga in vlagatelji strateških partnerjev ter druge vrste upravljanja.

Pa naj zaključim z bojaznijo. Bojim se namreč, da bo sedanja novonastajajoča koalicija te njihove napovedi tudi uresničila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Alojzij Potočnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

ALOJZIJ POTOČNIK (PS PS): Spoštovani!

Začeti je treba pravzaprav na koncu. Na 12. seji Odbora za finance in monetarno politiko, res da tudi po neljubih in sem ter tja komičnih dogodkih in proceduralnih zapletih pri glasovanju odbor Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu ni sprejel. In ker členi predloga zakona niso bili sprejeti, je na podlagi razlage poslovnika Državnega zbora ugotoviti, da je obravnava predloga na matičnem delovnem telesu končana. Doživel je torej povsem enako usodo kot v juniju 2012 s strani Pozitivne Slovenije pripravljen alternativni predlog zakona o upravljanju kapitalskih naložb države. Takrat je koalicija porabila manj kot 10 minut, da ga je spoznala za neprimernega. In gre, tako po mnenju političnih strank, tako po mnenju zainteresirane javnosti, za eno

najpomembnejših nacionalnih vprašanj. Po vseh peripetijah in institutih, ki so bili uporabljeni, tudi politično neprimernih, smo se v Pozitivni Sloveniji odločili, da predlagamo popravke zakona v tistih delih, kjer mislimo, da so spodrsljaji najbolj očitni. Z rešitvami, ki jim diskretno, poudarjam diskretno, ni nasprotoval tudi takratni minister za finance, vsaj v večini članov ne. Temeljni cilj nove zakona je bila uveljavitev izboljšanega koncepta, ki bi zagotavljali preglednejše upravljanje z državnim premoženjem in njegovo zaščito. Poglavitne rešitve, ki smo jih predlagali, so bile: zagotavljanje dostopa do informacij javnega značaja, pa kakorkoli smo danes slišali, da je to sporno; zavezanost SDH in njegovih odvisnih družb, da uporabi določbe o javnem naročanju in nadzor nad izkazi s strani Računskega sodišča. Transparentnost upravljanja pa naj bi bila zagotovljena z uravnoteženo zastopanostjo članov nadzornega sveta holdinga, katerih izbira bi temeljila na njihovi strokovnosti in predvsem tudi izkušnjah. Ponavljamo, kar smo že slišali. Večina strokovnih institucij in tudi pristojno telo Državnega sveta je novelo podprla tudi z utemeljenimi pripombami, ki pa smo jih kasneje vključili v amandmaje. Mnenje Vlade noveli ni bilo naklonjeno, ni pa oporekalo tistim dopolnilom glede uporabe pravil javnega naročanja, tisti, ki je pri tem sodeloval, to je 1. člen, in pristojnosti Računskega sodišča, to je 5. člen. Najbrž je tudi zato predstavnik Vlade na pristojnem odboru zagotovil, da bo Vlada sama pripravila dopolnitve zakona, kar seveda kaže, da Vlada ve, da zakon ni popoln in to je dobro. Žal pa dejanja niso šla po obljubljeni poti. Popravek zakona, ki je bil obljubljen, sta nenadejano izven terminskega plana prehitela predlog smernic upravljanj naložb in klasifikacija naložb Slovenskega državnega holdinga.

Da zaključim. V tem trenutku je težko reči v luči omenjenih dogodkov, kdo res hoče holdingu dobro. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Patricija Šulin bo predstavila stališče Poslanske skupine SDS.

PATRICIJA ŠULIN (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo. Pozdrav vsem prisotnim!

Zakon o Slovenskem državnem holdingu je sprejel Državni zbor na seji dne 23. oktobra 2012, ki ureja status in delovanje Slovenskega državnega holdinga, prenos naložb Republike Slovenije v imetništvo SDH, upravljanje naložb in akte ter postopke upravljanja naložb. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o slovenskem državnem holdingu, ki ga obravnavamo danes, vsebuje obveznost uporabe določb Zakona o javnem naročanju. Razumemo vsebinski cilj glede javnega naročanja in namenu, kateremu predlagatelju sledijo, poudarjamo pa, da je SDH že sicer podvržen Zakonu o javnemu naročanju in je tudi njegov zavezanec. Predlagane določbe glede tega, da bi bili zavezanci za upoštevanje pravil javnega naročanja vse odvisne družbe, je v nasprotju tudi z evropskim predpisom, na podlagi katerega je bil sprejet Zakon o javnem naročanju 2. Poudarjamo, da so nekatera javna podjetja že zavezana k oddaji naročila po Zakonu o javnem naročanju 2, ko opravljajo dejavnost v splošnem interesu. Prav tako obstoječi zakon že vsebuje zavezo, da holding javnosti razkriva podatke, kot to velja za vse javne delniške družbe, tako da bo javnost pravočasno in o vseh pomembnih pogledih obveščena, na kakšen način holding posluje, kar je opredeljeno tudi v kodeksu upravljanja javnih delniških družb.

Zakon vsebuje še druge določbe, ki pripomorejo k transparentnemu ter odgovornemu upravljanju z državnim premoženjem, zato je določba predlagateljev, s katero bi Slovenski državni holding določili kot zavezanca, v skladu z zakonom, ki ureja dostop do informacij, neprimerna in nepotrebna, saj bi vsaka dodatna obveznost razkrivanja podatkov lahko pomenila nevarnost za neuspešno dokončanje določenih postopkov upravljanja z naložbami. Poudarjamo tudi, da je ključnega pomena, da se v nadzorni svet imenujejo zaupanja vredni, strokovno usposobljeni kandidati, z vrhunskimi kompetencami, ki so neodvisni, brez vmešavanja politike v njihovo delo, tako da dolžina mandata članov nadzornega sveta ne bo enaka dolžini mandata Državnega zbora. Povsem tudi zadostuje, če nadzorni svet odloči o dokapitalizaciji, ne da bi to odločitev sprejel soglasno ali da bi v primeru nesoglasne odločitve to odločitev sprejelo pristojno delovno telo Državnega zbora, kar bi pomenilo, da politika upravlja in ne za to usposobljeni strokovnjaki, kar je za nas nesprejemljivo. Določbe prejšnjega zakona zagotavljajo učinkovito upravljanje naložb in pravočasno izvedbo nujnih ukrepov dokapitalizacije kot tudi transparentnost in informiranost Državnega zbora z novimi ukrepi dokapitalizacij. Predlagana določba tega, da Računsko sodišče izvaja revizijo izkazov in poslovanja SDH in njegovih neodvisnih družb v skladu s pristojnostjo Računskega sodišča, revizijsko poročilo pa mora Računsko sodišče predložiti Državnemu zboru, je smiselna, vendar po našem mnenju ni rešena celovito.

Slovenska demokratska stranka Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu ne bo podprla. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Matevž Frangež bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Najlepša hvala, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Socialne demokrate ne vznemirja vprašanje, kdo želi Slovenskemu državnemu holdingu dobro ali ne. Nas vznemirja vprašanje, kdo želi državnemu premoženju, družbam v večinski pretežni ali delni lasti države dobro ali ne. Mi to premoženje vidimo kot razvojni potencial te države. Pri določanju usode tega premoženja moramo biti izjemno pazljivi še posebej na krizni čas, da z nepremišljenimi potezami ne uničimo razvojne substance, ki jo danes predstavlja to premoženje. Predlagane spremembe tega zakona niso bile izglasovane na Odboru za finance in monetarno politiko. Ob tej priložnosti se nam zdi zato vredno in potrebno poudariti, da moramo državno premoženje razumeti kot razvojni potencial naše in prihodnjih generacij, ne pa kot volilni plen vsakokratnih zmagovalcev na volitvah. Zato nam v osnovni verziji zakona o Slovenskem državnem holdingu pa tudi v poskusih popravkov ni všeč ideja o tem, da bi pravzaprav upravljanje Slovenskega državnega holdinga, s tem pa vitalnega dela državnega premoženja, bilo podrejeno političnemu delegatskemu sistemu. Politiko je treba iz upravljanja gospodarskih družb v lasti države umakniti, to upravljanje pa podvreči ustreznim strokovnim merilom v skladu z najstrožjimi kriteriji, ki jih pred nas postavljajo smernice organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj. Ob tem smo si želeli, da bi v upravljanje Slovenskega državnega holdinga ustrezno vpeli tudi zaposlene, zaposlene na holdingu in odvisnih družbah, da uresničimo tisto idejo, ki jo imamo v smislu ekonomske demokracije in sodelovanja delavcev pri upravljanju gospodarskih družb. Gospodarskih družb kot takšnih, še posebej pa gospodarskih družb, ki so v lasti države, ker mora država pri tem biti zgled za to, da temu zgledu sledijo tudi druga podjetja v državi. To od nas zahteva tudi Ustava Republike Slovenije in interpretacija ustave, ki jo je podalo v svoji odločbi Ustavno sodišče. Podpiramo intenco, da je to državno premoženje podvrženo nadzoru Računskega sodišča. Poudarjamo pa, da ne želimo rešitev, ki bi zgolj na papirju omogočale strog nadzor nad potmi javnega denarja in javnega premoženja. Državni zbor je odgovoren, da rešitve v zakonodaji sprejema tako, da bodo te življenjske. Danes vemo, da ob javnih blagajnah države Računsko sodišče bdi tudi nad proračuni lokalnih skupnosti in pri tem se sprašujemo, ali ima strokovno in kadrovsko kapaciteto za to, da zagotovi tudi ustrezen nadzor nad Slovenskim državnim holdingom, njegovimi odvisnimi družbami in njihovim poslovanjem. To intenco v vsakem primeru podpiramo, ne želimo pa si sprejemati rešitev, ki bi bile na koncu neživljenjske in ki ne bi omogočale učinkovitega nadzora. Prav tako menimo, da mora biti organ upravljanja državnega premoženja neposredno odgovoren državnemu zboru. Sama vlada kot skupščina je sporna z vidika izvrševanja smernic o korporativnem upravljanju zaradi vmešavanja v dnevno politiko poslovanja podjetij. Če pogledamo, kaj se dogaja tudi v tem času, ko nimamo več vlade s polnimi pooblastili, kadrovanje v državnem gospodarstvu pa se nadaljuje, je to seveda poseben poduk, kako ne smemo razumeti državnega premoženja in kakšnim ciljem, pretežno ciljem političnih strank, ne sme biti to premoženje podrejeno. Mi ga vidimo kot neko substanco, ki lahko predstavlja osnovo za dolgoročni razvoj te države v socialno tržno gospodarstvo urejenih pravil in države, ki bo iz tega premoženja dobila tudi močan fiskalni impulz v obliki dividend iz dobička, ki ga bodo ta podjetja ustvarjala.

Od nove vlade v tem pogledu pričakujemo, da bo to vprašanje obravnavala trezno in da bomo našli rešitve, ki jih naslednja vlada ne bo ponovno spreminjala. Gre za to, da moramo slediti enemu dolgoročnemu konceptu, ker samo ta koncept na koncu pripelje tudi do želenih rezultatov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Ugotavljam, da smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA TRETJO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAŠČITI ŽIVALI, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade gospodu Branko Ravniku, državnemu sekretarju na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje.

BRANKO RAVNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, poslanci!

Skozi zakonodajni postopek smo po temeljiti strokovni in javni razpravi presegli osnovni namen spremembe zakona, to je prenos evropske zakonodaje v naš pravni red. Kljub temu da gre po obsegu za manjše spremembe obstoječe zakonodaje, lahko rečemo, da smo skupaj skozi predloge oblikovali novo raven zaščite živali na več področjih, predvsem v reji, poizkusih in pri zakolu ter, kar je tudi pomembno, okrepili odgovornost lastnikov živali.

Predlagane spremembe in dopolnite zakona temeljijo na načelih odgovornega lastništva in humanega ravnanja z živalmi, zato predlagam poslankam in poslancem, da zakon sprejmete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala, gospodu Ravniku.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo dajem najprej mag. Jani Jenko, in sicer predstavila bo stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MAG. JANA JENKO (DeSUS): Hvala lepa za besedo. Vsem lep pozdrav!

Danes je pred nami še tretja obravnava predloga novele Zakona o zaščiti živali. V poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da predlog prinaša pomembne novosti na področju zaščite živali. S tem mislimo predvsem na prepoved cirkusov, v katerih za nastopanje ali prikazovanje uporabljajo prostoživeče živalske vrste. Prav tako pozdravljamo določbe, ki jih prinaša novela na področju poskusov na živalih, in sicer uvajanje načela zamenjav poskusnih živali z drugimi metodami, s čim manjšim številom poskusnih živali, izboljšanje pogojev reje in oskrbe poskusnih živali ter izvajanje poskusov. Idealno bi sicer bilo določilo, da se poskusi na živalih popolnoma prepovedo, vendar za enkrat očitno še nismo dovolj zreli za takšno odločitev. Prav tako še nismo dovolj zrela družba za to, da bi se prepovedala usmrtitev živali v zavetiščih po 30 dneh bivanja oziroma da bi se podaljšal minimalni čas bivanja.

Kot smo v Poslanski skupini DeSUS že večkrat povedali, pozdravljamo tudi določila, ki prepovedujejo zakol živali brez predhodnega omamljanja. Žal je slišati, da bo menda prav zaradi tega določb novela zakona takoj po sprejetju romala v presojo na Ustavno sodišče zaradi domnevnega kršenja verskih pravic. Upamo, da bodo v tem primeru ustavni sodniki odločili v dobrobit živali in ohranili omenjeno prepoved tudi v primerih klanja za verske obrede.

V poslanski skupini DeSUS pozdravljamo tudi izboljšanje zajema podatkov za vodenje centralnega registra psov. Obvezen bo vnos podatka o izvoru psa, s čimer želijo preprečiti nezakonit promet z živalmi. Novela občinskim redarstvom dodeljuje pristojnost obravnave fizičnega varstva živali, to je pse na povodce na javnih mestih in v primerih vodenja prekrškovnih postopkov pa tudi preverjanja označevanja oziroma mikročipiranja psov.

Če povzamem. V poslanski skupini DeSUS menimo, da predlog novele zakona o zaščiti živali pomembno prispeva k izboljšanju zaščite živali v Republiki Sloveniji in dviga kulturo družbe na višji, bolj human nivo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Janez Vasle bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JANEZ VASLE (PS NSi): Spoštovane kolegice, kolegi, spoštovani gospod predsednik, spoštovani predstavniki Vlade!

Ta zakon je nastajal dolgo časa in se usklajeval tako s stroko kot tudi laično javnostjo. V razpravi pri drugem branju smo zato slišali veliko pohval na račun tega zakona, ki je bil sprejet brez glasu proti. Tudi v naši poslanski skupini podpiramo spremembe zakona, ker smo prepričani, da ga je stroka dobro pripravila in da bo izvajanje tega zakona prispevalo k višji ravni zaščite živali v naši državi. Kljub temu pa smo prepričani, da še tako dober zakon kot tudi strog nadzor nad izvajanjem ne bo mogel preprečiti slabih ravnanj z živalmi ali celo mučenja živali. Pozivamo vse lastnike živali, tako rejnih kot hišnih in drugih živali, da ne pozabijo, da je žival v prvi vrsti njihova skrb in odgovornost. Zmotno je mišljenje, da so živali, ko jih ne potrebujemo več, skrb države ali občine. Žival je v dobrem in slabem izključno odgovornost lastnika. Zato je prelaganje te odgovornosti na druge: na inšpektorje, na občinske redarje, na občinski državni proračun samo izhod v sili. V tej fazi sprejemanja zakona so aktivno sodelovale tudi nevladne organizacije, ki delujejo na področju zaščite živali in smo jim poslanci prisluhnili. Tako je bil sprejet tudi amandma o prepovedi reje in lova živali za pridobivanje krzna, kože in perja, ki je povzročil veliko vprašanj pri rejcih kožuharjev. Vladni predlog ni predvideval omenjene prepovedi, saj v zvezi z rejo kožuharjev in zaščito teh živali v času usmrtitve obstaja harmonizirana zakonodaja. Dejavnost je regulirana in do sedaj ni bila prepovedana. Zato razumemo strah in opozorila prizadetih. Morda pa je bila ta prepoved, sicer z dobrim namenom, prenagljena. Poleg prepovedi reje in lova kožuharjev spremembe zakona namreč ne prepovedujejo ubijanja živali zaradi pridobivanja krzna in kož. V naši poslanski skupini razumemo prepoved reje živali izključno za pridobivanje kož, krzna in perja. Dovoljena pa ostaja reja živali, katerih meso se uporablja za prehrano ljudi, koža, krzno ali perje pa so stranski proizvod in jih je dovoljeno uporabljati.

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Tamara Vonta bo predstavila stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

TAMARA VONTA (PS PS): Hvala lepa.

Sprememba zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali je eden tistih postopkov v Državnem zboru, ki ga lahko v marsičem navajamo kot zgled konstruktivnega sodelovanja med strokovno podkovano in dobro osveščeno civilno družbo in parlamentom. Zato seveda prinaša tudi kup dobrih rešitev, čeprav je bilo na nekaterih točkah vendarle treba sprejeti nekaj kompromisov, v čemer pa je tudi bistvo našega dela.

Razprava o spremembah omenjenega zakona se je vrtela predvsem okoli nekaj vročih

točk, ki so bile na koncu tudi sprejete. Med te zagotovo sodi predlog prepovedi cirkusov, v katerih nastopajo prostoživeče živali. Ob tem smo v Pozitivni Sloveniji vztrajali, da se izrazu "cirkus" doda tudi besedna zveza "in podobne prireditve", saj je tako zloraba določbe onemogočena. V Pozitivni Sloveniji posebej pozdravljamo prepoved obrednega klanja brez predhodnega omamljanja. Pri načrtovani rešitvi smo vztrajali kljub pritiskom nekaterih verskih skupnosti. Zagovarjamo prepoved reje živali zaradi krzna, čeprav je prišlo v amandmaju do nekaterih popravkov. Bistveno se ta namen prepovedi s tem ni spremenil. Posebej pri reji za krzno je treba poudariti, da ni razlogov, da Slovenija te prepovedi ne bi uvedla. Reja živali samo za ta namen je denimo prepovedana v Avstriji, na Hrvaškem, v posameznih deželah Nemčije, na Nizozemskem, v Veliki Britaniji in Srbiji in s sprejetjem takšnega amandmaja bi dokončno odpravili možnost tovrstne reje v Sloveniji, ne le za domače rejce, ampak tudi za tujce, ki bi se želeli ukvarjati s to dejavnostjo na ozemlju Republike Slovenije.

Pogosto se sklicujemo na evropske direktive. Obstaja namreč tudi direktiva o zaščiti rejnih živali, ki določa, da lahko države članice uporabljajo strožja pravila v svojih državah. Mimogrede, Slovenija je leta 2008 z uredbo o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami prepovedala komercialni uvoz tjulnjevih kož in prav ta uredba omejuje uvoz kožuhov določenih živali zaradi skrbi o ravnanju z njimi. Gre za dokaz stališča, ki ga je Slovenija že v tem primeru v mednarodni skupnosti zavzela.

In nenazadnje, kar se mi zdi še posebej pomembno, je tudi to, da je slovenska javnost taki rešitvi naklonjena. Seveda se je pa treba zavedati, da gre v prvi vrsti za prvi korak, torej za sprejetje nekega zakona. Z zakonodajo v bistvu rešujemo zelo veliko problemov, morda celo več, kot bi bilo to potrebno. Zakonov je veliko, drug problem pa je seveda izvajanje teh zakonov oziroma nadzor nad izvajanjem teh zakonov. Upam, da se bodo tudi na tem področju stvari še nekoliko izboljšale. Kot prihajajo podatki s terena, so zadeve še vedno včasih kar malce zaskrbljujoče. Poleg tega pa se mi zdi, da je izjemno pomembno, da posvetimo več pozornosti in časa preventivi oziroma vzgoji od mladih nog nekega sobivanja in odgovornosti za žival, ker verjamem, da s takšno vzgojo in s takšno preventivo tudi potem ne bodo več potrebni različni zakoni, ki uvajajo hude sankcije in podobno. V osnovi, če gledamo na vsa področja, se v bistvu sankcije kot takšne, kazni, umikajo nekaterim drugim oblikam, ki sem jim tudi sama precej bolj naklonjena.

Upam, da je ta zakon eden od prvih korakov na tem področju. Za urejanje tega v bistvu niso potrebna neznansko velika finančna sredstva, ampak predvsem veliko dobre volje. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Robert Hrovat bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ROBERT HROVAT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani!

Živali, s katerimi sobivamo, so čuteča bitja, z vrsto specifičnih potreb, ki jih moramo spoštovati in upoštevati, če jim želimo omogočiti dostojno življenje brez trpljenja. V Slovenski demokratski stranki si vseskozi prizadevamo, da bi dolgoročno preprečili neodgovoren odnos do živali. Zakon, ki ga danes obravnavamo v zadnjem branju, določa odgovornost ljudi za zaščito živali, se pravi, zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrobiti. Določa, kaj se šteje za mučenje živali in katera ravnanja oziroma posegi na živalih so prepovedani, ter določa pogoje, ki jih je treba za zaščito živali zagotoviti pri reji, prevozu in pri poskusih na živalih.

Osnovni razlog spremembe zakona je uskladitev z evropsko direktivo o zaščiti živali, ki se uporablja v znanstvene namene. Ker se je od zadnje spremembe zakona marsikaj spremenilo, je bilo smiselno, da smo posegli tudi na ostala področja, s ciljem izboljšanja sedanjih določil o zaščiti živali. Na področju izvajanja poskusov na živalih se sistem nadgrajuje oziroma precej zaostruje, saj je treba za vsako dejanje, ki se opravi na živalih oziroma na živalskem tkivu, pridobiti predhodno soglasje posebne etične komisije in odločbo organa, pristojnega za veterinarstvo. Če primerjamo predlog osnovnega zakona, ki smo ga prejeli s strani ministrstva, in današnje besedilo, v Slovenski demokratski stranki ugotavljamo, da je bil z nekaterimi sprejetimi amandmaji tudi izboljšan. V Sloveniji je na področju zaščite živali močno dejavna civilna družba in vsem aktivistom, ki so se aktivno vključevali v razprave, se gre zahvaliti za konstruktivni dialog in pomoč pri sprejemanju teh zelo pomembnih izboljšav Zakona o zaščiti živali.

Ne gre spregledati tudi stroke, ki opozarja na velik problem prevelike mačje populacije. Na tem področju bo treba v bližnji prihodnosti določiti rok za začetek izvajanja identifikacije mačk in vodenje centralnega registra lastnikov mačk. Sicer v zakonu delno sledimo tem apelom, vendar najbrž to ne bo zadoščalo. Tudi predlog Veterinarske zbornice v zvezi z ambulantami v zavetiščih bo treba skrbno pretehtati, kajti res veliko je pritožb s strani civilne družbe v zvezi z delom veterinarjev v teh ambulantah. Kljub vsemu dobremu, kar smo znotraj obravnave zakona spremenili, na primer, prepovedali smo cirkuse, v katerih nastopajo prostoživeče živali, in še marsikaj, nas v poslanski skupini vseeno skrbi nekaj zadev, ki pa smo jih uveljavili kljub nasprotovanju določenih skupin. Tu bi izpostavil muslimansko in judovsko skupnost, ki sta opozarjali na to, da novela zakona prepoveduje zakol brez

omamljanja in ne dopušča izjem, kar za njih pomeni pretiran ukrep, ki preprečuje možnost udejanjanja verske svobode. Podobno velja tudi pri prepovedi reje živali za krzno in kožo, kar je bilo sprejeto z amandmajem v drugem branju. Sprejetje tega amandmaja pomeni prenehanje opravljanja te dejavnosti in bo uničilo sicer majhno, a kljub temu obstoječo obrt v Sloveniji. Bojim se, da bo zakon zaradi nekaterih odločitev na odboru na koncu s strani omenjenih skupin ljudi deležen ustavne presoje in ne vem, kako se bomo počutili takrat, ko bo kakšen člen zakona izpodbit. Menim, da smo na teh dveh področjih preveč hiteli in poskušali delovati predvsem všečno večinski javnosti.

Zakon je dober. Kljub vsemu pa v Slovenski demokratski stranki menimo, da bo treba v prihodnje več aktivnosti usmeriti v preventivno zaščito živali in iskati rešitve, ki bodo pripomogle k zmanjšanju števila zapuščenih živali in njihovemu identificiranju. Okrepiti bo treba izobraževanje in osveščanje državljanov o primernem obnašanju do živali ter spodbujati odgovorno lastništvo. Moramo pohvaliti številna društva za zaščito živali, ki ogromno pripomorejo k ozaveščanju. Meni osebno je izredno všeč, da vsako soboto na eni od radijskih postaj slišim gospo Evo Leo Müller, ki opozarja na zaščito in ukrepe za dobrobit živali.

Zakon bo danes sprejet in tudi v naši poslanski skupini napovedujemo podporo kljub pomislekov, ki sem jih prej omenil. Menimo namreč, da je v zakonu veliko dobrih rešitev, ki gredo v dobro živali, se pa bojim, da bo na koncu ustavna presoja tista, ki bo dokončno izoblikovala besedilo zakona. Zakon imamo, ampak le z doslednim izvajanjem tega bo kaj narejenega za dobro živali v naši državi. Ta apel gre predvsem institucijam nadzora, ki so zadolžene za to, in predvsem lastnikom živali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Mag. Dejan Židan bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovana predstavnika ministrstva za kmetijstvo in okolje!

Socialni demokrati zakon podpiramo. Mislimo, da je zakon dober, ni pa idealen. Pogled na zaščito živali se spreminja. Sedaj, ko opazujemo uspehe naše smučarke, se tudi spominjamo, kako smo se pred 10, 20 leti vsi skupaj veselili, ko smo gledali tekmovanje za Zlato lisico. Danes ni več tekmovanje za Zlato lisico in tudi ljudi, ki bi nosili mrtvo lisico, ki s tačkami visi navzdol, glava pa binglja na drugo stran, teh ljudi skoraj da v Sloveniji več ni. Stališča do zaščite živali se spreminjajo.

Ta zakon je treba pohvaliti zaradi nekaj stvari. Najprej je način sprejemanja tega zakona. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je pripravilo nadgradnjo obstoječega zakona, saj to ni prvi korak, ki ga delamo v Sloveniji, to je eden izmed korakov. Pripravilo je korektno, dobro različico nadgradnje zakona, celo z nekaterimi inovativnimi rešitvami. V sami razpravi na Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje in v razpravah za civilni družbo v Sloveniji pa smo se uspeli dogovoriti še za nekatere stvari, o katerih v prvotnem tekstu nismo upali, da bodo sprejete. Prišlo je do neke vrste konsenza med civilno družbo, vlado in parlamentarnimi strankami. Treba je povedati, da ta zakon prinaša na nekaterih področjih bistvene novosti. Tisto, kar je nam pomembno, je bistvena zaostritev poskusov na živalih. Poskusi na živalih so v večini primerov nepotrebni, se ponavljajo, potekajo po inerciji. Živalim povzročajo bolečine, povzročajo mučenje živeli, učinki so pa znani, in je dobro, da smo na tem področju zakonodajo bistveno zaostrili. Pomembno je, da smo dali možnost, da ministrstvo v skladu s strokovnimi potrebami in potrebami prakse razširi število registrov za živali. Nismo s tem zakonom predpisali novih registrov, ampak smo dali pristojnim možnost, da to področje razširijo. Skupaj z nevladnimi smo šli korak naprej pri prepovedi reje izključno za potrebe pridobivanja kožuhov.

Na tej točki bi, spoštovane gospe in gospodje, rad povedal, da je strah ljudi, ki se ukvarjajo z usnjarstvom, s predelavo ali prodajo izdelkov iz kožuhov ali usnja povsem nepotreben. Ta zakon ne posega v njihovo dejavnost. Ta zakon ne ogroža njihovih delovnih mest. Res pa je, da zakon na način, da obstaja prehodno obdobje, uvaja prepoved reje izključno za kožuhe. To poudarjam zato, ker vsi tisti, ki redijo kunce – kunci se redijo zaradi mesa in kožuhov – s tem zakonom niso ogroženi. Gre za zadosti dolgo prehodno obdobje, in to je prehodno obdobje, ki po uradno dostopnih podatkih prizadene eno rejo. Po uradnih registrih imamo samo eno rejo. Omogoča, da ministrstvo lahko z ukrepi, ki so na razpolago, omogoči prestrukturiranje te reje. Torej tudi tega rejca oziroma po drugih podatkih imamo dva takšna rejca, država ni pustila na cedilu.

Spoštovane gospe, spoštovani gospodje! Ta zakon podpiramo, zavedamo pa se, da področja, ki je v tem trenutku v Sloveniji še neurejeno, to je področje na nek nič prisilne evtanazije, pa ta zakon še ne ureja. Pogovori bodo v naslednjih tednih in mesecih in upam, da bomo tudi na področju "prisilne evtanazije" živali, ki nimajo več lastnikov, tudi to področje rešili tako, da ne bomo ogrožali živali, in tudi tako, da ne bo obremenili državnega proračuna. Posamezne izkušnje iz Evropske unije kažejo, da je to možno tako urediti. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Rihard Braniselj bo predstavil stališče Poslanske skupine Državljanske liste.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala, predsednik. Pozdrav predstavnikom ministrstva!

Zakon o zaščiti živali je v veljavi od 1. januarja 2005 in takrat je pomenil pomembno pridobitev za pravno ureditev tega področja tudi v Republiki Sloveniji. Ta trenutek ta zakon spreminjamo tako zaradi odprave pomanjkljivosti, ki so se pokazale med njegovim izvajanjem, kot tudi zaradi implementacije direktiv Evropske unije. Novela prinaša kar nekaj izboljšav glede omejevanja poskusov na živalih, registra psov, reje, prometa pasemskih živali, uvaja tudi postopek usmrtitve napadalnih oziroma neobvladljivih psov in še bi lahko naštevali, da ne bom predolg. Na srečo v zakonu ni obstala prepoved proste prodaje limanic za škodljive glodavce. S prepovedjo navedenega bi po naših domovih namreč bili prisiljeni na profesionalno deratizacijsko službo, ki bi nam dobro zaračunala tak profesionalni odlov teh nadležnih škodljivcev. Ali so spremembe zakona dobre, bo pokazalo njegovo izvajanje v praksi, ali so res v prid živalim, njihovim lastnikom in javnemu interesu, tudi to bo pokazal čas. Imamo pa pomisleke, ali so rešitve v noveli zakona uravnotežene s časom, ki ga živimo, oziroma z gospodarsko krizo, z razpoložljivostjo javnih financ in ne nazadnje s stopnjo blagostanja naših državljank in državljanov. Imamo tudi pomisleke, ali nekatere omejitve, ki jih zakon prinaša, res sodijo v sedanji čas in sedanjo situacijo. Imamo pomisleke, da nekatere omejitve in prepovedi omejujejo podjetniško dejavnost ob nepravem času. Če je tako, bo treba zakon, ki ga danes potrjujemo, uravnotežiti v čim krajšem možnem času.

Kljub navedenim pomislekom bomo v Državljanski listi novelo zakona podprli.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospod Roman Žveglič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

ROMAN ŽVEGLIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav vsem skupaj. Še enkrat dober dan.

Še zadnjič je pred nami novela zakona o zaščiti živali, v zvezi s katero je v preteklih mesecih bil zapolnjen že prenekateri časopisni stolpec kot tudi marsikateri predal za elektronsko pošto. Sam sem bil ožigosan za surovino v zvezi z razpravo v Državnem zboru, ampak kaj hočemo. Novela v največji meri usklajuje slovensko zakonodajo s pravnim redom Evropske unije glede zaščite živali, ki se uporablja v znanstvene namene. Določa torej bolj restriktivne ukrepe pri laboratorijskih poskusih na živalih. Etična komisija za poskuse na živalih, ki sprejema odločitev glede opravljanja poskusov na živalih, bo namreč morala po noveli podati oceno za vse poskuse, pa ne le za najbolj zahtevne, kot sicer velja sedaj, s čimer se bo na eni strani sicer povečala finančna ter administrativna obremenitev vlagateljev predlogov za poskuse, po drugi strani pa se s tem zasleduje načelo čim manjšega izkoriščanja živali. Poleg tega se s predlaganim zakonom izboljšuje tudi sistem registracije in označevanja psov, za zagotavljanje večje varnosti ljudi pa se spreminjajo tudi določbe glede usmrtitve nevarnih psov. Po mnenju poslanke in poslancev Slovenske ljudske stranke je predvidena rešitev, ki uvaja usmrtitev neobvladljivega oziroma popadljivega psa, ki sicer še ni povzročil telesne poškodbe, korektna, saj se lahko dejanski napad takšnega psa na človeka, bog ne daj na otroka, konča tragično. Verjetno mi na tem mestu ni treba omenjati konkretnih in tudi razvpitih primerov, ki so se končali tragično. Na področju nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti lastnikov psov, se s predlaganim zakonom povečuje pristojnost občinskih redarjev, saj bodo lahko slednji ob odkritem prekršku v primeru, da se bo ta zgodil na javni površini, preverjali ali je pes označen z mikročipom in tudi ustrezno ukrepali. V prvi obravnavi sem opozoril na našo zadržanost do splošne občinske takse za izvajanje nalog v zvezi z oskrbo zapuščenih živali, ki je bila med postopkom umaknjena. Pri tem je ključno vlogo odigralo Računsko sodišče, ki je med drugim ocenilo, da bi bili stroški pobiranja tovrstne takse višji od finančnega izplena iz naslova pobranih taks. Seveda pa problem zagotavljanja oskrbe za zapuščene živali, predvsem financiranje le-tega, ostaja in breme občin je seveda veliko. Zakon predvideva tudi prepoved obrednega zakola živali, kar je strožja ureditev kot jo predvideva evropska zakonodaja in smo se tukaj pridružili švedski, ki sedaj ima edina takšno ureditev.

Glede amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi na seji matičnega delovnega telesa in se tičejo prepovedi reje in lova živali zaradi pridobivanja njihovih kožuhov ter prepovedi nastopanja prosto živečih živali v cirkusih in podobnih prireditvah, smo v naši poslanski skupini zadržani. Ampak kar je, je. Vsebine namreč ni mogoče več spreminjati, saj so členi zaprti. Dejstvo je, da bo zaradi teh prepovedi povzročena tudi gospodarska škoda. Tudi kakšno delovno mesto se bo izgubilo, in to v času, ko bi bilo treba sleherno delovno mesto presneto ščititi in se zanj boriti. Tudi zakon na tem področju posega v pridobljene pravice. Parlamentarne večine to očitno v teh hudih časih ne zanima, čeprav bi jo moralo.

Da zaključim. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke menimo, da je predlagana novela Zakona o zaščiti živali v pretežni meri primerna za sprejetje, vendar napovedujem, da naše glasovanje ne bo enotno, saj menimo, da bi bilo treba sprožiti čim prejšnji postopek za spremembo določenih členov novele. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Ugotavljam, da smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo poslank in poslancev o predlogu zakona v celoti.

Najprej dajem besedo gospodu Janezu Vasletu, pripravi naj se gospod Branko Ficko.

JANEZ VASLE (PS NSi): Še enkrat lep pozdrav vsem!

V zvezi s tem zakonom me veseli, da smo si zelo enotni v tem in smo zadovoljni s tem, da se vzpostavlja nek red na področju zaščite živali. Recimo veseli me to, da je treba označiti psa na pravilen način že do tretjega meseca njegove starosti. Potem sem zelo zadovoljen tudi osebno s tem poglavjem, ki govori o tem, če je lastnik psa mlajši od 18 let, da se v register zavede njegovega zakonitega skrbnika. Ponovno mi je padel v oči tudi v 8. členu odstavek, ki govori o spolni zlorabi živali. Kot sem že enkrat na odboru omenil, je to problem človeštva, ne vem, če iz prazgodovine, ampak iz Mojzesovih časov, kajti tam je prav zapisano dobesedno, da je treba tistega, ki občuje z živalmi, pokončati. Večkrat je bilo že omenjeno pomembno poglavje: zaostritev predpisov glede urejanja področja poskusov na živalih. Tukaj sem opazil neko nekonsistentnost pri tej prepovedi gojenja živali izključno za potrebe kožuhov. V 26. členu v 12. točki piše, da je usmrtitev izvedena zaradi pridobivanja kož ali krzna. To so take stvari, ki jih boste morali še doreči. Mi smo tudi dobili relativno pozno glas s strani rejcev teh kožuharjev in perjarjev, krznarjev, imeli smo pravzaprav nek podatek, da je v Sloveniji samo en rejec teh živali, ki se gojijo za potrebe krznarstva oziroma zaradi kožuha, zaradi industrije. Ti podatki pa kažejo, da je kar nekaj sto ljudi, ki so nekako od tega odvisni, neki dopisi so prišli, ampak upam, da se bo to tudi še lahko v nadaljnjih obravnavah oziroma tudi z ustavno presojo uredilo. Tukaj bi se tudi obrnil na to področje, ki ureja stanje s potepuškimi živalmi. Posebno je bilo na teh naših razpravah omenjeno veliko število potepuških tropov, potepuških mačk, posebno mačk. In je bilo tudi mnenje, da bi se uporabljalo čipiranje, neke kastracije, sterilizacije in tako naprej. Jaz mislim, da posebej čipiranje, če ni lastnika, najbrž nima pravega smisla. Zelo težko bo pa izvedljiva sterilizacija in kastracija, zato mislim, da bi veljalo razmisliti o tem, ne vem, če je to možno, ampak da bi se neka kontracepcija uvedla iz zraka, kot se cepljenje lisic proti steklini, takšna možnost. Tukaj se moram dotakniti tudi obrednega zakola živali, ki bo tudi, kot sem slišal danes v predstavitvi stališč, deležno ustavne presoje. Mislim, mi smo to že večkrat poudarili, da žival, ki je omamljena, ni mrtva. In tudi iz teh sanitarnih razlogov je bolje, da žival ne čuti tega strahu, ker se dogaja, to je pa dokazano, da se v tej presnovi živali, ki je v smrtnem strahu, sproščajo nekatere strupene snovi, ki naredijo meso, vsaj za določen čas, neužitno, celo strupeno, sem nekje prebral. Tudi je bilo slišati, da bi se naravna krzna nadomestila z umetnim krznom. Ampak tukaj je spet problem, najbrž je osnova za umetno krzno nafta, ki ni obnovljiv vir energije, bi se pa pojavil podoben primer, kot se je z umetnimi smrečicami, ki jih je veliko težje odstraniti iz okolja, kot pa recimo naravno gojeno smrečico v te namene.

Jaz mislim, da zakon je dober, smo si kar zelo prizadevali zanj vsestransko, seveda pa nič ni čisto popolnega in bo v nadaljnjih razpravah in obravnavah mogoče še izboljšati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Branko Ficko, pripravi naj se mag. Katarina Hočevar.

BRANKO FICKO (PS PS): Pozdravljeni vsi skupaj!

Zakon o zaščiti živali je dober, ker je posodobljen, je usklajen z direktivo EU, predvsem pa govori o dodatni zaščiti živali, in to je dobro. Bolj pa me skrbi izvedba. Predvsem nadzor oziroma ustrezna organiziranost inšpekcijskih služb, saj imamo slabe izkušnje z nadzorom zavetišč, predvsem pri veterinarski službi, pa tudi pri občinskih redarjih. Postavlja se vprašanje financiranja ustreznih služb in odgovornost. Nadzorstvo zakon sicer daje uradnim veterinarjem, kmetijskim, lovskim, ribiškim inšpektorjem, inšpektorjem, pristojnim za ohranjanje narave, tudi policiji in tako naprej. Imamo celo vojsko. Je pa vprašanje povezovalni faktor. Imamo slabe izkušnje tudi pri nedavno sprejetim Zakonom o varni hrani. Opozarjali smo, da je treba ustrezne inšpekcijske službe združiti, se pravi ne samo veterino, ampak tudi zdravstveni inšpektorat, in to se je pri aferi konjsko meso pokazalo za upravičeno, saj ni dovolj upravljati samo zelo strog nadzor nad domačimi pridelovalci hrane, ampak je treba nadzirati prost pretok blaga, ki prihaja iz ostalih držav Evropske unije. Upam, da bo ustrezne napake gospa, nova direktorica varne hrane, popravila.

Zakon o zaščiti živali je posodobljen, je dober, daje dobro osnovo za zaščito živali, praksa in prilagojen nadzor pa bo dal rezultate. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem mag. Katarini Hočevar. Pripravi pa naj se gospod Matevž Frangež.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana predstavnika Ministrstva za kmetijstvo in okolje, kolegice in kolegi!

V tretjem branju tega zakona lahko ugotovimo, da je stroka ta zakon pripravljala več kot leto dni, skupaj z različnimi strokovnimi združenji in pa tudi nevladnimi organizacijami. Tudi jaz sama ga ocenjujem kot korak k bolj humanemu ravnanju z živalmi in pa tudi kot korak k bolj odgovornemu lastništvu. Tudi jaz sem prispevala glas na odboru, da smo izglasovali amandma, s katerim se sedaj v tem

zakonu prepoveduje reja živali izključno z namenom pridobivanja krzna. Ni bilo slišati s strani rejcev pa tudi ne v fazi obravnave s strani Obrtne zbornice Slovenije, da bi s tem povzročili ne vem kakšno gospodarsko škodo. Seveda pa moramo biti na to pozorni oziroma z občutljivostjo k temu pristopati. Bi pa kljub vsemu povedala, da imamo v okviru programa razvoja podeželja velika sredstva namenjena za posodabljanje kmetijskih gospodarstev in da je bilo v programskem obdobju 2007–2013 za ukrep 121 objavljenih oziroma razpisanih kar 20 javnih razpisov in da je v ta namen država Slovenija z evropskim denarjem namenila kmetijskim gospodarstvom več kot 100 milijonov evrov. Jaz sem prepričana, da tudi to gospodarstvo, ki mora sedaj v prehodnem obdobju dve leti zapreti svoja vrata, da se bodo tudi v okviru teh ukrepov našla sredstva, da se ta kmetija prestrukturira, preuredi, lahko dobi kar 70 % priznane vrednosti in kot sem seznanjena je v novem programskem obdobju za ta namen namenjenih celo več sredstev kot v programskem obdobju 2007–2013. Tako da mislim, kjer je volja, je tudi pot in da bomo tudi to kmetijo ali gospodarstvo ali farmo rešili pred propadom. In tu pozivam kmetijske svetovalce, vse tiste, ki so z javnim denarjem plačani, da temu gospodarstvu pomagajo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji razpravljavec je gospod Matevž Frangež. Pripravi naj se mag. Ivan Vogrin.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Najlepša hvala.

Najprej želim dati priznanje vsem vpletenim, na čelu s civilno družbo, ki je pri tem zakonu tesno sodelovala in podala vrsto naprednih idej, kako v naši družbi bolje zaščititi živali, jim zagotoviti prijetnejše bivanje in sobivanje s človekom. Ne nazadnje pa je to priznanje tudi vsej politiki. Mislim, da je tako ministrstvo kot koalicija in opozicija pri tem zakonu tesno sodelovala. Pri tem naj posebej izpostavim izjemen napor, ki ga je v ta zakon vložil naš poslanski kolega Dejan Židan.

Mislim, da se s tem zakonom počasi, a zanesljivo približujemo državam, ki na zgleden način z najhumanejšimi standardi urejajo področje živali, njihove zaščite in varstva, ne nazadnje pa tudi v ekstremnih primerih varstva človeka pred njimi. Eden od teh izrazov je tudi to, da se bo s tem zakonom Slovenija pridružila skupini tistih držav, ki odklanjajo cirkus v primerih, kadar v njem nastopajo prostoživeče živali. Živali imajo tako kot ljudje najraje svojo svobodo, in to je treba spoštovati.

Tudi pri vrsti drugih vprašanj je zakon pripeljal do rešitev, ki omogočajo, da bo za živali v prihodnje bolje poskrbljeno, da se okrepi odgovornost lastnika za njihovo blagostanje in da kot družba v celoti napredujemo pri tem vprašanju. To vprašanje pa je gotovo eden od izrazov naše humanosti. Zato bom zakon, s priznanjem vsem, ki so pri njem tesno sodelovali, podprl.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednji razpravljavec je mag. Ivan Vogrin, ki ga pa ta trenutek ni v dvorani. Zato k besedi pozivam naslednjega, in sicer ima besedo gospod Dragan Bosnić. Pripravi naj se gospod Samo Bevk.

DRAGAN BOSNIĆ (PS PS): Hvala za besedo. Lep pozdrav še z moje strani!

Za začetek bi rekel, da so živali res čudovita bitja, ker jim je uspelo nekaj, kar redko komu uspe: vsaj v nekem obsegu zediniti slovensko politiko. To ni majhna stvar oziroma daleč od tega, da bi bila majhna.

Kar se zakona tiče, je dober, zaradi tega, kar so povedali predhodniki, vključno z mag. Dejanom Židanom, glede ureditve trier-principa pri delu z laboratorijskimi živalmi. Eno skrb bi pa tu le izpostavil v zvezi s tem zakonom. Gre za sledeče. Zakon, jasno, se nanaša na živali in te so definirane kot vsi vretenčarji, razen človeka, to pomeni, da so vključene tudi prostoživeče živali, in določa odgovornost ljudi za zaščito le-teh. Tule je en stavek, ki je moteč oziroma na katerega je treba opozoriti in paziti v bodoče. Ta pravi sledeče: "Ta zakon ureja tudi ravnanje z ribami, divjadjo in lovskimi psi, če ni s predpisi, ki urejajo ribištvo, divjad in lovstvo, urejeno drugače." Zakaj to govorim? Pojavlja se iniciativa Lovske zveze in ERICa iz Velenja, in sicer pobuda o uvrščanju nekaterih vrst ptic na seznam divjadi. Zelo zanimivo, vmes se pojavlja tudi ruševec, ki ga ščiti Evropa, da ne govorim še o ostalih, tudi liska, sloka, veliki kljunač. Zakaj to govorim? Jaz to vidim kot eno past, bypass, kot eno možnost, da se nekatere živali z nekimi uredbami oziroma direktivami dobesedno prestavijo v en segment iz nedotakljivih v dotakljive. Argumenti, ki so navedeni, mislim, da bo konec marca razprava na to temo, ampak samo kot opozorilo govorim, argumenti, ki jih navajajo, recimo direktor strokovne službe Lovske zveze, o slokah, ki so tržno zanimive, ki so pomembne za, ne vem, italijanske lovce, ki zelo radi streljajo te ptiče, v to ne dvomim. Vendar gre pa za ptice, ki so sedaj z zakonom zaščitene. Jaz bi želel, da ostanejo tudi naprej zaščitene. Na uradni strani Lovske zveze piše, da ti ptiči ne gnezdijo pri nas. Ta piše, da sporadično tudi gnezdijo. Jaz bi na eno stvar opozoril, mrtve ne gnezdijo nikjer. To pomeni, če jih ne bomo zaščitili oziroma razmišljali o tem bypassu ne bo dobro. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Samo Bevk, pripravi naj se gospod Zvonko Lah.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Naj povem tako, kot sem to dejal v drugi obravnavi, da podpiram zakon o zaščiti

živali. Vesel sem, da lahko tudi rečem, da je ob sprejemanju tega zakona bila upoštevana resolucija o normativni dejavnosti, saj je civilna družba sodelovala ves čas obravnave in sprejemanja tega zakona, in to aktivno. Upoštevani so bili številni predlogi civilne družbe. Naj spomnim tudi na to, da je drugo obravnavo ped slabim mesecem dni spremljala tudi razstava o živalih v preddverju naše dvorane, ki je bila zelo poučna. Bi imel pa eno vprašanje, kljub temu da se obeta podpora, in to soglasna, temu zakonu, za predstavnike Vlade. Na spletni strani Evropske komisije, kjer so predstavljene evropske državljanske pobude, je tudi predlog o pravnem okviru za postopno odpravo poskusov na živalih. Naj povem, da ta zakon, ki ga bomo danes sprejeli, že zaostruje poskuse na živalih. V obravnavi pa je v Evropski uniji civilna pobuda državljanov, da bi postopno odpravili te poskuse. Zanima me, kakšen je odnos naše vlade do tega vprašanja. Kakšna so razmišljanja v okviru Evropske komisije?

Kot rečeno, podpiram zakon o zaščiti živali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Ugotavljam, da je naslednji razpravljavec gospod Zvonko Lah, pripravi naj se gospod Roman Žveglič.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik za besedo.

Tudi jaz se pridružujem vsem tistim, ki podpirajo ta zakon. Mislim, da je zakon dokaj dober, da smo s tem zakonom naredili korak naprej, vendar še vedno ne rešujemo vse problematike. Meni se zdi tudi malo vprašljivo, o čemer smo tudi razpravljali na pristojnem odboru, glede prepovedi reje živali izključno samo za kožo, krzno in perje, ker se mi zdi, da je čisto vseeno, za kaj se žival redi. Bolj pomembno je, kakšni so pogoji te živali v času reje. Morali bi verjetno bolj pogledati tudi na pogoje tistih živali, ki jih gojimo tudi za prehrano, za meso, v kakšnih pogojih bivajo. Tu je tudi stroka imela pomisleke glede te prepovedi, ker Evropa v večini držav nima tega. Bi se pa osredotočil na preveliko populacijo mačk na določenih območjih. Seveda gre za različno problematiko na podeželju in v mestih. V mestih je problem prevelike populacije prostoživečih mačk, nad katerimi je slab nadzor, sicer imajo občine podpisane pogodbe z lastniki zavetišč za živali, vendar ta zavetišča predstavljajo za občine tudi že zelo visoke stroške, o čemer smo se tudi pogovarjali. Mačke v mestih, v bližini vrtcev so velika nevarnost za prenašanje določenih bolezni. Najdena je tudi velika količina iztrebkov v peskovnikih pri vrtcih in se pritožujejo ravnatelji in zaposleni v vrtcih. Seveda potem, ko pa občina mora urgirati preko zavetišč, pa to postane velik strošek za občino. Sem mnenja, da bi se država in občine morale dogovoriti za neke postopke, kjer bi preventivno delovali in pospešili kastracijo in sterilizacijo mačk, tako da bi se ta populacija nekako regulirala. Na podeželju pa je velik problem, ko se pri določenih lastnikih mačke tako razmnožijo, da motijo sosede in okolico, in zoper mora urgirati občina in predstavlja to zato velik strošek. Mislim, da bi bilo tudi v tej smeri treba narediti korak naprej, povečati odgovornost lastnikov mačk, tam, kjer so znani lastniki, in narediti neko strategijo, kako ukrepati, pa pri tem ne naložiti breme samo občinam. Bil je tudi predlog o neki komunalni dajatvi v občinah, verjetno je bilo mišljeno bolj v mestnih občinah, da bi se iz tega plačevali ti stroški, vendar je na koncu prevladalo mnenje, da ne moremo, čeprav je bil predlog, da občine lahko uvedejo to, mislim, da to ni bilo primerno, in je prav, da se to ni uvedlo, vendar problem na tem področju ostaja in ga je v prihodnje treba rešiti. Mislim, da so se tudi občine premalo vključile pri spremembi tega zakona, mogoče bi tudi s strani občin prišel še kakšen umesten oziroma dober predlog za dopolnitev še tega zakona, da bi bil še boljši, kot pa je.

Še enkrat naj povem, da sem tudi sam vesel, da ta zakon prinaša dosti dobro ureditev oziroma nekaj izboljšav in ga je treba sprejeti.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo dajem gospodu Romanu Žvegliču. Pripravi naj se gospod Franc Jurša.

ROMAN ŽVEGLIČ (PS SLS): Hvala za besedo.

Jaz sicer tvegam malo polemike, malo razprave. Meni seveda določene rešitve, ki so se v zakon vpisale in dodale v samem parlamentarnem postopku, seveda niso nič po godu. Predvsem mi ni po godu ta zgodba okoli prepovedi reje izključno za kožuhe z izredno kratkim prehodnim obdobjem in ker posegamo v določeno pridobljeno pravico. In niti obvestili ga ne bomo, da on tega več ne sme delati, če ne bo spremljal. Sanjati, da se bo ta lahko prestrukturiral, mislim, da je to govorjenje iz parlamentarne dvorane, ker se v glavnem ne poznajo problemi na terenu. Ta rejec in vsi ti rejci so po navadi majhne kmetije, ki ne morejo nikakor priti do tega, da bi lahko kandidirali na kakšnem razpisu. Če bi v zakonu bilo, da ta reja lahko ostane, in da se ne dovoli novih rej, bi jaz tudi to še razumel. Tega pa seveda ne razumem. Zato in izključno iz tega razloga ne bom zakona podprl in mu bom nasprotoval. To pa še tudi zaradi tega, ker se mi zdi, da vse preveč hočemo regulirati in predpisovati, kaj bi nekdo moral. Jaz sem sicer pričakoval, da bo v zakonu tudi pisalo, da moje mačke, ki prosto živijo na kmetiji, da ne smejo več loviti miši. Tako daleč je šla že razprava na odboru. Spomladi, ko se bo začelo delo na poljih, hvala bogu, da kmetje sedaj vprežemo malo drugačne konje in ne več tistih na štirih nogah. Ne vem, če bi še to morali početi, kakšni zločinci bi šele takrat bili v razpravah. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednja razpravljavka je gospa Tamara Vonta.

TAMARA VONTA (PS PS): Hvala lepa za besedo.

Se mi zdi, da na prejšnje navedbe niti ni vredno karkoli reči, ker smo že večkrat povedali, da gre za dve farmi in obe farmi sta ljubiteljski farmi in govoriti o izgubi delovnih mest in veliki gospodarski škodi, je zelo lepo govoriti za tiste, ki so nekako vašega mnenja, ni pa to resnica in v tem jaz vidim problem. Zelo popularno je to reči. Seveda se boste prikupili marsikomu, ampak zares pa vendarle ni. Z vsem spoštovanjem, vem, da se spoznate na domače živali verjetno bolj kot jaz, ampak tole je pa uradni podatek, ki smo ga dobili.

Jaz bi v zvezi s tem zakonom rada še opozorila na nekaj reči, ki se mi zdijo, v bistvu so bolj predlogi, ki so se mi porodili vmes in nimajo sicer povsem direktne zveze s tem zakonom, ampak morda bi bilo smiselno razmišljati tudi o tem, da bi otroci v osnovnih šolah ali pa v srednjih šolah, recimo tisti, ki bi želeli, morda en del svojih obveznosti ali znotraj krožkov ali pa iz nekih izbirnih vsebin, ki obstajajo že tako ali tako v programih, da bi imeli tudi mogoče možnost en del teh ur preživeti v zavetiščih, da bi bila ta izbira možna, kjer bi pomagali pri delu. To se mi zdi, da bi bilo za otroke in tudi za starše precej poučno. Dejansko se mi zdi najbolj pomembno to, česar, sem prepričana, z nikakršnim zakonom, še posebej pa s takšnim, ki bi bil blazno strog in kaznovalen, ne moremo doseči. In to je krepitev vezi med besedama žival in odgovornost. Žival ni žival sama po sebi, nismo lastniki živali zato, ker nam je zelo lepo, ko z repom miga, ko pridemo domov, nas je vesela, ampak to prinaša tudi odgovornost, določeno količino dela in podobno. In se mi zdi, da bi zelo spodbujala pri otrocih, posebej pri tistih morda, ki doma nimajo te možnosti, da bi živeli skupaj s kakšno domačo živaljo, in takšnih je kar nekaj, da bi se morda znotraj nekega šolskega sistema kot v okviru izbirnih vsebin morda dalo izbrati kaj takega. Ampak to je samo dosti smiseln predlog. Kako je pa z izpeljavo, je pa potem druga reč, na kakšne težave se lahko naleti. O tem zdajle nisem niti razmišljala, ampak se mi zdi ena takšna v redu ideja.

Jaz se strinjam s tem, da je čisto vseeno, zakaj žival redimo, in da je v bistvu pomembno, v kakšnih pogojih jo redimo. Ja, samo je pa treba tudi vedeti, da žival, ki jo redijo zaradi krzna in umre izključno za to, da dobimo krzno, da ta žival ima še posebej strašansko lepo smrt, o kateri sedajle ne bi želela govoriti, ker mislim, da bi vam vsem bilo malce slabo. Ampak vsi tisti, ki te reči malce bolj poznate, verjetno veste, kako je s tistimi diodami, eno v danko, eno v usta pa spustimo elektriko, da je krzno celo in še podobne zadeve. Kar zadeva teh in pogojev, v katerih so živali, ki so v bistvu namenjene izključno rejenju za krzno, in smrti, ki so jo deležne, si res ne želite vseh podrobnosti vedeti, res ne. In zato se mi zdi to edino pravi način, še posebej zato, ker ne bo velike škode. Ne bo velike škode, in to smo dobili potrditev z vseh koncev, tako da je vse ostalo en čisti populizem. Zagotovo bo treba nekaj narediti tudi pri inšpekcijskih službah. Naj rečem, da smo ravno v zadnjem času bili priča primeru, ko je šlo za dobesedno za to, da se je inšpektorica izmislila, da je bila na mestu ogleda, pa je sploh ni bilo tam. Ampak društvo živali, ki poginja pred našimi očmi, ne sme te živali odvzeti, ker bo kaznovano. To je pa absurd. Žival, ki je brez hrane, žival, ki umira, ne smeš je vzeti, inšpektorica pa pravi, da je bila na ogledu in da je vse v redu. Na ogledu je sploh ni bilo. V redu, to so pač posamezni primeri, ampak dostikrat občutimo v takih primerih totalno nemoč in se v bistvu sprašujemo, zakaj imamo potem zakone. Jaz vem, da inšpektorji imajo zelo široko polje dela in zelo malo jih je. Ampak če tega ne mislimo izvajati, potem je bil ves rompompom tukaj in vse lepe besede so bile zaman. In vem, da bo marsikdo očital, koliko besed je bilo namenjenih živalim v tem državnem zboru, ko pa vendar živimo v krizi in so v krizi ljudje. To je vse res. Ampak zato ne smemo pozabiti še na vse ostalo, kar sodi zraven. Reševati je treba vse reči, ker je to del nas, sveta, v katerem živimo. Jaz bi res pozvala, ker jaz sem dobila kup poročil društev o teh težavah, ki jih omenjam. Posebej na koncu, iz katerega prihajam. Zavedam se stiske, zavedam se finančnih težav in tako naprej – ampak vendarle potem je nesmiselno tak zakon imeti. Treba ga je pač izvajati oziroma dodeliti neke statuse ali kakorkoli, da bo tudi društvo imelo kakršenkoli vpliv pri tem. Ne pa, da bo potem društvo še kaznovano. Ponekod se ljudje še vedno ne zavedajo, da lastništvo nad živaljo ne pomeni lastništva nad njenim življenjem. Ampak da pomeni skrb in odgovornost, da je tudi živali lepo, da živimo skupaj, torej ne vsak posebej samo takrat, kadar nam je lepo. Jaz se še vedno zavzemam, čeravno so nekateri rekli, da je to v bistvu neizvedljivo, ampak meni se še vedno zdi, da v enem trenutku bo verjetno treba uvesti tudi register mačk in čipiranje mačk. In seveda v mestih so mačke vseeno precej večji problem kot na podeželju. Te mačke so tudi, ne samo, da puščajo kakce in ne vem, kaj še je bilo rečeno, v peskovnikih. Peskovniki tako ali tako morajo biti pokriti. Te mačke so tudi dosti preganjane, pa tudi mučene. To se mi zdi tudi en problem. Zato imamo občine, zato imamo potem denar, ki naj bi se uporabljal vsaj za to, da so mački kastrirani, muce sterilizirane, da se ta populacija ne širi in ne širi in ne širi, ker je preprosto, in to je čista resnica že neobvladljivo. Seveda pa mačke opravljajo tudi v mestih eno količino pozitivnega dela. To je pač treba povedati. Še vedno lahko lovijo miške in vedno jih bodo lahko lovile. To je neumnost, reči, da bomo prepovedali mačkam loviti miši, to je smešno. Dajte no, saj smo tukaj v neki resni hiši. In enako velja tudi za podgane in podobno. To je del

našega sveta in ga bomo morali sprejeti in če nam ni povsem všeč ali kako naj rečem, saj nam marsikaj tudi tukaj znotraj ni všeč, ampak treba se bo nekako odločiti, kako se bomo te reči lotili, kako jih bomo reševali. Meni se res zdi temeljni pogoj vzgoja mladih ljudi, od otroštva naprej, enako velja za promet, enako velja za vse. To se mi zdi veliko boljše kot kaznovalna politika ali kazni. Veliko boljše. To je, se mi zdi, en model, ki mu bomo morali na vseh področjih priti zelo blizu. Zahteva pa veliko angažiranost in skupno delo različnih sektorjev države. Jaz se tudi zavzemam, kar smo že govorili na odboru, za prepoved petard, popolno prepoved petard, ker to pokanje predstavlja ne samo sive lase nam vsem, ampak tudi živalim in niti ne vem točno, zakaj. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

K repliki se je prijavil gospod Roman Žveglič, če sem prav registriral. Izvolite, imate repliko.

ROMAN ŽVEGLIČ (PS SLS): Hvala za besedo.

Spoštovana poslanska je rekla, da to, kar sem govoril, ni vredno besede. Jaz bom rekel tako, četudi je ta reja majhna in prinaša neko dodano vrednost, ne samo da je potrebno besede, potrebno bi bilo tudi podpore, ne pa nagajanja. Toliko. To se mi zdi tako, kot če bi nekomu od nas tukaj prepovedali biti poslanec ali pa mu prepovedali petinsko delo v zdravstvenih ali visokošolskih ustanovah. Tako dajmo pogledati te stvari.

Kar pa se tiče prepovedi petard, tukaj pa, če bom še poslanec in če bo prišlo v proceduro, tukaj pa je moja podpora, tudi ognjemetov, pa čeprav je še tako veličasten dogodek. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Sprašujem, če ima mogoče kdo željo po razpravi oziroma po besedi. Vlada?

Ja, gospod Branko Ravnik, imate besedo.

BRANKO RAVNIK: Hvala lepa.

Štiri vprašanja so bila izpostavljena, na katera mislim, da je treba odgovoriti oziroma dati dodatna pojasnila.

Prvo je bilo v zvezi z rejo živali za kožuhe. Drži, tako kot je bilo v razpravi povedano, da je bilo ministrstvo ob pripravi zakona na stališču, da evropska zakonodaja primerno ureja zaščito živali za rejo kožuhov. Mi smo v nadaljevanju na seji Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in okolje bili soočeni z argumenti, ki so bili podani, in po končani razpravi podprli rešitev, kot je zdaj zapisana v predlogu zakona, ker so nas v razpravi prepričali argumenti in stališča. Z ekonomskega vidika je treba vendarle ponovno poudariti, da vsaka reja živali mora biti evidentirana v Sloveniji in tudi pod stalnim veterinarskim nadzorom. V naši evidenci je za rejo živali za namen kožuhov evidentirana ena reja s 100 živalmi. Določbe ne bodo imele nikakršnega vpliva na rejo kuncev, le-te rejci redijo predvsem za človeško prehrano. Ta zakon ne bo vplival ne na tekstilno, oblačilno in usnjarsko predelovalno industrijo. Ministrstvo pa bo skrbno spremljalo stanje tudi na tem ekonomskem področju in če bo prišlo do signalov, da ta zakon prinaša negativne ekonomske učinke, se bomo skladno z našimi možnostmi in politiko na tem področju tudi odzvali.

Glede drugega vprašanja, glede urejanja področja lova, moram reči, da ta zakon ne posega na področje ohranjanja zaščitenih, ogroženih in drugih vrst živali, ker to ureja področna zakonodaja, in to zakonodaja s področja okolja, zato se na ta način tudi presojajo postopki, se pravi skozi druge postopke. V tem primeru, ko gre za področje lova, druga področna zakonodaja te stvari ureja.

Glede predloga za postopno odpravo poskusov na živalih, ki je bila omenjena, in vprašanje, kakšen je naš odnos, naj povem, da mi ta trenutek obravnavamo novelo zakona, ki izhaja iz implementacije evropske zakonodaje, ki je bila sprejeta konec lanskega leta, mi to implementiramo. To je restriktivna zakonodaja, namreč standardi pri reji poskusnih živali so že danes izjemno visoki in pri nas se uporabljajo samo v primerih, ko gre za varovanje človeškega zdravja in življenja. V primerih zaščite živali, okolja in tudi sicer so uradne oblasti vedno deležne pobud, ki jih v postopku, ki je v ta namen standardiziran na nek način, obravnavajo, se vključujejo v proceduro in Vlada bo v tem delu sledila spremembam na ravni EU-zakonodaje in jih bomo prenašali v svoj pravni red. Glede pobud, ki so pa v naši pristojnosti, pa ne dvomim, da ne bomo ravnali podobno, kot smo v primeru sedanje spremembe zakona.

Glede inšpekcijskega dela pa samo toliko. Področje zaščite živali je zelo občutljivo. Pomembno je, da se nadzor opravlja strokovno in v skladu z zakonodajo. Moramo vedeti, da so potrebe živali večinoma drugačne od zaznavanja potreb ljudi. Marsikomu se bo mogoče zdelo, da ko vidi govedo pozimi na prostem, da te živali niso ustrezno oskrbovane. Ravno nasprotno, te živali se odlično počutijo v takem okolju, samo dojemanje posameznikov je lahko tako, da te živali mogoče niso pravilno oskrbovane. Če ima žival možnost izbirati, se seveda odloči za naravo. V tem delu je izjemno pomembno, da ko gre za nadzor, da ga opravlja ustrezna stroka. In naša stroka je za to delo primerno pripravljena. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Ne vidim

želje po razpravi. Zaključujem razpravo o predlogu zakona v celoti.

K predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Državni zbor bo o predlogu zakona v skladu s časovnim potekom seje zbora odločal danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 17. točki dnevnega reda oziroma najkasneje ob 17.40.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi sejo, ki jo bomo nadaljevali ob 13. uri z obravnavo 17. točke dnevnega reda.

(Seja je bila prekinjena ob 12.05 in se je nadaljevala ob 13. uri.)

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje, ministrska ekipa s predsednikom Vlade na čelu, ki opravlja tekoče posle, ter vsi prisotni, lepo pozdravljeni! Nadaljujemo prekinjeno sejo.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG DEKLARACIJE O USMERITVAH ZA DELOVANJE REPUBLIKE SLOVENIJE V INSTITUCIJAH EVROPSKE UNIJE V OBDOBJU JANUAR 2013–JUNIJ 2014.**

Predlog deklaracije je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga deklaracije dajem besedo predsedniku Vlade, ki opravlja tekoče posle, gospodu Ivanu Janezu Janši.

JANEZ JANŠA: Spoštovana predsedujoča, spoštovane poslanke in poslanci, drage kolegice in kolegi!

Maja bo minilo 9 let, odkar je Slovenija postala članica Evropske unije. V 9 letih članstva je Slovenija med drugim v začetku leta 2007 postala članica evroobmočja, konec leta 2007 oziroma v začetku 2008 del širšega schengenskega prostora, v prvi polovici leta 2008 pa je predsedovala Svetu ministrov in Evropskemu svetu. To so bili časi optimizma in rasti v Evropski uniji, časi velikih premikov, širine in tudi velikih načrtov. To obdobje je bilo v znamenju zaupanja v tako imenovani varen okvir Evrope, Evropske unije, v kar smo predvsem nove članice iskreno verjele. Šele kasneje se je pokazalo, da ta okvir ni vseboval vseh ključnih varoval in garancij, na nekaterih točkah je slonel na bolj trhlih krilih rasti in blagostanja. Pokazal se je velik primanjkljaj v politični in ekonomski uniji, kjer okvir ni bil v celoti izpolnjen. Ekonomska kriza je pokazala na ta manko na zelo boleč način, za nekatere države članice bolj, za tiste bolje pripravljene, ki so hitreje reagirale, pa manj. Slovenijo je ta kriza prizadela nadpovprečno, doživela jo je in jo še doživlja na zelo boleč način. Zato je še toliko bolj pomembno, da postanemo še bistveno bolj dejavni tako na nacionalni ravni kot tudi pri uveljavljanju svojih interesov. V okviru institucij Evropske unije lahko samo na ta dvojni način učinkovito dvignemo Slovenijo iz tega kritičnega stanja.

Deklaracija o usmeritvah za delovanje Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju letošnjega in prve polovice naslednjega leta, ki jo imate pred sabo, je neke vrste strateški dokument, ki vsebuje tako predstavitev stanja in prednostnih nalog Slovenije v času leta in pol, v času predsedovanja Irske, Litve in v prvi polovici naslednjega leta Grčije. Pri pripravi te deklaracije je bil upoštevan zakonodajni in delovni program Evropske komisije za letošnje leto. Ta dokument predvideva nek razvoj dogodkov, kolikor je to možno predvideti in načrtovati, vendar pa dogajanja v zadnjih štirih letih v Evropski uniji kažejo, da vse to vedno ni možno. Tako se je marsikdaj, in tako bo verjetno tudi v letošnjem in prihodnjem letu, dogajalo veliko stvari, ki jih ne nacionalni, ne evropski strateški dokumenti niso zajeli, in v tem smislu niti ne deklaracije, ki smo jih sprejemali v slovenskem parlamentu. Nekatere krizne razmere so marsikje pospešile tempo reševanja situacije v Evropski uniji tudi v posameznih državah članicah. Spomnimo se sestanka v zvezi z Grčijo, deloma Španijo, Irsko, Portugalsko, Ciprom v zadnjem letu. Tukaj je moral biti odziv na dogajanja izjemno fleksibilen, ne glede na to, kaj je pisalo v kakšnih deklaracijah, in bojim se da bo tako tudi v tem času, za katerega predlagamo ta dokument.

Zaradi tega že na začetku poudarjam, da je treba to deklaracijo razumeti kot nek širši okvir, ključne odločitve pa se bodo sprejemale sproti, glede na samo situacijo in pobude, ki bodo prihajale. Gradivo, ki ga imate kot podlago za današnjo razpravo, je sestavljeno iz dveh delov. Prvi del je predlog deklaracije, tu gre za deklarativni politični dokument, ki izpostavlja ključne prioritete v prihajajočem obdobju, kot si jih pač lahko predstavljamo, pa tudi kot si lahko predstavljajo te prioritete evropske institucije, glede na to, da upoštevamo tudi njihov koledar.

V drugem delu tega dokumenta so zapisane prednostne naloge Slovenije za delo v Svetu Evropske unije za letošnje in prvo polovico naslednjega leta. Te prednostne naloge so spremni dokument deklaracij in predstavljajo okvirna stališča do ključnih dosjejev, ki bodo v naslednjih 18 mesecih oziroma 16 mesecih obravnavani v Svetu Evropske unije.

Sama deklaracija vsebuje sedem prioritet. Prva je prizadevanje za izhod iz krize, druga je dejavni prispevek k razpravi o reformi Evropske unije, tretja je nadaljnja krepitev ekonomske in monetarne unije v Evropski uniji, četrta doseganje gospodarske rasti in oblikovanje novih delovnih mest, delujoča infrastruktura ter delujoč enotni trg, peta učinkovita raba virov in zagotavljanje kakovosti bivanja, šesta zagotavljanje območja pravice varnosti in svobode in sedma nadaljnja

regionalna povezovanja in podpora procesu širitve Evropske unije. Seveda bi lahko k tem sedmim prioritetam dodali še marsikaj, vendar pa je sedem prioritet v ospredju več kot dovolj in ravno na teh sedmih področjih potrebujemo jasne usmeritve.

Glede izhoda iz krize je ta prioriteta na prvem mestu. Kljub umiritvi razmer na finančnih trgih v drugi polovici lanskega leta so ekonomske napovedi za celotno evroobmočje vse prej kot obetavne. Zimska napoved Evropske komisije za letošnje leto napoveduje krčenje gospodarske aktivnosti evroobmočja, šibka rast se lahko pričakuje šele v naslednjem letu. Še nekoliko bolj pesimistične napovedi te iste institucije veljajo za našo državo. Prizadevanja za izhod iz krize so tako v ospredju političnih razprav na najvišji ravni odločanja Evropske unije, torej Evropskem svetu. Tudi lani je bila tej temi posvečena večina evropskih svetov. Tako je bil med drugim na teh srečanjih dogovorjen pakt za rast in delovna mesta, podana je bila usmeritev za oblikovanje enotnega nadzornega mehanizma nad bankami ter tudi mehanizma za neposredno dokapitalizacijo bank in opravljena razprava o nadaljnji krepitvi evropske monetarne unije. Vse razprave, povezane z izhodom iz krize, se bodo nadaljevale na naslednjih petih letošnjih rednih zasedanjih Evropskega sveta. Tudi teme, ki sem jih že prej omenil in so bile na dnevnem redu lani, potrebujejo nadaljevanje, večina teh mehanizmov nima dodelanih vseh instrumentov. Ta proces se nadaljuje, ponekod pa niso zaključene ratifikacije. Ključna rdeča nit bodo nedvomno nadaljnji ukrepi za stabilizacijo razmer predvsem na bančnem in fiskalnem področju ter ukrepi za ponovno oživitev gospodarstva.

V luči priprav na zasedanje Evropskega sveta prihodnji teden je treba izpostaviti evropski semester, Evropski svet bo podal politične smernice Evropske unije za nacionalne politike v okviru petih prednostnih področij ukrepanja, in sicer, prvič, izvajanje javnofinančne konsolidacije, drugič, ponovno vzpostavitev normalnega dajanja posojil gospodarstvu, tretjič, spodbujanje rasti in konkurenčnosti, četrtič, spopadanje z brezposelnostjo in socialnimi posledicami krize ter petič, modernizacija javne uprave. Ta prednostna področja, ki naj bi jih države članice upoštevale pri pripravi prihodnjih reform, so skoraj popolnoma identična lanskim, saj je bilo marsikje delo šele začeto in rezultatov še ni. Vlada Republike Slovenije je v lanskem letu ukrepala na vseh petih prednostnih področjih, ki jih je kot prednostne opredelila tudi Evropska unija. Prvič. Z rebalansom proračuna za leto 2012 in sprejetima proračunoma za letošnje in prihodnje leto so postavljeni temelji javnofinančni konsolidaciji. Doseženo je bilo znižanje proračunskega primanjkljaja in na teh temeljih je možno Slovenijo tudi potegniti iz mehanizma presežnega primanjkljaja, v katerem je od leta 2009 naprej. H konsolidaciji bo prispevala in že prispeva tudi sprejeta pokojninska reforma.

Drugič. S sprejetjem zakona o družbi za upravljanje slabih naložb smo postavili temelje za stabilizacijo bančnega sistema predvsem z namenom oživitve posojilne aktivnosti bank za zagon gospodarstva.

Tretjič. Za spodbujanje konkurenčnosti so bile že na samem začetku mandata sprejete 40-procentne olajšave za investicije in 100-procentna olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj, postopno pa se znižuje tudi davek od dohodka pravnih oseb. Nadalje bo h konkurenčnosti prispevala tudi sprejeta in s socialnimi partnerji usklajena reforma trga dela. Ta reforma trga dela predstavlja tudi ključni element zmanjševanja brezposelnosti in boja proti socialni izključenosti v prihodnjih letih. Od pete prioritete so bili zasnovani številni ukrepi za modernizacijo javne uprave, tako z zmanjševanjem števila ministrstev, odpravi več kot polovica razno raznih delovnih teles, z zmanjšanjem administrativnih ovir v okviru treh paketov za spodbujanje gospodarstva in tudi z odpravljanjem ovir za uspešno investiranje sredstev iz strukturnih skladov. Temelji so tako postavljeni, nekateri učinki teh ukrepov so že na dlani, drugi učinki se bodo na rasti odrazili šele sčasoma, pod pogojem seveda, da bodo vsi dokončno implementirani. V primeru njihove razveljavitve pa tvegamo nazadovanje gospodarske rasti tudi v prihodnjih letih, saj smo se po hitrem približevanju povprečju razvitosti Evropske unije pred krizo v zadnjih letih od cilja začeli oddaljevati. Leta 2008 je Slovenija dosegala 91 % povprečja Evropske unije, konec leta 2011 pa samo še 84 %. Padec bruto domačega proizvoda v tem času je bil kumulativno med najvišjimi v Evropski uniji – takoj za Grčijo. Bili smo na drugem mestu te žalostne lestvice. Najslabšemu scenariju pa se imamo še možnost izogniti s tem, da se sprejete reforme uveljavljajo. Druga prioritetna reforma EU in njenih institucij. Okoli tega je zgrajen drugi del tega dokumenta oziroma deklaracije. V okviru iskanja izhoda iz krize se je moral nujno spreminjati tudi način delovanja Evropske unije in njenih institucij. To, kar je bilo še ob našem vstopanju v evropsko monetarno unijo oziroma v evroobmočje predstavljeno kot nekaj nedopustnega in nedovoljenega, češ, da to predstavlja graditev Evrope dveh hitrosti, se je v zadnjih letih vzpostavilo kot institucija, mislim na prakso zasedanj vrha evroobmočja, ko se sestanejo samo voditelji držav članic z evrom. Seveda je v takšno radikalno spremembo stališča Evropa bila prisiljena oziroma je bilo evroobmočje prisiljeno zaradi kriz v posamičnih državah članicah in namesto neke sholastične dileme, ali posebno srečanje voditeljev držav, ki so v evru, ne predstavlja neke grde grožnje enotnosti Evropske unije, so druge grožnje to sholastično dilemo popolnoma zasenčile in ko je bilo treba reševati konkretne probleme, nihče več ni pomislil na takšne pomisleke. Seveda pa

vrh evroobmočja ni institucija Evropske unije, ki je bila predvidena v pogodbah, zato je bilo treba način delovanja urediti posebej, to je uredila šele mednarodna pogodba oziroma pakt o stabilnosti, usklajevanju in delovanju v evropski monetarni uniji oziroma tako imenovani fiskalni pakt. Institucija pa, kljub temu da so se temelji uredili v pogodbi, še vedno nima poslovnika, se improvizira in poslovnik teh vrhov bomo dobili na mizo šele prihodnji teden. To je zgolj en primer, ki ga podčrtujem zato, da bi se bolje ilustrirala ta potreba po prilagajanju Evropske unije spremenjenim razmeram, ko se sprejemajo ukrepi, ki so realni glede na zahteve časa in se ne ozirajo na to, kaj je to v raznih političnih razpravah predstavljalo še v času razprave o lizbonski oziroma ustavni pogodbi Evropske unije.

Sama gospodarska kriza v Evropi je ponovno pospešila tudi razmišljanje o načinih za tako imenovano približevanje Evrope njenim državljanom. Ta razmišljanja, kako povrniti Evropski uniji večjo mero legitimnosti in verodostojnosti, so sicer zelo stara, velikokrat so bila v ospredju in v času krize niso več v ospredju, so pa še vedno prisotna in pomembna. Zdaj v ta okvir sodi na primer sprememba izbora predsednika Evropske komisije. O takšnih in ostalih idejah bo še veliko premisleka in govora. Kakršnakoli odločitev pa zahteva spremembo pogodb. Za Slovenijo predstavlja dejaven prispevek k razpravi o reformi Evropske unije in njenih institucij drugo prioriteto deklaracije. Slovenija se na razpravo pripravlja s skupnim projektom nekaterih državnih institucij. Ta projekt se imenuje več Slovenije in naj bi se začel izvajati ta mesec, končal pa junija leta 2014. Namen projekta je izmenjava in predstavitev predlogov različnih ciljnih javnosti kot prispevek pri pripravi stališč Slovenije do razprave o prihodnosti Evropske unije, vključno z vlogo državljanov Evropske unije in spremembo institucij EU.

Poglabljanje ekonomske in monetarne unije, to je tretja prioriteta. Gre za eno najpomembnejših sprememb. Ta se je začela dogajati v zadnjem letu na ravni celotne Evropske unije. To je globalni oziroma to je strateški odziv unije na krizo in hkrati ukrep, s katerim se Evropska unija dela oziroma s katerim želi biti Evropska unija bistveno bolj odporna na morebitne prihodne podobne krize. V temu okviru je bilo v zadnjih treh letih veliko dogovorjenega. Ključni dogovori so šli najprej v smer večje proračunske discipline. Tukaj Slovenijo domača naloga še čaka. Prenovljen je bil ta postopek presežnega primanjkljaja. Kot rečeno, je Slovenija na žalost v tem postopku že od leta 2009. Sprejet je bil fiskalni pakt z obvezo o vpisu zlatega fiskalnega pravila v ustavo. Uveden je bil evropski semester za nadzor nad proračunskimi in ostalimi ekonomskimi politikami držav članic. Seveda pa je marsikaj od tega treba še implementirati v nacionalnih zakonodajah v Sloveniji, vključno z zlatim fiskalnim pravilom, ker se rok izteka. Evropski svet je konec lanskega leta sprejel tudi časovnico, oblikovanje bančne unije. Ključni element te časovnice je vzpostavitev enotnega nadzornega mehanizma nad bankami s strani Evropske centralne banke. V tem okviru je pomembna tudi možnost glede neposredne dokapitalizacije bank s strani evropskega mehanizma za stabilnost, vendar pa tukaj še ni dogovorjenih podrobnosti, zaradi česar je ta mehanizem v tem trenutku še neuporaben in se tudi ne ve natančno, kdaj naj bi do njega v praksi prišli. Junijski Evropski svet bo razpravljal o časovnici uveljavitve štirih dolgoročnejših ukrepov krepitve evropske monetarne unije. Gre za koordinacijo nacionalnih reform, za socialno dimenzijo Evropske unije, za pogodbene odnose, ki bodo okrepili lastništvo nad nacionalnimi strukturnimi reformami, pa seveda mehanizmov solidarnosti za spodbujanje naporov držav članic pri izvajanju reform. Slovenija od začetka svojega članstva v Evropski uniji zagovarja nadaljnjo krepitev integracije oziroma unije na različnih področjih. Kljub temu da je ponekod napredek zelo počasen, so bili drugod v zadnjih letih narejeni koraki, kakršni kakšnih deset let nazaj niso bili niti v teoriji predstavljivi. Tukaj bi še posebej poudaril napore za oblikovanje bančne unije, kajti brez tega koraka, brez bančne unije znotraj Evropske unije ni mogoče zagotoviti stabilnosti celotnega evroobmočja in je to evroobmočje lahko vsakič znova talec javnofinančne krize v katerikoli, tudi najmanjši državi članici evrosistema. S tem oblikovanjem bančne unije se bo prekinila povezava med javnimi financami in bančnim sistemom, kar bo naredilo Evropsko monetarno unijo odporno na takšne udare, poleg tega bodo davkoplačevalci širom Evropske unije zavarovani pred tveganji, ki jih prinaša ta dosedanja povezava.

Četrta prioriteta sta gospodarska rast in delovna mesta. Ni produktivnih delovnih mest brez gospodarske rasti. Velikokrat prepočasi poteka tudi notranja krepitev notranjega trga Evropske unije. Ta trg še vedno predstavlja velik potencial za rast evropskega gospodarstva. Slovenija si prizadeva podpirati čim prejšnje sprejetje obstoječih zakonodajnih pobud, akta za enotni trg 1 in tudi akta za enotni trg 2, ki je nadaljevanje tega paketa, ki je sedaj v postopku. Doseganje gospodarske rasti in oblikovanje novih delovnih mest je namreč ena od ključnih prioritet. In notranji trg, kot že rečeno, lahko k temu zelo prispeva. Poleg ustrezne zakonodaje in ustvarjanja širših pogojev Evropska unija oziroma njene institucije lahko znatno prispevajo k oživitvi gospodarske aktivnosti skozi lastni proračun Evropske unije, še posebej v manjših državah članice, kot je Slovenija. Za mnoge države članice je v času gospodarske krize investiranje sredstev iz evropskih skladov pravzaprav ključno za investicijske aktivnosti in spodbujanje gospodarstva. Tudi za nujno potrebne investicije v javnem sektorju v

posamičnih državah. Kot veste, je bil v začetku prejšnjega meseca dosežen dogovor o proračunskem oziroma finančnem okviru Evropske unije za prihodnjih sedem let. Prvič v zgodovini Evropske unije se je ta sedemletni finančni okvir zmanjšal za 3,5 %. To je glede na situacijo, v kateri smo, v kateri je globalno Evropska unija, relativno malo. Kljub temu pa je to predstavljalo oviro pri naših prioritetah, še posebej pri prizadevanjih, da si zagotovimo čim več kohezijskih sredstev.

Ta sedemletni finančni okvir Evropske unije je naslovil tudi problem brezposelnosti mladih. V nekaterih državah Evropske unije je ta odstotek preko polovice, se pravi preko 50 %. Tudi za Slovenijo je to problem. Evropski svet je sprejel odločitev, da se 6 milijard evrov v prihodnjih sedmih letih nameni za odpravljanje brezposelnosti mladih v tistih regijah Evropske unije, kjer je ta brezposelnost nad 25 %. Naša vzhodna kohezijska regija, žal, sodi med te regije, pa tudi sicer je treba vedeti, da je v Sloveniji brezposelnost mladih večji problem od tega, kar kaže statistika, ker se pač zakriva s podaljševanjem študija oziroma fiktivnim vpisovanjem, ki ga naš izobraževalni sistem omogoča. Če tega ne bi bilo, bi bila statistika glede brezposelnosti mladih tudi pri nas večja.

Kar se tiče splošnega izkupička iz teh pogajanj za prihodnji sedemletni evropski finančni okvir, je Slovenija lahko zadovoljna. Dolgo časa v dosedanjih sedmih letih v okviru dosedanjega okvira smo bili prepričani, da bo Slovenija v času, ki je pred nami, neto plačnica v evropski proračun. Vsaj trend našega približevanja evropskemu povprečju je bil do leta 2009 takšen. Potem je sledil ta padec, o katerem sem govoril prej, in smo ostali v tistih parametrih, ki omogočajo, da smo v polovici, se pravi, ko gre za vzhodno kohezijsko regijo, še vedno polno udeleženi. Pri kohezijskih sredstvih in tudi v celoti je Slovenija ne samo ohranila neto finančni položaj, ampak ga je celo izboljšala.Za situacijo, v kateri smo, je seveda to dobra novica. Dejstvo, ki je pa pripeljalo do tega, da je Slovenija še vedno neto prejemnica iz evropskega proračuna, se pravi, to je naš padec, glede na evropsko povprečje, pa ne bi smelo razveseliti nikogar. Naš neto finančni položaj v tekoči finančni perspektivi, ki se zaključuje konec tega leta, je 0,87 % slovenskega bruto domačega proizvoda, v obdobju 2014–2020 pa bo naš neto finančni položaj plus 1,03 % BDP, se pravi, smo med tistimi državami, ki smo izboljšale neto finančni položaj. Deloma zaradi uspešnih pogajanj, deloma pa zaradi dejstva, da smo padli v približevanje povprečju Evropske unije. Seveda sedaj neto finančni položaj omogoča v Sloveniji v prihodnjih sedmih letih skoraj 400 v povprečju na leto, v sedmih letih skoraj 400 milijonov evrov večji priliv iz evropskega proračuna, kot bodo vplačila. Se pravi, da gre za znatna sredstva in mislim, da je v skupnem interesu, da se čim bolje investirajo. V letošnjem letu je na voljo še precej sredstev iz tekoče finančne perspektive. Mi smo do tega trenutka iz evropskega proračuna prejeli okoli 44 % vse kohezije oziroma vseh razpoložljivih kohezijskih sredstev. Glede na uspešnost črpanja smo sedaj nekje na sredini, v začetku lanskega leta smo bili precej slabši. V lanskem letu je bilo v drugem delu leta po pospeševanju tega projekta iz proračuna Evropske unije v proračun Republike Slovenije nakazanih več kot 500 milijonov evrov. V lanskem letu smo dosegli več kot 100-procentno povišanje povračil iz proračuna Evropske unije. Leta 2011 je bilo povprečje 22 milijonov na mesec, v lanskem letu je bilo povprečje 46 milijonov na mesec, vendar bodo nadaljnji ukrepi v tej smeri potrebni tudi letos. Tukaj opozarjam pred skušnjavo, da se sredstva, ki so namenjena za lastno udeležbo pri financiranju projektov, ki se večinoma krijejo iz evropskega proračuna, ne namenjajo z raznimi rebalansi za kaj drugega, ker bo to pomenilo, da bodo sredstva, ki so še na voljo in jih Slovenija nujno potrebuje, ostala nepočrpana. Če bo teh nekaj 100 milijonov šlo namesto za investicije za plače v javnem sektorju, da se realizirajo neke obljube, ki se lahko miselno dajejo v zadnjih tednih, potem bomo za to plačali v razvojnem smislu visoko ceno. Peta prioriteta je učinkovita raba virov in zagotavljanje kakovosti bivanja. Tukaj je znotraj te prioritete tudi varna pridelava hrane. Ta tema je v zadnjem času v Evropi izjemno aktualna zaradi afer s konjskim mesom in nekaterih podobnih. Glede na to, da gre za enotni evropski trg, so učinkoviti predvsem skupni ukrepi tako držav članic kot tudi evropskih institucij.

Šesto področje je ohranjanje območja pravice, svobode in varnosti. Tukaj je z vidika državljanov med vidnejšimi nedvomno predvsem širitve schengenskega prostora na Bolgarijo in Romunijo. Obe državi sta tehnično že izpolnili vse pogoje. Obstajajo pa vsebinski problemi, kljub temu pa se pričakuje
sprejetje obeh držav v schengensko območje že letos. Z vidika varnosti in širitve schengenskega območja je pomembna regija zahodni Balkan. Ta regija ima v celoti garantirano evropsko perspektivo, se pravi nekoč tudi vstop v schengensko območje, kar pa bo verjetno od vseh kriterijev oziroma od vseh področij, kjer je treba doseči velik napredek, ena najtežjih nalog.

Naslednje področje je širitev Evropske unije. Ta se navezuje prioritetno glede na to, kje se Slovenija nahaja, tako na zahodni Balkan kot na vzhodno soseščino. Kot že rečeno, imajo države zahodnega Balkana s Solunsko agendo iz leta 2003 članstvo v Evropski uniji garantirano, če izpolnijo pogoje. Za mediteransko okolje to ne velja. Z vidika motivacije držav na zahodnem Balkanu je ta garancija pomembna, ne bi pa smela predstavljati motivacije v obratnem smislu, češ, tako ali tako bomo prišli v Evropsko unijo, samo počakati je treba. Tukaj mora Slovenija biti med tistimi, ki terja od teh držav, da ohranjajo

dinamiko reform, napredka in tudi izboljševanja svojega poslovnega in siceršnjega okolja.

Kar se tiče Hrvaške, mislim, da je bilo danes rešeno zadnje odprto vprašanje, ki je preprečevalo, da tudi Slovenija ratificira hrvaško pristopno pogodbo. Danes ob 10. uri in nekaj minut sta obe vladi istočasno potrdili memorandum, s katerim se reševanje prenesenih vlog varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke Zagreb vrača v okvir nasledstvenega sporazuma oziroma priloge C nasledstvenega sporazuma. Sam memorandum naj bi bil po podpisu v ponedeljek z uredbo Vlade ratificiran v Sloveniji prihodnji teden; Hrvaška je to že storila, ker imajo nekoliko drugačen postopek. To dejstvo je bilo danes tudi širše pozdravljeno znotraj Evropske unije. Gre za kompromis, s katerim je Slovenija dosegla svoj cilj, se pravi, vrnitev reševanja tega vprašanja v nasledstveni sporazum oziroma nasledstvene okvire, Hrvaška pa je dosegla svoj cilj, da odstrani še zadnjo oviro, ki je preprečevala, da slovenski Državni zbor ratificira hrvaško pristopno pogodbo. Ob tem bi dejal še to, da poleg tega vprašanja znotraj tega sporazuma o nasledstvu čaka še vrsto odprtih vprašanj. Ta sporazum se v mnogih točkah ne izvaja zaradi različnih razlogov. To ni tema te deklaracije neposredno, posredno pa je. Eden od motivov, zakaj je Slovenija dodatno zainteresirana za širitev Evropske unije na regijo zahodnega Balkana, je pač dejstvo, da bodo vsaj nekatera od teh vprašanj, ki zdaj ostajajo nerešena, v okviru nasledstvenega sporazuma lažje rešljiva potem, ko bodo nekatere države zahodnega Balkana v Evropski uniji oziroma tik pred članstvom v Evropski uniji. Zato je ta sporazum iz leta 2001 pomemben tudi v luči širitve Evropske unije. Kar se tiče Hrvaške, je glede na naše informacije postopek ratifikacije pristopne pogodbe Hrvaške k Evropski uniji končan ali vsaj začet praktično v vseh državah članicah Evropske unije in obstajajo zelo resni argumenti za pričakovanje, da bo Hrvaška 1. julija 2013 tudi dejansko postala polnopravna članica Evropske unije. S tem bo Slovenija mejila zgolj na članice Evropske unije in tudi samo ena meja bo najbrž še nekaj let ostala schengenska meja, kjer pa zaradi vzpostavitve enotnega trga od 1. julija naprej ne bo več carine.

Spoštovane poslanke in poslanci! S tem kratkim pregledom ključnih prioritet deklaracije so bile predstavljene zgolj nekatere najpomembnejše prioritete Slovenije v institucijah Evropske unije, tudi prioritete nekaterih evropskih institucij v času tekočega in dveh naslednjih predsedstev do sredine naslednjega leta. Kot sem dejal že na začetku, vsega tega, kar se bo dogajalo v tem času slabega leta in pol, ni možno predvideti, tudi nikoli doslej ni bilo tako, zato boste morali bodisi na sejah Državnega zbora bodisi na sejah pristojnih delovnih teles o novostih sproti razpravljati, jih potrjevati, sprejemati stališča in Vlada bo po ustaljeni praksi sodelovanja med Vlado in Državnim zborom ta stališča sproti predstavljala Državnemu zboru in delovnim telesom parlamenta. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Predlog deklaracije sta kot pristojna odbora obravnavala Odbor za zadeve Evropske unije in Odbor za zunanjo politiko.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku Odbora za zadeve Evropske unije gospodu Romanu Jakiču.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Najlepša hvala za besedo. Predsednik Vlade, ministrica, ministri, državni sekretarji, kolegice in kolegi!

Preden začnem z uradnim delom poročila, naj mi bo dovoljeno kot predsedniku Odbora za zadeve Evropske unije čestitati današnji parafi sporazuma med Slovenijo in Hrvaško glede ratifikacije pridružitvenega sporazuma. Želel bi izraziti svoje osebno navdušenje nad tem in čestitke gredo tako predsedniku Vlade gospodu Janši kot zunanjemu ministru gospodu Erjavcu in državnemu sekretarju gospodu Kajzerju.

Zdaj pa naj mi bo dovoljeno povedati kaj več o predlogu deklaracije, ki jo imamo na dnevnem redu. Odbor za zadeve Evropske unije je kot pristojni odbor obravnaval predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013–junij 2014, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. V poslovniško določenem roku sva amandmaje k predlogu deklaracije vložila Komisija za narodne skupnosti in jaz osebno kot poslanec Pozitivne Slovenije. Na seji odbora je bil vložen še predlog amandmaja odbora na predlog pobude, ki jo je podala poslanka Evropskega parlamenta mag. Mojca Kleva Kekuš. Do predlaganih amandmajev se je Vlada opredelila na 52. seji Odbora za zadeve Evropske unije in jih tudi podprla. Odbor je prejel poročila vseh matičnih delovnih teles ter Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve v Državnem svetu, ki so predlog deklaracije obravnavali z vidika njihove pristojnosti in ga tudi podprli. V razpravi so bile izpostavljene naslednje zadeve. Prvič. Čeprav so splošne usmeritve predloga deklaracije vredne podpore, se javljajo pomisleki glede izvedbenih načrtov, ki so z njimi povezani, saj se postavlja vprašanje, ali obstaja v Republiki Sloveniji nabor vseh projektov ter kakšna so sredstva, ki naj bi jih Republika Slovenija z njimi prejela iz skladov Evropske unije. Drugič. Republika Slovenija se je v pogajanjih o večletnem finančnem okviru 2014–2020 v Evropskem svetu odlično izkazala in si dobro izborila sredstva za kohezijo. Vprašanje ali vlada pripravlja partnerski sporazum za pogajanja z Evropsko komisijo s točno določenimi prednostnimi nalogami, saj bodo sredstva iz EU ključna za razvoj Republike

Slovenije v naslednjih letih. In zadnje, bila je pobuda, da se dopolni predlog deklaracije v delu glede obdavčitve.

Odbor je k predlogu deklaracije sprejel naslednje amandmaje. Prvič. V uvodnem delu deklaracije smo zapisali, da si bo Slovenija prizadevala za spoštovanje človekovih pravic in svoboščin, vključno s pravicami pripadnikov avtohtonih narodnih, etničnih in jezikovnih manjšin. Drugič. V prednostnih nalogah v poglavju Institucionalne zadeve smo dodali nov odstavek, ki se glasi: "Državni zbor bo v okviru pristojnosti, ki mu jih dajeta pravni red Evropske unije in nacionalna zakonodaja, po potrebi izvajal postopke nadzora nad upoštevanjem načela subsidiarnosti v osnutkih zakonodajnih aktov institucij Evropske unije ter sodelovanja v političnem dialogu z Evropsko komisijo. Hkrati si bo v zvezi z načrtom za pravo in poglobljeno ekonomsko in monetarno unijo prizadeval, da bo z vidika demokratične in legitimnosti in odgovornosti ustrezno vključen v nadzor in proces oblikovanja te unije."

Tretjič. V prednostnih nalogah v podpoglavju Obdavčitev smo dodali novi odstavek, ki se glasi: "Slovenija si bo v prihodnjem obdobju še posebej prizadevala za izpolnjevanje zavez in ukrepe na področju davčnih goljufij, utaj davkov in davčnih oaz." In zadnji. V prednostnih nalogah v poglavju Kultura in avdiovizualna politika smo nadomestili peti odstavek in smo zapisali, da si bo Slovenija tudi v prihodnjem obdobju prizadevala za varovanje in spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti, razvijanje medkulturnega dialoga in razvoj medkulturnih kompetenc, vključno z večjezičnostjo, kot tudi za vključitev kulturnih tematik v druge politike predvsem mladinsko in zunanjo politiko, znanost, avdiovizualno politiko ter politiko izobraževanja.

Po razpravi na glasovanju smo seveda vse to sprejeli soglasno. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo še predsedniku Odbora za zunanjo politiko gospodu Jožefu Horvatu.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Na začetku vas bom prosil za morda kakšno minuto podaljška na račun časa Poslanske skupine Nove Slovenije, ker je poročilo Odbora za zunanjo politiko zelo pomembno. Dovolite pa mi, da tudi sam najprej v svojem imenu in seveda tudi, sem prepričan, v imenu vseh nas izrazim zadovoljstvo, da je bil danes zgodaj zjutraj parafiran tekst dogovora, ki ga je včeraj soglasno podprl Odbor za zunanjo politiko, torej dogovora o načinu razreševanja vprašanja Ljubljanske banke Zagreb. Mislim, da je pošteno, da vsem pogajalcem na vladni strani, na čelu s predsednikom Vlade, potem seveda tudi ministrom za zunanje zadeve gospod Erjavcem in tudi državnim sekretarjem gospod Kajzerjem, izrečem s tega mesta čestitko in priznanje. Če sem včeraj dejal, da obstajajo razlogi za zmerni optimizem, danes to popravljam in rečem, obstajajo razlogi za optimizem.

In zdaj k predlogu deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013–junij 2014. Odbor za zunanjo politiko je na svoji 23. seji kot pristojno in matično delovno telo v zadevah zunanje in varnostne politike Evropske unije obravnaval Predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013–junij 2014, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Dopolnilno obrazložitev je podal državni sekretar na Ministrstvu za zunanje zadeve mag. Igor Senčar, ki je poudaril, da je predlog deklaracije strateški dokument, ki določa okvir delovanja Slovenije v EU v obdobju januar 2013–junij 2014. V okviru poglavja Zunanje zadeve in obramba je državni sekretar kot prioritetno označil razvijanje evropske sosedske politike, pri čemer bo Slovenija še naprej zagovarjala, da le stabilna, demokratična, varna in gospodarsko razvita soseščina zagotavlja varnost in blaginjo tudi držav Evropske unije. Predlog deklaracije v procesih vzpostavitve sosedstva poudarja, da je pomembno državam vzhodnega partnerstva in južnega sosedstva tudi v prihodnje zagotavljati mehanizme in instrumente, ki prinašajo spodbudo za nadaljevanje reformnih procesov, in omogočiti približevanje Evropski uniji. Predlog deklaracije tudi opredeljuje, da je ključno, da se državam južne soseščine Evropske unije zagotovi podpora demokratičnim procesom in krepitev partnerstva, pri čemer je pomembna krepitev sodelovanja s civilno družbo in ključnimi regionalnimi akterji. Republika Slovenija svojo prioriteto usmerja tudi na področje znanstvenega sodelovanja med državami in se v okviru tega zavzema za krepitev sodelovanja v okviru Unije za Sredozemlje in Evro-sredozemske univerze – Emuni. Prioriteta na področju bližnjevzhodnega mirovnega procesa je po besedah državnega sekretarja usmerjena na usklajen pristop Evropske unije do priznanja Palestinske države ter nadaljevanju humanitarnih projektov za lajšanje življenja tamkajšnjim prebivalcem. Na področju Evropske unije kot globalnega akterja predlog deklaracije predvideva spodbujanje strateškega partnerstva z Združenimi državami Amerike, sodelovanje s Kanado, Rusko federacijo, s pomembnimi strateškimi partnericami v Aziji, predvsem Kitajsko, Japonsko in Indijo, z Avstralijo, z državami Latinske Amerike in Karibov, z Brazilijo in Mehiko, za EU pa je bistvena tudi sklenitev medregionalnega sporazuma o prosti trgovini z državami Asean. Predlog deklaracije opredeljuje tudi odnos Republike Slovenije do zagotavljanja miru in varnosti v podsaharski Afriki in kriznih žariščih v Afganistanu in Pakistanu.

Republika Slovenija bo aktivna tudi pri zagotavljanju stabilnosti in razvoju demokratičnih procesov v Siriji, Maliju, Iraku, Egiptu, Libiji, Tuniziji in Alžiriji. Kot pomemben cilj je državni sekretar navedel tudi spodbujanje diplomatskega reševanja vprašanja iranskega jedrskega programa.

Na področju varnosti in obrambe je po besedah državnega sekretarja za Republiko Slovenijo prioritetno uspešno izvajanje civilne pomoči in nudenje pomoči pri vojaškem izobraževanju ter spodbujanje razvoja in izboljšanje civilnih in vojaških zmogljivosti. Pri tem je potrdil, da se bo nadaljevalo sodelovanje v operacijah in misijah SVOP v Bosni in Hercegovini, na Kosovu, v Gruziji, na palestinskih ozemljih ter v operacijah Atalanta v vodah Somalije ter v EUTM na Maliju, pri čemer se bo še dodatno krepilo strateško partnerstvo z mednarodnimi in regionalnimi organizacijami.

V zaključku je državni sekretar poudaril, da prednostna regija ostaja Zahodni Balkan, kjer je treba še naprej zagotavljati in spodbujati procese za stabilizacijo regije v varnostno-političnem in gospodarskem smislu. Zato Republika Slovenija ostaja zagovornica širitvenega procesa za države, ki sledijo normam pravne države, spoštujejo mednarodne sporazume, sodelujejo v procesih harmonizacije na področju ekonomskih politik ter negujejo dobre sosedske odnose in prispevajo k dobremu regionalnemu sodelovanju. Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Peter Stavanja pa je dodal, da je ministrstvo pri pripravi gradiva sodelovalo pri podpoglavju Varnost in obramba, v poglavju Zunanje zadeve in obramba ter pri poglavju Pravosodje in notranje zadeve v delu, ki se nanaša na področje civilne zaščite. Poudaril je, da si bo Republika Slovenija še naprej prizadevala za razvoj skupne varnostne in obrambne politike v smislu operacij, institucij in zmogljivosti ter s sodelovanjem v operacijah in misijah varnostne in obrambne politike Evropske unije.

Glede področja civilne zaščite pa je dejal, da bodo aktivnosti v prvi fazi usmerjene predvsem v prenovo zakonodaje Evropske unije na področju civilne zaščite.

Člani odbora so se seznanili tudi s poročilom Odbora za obrambo, ki je predlog deklaracije obravnaval z vidika svoje pristojnosti kot matično delovno telo in k predlogu ni imelo pripomb, ter mnenjem Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Državnega sveta, ki k predlogu deklaracije prav tako ni imela pripomb.

Razprave k predlogu deklaracij ni bilo, sprejet pa je bil amandma odbora k poglavju Zunanje zadeve in obramba, poglavju Varnosti in obramba, ki je vključen v dopolnjeni predlog deklaracije skupaj z amandmaji Odbora za zadeve Evropske unije kot sestavni del poročila odbora.

Po končani razpravi in glasovanju o amandmaju je odbor glasoval o vseh deli Predloga deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucije Evropske unije v obdobju januar 2013 do junij 2014 z vidika svoje pristojnosti in jih sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije.

Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod predsednik Vlade, ministrski zbor, ostali člani Vlade!

Poslanska skupina Nove Slovenije podpira Predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013 do junij 2014 skupaj z dopolnili, sprejetimi na matičnih delovnih telesih. Slovenija mora še naprej dejavno prispevati k razpravi o reformi Evropske unije in njenih institucij, saj je njihovo učinkovito delovanje pogoj za napredek držav članic. To smo prepričani v Poslanski skupini Nove Slovenije. Finančna in gospodarska kriza ter spreminjajoče se razmere v mednarodni skupnosti so izzvale nov premislek o prihodnosti Evropske unije ter predloge za prenovitev njene institucionalne ureditve. Sintagmo "več Evrope" v Sloveniji razumemo kot globljo integracijo, ekonomsko, monetarno, javnofinančno in politično, v tem okvirju pa večjo učinkovitost, konkurenčnost in demokratičnost Evropske unije. V Novi Sloveniji podpiramo namero oziroma odločitev, da Slovenija ostaja zagovornica nadaljnjega poglabljanja ekonomske in monetarne unije z vzpostavitvijo jasnih pravil delovanja, kar bo pripomoglo k finančni stabilnosti in krepitvi gospodarstva.

Evropska unija je od začetka finančne in dolžniške krize naredila pomembne korake na poti k zagotoviti finančne stabilnosti območja evra ter celotne Evropske unije. Vendar pa doslej izvedeni ukrepi še niso povrnili zaupanja na finančnih trgih. Finančna kriza je razgalila nekatere pomanjkljivosti v ustroju enotnega valutnega območja, ki nima enake stopnje integracije na ekonomskem, fiskalnem in bančnem področju. Slovenija zato mora še naprej podpirati poglabljanje in krepitev evropske monetarne unije s ciljem dosegati močnejšo in vzdržno gospodarsko rast, zaposlovanje in socialno kohezijo. V Novi Sloveniji soglašamo, da so gospodarska rast in nova delovna mesta ter učinkovita in delujoča infrastruktura in delujoči enotni trg temeljni pogoji za napredek in razvoj Slovenije ter Evropske unije.

Gospodarska rast in ustvarjanje delovnih mest mora ostati prednostna naloga tako v Evropi kot v Sloveniji. K temu mora jasno prispevati tudi prihodnji večletni finančni okvir Unije. Na tem mestu je treba pohvaliti slovenske

pogajalce, saj so na nivoju sedemletnega finančnega okvira za naslednjo finančno perspektivo za Slovenijo izpogajali približno pol milijarde evrov več, kot ga je Slovenija prejela v tekoči oziroma iztekajoči se finančni perspektivi.

Pa še morda na kratko pogled na kmetijstvo in podeželje. Na področju kmetijstva je prav, da si Slovenija prizadeva za nadaljnje spodbujanje konkurenčnosti in proizvodnjo visokokakovostnih proizvodov ob upoštevanju trajnostnih načel, učinkovite rabe virov, zahtev potrošnikov, zdravja ljudi, živali in rastlin. Tudi v prihodnje bo Slovenija zagovarjala uveljavitev načela kratkih dobavnih verig, se zavzemala za lokalno oskrbo z živili – poudarjam: lokalno oskrbo z živili – in čim večjo samooskrbo – poudarjam: samooskrbo – tudi zaradi negotovosti pri zagotavljanju hrane v svetu kakor tudi za zagotavljanje čim večje stabilnosti dohodkov v kmetijstvu. Tudi v tem smislu se bo še naprej zavzemala za enakomeren razvoj podeželskih območij, za ohranjanje delovnih mest na podeželju, pri čemer mora biti politika razvoja podeželja za izvajanje ciljev v zadostni meri podprta s sredstvi Evropske unije. Z vidika ohranjanja identitete kot ribiške in pomorske dežele se bo v institucijah Evropske unije zavzemala za iskanje rešitev, ki bodo omogočale ekonomsko preživetje ribičev in trajnostni razvoj evropskega ribištva in ribogojstva. Pri tem bo še zlasti zagovarjala ustrezno upoštevanje posebnosti in potreb malih ribiških sektorjev v morskih regijah, kot sta Jadran in Sredozemlje.

Še glede uveljavitve interesov Slovenije v regiji. Za Slovenijo seveda še naprej ostaja ključnega pomena nadaljnje regionalno povezovanje in podpora širitvenemu procesu Evropske unije. V Poslanski skupini Nove Slovenije seveda trdimo, da je prav širitveni proces Evropske unije najmočnejše politično orodje povezave. Zato je prav, da si Slovenija še naprej prizadeva za stabilizacijo Zahodnega Balkana in za pomoč Zahodnemu Balkanu pri približevanju v postopku pogajanj. To Slovenija skrbno spremlja, ne nazadnje ima Slovenija tukaj izjemne izkušnje. Pozna dežele Zahodnega Balkana, pozna narode Zahodnega Balkana, zato je slovenska pomoč tukaj neprecenljiva. Trdimo, da stabilen Balkan pomeni stabilno Evropo.

Kot rečeno, Poslanska skupina Nove Slovenije temu izjemno pomembnemu dokumentu najavlja podporo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Dr. László Göncz v imenu Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod predsednik Vlade, gospa ministrica, gospodje ministri in ostali predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Tudi midva bova podprla Deklaracijo o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije za obdobje januar 2013–junij 2014, ker menimo, da je vsebina dokumenta dobro pripravljena. Kar pa je bolj pomembno, da je vsebina dobra osnova za naš prispevek pri delovanju Evropske unije oziroma njenih institucij.

Še posebej bi poudaril pravilno naravnanost prednostnih področij, s katerimi se tudi mi v celoti strinjamo. V okviru Komisije za narodni skupnosti smo obravnavali dokument predvsem z vidika, ki se nanaša na naš delokrog. Moram izraziti zahvalo, da so bili sprejeti amandmaji, ki smo jih sprejeli na naši komisiji in ki gredo predvsem v smeri poudarka posebnega tretmaja manjšinskega vprašanja v pravnem redu Republike Slovenije. Gospod Jakič je to vsebino predstavil, tako da ne mislim še enkrat prebirati naših konkretnih predlogov. Zgolj poudarjam to, da je jezikovna raznolikost neka specifika, ki se ne more v celoti integrirati samo v kulturno raznolikost, zato je še posebej bilo pomembno, da je bil ta naš predlog v taki obliki sprejet. To je v uvodnem delu tudi pravilno umeščeno. Posebej je pomembno tudi to, da v delu, ki govori o kulturi, izobraževanju, mladini, da je tudi prej omenjena vsebina, ki se nanaša na kulturno in jezikovno raznolikost, prav tako zajeta.

Na koncu poudarjam, da je to področje nedvomno področje, po katerem Slovenija izstopa v širšem kontekstu Evropske unije, in je prav, da je v tovrstnih strateških dokumentih, pa tudi delno v operativnih dokumentih, ta vsebina tako obelodanjena, da je to lahko v korist tudi vsem narodnim skupnostim na področju Evrope, hkrati pa je promocija tudi Republike Slovenije pri njenem delovanju in pa pri njenem uveljavljanju.

Torej, hvala lepa, za sodelovanje in naša podpora deklaraciji je zagotovljena.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Gospod Roman Jakič v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija, prosim.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Spoštovani!

Tudi v imenu Pozitivne Slovenije izražam zadovoljstvo glede danes podpisanega memoranduma o soglasju med vladama Slovenije in Hrvaške o prenesenih deviznih vlogah Ljubljanske banke in kot prvim resnim korakom k ratifikaciji hrvaške pristopne pogodbe. Tako še enkrat, čestitke.

Glede dokumenta, ki je na mizi, pa naslednje. Delovanje Slovenije v institucijah EU usmerja ta vsakoletna oziroma od leta 2007 18-mesečna deklaracija o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah EU. Tako je pred nami že šesti tovrstni predlog. Namen tovrstnega gradiva naj bi bil večplasten: jasno

naj bi bile opredeljene ključne naloge Slovenije za delovanje EU in s tem naj bi ta dokument prispeval k večji konsistentnosti slovenskih stališč na raznih ravneh odločanja o institucijah EU in dokument je namenjen tudi seznanitvi širše javnosti s podrobnostmi naloga Slovenije v EU.

V Poslanski skupini Pozitivne Slovenije menimo, da predlog korektno podaja osnovna načela delovanja Slovenije, različno korektno pa podaja aktivnosti posameznega področja z navedbo prednostnih nalog. Že sama dikcija predloga deklaracije se giblje med "prizadevati si, namenjati pozornost in spremljati", iz česar je mogoče dojeti raven prioritete posameznih področij, vendar v taki obliki deklaracija ne služi kot usmeritveni dokument in ne nudi možnosti za strateško načrtovanje dejavnosti posameznih resorjev v smeri zastavljenih ciljev. Po mnenju Poslanske skupine Pozitivna Slovenija je potreben močnejši politično usmerjevalni dokument, ki bo jasneje opredelil posamezna področja prednostnega delovanja, a hkrati ohranil zadostno širino pri navedbi ciljev in korakih za njihovo doseganje. Strateški vidik doseganja teh ciljev bi moral biti zajet v akcijskih načrtih posameznih resorjev, ki bi morali nastati vzporedno z nastajanjem deklaracije ter celostno obravnavati delovanje na nacionalni in evropski ravni. Nastajanje deklaracije torej ne more več biti vaja "copy-paste" iz prejšnjega leta in pol, pač pa mora nastati na osnovi političnih in strateških smernic, ki naj jih podaja strategija razvoja Slovenije. Vzporedno z nastajanjem deklaracije naj se oblikujejo akcijski načrti posameznih resorjev, ki bodo podajali časovnice, prioritetno s področji, in identificirali potrebe po strokovnih podlagah.

Kar se tiče seznanjenja širše javnosti s prednostnimi nalogami Slovenije v EU, pa ocenjujemo, da nas tukaj čaka še dolga pot. Ni nam namreč znano, na kakšen način, če sploh, je pri nastajanju deklaracija sodelovala zainteresirana in strokovna javnost. Na splošno je treba ugotoviti, da je pri postopkih oblikovanja stališč do predlogov evropskih predpisov sodelovanje javnosti povsem zanemarjeno. Roko na srce, seveda tudi pri pripravi domačih predpisov vključevanje javnosti ni ravno zgledno. Takšna praksa je nesprejemljiva, kar se nas tiče. Evropski predpisi namreč prav tako vplivajo na življenje naših državljank in državljanov, zato bi morali najti pot, da jih bolj vključimo v postopke njihovega sprejema. Na tem mestu se samo spomnimo zloglasne direktive o koncesijah, ki je sprožila val ogorčenja med prebivalci EU in tudi Slovenije same zaradi odpiranja vrat privatizaciji upravljanja s pitno vodo.

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija bo predlagano deklaracijo podprla, saj so vsebinske usmeritve napisane dovolj široko, da se z njimi ni težko strinjati. Bi si pa želeli, da v bodoče pripravo tega dokumenta spremlja dovolj široka intenzivna javna razprava. Glede na to, da EU sprejema delovne programe z jasno začrtanimi cilji, si želimo, da bi bili tudi dokumenti, ki jih pripravlja naša vlada, dovolj jasni in dovolj konkretni. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Na vrsti je gospod Jožef Jerovšek v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Pred nami je Predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije za naslednjih 18 mesecev, ki ga poslanska skupina podpira. Deklaracija je dokument, ki prispeva k preglednemu in ciljno usmerjenemu delovanju Slovenije v evropskih institucijah ter opredeljuje temeljne politične usmeritve glede strateških vprašanj, s katerimi se bo Slovenija srečevala. Deklaracijo Državni zbor sprejema že osmič, odkar je Slovenija polnopravna članica Evropske unije. Glede tega je sprejemanje deklaracije postalo rutinska zadeva, vendar pa v Poslanski skupini SDS opozarjamo, da razmere v Evropski uniji in naši državi niso rutinske, saj se čas krize v Evropski uniji kot tudi v naši državi nadaljuje in prinaša nove in velike izzive. Čas krize je prinesel spremembe v temeljnih pogojih evropskega in slovenskega gospodarstva, finančni trgi niso konsolidirani, pojavlja se diferenciacija držav članic Evropske unije. Zato so potrebni novi razmisleki o prihodnosti Evropske unije in prenovitvi njenih institucij. Mislimo, da je sintagma "več Evrope" še kako aktualna, saj mora biti poglabljanje ekonomsko-monetarne, javnofinančne in politične integracije Evropske unije trajna usmeritev. Hkrati pa smo pristaši tega, da "več Evrope", torej globlja integracija, ne sme pomeniti dražje Evrope; torej, ob enakih stroških institucij, še bolje pa, da ob nižjih stroških delovanja Evropske unije dobimo več sinergije in pozitivnih posledic za države članice.

Pravilno je napotilo, da se kljub temu ne odpovemo nobeni od temeljnih vrednot, do katerih nas je pripeljal zgodovinski razvoj Evrope. Prepričani smo, da je leto 2013, ki je evropsko leto državljanov tudi pri nas, v Sloveniji, treba izkoristiti za široko razpravo z vsemi pomembnimi deležniki slovenske družbe za oblikovanje vizije o vlogi in interesih Slovenije v Evropski uniji.

Prednostne naloge, ki jih navaja deklaracija, so prava usmeritev za delovanje Slovenije. Vlada je te usmeritve očitno zelo dobro pripravila, zato na pristojnih odborih niso doživele skoraj nobene spremembe. Finančna stabilnost območja evra in celotne Evropske unije je permanentni cilj tudi v tem obdobju. Brez zaupanja na finančnih trgih si ne moremo predstavljati učinkovitega izhoda iz krize, zato je

prav, da Slovenija ostaja zagovornica nadaljnjega poglabljanja ekonomske in monetarne unije. Še kako pomembna je težnja, ki jo zagovarja tudi Slovenija, da se na področju vzpostavitve bančne unije vzpostavi pravni okvir za enoten nadzorni mehanizem, še posebej zaradi slabega delovanja domačega regulatorja. Temeljni pogoj za napredek in razvoj Slovenije ter Evropske unije so, kot je pravilno poudarjeno v deklaraciji, gospodarska rast in delovna mesta ter učinkovito delujoča infrastruktura in delujoči enotni trg. Ta prednostna naloga je hkrati v Sloveniji tudi najbolj težavna, vendar nam nova finančna perspektiva Unije, ki je bila nedavno potrjena, vliva upanje, da bomo iz tega finančnega okvira črpali sredstva, ki nam bodo v doglednem času omogočila zagon gospodarske rasti.

V Poslanski skupini SDS še posebej poudarjamo, da je sedanja vlada in njen predsednik tudi tokrat, podobno kot leta 2005 takratna Janševa vlada, z uspešno taktiko uspela izboriti zelo ugodno finančno pozicijo Slovenije v okviru 7-letne finančne perspektive evropskega proračuna, ki je zdaj za skoraj pol milijarde višji. Že zdaj opozarjamo, da si morebitna nova vlada ne more privoščiti podobne nedejavnosti in slabega črpanja evropskih sredstev, kot se je to zgodilo v času prejšnje leve vlade, saj so ta sredstva praktično edini razvojni potencial Slovenije v prihodnjem obdobju. Pri tem še posebej računamo na uspešnost Slovenije pri aktiviranju sredstev za izgradnjo infrastrukture, še posebej železniške. Ohranjanje zdravega življenjskega okolja in učinkovita raba virov je že nekaj časa v ospredju prizadevanj Slovenije in postala tudi del prizadevanj širše javnosti. Širitveni proces s poudarkom na državah Zahodnega Balkana je stalnica usmeritve Slovenije. Evropska perspektiva vseh držav na tem območju ne more in ne sme biti trajna kolateralna škoda gospodarske in finančne v Evropski uniji. Slovenija mora opozarjati evropske institucije in države Evropske unije, da je lahko mačehovski odnos do tega območja tempirana bomba z neslutenimi posledicami. Veseli nas, da je sedanja vlada tudi na tem področju z učinkovito diplomacijo ustvarila pogoje, da bo Slovenija lahko ratificirala pogodbo o pristopu Hrvaške brez slabih posledic za Slovenijo. Pri tem imamo v mislih zavezujoče soglasje Hrvaške o rešitvi problema varčevalcev Ljubljanske banke v okviru sukcesijskih zavez oziroma današnji paraf memoranduma o soglasju, za kar Vladi seveda čestitamo tudi v naši poslanski skupini.

Poslanska skupina SDS bo ne glede na barvo bodoče vladne koalicije pozorno in odgovorno spremljala uresničevanje in doseganje zavez, ki izhajajo iz te deklaracije. Naši poslanci bodo aktivni in konstruktivni ob zagatah bodoče vlade. Ker je sedanja vlada sprejela vse ključne reforme, vključno s primerom hrvaške, bodo pota novih ministrov v Bruselj bolj sproščena kot pota dosedanjih ministrov. Želimo si, da bi se morebitna leva vlada približala uspešnosti sedanje in predhodne pomladno orientirane vlade pri uveljavljanju interesov Slovenije v institucijah Evropske unije. S tem bo lažje zagotavljati eno od prednostnih usmeritev, da Slovenija ostaja del območja pravice, svobode in varnosti. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Gospod Matevž Frangež v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, prosim.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovane in spoštovani!

Uvodoma naj poudarim, da Evropa ni samo prostor, kjer je tudi Slovenija; torej, da nas Evropa ne sme zanimati samo zato, ker je del te Evrope tudi Slovenija. Zanimati nas mora tudi kot celota; mi smo namreč ta Evropa in mi se moramo z vidika Slovenije in naših strateških interesov vedno znova vprašati, na kakšen način v dani situaciji, potem ko je ne le Slovenijo, pač pa celotni evropski prostor gospodarska in socialna kriza močno zamaja, kako bomo to Evropo okrepili, zato da bo aktivneje sposobna preseči izzive tega časa. Zato uvodoma ob deklarativnih in načelnih opredelitvah te deklaracije pogrešamo resen in kreativen premislek o tem, kako Evropo okrepiti, zato da tisto, kar so dejali nekateri predhodniki, geslo "več Evrope", postane resničnost.

Na evropski ravni se je vse od izbruha krize pokazalo, da Evropa lahko učinkovito razvija nekatere protikrizne mehanizme, tudi preseže probleme, ki so nastali zaradi krize ali so vzrok krize. Ugotoviti pa moramo na drugi strani, da je proces oblikovanja in sprejemanja teh odločitev dolgotrajen in mukotrpen in da je tudi znotraj Evropske unije težko dosegati soglasje o ključnih stvareh, recimo, takšnih stvareh, ki bi lahko predstavljale bistveno pridobitev za Slovenijo, pa niso v interesu nekaterih drugih držav.

Deklaracija torej določa prednostne naloge naše države za delovanje v Evropski uniji in v njenih institucijah v prihodnjem 18-mesečnem obdobju in gradivo nedvomno prispeva k preglednosti te politike. Vprašanje pa je, ali deklaracija sama prinaša kaj novega. Iz nabora vrste dosedanjih sektorskih usmeritev, pa lahko govorimo o upravljanju gospodarskega prostora, o finančnih zadevah, o migracijah, o notranjem trgu, o evropskem sosedstvu, vidimo, da deklaracija povzema bolj ali manj obstoječe usmeritve Slovenije in Evrope. Čas terja od nas kreativnejši premislek o tem, kaj lahko v dani situaciji naredimo, zato da bo jutri med nami več Evrope in da bo Slovenija znotraj Evrope bolje usposobljena za te izzive.

Ker ne želim ponavljati vrste načelnih usmeritev, ki so jih že predhodniki pozdravili in se jim pri tem pozdravu pridružimo tudi Socialni demokrati, samo štiri konkretne točke. Posebej

izpostavljamo področje ekonomskega in monetarnega upravljanja, poglabljanja ekonomske in monetarne unije je pravi korak, zato da dobimo ustrezen evropski mehanizem, zato da bomo naši monetarni uniji dodali in implementirali tudi fiskalno raven. Pozdravljamo uspeh Slovenije v pogajanjih z novo finančno perspektivo, še posebej z vidika koristi, ki jih lahko ima Slovenija iz naslova kohezijske politike, poudarjamo pa, da izpogajani paket v Bruslju ne pomeni sam po sebi še ničesar, če ne notranje ne bomo bolje prilagodili in pripravili na to, da bomo z operativnimi programi sposobni počrpati večji delež evropskih sredstev. V tem pogledu pozivamo vse politične sile in prihajajočo vlado, da poenostavi administrativni okvir za učinkovitejše črpanje evropskih sredstev. To je, očitno, stalna naloga.

Pri obdavčitvi velja izpostaviti uvedbo davka na finančne transakcije, ki smo Socialni demokrati, pa tudi naši evropski zavezniki zagovarjali dlje časa, veseli nas, da postaja realnost. Kljub nekaterim deklarativnim zavezam pa pogrešamo konkretnejše zaveze in ukrepe pri ukrepih zoper davčne oaze, zato da omejimo davčne goljufije in utaje davkov. Davčne oaze so v sistemu, v katerem živimo, ena največjih težav, disfunkcij, ki povzročajo odlivanje denarja stran od realnega gospodarstva, kjer se dejansko ustvarja.

Pozdravljamo namero po večjih vlaganjih v raziskave in razvoj, to je druga točka. Cilj strategije Evropa 2020 je nameniti kar 3 % bruto domačega proizvoda za raziskave skozi javna in tudi zasebna vlaganja, razširiti in dokončno oblikovati evropski raziskovalni prostor in okrepiti povezanost gospodarstva z znanostjo, z raziskovalci, spodbujanjem javno-zasebnega sodelovanja, s financiranjem in praktičnim aplikacijami znanstvenih dosežkov v gospodarstvu. Pozdravljamo prizadevanje Slovenije, da izboljša možnosti raziskovalne kariere tudi v čezmejnih in evropskih projektih, z družinami prijaznimi modeli, da k temu sodelovanju in raziskovalnemu delu na evropskem nivoju pritegnemo največje število žensk in mladih.

Tretjič. Mladi kot ena od naših ključnih prioritet, generacija, ki največ izgublja v obdobju trenutne krize in ki potrebuje največ pozornosti, zato ker neizkoriščene priložnosti mladih, njihova nemožnost, da v dani situaciji poskrbijo za svojo socialno perspektivo, predstavlja ali utegne predstavljati največjo strukturno in dolgoročno škodo v tej krizi. V tem pogledu potrebujejo mladi tako na evropskem kot v našem nacionalnem okviru več podpore. Od uspešnosti mladih in uspešnosti naše skupnosti, da jim zagotovi aktivno podporo, je odvisna prihodnost te Slovenije in naše skupne Evrope, zato močno podpiramo predlagano stališče Republike Slovenije, da potrebujemo učinkovito horizontalno mladinsko politiko, ki bo s svojimi ukrepi posegala na vsa področja pomembna za mlade. Podpišemo se pod to, poudarjamo pa, da takšno horizontalno politiko mladinskih politik potrebujemo tudi doma. Nacionalni program za mladino, strategija zaposlovanja mladih in druge politike so dolgo pričakovane, ampak jih v Državnem zboru kot celovite načrte ukrepov še vedno nimamo.

Nujno je povečati možnosti mladih za zaposlovanje. Pri tem pozdravljamo sveženj ukrepov za zaposlovanje mladih, ki jih je sprejela komisija decembra lani, kot dober in potreben, vendar je potrebna tudi hitra in čim prejšnja implementacija in prilagoditev za naše razmere, zlasti z jamstveno shemo za zaposlovanje mladih. Pri tem pa ugotavljamo, da kljub deklarativnim zavezam nekatere rešitve, recimo, problem volonterskega pripravništva, žal, ni rešen tudi z zadnjimi ukrepi na področju trga dela. Priznati moramo v večji meri neformalno in priložnostno učenje in okrepiti strukturirani dialog, zato da okrepimo komunikacijo z mladimi in zato da dosledno uveljavimo načelo "nič o mladih brez mladih".

In končno, četrtič. Širitev Evropske unije. Skrbijo nas nekatere izjave vidnih voditeljev evropskih držav, ki po vstopu Hrvaške omejujejo nadaljnjo evropsko perspektivo, še posebej državam jugovzhodne Evrope. To je slovenski nacionalni interes. Naš nacionalni interes je, da čim prej usposobimo Evropsko unijo za to, da odpremo vrata polnopravnega članstva tudi za druge države na Balkanu. To je v našem gospodarskem, kulturnem in političnem interesu. Evropska perspektiva ni perspektiva, če je oddaljena. V tem pogledu si prizadevamo za to, da pridemo do realnih, ampak vendarle ambicioznejših datumov, da po vstopu Hrvaške v Evropsko unijo ta proces ne zamre. Širitev Evropske unije na Balkan ni samo priložnost za države, kot so Srbija, Makedonija, Črna gora, Bosna in Hercegovina, Albanija in druge. To je tudi priložnost za Evropsko unijo. Pri tem Socialni demokrati pozdravljamo memorandum o rešitvi vprašanja Ljubljanske banke in menimo, da je s tem odstranjena zadnja ovira za to, da v Državnem zboru v najkrajšem mogočem času ratificiramo pristopno pogodbo o vstopu Hrvaške v Evropsko unijo. Te ratifikacije se veselimo in Socialni demokrati bomo vnovič ena od zelenih luči za vstop Hrvaške v Evropsko unijo.

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo predlog deklaracije podprla.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Gospa Polonca Komar v imenu Poslanske skupine Državljanske liste, prosim.

POLONCA KOMAR (PS DL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana ministrska ekipa, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Danes je pred nami strateški dokument, ki predstavlja okvir in temelj delovanja Republike Slovenije v Evropski uniji v obdobju januar 2013–junij 2014. Gre za ključne politične usmeritve in prednostne naloge Republike Slovenije za delovanje v institucijah Evropske

unije. Kot večina evropskih držav se je tudi Slovenija znašla v krizi, ki vpliva na njen razvoj, razvoj gospodarstva in na splošno vzdušje našega prebivalstva. Vendar pa lahko na situacijo, v kateri smo se znašli, gledamo tudi kot na izziv in kot država članica Evropske unije izkoristimo vse možnosti in priložnosti, ki se nam na razširjenem trgu ponujajo. V letih obstoja Evropska unija deluje v smeri čim večje finančne stabilnosti in krepitve gospodarstva, vendar pa moramo priznati, da se hkrati tudi bori z izgubo zaupanja na finančnih trgih. Zato se pridružujemo poglabljanju in krepitvi ekonomske in monetarne unije s ciljem doseganja močnejše in vzdržnejše gospodarske rasti zaposlovanja in socialne kohezije.

V Državljanski listi vidimo velik pomen v izboljševanju preglednosti delovanja Evropske unije in v prizadevanju po učinkovitejšem delovanju njenih institucij. Priložnost Slovenije vidimo v gospodarski rasti in ustvarjanju novih delovnih mest, kar ostaja prednostna naloga tudi v obdobju od 2013 do 2014. Ob tem ne smemo pozabiti na izboljšanje mobilnosti delavcev, pri čemer igra veliko vlogo izgradnja enotnega evropskega prometnega omrežja. Še posebej pozdravljam vzpostavljanje stabilnega in učinkovitega podpornega okolja za podjetja, saj menimo, da so mala in srednje velika podjetja gonilo gospodarskega razvoja. Ob želji po gospodarskem razvoju pa ne smemo pozabiti na ljudi, ki prebivajo v tem širšem prostoru, na njihovo zdravje, prehranjevanje in varno ter zdravju prijazno okolje. Zato si moramo prizadevati za takšno okoljsko politiko, ki bo to zagotavljalo.

Državljanke in državljani Republike Slovenije si želimo živeti v socialni in pravni, pa tudi varni državi. S širitvijo Evropske unije se premikajo zunanje meje in želimo si, da bi bilo pretok ljudi znotraj Unije svoboden in hiter. Ob tem ostajamo zagovorniki širitvenega procesa.

Tudi Evropska unija je na poti velikih sprememb in pomembno je, da tvorno sodelujemo pri razpravi o njeni reformi ter pogojih za napredek držav članic. Leto 2013 je evropsko leto državljanov, ki poteka pod sloganom "za Evropo gre, za vas gre" in prihaja v odločilni fazi evropska integracija. Pomeni namreč 20. obletnico državljanstva Evropske unije, ki je bilo uvedeno leta 1993 z Maastrichtsko pogodbo. Predlog deklaracije predstavlja dobro podlago za gospodarsko okrevanje in nadaljnjo krepitev konkurenčnosti Evropske unije, zato ga bomo v Državljanski listi podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Gospod Janez Ribič v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke, prosim.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik Državnega zbora. Spoštovana ministrica, ministri, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo podprli predlog deklaracije, ki opredeljuje sedem ključnih prednostnih področij političnih usmeritev Republike Slovenije za delovanje v institucijah Evropske unije v obdobju od januarja 2013 do junija 2014 in določa operativne, prednostne naloge za delo v Svetu v tem obdobju. Dopolnjena deklaracija s sprejetimi dopolnili se nam zdi primerna osnova za ciljno usmerjeno delovanje Slovenije v povezavi in predvsem za bolj pregledno delovanje znotraj institucij Evropske unije. Še posebej pa želimo v primeru Slovenije poudariti pomembnost nekaterih prednostnih nalog za delovanje Slovenije v institucijah Evropske unije, ki so gotovo priložnost za izhod iz krize in kot priložnost za Slovenijo in poglobljen, trajnostno usmerjen razvoj za našo državo in za celotno Evropsko unijo. Zato izražamo podporo sprejetemu dopolnilu, ki nas zavezuje, da bomo poslanci v skladu s pristojnostmi še bolj dosledno spremljali in izvajali postopke nadzora nad upoštevanjem subsidiarnosti tako v zakonodajnih aktih, institucijah Evropske unije kot v političnem dialogu z Evropsko komisijo. Zelo pomembno je za nas tudi, da bo Državni zbor ustrezno vključen v nadzor in proces oblikovanja prave in poglobljene ekonomske in monetarne unije.

Dokument je po našem mnenju zelo pomemben za razvoj slovenskega gospodarstva, saj nastaja v času, ki je lahko prelomen, in z ustreznimi ukrepi se kriza vendarle lahko obrne na bolje. Zato bi morala Slovenija izvajati posebne, prilagojene ukrepe, ki so posebnega pomena za slovensko gospodarstvo. V preteklosti smo preveč zanemarjali poklicno izobraževanje, zato ga je treba v bodoče bolj smiselno urejati in mu nameniti večjo pozornost. Na drugi strani pa je velik problem velika nezaposlenost v Sloveniji, zlasti med prvimi iskalci zaposlitve, med mladimi. Upamo sicer, da bo s sprejemom nove delovne zakonodaje odpravljena marsikatera past brezposelnosti, kljub temu pa moramo zaposlovanju in izobraževanju mladih posvetiti bistveno večjo pozornost in izkoristiti možnost znotraj Evropske unije, če želimo preprečiti nadaljnji beg možganov v tujino. Zato je nujno poiskati znotraj proračuna vire za izboljšanje dostopa do evropskih finančnih sredstev, pomoč pri oblikovanju konkretnih projektov in učinkovito koriščenje le-teh.

Ključna usmeritev za izboljšanje življenja je zagotovo tudi skrb za okolje; predvsem učinkovita raba virov, kakovost bivanja, ohranjanje zdravega življenjskega okolja, biotske raznovrstnosti, pridelava varne in kakovostne hrane bodo na eni strani lahko pomenile zagon gospodarstva, na drugi strani pa so najboljša preventiva za boljše in bolj zdravo življenje. Tudi pri delovanju znotraj Evropske unije bi morali spodbujati preventivne ukrepe namesto kurativnih in s tem povezano ozaveščanje prebivalcev, kar bi lahko bolje kot

zgolj kurativa vplivalo na izboljšanje ravni zdravja prebivalstva. Zelo pomembno za bodoči razvoj Slovenije je gotovo področje prometnih povezav, zato poudarjamo pomembnost prizadevanja za ohranitev statusa Luke Koper ter za njeno povezavo z zaledjem kot tudi nadaljnjo ohranitev Slovenije v povezavah znotraj omrežja evropskih prometnih koridorjev ter obnovo obstoječe in gradnja nove infrastrukture. Vedno znova pa se pojavlja vprašanje nadzora in učinkovitega delovanja sodobnih javnih služb. Neučinkovitost in pomanjkanje nadzora se je v vsej slabosti pokazalo v krizi, zato je nujno okrepiti izpolnjevanje zavez in ukrepe na področje davčnih goljufij, utaj davkov in davčnih oaz, kot smo zapisali v sprejeti dopolnitvi na matičnem odboru.

Ali bomo uspešni, je odvisno predvsem od nas, poslancev, zato upam, da bomo našli skupni jezik in vsaj navzven v okviru delovanja evropskih institucij v bodoče skupaj s katero koli vlado našli skupni jezik in bolj enotno nastopali z namenom in resnično v korist razvoja in uspešnejše prihodnosti vseh nas. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Tako smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev o dopolnjenem predlogu deklaracije.

Besedo ima gospa Janja Klasinc, pripravi naj se gospod Samo Bevk.

JANJA KLASINC (PS PS): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane kolegice in kolegi!

Danes že osmič obravnavamo v Državnem zboru besedilo deklaracije, ki jo je sestavila naša država za boljšo povezanost z Evropsko unijo. Osem let si zapisujemo cilje, ugotavljamo, kako vse skupaj funkcionira, pa imamo vsi še vedno občutek, da ne čutimo dovolj, da smo res Evropejci. Morda mi, funkcionarji da, vendar državljani manj. Vse raziskave javnega mnenja doma in v Evropi kažejo vse večjo odtujenost državljanov Evropske unije od organov Evropske unije. To je problem, ki ga bomo morali preseči v naslednjih letih. Kaže, da sta se Bruselj in Strasbourg preveč zbirokratizirala, verjetno je posledica vsega tega to, da smo preveč zbirokratizirani tudi mi navznoter. Ne vem, če so te vlade, ki so delovale v Sloveniji po vstopu v Evropsko unijo, dovolj pozornosti namenile koordinaciji vseh projektov najrazličnejših ministrstev do usmeritev Evropske unije. Zavedati se moramo, da smo mi tisti, da smo Slovenci tisti, ki enako lahko vplivamo na neko odločitev, ki je sprejeta v Bruslju, kot kdo drug. V parlamentu malce slabše zaradi tega, ker so tam razmerja drugačna, prevladujejo tiste države, ki so večje, ampak v Svetu ministrov in v Svetu sploh, v Komisiji, tam pa je naša moč enakopravna in na nekaterih področjih smo uspešnejši, na nekaterih manj. Slovenija seveda pri tem ni nikakršna izjema, tudi druge države so morda preveč odtujene od Evropske unije, toda skupni cilj je, da to Evropo dejansko čim prej začutimo kot svojo.

Dovolite, da danes malce več pozornosti namenim področju zunanje politike, ker je to moje področje. Lahko bi rekla, da je bila Slovenija na tem področju v prejšnjih letih manj zadovoljna kot letos glede svoje zastopanosti, prisotnosti v Evropski uniji. Naj začnem s kadrovskim področjem. Problem smo čutili v preteklosti pri skupni evropski službi za zunanje delovanje, kjer smo sicer kot mala država vedeli, da ne moremo imeti veliko svojih diplomatov v tej skupni službi, vendar smo še vedno čutili, da bi morali imeti nekaj več. V zadnjem letu in pol so se stvari delno spremenile, za nas je že en diplomat lahko velik napredek, in tako imamo zdaj bivšega zunanjega ministra, gospoda Samuela Žbogarja, kot posebnega predstavnika Evropske unije in vodjo evropske misije na Kosovu, kjer pomembno prispeva. Prav nič čudnega ni, da se je lady Ashton z drugimi sodelavci odločila, da bi poiskala predstavnika na Kosovu ali pa morda kje drugje na Balkanu prav med slovenskimi diplomati. Vsa Evropa nas zaznava kot tisto državo, ki nekako najlažje razume procese na Zahodnem Balkanu. In res je tako! Nekaj časa smo se tega otepali, pa morda tudi premalo zavedali, in to se pozna na našem gospodarstvu. Ravno tista leta, ko smo morda preveč bežali z Balkana, so se pokazala kot minus, ko so izkoristile priložnost druge države članice Evropske unije kot, recimo, Nemčija, Avstrija, Italija, in pomembno izkoristile svojo gospodarsko moč na tem območju. Zdaj Slovenija bije boj, da si pridobi tiste pozicije, ki jih je pred 20 leti že imela in bi jih lažje tudi uveljavila. V času gospodarske krize je to še kako pomembno. Seveda bi bilo slabo, če bi gledali ozko na to področje in bi rekli, da je samo Balkan naša prednostna usmeritev. Zato me veseli, ko vidim v deklaraciji te usmeritve, da Slovenija vidi globalno, da vidimo svoje priložnosti tudi v Zalivu, Južni Ameriki in drugod, predvsem v državah BRIX, to je v hitro rastočih gospodarstvih, ki lahko Sloveniji odprejo velike možnosti na gospodarskem področju.

Ko sem prej govorila o Balkanu, ne bi rada izpustila pomena širitve Evropske unije. Tudi sama bi se pridružila bojazni kolega Frangeža, ki je prej omenil, da bi morda lahko ta gospodarska kriza zavrla pot v Evropsko unijo državam na zahodnem Balkanu, ki si prizadevajo, da bi čim prej postale polnopravne članice. Slovenija je tu igrala izredno pomembno vlogo. Brez Slovenije bi morda tudi Hrvaška težje prišla v Evropsko unijo, čeprav se morda vsi tega ne zavedajo; mi smo vedno poudarjali pomen tega. Tudi sama bi rada izkoristila priložnost, da se zahvalim tudi gospodu Kaiserju, ki je danes z nami, veleposlaniku in državnemu sekretarju ter zunanjemu ministru

Erjavcu in predsedniku Vlade Janezu Janši, ki so pospešili proces urejanja vprašanja z Ljubljansko banko. Prav je, da bomo to čim prej rešili, in prav je, da čim prej ratificiramo pristopno pogodbo Hrvaške v tem parlamentu, ker ne bi bilo prav, da bi bilo videti, da je Slovenija tista, ki bi to pot zavirala. Vedeti pa moramo, da so odprta vprašanja tudi v drugih državah. Srbija je dobila status kandidatke pred enim letom, zdaj bo eno leto marca. Slovenija podpira, da bi čim prej zaključila pogajanja z Evropsko unijo. Črna gora je začela pogajanja lani in dobro napreduje. Problem sta Bosna in Hercegovina in Makedonija, definitivno. Sama ocenjujem enako kot drugi zunanjepolitični akterji v tej državi, da bi se morala Bosna in Hercegovina čim hitreje postaviti na lastne noge, ampak odgovornost je tudi na Evropski uniji. Mislim, da se Evropska unija ne zaveda dovolj pomena njene pomoči tej državi, ker brez tega pomena ne bo šlo. Makedonija ima sramotno status kandidatke že od leta 2005 in komisija je že štirikrat ugotovila, da država izpolnjuje pogoje za začetek pogajanj z Evropsko unijo in samo zaradi tega imena in zapletov z Grčijo to ni mogoče. Slovenija si prizadeva, da bi Makedonija čim prej postala polnopravna članica Evropske unije in zasluži si to. Upamo, da si bo že letos pridobila status kandidatke tudi Albanija, Kosovo pa čaka malce daljša pot na tej trasi. Kar zadeva Turčijo, seveda Slovenija že od nekdaj podpira vključitev Turčije v Evropo, vendar so v zadnjem obdobju ta pogajanja Turčije z Evropsko unijo zastala in nas vse skrbi, da že dve leti Turčija ni odprla nobenega pogajalskega področja na tem področju.

Zakaj sem namenila tej širitvi tolikšen pomen? Zaradi tega, ker sem prepričana, da bo Evropska unija zaživela kot prava Evropa samo takrat, kadar bodo vse te države, ki sem jih do zdaj omenila, res postale polnopravne članice Evropske unije in takrat bomo lahko govorili o pravi Evropi z vsemi svojimi raznolikostmi in širše. Kar zadeva velike zasluge Slovenije na področju širitve Evropske unije in prizadevanj, pa mogoče ne moremo reči za nekatera druga področja. Ugotavljam, da smo včasih preveč pasivni pri naših odločitvah, to ugotavljam na osnovi dela v Odboru za zunanjo politiko. Večkrat slišimo od predstavnikov Vlade za posamezna vprašanja, ki se obravnavajo na svetu ministrov, da bomo zavzeli stališče, kot ga bo zavzela večina članic. Premalokrat smo iniciatorji raznih zadev, premalokrat imamo morda kakšno drugačno stališče. To se je poznalo na primeru Palestine, da ne boste rekli, da kritiziram na sploh. Poglejte, Palestino je zavračala večina članic Evropske unije dolgo časa in mi smo temu kar sledili in capljali, čeprav je Palestina v bistvu želela priti do svoje državnosti oziroma želi priti do svoje državnosti na enak način, kot je prišla do njega Slovenija, s samoodločbo. Te samoodločbe na žalost zadnja vlada ni priznala, kljub temu da je to storilo 138 drugih držav v Generalni skupščini Združenih narodovo, ko je bilo zasedanje o tem. To je črna pika na slovenski zunanji politiki in takšnih črnih pik si ne bi smeli več privoščiti. Morda bi morali včasih še izstopiti malce iz svojih okvirov, pogledati na probleme bolj globalno.

Na koncu pa bi rekla, da bomo uspešni tako Slovenci kot vsi Evropejci, če bomo bolj iniciativni, če bomo bolj prodorni, če bomo pozabili, da je edino vodilo denar, ampak da morajo biti glavno vodilo vrednote. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Samo Bevk, pripravi se naj gospod Jožef Horvat.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Deklaracija določa prednostne naloge Republike Slovenije oziroma temeljne strateške usmeritve na področju evropskih zadev z vidika nalog in aktivnosti, ki jih bo Slovenija izvajala v okviru Sveta in Evropskega sveta. Gradivo tudi prispeva predvsem k jasni in pregledni politiki naše države v evropskih zadevah v 18-mesečnem obdobju. Mislim, da že na začetku lahko povem, da lahko ta dokument danes sprejmemo, čeprav nosi datum december 2012 in nekako že teče tretji mesec tega 18-mesečnega obdobja in bi lahko to gradivo pripravili prej.

Po mojem mnenju je glavna prednostna naloga Republike Slovenije vprašanje evropskega proračuna za obdobje od 2014 do 2020. Zelo pomembno namreč je, kako se posamezna država izpogaja, kakšen finančni okvir dobi na razpolago. Evropski parlament ne podpira nižanja evropskega proračuna, zavedajoč se, da je proračun Evropske unije v pretežni meri izključno investicijske narave in, kot pravi naša evropska poslanka Mojca Kleva, mora proračun v času spopadanja s krizo ostati dovolj visok za reševanje brezposelnosti, gospodarske rasti in kohezije med državami članicami. Dovolj zaskrbljujoče dejstvo je, da je v Evropski uniji že več kot 26 milijonov brezposelnih ljudi, pa tudi v Sloveniji se zelo hitro približujemo letu 1993, ko smo imeli na zavodih za zaposlovanje 133 tisoč brezposelnih ljudi. Glede na sprejeti proračun pa je v naslednji fazi najbolj pomembno, koliko je potem posamezna država članica sposobna črpanja teh sredstev. Zato mora naša administracija najhitreje pristopiti k pripravi vseh potrebnih izvajalskih dokumentov in konkretnih projektov, na podlagi katerih bo mogoč čimprejšnji začetek izvajanja naslednjega večletnega finančnega okvira. Investicijski potencial naše države je skoraj izključno vezan na sposobnost črpanja evropskih sredstev, kajti lastnega denarja je zelo malo oziroma zgolj toliko, da lahko s svojimi deleži sledimo projektom, ki bodo podprti iz finančnih skladov Evropske unije. Samo za ilustracijo: mi lahko z arbitražnim sporazumom dobimo še tako širok dostop za Luko Koper do

mednarodnih voda in odprtega morja, če pa nimamo pripravljenih projektov in denarja za gradnjo tretjega pomola in posodobitev železniške infrastrukture oziroma gradnje drugega tira. Zato bi bilo moje vprašanje predstavnikom Vlade: Koliko projektov imamo pripravljenih? Kaj kot dediščino na tem področju zapuščate morebitni novi vladi? Posebej me zanima: Koliko takšnih projektov je pripravljenih na področju kulturne dediščine?

Spoštovani! Evropska unija izvaja projekt širitve že več kot štiri desetletja. Od prvih šestih članic se bo njihovo število 1. julija 2013 s pristopom Republike Hrvaške povzpelo na 28. Socialni demokrati aktivno podpiramo in si prizadevamo za nadaljevanje širitvenega procesa Evropske unije, zato je naša prioriteta širitev predvsem na države Zahodnega Balkana. Danes dopoldne je bil med vladama Slovenije in Hrvaške parafiran memorandum o soglasju glede prenesenih deviznih vlog Ljubljanske banke. Tako je hrvaška vlada zagotovila zaustavitev vseh sodnih postopkov v zvezi s tem vprašanjem, slovenska vlada pa se je zavezala, da bo v Državnem zboru sprožila postopek za ratifikacijo hrvaške pristopne pogodbe k Evropski uniji. Upam, da se bo to v Državnem zboru zgodilo še prej kot v enemu mesecu dni, zato seveda tudi z moje strani čestitke vsem pogajalcem, ki so dosegli ta uspeh naše zunanje politike.

Rešitev nerešenih vprašanj s sosednjo prijateljsko državo je seveda v vitalnem interesu naše države. Arbitražni sporazum, vprašanje Ljubljanske banke in ratifikacija pridružitvenega sporazuma so torej na dobri poti, da se zaključijo v obojestransko korist in bodo spoštovani z obeh strani. To je toliko bolj pomembno, ker je gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in Hrvaško odlično, saj je blagovna menjava med državama presega 2 milijardi evrov.

Seveda bom deklaracijo, kot sem povedal že na začetku, podprl in se vam zahvaljujem za pozornost.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se dr. Ljubica Jelušič.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Lep pozdrav kolegicam in kolegom, gospodom ministrom in drugim članom Vlade Republike Slovenije tudi s tega mesta!

Vedno, ko se prebijam skozi dokumente, kot je današnji predlog deklaracije, sem pravzaprav izjemno zadovoljen in ugotavljam, kako dobra je bila referendumska odločitev slovenskih državljank in državljanov za vstop Republike Slovenije v Evropsko unijo.

Danes se mi države in narodi, s katerimi smo včasih skupaj živeli, na nek način smilijo, da so ostali tako zadaj, ampak naša odgovornost je, to odgovornost čutimo tudi v Državnem zboru, da jim pomagamo na tej evropski poti. Zelo na kratko, ker pač nimam časa, se bom dotaknil poglavja Promet, telekomunikacije in energija, in sicer podpoglavja Telekomunikacije in informacijska družba oziroma digitalna agenda. O tem sem govoril tudi na matičnem delovnem telesu in zelo zgovoren je prvi odstavek tega podpoglavja, ki pravi: "Enotni digitalni trg mora biti dokončan do leta 2015." Dokončan! "Slovenija podpira cilje digitalne agende in se strinja, da je v prihodnje treba skrbeti za pospešen razvoj tega področja."

Ko govorim o digitalni agendi oziroma o širokopasovnih omrežjih, potem mi pride na misel trditev znanega slovenskega strokovnjaka za internetne tehnologije, ki pravi, da tehnološki napredek, kot ga je v petdesetih letih prinesla elektrifikacija, recimo, slovenskega podeželja, Prekmurje imam tukaj v mislih, takšen napredek danes pravzaprav pomeni inštalacija oziroma izgradnja širokopasovnih omrežij. Seveda ne samo infrastrukture, kot opreme, kot hardvera, seveda tudi mislim tukaj in predvsem na aplikacije. Morda se zdi komu ta primerjava smešna, ampak resnično, ko bomo to zadevo tako razumeli, potem bomo resnično bolj energično in učinkovito pristopili k realizaciji teh projektov. Verjamem, da se projekti na tem področju dogajajo, bi pa tudi bodoči vladi predlagal, da jih ne zavrača in da jih še intenzivira.

Še beseda o skupni zunanji politiki Evropske unije. Obžalujem, da je ni. Dokler ne bo EU imela skupne zunanje politike, do takrat ne bo nek pomemben igralec v zunanji politiki. Evropska unija je tudi sestavni del kvarteta, ki naj bi rešil problem bližnjevzhodnega mirovnega vprašanja oziroma procesa, ampak če nismo enotni, potem tudi rešitve ni kmalu na vidiku. Če bi imeli enotno zunanjo politiko v Evropski uniji, bi verjetno tudi nekoliko lažje se odločali glede palestinskega vprašanja.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Dr. Ljubica Jelušič, pripravi naj se gospod Srečko Meh.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Spoštovana ministra, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Ugotavljam, da imamo pred seboj v tej deklaraciji pomemben, tudi konsistenten dokument, ki na enem mestu kaže, kako zapleteno in celovito je pravzaprav delovanje vsake države v institucijah Evropske unije. Kaže tudi na neke vrste načrtovanje tega našega sodelovanja, vendar mislim, da mora tak dokument puščati – in zdi se mi, da je tako – tudi dovolj prostora za reagiranje na nepredvidene dogodke. Hkrati je pomembno, da tak dokument upošteva neke vrste ravnovesje med nacionalnimi interesi in skupnimi evropskimi interesi. To premikanje oziroma boj za uveljavitev ali ohranjanje nacionalnega interesa

bo vedno prisoten. Je pa, se mi zdi, na nekem področju vendar treba upoštevati, da je skrb za nacionalni interes, ko gre za Evropsko unijo, treba morebiti postaviti nekoliko ob stran. Gre namreč za vprašanje mehanizmov civilne zaščite in predvsem situacij, s katerimi se soočimo takrat, ko pride do naravnih nesreč. Države smo v okviru Evropske unije, pa tudi izven nje, prizadete zaradi različnih naravnih nesreč in te meja ne poznajo. Evropska unija na srečo ima zelo pomemben mehanizem za civilno zaščito in Slovenija je bila pred leti, za časa predsedovanja, ena tistih držav, ki si je zelo prizadevala, da bi ta mehanizem presegel meje držav članic Evropske unije in da bi se vanj lahko vključile tudi države kandidatke za članstvo v Evropski uniji. Upam, da se bo ta tempo prizadevanja Slovenije za širitev tega mehanizma tudi na druge države nadaljeval tudi v prihodnje, kajti prav mi, ki smo zelo izpostavljeni naravnim nesrečam, se moramo zavedati, da je treba biti pripravljen pomagati drugim in šele tako lahko pričakuješ, da ti bodo tudi druge države priskočile na pomoč – bodisi države članice Evropske unije ali pa tudi druge. S tem v zvezi je zelo pomembno, da ta koncept sodelovanja v okviru civilne zaščite vzdržujemo tudi, ko gre za dvostranske odnose z državami, na katere mejimo.

Nekaj teh procesov v bistvu poteka in so zelo uspešni, v bistvu jih lahko tudi zelo pohvalimo. Na primer sodelovanje med Furlanijo-Julijsko krajino in Slovenijo na področju gorskega reševanja v obmejnih gorah ali pa na področju gasilskega sodelovanja, kjer v izobraževalnem centru v Sežani potekajo tudi tečaji, na katerih sodelujejo gasilci z obeh strani meje tudi zato, da bi se, ko bi bilo treba skupaj delovati, razumeli tudi jezikovno in da bi poznali organizacijo eden drugega. Imamo tudi ne tako dobre izkušnje iz drugih dvostranskih sodelovanj, na primer odnos z Avstrijo, ko je šlo za vprašanje regulacije vodostaja v jezerih ob hidroelektrarnah in posledično poplav v Sloveniji. Je pa to vprašanje, ki bi bilo nujno potrebno urejanja v prihodnosti in ta segment pravzaprav niti ne zadeva tako zelo civilne zaščite, zadeva bolj vprašanje skupnega dogovora o regulaciji voda med Avstrijo in Slovenijo. Kar se tiče tovrstnega sodelovanja z Madžarsko, nismo še naredili veliko korakov naprej. Kar se pa tiče sodelovanja s Hrvaško, pa se mi zdi, da je prav zdaj v teh dnevih, včeraj, danes, ko smo z napredkom v pogajanjih s Hrvaško zelo zadovoljni, bi bilo dobro, da tudi razmislimo o tem, kako s to državo bolj učinkovito vzpostaviti procese sodelovanja na področju medsebojne solidarnosti, ko gre za vprašanja naravnih nesreč.

Opozorila bi še na eno dilemo, ki je vidna v tej deklaraciji, tudi ko gre za vprašanje civilne zaščite, in sicer gre za tako imenovano enoto za hitro posredovanje v primerih naravnih nesreč. Slovenija ima glede načina mobiliziranja te enote neko specifično stališče – mislim, da je prav in ga tudi podpiram. Opozorila pa bi na to, da ta enota pravzaprav kaže eno tendenco k profesionalizaciji civilne zaščite na ravni Evropske unije. Tukaj se zdaj postavi to naše vprašanje nacionalnega interesa. Slovenija bo morala ohranjati svoje specifično stališče glede teh vprašanj, in sicer veliko število prostovoljcev, ki jih imamo vključene v enote zaščite, reševanja in pomoči in pravzaprav dokaj težavno razmerje med številom profesionalcev v tem sistemu in številom prostovoljcev.

Kar se obrambe tiče, ker so nekateri danes že omenjali, da je deset let od takrat, ko je Slovenija, s pomočjo referenduma seveda, odločno stopila na pot članstva v Evropski uniji. Nekateri so takrat trdili, da je dovolj, če je Slovenija članica Evropske unije in da ni treba članstva v zvezi Nato, ko gre za vprašanje obrambnih sil. Takrat so bili evforični časi in govorilo se je o 50, 60 tisoč pripadnikih evropskih obrambnih sil. Danes, 10 let je od takrat, lahko ugotovimo, da te evforije ni več in da smo zelo daleč stran od evropskih obrambnih sil in da so težave tudi pri popolnjevanju evropskih bojnih skupin. Ne nazadnje mora tudi Slovenija k temu prispevati in si skrbno prizadevati, da takrat, ko pride njen čas, njena rotacija, v teh evropskih bojnih skupinah zagotovi ustrezno število svojih vojakov. Vemo pa, da so težave z vzdrževanjem ustreznega števila profesionalnih vojakov in da bo najbrž zapleteno to zagotavljati tudi v prihodnosti.

Kar se pa tiče sodelovanja Slovenije v misijah Evropske unije, moram reči, da sem zelo vesela, da to sodelovanje poteka skladno s strategijo sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah, ki je bila sprejeta na Vladi Republike Slovenija novembra 2009 in bila objavljena marca 2010 in takrat tudi stopila v veljavo. Čeprav je šlo za vladni dokument, je tisti dokument imel dokaj, lahko rečemo, široko podporo različnih političnih dejavnikov v Sloveniji in zato je tisti dokument v bistvu tudi preživel. Zato moram reči, da me veseli, da je tudi sedanja vlada – in upam, da bo še katera prihodnja – skrbela za to, da se, ko gre za mednarodne misije, ravna skladno s tem dokumentom. Ta dokument je Državnemu zboru Republike Slovenije bistveno izboljšal položaj v procesu odločanja, ko gre za vprašanje mednarodnih misij. V tem mandatu smo imeli priložnost sodelovali v procesu odločanja za sodelovanje Republike Slovenije v Maliju, v okviru evropske misije urjenja v Maliju.

Ob tej priložnosti pa bi vseeno opozorila na en segment te deklaracije, ki govori o odnosu Republike Slovenije do Sirije oziroma do sirijskih upornikov. Ocenjujem, da bi kazalo biti pri presoji našega odnosa do sirskih upornikov zelo previden. Dogodki, ki smo jih lahko včeraj spremljali, in sicer zajetje pripadnikov Združenih narodov in misije UNDOF s strani ene od skupnih sirskih upornikov kaže, da gre za sile, pri katerih ni računati, da spoštujejo mednarodno vojno pravo ali pravo

oboroženih spopadov, zato bi kazalo ostati previden in tudi na tisti liniji, ki smo jo zagovarjali v okviru Odbora za zunanjo politiko, ko je šlo za vprašanje ohranjanja sankcij proti Siriji v okviru Evropske unije, kjer države nimamo enotnega mnenja, ampak upam, da bo Slovenija tudi v prihodnje obdržala svoje stališče, ki je, da se embargo na uvoz orožja v Sirijo ohranja, vsaj kar se tiče Evropske unije, tudi v prihodnje.

Kot rečeno, k temu stališču oziroma k temu prepričanju me vodijo tudi dogodki, ki smo jih lahko spremljali včeraj, in vedeti moramo, da nedaleč stran v tem prostoru, sicer na izraelski strani in v drugi misiji, v misiji UNCO, imamo tudi mi Slovenci svoje pripadnike in pripadnice, zato nam mora biti njihova varnost zelo pomembna, ko se odločamo o svojih stališčih, glede mednarodnih misij. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Srečko Meh, pripravi naj se gospa Jasmina Opec in nato gospod Branko Ficko.

SREČKO MEH (PS SD): Gospe in gospodje!

Mogoče vsi dobro mislimo in prav razpravljamo. Pazljivo sem poslušal predsednika Vlade, ki je 40 minut razlagal to, kar je Vlada naredila, in tisto, kar bi naj Evropska skupnost naredila. Nas pa zanima, kaj je Slovenija naredila za to, da bo ohranila delovna mesta in dober položaj gospodarstva znotraj Evropske skupnosti. Morda je lahko reči, da ni gospodarske rasti in da ni delovnih mest; ampak, oprostite, ni delovnih mest in zato ni gospodarske rasti. Zato bi morali v pogajanjih z Evropsko skupnostjo narediti vse tisto, kar nam bo omogočalo, da bo gospodarstvo, bodo gospodarske družbe znotraj Slovenije imele boljši in najboljši položaj. Ko smo govorili o obrtnikih, smo takrat povedali, ali smo dovolj zaščitili naše obrtnike pred obrtniki od drugod. Mnogi so mnenja, da ne.

Pa vendarle je danes bilo recimo še govor o tem, da je bil narejen velik korak z memorandumom. Evropska poslanka Tanja Fajon pa pravi, da sicer Hrvaška zagotavlja prekinitev sodnih postopkov, moje vprašanje predsedniku v odstopu ali odstopljenemu predsedniku pa je: Ali so Hrvatje ustavili ali so se odpovedali sodnim zahtevkom in sodnim postopkom v Hrvaški? Če se niso, na to bi mi morali dobiti odgovor, je potem za nas to izjemno bistveno vprašanje in na to danes nismo dobili odgovora.

Mi govorimo o Evropski uniji, o okviru, v katerem lahko delamo, pa si znotraj tega postavljamo posamezne omejitve, ki so za nas izjemno problematične. Na primer Vlada je, baje, 28. tega meseca sprejela uredbo o gradnji enostavnih objektov, s katerimi zelo trdo posega brez razprave, brez strokovnih ali kakršnih koli odzivov v prostor in kjer tudi lokalnim skupnostim onemogoča, da bi razpolagale s svojim prostorom. Mi pa bi morali, če odmislim to, o čemer sem do sedaj nekako govoril in na kar bi rad dobil tudi odgovor, govoriti pravzaprav o tem, ali smo s svojimi stališči postavili platformo, na kateri bomo zagotovili delovanje, na primer energetike. Ali bo energetika znotraj evropskega trga lahko ohranila samostojnost oziroma tolikšno samostojnost, kot ji znotraj Evropske skupnosti gre, in ali bomo ohranili neodvisnost te energetike in dostopnost do vsakega tistega, ki to energetiko pravzaprav tu potrebuje? Ali je to tisto, kar mi pravzaprav želimo in tvori okostje naše države in seveda tudi na nek način okostje tega, kar mi pravimo, da je naše gospodarstvo? Izjemno pazljivo bi morali zaščititi vse tiste naše gospodarske družbe in področja, na katerih imamo možnosti ohraniti delovna mesta in ustvarjati nova delovna mesta. Najprej bi bilo treba skrbeti za ohranjanje delovnih mest in takoj zatem tudi za to, da bi odpirali delovna mesta.

Govorili ste o kohezijskih skladih. Ne bom ponavljal vsega tega, ampak na vsak način se mi zdi, da je energetika področje, kjer bomo morali, posebej še zaradi tega, ker nam grozijo tožbe oziroma imamo že tožbe na tem področju, odgovoriti, kaj smo tu naredili v tem letu – v končni fazi ne bomo mogli vseskozi govoriti, kaj je ona vlada tri leta prej delala, ampak kaj smo naredili v tem letu – in da tudi o energetiki govorimo, kaj je s samooskrbo, kaj z obnovljivimi viri, kaj je z vprašanji, ki jih postavljajo proizvajalci obnovljivih virov oziroma elementov in ki znotraj Slovenije predstavljajo izjemno velik problem. To vse so stvari, za katere sam mislim, da so izjemno pomembne predvsem zato, da znotraj Evropske skupnosti izkoristimo vse, kar nam ponuja ta Evropska skupnost kot instrument za to, da bodo pri nas ljudje imeli delo, da se jim ne bo treba voziti v sosednje države znotraj enotne Evropske skupnosti, ki so lahko zagotovile primeren položaj. In bistveno področje, gospe in gospodje, našega delovanja je v Sloveniji. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Branko Ficko. Pripravi naj se mag. Ivan Vogrin in nato mag. Majda Potrata.

BRANKO FICKO (PS PS): Pozdrav vsem skupaj tudi v mojem imenu!

Moj pogled na deklaracijo o usmeritvah bo s kmetijskega področja. Eno so seveda usmeritve in cilji na deklarativni osnovi, dejanja pa nam kažejo drugače. Deklarativno smo napisali, da so naši cilji pridelava varne in kakovostne hrane, proizvodnja visoko kakovostnih proizvodov, kratke dobavne verige, večja samooskrba, hrana kot strateška surovina in tako naprej. Do tu je vse lepo in prav. V izvajanju oziroma v praksi je, na žalost, drugače. Samooskrba je nizka, pod 40 %, predvsem pri tistih produktih z višjo dodano vrednostjo, kot je

primer pri zelenjavi, da ne govorimo o prašičereji. Deficita na zunanjetrgovinskem področju glede hrane imamo še vedno za cirka milijardo. Občutek je res, da na osnovi subvencij imamo proizvodnjo surovine, ne pa hrane. Da je ekonomika v kmetijstvu slaba, kar se tiče donosnosti, smo že tudi razpravljali. Da je faktorski dohodek pod povprečjem Evropske unije, da je dodana vrednost nizka, se pravi, da nam trenutna kmetijska politika ne kaže na spremembo, skladno s cilji, za katere se zavzemamo.

Na področju gozdarstva se deklarativno opredeljujemo, da bomo imeli trajnostno gospodarjenje z gozdovi; da bomo imeli predvsem aktivno upravljanje, kar nam negospodarno ravnanje z gozdovi ne kaže; da na eni strani porabimo cirka 25 milijonov evrov za javno gozdarsko službo, na drugi strani na račun koncesnin dobimo slabih 13 milijonov evrov; da v privatnih gozdovih posekamo premalo in tako naprej; da izvažamo samo hlodovino skupaj z biomaso, da je lesnopredelovalna industrija uničena. Včasih imam občutek, da ko zagovarjamo svoje cilje in ko se pogajamo v Bruslju, govorimo eno, ko pridemo domov, delamo po domače v okviru ozkih interesov in ne v skladu s cilji. Takšno politiko bo treba spremeniti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata. Pripravi naj se gospod Ivan Simčič, nato gospod Franc Pukšič.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

O pomenu tega dokumenta ne bom razpravljala zaradi tega, ker je bilo na načelni ravni s strani poslanskih kolegov in kolegic že dosti povedanega. Tudi ne bom predstavitve tega dokumenta komentirala. Bi pa rada rekla nekaj podobnega, kot je rekel gospod Ficko: namreč, da bi bilo dobro, če bi kdaj primerjali dejanja in stališča, usmeritve in politike ter morebiti kdaj slišali tudi tisto, kar nam ni ljubo slišati. Merim na zadnje pismo Lászlá Andorja, evropskega komisarja, ki poudarja nujnost selektivnosti varčevalnih ukrepov, in se bom tu zaustavila.

Bom pa opozorila na nekaj drugega. Govorimo, da Slovenija ostaja del območja pravice, svobode in varnosti in pri teh vprašanjih, ki so v uvodu na načelni ravni zelo lepo zapisane, potem opozorila, da je v nadaljevanju deklaracije pa vendarle zapisana neka stvar, ki me tudi iz izkušnje zakonskih obravnav na matičnem delovnem telesu Odbora za notranje zadeve spravlja v zadrego, ker tu piše, da Slovenija podpira vzpostavitev skupnega evropskega azilnega sistema, ki bo prinesel dvig azilnih standardov in povečanje pravic beguncev, obenem pa opozarja na možne negativne posledice prenovljene zakonodaje in tako naprej.

Na kaj namreč opozarjam? Da pri spreminjanju zakonodaje zagotovo lahko naletimo v Državnem zboru tudi na primere, ko znižujemo že dosežene standarde, postavljene v sprejeti zakonodaji – mislim na Zakon o mednarodni zaščiti – in ker je to zvezano tudi s finančno perspektivo in črpanjem evropskih sredstev, bi opozorila na to, da smo pravno pomoč odrekli, tisto prvo pravno pomoč znižali v znamenju varčevanja, čeprav je država Slovenija dala samo 12 tisoč evrov iz svojih sredstev, drugo so bila pa evropska. Gre pa za financiranje nevladnih organizacij, ki to pomoč ponujajo.

Tu ne bom nadaljevala, ker sem o nekaterih drugih aspektih še razpravljala na matičnem delovnem telesu, bi pa rada opozorila še na nekatere druge stvari, ki se mi zdijo zelo značilne. V poglavju Kultura in avdiovizualna politika bi rada poudarila, da se mi zdi zelo dobro, da bo Slovenija v okviru odnosa do oblikovanja evropskih prestolnic kulture v prihodnje s pridom uporabila tudi tiste izkušnje, ki si jih je kot evropska prestolnica kulture pridobil Maribor s partnerskimi mesti, ker bomo ravno to izkušnjo, kako to razvijati, umeščati, s pridom nadaljevali in tudi pokazali, kako je mogoče to realizirati.

Seveda pa bi v okviru tega poglavja opozorila na marsikaj tistega kar sem v domačem odnosu do kulture in kulturne politike v zadnjih časih pogrešala in upam, da bo v tej prihodnji perspektivi zaživela tista ideja, ki jo kulturniki tudi sami pogosto izražajo, da ne bi smeli kulture videti – zame je to namreč državotvorni resor – samo osamljeno, ampak v povezavi z vsemi drugimi politikami in resorji, ker šele takrat bo dajala ustrezne učinke.

Tretja točka, ki se je nameravam v zvezi z deklaracijo dotakniti, pa je vprašanje zaposlovanja, socialnih zadev in enakih možnosti. Tu se mi zdi zelo pomembno, da bo Slovenija sodelovala pri sprejemanju direktive o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost, s katero želi Evropska unija vzpostaviti enotno najmanjšo raven zaščite pred diskriminacijo tudi zunaj zaposlovanja dela in poklicnega usposabljanja.

Zakaj na to opozarjam? Zaradi tega, ker imamo v zakonodajno proceduro vloženo novelo Zakona o verski svobodi, pa mislim, da ne sledi tem načelom, ki so tu v tej direktivi zapisane. Mislim, da tudi marsičemu drugemu ne in da bo Slovenija v prihodnje morala odgovoriti na vprašanje, kako umestiti zagovornika načela enake obravnave v sistem, da bo v resnici lahko izvajal nediskriminatorno politiko, kajti zagovornik načela enake obravnave sega tudi tja, kamor varuh človekovih pravic ne more. Varuh samo na relaciji država–posameznik oziroma posameznik in institucije, zagovornik pa lahko tudi v zasebni sektor sega.

Samo še zadnje. Slovenija, piše v tem dokumentu, podpira krepitev integracije načela enakosti spolov v Strategiji Evropske unije 2020 s posebnim poudarkom in tako naprej – to ste zagotovo prebrali. Ampak tisto, na kar želim posebej poudariti, je to, da je včasih načelna usmeritev lahko zgolj mrtev napotek, ki ne doživi realizacije, zato se mi zdi, da bi morali v Sloveniji te stvari bistveno intenzivneje uresničevati. Upam, da bo tako, kot je v Zakonu o vladi postavljeno novo ministrstvo, ki vključuje tudi dopolnitev "in enake možnosti", vsaj na simbolni ravni ta del politik, ki so v Evropi zelo poudarjene, tudi uresničil. Želela bi si, da bi se nadaljevalo tisto, kar bo med predsedovanjem prihodnjega tria zagotovo ena glavnih tem, to je predlog direktive o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov na neizvršnih direktorskih mestih družb. Doslej se Slovenija ni znašala med tistimi, ki bi imeli pomisleke glede podpore tej direktivi. Upam, da bo to v prihodnje še odločneje zastopala in premagala tiste, ki so najodločnejši zaviralci teh stališč. To so včasih, to je presenetljivo, zlasti liberalci, ki pravijo, da takšnih tipov omejitev ne prenesejo.

Za zadnje bi ob vseh ugodnih statističnih podatkih, ki jih bomo prebirali pred jutrišnjim mednarodnim dnevom žensk, vendarle položila na srce, je to, da je pričakovana življenjska doba žensk resda kar visoka, ampak tisto, kar mene skrbi, je to, da za 8 let zaostajamo za evropskim povprečjem, ko govorimo o tem, kolikšen del življenja ženske preživimo zdrave. Evropsko povprečje je 62 let, slovensko povprečje je 54. Da bi dolgoživa družba napredovala tudi v tej smeri, da ne bi imeli samo dolgega življenja, ampak da bi imeli tudi dolgo zdravo življenje, je pa moja zaključna misel v zvezi s to deklaracijo, ki bo lahko tudi v kasnejših deklaracijah dobila še kakšne izdatnejše in konkretnejše učinke. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Pukšič. Pripravi se mag. Damjana Petavar Dobovšek.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa, podpredsednik. Predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

V tej deklaraciji o usmerjenosti za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije za obdobje januar 2013. junij 2014 med drugim tudi piše, da si bo Slovenija še naprej prizadevala za večjo preglednost delovanja EU in z vidika dobrega delovanja EU tudi za učinkovitost institucij. Brez tega stavka bi lahko bili in če bi namesto tega si mi bolj prizadevali za boljšo preglednost in delovanje institucij doma, v Sloveniji, bi bistveno več naredili za vsa področja, ki so tu našteta: od energetike, gospodarstva in tako dalje.

Veste, prav v Državnem zboru smo naredili katastrofalno napako leta 2008, 1. februarja, ko takratna SD ni podprla predloga ustanovitve pokrajin. Če bi mi imeli pokrajine, bi bili tudi kohezijski skladi bistveno bolje izkoriščeni, kot so danes. Spomnite se, ko je odhajala takratna vlada in minister dr. Ivan Žagar s tega področja, sem že v letu 2009 opozarjal, da bo v Bruslju ostala vsaj kakšna milijarda evrov. Če ne bi v tem letu marsičesa popravili, seveda se vsega ne da nadomestiti v enem letu, kar se je prej v treh zavozilo, potem bi tega denarja ostalo v Evropi še več. Sicer pa prihajajoča nova vlada je odgovorna tudi za tisto, kar prej ni bilo narejenega in bomo videli, kaj boste tukaj naredili. Če bi imeli pokrajine, bi poleg boljše izkoriščenih sredstev bilo bistveno manj brezposelnih in tudi poklicno izobraževanje in vse ostale stvari bi tekle boljše, ker so do danes definitivno, pa vsaj do nedavnega, še bile glavni garant razvoja vendarle občine, ki so jih nekateri tudi znali toliko kritizirati.

Marsikaj tu notri piše, kaj vse je potrebno in kaj vse bi naredili, pa bom rekel takole: včeraj sem se s kolegom poslancem na Ministrstvu za šolstvo udeležil predstavitve oziroma ponatisa nove izdaje knjige Zemlja ima srce. Eden izmed razpravljavcev je rekel, da tudi dušo, kar je res, in če bi namesto te deklaracije sprejeli to knjigo ali pa bi si poslanke in poslanci to knjigo vsaj bežno prebrali, bi zelo hitro ugotovili, da je treba samo naravi prisluhniti in potem v tej smeri delovati. Eno od vprašanj je bilo: Ali se ne bojite, kaj se bo zgodilo z Zemljo, s planetom? Odgovor pripravljavca te knjige je bil, da se ne bojijo. Zemlja kot takšna, planet, se bo obnovil in uredil, vendar zato bo zahteval plačilo, obresti. Obnašal se bo enako kot kapitalist. Kapitalisti hočejo obresti; čim višje, tem boljše. Ne zanima jih, kako ostali okrog živijo. Kaj hočem povedati in kakšen je zaključek tega nauka? Mi vsi svojim otrokom želimo najboljše. Kaj pa jim puščamo – naravo, ki je zastrupljena, uničena, degradirana. Ta planet bo zahteval obresti. Plačali bodo naši zanamci za vse te gromozanske neumnosti, ki se danes dogajajo v celotnem svetu in tudi pri nas doma. Dovolj je, veste, samo podatek, da nam sonce danes daje tisočkrat več energije, kot jo potrebujemo. V tej smeri bi bilo treba razmišljati tako doma kot v Evropi.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Na vrsti je mag. Damjana Petavar Dobovšek, pripravi naj se gospod Gašpar Gašpar Mišič in nato gospod Dragan Bosnić.

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Lepo pozdravljam ministra, državne sekretarke in sekretarje v Vladi Republike Slovenije, kolege poslanke in poslance!

Na začetku naj si tudi sama vzamem besedo za čestitke k dogovoru o načinu reševanja vprašanja Ljubljanske banke med vladama in čestitke k dogovoru glede nadaljnjih

korakov za ratifikacijo pristopa Republike Hrvaške v Evropsko unijo. Glede same današnje teme, torej Predloga deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013 do junij 2014, pa bi se rada ustavila na makroekonomski politiki. To je na eni od teh prioritetnih nalog, in sicer pri uveljavljanju naših interesov v institucijah Evropske unije. Zdi se mi zelo pomembno, da se Slovenija poskuša integrirati in svoje sodelovanje usmeriti tudi na eno prioritetnih področij in nalog, to je na področju makroekonomske politike in ekonomske in monetarne unije. Podpiram prizadevanje Slovenije v njenih pobudah za poglobitev in krepitev ekonomske in monetarne unije, kateri del je med drugim tudi oblikovanje bančne unije. Menim, da je oblikovanje bančne unije ena od zelo pomembnih bodočih institucij, ki bo tudi nadzorovala nacionalne regulatorje in nadzornike po posameznih državah v Evropski uniji, kar se mi zdi izredno pomembno za finančno stabilnost v evrskem območju. Še posebej v tem času, ko se soočamo z ukrepi za izhod iz krize.

Podpiram tudi oblikovanje posebnega instrumenta solidarnosti oziroma korakov v ustanovitvi tega instrumenta tako imenovane fiskalne kapacitete, za katerega se mi zdi, da bi bil zelo potreben in pomemben za namen blažitve morebitnih negativnih posledic strukturnih reform in gospodarskega cikla tudi v posameznih državah članicah Evropske unije. Zelo pomembno se mi zdi tudi podpora Slovenije pri ustanovitvi integriranega finančnega okvira, katerega prvi korak predstavlja enotni mehanizem bančnega nadzora z osrednjo vlogo Evropske centralne banke. V okviru tega podpiram tudi nadaljnje korake za izpeljavo celotnega regulatornega okvira, vključno z ustrezno ureditvijo okvira za reševanje finančnih institucij in jamstva za vloge ter izvajanja sprejetih predpisov. Tako tudi podpiram konsistentne rešitve o vseh teh zakonodajnih predlogih, ki se nanašajo na regulacijo bank in nadzor nad njimi. To so vsi zakonodajni predlogi v zvezi s kapitalskimi zahtevami ter sanacijo in reševanjem kreditnih institucij in investicijskih podjetij.

Na področju obdavčitve dajem zelo veliko pomembnost in podpiram uvedbo davka na finančne transakcije, tako na ravni celotne Evropske unije kot tudi na ravni ožje skupine držav članic. Mislim, da je ta davek na finančne transakcije, o katerem se veliko govori, mogoče uporabiti kot dodaten vir financiranja proračuna Evropske unije, vendarle – in to tudi Slovenija v tej deklaraciji podpira – pod pogojem, torej pogojno, če bo ta davek uveden na ravni celotne Evropske unije. Razen če se državam članicam, ki bi uvedle ta davek, zagotovi tudi sorazmerno zmanjšanje njihovega prispevka proračunu Evropske unije na nek drug način.

Nujne so tudi spremembe in dopolnitve Direktive o obdavčitvi dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti in nadaljevanje oziroma obnavljanje pogodb prenovitve sporazumov o ukrepih, predvsem za Švico, Liechtensteinom, San Marinom, Andoro in Monakom. Ti ukrepi so namenjeni preprečevanju finančnih goljufij in zaščiti finančnih interesov skupnosti kot take. Predvsem glede posredovanja informacij o prejetih obresti, torej o višini obresti od depozitov naših zavezancev, ki so dolžni sporočati prejete obresti v teh državah.

Vredno je poudariti, da je v tej deklaraciji Slovenija izredno zadržana do predloga Direktive o skupni konsolidirani osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb. Tukaj bi poudarila, da Slovenija v tej deklaraciji pogojno meni, da je predlog, zlasti za mala, mikro, srednja podjetja, zelo zahteven za vpeljavo, za izvajanje, na sistemski ravni pa ima predlog pozitivne in tudi negativne učinke.

Podpiram pa tudi v deklaraciji predlagane spremembe Direktive o skupnem sistemu davka na dodano vrednost, ker se mi zdi, da ta predlagani sistem oziroma ta predlagani mehanizem omogoča zelo hiter odziv v primerih goljufij na področju davka na dodano vrednost v primeru davčnih vrtiljakov, predvsem pa v davčnih oazah. Kot odziv na finančno krizo in tudi v izogib zadolževanju menim tudi, da Slovenija nujno potrebuje konsenz glede vpisa zlatega fiskalnega pravila v ustavo, kajti menim, da je to edini garant za samoomejevanje vsakokratne oblasti v zvezi s proračunsko politiko. Ne nazadnje, ponosna sem na predsedovanje Slovenije v Svetu Evropske unije v prvem polletju leta 2008. Kot nova država članica Evropske unije je Slovenija svojo vlogo na čelu predsedstva tudi Evropskega sveta z našim predsednikom Vlade gospodom Janezom Janše odigrala odlično vlogo. To je Sloveniji tudi povečalo ugled in prepoznavnost države v evropskem okolju.

Pozdravljam to deklaracijo, ker pomeni več Evrope v Sloveniji in pomeni v trenutni situaciji, ko se konsolidira programsko in ideološko raznovrstna nova koalicija, več Evrope, tudi branik pred preteklim razvojem in preteklimi političnimi vzorci izvrševanja oblasti in tudi pred prekomernim zadolževanjem, ne nazadnje tudi nadzorom nad Banko Slovenije kot nadzornikom in regulatorjem naših sistemskih bank. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Gašpar Gašpar Mišič, pripravi se gospod Andrej Čuš.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Predsedujoči, hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Danes, ko obravnavamo Predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije, je treba poudariti, da so evropski predpisi izjemnega pomena za delovanje in za razvoj države Slovenije, katero osebno kot poslanec in kot

državljan vidim kot privesek Evropske unije in ne kot polnopravno članico tega prostora. Zakaj sem takšnega mnenja? Zaradi tega, ker smo vedno nekako na robu, ker vemo, da nas Evropska unija ne obravnava enakovredno, vsaj v praksi je tako, kot bi to morala. Zakaj je temu tako? Tudi zaradi lastne nesposobnosti, zaradi tega ker se kot Slovenija nismo znali bolje postaviti in predstaviti, zato ker se še danes sprašujem, ali smo se vseh teh dvajset let, dvaindvajset let, zavedali svojih primerjalnih prednosti v odnosu do partnerskih držav članic EU in širšega prostora. Vsak razvoj mora temeljiti na primerjalnih prednostih, na tradicionalnih vrednotah, na tradicionalnem znanju, na tradicionalni kulturi, kar v Sloveniji nismo znali izkoristiti, tako kot bi se to pričakovalo in tako kot to počnejo sosednja Avstrija in tako kot to počne na primer Švica. Izpostavljam dve državi, ki sta po svoji geografski legi nekoliko na slabšem položaju kot Slovenija, pa vendarle mi se tega ne zavedamo.

Ena ključnih primerjalnih prednosti je morje, ki ga imamo, in dejansko ga nismo znali izkoristiti. Sedaj, ko se pogovarjamo o vključenosti Slovenije v institucije Evropske unije, lahko ugotovimo, da je vse lepo in prav; da ko se pogovarjamo na neki deklarativni ravni, nimamo nikakršnih težav, z veseljem podpremo takšno deklaracijo. Ampak, vedno vnovič pademo na izpitu na operativnem področju, ko se je treba dejansko pokazati in se pripraviti. V Sloveniji za razliko od naprednih evropskih držav zaostajamo ravno na terenu, ko je treba pripraviti projekte, ko je treba implementirati evropske uredbe v slovensko zakonodajo. Tukaj smo mi bolj papeški od papeža. Tukaj se dejansko naša zakonodaja postavi skorajda na vrh tistih zahtev, ki jih od nas pričakuje Evropska unija in je logično, da ne moremo časovno ujeti vseh rokov, ki si jih sami postavljamo in tudi neke normative. Ne bom vam citiral dokumenta, ampak je kar nekaj pravnih aktov in zakonov, ki smo jih v Sloveniji sprejeli, uredb, kjer smo si postavili maksimalne zahteve in skrajšali časovno termine, kot jih od nas pričakuje in je zahtevala Evropska unija. Zato pričakujem, da v bodoče vseh teh napak ne bomo ponavljali, da se bomo znali bolje postaviti za svoje lastne interese.

Ni sprejemljivo, da Slovenija glede na svoj odličen geografski položaj nima ključne pozicije, nima tiste pozicije, ki bi dejansko pomenila Sloveniji bodoči razvoj, ampak se danes tresemo, ali bomo ali ne bomo, kako bomo. Očitno je res, da smo zamudili vse naše naravne primerjalne prednosti. Spoštovani sekretar za kmetijstvo – ravnokar je prišel v dvorano –, recimo, Slovenija izvaža surovine, Slovenija izvaža hlodovino, Slovenija se obnaša tako, kot da je neka afriška država, a se nahaja v srcu Evrope! Z morsko plovno potjo v srcu Evrope! Vsega tega ne znamo izkoristiti! Lahko podpišemo še 20 takih deklaracij in se lahko zavežemo marsičemu, vendar nam nič ne pomaga, če se ne bomo znali dejansko na terenu prilagoditi. Ljudje so željni tega, da se jim ponudi sodelovanje; mladi, da se vključijo v razvoj in da imajo neko perspektivo; da jim ponudimo dejansko možnost in rečemo, da si Slovenija zasluži boljšo pozicijo v evropskem prostoru. To lahko naredimo, če se zavedamo svojih primerjalnih prednosti. Ampak očitno temu ni tako in je velika žalost, da ne znamo bolje organizirati v tej državi. Zelo rad sem kritičen iz preprostega razloga, ker če se hvalimo tukaj in če bi se zdaj – lahko bi naštel kar nekaj dobrih projektov, ki smo jih v Sloveniji izpeljali in ki so zares tudi bili uspešni; ampak teh projektov je bilo premalo. Če ne bomo kritični do sebe, do svoje počasnosti in zamujanja, potem ne bomo nikoli ujeli in dohiteli vsega, kar smo v preteklosti zamudili. Ker nikoli ni prepozno, da začnemo na novo in da se začnemo pravilneje obnašati za boljšo bodočnost te države, se je treba pravilno usmeriti in upoštevati vse to, upoštevati vse prednosti in celo slabosti globalizacije Nikoli ne bom sprejel, da je globalizacija ovira za majhne države. Ni res! Toliko, kolikor si pripravljen in sposoben, lahko tudi prodreš na druga področja. Saj nam je vse ponujeno, samo vzeti moramo, moramo znati priti do tja. Drugi hodijo k nam, pridejo in nas uzurpirajo – ni res! Mi jih puščamo k sebi in jim odpirajmo vrata in govorimo, pridite in naredite to in to, ker tega mi ne znamo. Tisti, ki obvladujejo svoje naravne vire, ki se zavedajo svojega nacionalnega in narodnega in naravnega bogastva, so bogati. Slovenija je bogata država in trdno stojim za tem stališčem in upam, da se bomo tudi sedaj v novi finančni perspektivi znali bolje obnašati, kot smo se obnašali v preteklih petih do sedmih letih in da bomo dejansko naredili veliko več in izkoristili vse priložnosti, ki nam jih ponuja ta globalizacija in ta evropski prostor, ki nas je sprejel in ga moramo tudi tako jemati. Ampak nič nam ne bo dano, nič nam ne bo podarjeno, če se ne bomo znali boriti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Andrej Čuš, pripravi se gospod Roman Jakič in nato gospod Jožef Jerovšek.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik, najlepša hvala za besedo.

Meni se zdi pripravljeno besedilo deklaracije dobro. Pri nastanku omenjene deklaracije pa je bil prav tako upoštevan tudi zakonodajni in delovni program Evropske komisije za leto 2013. Sama deklaracija sicer vsebuje sedem prioritetnih področji delovanja Slovenije v Evropski uniji, sam pa bi poudaril predvsem prizadevanja za izhod iz krize, dejaven prispevek k razpravi o reformi Evropske unije ter željo po doseganju gospodarske rasti in oblikovanju novih delovnih mest. Prej je bilo govora, da ravno mladi nosimo največje breme te krize in moram se strinjati. Veseli me, da je

več pozivov strokovne javnosti slišal tudi Bruselj, tudi evropska politika, saj je pred nekaj dnevi prišlo v javnost, da bo sprejeta oziroma je sprejeta shema oziroma jamstev za mlade, preko katerih bo Evropska unija v prihodnjih sedmih letih namenila kar 6 milijard evrov za boj proti brezposelnosti med mladimi. Ob tem bi tudi rad pohvalil prizadevanja ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ki je s projektom Prvi izziv v preteklih nekaj mesecih izkoristil preko 20 milijonov evropskih sredstev in omogočil prvo zaposlitev preko 3 tisoč mladim diplomatkam in diplomantom. Ob tem bi prav tako pohvalil Vlado Republike Slovenije, ki se je pogajala za sredstva v naslednji finančni perspektivi, saj je lahko Slovenija z izkupičkom teh pogajanj zadovoljna.

Naš glavni cilj pred pričetkom pogajanj je bil ohraniti položaj neto prejemnice sredstev iz Bruslja. V primerjavi s povprečjem Evropske unije je Slovenija sicer v zadnjih sedmih letih kljub krizi napredovala, zaradi česar je bil naš položaj v pogajanjih precej slab. Kljub temu pa bo Slovenija do leta 2020 ostala neto prejemnica sredstev iz evropskega proračuna. In še več, naš neto finančni položaj bo občutno boljši. Če je naš neto položaj v tekoči finančni perspektivi znašal približno 0,87 slovenskega bruto nacionalnega dohodka, bomo v obdobju 2014 do 2020 upravičeni celo do dobrega odstotka bruto nacionalnega dohodka. Slovenija bo sicer v obdobju 2014–2020 upravičena do 2,9 milijarde evrov sredstev v okviru kohezijske in skupne kmetijske politike. Pri tem pa je treba vedeti, da nam je samo v zadnjih dveh mesecih in pol uspelo zagotoviti za skoraj pol milijarde evrov dodatnih sredstev. Podobno je tudi stanje na področju podeželja, kjer bomo do leta 2020 upravičeni do dobrih 744 milijonov evrov, pri čemer je naši vladi v zadnjih tednih oziroma mesecu uspelo izposlovati poseben dodatek v višini 150 milijonov evrov. Sedaj pa je seveda na nas, da ta uspeh in ta sredstva tudi unovčimo. Na razpolago še imamo precej sredstev iz tekoče finančne perspektive, saj je Slovenija do tega trenutka uspela izčrpati le 44 % vseh razpoložljivih sredstev. V lanskem letu je bilo iz proračuna Evropske unije v proračun Republike Slovenije vrnjenih več kot 500 milijonov evrov. Vlada je v preteklem letu močno pospešila črpanje in dosegla za več kot 100 % povišanje povračil iz proračuna Evropske unije. Ta so se z 22 milijonov evrov na mesec povišala na 46.

Upam, da bo bodoča vlada, ki se sestavlja, čeprav glede na programske razlike sam dvomim, kako bo to izgledalo, uspela nadaljevati dober primer prakse, ki jo je vzpostavila ta vlada Janeza Janše v tem letu, vlado pa bi tudi rad pohvalil zaradi obiskov slovenskih regij. Sam prihajam iz spodnjega Podravja in tudi sam bi se kot prebivalec spodnjega Podravja zahvalil politiki, da je prisluhnila problemom našega okolja. Bilo je precej govora, da si moramo prizadevati za več Evropske unije, zato moramo skrbeti z zgledom politiki kot vsak drug prebivalec naše države.

Prihajajoči vladi priporočam, da ostane njen fokus delovanja na terenu v Sloveniji, posebej na slabše razvitih regijah, in v Bruslju. Prav vsi si moramo prizadevati za več Evropske unije, ne pa za več Beograda. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa še enkrat.

Usmeritve, ki jih je pripravila Vlada za delo Slovenije v institucijah Evropske unije tukaj doživljajo kar enotno podporo, tako je bilo tudi na odborih, praktično ni bilo pripomb. Meni je to logično. Sedanja vlada je v tem dobremu letu, ko je delovala, delovala izjemno uspešno. Poleg tega da je pripravila vse ključne reforme, s katerimi bo mogoče z večjo težnjo, z bistveno večjo kredibilnostjo nastopati v bodoče v Evropi, če bo to nova vlada in ki ji je sedanja vlada izjemno olajšala delo in novim ministrom pot v Bruselj. Zdaj nastavki so narejeni za to, da je lahko Slovenija ali pa bodoča vlada še bistveno bolj uspešna, kajti finančna perspektiva za naslednjih pet let je ugodna, treba se bo pa novim ljudem v vladi prilagoditi in naučiti, kako se ta sredstva črpajo, da ne bomo deležni tudi teh neučinkovite prakse iz obdobja prejšnje leve vlade, kajti živeti na lovorikah v takšni situaciji, kot je sedaj država, je nedopustno. Res imamo uspešno vlado, ampak na lovorikah, kdor koli bo vladal, ne sme vladati.

Mene je strah, da morda te volje ali pa tega znanja pri bodoči vladi ne bo. Namreč, zdaj imamo na levici kar naprej v javnosti napačno percepcijo delovanja politike in delovanja parlamenta in kar naprej se propagira: čim bolj medlo, nič polemike in tudi nič parlamentov. V tej zvezi bi vse poslance in vse novinarje, ki se ukvarjajo z dnevno politično prakso, napotil, da si gredo ogledati Spielbergov film Lincolnu. Jaz sem si ga sinoči ogledal. Dogaja se v kongresu, med državljansko vojno 1865. leta, ko se je sprejel amandma k ameriški ustavi o ukinitvi suženjstva. Poglejte, kako smo Slovenci natrenirani, vsak je prepričan, da so v Ameriki bili demokrati za ukinitev suženjstva, republikanci pa proti. Bilo je pa ravno obratno! Republikanci so bili za ukinitev suženjstva, demokrati pa ... / oglašanje iz klopi/ Oglejte si film, jaz sem si ga sinoči. In te napačne percepcije Kašna borba je bila v kongresu, kakšna borba! To si morate ogledati! In politika je borba za interese in borba za državo. Bojim se, da ta nova koalicija te volje in tega znanja ne bo imela in bomo spet tri leta v zaostanku in spet bomo potem čez tri leta začeli reševati to državo. Kajti bojim se, da bo osnovna usmeritev bodoče koalicije, kako maščevati uspehe sedanje vlade, dosedanje koalicije. Seveda to je popolnoma napačno, na to že vnaprej

opozarjam, ker sem že marsikaj doživel v tem parlamentu. Ta maščevalnost levice, skupaj z medijskim prostorom, je neverjetna.

Sem pa mogoče zaznal eno spremembo v stališču. Malo prej je pred menoj nastopil kolega gospod Gašpar Gašpar Mišič, in zanimivo, nastopal s popolnoma drugimi stališči kot ves čas v tem letu. Rekel je, da vsak razvoj mora temeljiti na tradicionalnih vrednotah. Za nikogar od tukaj sedečih se ne spomnim, da bi se zavzemal za tradicionalne vrednote doslej. Nihče! To je bilo ne vem kaj vse; Gašpar Gašpar pravi, da mora temeljiti na tradicionalnih vrednotah. Priznati moram, da dejansko jih ni bilo, bližje ste bili balkanskim vrednotam. Zdaj ne vem, gospod Mišič je pa bil nekje vmes med balkanskimi in Antarktiko, bolj je dol usmerjal. Če je to neka trdna sprememba stališč, da se končno zavzemate tudi za neke tradicionalne vrednote, to pozdravljam, samo to bi morali videti. Zadnjič kandidatka za premierko ni imela programa, ampak imeti program, ko kandidiraš za predsednika vlade, je tudi tradicionalna vrednota. Tam je že izostala ta tradicionalna vrednota. Še drugod se je opazilo, da se te vrednote še niso razvile in da bo v naslednjem mandatu zelo težko. Bomo videli od personalne liste ministrov, koliko bomo lahko zaupali v te vrednote.

Gospe in gospodje, v Evropi nas seveda opazujejo. Če boste ves kapital, ki ga je ta vlada pridelala s sprejemom vseh reform; s tem, da je odstranila ovire – ne na račun Slovenije – v zvezi z ratifikacije pogodbe s Hrvaško; s tem, da je sprejemala nepopularne reforme, da je s tem delala za državo in uničevala sama sebe, če boste to zlahka zapravili v institucijah Evropske unije, potem se državljanom te države ne piše dobro.

Pozivam vas, da si res vzamete v roke to, kar v tej deklaraciji piše, in da je to zakon, usmeritev, več deklaracijo; to mora biti zaveza, ki jo državljani te države pričakujejo in samo na podlagi takšne zaveze je mogoče s pokončno glavo ob vseh težavah, ki bodo kljub temu, stopati znotraj Evropske unije in nastopati doma, na domačem parketu in se odpovedati dnevnopolitičnim učinkom in dnevnopolitični propagandi, ki je za vašo levo stran izjemno značilna, da je vse podrejeno propagandi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Sprašujem predstavnike Vlade, če želi še kdo pojasniti kakšen dodatek. Želi kdo? Bom šel po vrsti.

Gospod Branko Ravnik, državni sekretar.

BRANKO RAVNIK: Hvala lepa. Zelo na kratko, ker je bilo izpostavljenih nekaj vprašanj tudi na temo kmetijstva.

Moram reči, da stališča v tem dokumentu izhajajo v celoti iz resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva in dejansko je politika, ki jo ta trenutek delamo za naslednje programsko obdobje, v celoti s tem usklajena in tudi naše stališče, ki jih zagovarjamo v Bruslju, so temu prilagojena. Ukrepi, ki pa bodo sledili iz programskih dokumentov, ki bodo financirani iz evropskih sredstev, so pa prav tako temu naravnani. Mislim, da je bojazen glede tega povsem odveč.

Dana pa je bila še ena informacija glede stopnje samooskrbe. Ponovno bi rad rekel, da se na generalni ravni stopnje samooskrbe ne računa, ampak se računajo po posameznih proizvodih. Generalno je zaradi naravnih danosti stopnja samooskrbe višja tam, kjer so naravne danosti dobre. To pomeni predvsem živinorejska proizvodnja prežvekovalcev, se pravi mleko, meso, slabša pa je tam, kjer imamo slabe pogoje, to so njivske površine, se pravi pšenica, vrtnine. Ukrepi, ki jih bomo izvajali v prehodnem obdobju, kot smo zdaj dokumente zastavili, bodo sledili predvsem ciljem, da se bo tam, kjer je prehranska samooskrba nizka, tudi spodbujanje z ukrepi pospešilo oziroma intenziviralo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Dr. Božo Cerar, prosim.

DR. BOŽO CERAR: Hvala lepa. Spoštovani, stavek dva o širitvi in o zunanjih odnosih.

Slišal sem, da je kar nekaj razpravljavcev poudarilo pomen širitve Evropske unije v prihodnje oziroma konkretno širitve na Zahodni Balkan. Bila je izrečena tudi neka zaskrbljenost glede tega – v vsakodnevnem življenju večkrat slišimo o širitveni utrujenosti. Bilo je rečeno, da bi bilo dobro slišati malo bolj ambiciozne datume glede prihodnjih širitev. Moram reči, da se na zunanjem ministrstvu še kako zavedamo pomena širitve Evropske unije; pomena širitve na Zahodni Balkan oziroma za stabilnost, za prosperiteto tega dela Evrope in, če hočete, tudi nas samih. Verjemite mi, da je Slovenija vedno, tukaj ne pretiravam, v prvih vrstah prizadevanj, da to vprašanje ostane na dnevnem redu. Pri tem nismo sami. Trudimo se, da dobimo čim več zaveznikov, kajti dejansko je res, ko se Unija ukvarja s svojimi notranjimi problemi, nekako volje, energije zmanjkuje za širitev, recimo, v naš konec Evrope.

Pri tem bi rad poudaril še to. Slovenija ni samo glasna, ko je treba to vprašanje ohranjati aktualno. Moram reči, da smo izredno aktivni – ne govorim samo za zunanje ministrstvo, tudi za posamezne resorje – v konkretni pomoči državam bivše skupne države in se mi zdi, da je ta pomoč cenjena, da je ta pomoč učinkovita. Res pa je tudi, da ima človek včasih občutek, da nam nekako ne dovolijo, da jim pomagamo. Skratka, da ne naredijo svojega dela naloge oziroma da sami ne naredijo več. Zavedati se moramo, da je lažje argumentirati

širitev, če imaš tam neko ustrezno pripravljeno kandidatko, ki izvršuje reforme, ki se približuje pravilom igre oziroma acquisu Evropske unije.

Rad bi poudaril v teh naših prizadevanjih glede širitve na Balkan še nekaj. Tudi v sami deklaraciji je to poudarjeno. Namreč, še kako mislimo, da je pomembno za vse bodoče članice Zahodnega Balkana zavedanje, da je na poti do tega članstva izredno pomembno regionalno medsebojno sodelovanje, da je izredno pomembno dobrososedsko delovanje in konec koncev tudi spoštovanje mednarodnih obveznosti, ne nazadnje tudi že danes omenjenega sukcesijskega sporazuma. Sukcesijski sporazum je tisti pravni akt, za katerega se mi zdi, da je ena osnova, na kateri se da oziroma se mora graditi v prihodnosti odnose na Zahodnem Balkanu, tudi v kontekstu vstopanja v Evropsko unijo.

Bile so omenjene Palestina, Sirija, Bližnji vzhod. Tu moram reči, da gre za vprašanja, kjer bi lahko Evropska unija, posamezna država članica, tudi mi, lahko naredili več. Dejstvo je, da bi morala biti Evropska unija tu malo bolj aktivna, odločna, predvsem pa bolj enotna. Verjemite mi, da se nekako po svojih močeh prizadevamo k tej enotnosti. Ampak dokler te enotnosti ne bo, dokler ne bo to zapopadeno s strani vseh, potem Evropska unija ne bo nek, bi rekel, vpliven, kredibilen igralec v mednarodni skupnosti oziroma kot je gospod Horvat rekel, bo najbrž težko govoriti o dejanski skupni zunanji politiki.

Na koncu bi se nekako dotaknil še ene zadeve, ki se mi je nekako vtisnila v spomin, ko sem vas poslušal. Šlo je za to, da je bilo poudarjeno, kako pomemben je ta odnos državljan-institucije Evropske unije oziroma sama ideja Evropske unije. Zdi se mi, da je to izredno pomembno. Mislim, da moramo v prihodnosti narediti več, da preprečimo to odtujenost, da so ljudje dejansko bolj vključeni, konec koncev tudi v pripravo takšnih dokumentov, o katerih diskutiramo danes. Zdi se mi, da je to ena najboljših naložb v tem projektu krepitve Evropske unije oziroma krepitve notranje enotnosti oziroma notranje trdnosti Evropske unije.

Vidim, da so mi na klop prinesli še nekaj papirjev ... Mogoče besedo, dve o zadevah, ki niso striktno vezane na moj resor oziroma zunanje ministrstvo.

Bilo je postavljeno vprašanje proračuna Evropske unije, črpanje sredstev. Konkretno gospod Bevk je vprašal, koliko projektov že imamo pripravljenih. Lahko samo z zadovoljstvom ugotavljam, da so praktično vse poslanske skupine pozdravile uspeh Vlade v pogajanjih o večletnem finančnem okviru za naslednjih šest, sedem let. Naloga res ni bila lahka, vendar, kot ste tudi sami ugotovili, smo uspeli izpogajati kar dober izkupiček.

Strinjamo se, da se je treba sedaj usmeriti v prihodnost oziroma konkretno v uspešno koriščenje teh sredstev. Priprave na črpanje so v teku, tako kar zadeva ustreznih izvajalskih dokumentov kot priprave konkretnih projektov. Trenutno imamo potrjenih že več projektov v skupnem obsegu devetinosemdeset milijonov evrov, kjer bomo z izvajanjem začeli že v letu 2014. Kot je omenil že predsednik Vlade, smo v zadnjem letu že močno pospešili koriščenje evropskih sredstev. Verjamem da uspemo oziroma upam, da uspemo, takšen trend nadaljevati tudi v prihodnjih letih.

Vloga Slovenije in njenih stališč glede poglobljene monetarne unije; kot je že podal predsednik Vlade, se je Evropska unija učinkovito odzvala na finančno in dolžniško krizo. Slovenija pri temu aktu sodeluje in sodeluje v pogajanjih o poglobljeni ekonomski in monetarni uniji in pri tem Slovenija še posebej podpira čimprejšnji dogovor o učinkovitem skupnem nadzoru nad bankami, ki ga bo izvajala Evropska centralna banka. Prav tako si prizadeva za čimprejšnji dogovor glede vprašanja neposredne dokapitalizacije bank iz evropskega mehanizma stabilnosti. Sedaj pričakujemo čimprejšnje predložilo predlogov o skupnem varčevalnem mehanizmu, kar naj bi Evropska komisija storila že pred letošnjim poletjem.

O vsem navedenem se naši predstavniki jasno, redno oglašajo v razpravah v Svetu Evropske unije. Tam potekajo trenutno dela v štirih ključnih elementih evropske monetarne unije, in sicer o socialni dimenziji, predhodni koordinaciji strukturnih reform med državami članicami. Slovenija podpira večji poudarek na socialni dimenziji, ta se mora odraziti v konkretnih ukrepih, kot je pomoč nezaposlenim mladim, recimo. V temu kontekstu smo zadovoljni z dogovorom o pomoči nezaposlenim mladim, ki ji bo namenjenih šest milijard evrov. Prav tako podpiramo predhodno koordinacijo pomembnih strukturnih reform med državami članicami. Ekipa mora biti umeščena v obstoječe postopke evropskega semestra.

Prav tako pričakujemo predložitev predloga Komisije o pogodbenih aranžmajih, ki so bili v Evropski komisiji, konec tega mesca, ki pa jih povezujemo z določenimi finančnimi spodbudami v primeru, da država članica izpolnjuje zadane strukturne reforme.

Samo pogledam, če imam še ... Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo dajem ministru dr. Žigi Turku.

DR. ŽIGA TURK: Hvala lepa za besedo.

Ta debata bi morala biti predvsem o tem, kakšne politike bo Slovenija zagovarjala v Bruslju oziroma znotraj Evropske unije, in ne toliko o tem, kako mi izpolnjujemo domače naloge, ki jih iz Bruslja dobivamo, ali pa kaj v zvezi s politikami, ki so evropske, delamo v Sloveniji. V zvezi s tem opažam v Sloveniji dva

odnosa; en odnos do Bruslja je nekako odnos učenca, ki izpolnjuje te domače naloge, gleda v Bruselj navzgor, drugi odnos je enakopraven odnos enega od 27 članov in države, ki jemlje Evropsko unijo za svojo in ki ima tudi vso pravico, da njene politike soupravlja.

Je tako, da je v tistem delu politike, ki je bila na oblasti takrat, ko smo se včlanjevali, bolj prisoten ta prvi del, kot gledanje Bruslja navzgor, obnašanje kot učenca, ki izpolnjuje domače naloge, medtem ko tista politika, ki je sodelovala pri predsedovanju Sveta Evropske unije v letu 2008, pa gleda na to čisto drugače. Mislim, da je ta drugi odnos pravilen in da bi se morala tudi ta politika, ki je bila v glavnem zraven pri včlanjevanju, znebiti tega odnosa, da se mi še vedno na nek način včlanjujemo oziroma moramo biti predvsem pridni pri domačih nalogah, ki jih iz Bruslja dobivamo. V zvezi s temi evropskimi politikami mislim, da smo se v preteklosti – in tudi ta dokument gre v to smer – zavzemali za stvari, ki so za Slovenijo koristne, ki so koristne na mojem področju za slovensko kulturo, šolstvo, znanost, šport in tako naprej. Mi smo v preteklosti podpirali evropski proračun za kulturo, smo podpirali čim večji evropski proračun tudi za znanost, za raziskave in razvoj zato, ker so znani podatki, da je Slovenija tudi pri tovrstnem črpanju evropskih sredstev, ko se je treba v Bruslju direktno, v konkurenci z drugimi članicami, z drugimi organizacijami boriti za sredstva, da so naši raziskovalci in da so naši kulturniki nadpovprečno sposobni in nam ustreza, da je teh sredstev čim več.

Smo se in se bomo še naprej borili za to, da bo postopek pri tovrstnih politikah čim bolj prijazen tudi majhnim in srednjim državam, majhnim in srednjim ustanovam, majhnim in srednjim univerzam, majhnim in srednjim inštitutom, ker take v Sloveniji imamo. V preteklosti smo imeli kar nekaj akcij, ki so šle tudi v smeri, da naredimo te mehanizme prijazne novim članicam, ki so revnejše, ki nimajo velikih inštitutov in da opozorimo na to, da se mora Evropa boriti tudi proti begu možganov oziroma da ne more z evropskimi politikami spodbujati bega možganov iz manj razvitih revnejših članic v bogatejše. Mislim, da ima Slovenija vsaj na področju Sveta za konkurenčnost zelo dobro ime, dober status, na nek način je vodila skupino 10, 11 članic, ki so vzpostavile kritično maso nasprotovanja starim članicam, ki so poudarjale na tem področju predvsem in samo odličnost, beri pa: saj mi v zahodni Evropi vse najboljše znamo in moramo tudi imeti mehanizme take, da bo čim več denarja prišlo tja.

Tudi to povezovanje, o katerem so nekateri poslanci govorili, med znanostjo, kulturo, kreativnimi industrijami in tako naprej je bila ena od tem, ki smo jih mi pripeljali v času našega predsedovanja leta 2008 v evropske politike. Zdaj smo tudi zelo podpirali, da se na področju kulture in na področju kreativnih industrij ustvarijo podobni mehanizmi, kot so že na področju raziskav, razvoja in znanosti. Tudi na področju filma podpiramo tiste države, ki pravijo, da filmska industrija ni čisto navadna industrija, da se je ne more konkurenčno obravnavati na enak način kot nekoga, ki dela čokolado, ampak da gre tukaj za kulturne dobrine, ki si niso medsebojno konkurenčne in je seveda pomoč države, intervencija države na filmskem trgu dopustna. En tak zelo dober pogovor sva imela, recimo, s francosko kolegico na to temo in smo se zmenili, da se bomo tukaj in to temo podpirali.

V digitalni agendi, ravno tako mislim, da smo in tudi ta dokument kaže, da bomo med državami, ki zastopajo naprednejše, modernejše politike. Že v preteklosti smo se tudi zavzemali za to, da je treba vzpostaviti enoten digitalen trg, da bi bilo prej treba na primer vzpostaviti "rooming", se pravi, cene gostovanj za podatkovne storitve, da bi to bolj pripomoglo k razvoju evropskih industrij kot pri glasovnih storitvah in tako naprej. Skratka tisto, kar se mi zdi pomembno, kar je, po moje, pomembno tudi za vlado, ki prihaja, če prihaja, da se obnaša v tradiciji nekoga, ki je Evropski uniji že predsedoval, nekoga, ki je enakopraven član in da se tega odnosa, da moramo izpolnjevati neke domače naloge, da gledamo v Bruselj pretirano navzgor, tudi – če tako rečem – levi pol naše politike in diplomacije znebi.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima državni sekretar gospod Tone Kajzer.

TONE KAJZER: Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Z zadovoljstvom moram ugotoviti, da so vse poslanske skupine – govorim o razpravi, ki je bila namenjena delno tudi danes doseženemu dogovoru s sosednjo Republiko Hrvaško glede rešitve vprašanja Ljubljanske banke oziroma teh tako imenovanih prenesenih vlog – ugotoviti, da so vse poslanske skupine to podprle. Mislim pa, da je gospod Meh izrazil nek strah oziroma določen skepso glede tega doseženega dogovora. Še enkrat moram zagotoviti, sporazum je sicer zdaj objavljen tudi uradno, danes je bila umaknjena stopnja zaupnosti, da je Slovenija dosegla ključni interes, in sicer to, kar je tudi že delno državni sekretar dr. Cerar omenil, da se reševanje te problematike vrne v okvir sporazuma o vprašanjih nasledstva. Vprašanja nasledstva se rešujejo pred mehanizmom, ki je tam določen v prilogi C, to je baselska Banka za mednarodne poravnave, in sodni postopki, ki jih je omenjal gospod Meh, na Hrvaškem bodo mirovali oziroma se ne bodo mogli nadaljevati novi sodni postopki, dokler ne bo rešeno to predhodno vprašanje. Skratka, tukaj ni nobene potrebe o kakršni koli skepsi ali strahu. Slovenski interesi so v celoti pokriti. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima državna sekretarka gospa Barbara Brezigar. Prosim.

BARBARA BREZIGAR: Hvala lepa za besedo.

Rada bi podala samo kratko pojasnilo v zvezi z razpravo poslanke gospe Potrata na rob navedbam v deklaraciji v zvezi s tem, da Slovenija podpira vzpostavitev skupnega evropskega azilnega sistema. Na rob temu je gospa poslanka izrekla očitek o znižanju standardov v postopku po spremembi Zakona o mednarodni zaščiti. Glede tega ministrstvo daje pojasnilo, da ne gre za znižanje standardov, prišlo je do spremembe brezplačne pravne pomoči na prvi stopnji, vendar pa imajo prosilci možnost pravnega svetovanja in informiranja na prvi stopnji s strani nevladnih organizacij, to je sofinancirano tako iz evropskih sredstev kot tudi iz proračuna.

Tako trditev o tem, da bi šlo za nižanje standardov – in če sem prav razumela, morda za neko nasprotje v zvezi z zapisom v deklaraciji – ne drži, ti standardi ostanejo na nivoju, ki prosilcem dejansko omogočajo vso potrebno pravno pomoč. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima državna sekretarka gospa Patricia Čular.

PATRICIA ČULAR: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim tudi z moje strani!

Mogoče bi samo odgovorila na – ne pomisleke, ampak na zaskrbljenost glede treh zadev, ki sem jih zaznala s strani razpravljavcev v današnji razpravi. Sicer razpravljamo o dokumentu deklaracija o usmeritvah za delovanje republike od januarja 2013 do junija 2014 in ne vem, koliko aktivno bom lahko sodelovala v tem obdobju na teh področjih, pa vendar bi želela pokazati, da skrb glede treh področij, ki so bila izpostavljena, je bila z naše strani prav gotovo posebej obravnavana.

Na začetku smo slišali kar nekaj besed glede položaja mladih. Vsi se zavedamo visoke stopnje brezposelnosti in prav gotovo ni nobenega med nami, ki bi brezposelnost mladih obravnaval lahkomiselno. V svojem enoletnem mandatu smo za to ciljno skupino pripravili poseben ukrep. Do sedaj znotraj aktivne politike zaposlovanja nobena ciljna skupina ni imela ločenega ukrepa, sedaj pa je na voljo ločen ukrep za spodbujanje zaposlovanja mladih in za lažji prehod mladih iz sistema izobraževanja na trg dela. Zato si želim, da bi tudi v prihodnjem obdobju tej ciljni skupini bila posvečena posebna pozornost, ker so, pa čeprav je to mogoče že, lahko rečem malo zlajnano, ampak mladi so naša prihodnost in si zaslužijo posebno pozornost. Zato smo tudi v razpravah sveta podprli jamstva za mlade. Menimo, da jih je treba podrobneje opredeliti in tudi Slovenijo vključiti kot članico, upravičeno do črpanja jamstev za mlade.

Potem smo imeli pomisleke glede zagovornika načela enakosti in njegove umestitve. S tem se ukvarjamo oziroma se vlade ukvarjajo že kar nekaj časa. V proceduri je tudi zakonodajni predlog s predlogom umestitve in rešitve položaja zagovornika načela enakosti. V preteklem letu smo tudi večkrat na odborih in ostalih telesih izpostavili svoje stališče do predloga direktive do evropske zakonodaje za večjo zastopanost žensk na vodilnih položajih oziroma v družbah na neizvršilnih direktorskih mestih. Slovenija je ta predlog, kljub temu da ste nekateri imeli pomisleke, podprla oziroma je temu predlogu naklonjena in zopet lahko samo takšno stališče do predloga predam in upam, da ga bo država zastopala navzven.

Sama pa bi želela za prihodnje obdobje oziroma znotraj te deklaracije izpostaviti še eno zadevo in izraziti svojo zaskrbljenost ali pa vsaj pričakovanje, da ji bo namenjena posebna pozornost. To pa je sklad za pomoč ogroženim. Menimo, da ima naša država dobro prakso na tem področju in da mora dobro bdeti pri oblikovanju pravil za izkoriščanje sredstev znotraj sklada za pomoč ogroženim, ker socialna stiska ljudi je velika in izkoristiti moramo vsa sredstva, ki so na voljo znotraj kohezijskih sredstev za izboljšanje položaja vsakega posameznika. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Ugotavljam, da ste vsi prijavljeni razpravljavci dobili besedo – vsi tisti, ki ste seveda to želeli. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ja. Zato odpiram prijavo.

Gospod Jožef Jerovšek, 5 minut. Se odpoveduje. Mag. Majda Potrata, 5 minut.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Nisem replicirala gospe državni sekretarki, bi pa vseeno rada pojasnila, da je zniževanje standardov eno temeljnih vprašanj, o katerem ne najdemo skupnega jezika zaradi tega, ker jaz sem izhajala s stališča varovanja pravic v veljavnem zakonu, mi smo pa zakon spreminjali in ne samo po mojem mnenju, ampak tudi po mnenju Zakonodajno-pravne službe pa nevladnih organizacij so se standardi zniževali. Gre pa za to, da se vsaka država po svoji vesti, v skladu s svojo politiko odloča, da takrat, kadar je stopnja varovanja človekovih pravic v neki državi višja od minimuma, ki ga predpisuje Evropska unija, je na njej, da se odloči, kako bo ravnala. Obžalujem, da se takrat, kadar imamo višjo raven varovanja pravic, odločamo za skupne nižje standarde. Se pa pri tem zavedam, da je migracijska politika zahtevna politika Evropske unije, pri čemer bo

Slovenija v prihodnje morala tudi upoštevati, da se struktura migrantov zelo spreminja, da v evropski prostor vstopa vse več visoko izobraženih migrantov in da se bo morala tudi bolj odprto in drugače pripravljati na njihov prihod. Mi pa imamo seveda največ težav s tistimi, ki ne sodijo v to kategorijo visoko izobraženih.

Samo še na eno stvar bi rada opozorila; ker sem slišala nekaj izrazov velikega zadovoljstva z uspehi Slovenije v času, ko smo predsedovali Svetu Evrope, bi kdaj rada slišala še primerjalni podatek, kolikšni so bili stroški predsedovanja, ko je predsedovala Slovenija, in kolikšni so stroški, ko predseduje kakšna druga država. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

V temu trenutku tega podatka seveda ne morete dobiti.

Dajem besedo gospe Tamari Vonta.

TAMARA VONTA (PS PS): Hvala lepa.

Za konec bi rada samo na kratko opozorila, kar se tiče tega dokumenta, o katerem smo danes govorili, zadnjič pa tudi kar precej na odboru za izobraževanje, kulturo in tako naprej, kjer je jasno zapisano, da je ena od prioritet in ena od pomembnih zadev tudi tako imenovana kulturna diplomacija. Ob tem bi opozorila na to, da ne bi zadeve kulturne diplomacije ostale samo na papirju oziroma podobno, kot se je zelo velikokrat zgodilo v tem letu, kot bi rekli, da obljubljamo, da se bomo prihodnje leto bolj učili. To smo vsako leto na koncu šolskega leta sklenili.

Se pravi, kulturna diplomacija kot ena od prioritet – jaz razumem, da se v zvezi s tem tudi kaj naredi. Med tem pa me zelo preseneča, da ko to zadevo dajemo med prioritete, po drugi strani pa ukinjamo SKICO. Še enkrat opozarjam: s 1. marcem SKICE ni več – na Dunaju seveda. Čeprav, kolikor vem, so bila sredstva celo zagotovljena. Rečeno je bilo, da gre zdaj vsa zadeva v Berlin, menda, zato ker imamo na Dunaju oziroma v Avstriji že tako in tako veliko kulturnih institucij, povezanih z našo državo. Ne razumem popolnoma te logike, da je kulturna diplomacija ena od prioritet naše države, po drugi strani pa ukinjamo en zelo uspešen projekt in en od redkih projektov, ki je v bistvu medresorski, ki je projekt treh ministrstev in je bil ukinjen izključno na podlagi želje enega ministrstva, medtem ko sta se dve ministrstvi temu uprli. Ne razumem popolnoma te diskrepance med napisanim dokumentom in med dejanskim početjem. Upam, da se ne bo tudi na ostalih poglavjih dogajalo kaj podobnega. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

S tem zaključujem razpravo. Ugotavljam, da k dopolnjenemu predlogu deklaracije ni bilo vloženih amandmajev.

Zbor bo o predlogu deklaracije v skladu s časovnim potekom seje zbora odločal čez pol ure v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda, prekinjam tudi 11. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali z glasovanjem ob 17.05, torej čez pol ure. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 16.36 in se je nadaljevala ob 17.06.)

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje, nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Prosim najprej, kolegice in kolege, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Če je kakšna težava, prosim za pravočasno opozorilo.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda s **tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali.**

Ker k predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, prehajamo na odločanje o predlogu. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi na matičnem delovnem telesu in na seji Državnega zbora, predlog zakona neusklajen, zato glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti 3.

(Za je glasovalo 71.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga Državnemu zboru, da na podlagi drugega odstavka, 153. člena Poslovnika sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o zaščiti živali. Tudi o tem bomo glasovali.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti 10.

(Za je glasovalo 71.) (Proti 10.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013–junij 2014.

Ker k dopolnjenemu predlogu deklaracije ni bilo vloženih amandmajev, prehajamo na odločanje o predlogu deklaracije. Tudi tukaj me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na pristojnih odborih,

predlog deklaracije neusklajen. Prosim za pozornost, odpiram glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 84, proti nihče.

(Za je glasovalo 84.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je deklaracija sprejeta.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor je primeren za nadaljnjo obravnavo. Ob tem vas obveščam, da je v skladu s četrtim odstavkom 80. člena Ustave Republike Slovenije za sprejem predloga sklepa potrebna dvotretjinska večina glasov vseh poslancev, to je 60 ali več. Odpiram glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti 7.

(Za je glasovalo 64.) (Proti 7.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Predlog zakona bo dodeljen v obravnavo Odboru za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih je primeren za nadaljnjo obravnavo. Odpiram glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 30.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 30.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Predlog zakona bo dodeljen v obravnavo Mandatno-volilni komisiji kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujemo to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Državnem svetu.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Državnem svetu je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Ob tem vas obveščam, kot v prvem primeru, da je v skladu s prvim odstavkom 98. člena Ustave Republike Slovenije za sprejem predloga sklepa potrebna dvotretjinska večina glasov vseh poslancev, to je 60 ali več.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 29.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 29.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

Ker zbor predlaganega sklepa ni sprejel, je zato zakonodajni postopek o predlogu zakona zaključen.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah predsednika republike.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah predsednika republike je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank oziroma poslancev, za je glasovalo 52, proti pa 29 poslank oziroma poslancev.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 29.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Predlog zakona bo dodeljen v obravnavo Odboru za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank oziroma poslancev, za je glasovalo 49, proti pa 31 poslank oziroma poslancev.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 31.)

Ugotavljam, da je bil sklep sprejet.

Predlog zakona bo dodeljen v obravnavo Odboru za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank oziroma poslancev, za je glasovalo 54, proti pa 27 poslank oziroma poslancev.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 27.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep zbor sprejet.

Predlog zakona bo dodeljen v obravnavo matičnemu delovnemu telesu, to je Odboru za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN ŠVICARSKIM ZVEZNIM SVETOM O SPREMEMBAH KONVENCIJE MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN ZVEZNIM SVETOM ŠVICARSKE KONFEDERACIJE O IZOGIBANJU DVOJEGA OBDAVČEVANJA V ZVEZI Z DAVKI NA DOHODEK IN PREMOŽENJE, PODPISANE V LJUBLJANI 12. JUNIJA 1996.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni mogoče vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank oziroma poslancev, za je glasovalo vseh 86, proti ni glasoval nihče.

(Za je glasovalo 86.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI DOPOLNITEV 25. IN 26. ČLENA KONVENCIJE O VARSTVU IN UPORABI ČEZMEJNIH VODOTOKOV IN MEDNARODNIH JEZER, SPREJETIH 28. NOVEMBRA 2003 V ŽENEVI.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo ter zboru pisno poročal.

Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni mogoče vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 86, proti nihče.

(Za je glasovalo 86.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujemo to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je na obravnavo Mandatno-volilnih zadev.

Ugotavljam, da do začetka nadaljevanja te točke ni bilo predloženih zadev, zato zaključujemo to točko dnevnega reda.

Zaključujemo tudi 11. sejo Državnega zbora. Hvala lepa.

Seja se je končala 7. marca 2013 ob 17.19.

INDEKS GOVORNIKOV

A

AMBROŽIČ, BORUT 21
AMBROŽIČ, MAG. BORUT 21

B

BERVAR, MITJA 49
BEVK, SAMO 14, 15, 89, 128, 145
BOGOVIČ, FRANC 16, 17, 20, 21, 22
BOSNIĆ, DRAGAN 128
BRANISELJ, RIHARD 57, 72, 73, 74, 75, 88, 100, 113, 125
BREZIGAR, BARBARA 157
BREZNIK, FRANC 41, 68
BRULC, MIRKO 35, 47, 56, 74, 103, 118
BRUNSKOLE, RENATA 31, 43, 65

C

CERAR, DR. BOŽO 154

Č

ČERNAČ, ZVONKO 15, 16
ČULAR, PATRICIA 157
ČUŠ, ANDREJ 152

D

DIMIC, IVA 18, 19, 45, 53, 59

F

FICKO, BRANKO 31, 127, 148
FRANGEŽ, MATEVŽ 121, 128, 141

G

GAŠPAR MIŠIČ, GAŠPAR 26, 32, 40, 151
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ 94, 139
GRIMS, MAG. BRANKO 86, 88, 89, 111, 114

H

HAN, MATJAŽ 24, 27, 51
HOČEVAR, MAG. KATARINA 16, 17, 26, 52, 106, 115, 127
HOJS, ALEŠ 15, 16
HORVAT, JOŽEF 19, 21, 30, 83, 117, 120, 137, 138, 146
HROVAT, ROBERT 124
HRŠAK, IVAN 41

I

IRGL, EVA 45, 46, 49, 55, 104

J

JAKIČ, ROMAN 69, 136, 139
JANŠA, JANEZ 12, 13, 14, 132
JELUŠIČ, DR. LJUBICA 62, 70, 100, 146
JENKO, MAG. JANA 123
JERAJ, ALENKA 98
JEROVŠEK, JOŽEF 23, 61, 140, 153
JURŠA, FRANC 34, 71

K

KAJZER, TONE ... 156
KAVTIČNIK, JOŽEF ... 35, 102
KLASINC, JANJA ... 144
KOCIPER, MAŠA ... 46, 60, 73, 85
KOMAR, POLONCA ... 142
KOTNIK POROPAT, MARJANA ... 48, 53, 58, 74, 82, 92, 116
KRIVEC, DANIJEL ... 27, 107
KUCLER DOLINAR, MOJCA ... 44, 50, 54, 66, 78
KURNJEK, BRANKO ... 98

L

LAH, ZVONKO ... 108, 129
LIKAR, RADO ... 25
LISEC, TOMAŽ ... 33

M

MEH, SREČKO ... 30, 39, 113, 148

N

NAPAST, JANJA ... 32
NOVAK, LJUDMILA ... 18

O

OPEC, JASMINA ... 47, 81

P

PETAVAR DOBOVŠEK, MAG. DAMJANA ... 63, 69, 150
PLEVČAK, MARIJA ... 29, 71, 119
POJBIČ, MARIJAN ... 37, 39
POTOČNIK, ALOJZIJ ... 120
POTRATA, MAG. MAJDA ... 12, 22, 23, 61, 79, 110, 115, 149, 157
PRESEČNIK, JAKOB ... 101
PREVC, MIHAEL ... 36
PUKŠIČ, FRANC ... 92, 150

R

RAMŠAK, SONJA ... 51, 70, 96, 98, 117
RAVNIK, BRANKO ... 122, 131, 154
RIBIČ, JANEZ ... 19, 52, 116, 143

S

SIMČIČ, IVAN ... 105

Š

ŠULIN, PATRICIJA ... 121

T

TANKO, JOŽE ... 65
TONIN, MAG. MATEJ ... 13, 14, 93
TURK, DR. ŽIGA ... 155

V

VALENČIČ, KRISTINA ... 29, 47, 80
VASLE, JANEZ ... 123, 127
VIRANT, DR. GREGOR ... 90
VOGRIN, MAG. IVAN ... 28, 72

VONTA, TAMARA 123, 130, 158

Z

ZANOŠKAR, MATJAŽ 60, 95, 117

Ž

ŽERJAV, MAG. RADOVAN 24, 29, 33
ŽGAJNER TAVŠ, MAG. BARBARA 50, 73
ŽIDAN, MAG. DEJAN 98, 125
ŽVEGLIČ, ROMAN 31, 119, 126, 129, 131

LEGENDA

PS PS – Poslanska skupina Pozitivna Slovenija
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS DL – Poslanska skupina Državljanska lista
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SLS – Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS NS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
NeP – Nepovezani poslanec